STEVEN SORA

CONDUCĂTORII AMERICII ŞI SOCIETĂŢILE SECRETE

Titlul original: "Secrets Societies of America's Elite " by STEVEN SORA

I.S.B.N. 973-9380-39-5

STEVEN **SORA**

CONDUCĂTORII AMERICII ŞI SOCIETĂŢILE SECRETE

De la Cavalerii Templieri la Loja întunecată

Traducere: FELICIA MARDALE

EDITURA ELIT

Soţiei mele, şi celei mai bune prietene, Terry, şi fiilor noştri, Christian şi Mike

MULŢUMIRI

Doresc să îi mulţumesc, în primul rând, soţiei mele, Terry, şi fiilor noştri, Christian şi Mike, care au făcut ca strădania mea să nu fie zadarnică. Le mulţumesc membrilor familiei mele şi prietenilor, pentru ale căror entuziasm, atitudine critică şi sprijin le voi fi veşnic recunoscător.
Doresc să le mulţumesc în mod deosebit cititorilor cărţii „Comoara pierdută a Cavalerilor Templieri", care au avut amabilitatea să mă contacteze oferindu-mi, de nenumărate ori, inspiraţie şi informaţii consistente pentru această nouă carte. Le mulţumesc tuturor semenilor mei călători, scriitori şi cititori, care, asemenea mie, nutresc aceeaşi vie curiozitate şi dorinţă de a cunoaşte faţa nevăzută a istoriei. Dintre toţi, unul în mod special, a cărui identitate prefer să o trec discret sub tăcere, mi-a furnizat informaţii importante şi o nouă perspectivă pe această temă.
Doresc să le mulţumesc acelor lucrători devotaţi din numeroase biblioteci, librării şi muzee maritime care şi-au făcut o profesiune de credinţă din a păstra vie flacăra istoriei. Menţionez în mod special personalul bibliotecii Bethlehem Area Public Library din Bethlehem, Pennsylvannia; Mystic Seaport din Mystic, Connecticut; the Maritime Museum din Salem, Massachussetts; The Cushing House din Newburyport, Massachusetts; the Museum of Fisheries din Lunenburg, Nova Scoţia şi the Custom House din Saint George, Bermuda.
Datorez cea mai profundă recunoştinţă echipei editurii Inner Traditions, în mod deosebit lui Ehud Sperling, Jon Graham, Cynthia Fowles, Kelly Bowen, Susan Davidson şi Jeanie Levitan, pentru tot ceea ce au făcut pentru mine, de la a mă fi încurajat şi găzduit, până la editarea meticuloasă şi designul inspirat al acestei cărţi.

Introducere NĂSCUT DIN VĂRSARE DE SÂNGE

Societăţile secrete şi societăţile elitiste sunt cele care au făurit istoria încă de la începutul civilizaţiei consemnate documentar. Din perioada cruciadelor şi până în secolul douăzeci

şi unu, un număr restrâns de familii a deţinut permanent controlul asupra evoluţiei evenimentelor istorice la nivel mondial, reuşind să-şi asume şi făurească un statut social propriu, dar şi să-şi întemeieze averile prin efortul comun al comunităţilor din care făceau parte, pe de o parte, şi prin intermediul căsătoriilor în interiorul dastei, pe de altă parte.
Cea mai importantă societate elitistă a fost Ordinul Cavalerilor Templieri. Cel mai adeseori, admiterea unui nou membru în cadrul organizaţiei impunea ca acesta să dispună de o educaţie şi de o avere adecvate, atribute care au constituit întotdeauna privilegiul unui număr restrâns de aieşi. In afara acestui nucleu, era necesară întreţinerea unei forţe mult mai ample, menite să poarte războaiele şi să menţină posesiunile şi averile străvechi ale organizaţiei. Aceste forţe s-au dezvoltat în asemenea măsură, încât societăţile au ajuns să beneficieze de armată şi flotă proprii, de numeroase proprietăţi şi domenii (inclusiv moşii), dar şi de un adevărat imperiu financiar. Standardele de admitere a aspiranţilor s-au modificat de-a lungul istoriei, în scopul de a putea menţine personalul necesar servirii elitei conducătoare, însă nucleul elitist a deţinut întotdeauna controlul şi puterea.
Deşi, prin lăcomia regelui francez, imensa şi puternica organizaţie a Templierilor a fost brusc desfiinţată şi scoasă în afara legii, ea nu a încetat să existe; pur şi simplu şi-a perpetuat activitatea, funcţionând sub forma unei societăţi secrete şi discrete, care acţiona din umbră. Continuitatea Templierilor sub forma unei organizaţii secrete este o temă abordată de-a lungul

du iproftmdatede in- ,i eoniinuităţii
istoriei de o seamă de diKlin,\i milon, m ,;i , dată recentă readuc în actualitate rlin.i Ordinului Templierilor.
Templierii au supravieţuit din pi inel de vedere militar. Punându-se, prin jurământ de credinţă, în slujba piilerii din diverse epoci istorice, ordinele militare au supravieţuit persecuţiilor şi atacurilor făţişe, declanşate atât de slal, cât şi de Biserică, scăpând de execuţiile în masă şi de temniţa, ameninţări frecvente la care au fost expuse pe tot parcursul secolului al paisprezecelea. Cavalerii lui Hristos, Cavalerii Teutoni, Garda elveţiană, precum şi alte ordine militare de mai mică anvergură, însă extrem de influente, au supravieţuit tuturor celor care i-au persecutat. Dispunând de o excepţională forţă de regenerare comparabilă cu cea a mitologicei hidre, ordinele s-au perpetuat, au prosperat şi s-au înmulţit, câteva dintre acestea continuând să existe şi să opereze în noul mileniu.
Organizaţia Templierilor a supravieţuit şi şi-a revizuit poziţia financiară. Imensa societate lucrativă a Cavalerilor Templieri, Templar Incorporated*, care avea să conducă sistemul bancar până la forma sa din epoca modernă, a supravieţuit, stabilindu-şi sediul operaţional în Elveţia, unde o mână de bancheri au menţinut şi, adeseori, au controlat, imensa bogăţie a elitei conducătoare din Europa. Arborând drapele foarte asemănătoare celor folosite de Templieri pe câmpul de luptă, apărate de păsurile şi trecătorile din Munţii Alpi şi de Garda elveţiană, cantoanele elveţiene au preluat rolul de protectorat al Templierilor. Statutul de neutralitate şi jurământul de tăcere şi păstrare a secretului au constituit cele două atu-uri menite să atragă finanţele curţilor europene, începând încă din secolul al paisprezecelea şi până în secolul douăzeci şi unu.
Idealurile Templierilor, printre care cunoaşterea, descoperirea, de orice natură, şi întrajutorarea fraţilor, au influenţat profund gândirea europeană în secolele care le-au urmat. De pildă, organizaţiilor neo-templiere li se datorează descoperirile geografice, invenţiile şi progresele ştiinţifice, în timpul prinţului Hernie, Marele Maestru al Cavalerilor lui Hristos, s-au adus perfecţionări însemnate în arta navigaţiei, el fiind cel

care a încurajat călătoriile pe mare şi marile descoperiri geografice. Diverşi membri ai Royal Society'** au înregistrat

* S.A., în limba engleză (n.t.) "Societatea Regală de Ştiinţe, (n.t.)

progrese în astronomie, în ştiinţele medicale, chiar şi în transformarea metalelor, iar cuceririle lor au stat la temelia ştiinţelor moderne. Până la începutul secolului al paisprezecelea, cercetarea şi experimentarea erau considerate preocupări cu caracter eretic, putând plasa cu uşurinţă un erudit sub controlul Inchiziţiei. Ulterior, organizaţiile neo-templiere au înţeles cât de important era să păstreze secretul, mai ales dacă doreau să evite persecuţiile din partea Bisericii, la adresa discursului lor ştiinţific şi filozofic.

Frăţia masonică, care a luat fiinţă în Scoţia după încheierea perioadei de înflorire a Templierilor, este, în cea mai mare măsură, răspunzătoare de a fi influenţat conceptele americane de libertate, independenţă, egalitate şi democraţie. Conceptul de „lojă militară" - conform căruia o lojă cu caracter semi permanent însoţea cavalerii în incursiunile lor militare - a fost importat în America de unităţile combatante venite din Europa, care aveau să perpetueze aceste idealuri şi să lupte în mod efectiv în cursul Războiului pentru Independenţă. Grupări secrete, cum a fost Loja Sfântul Andrei în Boston, aveau să instige la Revolta ceaiului din Boston, proliferând şi răspândindu-se cu viteza vântului în toate coloniile americane. Organizaţii elitiste de tipul Clubul Caucus*, Cei Nouă Loialişti şi Fiii Libertăţii aveau să se transforme în timp în Comitetul pentru Corespondenţă, în Congresul Continental, iar, în final, în unităţile de luptă civilă sau miliţii populare. Majoritatea acestora erau, în mod necesar, organizaţii secrete. Multe dintre ele şi-au apărat caracterul secret, impunând jurământul tăcerii tuturor membrilor unor loji ale frăţiei masonice. Apogeul avea să fie atins arunci când trupele franceze, înrolate prin canale masonice, au debarcat pe pământul american, sub comanda unor membri marcanţi ai masoneriei şi ai Ordinului Cavalerilor loaniţi, şi i-au înfrânt decisiv pe britanici în bătălia de la Yorktown. Rezultatul imediat al victoriei a fost alegerea unui preşedinte american din rândul masonilor - care a depus jurământul de învestire cu mâna pe Biblia uneia din lojile masonice, în prezenţa Marelui Maestru al masonilor din New York - şi instaurarea unei noi forme de guvernământ. Un alt efect a fost înălţarea Capitoliului naţiunii, construit conform

* în original, *cancus are* sensul de consfătuiri secrete ale conducătorilor politici pentru discutarea prealabilă a problemelor politice şi organizatorice, a candidaturilor etc. (n.t.)

celor mai evidente principii de geometrie masonică şi inaugurat în cadrul unei ceremonii exclusiv de tip masonic, la care au participat membrii marcanţi ai noului guvern, toţi masoni şi în ţinută masonică de gală, cu şorţuri masonice petrecute peste liaine.

A existat însă şi un revers al medaliei.

Societăţile secrete şi crema elitei sociale s-au străduit să-şi perpetueze drepturile prin orice mijloace posibile. Idealurile generoase de libertate şi de egalitate au fost compromise de elită care a avut un singur ţel, acela de a menţine controlul absolut asupra întregii societăţi civile. Destrămarea Ordinului Templierilor a condus în mod direct la apariţia şi la dezvoltarea pirateriei, fenomen care avea să se extindă ca o plagă asupra Europei, continentului american şi chiar asupra unor regiuni din Oceanul Indian. La rândul lor, piraţii erau organizaţi în frăţii, împrumutând o formă de UI|'.,IIH/;IIC foarte asemănătoare celei a breslelor, erau devotaţi Imn.i-.1.1111 IM lipului diu care făceau parte, se conformau i iln «piiiliii imp.'Hţim haţc\li a bunurilor rc/ullatc dinraidurile

> n Im i'ltttti hintnii Nubnccluşi pavilion pe care îl arborau llilll 'p u (manii Unii i hipi.iln.ur -,\ Templierilor. Un aspect

linul ni .u ---ic ii • l,i i .1 lia.-di- piraţilor porturi din Scoţia, ilm hi uiilrt vi iltn Amnu n, *m* care piraţii puteau trage liniştiţi 11 i **kl'Hl** i mul.- i-.,i vindeau nestiugheriţi prada-erau protejate ilf > > Iul' m.rjomcc caic îşi întindeau tentaculele peste tot, rMni/mulii se la nivelul întregii societăţi şi ajungând până sus, la cui|ile suveranilor şi în palatele administrative ale statelor respective.

în ciuda caracterului ilicit, contrabanda ajunsese să se dezvolte în asemenea măsură, încât atinsese forma unei activităţi de proporţii mondiale. De la Salem şi Newport, până în Marea Caraibilor şi în Insulele Bermuda, aceleaşi porturi care îi adăposteau pe piraţi şi le permiteau să facă comerţ, erau deschise şi contrabandiştilor, cărora le acordau sprijin necondiţionat. Din aceleaşi motive pentru care organizaţiile de tip masonic se transformaseră în ghilde meşteşugăreşti şi în bresle ale artizanilor, scopul lor organizatoric fiind acela de a proteja viaţa şi posesiunile membrilor, indivizii angajaţi în activităţi de contrabandă aveau nevoie să fie luaţi în serios si consideraţi demni de încredere, în Bermuda, unde două treimi din comerţul

practicat în secolul al optsprezecelea a avut caracter ilicit, asociaţii într-o afacere erau obligaţi să păstreze secretul absolut asupra activităţilor comerciale pe care le desfăşurau. Insula a fost şi continuă să rămână un bastion al masoneriei, însăşi clădirea Customs House, care adăposteşte Vama, aduce mai degrabă cu un templu masonic decât cu o clădire administrativă.

Din păcate, industria comerţului cu sclavi a fost încurajată şi susţinută de grupări masonice. Cavalerii lui Hristos sunt într-adevăr principalii vinovaţi de a fi organizat importul de carne vie în Europa, iar, mai târziu, de a fi acordat drepturile de practică a acestui tip de comerţ în întregul spaţiu american. Ordinele cavalereşti care controlau guvernele Spaniei şi Portugaliei au vândut practic licenţa altor guverne, care, la rândul lor, au înfiinţat companii menite să propage acest tip de comerţ. Capetele încoronate ale Europei au fost principalii beneficiari ai acestor activităţi mercantile. In schimbul unui dividend din profitul obţinut de pe urma afacerii, ei acordau patente regale, adică dreptul de a face comerţ cu sclavi, unor neguţători şi unor oameni de'afaceri care aparţineau elitei societăţii şi care făceau parte din anturajul de la curte. Licenţele de practică a comerţului cu sclavi erau apoi vândute de neguţători şi afacerişti celor care ofereau mai mult, permiţând astfel nou-veniţilor să pătrundă în clasa negustorilor- deşi relaţiile personale erau cel mai adeseori determinante, prevalând asupra averii, în America, în ciuda faptului că democraţia şi spiritul de liberă întreprindere permiteau, cel puţin teoretic, oricărui cetăţean să participe la cumpărarea şi la vânzarea de fiinţe umane, acest drept era, în realitate, apanajul unui număr restrâns de familii care făceau parte din crema elitei societăţii şi care întreţineau puternice legături de afaceri sau de familie cu Anglia şi cu Franţa. Aceştia sunt cei care au deţinut, practic, monopolul întregii afaceri.

La izbucnirea Revoluţiei americane, Benjamin Franklin a apelat la elita masoneriei franceze, care controla comerţul cu sclavi, cerându-i să îi furnizeze arme, muniţie, provizii şi ajutor militar, în primii patru ani ai istoriei americane, porturile în care se făcea negoţ cu sclavi, de la Charleston si până la Newport, erau controlate de un număr restrâns de familii, unite prin puternice legături masonice şi înrudite prin alianţe matrimoniale încheiate în interiorul castei. Acestea nu gândeau asemenea unui Jefferson sau Madison, care considerau că

desfiinţarea inevitabilă a in[1] liluţiri M l.n-i.-i mi de bun augur pentru noua democraţie, ci piaiiic.iu UD nipilaltsm de tip mercantil, pe care negustori i tic sclavi îl puneau mai presus de prinoipiile de libertate şi de democinln

Pentru aceşti negustori, nici un Hori y i nici o acţiune nu erau imposibile atâta timp cât obiectivul ui marii era dezvoltarea comerţului şi contracararea iniţialivelor de abolire a sclaviei. Preşedinţia era o demnitate pe care membrii elilei mercantile socoteau că o pot cumpăra, iar atunci când banii nu reuşeau să hotărască soarta alegerilor, ei recurgeau la alte metode pentru a pune mâna pe putere, în plin proces de decizie asupra sorţii abolirii sclaviei, preşedinţii Harrison şi Taylor au murit subit şi în condiţii suspecte, iar moartea lor i-a propulsat la putere pe vicepreşedinţii respectivi, care erau simpatizanţi ai sclavajului. Iar când nici chiar moartea nu a putut stopa abolirea sclaviei, (ara a trecut prin cel mai sângeros şi cel mai devastator război IH- care îl cunoscuse vreodată. Războiul civil s-a încheiat o dată cit balălia de la Appomattox, în urma căreia s-au predat soldaţii lui Ir l Ici M m l)avu's insa nu si elila. Conspiraţia organizată de un utliiii nniiimliii ev'iisi masonic al Ca va Ieri lor Cercului de Aur, i n ,i opul ilf n l nr.n'ann pe pi credinţele Lincoln, a fost o im rn i-m- t|t n fţii!iln l'nu laniuţia de emancipare în drepturi şi «•"•(•-i i< l f- mi leill iMipu icla|iil<-r comerciale cu Anglia, l tuiiiiiilt i!.- n i iiiisliiie|ie care au urmat războiului au fost HitUMii ,|i .ţ. imlalea unei alte grupări masonice de „cavaleri", • IIIIUM ulii sub denumirea de Kii-Klux-Klan.
DCNI nici pirateria, nici contrabanda nu erau la fel de profitabile înlr-o Americă care îşi câştigase de puţin timp independenţa, instituţii ca negoţul cu sclavi şi traficul de droguri şi-au găsit curând locul în nou-născuta societate. Traficul de droguri a furnizat elitei averi fabuloase, care aveau să constituie piatra de temelie a erei industriale americane. Comerţul ilicit cu droguri, pentru crearea căruia şi-au dat mâna, în cursul secolului al nouăsprezecelea, americanii şi britanicii, avea să constituie un flagel fără de sfârşit. Şi în acest caz, comerţul a fost controlat de un nucleu de familii selecte, care, atât în America, cât şi în Marea Britanic, erau organizate în celule masonice. Legăturile familiale si apartenenţa la o lojă masonică sau alta erau singurele garanţii ale admiterii în acest tip de afacere.

Dacă nu este deloc surprinzător că Părinţii Fondatori ai Americii au fost, în majoritatea lor, proprietari de sclavi, activitate de altfel legalizată în epocă, este mai mult decât surprinzător faptul că, cel mai adeseori, aceiaşi au desfăşurat şi activităţi de contrabandă. Profiturile rezultate din contrabanda cu droguri, din comerţul cu sclavi, chiar din piraterie, se află la originea şi temelia câtorva dintre cele mai importante bănci din ţară, care continuă să funcţioneze cu succes şi în prezent. Consistenta afacere a asigurărilor s-a născut şi a prosperat prin asigurarea corăbiilor care transportau opiu şi sclavi. Imensa reţea de linii de cale ferate, construită, în secolul al nouăsprezecelea, de-a lungul şi de-a latul întregului continent american, a fost un sistem bazat pe profituri provenind din contrabanda cu droguri. Iar una dintre cele mai substanţiale averi obţinute din comerţul cu opiu a fost sursa de finanţare datorită căreia a înflorit şi prosperat industria telecomunicaţiilor.
în Europa, Cavalerii Templieri constituiau o organizaţie impresionantă, în centrul căreia se situa o elită ereditară care deţinea puterea şi culegea roadele furnizate de munca întregului grup. Chiar şi după ieşirea sa din scenă, în forma consemnată de analele istorice, Ordinul şi-a păstrat o forţă şi o putere considerabile, acţionând, din acel moment, din culise.
Şi în America, influenţa nucleului elitei a fost la fel de redutabilă. Clasa care forma elita a ocupat o poziţie de putere, de pe care îşi exercita controlul asupra maselor, de astă dată nu pentru a le conduce în cruciade sfinte, ci, mai degrabă, urmărind propria îmbogăţire. Având rădăcini puternic ancorate în masoneria organizată în sistemul lojilor, o nouă clasă socială avea să se formeze, întemeiată pe legăturile dintre cele mai importante loji masonice, printre care se numără Loja Holland Nr. 8 din New York şi Loja lui Solomon din Charleston. Membrii acestora deţineau frâiele puterii politice şi legitimau afaceri noi, bucurându-se, în acelaşi timp, de profiturile provenind din tranzacţiile încheiate cu lumea interlopă - ba chiar cu cea a crimei^ organizate - şi din corupţie.
In cazul atât al lui Benjamin Franklin, cât şi al lui Theodore Roosevelt, averea familială s-a

întemeiat pe afacerea cu droguri. Ca în toate familiile care făceau contrabandă cu opiu, probabil că cel mai important lucru erau relaţiile de înrudire prin căsătorii în cadrul castei, întemeietorul ramurii Delano din familia lui

Franklin Delano Roosevelt a fost un contrabandist de opiu care a făcut avere din această îndeletnicire, a pierdut-o, apoi, revenind la contrabanda cu droguri, a recuperat totul. Ulysses S. Grant s-a căsătorit cu o tânără dintr-o familie îmbogăţită ca rezultat al contrabandei cu opiu, cu excelente conexiuni în Europa şi în America. Primele familii din New York şi din Noua Anglie care au oferit cu atâta generozitate donaţii importante pentru Universităţile Harvard, Yale, Columbia, Brown şi Princeton, îşi câştigaseră averile uriaşe făcând comerţ ilicit cu droguri. Aceiaşi indivizi aveau să construiască căi ferate, manufacturi şi fabrici de textile, să întemeieze bănci şi societăţi de asigurări, şi, în general, să păstreze fabuloasele averi de familie intacte pentru generaţiile care le-au urmat. Pe lângă Roosevelt şi Grant, şi alţi preşedinţi americani -printre care Taft şi cei doi preşedinţi Busn - au fost legaţi printr-un bizar cult practicat la Yale, înfiinţat şi susţinut cu fonduri care provin din comerţul cu China. Această organizaţie şi-a păstrat caracterul secret, elitist, dar şi întreaga putere pe care o avea şi în urmă cu două sute de ani.
Prin legăturile familiale, numele a l tor preşedinţi americani suni si ele legale de piraterie. Prin căsătorie, John Tyler a intrat înlr-o Ilimilie care si M dobândii po/iţia socială datorită capturilor pinik'tesli Sini slrfîbunicul lui Miliard Fillmore a fost judecat :,,i i Miidaiimal pentru piraterie. Asemenea comerţului cu opiu, pi m l ci ia t-t a considerată o activitate a cărei reuşită depindea, în <T:I mai mare măsură, de un sistem cât mai vast de relaţii şi de mcu-dcic între membri angrenaţi în sistem. De la Cape Cod şi l ,ong Islatid, de pe Coasta de Est, şi până la New York City, Carolina de Nord şi New Oiieans, piraţii se bizuiau pe ajutorul reciproc şi întreţineau relaţii cu potentaţii timpului, care, fiind la putere, le ofereau adăpost, protecţie de braţul legii şi o piaţă de desfacere pentru mărfurile capturate. Odată ajunşi în port, căpitanii corăbiilor de piraţi se prezentau la raport dinaintea celor câţiva potentaţi capabili să le protejeze activităţile comerciale. Relaţiile de acest tip se stabileau şi se întreţineau prin intermediul caselor masonice. Guvernatori, primari şi magistraţi acordau licenţă de funcţionare şi investeau capital în incursiunile piratereşti, de pe urma cărora ei înşişi şi-au construit averile de familie.
Corăbiile piraţilor erau adevărate loji plutitoare, în interiorul cărora respectarea ritualului, păstrarea jurămintelor

făcute între fraţii de sânge şi a secretului constituiau liantul solid care îi unea pe piraţi. Cu toate acestea, fraţii piraţi de rând nu erau bineveniţi la întrunirile masonice ale Lojii Holland No. 8 din New York, în interiorul căreia familia Livingston îşi putea celebra nestingherită succesul datorat sprijinirii activităţilor unor piraţi de talia lui Captain Kidd, şi care, o sută de ani mai târziu, avea să ofere protecţie unor piraţi precum celebrul Laffite.
Pirateria nu constituia, însă, unica activitate prin care era încălcată sistematic legea în largul mării. Coloniile americane datorează contrabandei prosperitatea şi progresul lor economic. John Hancock a fost unul dintre masonii bogaţi, iar corabia sa, *Liberty,* avea să pună pe jar locuitorii oraşului Boston, împingându-i la revolta ceaiului şi în pragul Revoluţiei. Cu un picior în puternicele loji masonice, din car6 făcea parte numai elita societăţii şi unde erau bineveniţi proprietarii de vas şi căpitanii, şi cu un altul în lojile meşteşugarilor, Hancock oferea de lucru unei treimi din populaţia oraşului Boston. Declanşarea Revoluţiei a fost grăbită de insistenţele şi presiunile pe care le-a făcut Marea Britanic asupra coloniilor sale din America de a adopta şi aplica legislaţia care sancţiona contrabanda de orice fel. Iar coloniile americane depindeau de contrabandiştii care le furnizau provizii, arme şi muniţie în lupta împotriva dominaţiei britanice.

In ciuda importanţei sale covârşitoare, rolul pe care l-au jucat partenerii americani în afacerile ilicite din regiunea Caraibilor şi din Bermuda a fost analizat cu superficialitate de istorici. In acelaşi timp, contrabanda şi afacerile cu caracter ilegal au oferit o temelie solidă dinastiilor politice ale Americii, care s-au menţinut la putere până în zilele noastre.
Revoluţia a pus capăt uriaşelor profituri obţinute din activităţi de contrabandă. Condiţia de pirat sau de corsar a încetat să mai fie soluţia către obţinerea de profituri uşoare. Transporturile maritime de sclavi şi comerţul cu sclavi au luat locul pirateriei, deschizând o nouă cale generoasă către procurarea unor averi uriaşe, activităţi care au înflorit, cu precădere, în porturile devenite bastioane ale masoneriei. De la Newport şi până la Charleston, apartenenţa la una din lojile masonice era modalitatea de a obţine finanţarea unui transport comercial maritim, de a asigura o corabie împotriva întâmplărilor neprevăzute şi de a găsi echipajul pentru negoţul

cu sclavi. In acelaşi timp, mai însemna şi accesul la pieţele de desfacere.
Calitatea de membru al unei frăţii masonice nu furniza, pur şi simplu, ocazia de a pătrunde în lumea afacerilor subterane. Benjamin Franklin a înţeles şi recunoscut că, în oraşul Philadelphia, succesul în afacerea cu tipărituri pivota în jurul afilierii la acea lojă masonică care susţinea domeniul respectiv. John Jacob Astor, care a deţinut, la un moment dat, a cincisprezecea parte din totalul averilor personale din America, a devenit membru al prestigioasei Loji Holland No. 8 din New York după ce a înţeles că aceasta era singura modalitate capabilă să îi impulsioneze afacerile. Succesul în avocatură, care constituia premisa şi condiţia pentru obţinerea unei demnităţi publice sau administrative, era apanajul progeniturilor clasei înstărite, aceştia având şansa de a studia la Temple de la Londra. Expresia de „a intra în barou" s-a născut în citadela londoneză a Templierilor, ea constituind un adevărat ritual al trecerii, care trebuie îndeplinit chiar şi^în zilele noastre de către cei care se dedică acestei profesiuni, în armată, erau promovaţi într-un grad militar superior numai cei care făceau parte dintr-o lojă militară, un adevărat cămin ambulant pentru fraţii masoni, printre care s-au numărat George Washington, marchizul de Lafayette şi John Paul Jones. Organizaţiile secrete şi elitiste, care au construit imperiile economice şi fabuloasele averi ale marilor familii americane, au trecut cu discreţie sub tăcere trecutul propriilor strămoşi, în zilele noastre, când cea mai nevinovată şi neînsemnată imprudenţă poate duce la descalificarea unui candidat din cursa pentru ocuparea unei demnităţi publice, modul în care s-a păstrat secretul asupra trecutului pătat şi al istoriei de familie a Părinţilor Fondatori ai acestei ţări şi ai instituţiilor sale, constituie o performanţă cu adevărat remarcabilă. America a moştenit colegii şi universităţi care poartă numele unor negustori de sclavi şi ale unor traficanţi de opiu. Onorăm şi cinstim cu evlavie preşedinţi şi politicieni marcanţi ale căror familii şi-au construit averile încălcând legea. Acordăm credit, sprijinim şi patronăm firme şi corporaţii care au fost înfiinţate de bărbaţi ale căror averi s-au născut din activităţi ilicite. Multe dintre dinastiile americane considerate a fi de sânge albastru, sinonimul amcricmi al ariston aţin europene, ascund

cu sfinţenie teribile secrete de familie şi păstrează departe de ochii opiniei publice adevărul despre acei strămoşi care astăzi i-ar face pe infractorii crimei organizate să pară nişte îngeraşi nevinovaţi. Ei nu s-au numărat printre hoţii de cai sau şarlatanii care înşelau oamenii naivi, vânzându-le lucruri lipsite de valoare, nici printre infractorii de drept comun pe care, o dată prinşi, oamenii îi alungau din oraş pe drezine. Aceşti Părinţi Fondatori ai Americii au făcut averi uriaşe. Moştenirea lor s-a transmis din generaţie în generaţie urmaşilor care se bucură şi astăzi de averea pe care le-au lăsat-o înaintaşii lor - totodată şi de avantajele de a fi la putere, o putere apărată de înseşi instituţiile pe care ei

le-au creat şi care le asigurăA participarea la viaţa economică şi socială şi de acum înainte, întemeiat pe câştiguri obţinute prin mijloace necinstite şi pe puterea cumpărată de bogăţie, sistemul se perpetuează de la sine.
Pentru un stat ai cărui cetăţeni au pornit de la zero, cu şanse egale şi cu aceleaşi oportunităţi, este cel puţin inexplicabil că prăpastia dintre bogaţi şi săraci s-a adâncit într-un mod atât de dramatic' după Revoluţia americană. Averile imense nu se datorează însă nici norocului, nici muncii asidue şi tenace; unele instituţii din Europa au înfiinţat o adevărată reţea relaţională - care funcţiona adeseori în mod discret şi în subteran - pentru a asigura reuşita şi garanta puterea membrilor săi. Aceleaşi organizaţii secrete care funcţionau în Europa de sute de ani au fost importate de coloniile înfiinţate în America de europenii stabiliţi aici, încă din primele zile de existenţă.
Cu scopul de a înţelege puterea excepţională pe care o deţin în prezent organizaţiile secrete ale elitei, ca şi rolul esenţial pe care l-au jucat în cursul ultimelor secole, călătoria noastră trebuie să înceapă într-o anumită zi critică a anului 1307, când cea mai mare şi cea mai puternică organizaţie pe care o cunoscuse vreodată omenirea a asistat la prăbuşire sa.

PARTEA ÎNTÂI *Pirateria: o viaţă veselă şi scurtă*
EUROPA MEDIEVALĂ şi-a construit o structură de organizare în clase care împărţea societatea în bogaţi şi în săraci, într-un fel mult mai cinic decât o face societatea zilelor noastre, în ciuda prăpăstiei care s-a căscat între clasele sociale. De la seniorul unui domeniu şi până la rege, clasa stăpânitoare avea drept de viaţă şi de moarte asupra oamenilor de rând. Societatea şi Biserica a\i,deţinut un rol extrem de important în stabilirea drepturilor pe care le aveau indivizii în cadrul comunităţii, sau ce aveau şi ce nu aveau indivizii dreptul să facă. Un convenţionalism sever invadase societatea până în cele mai intime straturi ale sale, încât un individ care nu purta îmbrăcăminte adecvată statutului său social se putea aştepta la o pedeapsă aspră conform legii. In New York, pe vremea când aşezarea era o colonie a Europei, piraţii care se fâţâiau ţanţoşi pe străzi, trecând de la o cârciumă la alta, împopoţonaţi cu cămăşi de mătase şi tunici sub care se ascundeau pistoale, nu numai că sfidau convenţiile sociale, însă încălcau flagrant legea. Fiindcă articolele vestimentare din mătase şi din blană constituiau privilegiul unui număr restrâns de aieşi statorniciţi în New York.
începând din'epoca medievală europeană şi până în perioada de colonizare a Americii, societatea a trecut printr-un amplu proces de transformare, care avea să schimbe din temelii modul în care omenirea percepea şi înţelegea viaţa, sau în care şi-au trăit indivizii existenţa. In perioada medievală, opţiunile tinerilor (ca şi tinerelor) erau limitate, majoritatea fiind complet neatrăgătoare, iar aceştia nu îşi puteau decide singuri soarta. Conform legii, averea familiei era trecută prin dreptul de

moştenire primului născut, aceeaşi lege permiţându-le fraţilor mai mici sau surorilor să rămână pe proprietate numai dacă nu îşi întemeiau o familie. Fetele erau măritate, iar băieţii erau trimişi ca ucenici, să înveţe o meserie, sau să studieze pentru a intra în rândul cinului preoţesc, după cum considerau taţii acestora că ar fi fost mai potrivit.
Războiul a oferit, însă, o ocazie neaşteptată. Cruciadele le-au acordat bărbaţilor şansa de a scăpa de o existenţă predestinată. Cruciadele reprezentau o aventură, furnizându-le, în acelaşi timp, posibilitatea nesperată de a-şi ameliora condiţia socială. Sau îmbarcarea pe o corabie, care le oferea aceeaşi şansă şi posibilitatea de a evada dintr-o existenţă anostă. Viaţa pe mare era plină de neprevăzut, iar unora le dădea posibilitatea să revină acasă cu suficient de mulţi bani, încât să trăiască din agoniseală tot restul vieţii, însă, majoritatea

bărbaţilor care plecau în cruciade, cu intenţia de a scăpa de soarta lumească de a deveni ucenici sau preoţi, nu mai puteau reveni la îndeletnicirile care le fuseseră destinate de familie. O dată cu căderea Ierusalimului şi după ce Cavalerii Templieri s-au risipit în cele patru zări, mulţi dintre ei nu mai aveau nici o şansă de a se reintegra în societatea pe care o abandonaseră. De teama persecuţiilor, sau, pur şi simplu, de teama sărăciei, mulţi dintre soldaţii lăsaţi la vatră au hotărât să se bucure în continuare de viaţa temerară cu care se deprinseseră.
Pentru un soldat a cărui profesiune era războiul, una dintre opţiunile epocii a fost aceea de a se înrola ca mercenar într-unul din nou înfiinţatele ordine militare care împânzeau Europa, din Scoţia şi până la Marea Mediterană. Pentru un marinar, viaţa de corsar, de contrabandist sau de pirat conţinea promisiunea unor recompense încă şi mai atrăgătoare. Atât mercenarii, cât şi piraţii au devenit membrii unor societăţi organizate în interiorul societăţii.
încă din vremea scriitorului Daniel Deloc, care a trăit în secolul al optsprezecelea, piraţii suni descrişi ca bărbaţi cu picior de lemn, bande de smintiţi, cru/i „şi sâm-erosi, rare nu se dădeau în lături de la a ucide. Adevărata loi poveslc esle însă mai puţin picantă şi pitorească însă infinil m:n mlncsanlu. Deşi mulţi au trăit „o viaţă veselii şi senila", după nim idalca/ă povestirile despre piraţi scrise de l k-loc, eau- I@ uulrpailra/a, de altfel, de

realitatea istorică, alţii au trăit mai mult decât marinarii de pe vasele Marinei britanice. Deoarece piraţii se hrăneau mai bine, erau supuşi unui tratament mai puţin dur şi îşi primeau partea din câştigurile extrem de generoase.
Piraţii erau uniţi printr-un jurământ de credinţă care le oferea o protecţie mult mai mare decât le putea furniza marinarilor legislaţia navală, iar regulamentul era stabilit cu sfinţenie prin vot, la care participa şi ultimul marinar aflat la bord. Corăbiile piraţilor şi porturile în care aveau drept de acostare, ca Saint Mary din Madagascar, au fost primele tribunale guvernate de legi democratice. Sistemul de vot nominal care funcţiona la bordul corăbiilor corsarilor nu şi-a găsit egal până la adoptarea Constituţiei americane, deşi nici chiar atunci sistemul de votare nu funcţiona la fel de democratic precum cel al piraţilor.
De asemenea, pentru piraţi, sistemul de ajutorare a răniţilor sau a văduveţor de piraţi era mult mai eficient şi mai funcţional decât cel la^care aveau dreptul marinarii din flota britanică. Marina reprezenta cea mai rigidă structură socială şi avea cel mai puţin de oferit în materie de siguranţă personală.
Piraţii cumpărau arme şi muniţie, apoi vindeau mărfuri obţinute prin metode neortodoxe, de la lână şi până la bijuterii, iar, în final, se retrăgeau pe domeniile lor, în cel mai rău caz la ferme, pe care şi le cumpăraseră cu resursele obţinute în cursul unei munci de o viaţă, însă, pentru a face faţă convenţiilor sociale, piraţii erau obligaţi să întreţină relaţii solide. Iar pentru a stabili legături solide, era obligatoriu să facă parte dintr-o frăţie. Frăţia presupunea mult mai mult decât apartenenţa la un grup restrâns unit de interese comune. O dată cu reorganizarea în loji a Templierilor, sau a cavalerilor care reuşiseră să supravieţuiască după desfiinţarea ordinului, s-au restaurat şi vechile legături şi simpatii. Masoneria, care a funcţionat, într-o măsură mai mare sau mai mică, ca societate secretă până în secolul al optsprezecelea, oferea adăpost, hrană, un loc de muncă, chiar şi îmbrăcăminte, fraţilor respectivi. După ce francmasoneria a devenit o organizaţie cunoscută, unul din jurămintele secrete formulate de Marele Maestru recunoştea că masonii sunt „fraţii piraţilor şi corsarilor".

Aceia care navigau sub pavilionul care reprezenta craniul şi oasele se puteau bizui complet pe protecţia administraţiei atât în porturi, cât şi în sălile de judecată, unde o strângere de mână cunoscută numai de fraţi, sau o frază codificată, obliga un frate mason

să sară în ajutorul tovarăşilor săi.
Averile construite de piraţi şi de cei care le furnizau marfă, iar, mai târziu, cei le vindeau mărfurile, au supravieţuit „epocii de aur a pirateriei". Dinastiile care s-au născut prin activităţi ilegale şi datorită apartenenţei la o organizaţie secretă au netezit calea şi accesul la putere, pe care au conservat-o până în epoca modernă.

Capitolul I *NOUA ORDINE MONDIALĂ*
Ziua de 13 octombrie 1307 avea să rămână consemnată în istorie ca prima zi fatidică de vineri 13. In ziua aceea, Cavalerii Templieri, aceiaşi care luptaseră vitejeşte să apere *cauza* creştinătăţii în cruciade, au fost arestaţi din ordinul regelui Franţei. Acţionând în virtutea unor ordine păstrate secrete până în noaptea caref a precedat arestarea Templierilor, reprezentanţii monarhului francez au lansat un raid inopinat şi concertat în zorii zilei, pe' toate domeniile Templierilor care erau vasali ai regelui. O atenţie specială a fosjt acordată inimii organizaţiei, tezaurul Templierilor din Paris. In decurs de numai câteva ore, atât cavalerii, cât şi slujitorii şi susţinătorii ordinului, au fost arestaţi şi aruncaţi în temniţă. Interogatoriul a început în următoarele zile, iar curând, celor întemniţaţi li s-au smuls sub tortură mărturii care aveau să scoată la iveală numeroase fapte şi acţiuni imorale săvârşite de ordinul călugărilor-cavaleri. Intr-un răstimp relativ scurt, cel mai mare şi mai grandios ordin pe care îl avusese vreodată Europa şi-a încetat existenţa.
Cu două sute de ani înainte, când se înfiinţase Ordinul Templierilor, cavalerii se constituiseră într-o adevărată forţă militară, structurată conform tuturor rigorilor şi principiilor de organizare ale unui ordin religios. Crearea Templierilor a coincis cu preluarea controlului, de către sfântul Bernard, a ordinului călugărilor cistercieni din Franţa. Bernard a contribuit la modelarea ambelor ordine, organizate astfel încât să îndeplinească viziunea şi misiunea pe care el însuşi le îmbrăţişase. Forma de organizare şi regulamentul de funcţionare ale ordinului său monastic au fost adoptate de călugării-militari, care aveau să se numească Ordinul Cavalerilor Săraci ai lui Hristos şi ai Templului lui Solomon, ulterior fiind cunoscuţi

sub denumirea de Cavaleri Templieri. Viziunea sfântului Bernard devenise realitate. El nu a acţionat însă singur.
Sfântul Bernard făcea parte din clasa elitei conducătoare, într-o perioadă a istoriei europene când sistemul feudal guverna cele mai mărunte aspecte al vieţii. Acest grup restrâns de familii bogate, majoritatea concentrate în apropierea oraşului Champagne şi strânse în jurul contelui său, au stat la originea cruciadelor, a dezvoltării rapide a Ordinului Cistercienilor şi a puterii Cavalerilor Templieri. Iniţial, Ordinul Templierilor a numărat nouă membri, dintre care trei erau vasali ai contelui de Champagne. Unul dintre aceştia a fost Andrc de Montbard, unchiul sfântului Bernard. Conlcle a donat pământul pe care Bernard a ridicai ullerioi Abalia Clairvaux şi care avea să devină ccnlrul din care iţii exercita puterea Bernard.
l'ixamlu-si drept ţel recucerirea Pământului Sfânt aflat sub tlommalia Islamului, Bernard a propovăduit cu ardoare necesitatea de a organiza o cruciadă cu caracter militar. Se spune că era atât de convingător, încât, atunci când ajungea într-un sat, femeile îşi ascundeau bărbaţii, fiindcă puţini erau aceia care rezistau chemării sale la luptă. Tentaţia de a vedea lumea trebuie să fi fost teribil de atrăgătoare pentru ţăranii din epocă, consideraţi proprietatea seniorului feudal care stăpânea ţinutul. Cruciadele ofereau promisiunea aventurii şi ... mântuire. După ce câteva mii de ţărani au luptat împotriva Islamului şi au capturat din nou oraşul sfânt al Ierusalimului, alte câteva mii au resimţit dorinţa presantă de a călători spre cetatea sacră.
Primii nouă Cavaleri Templieri au plecat spre Palestina cu scopul de a proteja drumurile şi pe pelerinii medievali care călătoreau spre Ierusalim. După câţiva ani, aceştia au revenit în Franţa, unde li s-a făcut o primire demnă de nişte eroi.

Cu binecuvântarea lui Bernard, Ordinul Cavalerilor Templieri s-a dezvoltat şi a înflorit, devenind avangarda militară a apărătorilor Europei. Faptele de vitejie pe care le-au înscris în pagina istorică a luptei împotriva Islamului au devenit legendare; iar faptele lor financiare sunt greşit înţelese şi minimalizate.

BĂNCILE

Deşi titulatura completă a organizaţiei a fost iniţial Ordinul Cavalerilor Săraci ai Templului lui Solomon, cavalerii erau orice,

dar numai săraci nu. In realitate, Templierii au fost cea mai bogată organizaţie din Europa şi prima corporaţie multinaţională din lume. Treburile cu care se îndeletniceau Templierilor erau afaceri în adevăratul sens al cuvântului, fiind conduse într-o manieră necunoscută Europei până în acel moment. Ordinul îşi era, în primul rând, fidel sieşi şi membrilor săi. Templierii datorau supunere papei de la Roma, însă acest devotament era mai degrabă declarativ şi formal, decât real. Ei luptau efectiv împotriva altor armate creştine şi împotriva unui ordin rival, Cavalerii Sfântului loan, sau al Cavalerilor loaniţi, iar în timpul cruciadei albigenzilor, unii dintre Templieri au luptat împotriva papei şi a genocidului catarilor* din sudul Franţei, pe care acesta îl ordonase. Templierii erau, într-adevăr, devotaţi propriei organizaţii şi cauzei comune, deoarece puteaucleveni împreună, şi cu condiţia de a fi uniţi, stăpânii oricărei întreprinderi pe care şi-o propuneau.

Sistemul bancar, în forma în care ne este cunoscut astăzi, a fost una din instituţiile înfiinţate de Cavalerii Templieri, înaintea Templierilor, existaseră indivizi care încheiau târguri comerciale cu scopul de a facilita schimburile monetare, de a cumpăra şi de a vinde participări în firme care se ocupau cu negoţul, sau de a da bani cu împrumut sau camătă. Multe dintre primele asociaţii de bancheri erau ale unor familii din Florenţa, Veneţia sau Lombardia. Activităţile acestor bancheri erau, însă, îngrădite de numeroase legi.

într-o lume în care papa şi Biserica catolică stabileau regulile jocului, cămătăria, adică perceperea unei dobânzi în vederea obţinerii de profit, constituia o practică condamnabilă. Pentru Templieri, existau câteva metode de a evita legile care interziceau perceperea dobânzilor la împrumuturi. Cea mai simplă cale era aceea de a percepe un mic comision în schimbul procurării împrumutului, însă sistemul atât de transparent de a disimula o taxă putea atrage oricând ostilitatea clerului. O altă cale era să dea o nouă denumire cămătăriei. Ordinului i s-a permis să încaseze „dobândă pentru cruciadă" la toate împrumuturile acordate. Clienţii lor erau aceiaşi nobili care

* Din grecescul „cathar", cu sensul de „pur", denumire atribuită unei grupări religioase medievale care susţinea că materia este rea, iar la mântuire se poate ajunge doar prin negarea sinelui şi a lumii. Ei renunţau la căsătorie şi la război, şi au respins corupţia din societate şi din Biserică, (n.t.)

donau domenii Templului, în schimbul exploatării cărora primeau un venit constant. Nobilii, de cele mai multe ori regii Angliei şi ai Franţei, aveau nevoie să împrumute bani pentru a purta războaiele, iar Templierii erau dispuşi să le acorde aceste împrumuturi - fireşte, în schimbul unei mici taxe. în timp ce cămătăria era una din practicile interzise chiar şi în cazul Templului, Templul scotea profit din schimburile între monedele diverselor ţări europene. De pildă, lâna din Franţa, transportată pe vasele Templierilor şi vândută unor negustori din Anglia, făcea obiectul unui schimb monetar care, cel mai adeseori, conferea o valoare mai mică monedei în care se făcea plata.

Depunerile în bănci nu constituiau o activitate interzisă de Biserică, cum nu era condamnată nici funcţionarea de depozite asigurate. Cine erau mai bine pregătiţi să îndeplinească această funcţie dacă nu Templierii, care dispuneau de cele mai multe fortăreţe şi bastioane, răspândite

de-a lungul şi de-a latul Europei, special parcă pentru a proteja bogăţia elitei de pe Continent? Banca Templierilor adăpostea proprietăţile şi averile negustorilor, cavalerilor şi regilor din întreaga lume, fără nici un fel de deosebire, păzindu-le într-o ţară şi permiţând extragerea de bani într-o altă ţară. Pentru fiecare etapă a tranzacţiei era percepută o taxă, iar dacă comisionul nu era suficient, bancherii Templieri înţelepţi percepeau un comision şi mai mare dacă cineva avea nevoie să scoată bani în moneda unei ţări străine. Exista o singură regulă: aceea de a scoate profit de pe urma fiecărei operaţiuni.
Cele câteva documente descoperite în Templul din Paris dezvăluie diversele tranzacţii care se încheiau într-o zi obişnuită de lucru. Intrările din acea zi, semnate de trezorierul Templierilor, menţionau numele depunătorului, originea depunerii, iar, în unele cazuri, numele celui în contul căruia trebuia acordat creditul, dacă nu era menţionat în mod expres cel al depunătorului. O adevărată reţea de case fortificate, care împânzeau Europa şi Palestina, au servit drept precursoare ale sistemului de organizare modern, comparabil cu cel al oricărei instituţii financiare cu sucursale în întreaga lume. Erau deservite cinci categorii de clienţi: Cavalerii Templieri (îşi primeau adeseori solda în oraşele din ţările străine în care se aflau în acel moment, fiindcă nu erau dispuşi să călătorească cu sume mari de bani asupra lor de teama briganzilor), demnitarii

Bisericii, regele, aristocraţia şi burghezia. Evidenţa era ţinută *în Jurnalul Tezaurului*[1]. Această „comoară" avea să atragă în cele din urmă atenţia şi interesul regelui Franţei, care se afla pe lista marilor datornici ai Ordinului Templierilor.
ADMINISTRAREA PROPRIETĂŢILOR
Administrarea proprietăţii şi a domeniului a jucat^un rol extrem de important pentru prosperitatea Templierilor, înainte de căderea Ierusalimului, Templierii controlau nouă mii de conace şi domeniile pe care se aflau acestea, toate reprezentând donaţii ale^marilor latifundiari din întreaga Europă, în contul Ordinului, într-un recensământ al proprietăţilor din Anglia, erau consemnate următoarele: „Numărul conacelor, fermelor, bisericilor, prezbiteriilor, moşiilor, satelor, cătunelor, morilor de vânt şi de apă, carierelor de piatră, drepturile de păşunat şi creştere a animalelor şi orice alt tip de proprietăţi., pe care le posedă Templierii în Anglia ... este impresionant". In comitatul Yorkshire, Templierii erau proprietarii câtorva moşii imense şi a şaizeci de terenuri mai mici[2]. In Sicilia, ei deţineau proprietăţi valoroase, terenuri imense şi^ dreptul de a practica pescuitul, păşunatul şi tăierea pădurilor, în Spania, Templierii „erau dăruiţi cu oraşe, sate, comitate şi domenii splendide"[3], în Aragon, stăpâneau castele în câteva oraşe, erau seniori de Borgia şi de Tortosa, şi primeau zeciuială din tot ceea ce producea regatul.[4]
Lista proprietăţilor pe care le deţineau Templierii umplea un întreg catastif de recensământ; ei aveau moşii în statele germane, în Ungaria şi în Franţa, ca şi în teritoriile aflate între graniţa dintre Franţa şi Germania, în anul 1180, era nevoie de câteva sute de acri pentru a asigura resursele cavalerului care pleca la război; iar un secol mai târziu, era nevoie de câteva fnii de acri. Proprietăţile Templierilor erau scutite de la plata zeciuielii către administraţia locală, însă Templierii îşi primeau zeciuială. Iar dacă oamenii de rând erau înţelegători şi dispuşi să furnizeze roadele trudei lor cavalerilor care plecau să lupte în cruciade, în numele şi pentru apărarea creştinătăţii, vecinii lor aristocraţi nu erau la fel de toleranţi. Un om de rând avea datoria de a contribui prin muncă, pentru majoritatea acest lucru fiind la îndemână. Un nobil latifundiar plătea însă un preţ ceva mai ridicat. Costurile erau mult mai ridicate, deoarece el trebuia

să se străduiască şi să găsească mână de lucru aptă, intrând astfel în concurenţă cu

Templierii care se foloseau de cei mai sănătoşi si mai robuşti lucrători. Spre deosebire de vecinul său Templier, un moşier aristocrat era obligat să plătească taxe. Cum cei care trudeau pentru Templu nu dădeau socoteală pentru faptele lor decât în faţa ordinului care îi angajase, fugarii şi răufăcătorii se puteau ascunde de braţul lung al legii, muncind cât îi ţineau puterile pe proprietatea unui Templier.
Amestecul dintre caracterul de forţă militară, de anvergură internaţională, şi de ordin religios combinate sub forma unei activităţi profitabile nu avea să se mai repete niciodată în întreaga istorie a omenirii, în afara profiturilor care li se cuveneau, Templierii beneficiau şi de daruri oferite în chip de piată pentru răscumpărarea păcatelor. Cel mai important dar pe care l-au solicitat Templierii a venit de la regele Henric al II-lea, în schimbul uciderii arhiepiscopului de Canterbury, Thomas Becket. Henric a făcut donaţii importante şi a finanţat dotarea a două sute de cavaleri pe an, la care se adaugă o sumă însemnată, menţionată în testamentul său. Templierii beneficiau de toate avantajele posibile, fără a avea de dat socoteală nimănui.

FLOTA

Flota Templierilor a constituit o altă sursă de profit, care a sfârşit prin a trezi invidia tuturor proprietarilor de corăbii şi a negustorilor din porturile franceze. In primii ani ai cruciadei, Templierii trebuiau să deplaseze masiv trupe, cai, arme şi muniţie pentru care încheiau contracte cu negustorii statelor-cetăţi italiene, ca Genova sau Veneţia. Aceşti neguţători, în special cei din Genova şi din Pisa, formaseră adevărate colonii negustoreşti la Barcelona, Marsilia, Mahdia, Ceuta, Tunis şi Tripoli. Corăbiile lor transportau mărfuri din China, India si Ceylon. Deoarece regatele mai mici bătuseră deja monedă proprie, neguţătorii italieni erau capabili, la rândul lor, să facă schimburi dintr-o monedă în alta şi să dea bani cu camătă. Bancherii din Veneţia, Genova, Lucea şi Florenţa, cunoscuţi sub denumirea generică de lombarzi, luaseră locul evreilor ca bancheri ai neguţătorilor din întreaga Europă. Dobânzile percepute la un împrumut variau între 15 la sută, dacă era vorba de un împrumut comercial, şi 100 la sută, dacă era vorba de

unul personal. După apariţia sa, Templar Inc. a făcut o mutare corectă şi a preluat întreaga afacere de la neguţătorii italieni[5].
în anul 1207, Templierii deveneau şi proprietari de corăbii. Iar atunci când nu îşi foloseau vasele pentru a transporta oameni, ei le foloseau pentru transportul mărfurilor. Profitul şi numărul corăbiilor care aparţineau flotei au început curând să crească. în anul 1233, locuitorii portului Marsilia depuseseră deja plângeri repetate împotriva navelor Templierilor, motivând că acestea le furau afacerile cetăţenilor oraşului.[6] Curând, Templierii aveau să instaleze câte o comanderie pentru perceperea taxelor în fiecare port mediteranean, inclusiv la Brindisi, Bari, Barletta şi Trani, dar şi în Sicilia, la Messina. Negoţul pe Marea Mediterană cuprindea transportul de mărfuri şi de animale către zonele răsăritene ale bazinului mediteranean, pe aceleaşi corăbii care reveneau în Apus încărcate cu sclavi, care urmau apoi să muncească în folosul Templierilor.
Portul turc Ayas din Cilicia era, la acea vreme, centrul comerţului cu sclavi, iar Templierii au construit pontoane speciale pentru debarcarea şi vânzarea sclavilor. Cavalerii Templieri şi cei din ordinul rival al Cavalerilor de Malta au devenit cei mai importanţi negustori de sclavi din Europa, în zona bazinului mediteranean, stabilindu-şi centrul comercial la Veneţia, însă, poate că cel mai important port al Templierilor destinat negoţului cu sclavi a fost oraşul Acera, din Palestina. Aici, sclavii erau denumiţi în mod generic musulmani, indiferent de provenienţa lor etnică sau de religie, ca rezultat direct al interdicţiei ferme, lansate de papa de la Roma, privind comerţul cu sclavi creştini în Regatul Ierusalimului. Musulmanilor care cereau să se convertească la creştinism li se refuza acest drept. Informat asupra acestei practici, Papa

Grigore s-a plâns marilor maeştri ai ambelor ordine cavalereşti, însă negoţul cu sclavi a continuat în aceeaşi formulă şi cu aceeaşi anvergură, unicul său scop fiind înavuţirea.
Flota Templierilor slujea unui dublu scop: generarea de profituri în folosul ordinului cavaleresc şi servirea maşinii de război a Templierilor. Arborând pavilionul ce purta simbolul capului de mort sub două tibii încrucişate drept stindard de luptă, flota Templierilor era folosită în operaţiunile militare de pe coasta Asiei Mici, mai ales împotriva Egiptului, ca şi în toate incursiunile din bazinul Mării Mediterane.

In afara activităţilor care cuprindeau transportul de trupe şi de arme, muniţie şi furnituri pentru operaţiunile militare, sau a sclavilor care deveneau mărfuri scoase la *mezat* în porturile mediteraneene, Templierii se mai îndeletniceau şi cu pirateria. *Pirateria* era definită drept acţiunea de capturare în larg a unei alte corăbii. Dacă, însă, un vas al Templierilor captura o nava de război musulmană pe durata unui conflict sau a unui război declarat între cele două părţi, această acţiune nu era considerată drept act pirateresc. La acea vreme, existau puţine corăbii construite pentru a participa la luptă, adică destinate strict acestui scop, fiindcă era obligatoriu ca absolut toate vasele să fie dotate pentru luptă şi apărare. Prin urmare, acţiunea de a captura un vas comercial musulman era considerată a fi activitate de corsar, între activitatea piraţilor şi cea a corsarilor de mai târziu a existat o linie fină de demarcaţie; în cazul celor din urmă, căpitanul corăbiei avea permisiunea suveranului ţării de provenienţă, iar, ulterior, el deţinea o scrisoare de licenţă, sau patent regal, în virtutea căreia nava sa putea întreprinde acte de agresiune împotriva altor corăbii, aşadar, se putea angaja în acţiuni de piraterie.
O navă englezească angajată în jefuirea altor corăbii englezeşti era considerată a fi navă a piraţilor, chiar dacă o parte din pradă era împărţită cu regele englez. O navă englezească care captura o navă franceză, fără a deţine împuternicirea expresă a regelui englez, era considerată a fi tot corabie a piraţilor. Dacă, totuşi, o navă engleză naviga cu scopul, recunoscut şi aprobat de regele englez, de a jefui corăbii care navigau sub pavilionul altor naţiuni, atunci aceasta era considerată a fi corabie a corsarilor.
Templierii nu aveau a da socoteală pentru faptele lor nici unui suveran, cu excepţia papei, care, conform documentelor vremii, nu emitea totuşi scrisori care să sprijine acţiunile acestora. Atunci când Templierii capturau corăbii inamice, ei susţineau că acţionează cu binecuvântarea şi în numele papei, unicul suveran a cărui autoritate o recunoşteau, însă corăbiile Templierilor nu se rezumau la atât, astfel încât navele altor suverani creştini pe care le capturau deveneau pradă cinstită.
Majoritatea navelor care formau flota Templierilor erau galere de joasă înălţime, manevrate de sclavi, foarte asemănătoare corăbiilor folosite de piraţii musulmani pe coasta

berberă. Ele erau ideale pentru negoţul în porturile de pe coastă şi la fel de adecvate activităţilor pir契tereşti, deoarece puteau fi uşor manevrate în ape de mică adâncime, fără a depinde de forţa eoliană. Corăbiile flotei din Atlantic a Templierilor aveau catarge cu pânze, ceea ce le permitea să navigheze şi pe apele adânci ale oceanului.
Deşi Europa creştină, ca şi Asia şi Africa musulmană, se găseau, de câteva sute de ani, în conflict declarat, şi purtaseră numeroase războaie, între cele două lumi se stabiliseră puternice legături culturale. Simon Dansker, un aventurier flamand, a fost cel care i-a învăţat pe piraţii din nordul Africii cum să folosească în scopuri pirătereşti corăbiile cu pânze, cu mai multe catarge şi velierele. Dansker şi-a început cariera de navigator în portul francez Marsilia, însă şi-a schimbat curând atât numele, cât şi simpatiile, împrumutând numele arab de Dali Rais, cu

sensul de Captain Devii*, Dansker a trecut în tabăra piraţilor berberi, conducându-i în raidurile de capturare a corăbiilor creştine. Cu sprijinul şi' sub protecţia sa, piraţii musulmani şi-au extins aria de acţiune până în Oceanul Atlantic. O mini-flotă musulmană a ajuns până în Islanda, unde piraţii au jefuit populaţia din rândul căreia au făcut sclavi, însă Dansker a schimbat taberele de prea multe ori, sfârşind prin a fi capturat şi trimis la spânzurătoare în Tunis.
Flota Templierilor era formată din toate tipurile de corăbii cu pânze care puteau fi construite, cumpărate sau capturate de la inamici în acea epocă, şi acţiona pe un teritoriu vast, din nordul Oceanului Atlantic şi până în bazinul răsăritean al Mării Mediterane. Corăbiile transportau mărfuri şi pelerini din Italia înspre Ţara Sfântă a Palestinei. Cum nu se temeau că acţiunile lor ar fi putut fi pedepsite, Templierii se lansau în piraterie, dacă nu reuşeau să obţină câştiguri pe căi cinstite. Pentru cei care formau echipajele flotei Templierilor, saltul de la statutul de corsar în beneficiul ordinului, la cel de pirat în folos propriu se făcea foarte uşor.
Unul dintre primii Templieri care a devenit pirat a fost Roger de Fior. Fiu al şoimarului împăratului Frederick'al Il-leş, Roger a fost luat pe o corabie a Templierilor la vârsta de opt ani, ca băiat bun la toate, în portul controlat de Templier de la Brindisi. El a urcat în ierarhia forţelor navale ale Templierilor,
* Căpitanul Dracul, Ib. engl. (n.t.)

ajungând până la poziţia de comandant al unei corăbii cumpărate de la genovezi, pe care a numit-o *Falcon**. Când ultimul bastion templier din Acera a căzut, de Fior a descoperit că este foarte priceput la o altă îndeletnicire: cămătăria. S-a folosit de nava pe care o comanda spre a colecta bani pentru noua sa carieră de pirat, extorcând bani în schimbul salvării „doamnelor şi domniţelor şi a comorilor mari"[7]. De Fior a sfârşit prin a cădea în dizgraţia ordinului, astfel încât nava a rămas în patrimoniul Templierilor, iar, cu banii câştigaţi până în acel moment, el şi-a cumpărat o altă corabie. Prin intermediul pirateriei, iar, apoi, prin activităţi de mercenar, de Fior a reuşit să adune o avere considerabilă, cu care şi-a întemeiat o adevărată armată. Templierul proscris a câştigat până şi mâna nepoatei împăratului Bizanţului.
Nu numai cavalerii proscrişi aveau să recurgă la piraterie. Alai Ordinul Templierilor, cât şi Ordinul Cavalerilor loaniţi au profilai de abililatea lor de ajcfui porturile mediteraneene şi de a prada corăbiile negustorilor, în aceeaşi manieră în care navele musulmanilor au profitat de capacitatea lor de a captura corăbii creştine.
Timp de câteva sute de ani, diverse porturi din întreaga lume au găzduit cu generozitate piraţi, nesocotind sau ignorând autoritatea guvernelor respective. Porturi ca Saint Mary din Madagascar, un adevărat paradis al piraţilor, al cărui unic guvern era cel al piraţilor exilaţi, sau al celor care îşi găsiseră un port de refugiu aici, le-au servit drept adăpost şi piraţilor europeni care prădau corăbiile încărcate cu argint ale mogulilor din India. Pe continentul american, Tortuga şi Bahamas au servit, pentru perioade scurte de timp, drept refugii ale piraţilor. Chiar si porturile care se supuneau, în mod oficial, autorităţii administrative a unui anumit stat, erau, în realitate, conduse de cei care susţineau pirateria, cum a fost, de pildă, cazul portului Port Royal din Jamaica.
Unul dintre cele mai importante porturi în care trăgeau piraţii, în perioada medievală, a fost Mahdia, situat pe coasta nordică a Africii. In cele trei sute ani în care Cavalerii Templieri au luptat împotriva invadatorilor şi a cuceritorilor musulmani din Marea Mediterană, au existat numeroase perioade de
* Şoimul, Ib. engl. (n.t..)

armistiţiu în cursul cărora arabii şi creştinii au făcut schimb de idei şi de experienţă. Europenii au învăţat de la inamicii lor şi au dobândit cunoştinţe de istorie, religie (inclusiv despre propria lor istorie şi religie), ştiinţe, matematică şi medicină. Măreţia şi importanţa acestor

schimburi culturale este nepreţuită şi imposibil de măsurat, iar un lucru rămâne cert: cruciadele au avut un efect uriaş asupra Europei. Templierii nu au avut, însă, de câştigat numai la nivelul cunoaşterii academice. Ei au deprins cunoştinţe de artă militară şi cunoştinţe de navigaţie, iar, mai presus de toate, au învăţat să fie mai toleranţi faţă de „colegii" lor islamici. Ca urmare a acestor contacte, foştii Templieri au trecut în tabăra adversă, alăturându-se piraţilor berberi. Scriitorul John J. Robinson consideră că termenul *mahabone,* folosit de masonii de Rit Scoţian, provine prin denaturarea expresiei *Mahdia the good* (Mahdia cea bună), după cum franţuzescul *Mărie le Bon* (Măria cea bună) s-a conservat în limba engleză sub forma *marylebone?*
Puterea pe care o deţineau Templierii pe mare este adeseori umbrită prin comparaţie cu manevrele militare de pe uscat. Vasele Templierilor şi corăbiile care se îndeletniceau cu negoţul erau bine familiarizate cu zonele din Marea Baltică, Insulele Britanice, regiuni întinse ale coastei nordice ale Africii, ale Mării Mediteraneene şi chiar cu zone de pe coasta Mării Negre. Ei au navigat pe un teritoriu la fel de vast ca şi înaintaşii lor normanzi, iar scopul incursiunilor lor nu se limita doar la comerţ şi jefuire. Templierii furnizau provizii şi muniţie, transportau pe mare trupe şi pelerini şi îi apărau pe regi şi bunurile acestora în conflictele de lungă durată cu lumea musulmană.
După încheierea conflictelor cu statele musulmane, golul rămas avea să fie umplut de războaiele dintre statele creştine, în anul 1256, s-au format două facţiuni creştine care şi-au disputat dreptul şi supremaţia asupra cetăţii Acera. Cavalerii Ospitalieri au sărit în ajutorul negustorilor genovezi şi catalani în lupta împotriva flotei veneţiene, efort la care a aderat şi flota Templierilor, în ciuda faptului că una dintre regulile ferme ale Templierilor interzicea să iei viaţa unui creştin, războaiele fratricide au brăzdat chipul Europei, iar actul de a ucide un semen creştin a fost „absolvit", din necesitatea de a conserva nealterate bogăţia şi puterea.

LUMEA **TEMPLIERILOR** S-A **RĂSTURNAT**
In anul 1291, cetatea Acera a căzut în mâinile armatelor de mameluci ai Islamului. Ordinul Templierilor însuşi mai avea doar şaisprezece ani până la înfrângerea sa de către musulmani. Cavalerii pierduseră deja Ierusalimul, iar acum, ultimul bastion al rezistenţei creştine în Ţara Sfântă sfârşea prin a fi capturat de vrăjmaşi. Imediat, opinia publică s-a întors furioasă împotriva ordinului, în viziunea întregii lumi, Templierii eşuaseră şi îşi pierduseră scopul şi obiectul misiunii, devenind o simplă organizaţie de creditori, de latifundiari şi de comercianţi cu buzunarele umflate, care, în cursul acestui proces, dobândiseră o atitudine de tâlhari. „Arogant ca un Templier" este o expresie care a lacul carieră, după lansarea sa în circulaţie de Şir Waller Scoli, în romanele sale, scriitorul britanic descrie ordinul ca pe unul care s-a îndepărtat tot mai mult şi s-a dezis de idealurile originare ale celor care îl întemeiaseră. Odinioară <lcvola|i cau/.ei sărăciei şi obedienţei, pentru apărarea cărora (K'ptiscscTii jurământ, Templierii s-au făcut vinovaţi de orgoliu nemăsurat, de aroganţă, iar, până la începutul secolului al paisprezecelea, de a fi posedat averi uriaşe, mult mai mari decât ale capetelor încoronate din Europa. Papa Nicolae al IV-lea, la modul teoretic comandantul suprem al ordinului, şi-a îndreptat în mod public furia împotriva Templierilor, denunţând rivalitatea dintre aceştia şi Ordinul Cavalerilor Ospitalieri şi acuzându-i de a fi provocat astfel căderea ultimului bastion al creştinătăţii din Palestina Sfântă în mâinile islamicilor. Prin atitudinea lor, Cavalerii Templieri s-au dezinteresat de protejarea celor mai sacre posesiuni ale lumii creştine.
Conciliul Bisericii a decis că unica modalitate de a lupta în mod eficient în războiul împotriva Islamului era aceea de a-şi constitui o forţă armată proprie, afiată sub comandă proprie. Conciliul a propus unificarea tuturor ordinelor militare într-unul singur, însă ordinele s-au opus măsurii. Cavalerii Teutoni din Germania si din Prusia s-au întors la Marienburg,

Cavalerii loaniţi s-au retras în Malta, iar Cavalerii Templieri s-au stabilit în Cipru.[10]
Deşi Ordinul Templierilor abandonase cetatea Acera, cavalerii au refuzat să-şi abandoneze şi posesiunile. Pentru o

persoană din afara ordinului, Templierii creau impresia că s-au lansat jintr-o adevărată cruciadă de apărare a uriaşei lor averi.
într-un incident de cumpănă al istoriei lor, care avea să rămână cunoscut sub denumirea de afacerea Eperstoun, un cavaler, care oferise jumătate din averea soţiei lui în schimbul acceptării sale în ordin, a murit. Atunci când emisarii Templierilor s-au prezentat pentru a revendica proprietăţile cavalerului ucis şi a intra în posesia averii acestuia, văduva sa a refuzat să plece de pe moşie. Cum Templierii fuseseră trimişi cu ordinul expres să o evacueze pe văduvă, ei au fost obligaţi să o târască pe femeie afară din casă. Iar pentru că ea şi-a încleştat mâinile de tocul uşii, refuzând să plece pentru a o scoate, cavalerii i-au tăiat, pur şi simplu, degetele. Chiar şi pentru toleranta opinie publică a epocii, incidentul a fost atât de silnic, încât a ajuns la urechile regelui Edward I. Aflând despre tratamentul aplicat văduvei, el a intervenit în sensul de a-i restitui bietei femei proprietatea, într-o epocă în care conceptul de relaţii publice nu fusese încă inventat, Templierii şi-au permis să împingă lucrurile la extremă şi l-au omorât pe fiul văduvei[11], marcând două puncte dintr-o singură lovitură: răzbunarea şi obţinerea proprietăţii după moartea urmaşului de drept.
Pe fundalul masivelor pierderi militare ale creştinătăţii, abaterile flagrante ale cavalerilor nu mai puteau fi apărate, iar păcatele lor erau imposibil de absolvit, în anul 1306, a fost ales un nou papă, Clement al V-lea. înainte de a deveni papă, el fusese cunoscut sub identitatea de Bertrand de Got, arhiepiscop de Bordeaux. Ridicarea acestuia la cel mai înalt rang al ierarhiei ecleziastice a fost orchestrată de fratele său, Beraud, care era arhiepiscop de Lyon. In iunie 1305, când regii Franţei, Angliei şi Neapolelui se certau, prin împuterniciţii respectivi, asupra viitorului papă, sorţii s-au fixat asupra persoanei celei mai comode pentru toate părţile implicate în dispută şi el a fost alesul; Bertrand de Got s-a ridicat la înălţimea acestei înalte distincţii. Fireşte, regele francez nu a ridicat nici o obiecţie împotriva lui de Got, care, spre stupefacţia italienilor, nu avea să părăsească niciodată solul francez. Contemporanii îl considerau a fi un personaj slab, şters şi ineficient, iar italienii au socotit că o dată ce îşi stabilise reşedinţa papală la Avignon, de Got furnizase dovada clară că nu este altceva decât o simplă marionetă a regelui Franţei.

Noul papă se afla într-o postură cel puţin neobişnuită. Pe de o parte, el se înrudea pe linie maternă cu Bertrand de Blanchefort, Marele Maestru al Templierilor. Pe de altă parte, puterea regelui francez se înălţa, tot mai ameninţător. Prin urmare, singura modalitate de a face faţă situaţiei era să tergiverseze, cât îi stătea în putinţă, adoptarea oricărei decizii. Este foarte probabil ca papa Clement al V-lea să fi înţeles că, refuzând să adopte o decizie fermă şi să treacă la fapte, el îşi poate pierde susţinerea ambelor tabere şi, o dată cu aceasta, toată suita de demnităţi. Prima acţiune întreprinsă a fost să le ceară Marelui Maestru al Templierilor, care fusese ales de puţin timp, şi Marelui Maestru al Ordinului loaniţilor sa îi prezinte un raport scris, care să furnizeze argumente pro şi contra referitoare la fuzionarea celor două ordine. Jacques de Molay, Marele Maestru al Templierilor, i-a dat un răspuns papei, probabil conştient că regele Franţei urmărea să preia comanda noului ordin unificat, în calitate de *rex ballator,* regele-războinic. Molay a înţeles că, în cel mai bun caz, avea să-şi piardă poziţia de lider incontestabil al ordinului.
în ciuda răspunsului mai mult decât nesatisfăcător, papa nu a întreprins nimic. Nu era atât de naiv încât să nu fi aflat de existenţa spionilor plasaţi de regele Franţei în anturajul său imediat şi să nu îşi închipuie că aceştia se făceau vinovaţi de moartea papei Bonifaciu al VUI-lea şi,

foarte probabil, conform zvonurilor care circulau, de otrăvirea papei Benedict al Xl-lea. Regele Filip al Franţei a decis că era momentul să iasă din impas. Cum Franţa era ţara în care se născuseră cruciadele, tot Franţa suportând şi cheltuielile împovărătoare provocate de susţinerea războiului, Filip nu mai^avea timp până s-ar fi umplut la loc cuferele golite ale vistieriei, în trecut, predicatori inspiraţi de talia sfântului Bernard pustiiseră aşezări întregi, lăsându-le fără bărbaţi, fiindcă mesajul lor îi atrăsese să se înroleze în cruciade. Ordinele cavalereşti beneficiaseră de donaţii însemnate, constând din mii de domenii. Biserica declarase că statul nu putea percepe dări de la cavalerii care aparţineau ordinului, nici nu putea aplica impozite pe proprietăţile acestuia. Iar, pentru regele Franţei, rezultatul net era o vistierie goală, în anul 1295, regele le-a retras Templierilor dreptul de a-i administra finanţele, înfiinţând trezoreria regală de la Palatul Luvru. Imediat după această măsură, valoarea monedei naţionale

a scăzut, iar regele a recurs la ajutorul familiilor de bancheri din Italia.

Nu se va şti niciodată precis cât de strânse erau legăturile pe care le stabiliseră familiile bancherilor italieni cu Cavalerii Templieri. Iniţial, acestea au jucat un rol important în finanţarea cruciadelor şi în transportul cruciaţilor către Palestina. Florenţa, oraş care îşi bătea monedă proprie, îl cinstea pe Sfântul loan Botezătorul, protectorul ordinului, reprezentându-i chipul în efigie, pe reversul monedei. Pe aversul monedei era reprezentată floarea de crin, ca simbol al descendenţei regale. Florenţa este unul dintre puţinele locuri ale creştinătăţii în care a fost construit un baptisteriu de formă octogonală. Această formă neobişnuită de baptisteriu a fost inspirată de Ierusalim şi preluată în multe citadele şi fortăreţe ale Templierilor. De la cetatea Tomar din Portugalia şi până la Drogheda din Irlanda, aceste structuri simbolizau, în forma lor originară, momentul botezului lui lisus Hristos de către sfântul loan. Baptisteriul din Florenţa a fost închinat Sfântului loan Botezătorul.

După o suită de manevre îndreptate împotriva lombarzilor, regele Filip cel Frumos a întreprins câteva acţiuni, care numai frumoase nu se pot numi, pentru a-şi reface vistieria secătuită. El i-a alungat din Franţa pe evrei, într-o încercare de a le confisca averile şi de a-şi consolida propria avere. Numai că prosperitatea evreilor nu era pe măsura socotelilor pe care şi-o făcuse regele, iar mutarea sa nu a reuşit să aducă rezolvarea crizei. Filip avea datorii uriaşe - iar principalul beneficiar era banca Templierilor.

Ce altă modalitate era mai potrivită de a ieşi din criză, dacă nu să pună sechestru pe bancă? în data de 13 octombrie 1307, gărzile regelui Filip au făcut descinderi în toate comanderiile pe care le aveau Templierii în Franţa. Papa a rămas consternat. Din punct de vedere tehnic, el era singurul îndreptăţit să îi judece şi să îi pedepsească pe Templieri. Ameninţat de soldaţii regelui, papa n-a avut de ales şi i-a cântat în strună lui Filip. A fost rândul lui Filip să rămână consternat. Iscoadele Templierilor aflaseră între timp că arestările erau iminente. La comanda unei forţe militare imense, a unei forţe navale imense, a unei flote comerciale importante şi a celei mai însemnate bănci din lume, care îi ajutaseră să pătrundă în anturajul aristocraţilor şi clericilor din întreaga Europă, Templierii desfăşurau în acelaşi timp operaţiuni de

spionaj care erau, cu siguranţă, mult superioare acţiunilor comandate de regele francez. Din porunca lui Jacques de Molay, au fost strânse şi arse toate registrele şi evidenţele ordinului. Mulţi Templieri au reuşit să scape fie fugind din ţară, fie dându-se la fund. Iar, lucrul cel mai important, tezaurul Templierilor care se păstra la Paris şi posesiunea la care regele Filip râvnea cel mai mult, se topise, între timp, fără urmă.

Dispariţia comorii Templierilor, distrugerea registrelor contabile şi capitularea Templierilor fără cea mai slabă rezistenţă constituie una dintre cele mai inexplicabile şi incitante enigme ale istoriei. Dacă Templierii aflaseră despre iminenţa arestării, cum se explică atunci că nu au fugit din ţară sau că nu s-au pregătit de ripostă? Singura explicaţie plauzibilă ar putea fi că

Templierii şi-au închipuit că Filip era animat doar de o motivaţie financiară, socotind că, privându-i de bancă, ordinul avea să se stingă de la sine.
Dacă acest raţionament este corect, atunci evenimentele care au urmat i-au luat prin surprindere pe membrii ordinului. Au ales să rămână pe loc, nebănuind la ce chinuri oribile aveau să fie supuşi cavalerii arestaţi. Chiar şi sub supliciul torturii, în cele mai diverse forme ale sale, de la trasul pe roată, ridicarea cu o frânghie şi lăsarea în jos bruscă a osânditului, şi până la arderea tălpilor unse cu seu, Templierii nu au lăsat să le scape nici o mărturisire de pe buze şi nu au recunoscut nimic. Fiind acuzaţi de erezie, Templierii nu aveau dreptul să fie apăraţi, în epocă, tortura era o metodă obişnuită, folosită în scopul de a smulge mărturii de la cei arestaţi, şi nu cu intenţia de a-i mutila sau de a le provoca invaliditate permanentă. Totuşi, în cazul Templierilor s-a făcut o excepţie. Au fost schingiuiţi „cu asemenea barbarie, încât au şocat până şi lumea medievală".[13] Aruncaţi în temniţă, supuşi unui tratament crunt, unui regim cu pâine şi apă, acuzaţi de cele mai perfide şi sângeroase perversiuni şi torturaţi dincolo de pragul suportabil al suferinţei, mulţi dintre cavaleri şi-au pierdut minţile, câţiva dintre ei s-au sinucis, iar majoritatea au recunoscut şi ceea ce nu făcuseră.
Cavalerii care au supravieţuit totuşi celor doi ani de detenţie cumplită nu mai aşteptau nimic de la viaţă decât să moară. In mai 1310, soldaţii regelui francez Filip au dus cincizeci şi patru de Cavaleri Templieri, legaţi fedeleş şi transportaţi în căruţe deschise, pe câmpia de lângă mănăstirea Saint Antoine,

m

afiată în apropierea Parisului, unde i-au biciuit, i-au legat la stâlpul infamiei şi i-au ars pe rug. Regele Franţei a distrus Ordinul, însă nu a reuşit să pună mâna pe comoară. Ulterior, reacţia altor monarhi din Europa avea să îi procure o cruntă dezamăgire: în loc să îi suprime pe Cavalerii Templieri care se stabiliseră între graniţele statelor respective, celelalte ţări au preferat să nu ia nici o măsură, decât dacă erau instigate să treacă la fapte şi să îi incrimineze pe cavaleri.
în Anglia, Edward al II-lea a reacţionat cu lentoare la cerinţele papei de la Roma. Noul rege englez pur şi simplu nu era interesat de acest subiect, atenţia sa fiind îndreptată către războiul cu Scoţia, care părea să nu se mai sfârşească vreodată, şi către iubirile sale. Dând curs presiunilor insistente ale papei, Edward a făcut o serie de arestări şi a cedat ulterior cererii Bisericii, supunându-i la torturi pe cavalerii aruncaţi în temniţă, activitate de altfel interzisă de legislaţia britanică. Edward nici nu le-a oferit protecţie Templierilor, dar nici nu le-a sărit în ajutor, închizând ochii când posesiunile lor erau fost confiscate. Spre dezamăgirea Bisericii, averile confiscate de la Templieri nu i-au revenit acesteia, fiind în schimb împărţite de Edward după bunul său plac, în cea mai mare parte creditorilor şi prietenilor coroanei.
în cele din urmă, Scoţia a acceptat de principiu să intenteze proces Cavalerilor Templieri. Cum această ţară opusese permanent rezistenţă faţă de deciziile papei, într-un final, suveranul pontif i-a excomunicat atât pe rege, cât şi pe întregul său popor, în Scoţia, supunerea faţă de Biserică a fost la limita minimei rezistenţe, numai doi dintre toţi Cavalerii Templieri fiind supuşi unor interogatorii.
în Spania şi în Portugalia, forţa militară a Cavalerilor Templieri avea o importanţă deosebită pentru monarhie. După câteva succinte arestări şi confiscări de averi, portughezii s-au grăbit să îi integreze pe Templieri în Ordinul Cavalerilor lui Hristos, din acest moment ei urmând să dea socoteală numai regelui Portugaliei, în acele regiuni ale Spaniei controlate de Inchiziţie, s-au făcut arestări şi Templierii au fost supuşi torturii, însă Ordinul şi membrii săi aveau să fie curând asimilaţi de alte câteva ordine militare spaniole.

Cavalerii Teutoni din Germania, care se formaseră ca grupare militară de sine stătătoare, au

intrat înarmaţi până în dinţi în tribunalul din Metz şi au aruncat curţii mănuşa, provocând-o să le aducă acuzaţii. Deşi nu aparţineau Ordinului Templierilor, ei şi-au susţinut în aşa fel *cauza,* încât au reuşit să zădărnicească orice acuzaţii care ar fi putut stabili legătura între ei şi Templieri. Tribunalul le-a oferit Teutonilor garanţii, permiţând Ordinului să funcţioneze în continuare, fără nici un pericol.
Deşi toate aceste evenimente erau supărătoare pentru Filip, supărarea sa cea mai mare a fost dispariţia tezaurului Templieri lor din Banca Temple din Paris. Conform unor rapoarte clin epocă, comoara fusese încărcată în căruţe şi trimise în mare vile/ă, într-un convoi, până în portul La Rochelle. De aici, cuierele fuseseră transferate pe corăbiile Templierilor, care arboraseră celebrul pavilion reprezentând capul de mort şi două oase încrucişate, şi trimise către o destinaţie necunoscută, pentru a se face nevăzute pentru totdeauna. Deşi mulţi dintre Templierii aruncaţi în temniţă au trecut prin ani lungi de detenţie şi prin torturi atroce, mulţi alţii, consideraţi din acest moment proscrişi, au folosit navele ordinului drept bază operativă. Era imposibil ca o masă imensă de oameni înarmaţi, deplasându-se pe uscat, să nu fie văzută de nimeni, în timp ce corabia le oferea o ascunzătoare mobilă ideală, dar şi un nou cămin sigur. Cavalerii Templieri care reuşiseră să fugă din Franţa au reuşit să supravieţuiască, datorită imensei averi pe care reuşiseră să o salveze, dar şi câştigurilor obţinute din piraterie.
Ultimul act al dezmembrării ordinului s-a jucat în data de 18 martie 1314. Ultimii patru membri supravieţuitori din Franţa — Marele Maestru, sfetnicul său şi trezorierii pentru Aquitania şi Normandia - au fost arşi pe rug pe insula Senei, care se afla peste drum de grădinile palatului regal.

RENAŞTEREA TEMPLIERILOR

Dacă o parte din Templierii francezi fuseseră aruncaţi în temniţă, schingiuiţi şi, adeseori, executaţi, cei mai mulţi dintre membrii ordinului care reuşiseră să scape s-au regrupat în noi organizaţii, dovedindu-şi astfel excepţionala forţă de regenerare, comparabilă cu cea a miticei hidre: chiar dacă unul din capete îi

fusese tăiat, altele înfloreau în altă parte. Noile organizaţii din Germania, din Portugalia şi din Spania nu au fost altceva decât reîncarnări ale Templierilor, sub diverse alte forme.
Cavalerii Teutoni din Germania aveau nevoie de propria *raison d'etre*,* şi, prin urmare, au descoperit rapid un nou ţel. Ei au abandonat cauza luptei împotriva armiilor Islamului, în aparenţă mult prea puternice pentru Europa, şi şi-au îndreptat atenţia către lituanienii păgâni mai uşor de supus. Noua „cruciadă" nordică i-a găsit pe Cavalerii Teutoni bine echipaţi si bine pregătiţi, lansaţi în lupta împotriva ţăranilor lituanieni pe care fie i-au convertit la creştinism, fie i-au omorât fără menajamente. Această nouă cruciadă a fost mai puţin un iustrument de convertire a lumii păgâne la creştinism, folosit ca atare de Biserica catolică, cât, mai ales, o armă în războiul germanic de expansiune.
în Peninsula Iberică, războiul împotriva Islamului continua să fie un conflict deschis. Regele Portugaliei şi cel al Spaniei aveau nevoie de ajutor din partea oricui se oferea să îl acorde. Pentru credincioşii creştini, locul sacrosanct de pelerinaj era Sfântul lacob din Compostela. Ordinul Cavalerilor de Santiago (numele său este derivat din numele în spaniolă al sfântului lacob, *Santo lago)* desfăşura activităţi foarte asemănătoare eforturilor pe care le depuseseră Templierii în primii ani de cruciade: cavalerii îi protejau pe pelerinii care străbăteau cea de-a doua rută sacră a creştinătăţii. Ţara vecină, Portugalia, le permisese „noilor" Cavaleri ai lui Hristos să-şi păstreze domeniile şi să menţină activitatea comanderiilor pe care le deţinuse anterior Ordinul Templierilor. Mai mult decât atât, cavalerii puteau arbora steagul Templierilor, crucea roşie pe fundal alb. Ordinul a supravieţuit până în zilele noastre sub această formă.
în Anglia, supravieţuirea Templierilor nu a fost un proces la fel de simplu. Versiunea engleză a formei de suprimare i-a determinat pe Templieri să se unifice cu ordinul rival, Cavalerii

Ospitalieri ai Sfântului loan. Acest ordin se supunea solicitărilor şi comandamentelor Bisericii, deşi, conform unor surse, totul era doar o faţadă. Templierii au reuşit să-şi administreze averile separat o perioadă îndelungată de timp.

* Raţiune de a fi, Ib. franc, (n.t.)

Regiunile alpine din estul Franţei, care aveau să formeze Elveţia de mai târziu, le-au oferit Templierilor un adăpost cert şi sigur şi un refugiu ideal. Dacă rutele comerciale nu îi purtau pe mare, pentru a ajunge în Italia şi în Germania, Templierii foloseau aceleaşi trecători peste Alpi pe care le folosiseră timp de o mie de ani şi alţi neguţători înaintea lor. Ordinul îşi ridicase comanderii fortificate în câteva cantoane din Alpi, astfel încât puterea Templierilor avea să renască în scurt timp. La numai trei luni după căderea cetăţii Acera, trei dintre cantoane au format o alianţă militară. Lorii s-au alăturat curând şi alte ordine, iar confederaţia de state unificate care au format Elveţia avea să împrumute această formă de organizare de la ordinele cavalereşti. Cavalerii erau respectaţi pentru că deţineau o armată formală din soldaţi neînfricaţi, capabilă să ţină piept atât agresiunii expansioniste a statelor germanice din nord, cât şi rapacităţii Franţei, afiată la vest. Bunul renume al cavalerilor şi reputaţia lor s-au răspândit rapid, astfel încât Garda elveţiană, denumire sub care aveau să fie cunoscuţi mai târziu, a fost solicitată să apere Vaticanul, tot aşa cum Templierii fuseseră chemaţi să apere religia catolică.

Desigur, elveţienii şi-au câştigat un bun renume şi dintr-un alt motiv: au devenit bancherii la care apela un glob întreg. Alan Butler şi Stephen Dafoe, autorii cărţii intitulate „Războinici şi bancheri", subliniază că, deşi tezaurul Templierilor din Paris constituia cea mai mare bancă centrală a Ordinului, cu siguranţă acesta nu îşi păstra toate valorile şi bunurile într-un singur loc. Elveţia a devenit o ţară importantă tocmai fiindcă a ţinut şi reuşit să-şi menţină neutralitatea, dar şi datorită statutului său de bancă centrală mondială. Dacă banca nu se mai bucura de avantajul susţinerii din partea statului sau a Bisericii, totuşi, ea beneficia de o excelentă amplasare geografică. Puţini erau cei care s-ar fi încumetat să subestimeze puterea unui stat care dispunea de o armată bine antrenată şi de avantajul accesului la trecătoarelor din Munţii Alpi. Pentru cei care au de-a face cu un bancher elveţian, evocăm descrierea pe care le-a făcut-o Templierilor Şir Walter Scott, care îi caracteriza ca „aroganţi", şi le explicăm că, după toate aparenţele, Templierii le-au transmis elveţienilor câteva din trăsăturile lor de caracter. Calităţi ca disciplina severă şi discreţia în menţinerea secretului, care le sunt specifice bancherilor elveţieni, le-au permis acestora

să câştige supremaţia în domeniul bancar, dar şi să-şi impună moneda naţională. Francul elveţian şi-a menţinut stabilitatea, ferm şi pe termen lung, încât ea este comparabilă doar cu valoarea aurului.

Butler şi Dafoe fac referiri atât la supravieţuirea Templierilor, cât şi la moştenirea pe care au lăsat-o Elveţiei, care s-a transformat într-o adevărată industrie bancară de talie internaţională. Autorii remarcă asemănarea uluitoare dintre motivul crucii roşii de pe mantia şi de pe steagul Templierilor şi emblema Elveţiei - atât de pe steagul ţării, cât şi ale cantoanelor. Culorile de pe crucea Templierilor au fost pur şi simplu inversate, transformându-se în steagul Elveţiei şi al câtorva altor cantoane, în versiunile respective.

TEMPLIERII CA SOCIETATE SECRETĂ

Prin răsturnarea dramatică de situaţie pe care a produs-o anul 1307, Ordinul Templierilor s-a transformat, în mod remarcabil, într-o imensă organizaţie secretă. Sub această formă s-a dezvoltat Ordinul în nord, unde Templierii francezi care reuşiseră să scape pe mare, ducând cu ei tezaurul salvat din Banca Temple, au ajuns în Scoţia. Aici ei au resuscitat Ordinul prin unirea cu ramura anglo-nomiandă a normanzilor francezi.

în Franţa, familia St. Clair fusese una dintre puţinele familii aparţinând elitei care a contribuit

în mod efectiv şi decisiv la apariţia noului Ordin al Templierilor. Ramura scoţiană a familiei St. Clair, sub forma sa anglicizată de Sinclair, a fost cea care a perpetuat Ordinul. St. Clair s-a aliat cu Robert Bruce, din familia normandă de origine franceză de Bras, al cărei nume fusese, la rândul său, anglicizat. In lupta de la Bannockburn, llobert Bruce a învins armata engleză într-una din cele mai decisive bătălii pe care le purtaseră vreodată scoţienii împotriva opresorilor englezi. Victoria a survenit după ce, în ajutorul armatei scoţiene, a intrat pe câmpul de luptă o şarjă a cavaleriei Templierilor.
însă, în Scoţia, chiar si după încheierea războiului scoţian pentru independenţă, Templierii au acţionat permanent din umbră. Unii dintre cavalerii de viţă nobiliară şi-au continuat cariera de luptători în solda unor comanditari străini. Documentele istorice indică faptul că, la doisprezece ani după

balalia de la Bannockburn, mercenarii din Scoţia au revenit în Franţa şi s-au pus la dispoziţia familiei D'Anjou, o altă familie normandă care a contribuit la înfiinţarea ordinului Cavalerilor Templieri. Aici, ei au luptat sub comanda Ioanei d'Arc într-un război pentru care istoria furnizează explicaţii extrem de sumare.
Alţii, cel mai adeseori cavalerii care formau grosul trupelor, şi-au pus cunoştinţele, talentul şi priceperea în slujba altui domeniu decât cel militar, folosindu-le în proiectarea şi edificarea lucrărilor de construcţie. In calitate de ordin militar, Templierii şi-au petrecut mai mult timp construind cetăţi şi fortificaţii cu scop defensiv, decât acţionând efectiv pe câmpul de luptă. Astfel au ajuns Templierii să deprindă meşteşugul construirii de case, de poduri şi de castele fortificate. După anul 1307, ei şi-au folosit măiestria de constructori, înălţând multe dintre cele mai frumoase edificii ale Europei, printre care şi numeroase catedrale.
Templierii veniţi din Franţa s-au adaptat rapid, reuşind să se integreze în societatea de adopţie, mai cu seamă că în Insulele Britanice se vorbea limba franceză, care a fost folosită ca limbă oficială la curtea Angliei o perioadă considerabilă de timp. Cuvintele din limba franceză pe care o vorbeau Templierii au fost deformate de interlocutorii lor anglo-saxoni. Luptând ca mercenari, construind poduri sau făcând schimburi comerciale, Templierii care au supravieţuit anului 1307 şi-au păstrat ferma de organizare în loji secrete. Adeseori ei foloseau cuvinte secrete sau îşi făceau semne numai lor cunoscute pentru a se recunoaşte între ei, sau pentru a cere ajutorul unui alt frate. Iar fiii lor au respectat această tradiţie.
Termenul *de francmason** a pătruns în limba engleză în acelaşi secol în care Ordinul Cavalerilor Templieri a fost desfiinţat în mod oficial, în această formă de organizare. Termenul din limba engleză a fost preluat prin denaturare din limba franceză. La origine, Cavalerii Templieri se adresau unii altora folosind formula frate, *saufrere* în franceză. Ceea ce în limba franceză era *frere magon* a devenit în limba engleză *freemason.* Atunci când călătoreau, Templierii îşi ridicau tabăra pe locul de popas, iar construcţiile cu caracter efemer şi mai rudimentar erau denumite loji, astfel intitulate după franţuzescul *loges.* Garda care era postată la intrarea în loja, cu scopul de

: In limba engleză, termenul *este freemason,* (n.t.))

a-i păzi pe fraţi pe durata întrunirilor, era aşa-numitul *tylor* din engleză, de la termenul francez *tailleur,* a cărui semnificaţie este „cel care taie". Insă termenul de francmason avea curând să capete un alt sens. Spre deosebire de marea masă a populaţiei, legată de pământul seniorului prin sistemul feudal predominant din Anglia şi din Franţa acelei epoci, foştii Templieri au devenit meşteşugari, meşteri şi artizani, având dreptul la liberă circulaţie pe cuprinsul întregului regat, cu scopul de a-şi găsi de lucru.
Pe un şantier de construcţii, care putea fi cel al unei catedrale, al unui castel sau al unui edificiu public, masonii lucrau împreună pentru a ridica o baracă, sau lojă. Majoritatea lojilor nu aveau caracter permanent, însă construirea lor era obligatorie, pentru că astfel puteau fi

protejate bunurile meşterilor care veneau de departe. Masonii făcuseră jurământ să se ajute reciproc, astfel încât dacă un frate mason se prezenta cerându-le ajutor, ei erau obligaţi să îi găsească de lucru, să îl ajute cu bani, iar, când acesta se pregătea de plecare, să îl îndrume spre o altă lojă. De ce era atât de importantă întrajutorarea pentru francmasonerie? Deoarece în sistemul de organizare feudal, procurarea unei locuinţe era o sarcină practic imposibilă pentru membrii unui ordin proscris. Vechile legături ale cavalerilor fuseseră distruse în totalitate, iar pentru ei nu exista cale de întoarcere, nici un cămin la care să revină - cu siguranţă, nu în Franţa. Francmasoneria a fost o organizaţie creată cu scopul de a-i proteja pe aceia ale căror vieţi erau ameninţate datorită legăturilor anterioare cu Ordinul Cavalerilor Templieri.
Una dintre regulile masonice de iniţiere precizează în mod explicit că rolul unui frate mason faţă de un alt mason este de a-l ajuta, îmbrăca şi păzi de duşmanii săi. Iniţierea cuprinde o menţiune cel puţin bizară: „Ne angajăm să nu îţi divulgăm secretele". Motivul pentru care un simplu pietrar şi-ar putea atrage atâţia duşmani, sau ar putea avea secrete atât de teribile încât să aibă nevoie de protecţia unui grup întreg, este o problemă discutabilă. Nu la fel stau, însă, lucrurile dacă ne referim la apărarea secretelor şi la apărarea de duşmani a unui Templier în surghiun.
Meşteşugul construirii caselor a constituit, pentru foştii Templieri, o ocazie ideală de integrare socială, iar, mai târziu, a devenit o profesiune pentru fiii lor. Numele propriu de *Lewis*

provine dintr-un termen a cărui semnificaţie este aceea de „fiu de mason", statut care garanta acceptarea ca membru într-o lojă, aceasta fiind odinioară şi singura condiţie. De asemenea, calitatea de mason era utilă şi celor care îşi căutau de lucru. Autorii Christopher Knight şi Robert Lomas, în cartea intituiată „Cheia lui Hiram", fac următoarea afirmaţie: „In acest moment, suntem ferm convinşi, dincolo de orice îndoială, că momentul în care a apărut francmasoneria a fost construirea Capelei Rosslyn".[15] Această capelă a fost construită pe domeniul Sinclair, sub conducerea directă a familiei Sinclair, ai cărei membri aveau să devină, prin drept ereditar, marii maeştri ai caselor, breslelor şi ordinelor din Scoţia. Pentru mulţi dintre foştii Cavaleri Templieri, Scoţia avea să devină căminul, iar construcţiile, domeniul de activitate.
Unii dintre foştii Templieri nu s-au adaptat, însă, noului stil de viaţă, fiindcă nu toţi Templierii erau constructori sau meşteşugari. Aceştia au ales o altă carieră, devenind, o parte, briganzi la drumul mare, o altă parte, piraţi pe mările lumii. Stindardul de luptă cu însemnul craniului şi al oaselor încrucişate, acelaşi care fusese arborat de Templieri în cursul raidurilor piratereşti, a rămas pavilionul preferat de piraţi şi după încheierea cruciadelor, însemnul capului de mort sub două oase încrucişate îi anunţa pe călători că se apropia o corabie a piraţilor. Deşi, la origine, însemnul a avut o semnificaţie profund religioasă, pentru ordinul elitei el a căpătat un sens mult mai pragmatic: acela de a semăna teroarea în rândul navelor care erau atacate. Pavilionul piraţilor lansa un avertisment ferm, anunţând victimele că orice rezistenţă este sortită eşecului, că există o singură soluţie, predarea necondiţionată. Iar dacă corabia atacată nesocotea primejdia, piraţii arborau steagul roşu, care le transmitea nefericiţilor mesajul că nu vor fi cruţaţi. Ca majoritatea cuvintelor folosite de Templierii stabiliţi în Scoţia prin derivare din limba franceză, pavilionul de luptă era denumit *Jolly Roger** din termenul *francez joii rouge* (complet sau foarte roşu). Ulterior, ambele pavilioane aveau să fie denumite Jolly Roger.
Pavilionul cu însemnul capului de mort sub două oase încrucişate pe fond negru a ajuns să fie asociat cu pirateria, fiind indiciul cert al prezenţei unei corăbii a piraţilor. La origine,
* Literal, Roger cel petrecăreţ, (n.t.)

însă, pentru Templierii care navigau sub acest pavilion, simbolul craniului şi al celor două oase încrucişate a avut o semnificaţie mult mai profundă. Blazonul lor simboliza învierea.

Biserica catolică îi învăţase că omul va învia după moarte în trup. In ciuda tuturor asigurărilor pe care le oferea Biserica, Templierii considerau că un om poate ajunge în rai şi dacă este îngropat numai craniul şi tibiile. Pentru cei care îşi puseseră averea la dispoziţia ordinului şi îşi închinaseră viaţa slujirii Ordinului Templierilor, simbolul capului de mort cu oasele sugera că organizaţia Templierilor înviase. In special flota Templierilor revenise la viaţă şi o ducea foarte bine. După ce scăpaseră de prigoana regelui francez şi a papei de la Roma, corăbiile cavalerilor erau de imposibil de oprit. Fiindcă îi aşteptau alte cuceriri.
Aşa cum, în cursul războaielor împotriva Islamului, Templierii şi-au folosit întreaga iscusinţă pe care le-o conferea forma de organizare militară a ordinului, tot aşa aveau să folosească acelaşi tip de organizare militară pentru a lupta împotriva noilor inamici. La apropierea unei corăbii, indiferent sub ce pavilion naviga ea, navele Templierilor arborau pavilionul cu însemnul capului de mort şi al celor două oase încrucişate. Iar dacă acest avertisment nu era suficient de convingător, încât să determine nava urmărită să se predea, atunci Templierii îl arborau pe Jolly Roger, transmiţând avertismentul că aveau să (ie nemiloşi. Toţi căpitanii care navigau pe mările şi pe oceanele lumii, transportând mărfurile diverşilor neguţători, şi-au însuşit curând mesajul transmis de Templieri, puţini fiind aceia care aşteptau să fie arborat steagul roşu.
Capul de mort sub două oase încrucişate a continuat să facă legea pe mările Europei, multă vreme după ce Ordinul Templierilor s-a desfiinţat în mod oficial. La rândul ei, Lumea Nouă avea să cunoască din plin teroarea capului de mort sub două oase încrucişate, iar mult după cucerirea independenţei, Templierii perfect activi din America au continuat să-şi exercite influenţa şi puterea.

Capitolul 2

FRAŢII ALE PIRAŢILOR ŞI CORSARILOR

Arborând pavilionul cu însemnul capului de mort sub două oase încrucişate, corăbiile foştilor Templieri hoinăreau nestingherite pe mările şi pe oceanele lumii. Flamura ameninţătoare, care pentru catolici simbolizase învierea după moarte, reprezenta acum revenirea la viaţă a unui ordin de proscrişi. Eliberat de jurământul de obedienţă faţă de papa de la Roma, ordinul avea un singur ţel, acela de a se perpetua şi de se a îmbogăţi. Corăbiile conduse odinioară de cavaleri care juraseră să îi apere pe pelerinii ce plecau către Palestina sfântă erau în prezent o ameninţare la adresa oricui şi a tuturor, semănând teroare pentru toţi cei care călătoreau, transportau mărfuri sau făceau negoţ pe mare. Rareori se punea problema pedepsirii lor. încă şi mai rare erau cazurile în care se auzea că o corabie a piraţilor fusese capturată. Dacă totuşi acest lucru se petrecea, un semnal secret le permitea piraţilor să obţină dreptul de liberă trecere de la cei care îşi puseseră în minte să îi captureze. Nimeni nu se împotrivea puterii formidabile a Templierilor.
Deşi risipiţi în cele patru zări ale globului, Templierii au reuşit să facă ce şi-au propus: resuscitarea ordinului. In acelaşi timp, piraţii care făceau ravagii pe mările lumii menţineau aprinsă flacăra idealurilor cavalereşti de libertate, egalitate şi apărare a fraţilor lor. In mod surprinzător, idealurile unei organizaţii ale cărei temelii erau ferm ancorate în corupţie aveau să stea la baza democraţiei americane.
Piraţii aflaţi la bordul unei corăbii care aparţinuse Templierilor navigau conform aceloraşi reguli şi principii care funcţionau într-o comanderie a Templierilor, al cărei model se întemeia pe stilul de viaţă dintr-o casă cisterciană. Dar ce aveau în comun călugării, piraţii şi Cavalerii Templieri? Un sistem de

organizare democratică. Cum, în acea epocă istorică, omenirea nu cunoştea exemplul statelor democratice, iar scriitori de talia unui Voltaire, Jefferson şi Rousseau nu aveau să

se nască decât peste patru sute de ani, piraţii-templieri şi călugării cistercieni erau singurii care practicau exerciţiul democratic. Intre zidurile mănăstirilor, ale comanderiilor şi la bordul corăbiilor piraţilor, conducătorii erau aieşi în mod democratic de semenii lor şi erau înlocuiţi tot de aceştia. Conceptul era nou şi complet străin de sistemul feudal de organizare, în care, determinante pentru deţinerea unui titlu şi a poziţiei sociale, erau familia în care te naşteai şi averea. Nimeni nu avea putere absolută asupra semenilor, iar de la conducători se aştepta acţiune în interesul întregului grup.
Călugării cistercieni, piraţii provenind din rândul Cavalerilor Templieri şi Cavalerii Templieri înşişi prezintă alte câteva similitudini extrem de interesante, într-o lume dominată de orânduirea feudală, în cadrul căreia erau percepute taxe şi dări pentru a-i îmbogăţi şi mai mult pe cei bogaţi şi a-i menţine la putere, Templierii, călugării cistercieni şi piraţii au deţinut în comun bogăţiile din cadrul grupului respectiv timp de secole. Acest aspect nu trebuie confundat nici cu jurământul sărăciei pe care l-au făcut toţi aceştia, dar nici cu ideologia socialistă. Cei care aveau răspundere mai mare în cadrul grupului erau mai bine recompensaţi, printre altele beneficiind de drepturi materiale mai mari. Unui căpitan care comanda o corabie a piraţilor îi reveneau două părţi din câştigul provenind din pradă care i se cuvenea unui pirat de rând, în timp ce timonierul său primea o parte şi jumătate pentru rolul important pe care îl îndeplinea. Câştigul era direct proporţional cu meritele sau cu efortul depus. Orice insucces neînsemnat sau eşecul total în calitate de conducător al grupului, ca şi înclinaţia spre lăcomie putea provoca decăderea din funcţia în care fusese ales a cavalerului, abatelui sau căpitanului de piraţi.
Cel mai uimitor şi mai ironic aspect în acest caz este că democraţia s-ajiăscut în interiorul unor ordine create de puterile lumii feudale. In cadrul acestei noi ordini sociale experimentale, l i ţiul dobândit prin naştere, numele familiei din care făceai parte şi funcţia ocupată în urma alegerii de către grup treceau în plan secundar, fiind mai importante calităţile de conducător al grupului, ca şi talentul şi capacitatea celui ales de a aduce

beneficii tuturor. Idealurile de libertate şi de fraternitate s-au născut şi s-au răspândit în lume, în pofida intenţiilor originare ale conducătorilor feudali.
Fireşte, nu toţi piraţii fuseseră Templieri, iar ordinul nu inventase îndeletnicirea de jefuitor de corăbii aflate în larg. Cu toate acestea, piraţii ce făcuseră parte din Ordinul templierilor se distingeau net de alte forme de piraterie organizată. Piraţii de pe navele islamice, chiar cei de pe corăbiile aparţinând ordinului rival al Cavalerilor loaniţi, aveau mai multe lucruri în comun cu ceea ce avea să devină forţa navală a britanicilor. Căpitanul corăbiei era cel mai adeseori ales în virtutea rangului deţinut prin naştere sau ca o favoare, iar el căpăta cea mai însemnată parte din pradă. Adeseori, marinarii de rând erau trataţi o idee mai bine decât sclavii care vâsleau pe galerele romanilor.
Viaţa la bordul unei corăbii de piraţi era organizată conform principiilor democratice, însă pe uscat, lumea civilizată continua să fie guvernată de normele orânduirii feudale. Iar piraţii erau nevoiţi să se confrunte în continuare cu această realitate şi să-i facă faţă. De pildă, corăbiile erau extrem de costisitoare, iar pirateria nu era o îndeletnicire la îndemâna omului de rând. Intr-o lume care nu descoperise încă formele de acumulare a capitalului, existau prea puţine metode de a strânge sumele necesare achiziţionării unei nave. Chiar în cazul unei corăbii capturate, era nevoie de permisiunea autorităţilor pentru ca aceasta să poată acosta într-un port, să-şi descarce şi să-şi comercializeze mărfurile^ Ceea ce presupunea obligaţia de a întreţine relaţiile adecvate, în lumea popuiată de Templieri, relaţiile se manifestau sub forma

legăturilor de înrudire între familiile elitei care i-au sprijinit pe Templierii fugari, în acelaşi timp ajutându-i să beneficieze din plin de avantajele rolului discret pe care l-au jucat. Atât pirateria în versiunea interpretată de Cavalerii Templieri, cât şi pirateria altora decât Templierii depindeau în cea mai mare măsură de ajutorul acordat din umbră de gardieni anonimi. Diversele state şi regate au permis funcţionarea instituţiei pirateriei atâta vreme cât au putut nega în mod oficial existenţa ei, şi cu condiţia de a aduce profituri importante monarhului în a cărui sferă de influenţă era situată portul de refugiu al piraţilor.

PIRATERIA IN EVUL MEDIU

Piraţii s-au bucurat de interesul diverşilor monarhi, care nu s-au sfiit să îi abordeze, cu toată morga lor aristocratică. Cu mult înainte de a cuceri hegemonia pe mare, Anglia dispunea de una din^cele mai slab echipate şi pregătite forţe de apărare maritime, începând din secolul al doisprezecelea şi până la sfârşitul secolului al şaisprezecelea, piraţii olandezi, flamanzi şi bretoni au făcut raiduri dincolo de Canalul Mânecii pur şi simplu fiindcă, de cele mai multe ori, nimic nu le stătea în cale. Regele nu ar fi avut nimic de câştigat dacă şi-ar fi irosit resursele apărând mărfurile neguţătorilor.

înaintea valului de arestări şi persecuţii la care a fost supus Ordinul Cavalerilor Templieri, regele Henric al III-lea prefera să închidă ochii la raidurile piratereşti efectuate de diverse state franceze asupra navelor comercianţilor englezi. Piraţilor englezi l i s-a dat *carte blanche** să treacă la jefuirea acestora, cu condiţia de a-i oferi monarhului lor corupt o parte din pradă. Acest tipar comportamental s-a repetat câteva secole mai târziu în coloniile americane, când guvernatorii nu numai că nu au închis ochii, ci au privit cu ochi nesăţioşi spre profiturile obţinute de piraţi, împărţirea câştigului cu cel de care depindea constanţa activităţii era o practică obişnuită, care garanta obţinerea sau cumpărarea clemenţei.

Edward I, succesorul la tron al regelui Henric al III-lea,'"a l acut o încercare de a ataca de pe uscat bazele piraţilor, deoarece, la acea dată, Anglia nu dispunea de o forţă navală în adevăratul sens al cuvântului. El a intrat, rând pe rând, în conflict cu velşii si cu scoţienii pentru care navele comerciale ale englezilor erau o pradă uşoară. Eşuând în încercarea de a porni războiul pe uscat împotriva piraţilor, Edward I a instituit practica acordării scrisorilor de licenţă, cunoscute şi sub denumirea de scrisori de represalii. Scrisorile de acest gen le confereau negustorilor sau comandantului unei nave dreptul de a-i ataca pe piraţi sau portul lor de refugiu, dacă acel negustor sau proprietar de navă susţinea că a suferit o pierdere şi că marfa sa căzuse în mâinile piraţilor.[2] Şi în alte ţări, monarhii au emis documente similare, care acordau corăbiilor proprii autorizaţia şi dreptul de a ataca un port englez

* Drepturi absolute, mână liberă (Ib. franc.), n.t.

dacă vreun port aflat pe teritoriul ţării lor fusese victima unui atac al piraţilor englezi. Incapacitatea regelui Edward de a deţine supremaţia pe mare nu era egaiată decât de incapacitatea sa de a conduce pe uscat. Intervenţiile sale repetate în marasmul politicii sângeroase din Scoţia au condus ţara la nenumărate războaie. Războaiele purtate de englezi împotriva Scoţiei şi lipsa puterii şi a ordinii centralizate în Anglia au făcut din Scoţia un adevărat paradis al piraţilor.

TEMPLIERII ŞI SCOŢIA

Un act simplu avea să servească drept catalizator al unui nou val de ostilităţi între Anglia şi Scoţia. Regele Alexandru al III-lea al Scoţiei reuşise să menţină neutralitatea ţării, însă, în anul 1284, el si-a găsit sfârşitul, ucis nu pe câmpul de luptă, ci mai precis, căzând de pe cal după o noapte de petreceri şi de plăceri. Au fost însărcinaţi să netezească calea pentru viitorul succesor un număr de şase regenţi, iar Scoţia a fost condusă de aceştia pentru o perioadă de timp relativ scurtă, însă regele Edward I al Angliei şi-a exercitat dreptul de a-l

alege pe . succesorul la tron al lui Alexandru. Dintre pretendenţii la tronul Scoţiei, candidatul cu cele mai mari şanse era John Baliol, susţinut de puternicul clan Comyn. Celălalt candidat favorit era Robert Bruce, care se bucura de sprijinul întregii ţări[3]. Curtenii lui Edward l-au ales pe Baliol.
Când Baliol şi clanul Comyn au refuzat să îi ofere sprijin regelui Edward în rezolvarea conflictelor interne, Robert a fost cel care a sărit în ajutorul lui Edward, ceea ce i-a oferit lui Robert şansa de a reclama pământurile ce îi fuseseră confiscate de Baliol şi de Comyn. După revolta condusă de Wallace, Scoţia a fost controiată de un triumvirat format din William Lamberton, episcopul mănăstirii St. Andrew, Robert Bruce şi John Comyn. Robert l-a convins pe Comyn să accepte o întrevedere, în 10 februarie 1306, în biserica călugărilor franciscani afiată la Dumfries. Cum nici una dintre părţi nu avea încredere în cealaltă, Comyn a presupus că alegerea sanctuarului sfânt este o declaraţie şi o garanţie a faptului că nu se va ajunge la violenţă. Se înşela amarnic.
Robert Bruce l-a ucis pe Comyn în incinta bisericii, înjunghiindu-l şi lăsându-l apoi să-şi dea sufletul pe podeaua

pardosită cu piatră a locaşului sacru. Există câteva versiuni referitoare la ceea ce se cunoştea în epocă despre evenimentele petrecute în acea zi, însă cel mai probabil este că nu a fost vorba de un atac premeditat. Robert a ieşit din biserică şi s-a grăbit să îi spună tovarăşului său ce făcuse. Confratele lui Robert a dat fuga imediat în biserică şi, constatând că franciscanii îl luaseră deja pe Comyn în grija lor, s-a năpustit asupra rănitului şi l-a înjunghiat încă o dată, să se asigure că acesta a murit. Robert a depus apoi jurământul de rege, fiind uns de episcopul Lamberton în capela Abaţiei din Scone.
în pofida încoronării oficiale, atât Anglia, cât şi Biserica Catolică şi-au luat măsuri severe, pentru a se asigura că Robert de Bruce nu va accede la nici un tron. Timp de câţiva ani, Robert a fost un rege în surghiun, urmărit mai întâi de Edward, care şi-a găsit sfârşitul în cursul campaniei militare îndreptată împotriva lui Robert, apoi de către fiul lui Edward, regele l idward al II-lea. Robert şi-a petrecut primii ani de domnie trăind în grote şi călătorind sub identităţi de împrumut. A fost nu numai persecutat de regele Angliei, ci şi excomunicat de papă.
însă exilul lui Robert nu a durat o veşnicie. Salvarea i-a venit o dată cu victoria din bătălia de la Bannockburn, deşi alte evenimente care s-au petrecut la sute de mile depărtare de câmpul de luptă aveau să încline balanţa în favoarea sa. Papalitatea, care făcuse din Robert un proscris al religiei unice îmbrăţişate în mod oficial de toate naţiunile Europei, era aceeaşi care îi ostracizase şi pe Cavalerii Templieri. Flota Templierilor şi cavalerii care reuşiseră să scape cu viaţă, fugind în ultima clipă din fortăreaţa La Rochelle, şi-au găsit refugiu în Scoţia. lîste foarte probabil ca puternica familie St. Clair din Franţa, o forţă remarcabilă şi redutabilă care îi susţinuse din umbră pe Templieri, să fi negociat o alianţă cu Robert, prin intermediul ramurii scoţiene a familiei, clanul Sinclair.
Probabil că francezii începuseră să îi furnizeze arme lui Robert încă din anul 1310, pe care le aduceau prin contrabandă în Scoţia, trecându-le ilegal din Irlanda. La momentul decisiv, ci au reuşit, însă, să treacă ilegal peste graniţă o armată întreagă, pe care aupus-o, în totalitate, la dispoziţia lui Robert. Deoarece istoria Scoţiei dinainte şi după Robert de Bruce este presărate cu înfrângeri repetate în favoarea unor armate mult mai bine organizate şi echipate, bătălia de la Bannockburn a constituit

marea excepţie. In această bătălie istorică, care s-a purtat în 2 iunie 1314, o zi sacră pentru Cavalerii Templieri, sorţii de izbândă păreau să balanseze în favoarea armatei lui Edward. Regele englez dispunea de o armată formată din douăzeci de mii de soldaţi şi de o cavalerie

formată din trei mii de cavaleri, care înfruntau o forţă inferioară^ din punct de vedere numeric, cel puţin jumătate ca mărime. Insă, cu puţin timp înainte ca englezii să obţină victoria, un contingent de cavaleri cu forţe proaspete a apărut din spatele luptătorilor scoţieni, s-a năpustit în cavalcadă asupra trupelor lui Edward şi i-a învins pe englezi în chip spectaculos şi fără drept de apel. Cavalerii Templieri au condus Scoţia la victorie în lupta împotriva armatei engleze, victorie care i-a adus Scoţiei statutul de stat independent şi suveran faţă de stăpânitorul sau de până atunci.
în Franţa şi în Scoţia, trăia, încă înainte de valul de arestări din Franţa, o grupare a elitei Cavalerilor Templieri, care reprezenta însuşi nucleul ordinului. Aceştia au rămas uniţi şi după incident. Inima acestei grupări erau membrii St. Clair. Ei şi-au început cariera europeană venind o dată cu valul de cuceritori din Scandinavia, care aveau să schimbe definitiv harta continentului. Neamul St. Clair şi rudele lor nordice erau cunoscute sub numele de normanzi, aceştia stabilindu-se în nordul Franţei unde regele le-a pus la dispoziţie teritorii vaste în schimbul permisiunii de a păstra restul. Sub domnia lui Wilhelm Cuceritorul, normanzii au invadat Anglia, ocupând-o. în urma cuceririi normande, membrii ai familiei St. Clair au fost împroprietăriţi cu moşii întinse în Anglia şi în Scoţia. Ramura de limbă saxonă a familiei St. Clair şi-a schimbat în cele din urmă numele, adoptând varianta sa anglicizată de Sinclair, însă legăturile de familie cu rudele din Franţa, din Scoţia şi, până la un punct, chiar din Scandinavia natală, au rămas nealterate.
Familia St. Clair/Sinclair a devenit o prezenţă importantă şi de temut în viaţa politică atât din Franţa, cât şi din Scoţia. Deşi au preferat să apară în ochii opiniei publice ca jucând un rol secundar, în realitate, ei controlau viaţa politică din culise. Printre componentele puterii lor, se număra şi loialitatea unei forţe militare formidabile.
După Bannockbum, Henry Sinclair, descendentul familiei nobiliare franceze St. Clair, i-a organizat pe ultimii Templieri

în detaşamente militare şi în ghilde. Ele aveau să devină forţa integrantă a bazei sale de putere, jar, la rândul lui, el avea să devină apărătorul şi tutorele lor. In anul 1320, Şir Henry i-a Irimis Papei loan al XXII-lea o scrisoare prin care declara independenţa Scoţiei. Scrisoarea reprezintă un document unic în istoria universală, precedând cu patru secole Declaraţia de Independenţă a fostelor colonii americane. Chiar dacă Sinclair nu a interpretat niciodată rolul principal, preferând să nu iasă la rampă, el a condus totuşi din culise, pe ultimii dintre Templieri, ci fiindu-i „sceptrul solid" pe care s-a sprijinit. Templierii au rămas uniţi, în solda binefăcătorului lor, şi loiali acestuia.

GHILDA ŞI LOJA

Pe timp de pace, Templierii îşi foloseau iscusinţa meşteşugărească, lucrând ca masoni*, tâmplari, constructori de poduri şi neguţători. O ghildă reunea membri ai aceleiaşi profesii. Pe măsura specializării profesionale tot mai clare a j'Jiildelor pe meserii, Templierii, care fuseseră navigatori sub stindardul Ordinului Cavalerilor Templieri s-au organizat într-o grupare care conducea flota familiei Sinclair, una dintre cele mai mari din Europa acelor timpuri. Marea rămânea în continuare o cale de acces către bogăţie, şi încă una sigură, mai ales în vremuri tulburi. O flotă avea nevoie de negustori, iar negustorii erau, la rândul lor, organizaţi în ghilde, care au constituit modelul de organizare pentru companiile comerciale de mai târziu.
Conceptul de ghildă a apărut din iniţiativa neguţătorilor :,;i a meşteşugarilor. Adeseori, activitatea lor cuprindea şi operaţiuni care se derulau în secret, fiindcă numai astfel puteau înşela vigilenţa perceptorilor, concurenţa altor ghilde din domeniu, şi, uneori, chiar atenţia pe care le-o acorda Biserica catolică. Biserica declarase cu fermitate că orice creştin care cumpără un lucru cu intenţia de a-l vinde mai departe, la un preţ mai mare decât cel la care a fost achiziţionat, va fi izgonit din „Templul lui Dumnezeu".[4] Târgurile şi oraşele au fost efectiv create de ghilde, cu dublul scop de a angaja muncitori pentru procesul de

manufacturare şi de a fixa un loc permanent de întâlnire, de unde puteau să cumpere si în care puteau să-şi vândă

* /idar, din termenul francez macon (n.t.)

mărfurile. In Italia modernă, sistemul de organizare în ghilde şi principiul păstrării secretului profesional s-au menţinut până în zilele noastre. Unele oraşe continuă să fie dominate de o singură industrie, iar toţi lucrătorii care muncesc în industria respectivă sunt constrânşi să nu divulge nici măcar o simplă informaţie intruşilor.

Ghildele s-au dezvoltat, atingând proporţii de mari „companii" negustoreşti, deţinând licenţă şi dreptul de a-şi comercializa bunurile în străinătate. Deoarece Scoţia şi Anglia erau mari exportatoare de lână, proprietarii de corăbii erau cei care asigurau transportul maritim pentru acei neguţători care doreau să-şi vândă produsele în Europa continentală, în această epocă, nu tocmai de aur, a profiturilor obţinute prin liberalizarea pirateriei, piraţii atacau corăbiile chiar şi pentru asemenea încărcături neînsemnate. Din acest motiv, negustorii aveau nevoie ca o corabie puternică sau o flotă de corăbii să îi însoţească, navigând alături de ei prin apele infestate de piraţi. Templierii, moştenitorii şi continuatorii unei organizaţii de tip militar, ofereau cu prisosinţă forţa de apărare de care aveau neguţătorii nevoie.

După bătălia de la Bannockburn, valurile comerţului înfloritor nu făceau altceva decât să favorizeze dezvoltarea schimburilor comerciale. Piraţii olandezi atacau corăbiile englezeşti încărcate cu lână - adeseori sub patent regal, acordat în acest scop lucrativ de propria lor ţară. La un moment dat şi pentru o perioadă scurtă de timp, regele englez Edward al II-lea a încetat să emită asemenea documente care nu făceau decât să încurajeze activitatea corsarilor, şi a preferat^ în schimb, să renunţe la patrularea zonei de coastă a Scoţiei. In lipsa oricărei restricţii, pirateria dirijată împotriva corăbiilor scoţiene a luat amploare, numai că ea a avut drept efect transformarea unei îndeletniciri ilicite într-o afacere profitabilă. Corsarii şi piraţii din Ţările de Jos, din Liga Hanseatică, din Franţa şi din Insulele Canalului atacau sistematic corăbiile englezilor. Iar cum relaţiile dintre Scoţia şi Anglia erau, în cel mai bun caz, încordate, Scoţia putea conta pe Ţările de Jos ca furnizor de material militar şi de alimente, activitate pe care scoţienii *o* considerau o afacere comercială necesară, iar englezii, pur şi simplu contrabandă.

Această perioadă din istoria Scoţiei este una tenebroasă, iar istoria sa navală este şi mai tenebroasă, deoarece nimeni nu

avea vreun interes să consemneze activităţile pirotereşti, liste binecunoscut faptul că flota pe care o deţinea clanul Sinclair în anii care au urmat bătăliei de la Bannockburn era una dintre cele mai importante din Europa; Sinclair avea sub comanda sa t in număr mai mare de corăbii decât însuşi regele Edward al l Mea al Angliei. Acelaşi ţărm, cu relief sinuos şi nenumăratele refugii şi zone de camuflare pe care le ofereau insuliţele, serviseră drept ascunzători corăbiilor timp de sute de ani înainte ca Edward al II-lea să devină rege, iar litoralul scoţian a continuat să ofere adăpost multe secole după aceea, în anul 1919, flota germană a fost scufundată în insulele nordice, la Scapă Flow, dar nu s-a predat, preferând să rămână ascunsă în locul care o disimula atât de bine.

In anii care au urmat bătăliei de la Bannockburn, flota clanului Sinclair a trecut printr-o transformare majoră. Corăbiile clanului Sinclair fuseseră construite după modelul vaselor rudelor din nord, în stilul specific scandinav, cu planşe suprapuse din stejar, ceea ce le conferea o carură mai suplă şi le făcea mai uşoare, mai maleabile şi mai uşor de manevrat. Clanul Sinclair trebuia însă să reacţioneze şi să ţină cont de stilul mai masiv al navelor care se construiau în Anglia. Sinclair a construit un castel la Kirkwall, în insulele din nord, a importat cantitatea necesară de lemn de construcţie şi a construit nave din planşe mai

groase care urmau să însoţească sale galerele din Orkney.[5]
Flota clanului Sinclair era acum atât de puternică, încât iijunsese să apere posesiunile regelui Norvegiei, care deţinea o liotă mult mai mică, „prea slabă pentru a putea apăra apele Icritoriale ale ţării şi zonele de coastă împotriva raidurilor piratereşti".[6] în acel moment al istoriei, oraşul Stockholm fusese iisediat şi capturat de o forţă navală cunoscută sub denumirea de Fraţii Victuali, adică furnizorii de alimente. La scurt timp, ei au organizat incursiuni în zona de coastă a Norvegiei şi au jefuit oraşul Bergen.
Templierii care se refugiaseră în Scoţia sub protecţia lui Robert de Bruce şi a lui Henry Sinclair au găsit de lucru la bordul flotei neo-templiere a clanului Sinclair. Ei funcţionau în nou formatele unităţi de luptă terestră în spiritul tradiţiei lor militare - şi slujeau în solda aceloraşi stăpâni care făceau parte din elită.

RĂZBOAIELE RELIGIOASE
Cursa inegală împotriva bogăţiilor şi a puterii Bisericii catolice începuse cu mult înainte de perioada reformatoare a lui Martin Luther. Mişcarea catarilor din Franţa reflecta dorinţa revenirii la creştinismul „pur", eliberat de constrângerile impuse de preoţi indolenţi şi de episcopi lacomi. Biserica s-a grăbit să înăbuşe erezia şi l-a trimis pe sfântul Bernard, susţinătorul Templierilor, să cerceteze secta catarilor. El a descoperit o mişcare mult mai amplă decât îşi închipuise iniţial Biserica şi a ajuns la convingerea că mişcarea reprezenta un model de convieţuire în spirit creştin. Biserica nu a ţinut cont de raportul înaintat de sfânt şi l-a trimis pe Simon de Montfort, din comitatul Leicester, din Anglia, în fruntea unei armate să îi suprime pe catari.
Violenţa acestui război furnizează dovada certă a faptului că Roma se temea de mişcarea catarilor, socotind-o drept ameninţare serioasă la adresa credibilităţii sale. Aflat la Beziers şi întrebat cum pot fi recunoscuţi catarii, nunţiul papal a răspuns: „Ucideţi-i pe toţi şi Dumnezeu va şti care sunt copiii lui".[7] Simon de Monfort a fost descris ca un personaj brutal, nemilos şi sângeros, care pe mulţi i-a ars pe rug şi multora din cei cărora le cruţase viaţa le-a tăiat nasurile.
Ordinul Cavalerilor Templieri, aflaţi sub jurământ de credinţă şi de obedienţă faţă de papă, nu numai că a fost marele absent din războiul îndreptat împotriva catarilor, însă, în unele cazuri, membrii ordinului au ales să lupte în tabăra ereticilor şi împotriva Romei. La Montsegur, şaizeci de cavaleri au fost chemaţi să lupte împotriva armatei trimise de papalitate. Asemenea foştilor Templieri din secolul următor şi francmasonilor care au apărut după ei, catarii foloseau parole şi semne secrete de recunoaştere. Când Templierii au pătruns în teritoriul catarilor, parola era: „Aţi adus dălţile?". Iar răspunsul corect era: „Am adus unsprezece, proaspăt ascuţite". Bătălia de la Monsegur avea să se sfârşească prin înfrângerea catarilor, însă profundele resentimente la adresa papei nu au fost înăbușite, ci s-au transferat în subteran. Organizaţia Templierilor a avut de aşteptat mai puţin de un secol până când Roma s-a întors împotriva sa. Deşi Templierii

aveau destule motive să-şi tăinuiască simţămintele de aversiune faţă de Biserică, acestea aveau să fie bine disimulate, începând cu bătălia de la Montsegur şi până în perioada de persecuţie a ordinului.
Mişcarea reformatoare, care avea să izbucnească în Germania şi în Elveţia, ca reacţie directă la atotputernicia Bisericii catolice, s-a întemeiat, în primul rând, pe divergenţe de natură religioasă, însă secolele de amărăciune şi de suferinţă provocate de Inchiziţie, dările cumplite şi nenumăratele războaie purtate împotriva popoarelor care nu aparţineau lumii catolice, au jucat un rol însemnat în cadrul acestui proces. Reforma i-a divizat pe foştii Cavaleri Templieri atât din punct de vedere politic, cât şi din punct de vedere

religios.
In timp ce Reforma punea stăpânire pe Scoţia, nucleul originar al Templierilor a rămas fidel catolicismului, inclusiv clanul Sinclair, care a fost descris ca fervent catolic, din acest motiv având cel mai mult de suferit. In Franţa, unde Biserica şi statul îi persecutaseră pe Templieri mai mult decât în oricare altă parte, portul maritim La Rochelle, care fusese bastionul Templierilor, avea să cunoască soarta multor altor porturi franceze, devenind dominat de hughenoţi - cu alte cuvinte, de protestanţi. Războaiele religioase i-au ridicat pe fraţi împotriva fraţilor lor, aşa cum se întâmplă în orice război civil.
Francmasonii, supravieţuitorii foştilor Templieri, aveau să opereze în secret, sistemul de organizare în loji devenind oficial abia după anul 1717. Simbolistica mişcării anticatolice a catarilor şi simbolurile folosite de protestanţii francezi din nordul Franţei au fost adeseori comune. Porumbelul (simbolul cunoaşterii spirituale sau al iluminării personale), crucea cu opt braţe şi dalta aveau să completeze ţinuta şi echipamentul hughenoţilor şi pe cel al francmasonilor. Războaiele aveau să îi dividă pe foştii Templieri şi pe masoni, plasându-i pe membrii ordinelor descendente de ambele părţi ale baricadei şi în tabere politice diferite. Regele Edward al II-lea al Angliei a reuşit să arunce ţara în lupta împotriva Franţei catolice, în ceea ce avea să fie cunoscut drept Războiul de o sută de ani. Unele dintre familiile fondatoare ale Ordinului Templierilor au ales să acţioneze în tabăra catolică. Alianţa franco-scoţiană, creată de relaţiile de familie în spatele cărora se aflau Templierii, i-a atras pe foştii Templieri şi pe urmaşii acestora de partea Franţei în

lupta împotriva Angliei. Insă nu toţi foştii Templieri erau războinici navigatori. Pe uscat, Garda scoţiană a moştenit tradiţia Templierilor, peipetuând-o.
în anul 1445, la o sută de ani după abolirea ordinului şi după fuga Templierilor francezi în Scoţia, Garda scoţiană de tip neo-templier, sau Compagnie des Gendarmes Ecossis*, a revenit în Franţa, unde a intervenit în incursiunile militare franceze. Ceea ce constituia „auld alliance"**, reînnoită în baza puterii bicefale Robert de Bruce - Sinclair, a târât din nou Scoţia în război, de astă dată pe continentul european. Descendenţii Templierilor purtau adeseori numele feudalilor cărora le erau vasali în Scoţia, iar, câteva generaţii mai târziu, urmaşii lor îşi păstraseră manierele, limbajul şi sentimentele patriotice faţă de ţara natală, în Franţa, ei s-au organizat adoptând nume franţuzeşti. Erau plătiţi în *livres tournois™*',* iar ofiţerii şi comandanţii lor erau invitaţi să intre într-o nouă frăţie cavalerească, Ordinul Sfântului Arhanghel Mihail.
Când Delfinul Franţei se pregătea să fugă din Franţa catolică, permiţând astfel Angliei, de puţină vreme trecută la protestantism, să câştige victoria, în scenă şi-a făcut intrarea Ioana d'Arc. Un detaşament scoţian de avangardă a susţinut armatele conduse de Ioana, care s-au revărsat într-o spectaculoasă desfăşurare de forţe, repurtând victorie după victorie. Garda scoţiană, o organizaţie de tip neo-templier, avea să se transforme în Garda regelui şi în Garda personală a regelui, jucând un rol însemnat atât în afacerile politice, cât şi militare, timp de aproape încă două secole.
Războiul de o sută de ani a reprezentat o perioadă extrem de dificilă pentru Europa, iar pentru Anglia a fost, cu certitudine, singura perioadă a istoriei sale când a trecut printr-un întreg secol de nelegiuiri. Pe uscat, jafurile mărunte se petreceau la tot pasul; iar marea se transformase într-un regat al piraţilor. Mita garanta clemenţa judecătorilor şi a juraţilor, deopotrivă, iar palmele omniprezenţilor perceptori erau, la rândul lor, unse tot cu mită. Lăcomia devenise o forţă atât de importantă în ţară, încât ajunsese la putere, şi până si poeţi de talia unui Chaucer, care odinioară denunţase lăcomia, o îmbrăţişau în prezent.
Compania miliţiilor scoţiene,]b. franc. (n.t.) Vechea alianţă, Ib. scot. (n.t.) Carte de turnir, Ib.franc. (n.t.)

Cupiditatea a avut ca Defect direct răspândirea sărăciei şi descompunerea economiei. In Anglia, secolul al paisprezecelea s-a sfârşit printr-una din cele mai masive revolte populare, cunoscută în istorie sub denumirea de răscoala condusă de Wat Tyler.
Numele adevărat al lui Wat Tyler era Walter the Tyler, denumire masonică care derivă din termenul francez *tailleur,* având sensul de „cel care taie". Fiecare lojă francmasonică avea numit un paznic, sau gardian, care, spre deosebire de croitorul care taie hainele, era desemnat să păzească uşa lojii cu sabia în mână*. Deşi se afirmă în mod curent că revolta violentă a maselor a fost un fenomen spontan, Winston Churchill, în tratatul său intitulat „Naşterea Britanici", şi autoarea Barbara Tuchman convin că în spatele violenţei gloatelor se ascundea o organizaţie. A cui era organizaţia? După unii autori, răspunsul este evident, deoarece „nici o grupare nu a suferit pierderi comparabile cu cele la care au fost expuşi în următoarele zile Cavalerii Ospitalieri, care păreau a fi ţinta agresivităţii conducătorilor rebelilor"[9]. Iată cum, după trei generaţii de la dizolvarea oficială a Ordinului Templierilor, urmaşii acestora căutau să se răzbune pe ordinul rival.
Deşi perioada cruciadelor se încheiase, Templierii continuau să constituie o forţă atât în ochii publicului, cât şi în subteran. Mărturiile istorice consemnează faptele de vitejie ale unor detaşamente militare cum ar fi Garda scoţiană, însă istoria nu oferă explicaţii asupra rolului pe care l-au jucat foştii Templieri în alte domenii şi sub forme diferite, de la neguţători, la meşteşugari şi la piraţi. In plus, Templierii nu au fost singurul ordin angajat în piraterie, deşi cel al Templierilor a fost singurul ordin care a arborat simbolistica craniului şi a oaselor încrucişate pe stindardul său de luptă.

ORDINE CAVALEREŞTI RIVALE CA PIRAŢI

Principalii rivali ai foştilor Cavaleri Templieri, Cavalerii de Malta şi Cavalerii Teutoni, au recurs, la rândul lor, la piraterie r u scopul de a-şi finanţa propriul ordin. In perioada imediat următoare bătăliei de la Bannonckburn, când piraţii scoţieni si

în limba engleză, *taylor* are sensul de croitor, iar *tyler* (sau *tiler),* de paznic u l unei loji masonice (n.t).

englezi au făcut ravagii în negoţul cu lână, Liga Hanseatică s-a orientat spre Cavalerii Teutoni, oferindu-le protecţie lor şi corăbiilor lor. Solii regelui Henric VI al Angliei, trimişi să se întâlnească cu marele maestru al ordinului şi să discute condiţiile unui armistiţiu, au fost efectiv capturaţi de piraţii hanseatici. Atunci, Anglia şi-a îndreptat atenţia către Cavalerii de Rhodos, care au devenit ulterior Cavaleri de Malta, fiind recunoscuţi pentru sprijinul acordat în cursul tratativelor, în mod curios, două ordine care, în toată perioada cruciadelor, înfruntaseră, umăr la umăr, un duşman comun, erau în prezent vrăjmaşi.
Cavalerii de Rhodos fuseseră organizaţi de neguţători din Amalfi. Ordinul se înfiinţase înainte de apariţia ordinului Cavalerilor Templieri, cu scopul de a oferi îngrijire medicală cruciaţilor răniţi şi pelerinilor care ajungeau în Ţara Sfântă. La început, Cavalerii de Rhodos i-au închinat ordinul lor Sfântului loan, şi de aceea ei s-au mai numit Ordinul Ospitalier al Sfântului loan sau, pe scurt, Ordinul Cavalerilor Ospitalieri. După căderea Ierusalimului, ei au plecat în Cipru, în anul 1306, Maestrul ordinului, Foulques de Villaret, care a fost şi primul amiral al ordinului, s-a aliat cu un aventurier genovez. Cu cele două flote reunite, ei au reuşit să cucerească Insula Rhodos. Micuţa şi neînsemnata insulă, care fusese, pe^ rând, cuibul piraţilor greci, italieni şi sarazini, a deveriit^baza de pe care ordinul îşi desfăşura operaţiunile piratereşti, însă ordinul avea puţine lucruri de făcut, acum că Ierusalimul căzuse în mâinile păgânilor. El proteja transporturile maritime pe corăbii creştine şi ataca corăbiile musulmanilor.[10]
Cavalerii de Rhodos au dezvoltat un stil aparte de luptă maritimă, folosindu-se de căngi de abordaj şi de soldaţi puternici pentru a lipi corabia lor de nava capturată şi a sări la bord, operaţiuni care se desfăşurau în cel mai pur stil pirateresc. Nu cu mult superiori piraţilor, Cavalerii s-au lansat într-un atac amplu asupra oraşului Cairo. Prima escală a fost oraşul

Alexandria, unde au ucis douăzeci de mii de bărbaţi, femei şi copii, după care cucerirea a degenerat într-o adevărată orgie de jafuri şi de violuri.[11] Numeroase contingente de cavaleri au refuzat să continue drumul şi, fiindcă se îndulciseră la prada de război, „unii dintre fraţi s-au făcut piraţi".[12]
Din Rhodos, Cavalerii Ospitalieri au continuat să hărţuiască vasele comerciale musulmane, până când trei asedii succesive ale turcilor i-au scos pe cavaleri din bârlog, punându-i

pe fugă. Din acel moment, ei s-au mutat dintr-un port în altul, operând ca piraţi - şi au împins lucrurile până într-acolo încât le-au permis „fraţilor" să se înfrupte din pradă, în secolul al şaisprezecelea, Cavalerii Ospitalieri au revenit la operaţiuni navale, acţionând din Malta, de unde hărţuiau corăbiile islamicilor. Cum erau în război cu lumea islamică, din punctul lor de vedere pirateria constituia doar o simplă activitate de liberă întreprindere.
Ordinul Cavalerilor de Malta opera în apropierea cetăţilor-stat din Italia, de aceea s-a aliat frecvent cu alte state împreună cu care a făcut incursiuni de cotropire. Curând, membrii ordinului au devenit cunoscuţi sub denumirea de *corso,* termen care a fost anglicizat ulterior sub forma *corsair,* sau pirat. Convoaiele lor maritime îmbogăţeau ordinul prin *spoglio,* bani proveniţi prin răscumpărare, adică obţinuţi în urma vânzării mărfurilor capturate, inclusiv a sclavilor, sau prin răscumpărarea ostaticilor.
Atât Cavalerii Templieri, scoşi în afara legii, cât şi cavalerii de Malta, recunoscuţi prin lege, şi-au continuat incursiunile piratereşti în larg, ajungând până în Americi. Este surprinzător că rolul pe care l-au jucat aceste ordine militaro-religioase în înfiinţarea coloniilor franceze de pe continentul American este un secret care s-a păstrat cu străşnicie până în zilele noastre.
CAVALERII ÎN AMERICA
Ordinul Cavalerilor de Malta, un ordin activ şi în prezent, :i exercitat o influenţă însemnată în colonizarea Canadei, în colonizarea timpurie a Lumii Noi şi chiar pe parcursul Revoluţiei Americane, în anul 1632, un cavaler de Malta, comandorul Isaac de Razilly, este cel care a organizat şi condus expediţia din Acadia şi Quebec. Documentele istorice îl consemnează pe Samuel de Champlain ca pe unul din primii exploratori ai regiunii, însă acordă prea puţină atenţie superiorilor săi, locotenenţii Marc-Antoine Brasdefer de Chateufort şi Charles-Jacques Huault de Montmagny. După moartea lui Champlain, ('hateufort, iar apoi Montmagny, au fost numiţi în această ordine guvernatori ai Noii Frânte. Alţi cavaleri franco-canadieni aveau să joace un rol important în istoria timpurie a Canadei.
Corespondentul francez al Ordinului Cavalerilor de Malta \\ fost Ordinul de Saint-Sulpice. înfiinţat de abatele Jacques Olier,

ordinul îi invita pe protectorii bogaţi să se constituie într-o altă grupare, Societatea Notre Dame, pe structura căreia va fi înfiinţat ordinul Seigneurs de Montreal din Canada, îndeplinind acelaşi rol ca şi cistercienii în relaţia lor cu Cavalerii Templieri, Ordinul de Saint-Sulpice a jucat în anumite momente ale istoriei un rol discret, dar decisiv, în cadrul relaţiilor internaţionale. Neîngrădit de jurământul de sărăcie, ordinul s-a dezvoltat, dobândind o bogăţie şi o putere tot mai mari. Multe dintre străzile Montrealului, care poartă numele unor personalităţi marcante ale saint-sulpicienilor, le amintesc locuitorilor din zilele noastre ale acestui oraş care sunt demnităţile cele mai importante în cadrul ordinului, în anii 1660, când conducătorii Montrealului, cunoscuţi sub denumirea de „Cei o sută de asociaţi", şi-au demonstrat incompetenţa, strălucind prin absenţă, iar interesul era limitat numai la colectarea dărilor, saint-sulpicienii i-au alungat din cetate şi au preluat conducerea Montrealului. Spre cinstea lor, bogăţiile acumulate au fost puse în slujba binelui, iar ordinul este la fel de bogat astăzi ca şi în urmă cu trei secole. Şi în Franţa, ordinul şi-a păstrat intacte bogăţia şi puterea, reuşind să joace un rol însemnat în arena politică, deşi acţionează din culise.
Cavalerii de Malta au colonizat Marea Caraibilor, inclusiv Tortuga, Saint Croix şi Saint

Barthelemy - insule care aveau să treacă mai târziu în administrarea Companiei Franceze a Indiilor Occidentale.
Un alt cavaler, amiralul Franc, ois-Joseph-Paul de Grasse, le-a dat englezilor lovitura de graţie la Yorktown. Venind la timp dinspre Caraibe, flota sa l-a prins în plasă pe Cornwallis şi armata britanică pe care o conducea, afiată în plină campanie de retragere. Britanicii, care aşteptaseră în van întăriri şi muniţie, s-au predat şi au pus astfel capăt războiului. Amiralul era Cavaler de Malta şi învăţase toate tainele artei navigaţiei sub înaltul patronaj al ordinului. Câteva dintre corăbiile franceze care i-au învins pe britanici erau comandate de Cavaleri de Malta, una dintre ele avându-l în frunte pe *chef d'escadron"* al amiralului de Grasse de la Chesapeake Bay, Jean-Louis-Charles de Coriolis d'Espinousse.
După război, paisprezece din cei douăzeci de Cavaleri de Malta din elita ordinului, care luptaseră de partea cauzei americane, au devenit membri ai Societăţii din Cincinnati, un
" Comandant de escadră, franc. (n.t.)

grup select şi închis format de George Washington pentru ofiţerii NHi cei mai apropiaţi.[13] în ciuda numeroaselor critici la adresa ordinului, conform cărora acesta ar fi fost o prelungire şi o versiune a aristocraţiei europene, afilierea era limitată la un număr redus de membri, iar ulterior, calitatea de membru putea li dobândită numai dacă aspirantul era descendentul unuia dintre fondatorii grupării originare.
Revoluţia franceză şi războaiele ulterioare pe care le-a purtat Napoleon au asistat la înfrângerea Cavalerilor de Malta pe câmpul de luptă, în anul 1789, Napoleon a asediat şi cucerit Insula Malta, bastionul cavalerilor maltezi, deoarece cavalerii francezi îi furnizaseră sprijin financiar rivalului său, Ludovic ni XVI-lea. Ţarul Pavel I le-a oferit găzduire cavalerilor în Rusia, in schimbul şi cu condiţia înfiinţării unui ordin nou, care să i se pună complet la dispoziţie. Napoleon a tăiat imediat sursele de venit ale ordinului - care proveneau de pe proprietăţile din Franţa filo cavalerilor - evacuându-i de pe domenii şi exilându-i pe r;ivaleri, care au fost astfel obligaţi la o scurtă şedere forţată în Rusia, în anul 1834, cavalerii s-au întors, de astă dată la Roma, nude s-au pus imediat sub protecţie papală. Papa însuşi a irslabilit funcţia de Mare Maestru în anul 1879.
Ordinul a reuşit să se refacă complet în cursul secolului ni douăzecilea. Ordinul Cavalerilor de Malta nu numai că a supravieţuit, dar s-a dezvoltat în asemenea măsură, încât a devenit una dintre cele mai redutabile forţe, totuşi discrete şi decrete, ale politicii din lumea modernă, în anul 1921, ordinul jînmăra o sută de cavaleri şi 1.800 de membri de toate gradele.[14] Iu prezent, ordinul îşi are sediul în Palazzo Malta de pe via ('ondotti din Roma şi a dezvoltat o reţea internaţională, formată din nouă mii de cavaleri şi câteva alte mii de membri cu grade ni Icrioare.[15] Cavalerii de Malta reprezintă crema elitei ordinelor i-ilolice şi, cu toate că acţionează din umbră, deţine o putere uriaşă. Deşi Cavalerii de Malta nu deţin nici un fel de proprietăţi iu afara oraşului Roma, ordinul este recunoscut ca stat suveran, membrii săi beneficiind de paşaport propriu.
Presa europeană priveşte ordinul ca pe un soi de club itiistocratic al băieţilor buni, deşi el este angajat efectiv în acţiuni i aritabile şi în activităţi politice de pe câteva continente, în anul l °-27, îşi începea activitatea în Statele Unite filiala sa americană, (>rdinul Militar Suveran de Malta (SMOM), sub conducerea directă a cardinalului Spellman al New York-ului. De la

înfiinţarea sa, printre membri grupului s-au numărat personalităţi ca Joseph Kennedy, Joseph Grace, de la W.R. Grace, şi preşedinţi de mari companii, ca General Motors sau U.S. Steel. SMOM exercită o certă influenţă în lumea politică şi şi-a asumat roluri active încă din primele zile ale existenţei sale, începând cu masiva opoziţie la actul „New Deal" iniţiat de Roosevelt. în peisajul politic care s-a format după cel de-al doilea război mondial, grupul a înclinat întotdeauna spre o orientare de dreapta, uneori de extremă dreapta. Ca susţinător ai aripii de

dreapta, SMOM nu s-a sfiit să acorde ajutor criminalilor de război nazişti. După cel de-al doilea război mondial, ordinul i-a conferit cea mai înaltă distincţie generalului de armată german Reinhard Gehlen, gest care poate şoca dar se înscrie totuşi pe linia consecvenţei cu agenda monarhistă. Deşi Ordinul Militar Suveran de Malta nu face un secret din existenţa sa, sau' a membrilor săi - şi face poate şi mai puţin în a-şi disimula platforma politică de dreapta - practic el nu este recunoscut de textele istorice care se ocupă de evoluţia ordinelor cavalereşti în perioada care a urmat cruciadelor.
Dimpotrivă, ordinul rival al Cavalerilor Templieri este o organizaţie mult mai închisă, rezervată şi orientată spre păstrarea secretului. Deoarece este obligată să acţioneze în subteran, ordinul depune eforturi susţinute de a ascunde însăşi existenţa sa şi pe a membrilor săi, operând din umbră. Cu toate acestea, ordinul a reuşit să supravieţuiască.
Continentul american furniza o ocazie imensă şi unică pentru ultimele facţiuni ale Ordinului Cavalerilor Templieri. Pentru majoritatea membrilor de rând ai organizaţiei, noile teritorii reprezentau promisiunea unui loc în care puteau supravieţui după războaiele religioase, dar şi şansa de a începe o nouă viaţă. Catolici iacobini din Scoţia, hughenoţi şi catolici din Franţa şi numeroşi disidenţi religioşi din Anglia au găsit pace şi fraternitate pe continentul american. Dar şi pătura avută, care îşi întemeiase puterea pe ierarhia lumii feudale, în plin proces de schimbare a vechii ordini, a descoperit pe continentul american noi modalităţi de exercitare a puterii. Câţiva feudali potentaţi au tras toate sforile pe care le aveau în mâini, pentru a] se bucura de roadele activităţilor ilicite pe care le exercitau din plin. de pe poziţiile lor discrete, necunoscute marelui public.

Capitolul 3 *SUB PAVILIONUL NEGRU*

în epoca în care a trăit Captain Kidd, execuţiile prin •.pfmzurare erau un spectacol obişnuit şi cumplit. Iar pentru piraţii condamnaţi la moarte, nu exista milă, iertare, nici cale de scăpare, în oraşul în care trăia Kidd, şi de unde încerca să-şi procure autorizaţia de liberă întreprindere şi afaceri, este clar i fi u trecut, în nenumărate rânduri, pe lângă docul de la Wapping, pe care era înălţat eşafodul. Oare şi-a închipuit el vreodată că şi i'apul său avea să atârne într-o bună zi în laţ?
Pentru englezii din secolele al şaptesprezecelea şi al optsprezecelea, execuţiile publice constituiau un spectacol fnscinant. Dorind să nu rateze ocazia de a vedea cum îşi exercită legea puterea maximă, adică dreptul de a lua viaţa umană, nninenii se adunau la locul faptei, venind din întreaga Londră. Nevoiaşii soseau pe jos, iar avuţii, în trăsuri, pentru a asista în direct cum nefericiţii se roagă să nu le fie luată viaţa. Nimeni nu se gândea să erate asistenţa de spectacolul cumplit şi plin de cruzime, oferit de execuţia unui condamnat la moarte. O practică i'xlrem de primitivă şi barbară era aceea în care călăul, cel mai adeseori un specimen de bărbat bine clădit, ţâra pur şi simplu condamnatul în sus pe scări, până la spânzurătoare. Acolo, personajul al cărui chip era întotdeauna acoperit de o glugă, potrivea capul condamnatului în laţ. Uneori, victimei i se oferea :,;;msa de a rosti ultimele cuvintele, de a pleda pentru viaţa sa, sau de a cere îndurare. Sau, pur şi simplu, după ce călăul îi si rângea laţul înjurai gâtului şi îl împingea, era aruncat direct în braţele morţii.[1]
Dacă criminalul condamnat la moarte avea noroc, atunci putui i se rupea pe loc, scutindu-l de oribilul chin de a-şi da sufletul prin sufocare lentă. Dacă cel condamnat la moarte avea n i ce, atunci el îl mituia pe călău înaintea execuţiei, să se asigure

că acela va folosi o funie mai lungă, grăbindu-i astfel moartea. Insă, dacă cel nefericitul condamnat nu avea nici un fel de resurse, singura lui şansă erau rudele sau prietenii prezenţi la execuţie, care poate s-ar fi grăbit să îl tragă de picioare, pentru a pune mai iute capăt suferinţei.
Una peste alta, spânzurătoarea era spectacolul cu care se delectau oamenii din acele

timpuri. La Tyburn, execuţiile săptămânale prin spânzurare atrăgeau două sute de mii de spectatori. Poporul se aduna în seara dinaintea execuţiei lângă zidurile închisorii Newgate, unde oamenii beau, dansau, petreceau şi forfoteau pe străzi până în zori. A doua zi de dimineaţă, mulţimea însoţea carul care îi purta pe condamnaţii la moarte pe străzile Londrei, aclamându-i în zeflemea sau suduindu-i pe nefericiţii răufăcători. Cei bogaţi plăteau nu mai puţin de zece lire sterline pentru a-şi asigura locurile din faţă, unde se aşezau să mănânce şi să bea în cursul execuţiei. Acest eveniment, care ar putea sta la originea paradelor moderne, în cadrul cărora defilează care alegorice, se bucura de o asemenea popularitate în epocă, fiind cunoscut sub denumirea de Târgul de la Tyburn, încât, spre jumătatea secolului al nouăsprezecelea, conducătorii ţării au luat măsura nepopulară de a interzice prin lege acest tip de spectacol.
Piraţilor le era rezervat un tratament mult mai dur decât răufăcătorilor de rând. Imediat după execuţie, călăul îi despica burta piratului atârnat în spânzurătoare şi îi scotea intestinele, chiar dacă acesta mai avea suflare. Măruntaiele îi erau arse chiar sub privirea lui, iar dacă se întâmpla ca nefericitul să nu moară pe loc, era tras jos din laţ şi tranşat în patru. Femeile condamnate la moarte erau scutite de acest tratament indecent, fiind considerate sexul „slab", în schimb, erau arse de vii pe rug.
în ziua de vineri, 23 mai 1701, a fost rândul lui William Kidd să ofere un spectacol de neuitat. Treptele eşafodului de la Wapping aveau să servească drept sală de judecată. Corpul său a fost expus în public, pentru a fi văzut de pe Tamisa de toţi cei care treceau în sus şi în jos. Kidd nu avea de gând nici să se căiască, nici să ceară îndurare. Până la sfârşit, el a repetat, pentru cei care voiau să îl audă, că fusese un simplu pion în jocul bogătaşilor. Membrii elitei conducătoare de pe ambele ţărmuri ale Atlanticului îi furnizaseră corabia si îl ajutaseră să capete comenzi pentru diverse afaceri comerciale, lor revemndu-le o cotă parte din câştigurile obţinute, însă nici unul dintre

susţinătorii săi bogaţi nu a fost chemat să depună mărturie în liiţa judelui. Nici unul dintre asociaţii săi nu a stat alături de el pe eşafod. Toţi stăteau liniştiţi pe la casele lor de pe proprietăţile respective, răsuflând uşuraţi la gândul că imaginea lor va rămâne nepătată, în ciuda rolului pe care îl jucaseră în nelegiuirile comise de Kidd.[2]
Kidd însuşi fusese odinioară un om avut, deţinând proprietăţi şi terenuri în zona care avea să devină mai târziu capitala finanţelor lumii, Wall Street. Nu era infractor de carieră, deşi, cu siguranţă, are şi el partea sa de vină. El şi-a făcut socoteala simplă că, având legături trainice cu cei care trăgeau sforile în guvernul coloniei New York, va reuşi să scape de ncuzaţia de crimă. Numai că mareea din viaţa politică şi-a schimbat direcţia. Acţiunile piratereşti îndreptate împotriva partenerilor comerciali musulmani cu care făcea negoţ Compania Răsăriteană a Indiilor a produs neajunsuri multora dintre acţionarii britanici, în timp ce Kidd naviga pe mările lumii in căutare de pradă, jocul de putere al Londrei a plasat interesele ('ompaniei Răsăritene a Indiilor mai presus de cele ale unor aventurieri fără importanţă. Asupra tuturor celor care s-au opus intereselor respective s-au făcut presiuni serioase. Iar Kidd a fost ales ţapul ispăşitor al tuturor. Relaţiile pe care se bizuia că îi vor acorda protecţie şi-au luat mâinile de pe el. Spre surprinderea lui, Kidd nu a fost niciodată asociat cu comanditarii săi. Aşa a ajuns Kidd pe eşafodul de pe docul Wapping, ca pirat condamnat la moarte.
Cei care au sosit să asiste la un spectacol nu au fost dezamăgiţi. Kidd a ajuns la locul execuţiei beat şi refuzând să se pocăiască. Ultimele sale cuvinte au fost un discurs care îi înfiera pe toţi mincinoşii care depuseseră mărturie împotriva lui. A fost târât pe eşafod, pus în laţ şi lăsat să cadă. Funia s-a rupt. Ameţit în urma căderii în gol, însă încă în viaţă, Kidd a fost târât din nou

pe scări de călăul său. De astă dată, căderea i-a provocat moartea.
Legenda care s-a urzit înjurai personajului Captam Kidd a depăşit cu mult realitatea. Kidd nu era un fanfaron, ci un simplu

om de afaceri care se străduia să facă avere, în stilul caracteristic acelei^epoci.
în anii 1690, New York City era un soi de Vest sălbatic. Guvernatorul oraşului, Benjamin Fletcher, fusese numit în funcţie de armată. El a sosit la New York în anul 1692. Aşa cum îi stă bine unui mic tiran mărunt, lacom şi gras, Fletcher a făcut avere fiindcă era corupt. El controla schimburile de proprietăţi şi de terenuri, iar terenurile constituiau, la acea vreme, principala sursă de îmbogăţire din colonii. In scurt timp, cetăţenii oraşului au înţeles că, mituindu-l pe guvernator, beneficiau de bunăvoinţa lui. Fletcher s-a aliat cu Stephen van Cortlandt, William Nicoll şi Frederick Philipse, oferindu-le domenii întinse.
Fletcher şi-a îndreptat curând atenţia spre o nouă oportunitate de afaceri, în anul 1696, Anglia a votat prima dintr-o serie de legi prost concepute, care limitau şansele coloniilor de a se angaja în operaţiuni comerciale. Prin sfidarea unor legi de acest gen au fost acumulate câteva din cele mai însemnate averi din America, ceea ce a marcat şi începutul unei tradiţii care le conferă bogaţilor dreptul de a fi mai presus de lege. Contrabanda a devenit curând o modalitate acceptată de câştigare a traiului, în timp ce statele din bătrâna Europa purtau războaie, iar vasele comerciale se confruntau permanent cu pericolul de se a întâlni cu duşmanul, a face contrabandă era aproape la fel de periculos ca şi a face comerţ cinstit pe mare.
De fiecare dată când acostau într-un port străin, piraţii şi contrabandiştii erau permanent expuşi pericolului. Dacă erau prinşi, încărcătura era imediat confiscată, iar piraţii şi contrabandiştii aruncaţi în temniţă. Guvernatorul Fletcher instituise un adevărat paradis sigur pentru toţi cei dispuşi să îi plătească o taxă personală. Mita plătită guvernatorului ungea roata comerţului, împingându-l mai departe, iar locuitorii coloniei New York beneficiau de mărfuri importate din toate colţurile lumii. Magazinele locale din mica aşezare portuară ofereau bunuri de import, aduse din locuri exotice de la celălalt capăt al globului. Articole ca mobilierul din lemn de teak, covoarele orientale şi vinul de Madeira erau etalate alături de mărfurile simple şi ţesăturile manuale, confecţionate în gospodăriile din colonia New York. Monedele diverselor ţări europene şi asiatice erau schimbate între coloniştii englezi,

olandezi, francezi, evrei şi scoţieni stabiliţi în târgul care devenise deja un melanj etnic şi cultural, în orice altă regiune, navele de război britanice, franceze sau olandeze se năpusteau asupra oricărei şi tuturor corăbiilor, indiferent că era vorba de un transport de mărfuri licite sau de contrabandă; în New York ('ity, însă, toţi cei dispuşi să îi plătească lui Fletcher partea care i se cuveneau erau scutiţi de surprize şi trăiau în siguranţă.
Fletcher, care „îşi propusese să exploateze toate filoanelor r.Kistente de şperţ administrativ şi să ridice pretenţii asupra altora noi",[3] încuraja şi susţinea toate formele de încălcare a legilor de comerţ maritim. Fletcher a găsit o modalitate de a scoate profit de pe urma tuturor aspectelor legate de negoţul pe care îl laceau piraţii. Căpitanii corăbiilor de piraţi erau invitaţii lui obişnuiţi la cină, în timp ce marinarii se fuduleau prin oraş, cu acre de cuceritori, fâţâindu-se să-şi cheltuiască banii obţinuţi pe căi ilicite. Piratul Edward Taylor rămâne consemnat în catastifele vremii că i-a plătit lui Fletcher suma de 1.700 £, în schimbul dreptului de a acosta şi de a-şi vinde marfa în portul New York (La puterea actuală de cumpărare, 1.700 £ este echivalentul sumei de aproximativ 250.000 £). Orice „întreprinzător" care obţinea de la Fletcher împuternicire să atace un vas de transport inamic avea apoi dreptul să atace orice vas îi ieşea în cale. Dreptul de a face negoţ în acest mod era procurat in schimbul sumei de cinci sute de lire sterline; a rămas menţionat în arhivele vremii numele piratului John Hoar, care a cumpărat un asemenea drept de „liberă iniţiativă". Neguţătorii care le ofereau locuitorilor din New York mărfuri exotice le cumpărau de la piraţi, sau le primeau, adeseori, ca parte din

câştigurile piraţilor.
Un exemplu al interpretării liberale pe care o dădea Fletcher puterilor sale de guvernator este relaţia pe care a întreţinut-o cu Thomas Tew. Piratul intrat în legendă provenea dintr-o familie engleză de Quakeri, care se stabilise în Rhode Island. Istoria consemnează activitatea sa odată cu momentul sosirii în Bermuda, una din capitalele mondiale ale contrabandei, înanul 1692. Conform surselor istorice, Tew se îmbogăţise dej a de pe urma pirateriei. Aici, el şi-a cumpărat participarea la corabia *Amity* cu aurul pe care l-a adus la purtător. Ceilalţi acţionari erau Thomas Hali, Richard Gilbert, John Dickinson şi William Outerbridge, ultimul dintre ei fiind membru în

consiliul guvernatorului. Tew a primit de la guvernatorul Ritchier dreptul de „liberă iniţiativă" şi s-a îndreptat spre coasta apuseană a Africii, ocupată de francezi, cu scopul de a ataca corăbiile cu sclavi. Pe drum şi cu concursul întregului său echipaj, Tew „ a devenit pirat". Piraţii s-au îndreptat spre Marea Roşie şi au atacat vasele comerciale arabe, înainte de a-şi stabili cartierul general în regatul incontestabil al piraţilor, Madagascar. După câteva aventuri de acest gen, Tew s-a întors acasă. El a vândut ţesăturile indiene în New York City, s-a îndreptat apoi spre Newport, a trimis după asociaţii lui şi au împărţit prada - dintre care o parte a fost îngropată în apropiere de Newport, iar restul la Boston.
Susţinătorii din Bermuda ai lui Tew au primit, conform mărturiilor vremii, de paisprezece ori valoarea investiţiei.[4] Partea lui Tew se ridica la opt mii de lire sterline, o sumă suficient de mare încât să-şi permită să se retragă din afaceri şi să trăiască pe picior mare pentru tot restul vieţii. O vreme, Tew s-a înfruptat din traiul bun în societatea selectă din Rhode Island, cu conştiinţa curată ca lacrima, în ciuda aceloraşi crime pentru care Kidd avea să fie spânzurat. Cum guvernatorul din Massachusetts nu i-a acordat lui Tew o nouă autorizaţie de afaceri, el s-a adresat guvernatorului din Rhode Island de la care a primit documentele în schimbul sumei de cinci sute de lire.
Prima comandă de afaceri a fost să navigheze spre destinaţia New York, unde urma să fie contactat de membrii familiei Philipse. Frederick Philipse era corespondentul de secol al şaptesprezecelea al capitalistului căruia nu îi este teamă să rişte. El a furnizat tot echipamentul necesar unui voiaj pirateresc, primind în schimb dreptul la o parte din câştiguri. Singurul lui risc era unul bănesc, iar el ştia să parieze pe mai mulţi cai i deodată, investind în numeroase direcţii. Cei care i se adresau pentru finanţare, îşi riscau însă viaţa şi libertatea. Beneficiind de sprijinul financiar al lui Frederick Philipse, Tew şi-a pregătit corabia de călătorie şi şi-a recrutat echipajul pentru cea de-a doua expediţie sa piraterească, şi încă una de pe urma căreia comanditarul său avea enorm de câştigat.
Cea de-a doua sa aventură, l-a găsit pe Tew capturând cu totul corăbii de la Marele Mogul, care i-au adus o pradă constând, în total, din o sută de fecioare şi comori însemnate. După un scurt sejur în Madagascar, Tew şi marinarii lui s-au hotărât să

se întoarcă la viaţa tihnită de acasă. Se spune că, de această flata, comoara pe care o strânsese valora peste o sută de mii de lire. Philipse, care nu îşi riscase decât banii spre deosebire de piraţii care îşi riscaseră viaţa, avea să câştige peste o sută de mii de lire prin simplul fapt că sprijinise câteva călătorii maritime.
Singura slăbiciune a lui Tew era că nu ştia când să se retragă. El a căutat să obţină o nouă comandă de afaceri, de astă ;K»I icitând autorizaţia noului guvernator din Rhode Island, John l'aston, care l-a refuzat ferm. Atunci, Tew a apelat la guvernatorul din New York, Fletcher. Deşi Fletcher ştia despre l i;w că este un aventurier notoriu, a considerat că este îndreptăţit s.1 îi dea lui Tew aprobarea şi misiunea de a lupta pe mare împotriva francezilor. Mai târziu, într-o încercare de a-şi motiva acţiunea, Fletcher a pretins că nu

cunoştea reputaţia lui Tew, ci că „străinul'* plănuise să îi atace pe francezi la gura râului ('anada. Asemenea misiuni împotriva francezilor nu erau i-oinplet neobişnuite. Numai că Tew înţelegea altfel situaţia.
Tew şi-a pregătit corabia de plecare, a ridicat pânzele şi a navigat de-a lungul litoralului, între New York şi Boston, pentru a-i strânge pe fârtaţii săi piraţi şi a recruta pentru călătorie şi alţi aventurieri. Fletcher a susţinut ulterior că îi dăduse aprobare să îi atace pe francezi în Canada, numai că Tew a înţeles că banii puteau fi câştigaţi în Oceanul Indian, destinaţie spre care, de altfel, s-a îndreptat.
Pentru Thomas Tew a fost ultima călătorie în Oceanul Indian, unde, conform mărturiilor, se pare că a repurtat câteva victorii, capturând vase comerciale indiene. Dar poate că şi-a forţat norocul. Fiindcă, de atunci, el nu a mai fost văzut niciodată în Noua Anglie.
în aceste condiţii, şi pentru a-şi deruta duşmanii, Fletcher a fost nevoit să aducă urgent acuzaţii cu titlu simbolic unui pirat sau unui contrabandist. In anul 1694, el a confiscat un vas care se întorsese dintr-o călătorie în Marea Caraibilor. Unul dintre proprietarii corăbiei era şi unul dintre cei mai bogaţi oameni din New York, Robert Livingston. Livingston nu numai că a scăpat de acuzaţii, dar a găsit şi modalitatea de a scăpa de Hetcher. I-au trebuit patru ani şi concursul a doi dintre asociaţii săi. în această versiune timpurie a „world trade center", sau lumea ca centru comercial, şi-a făcut intrarea în port Captam Kidd.

LUMEA **LUI CAPTAIN KIDD**
Născut în anul 1645, la Greenockîn Scoţia, William Kidd a urcat treptele ierarhice ale carierei de marinar şi a ajuns, în cele din urmă, căpitan. Scoţia era esenţială pentru piraţi, după ce navigatorii Templieri se refugiaseră aici cu câteva secole în urmă, iar această, împreună cu Irlanda, avea să devină paradisul piraţilor pentru următoarele două secole, înainte de apariţia aşa-numitei Epoci de aur a pirateriei, piraţii mai curând se îndeletniceau cu capturarea corăbiilor încărcate cu lână şi cu peşte - însă regula jocului le interzicea să captureze navele încărcate cu comori ale flotei spaniole, să jefuiască porturile de pe Golden Main, cu atât mai puţin, să urmărească corăbiile Mogulului Indiei, însă, asemenea contrabandei, pirateria era o modalitate prin care marinarii îşi câştigau traiul.
Cum soldaţii Templieri şi urmaşii acestora au rămas în serviciul militar, luptând ca mercenari, navigatorii Templieri şi urmaşii acestora au produs o cultură care combina afacerile licite cu pirateria ilicită, în secolul al şaptesprezecelea, numeroşi marinari scoţieni erau trimişi să lupte împotriva atacatorilor olandezi care prădau corăbiile engleze şi scoţiene încărcate cu mărfuri sau cu peşte. Mai târziu, după o nouă încercare, sortită eşecului, de cucerire a independenţei, iacobiţii scoţieni au îngroşat rândurile piraţilor din Europa şi din Caraibe. Nu este de mirare că cea mai bună literatură în care sunt descrise aventurile piratereşti a înflorit în Scoţia. Robert Louis Stevenson a scris cartea devenită clasică „Comoara din insulă", iar concetăţeanul său scoţian, J.M. Barrie, a scris „Peter Pan".
Participarea la afacerile piratereşti şi de contrabandă era frecventă şi un fapt obişnuit în Scoţia vremii, în ciuda legislaţiei aspre care impunea pedeapsa capitală în cazul infracţiunilor de acest gen. Legea era însă aplicată în mod sporadic, iar pedepsele erau aproape imposibil de pus în practică. Fiindcă, în epocă, predomina o societate subterană; ea nu era neapărat ereditară, însă se extindea la o scară atât de impresionantă, încât existenţa ei nu putea fi, în nici un fel, ameninţată de sistemul juridic. De la ieşirea Templierilor din scena istoriei şi până în secolul al optsprezecelea, lojile meşteşugăreşti organizate în bresle sau după meserii şi-au întărit codurile proprii de funcţionare,

exercitându-şi adeseori puterea până la eşaloanele !',uvernamentale superioare. Aceste ghilde de avocaţi, căpitani de vas, meşteşugari şi soldaţi formau celule de sine stătătoare, sau loji, în

limbaj masonic, care funcţionau cu statut independent, deşi îşi ofereau sprijin reciproc într-o manieră pe care cei care nu făceau parte din frăţie nu ar fi bănuit-o niciodată.
Francmasoneria nu devenise încă o organizaţie publică, înainte de anul 1717, francmasoneria era o societate ermetică sau secretă, iar în accepţiunea sa, a recunoaşte calitatea de membru sau a discuta în public despre ceea ce se petrece la adunările masonice constituia o încălcare gravă a jurământului. Nici douăzeci de ani mai târziu, avea să se producă un eveniment major, când patru loji din Anglia s-au întrunit la Londra, la cârciuma Apple Tree din Covent Garden, pentru a pune bazele constituirii Marii Loje. La scurt timp după aceea, au devenit societăţi publice loja irlandeză, cea franceză şi cea scoţiană. Nu există o explicaţie acceptabilă a motivului pentru care masoneria a decis să iasă din umbră, însă poate cea mai plauzibilă explicaţie rămâne neîncrederea celor aflaţi la putere faţă de societăţile secrete, care a încurajat şi invitat ordinele să iasă din umbră. Masoneria scoţiană ascundea o vastă reţea subterană de contrabandişti, de piraţi şi de anarhişti. Preferând să nu rişte a fi acuzaţi de uneltire împotriva regelui Angliei, lojile engleze au ales să susţină monarhia, ridicând pocalele în sănătatea regilor şi a reginelor lor. Masoneria scoţiană era locul în care ascundeau oameni de felul lui Andrew Ramsay, epitropul lui Bonnie Prince Charlie*. Ramsay a ţinut discursuri publice în care vorbea despre foştii cruciaţi care înfiinţaseră primele loji masonice la întoarcerea din războaiele sfinte. Lojile au supravieţuit persecuţiei îndurate de Templieri, tocmai fiindcă îşi menţinuseră caracterul secret. Iar Tânărul Pretendent a condus o revoltă a scoţienilor îndreptată împotriva ocupanţilor englezi.
Versiunea scoţiană a francmasoneriei conţine puternice conotaţii politice, în timp ce versiunea sa engleză, care s-a distanţat de viaţa politică, nu prezenta o ameninţare de acest gen. Tocmai din cauza acestui pericol, organizaţia secretă scoţiană era obligată să opereze în subteran.
* Prinţul Carol-Eduard (Tânărul Pretendent) n.t.

Kidd era scoţian şi asociat cu confratele său scoţian Livingston, ambii fiind membri ai masoneriei. După numai câţiva ani de masonerie, Livingston a făcut publică apartenenţa sa la ghildă. Este, de altfel, cunoscută poziţia urmaşilor săi, care îi susţin şi astăzi pe masoni, în mod făţiş. După cum bine ştim, Kidd nu a avut parte decât de câţiva ani.
Masiva imigraţie scoţiană către America şi Canada nu a fost primită cu braţele deschise de primii colonişti. „Invazia" scoţiană în America a fost efectul direct al nesfârşitelor războaie dintre Scoţia si Anglia, iar numărul scoţienilor emigraţi a crescut dramatic o dată cu înfrângerea rebelilor iacobiţi. în ciuda rolului extrem de important pe care l-au jucat aceşti imigranţi în formarea noului stat, prejudecăţile la adresa scoţienilor erau împărtăşite de majoritatea populaţiei de colonişti, din Massachusetts şi până în Virginia. în anul 1776, o piesă care avea reprezentaţii în Philadelphia era dedicată „Lordului Hoţ-de-copii.... piraţilor şi aventurierilor, şi tuturor nesfârşitelor clanuri de Mac şi Donald peste Donald din America".[5]
Dedicaţia era făcută în zeflemea, însă resentimentul faţă de scoţieni era real, iar clişeul scoţian-egal-pirat nu a fost demontat de rolul important pe care l-a jucat Captain Kidd pentru epoca de clasicism a pirateriei.
în august 1689, Kidd deţinuse pe Insula Nevis comanda unei nave de război cu şaisprezece tunuri, pe care'o capturase de la francezi. Doi ani mai târziu, într-o altă expediţie engleză, oamenii săi - majoritatea foşti piraţi - îl lasă la ţărm, iar el pierde comanda unui vas. Ceva mai târziu în cursul aceluiaşi an, el primeşte o altă misiune de atac îndreptat împotriva francezilor. în momentul în care Kidd a sosit la New York, el era deja binecunoscut după reputaţie. El a participat la finanţarea construcţiei primei biserici închinată Sfintei Treimi şi a cumpărat numeroase terenuri pe Wall Street. William Kidd, cetăţean de vază al oraşului, s-a căsătorit cu văduva bogată a unui olandez, Sarah Bradley Cox Oort.[6] Soţia sa era la a treia căsătorie; de fapt, aprobarea în vederea căsătoriei a venit la numai câteva

/ile după moartea lui John Oort, cel de-al doilea soţ al ei. Sarah Oort a intrat în noua căsnicie cu o dotă frumuşică, din care făceau parte o casă pe Wall Street şi una pe Pearl Street. Kidd trebuie să se fi considerat o partidă reuşită, de aceea, pe cererea de căsătorie, a scris în dreptul numelui său titlul de „Gentleman". Oort şi Kidd locuiau în cartierul select al oraşului, iar reşedinţa lor era complet mobiiată şi decorată cu covoare aduse din Asia. Kidd avea toate premisele să rămână un simplu gentilom, însă el şi-a^dorit mai mult.
întâmplarea face că plângerile împotriva actelor de piraterie, comise de-a lungul şi de-a latul Imperiului Britanic în plină expansiune, au ajuns la urechile regelui Wilhelm al 11l-lea. Cu precădere iritante pentru urechile monarhice era rolul pe care îl juca în America de Nord guvernatorul Fletcher. Regele Wilhelm a avut o întâlnire cu conciliul sfetnicilor coroajiei şi ou Richard Coote, conte de Bellomont. în cadrul şedinţei, s-a decis trimiterea Lordului de Bellomont la New York, cu scopul de a-l înlocui 'pe Fletcher în funcţia de guvernator, a stârpi pirateria şi a desfiinţa paradisul aventurierilor pe care acesta îl crease.
Pirateria era o problemă de proporţii mondiale pentru o Britanic care se afla în plin proces de expansiune imperială. In Asia, ţările cu care Anglia se străduia să întreţină relaţii comerciale se plângeau adeseori de piraţii americani care le atacau corăbiile, iar pentru toate aceste acţiuni îi considerau vinovaţi pe englezi. Toate activităţile comerciale legale se desfăşurau prin intermediul unui monopol regal, denumit Compania Britanică a Indiilor Orientale.
în cursul secolului al optsprezecelea, Compania Britanică a Indiilor Orientale a încercat să-şi consolideze poziţia în Asia. Compania se descurcase bine până la moartea lui lacob al 1l-lea, beneficiind de protecţia regală. Susţinută de monopolul acordat de monarh, în ultimii zece ani ai secolului, dividendele companiei se ridicau, în medie, la 25 la sută. Numai că acest monopol a stârnit invidie. Alţi neguţători europeni, negustorii americani şi chiar piraţii reprezentau o piedică în calea înfloririi afacerilor. Pe noua piaţă pe care se străduia să o dezvolte Compania Britanică a Indiilor Orientale, mai exista o piedică: compania avea prea puţine dintre mărfurile pe care şi le doreau clienţii. A introdus în ofertă opiu de calitate inferioară şi a

încercat să-şi protejeze opiul produs în Imperiu împotriva invadatorilor şi a piraţilor.
Ironia face că, în acest război de curând declarat împotriva pirateriei, Kidd s-a înrolat în armata care susţinea cauza britanicilor. Aflat în vizită în Anglia, împreună cu cel mai respectat neguţător din New York, Robert Linvingston, Kidd i-a fost prezentat Lordului de Bellomont, acelaşi care îşi dorea postul de guvernator al New York-ului. Livingston, Kidd şi Bellomont au uneltit împreună cum să îl debarce pe Fletcher. Partea care îi revenea lui Kidd, proporţional cu implicarea sa în tratatul secret, a fost contractul de a lupta împotriva piraţilor.
Piraţii care navigau pe mările lumii, plecând din portul New York, ca urmare a dreptului de liberă afacere aprobat de Fletcher, atacau frecvent corăbiile mogulilor Indieni. John Hoar a atacat efectiv flota Companiei Britanice Indiilor Orientale, capturând şi incendiind două dintre vasele acesteia. Raidurile repetate ale lui Tew asupra flotei din Oceanul Indian au provocat chiar lupte de stradă. Isprăvile piraţilor din echipajul lui Henry Every, care răpeau şi siluiau indiene, dintre care unele preferau să se sinucidă, mai degrabă, decât să se supună, a provocat luarea cu asalt a birourilor de la Surat ale Companiei Britanice a Indiilor Orientale, de către gloata furibundă. Câţiva dintre funcţionarii britanici importanţi au fost aruncaţi în temniţă, unde au fost supuşi unui tratament inuman timp de şase luni, adică pe toată durata tratativelor purtate între moguli şi Compania Britanică a Indiilor Orientale. Câţiva dintre aceştia nu au reuşit să scape cu viaţă.
Indiferent care au fost intenţiile reale care i-au animat pe Kidd, Livingston şi Bellomont, planul iniţial viza capturarea piratului Tew. Kidd, Bellomont şi Livingston aveau dreptul la orice bunuri care puteau rezulta în cursul acestei acţiuni.
NAŞTEREA DINASTIEI AMERICANE

Robert Livingston a reuşit să întemeieze o dinastie pe cât de rapid posibil şi recurgând la toate mijloacele care i-au stat în putinţă. Era de origine scoţiană şi trăise o scurtă^ perioadă de timp la Rotterdam, unde învăţase limba olandeză. In anul 1674, el a pornit într-o călătorie spre America. La acea vreme, olandezii controlau încă New York-ul, iar cel care deţinea cea mai mare

moşie şi toate privilegiile care decurgeau din această situaţie era Nicholas Van Rensselaer, care intrase prin căsătoria aranjată cu Alida Schuyler într-una din cele mai bogate familii olandeze. Van Rensselaer era fiul bărbatului al cărui nume îl purta şi care fusese împroprietărit în America, ridicând astfel standardul social şi înmulţind averea familiei.
Ca majoritatea progeniturilor unor bărbaţi ambiţioşi, Van Rensselaer nu era interesat nici de afaceri, nici de moşia sa afiată în nordul oraşului; în schimb, cocheta cu ideea că este mistic. El l-a angajat pe Livingston, un oportunist până în vârful unghiilor, să îi conducă imperiul.
Negustor de profesie, Livingston a învăţat din mers şi a dobândit iscusinţa de a vorbi în limba irocheză - talent pe care puţini negustori îl aveau. El a contribuit la construirea imensei averi Van Rensselaer.
în anul 1678, Nicholas, în vârstă de numai patruzeci de ani, a început să s degradeze rapid. S-a îmbolnăvit şi a căzut la pat, răpus de o boală pe care nici un medic nu a reuşit să o diagnosticheze, într-o bună zi, simţindu-şi sfârşitul aproape, a chemat la el un servitor, cerându-i să îi aducă un toc şi o bucată de hârtie pentru a-şi scrie testamentul. In schimb, şi-a făcut apariţia Livingston. „Nu, nu, scoateţi-l de aici! O să se însoare cu văduva mea!" a strigat Van Rensselaer chiar înainte de a-şi da sfârşitul.[7] Dacă va fi fost vreodată^compus vreun testament, atunci acesta nu a fost găsit niciodată, însă unele surse sugerează că „dacă ar fi să dăm crezare unor zvonuri legate de moartea lui Van Rensselaer, care au circulat până în zilele noastre, Nicholas a fost otrăvit."[8]
Nicholas cel mistic nu se înşelase: la opt luni de la moartea sa, Alida şi Robert Livingston se căsătoreau. Livingston a pus mâna pe văduva defunctului său patron, devenind astfel bogătaşul care visase întotdeauna să devină. Când l-a cunoscut pe Kidd, Livingston era cel mai bogat om din New York. Ca scoţian, Livingston era implicat în iţele încurcate ale războaielor religioase care se purtau cu violenţă în patria-mamă şi care traversaseră oceanul, ajungând până în colonii. Rudele sale rămase în Scoţia, conţii de Callendar şi Linlithgow, nu îşi aleseseră tabăra cu înţelepciune, luptând de partea a ceea ce avea să devină cunoscut sub numele de „glorioasa revoluţie". Din cauza disensiunilor de ordin religios, cei rămaşi acasă trăiau vremuri incerte, astfel încât numeroşi scoţieni şi francezi

hughenoţi fuseseră obligaţi să paraseasra in marc grabă ţara. Ostilităţile nu au luat, însă, sfârâit nici după cu imigranţii au pus piciorul pe pământul american.
La New York, războiul s-a purtai între laeob Lcisler şi catolici.[9] în dorinţa şi strădania sa frenetică de a-l împiedica pe Papă să controleze New York-ul, Lcisler a pus infimi pe oraş. Când, mai târziu, Britania a trimis un nou guvernator, Leisler a încercat să apere New York-ul împotriva acestuia. Sentimentele sale pronunţat anti-catolice s-au încheiat printr-un proces în care i-a atras şi pe cinci dintre confederaţi. Aceleaşi probe prezentate la proces au dus la punerea în libertate a patru dintre confederaţi şi i-au trimis pe ceilalţi doi la moarte. lacob Leisler a fost spânzurat pe terenul unde avea să fie construită zona Manhattan, care străjuieşte astăzi Podul Brooklyn.
Posibil ca un mic şperţ din partea celor patru care au fost achitaţi să fi temperat înverşunarea

magistraţilor. Unul dintre posibilii beneficiari ai mitei a fost Peterse Delanoy. Familia din care făcea parte a renunţat ulterior la ultima literă a numelui, care a devenit astfel Delano. în urma unei alianţe rezultate prin căsătorie, avea să se nască familia Delano-Roosevelt.
Odată Leisler îndepărtat, vidul de putere le-a permis să prospere familiilor hughenote, printre care se număra şi familia Delano, ca şi aliaţii lor din tabăra olandeză afiată la putere, inclusiv Livingston. Livingston ocupa o poziţie de favorit în cursa pentru extinderea imperiului pe care îl crease. El făcea negoţ cu absolut oricine, fără prejudecăţi sau discriminări, deţinând totalitatea câştigurilor obţinute de propriile corăbii, sau o cotă parte din câştigurile provenind din activităţile comerciale maritime ale altor proprietari de vas. Una dintre nave i-a adus, numai din călătoria întreprinsă în anul 1694, un profit de 500 la sută. Numai că şi succesul are suişurile şi coborâşurile lui, iar Livingston a cunoscut şi el reversul medaliei: printr-un vameş al său, primarul din New York City l-a acuzat pe Livingston de crima de a face negoţ cu francezii. Este foarte posibil ca acuzaţia să fi fost întemeiată, deoarece nu toate drumurile comerciale de pe mare aduceau asemenea profituri uriaşe. Numai că primarul îşi dorea, pur şi simplu, o participare la profit. Cazul lui Livingston a fost adus în faţa înalţilor magistraţi, iar preşedintele curţii era nimeni altul decât William Kidd. Nu există dovezi clare că şi această instanţă

judecătorească ar fi fost mituită, cert este, însă, că lui Livingston i s-a cruţat viaţa. Preşedintele completului de judecată, Wilîiam Kidd, a refuzat să îl condamne.
Kidd şi proaspătul său prieten, Livingston, au plecat să-şi mărească averile în Anglia. Târgul încheiat cu Richard Coote, Lord Bellomont, implica şi câteva alte personaje care evoluau în cercurile comerciale şi guvernamentale. Pe listă erau incluşi John Somers, Lordul Cancelar; Edward Russell, Conte de Oxford, care era şi primul Lord al Amiralităţii; Henry Sidney, contele de Romney; Charles Talbot, ducele de Shrewsbury; Edward Harrison, unul din directorii Companiei Indiilor Răsăritene; şi Richard Blackham, care avea să fie închis mai târziu sub acuzaţia de luare de mită şi de manipulare. Regele Wilîiam al III-lea avea dreptul de a revendica 10 la sută din profit, în schimbul binecuvântării pe care i-o acorda lui Kidd la plecarea într-o expediţie de capturare a piraţilor.[10]
Livingston şi Kidd erau partenerii principali ai acestei înţelegeri, trebuind să contribuie cu şase mii de lire sterline la achiziţionarea şi echiparea corăbiei numite *Adventure Galley.* Această sumă reprezenta a cincea parte din fondurile necesare călătoriei maritime, iar în schimb, celorlalţi parteneri urma să le revină o cincime din toate capturile făcute şi corabia. Marinarii care au semnat contracte şi au format echipajul au fost angajaţi pe baza unui contract de nevânzare-necumpărare. Acest tip de contract era răspândit şi practicat în mod curent pe corăbiile piraţilor şi pe baleniere, el purtând menţiunea că, daca călătoria nu aducea nici un fel de câştig, nici marinarii nu aveau să fie plătiţi.
Kidd şi echipajul lui au primit însărcinarea să captureze corăbii de piraţi. Pe documente erau menţionate mai cu seamă numele lui Thomas Tew, din Rhode Island, şi numele altor doi piraţi care îşi aveau baza de operare la New York, Thomas Wake şi Wilîiam Maze. Ca măsură suplimentară de prevedere, împuternicirea făcea referire la toţi piraţii, corsarii şi aventurierii de pe mare. Cu mandatul în mână, Kidd a ridicat pânzele şi a plecat de la Londra spre New York. Pe drum, el a capturat un vas francez de pescuit - poate că nu o pradă prea bogată, totuşi, un antrenament excelent pentru noul său echipaj.
La New York, Kidd a mai recrutat marinari pentru aventura în care se angajase şi a purces în călătoria maritimă plănuită, în

data de 5 septembrie 1696, cu destinaţia Oceanul Indian, în care marea Insulă Madagascar

devenise practic un stat al piraţilor.[11] Fostul fort francez Fort Dauphin căzuse în mâinile piraţilor şi devenise locul în care se retrăgea ca la el acasă piratul Abraham Samuel, care era supranumit regele Samuel. Regele piraţilor îi accepta pe teritoriul lui pe toţi piraţii care îi aduceau daruri. Regatul său şi alte bastioane aflate în stăpânirea piraţilor, ca şi porturile pentru sclavi controlate de negustori de sclavi fără nici o afiliere naţională, făceau din Insula Madagascar un loc cu adevărat sălbatic şi inaccesibil legii.

LIBERTALIA

Saint Mary era o insulă din largul coastei Madagascarului, pe care piraţii au format naţiunea democratică numită *Libertalia.* Probabil că aceasta a fost prima democraţie constituită conform unor principii democratice autentice, în care fiecare cetăţenii erau egali şi aveau drept de vot. întâmplător, această primă democraţie a fost o naţiune formată din piraţi.

La atingerea vârstei de treizeci de ani, când se considera că au ajuns la maturitate, piraţii ieşeau la pensie şi se retrăgeau în Libertalia. Pământul era gratuit, femeile afro-polineziene, la discreţie şi din abundenţă, iar populaţia autohtonă, prietenoasă. Astfel, au apărut plantaţii şi au fost înfiinţate avanposturi comerciale. Deşi fiecare dintre piraţi se putea oricând întoarce acasă, cu o mică avere asupra lui, mulţi dintre ei au preferat să rămână pe insulă şi să-şi trăiască viaţa aici.

Rămâne un mister ce l-a motivat pe Kidd să navigheze până în Insula Sfânta Măria, deşi la acea dată el nu îşi exprimase intenţia de „a se face pirat", în calitatea sa de vânător de piraţi, după toate aparenţele, el nu îşi propunea să atace portul piraţilor; în schimb, el a acostat în port, pentru a-şi repara corabia şi a recruta mai mulţi oameni în echipaj. însă, îndată ce a pus piciorul pe uscat, situaţia lui a luat o întorsătură neaşteptată. Un inamic mult mai periculos decât englezii a atacat echipajul lui Kidd: boala. Pe această minusculă insulă afiată în Oceanul Indian, Kidd şi-a pierdut o cincime din marinari. Kidd trebuia să găsească acum chiar mai mulţi oameni decât plănuise iniţial. Prin urmare, el a angajat marinari, iar majoritatea erau piraţi versaţi.

Singurul lucru care făcea diferenţa dintre corsari şi piraţi era o simplă bucată de hârtie. Mandatul care conferea unui căpitan de vas al corsarilor autoritatea de a face capturi îi legifera practic acţiunile, în timp ce capturarea de pradă pe mare în lipsa unui document de acest tip constituia o gravă încălcare a legii, care atrăgea pedeapsa cu moartea prin spânzurare. Mandatele erau în cele din urmă onorate, dar uneori ele expirau, mai ales dacă se întâmpla ca războiul să se încheie între timp. Din nefericire, corsarul aflat în plină misiune în larg nu avea cum să ştie că ostilităţile dintre state se încheiaseră şi că, în urma armistiţiului, mandatul său devenea nul. O altă diferenţă dintre corsari şi piraţi erau condiţiile în care cele două categorii trăiau şi munceau. Pe o corabie de corsari, căpitanul era ales de proprietarul vasului. Acesta trebuia să fie un marinar încercat, gata să ia decizii dure, însă mai trebuia să fie şi o persoană inteligentă. Marinarii angajaţi atât pe vasele comerciale, cât şi pe corăbiile corsarilor primeau plăţi simbolice, erau trataţi cu superioritate de către proprietari şi ofiţeri, şi erau maltrataţi fizic, aflându-se practic la cheremul şefilor. Asemenea abuzuri erau încurajate de lege, încât mult mai mulţi marinari au murit sub loviturile de bici aplicate de căpitanii lor, decât în bătălii navale. Alexander Falconbridge, chirurg care a servit la bordul vaselor aparţinând Companiei Regale Africane, a raportat că un căpitan şi-a biciuit până la moarte unul dintre marinari pentru simplul motiv că acestuia îi scăpase o înjurătură printre dinţi. Se spune că un alt căpitan îşi obliga oamenii să mănânce de vii gândaci de bucătărie, spre amuzamentul personal. Falconbridge este citat abundent pentru reiatările sale referitoare la cruzimea cu care erau

trataţi atât marinarii, cât şi sclavii, din cărţile intitulate „Comerţul cu sclavi", de Hugh Thomas, si „Jolly Roger, Epoca de Aur a pirateriei", de Patrick Pringle. Sclavii transportaţi la bordul corăbiilor comerciale erau mai valoroşi în ochii căpitanului decât propriii săi oameni, în secolul al şaptesprezecelea, rata medie de mortalitate a sclavilor era de 25 la sută, în timp ce cea a echipajului ajungea uneori până la 40 la sută.
Şi ofiţerii din marina britanică îşi tratau echipajul cu o cruzime egală.
Nu este aşadar de mirare că, dacă o corabie a piraţilor ataca un vas comercial, marinarii erau dispuşi să se predea.

Oricum, piraţii îi tratau mult mai omenos. Cei care urcau la bordul unei corăbii a piraţilor erau trataţi de la egal la egal. Mulţi dintre ei erau rugaţi să se alăture piraţilor, unii erau, pur şi simplu, impresionaţi de stilul lor de viaţă, însă toţi, fără nici un fel de deosebire, erau trataţi cum se cuvine. La patru secole după ce flota Templierilor scăpase fugind din Franţa, sistemul de organizare în loji, răspândit în comanderiile Ordinului Templierilor şi în mănăstirile cisterciene, supravieţuise, regăsindu-se pe corăbiile piraţilor. Regulamentul de organizare şi funcţionare la bordul vasului era determinat şi reglat de articole, de care trebuia să ia cunoştinţă şi pe care trebuia să le semneze fiecare dintre membrii echipajului. Toate deciziile se luau în comun, prin participarea tuturor, pe baza unui principiu fundamental democratic: de la fiecare om, câte un vot. Regulamentul interzicea accesul femeilor la bord, deoarece ele ar fi putut provoca fricţiuni şi neînţelegeri între marinari; abordarea chestiunilor legate de convingerile religioase, fiindcă şi acestea puteau duce la tensiuni şi conflicte; şi prevedea împărţirea sarcinilor şi a obligaţiilor.
Căpitanul unei corăbii a piraţilor era ales de echipaj în totalitatea sa. Asemenea căpitanului unui vas de corsari, şi el trebuia să fie un marinar încercat, dur şi o persoană inteligentă. Dar el mai trebuia să ştie să se facă plăcut de oameni, fiindcă altfel risca să nu fie ales de marinari. Apoi, erau stabilite părţile la care avea dreptul fiecare, obligaţia căpitanului şi a timonierului era să stabilească cote egale pentru fiecare din membrii echipajului.
Marinarii care se angajau atât pe vasele piraţilor, cât şi pe cele ale corsarilor, porneau în călătoria pe mare numai în schimbul unei cote-parte din pradă. Pe o corabie a corsarilor, partea căpitanului şi a ofiţerilor de rang superior era mai mare decât cea a restului echipajului. Pe multe corăbii ale piraţilor, capturile, indiferent de dimensiunea lor, erau împărţite în mod cinstit. Căpitanul şi secundul primeau dublul cotei la care aveau dreptul piraţii; însă, dacă un membru al echipajului era mai prolific decât ceilalţi, el putea obţine până la o parte şi jumătate. Dacă un pirat rănit în luptele de pe mare nu mai putea reveni la îndatoririle sale de pe corabie din cauza rănilor, el avea dreptul să primească o cotă mai mare decât i s-ar fi cuvenit în mod obişnuit, cu scopul de a-l ajuta să se întreţină până la sfârşitul

vieţii după ce se retrăgea din activitate. Un marinar oarecare de pe un vas al piraţilor avea şanse mai mari de a scoate chilipiruri profitabile de pe urma pericolelor şi a greutăţilor pe care le îndura. Unii dintre piraţi îşi luau partea şi se retrăgeau la fermele de unde plecaseră. Uneori, printr-o înţelegere semnată de toţi, marinarii erau obligaţi să rămână împreună până când fiecare dintre oameni strângea o anumită sumă de bani.
Viaţa piraţilor era în permanenţă ameninţată de pericole, însă ele nu proveneau din atacurile îndreptate împotriva navelor inamice. Vasele comerciale erau arareori dispuse să se apere, iar puţine corăbii ale piraţilor au fost vreodată capturate în afara porturilor. Din scrierile unui istoric al piraţilor reiese că bordelurile făceau ravagii printre piraţi şi mult mai multe victime decât luptele navale, însă, cel mai mare pericol la care putea fi expus un pirat era să fie exclus dintre piraţi de chiar fârtaţii lui. Abandonarea unui pirat pe o insulă pustie, sau excluderea sa

din rândul piraţilor, se producea fie pe o insulă sau pe o coastă nelocuită, fie pe un banc de nisip aflat în larg, care urma să fie acoperit de maree. Piraţii erau expulzaţi numai în urma unor încălcări grave ale regulamentului de funcţionare, printre care se număra şi abandonarea postului în timpul unei bătălii navale. Termenul de abandonare pe o insulă pustie* s-a încetăţenit prin filiaţie spaniolă, fiindcă aşa îi numeau spaniolii pe cimaroni, o parte a populaţiei rezultate din unirea dintre sclavii negri fugari şi nativele amerindiene.
Viaţa pe mare era la fel de plină de pericole pentru un pirat care acţiona în afara legii, ca şi pentru un corsar împuternicit de autorităţi, deoarece ameninţările cele mai frecvent întâlnite - răni căpătate în luptă, închisoarea şi moartea - nu îşi alegeau un tip sau altul de marinar. Spre exemplu, un corsar care naviga sub pavilion înălţat împotriva Spaniei era considerat infractor de coroana spaniolă, ca oricare alt pirat care acţiona oriunde în lume. Ambele categorii puteau suferi aceleaşi pedepse pentru crimele lor, iar pedeapsa care îi aştepta de obicei era moartea. Singura diferenţă era aceea că un pirat avea şanse să scoată profit de pe urma acţiunilor sale. Prin urmare, corăbiile piraţilor înfrângeau cu mai multă uşurinţă nave de război bine echipate, vase comerciale sau corăbii ale corsarilor, în majoritatea

* în original, substantivul „maroon" are sensul de negru fugar, de unde şi verbul „to maroon", a fugi sau a abandona pe o insulă pustie, (n.t.)

cazurilor, marinarii de pe oricare din navele capturate erau fericiţi să îngroaşe rândurile piraţilor - şi erau, de cele mai multe ori, încântaţi să vadă cum căpitanul lor brutal şi crud are parte de acelaşi tratament dur.

CAPTAIN KIDD ŞI PIRAŢII

Kidd cunoştea atât pericolele care decurgeau din piraterie, cât şi recompensele pe care le oferea. Ce s-a întâmplat la bordul corăbiei *Adventure Galley* şi ce i-a determinat pe căpitan şi pe echipajul său „să treacă de partea piraţilor" rămâne o enigmă care probabil nu va fi dezlegată niciodată. Se ştie însă că Kidd ajunsese la capătul rezervelor de alimente şi de apă, că avea prea puţine mărfuri pe care să le dea la schimb şi că trebuia să înfrunte un echipaj nemulţumit de lunile nesfârşite petrecute în larg, de stilul său nemilos de comandă şi de lipsa oricăror profituri. Odată ce îi erau contestate atât calitatea de conducător, cât şi judecata, iar sistemul de recompensare producea atât de slab, este de mirare ca el să fi fost capabil să recruteze piraţi veterani. Cu toate acestea, Kidd a reuşit şi a ridicat ancora de pe Insula Sfânta Măria, pentru a porni în următoarea călătorie pe mare ca pirat.
în două rânduri, Kidd şi-a condus corabia la mică distanţă de navele comerciale aflate sub protecţia flotei navale^britanice, şi în două rânduri a fost obligat să facă cale întoarsă, în cele din urmă, a reuşit să captureze un vas comercial solitar, care venea de la Bombay, arborând drapelul englez. Când s-a întâlnit cu căpitanul navei comerciale, Kidd a aflat că deja era considerat pirat. Vorba zboară ca vântul.
Curând, Kidd a pus mâna pe alte trei vase, printre care s-a numărat şi valoroasa *Quedah Merchanî,* capturată în ianuarie 1698. La comanda noii sale flote, sfidând toate regulile, el a atacat o navă a Companiei Britanice a Indiilor Orientale. A părăsit coasta indiană în posesia unei capturi preţioase şi s-a îndreptat cu toate pânzele sus spre Madagascar, unde a zăbovit timp de şase luni, după care a purces din nou la drum, cu intenţia de a se întoarce în America de Nord.
Este greu de acceptat ideea ca un căpitan atât de versat cum era Captain Kidd să-şi fi închipuit că se poate întoarce la New York scăpând de orice pedeapsă, în virtutea relaţiilor pe

care le avea, însă lucrurile par să se fi petrecut exact aşa. Contele de Bellomont, în acel moment guvernatorul New York-ului, i-a sărit lui Kidd în apărare. Guvernatorul a depus mărturie în favoarea lui Kidd, susţinând că acesta îi trimisese rapoarte prin care îi aducea la cunoştinţă că oamenii lui îl forţaseră să acţioneze ca pirat. Numai că Bellomont se afla într-o poziţie incomodă şi delicată. După ce îl înlocuise pe Fletcher, debarcat din funcţie tocmai din

pricina autorizaţiei pe care i-o acordase piratului Thomas Tew, Bellomont trebuia să fie prudent, să acţioneze în consecinţă şi să nu rişte să se pună într-o lumină defavorabilă din motive similare. Dar el mai avea dreptul la un comision masiv, cu condiţia ca piratul Kidd să obţină graţierea. Totuşi, Kidd împinsese lucrurile prea departe.
Capturarea navei *Quedah Merchant* provocase revolte şi lupte de stradă în Surat, unde Compania Britanică a Indiilor Orientale primise dreptul de la Marele Mogul să-şi deschidă un comptuar. Deja compania era blamată pentru toate actele de piraterie comise de europeni, numai că, de astă dată, nava aparţinea unuia din curtenii din suita împăratului Indiei. Vestea a ajuns în cele din urmă la New York, precedând sosirea lui Kidd.
Bellomont a fost nevoit să se disocieze de această situaţie şi să-şi reducă pierderile. Guvernatorul a ceea ce devenise între timp New York şi Massachusetts nu văzuse niciodată Bostonul, aşadar în 26 mai 1699, el a călătorit spre Boston pentru prima oară. Criticii şi duşmanii săi au nutrit convingerea că plecase să se întâlnească cu asociatul lui, piratul Kidd, care tocmai trecuse de Golful Delaware, navigând spre nord. Ulterior, Bellomont a furnizat explicaţia că îi scrisese lui Kidd o scrisoare prin al cărei text evita, în mod intenţionat, să îi dea impresia că îl paşte arestarea, deoarece nu voia să îl sperie pe Kidd, iar acesta să dispară. Joseph Emmot, avocat din New York, specializat în instrumentarea proceselor amiralităţii, l-a convins pe Bellomont că piratul Kidd trebuie să fi avut comori uriaşe la bordul corăbiei sale, deşi lăsase probabil jumătate din ele în insulele din Marea Caraibilor. Emmott a mai furnizat două permise de liberă trecere emise de francezi, în virtutea cărora Kidd fusese autorizat să prade două vase maure pe care le capturase. Aceste documente furnizau dovada clară că acţiunea de capturare, cel puţin a celor

două nave, nu era un act pirateresc. Dacă aceste autorizaţii ar fi fost oferite ca probe în procesulAcare i-a fost intentat lui Kidd, probabil că el ar fi fost achitat, însă, din motive necunoscute, Bellomont sau un alt susţinător al călătoriei lucrative au permis ca aceste două permise să dispară.[12]
în timp ce uneltea să îl vadă pe Kidd condamnat, Bellomont a trimis doi oameni de-ai săi să îi ia piratului o declaraţie. Aceştia s-au întâlnit cu Kidd în largul Insulei Block. Şi după întâlnire, Kidd şi-a păstrat intactă încrederea în Bellomont. El a ridicat pânzele, pornind spre o insulă minusculă din largul coastei de est a Long Island, denumită Insula lui Gardiner. El a trimis pe insulă trei sau patru bărci încărcate cu pradă, apoi i-a trimis vorbă să vină lui John Gardiner, în a cărui custodie Kidd a lăsat un cufăr destinat lui Bellomont. Regiunea pe care o avea în proprietate Gardiner, afiată pe coasta estică a Long Island, era unul dintre locurile predilecte unde acostau corăbiile piraţilor în timpul verii; un alt loc preferat de piraţi se afla la gura braţului pe care îl face Atlanticul la Long Island Sound, pe insulele dintre Cape Cod şi Martha's Vineyard. Ambele erau teatrul operaţiunilor pentru vasele, atât ale piraţilor, cât şi ale neguţătorilor, care îşi dădeau întâlnire aici pentru a face comerţ şi schimb de mărfuri sau de provizii. Practic, aici era deschisă, la răstimpuri, o adevărată piaţă plutitoare ilicită. Gura Golfului Buzzards era vizitată de nave care navigau între New York şi Boston, însă, a adăposti în port un vas, echivala cu a atrage atenţia forţelor navale.
Pe când Kidd naviga de-a lungul coastei estice a Long Island, el a aruncat în diverse locuri de pe ţărm o parte din comoara afiată pe corabia sa. O parte din prada care trebuia tăinuită a ajuns la un bătrân pirat pe nume Thomas Paine, care locuia pe Insula Connecticut, din largul Rhode Island. Când guvernatorul din Rhode Island a prins de veste despre cele întâmplate, el a ordonat să fie percheziţionată proprietatea lui Paine, însă nu a găsit aurul acolo. Probabil fusese deja transferat pe Insula lui Gardiner, deşi nu a fost găsită niciodată vreo dovadă care să incrimineze familia Gardiner.

Planul lui Kidd era să-şi pună câştigul la adăpost. Dacă reuşea să ascundă o parte suficientă din comoara sa înainte de confruntarea cu autorităţile, atunci avea destul material cu care să negocieze un aranjament. Pe măsură ce istoria lui Kidd

atingea proporţii de legendă, oamenii credeau tot mai mult că el îşi lăsase din comoară în locuri dintre cele mai îndepărtate, cum ar fi Peninsula Noua Scoţie, la miazănoapte, şi sudul Mării Chinei, la răsărit. Este însă foarte probabil că ceea ce nu apucase să lase în insulele din Caraibe, ascunsese în jurul braţului Long Island Sound.

Kidd intenţiona să joace cu abilitate cărţile care îi erau date. După întâlnirea cu Emmott, şi-a dat seama că situaţia se schimbase radical faţă de cea care succedase plecării sale din New York. Britanicii îşi propuseseră să zdrobească pirateria, prin urmare, corăbiile care intrau în portul New York erau sechestrate, iar căpitanii şi echipajele lor erau urmăriţi şi arestaţi. Kidd îi pusese pe asociaţii săi, Bellomont şi Livingston, într-o postură complicată. Practic, Bellomont avea numai de câştigat şi dacă rămânea prietenul şi susţinătorul lui Kidd, şi dacă acţiona ca trimis al curţii britanice şi făcea arestarea. Ambele scenarii îi aduceau câştig de cauză, permiţându-i să fie recompensat fie sub aspect financiar, fie sub aspectul reputaţiei.

Una dintre strategiile la care a recurs Kidd, a fost de a nu păstra la îndemână comoara, pentru a nu risca să îi fie confiscată în totalitate; tentaţia omenească de a avea mai mult îi servea drept stimulent lui Kidd în jocul prin care spera să îi atragă pe asociaţii lui. Cea de-a doua mutare pe care a făcut-o Kidd a fost de a-i oferi soţiei lui Bellomont o cutie emaiiată în care se aflau patru bijuterii; spera ca prin mită să încline balanţa în favoarea lui şi să îl atragă din nou pe Bellomont în parteneriat. însă Bellomont îşi făcuse bine temele. Admiţând că ar fi renunţat la acuzaţiile ridicate împotriva lui Kidd şi că i-ar fi acordat iertarea - păstrându-şi astfel şi partea care i se cuvenea - el ar fi câştigat o mie de lire sterline. Dacă, însă, îl deferea pe Kidd justiţiei şi revendica partea legală care i se cuvenea în calitate de guvernator care ordonase arestarea sa, atunci ar fi avut de câştigat treisprezece mii de lire sterline

Sfătuitorii lui Bellomont i-au recomandat să nu îşi facă un duşman din Compania Britanică a Indiilor Orientale j?i să nu se împotrivească forţelor pe care aceasta o reprezenta. Iii acest mod simplu, Bellomont a hotărât că trebuia să-şi ia mâinile de pe cel care îi fusese odinioară asociat; Kidd trebuia arestat. Celălalt partener al lui Kidd, Robert Livingston, a rămas consternat aflând ce hotărâre luase Bellomont. El avea numai

de câştigat dacă Kidd era achitat, şi pierdea totul, dacă Kidd era arestat. In fapt, Livingston pusese şi anunţase ipotecă pe vas ca garanţie de bună purtare a lui Kidd. Bellomont a presupus că Livingston îl ameninţă, susţinând că Livingston va încasa contravaloarea comorii lui Kidd dacă Bellomont nu îi rambursează valoarea la care se ridica ipoteca. Să fi inventat Bellomont această stratagemă pentru a demonstra că nu are nici o legătură cu infracţiunea? Sau, după cum se temea Bellomont, să fi fost Kidd şi Livingston, conaţionali scoţieni, părtaşi la o conspiraţie mai amplă împotriva lui?

Atât Bellomont, cât şi Livingston au fost obligaţi să suporte greutatea opiniei publice. In America, arestarea a reprezentat un eveniment de senzaţie; iar în Anglia, era privită ca un eveniment de importanţă politică. Partidul tory, în strânsă legătură şi cu un puternic ataşament faţă de Compania Britanică a Indiilor Orientale, cerea ritos condamnarea lui Kidd. Partidul aristocratic whig, din care făceau parte câţiva susţinători ai călătoriilor pe mare ale lui Kidd, era prins în corzi. In final, toţi în afară de Kidd însuşi şi-au atins scopul şi şi-au satisfăcut interesul. La proces, a dispărut registrul în care erau trecuţi toţi proprietarii asociaţi la corabia pe care o comandase Kidd, ca şi instrucţiunile de navigaţie. Aceeaşi soartă au avut-o şi

autorizaţiile esenţiale obţinute pentru capturarea corăbiilor maure, care poate l-ar fi ajutat să obţină achitarea. (Permisele de liberă trecere au fost descoperite abia două secole mai târziu, într-o arhivă de la Londra). Dar şi scrisoarea trimisă de Bellomont lui Kidd se pierduse între timp fără urmă.
Nu au existat decât doi martori oculari care au depus mărturie împotriva lui Kidd: Robert Bradinham şi Joseph Palmer. Ambii erau dezertori din armată, căreia îi preferaseră pirateria, în zilele noastre, orice avocat pledant începător din America poate demonstra că infractorii de tipul celor doi nu pot fi acceptaţi ca martori credibili într-un proces, deoarece ei nu au o bună reputaţie, aşadar este evident că cei doi au depus mărturie împotriva lui Kidd în schimbul ştergerii propriilor greşeli. De altfel, ei au fost graţiaţi la câteva zile după pronunţarea sentinţei si condamnarea lui Kidd.
După toate aparenţele, se ajunsese la o înţelegere, una din care aveau de câştigat toate părţile implicate, cu excepţia lui William Kidd. Kidd a fost ţapul ispăşitor şi, ca atare,

spânzurat. Livingston a scăpat de orice acuzaţii. Bellomont s-a îmbogăţit de pe urma arestării lui Kidd. Ceilalţi părtaşi ai săi din partidul whig au rămas nepătaţi de ceea ce putea degenera într-un scandal de proporţii uriaşe, deşi ei şi-au pierdut partea pe care o deţineau din corabie şi orice alte câştiguri care decurgeau de aici, sau la care se aşteptau. Pentru Anglia şi clasa sa conducătoare, concluzia a fost că transporturile navale ale reprezentanţilor tory erau de acum asigurate faţă de răbufnirile pline de aroganţă ale celor din partidul whig.
Livingston a ieşit mai bine decât spera din această păţanie. I s-a restituit garanţia pentru ipotecă, deşi a fost forţat să îi plătească, spre a-i închide gura, asociatului său Robert Blackham pentru rolul important pe care îl jucase în afacere. Majoritatea marinarilor din echipajul lui Captain Kidd au fost iertaţi, doar câţiva murind în temniţă. Soţia lui Kidd, Sarah Bradley Cox Oort Kidd, a fost aruncată în închisoare, iar casa i-a fost pusă sub sechestru din ordinul lui Bellomont. Despre Oort se ştia că deţine o parte din prada făcută de Kidd, însă nimeni nu a găsit-o niciodată, într-un final, ea a fost eliberată din închisoare şi s-a căsătorit pentru a patra oara.
Toţi cei care au tăinuit părţi din comoara lui Kidd au fost luaţi în vizor de Bellomont, care urma să câştige dreptul la o parte din toate valorile recuperate. Cea mai mare parte a comorii fabuloase se afla pe teritoriul pe care îl deţinea Gardiner în Long Island. Temându-se de debarcarea în forţă a trupelor inamice şi invadarea micului său regat, John Gardiner s-a prezentat la Bellomont, încărcat cu saci cu aur şi argint. In acest mod simplu, Kidd a fost omorât, iar toţi foştii lui asociaţi au prosperat.

Capitolul 4
SECRETE DE FAMILIE
Trupul neînsufleţit al căpitanului William Kidd s-a alăturat trupurilor altor piraţi prinşi, condamnaţi, lăsaţi să putrezească sub cerul liber, un avertisment pentru toate vasele care intrau în portul Londrei. Trupurile criminalilor atârnate în spânzurătoare serveau drept pildă tuturor potenţialilor aventurieri de pe mările lumii, transmiţându-le mesajul explicit că infracţiunea nu este o faptă profitabilă. Adevăratul mesaj era, însă, acela că infracţiunea era profitabilă, aducându-le câştiguri tuturor celor care îşi permiteau să îi plătească pe alţii să le facă jocul.
Acelaşi sistem feudal care produsese Ordinul Cavalerilor Templieri a făcut posibilă naşterea unor idealuri nobile ca libertate, egalitate şi fraternitate. Totuşi, în rândul celor

aflaţi la putere domnea corupţia. Francmasoneria s-a dezvoltat, fiind inspirată de idealurile nobile ale Templierilor, şi astfel a fost creat sistemul format din loji - subteran - având iniţial scopul de a-i proteja pe toţi membrii săi. Unele loji au devenit mai importante decât altele, iar calitatea de membru aparţinător unei loji mai prestigioase oferea garanţia unor satisfacţii mai mari. Dacă Livingston avea să supravieţuiască în zilele în care francmasoneria a devenit publică, Bellomont nu a reuşit. Trecuseră aproape douăzeci de ani din ziua în care trupul lui Kidd a atârnat în spânzurătoarea de pe malul Tamisei şi până în momentul în care francmasoneria a devenit o societate publică. Asigurându-şi relaţii familiale utile cu cine trebuia, aceleaşi familii au reuşit să ducă mai departe dinastii importante, care au supravieţuit şi şi-au consolidat averile întemeiate pe delicte mârşave şi crime odioase. Profiturile obţinute în urma activităţilor piratereşti s-au transformat în investiţii în întreprinderi onorabile, iar bogăţiile dobândite prin crime comise

în secolul al şaptesprezecelea au constituit piatra de temelie a averilor din secolul douăzeci şi unu.

Printre cei care au profitat de pe urma activităţilor criminale ale „celor care sunt de înlocuit", s-a numărat şi familia Gardmer. Este imposibil să nu îi suspectezi pe cei din dinastia Gardiner că nu au deschis şi condus un soi de bancă a piraţilor pe teritoriul minusculului lor imperiu. Ei erau proprietarii unici ai Insulei Gardiner şi deţineau fâşii importante de teren în Long Island, care se întindeau din East Hampton şi până la Smithtown.

Strămoşul familiei era un englez, Lion Gardiner, care se născuse în anul 1599. El a sosit în America în anul 1635, ca soldat, constructor de forturi întărite, negustor şi combatant în lupta împotriva pieilor roşii. Fiul lui Gardmer, David, a fost primul copil alb care s-a născut în ceea ce urma să devină statul Connecticut. Este cunoscut rolul important pe care l-a jucat Gardiner în cadrul a ceea ce avea să fie cunoscut drept războiul împotriva pecoţilor*, când a înrolat alte triburi rivale într-un mic detaşament britanic, încercând să extermine populaţia pecotă.

Principalul aliat al lui Gardiner a fost Wyandanch, un şef indian din Long Island. Gardiner a acceptat să poarte tratative cu grupul lui Wyandanch, dacă acesta „ucide toţi pecoţii" care vin la el şi „îi trimite... capetele tăiate".[1] De la prietenii săi din tribul Montaukett, Gardiner a cumpărat insula pe care a botezat-o după numele lui, un mic regat insular cu o suprafaţă de 3.500 de acri (parte din East Hampton-ul zilelor noastre), ia schimb cu câteva haine, o flintă, niscaiva praf de puşcă şi un câine. El a mai adăugat ceva la posesiunile sale din Long Island, după ce a salvat-o pe fiica şefului de trib Wyandanch din mâinile unui trib rival; pentru fapta sa, el a primit terenul care avea să devină Smithtown, ajungând să deţină, în acest mod, o sută de mii de acri de pământ.

Dreptul absolut asupra micului său imperiu, i-a fost acordat lui Gardiner şi confirmat de regele Carol I, prin patent regal. In secolul al şaptesprezecelea şi ulterior, posesiunile de pe coasta de est deţinute de Gardiner ofereau un adevărat paradis sigur piraţilor şi contrabandiştilor, iar mărturiile documentare atestă că primii moştenitori ai imperiului fondat de Gardiner nu s-au mulţumit cu rolul de simpli complici binevoitori.

* *Pequot,* trib de amerindieni din Noua Anglie (n.t.)

Un raport, care datează din anul 1672, menţionează că un pirat din Massachusetts, pe nume Joseph Bradish s-a îndreptat la bordul unei corăbii încărcate cu pradă spre insula lui Gardiner. în anul 1692, guvernatorul din Connecticut menţiona într-un raport că piraţii aruncaseră ancora în apele din apropiere de East Hampton, unde începuseră să facă negoţ, într-un alt raport din aceeaşi perioadă, un cetăţean de vază din Connecticut era acuzat de a fi tăinuit bunuri furate, pe care le vindea la Boston, şi acelaşi document făcea observaţia că piraţii şi contrabandiştii frecventau coasta răsăriteană din Long Island, unde îşi făcuseră cuib. Un alt

raport afirma că o corabie a piraţilor, numită *Sparrow**, luase la bord optsprezece pasageri, conform unei înţelegeri încheiate în Caraibe. Proprietarul, RichardNarramore, i-a transportat pe călători până la insula lui Gardiner, unde i-a debarcat, cu cufere şi bagaje. Conform zvonurilor care s-au răspândit cu rapiditate, bărbaţii fără nume, suspectaţi de activităţi piratereşti, au fost aduşi în faţa unui magistrat. Cristopher Goffe a fost unul dintre puţinii acuzaţi care au apărut la proces. El a mărturisit că este pirat, după cum se bănuia, de altfel, însă a reuşit să obţină graţierea.[2]
De-a lungul secolelor, familia Gardiner şi-a menţinut imensa avere prin intermediul relaţiilor pe care le stabilise cu Anglia încă dinaintea declanşării Războiului de Independenţă american, dar şi datorită unor legături secrete care s-au perpetuat până la jumătatea secolului al nouăsprezecelea, în timp ce familiile simpatizante ale partidului whig au reuşit să evite pierderea pământurilor după Revoluţia americană, familia Gardiner, asemenea vecinilor şi, adeseori, asociaţilor lor care fuseseră membri ai partidului tory, a riscat, a jucat pe două fronturi şi a reuşit să nu fie afectată de valul desproprietăririlor din perioada care a urmat războiului. Numeroase familii din tabăra anglofilă şi-au manifestat pe faţă nesupunerea, refuzând să rupă relaţiile cu Anglia-mamă, unele dintre acţiunile lor frizând trădarea. Războiul din 1812 a devenit un soi de al doilea război de independenţă, deoarece Britania nu încetase să considere America drept o colonie a coroanei, tratând-o ca atare. Marina regală britanică înrola cu forţa marinari americani. Armata britanică furniza arme şi muniţie triburilor amerindiene din zona

* *Vrăbiuţa,* engl. (n.t.)

de frontieră şi le incita să se ridice împotriva coloniei sale pierdute. Numeroase familii americane prosperaseră de pe urma relaţiilor cu firme britanice, iar astfel de familii pro-britanice şi simpatizante ale partidului whig s-au trezit în conflict declarat cu preşedintele Jefferson. O mână de familii de negustori din Noua Anglie, care au supravieţuit Revoluţiei şi au reuşit chiar să prospere, au înaintat propunerea ca Noua Anglie să se separe de Uniune. Ei nu erau fideli ideii de a-şi servi ţara în care trăiau, ci celei de a-şi proteja interesele mercantile, care, cel mai frecvent, erau împărţite cu omologii lor britanici.
în deceniile care au precedat războiului civil, America a fost din nou ameninţată cu secesiunea, de astă dată pericolul venind din direcţia câtorva state sudiste. Una dintre marile acţiuni inexplicabile din istoria americană este că aceleaşi familii de negustori din Noua Anglie, care se străduiseră să desprindă regiunea din Uniune, primiseră întăriri, prin sprijinul acordat de alte câteva familii de negustori din New York, care li se alăturaseră în susţinerea cauzei secesioniste. In ciuda acţiunilor şi a implicării lor, nici una din puternicele familii nordiste nu a fost acuzată de înaltă trădare. Familia Gardiner a fost una dintre cele care a practicat o politică duplicitară, susţinând ambele tabere angrenate în războiul civil.
Deşi familia Gardiner a fost ţinta atenţiei şi a comentariilor permanente ale opiniei publice, ea reprezenta o bază de putere în New York, iar membrii săi erau înscrişi în partidul Cotton whig*. Membrii partidului whig erau divizaţi pe multe teme, iar aşa-numita aripă „cotton-whig" s-a aliat cu puternicele familii de proprietari de pământ şi plantatori din Virginia şi din Carolina de Nord şi de Sud care, prin natura afacerilor lor, bumbacul, continuau să menţină relaţii strânse cu bancherii si cu negustorii englezi. Când interesele mercantile ale familiei Gardiner au fuzionat cu interesele plantatorilor din Virginia şi din Carolina de Sud, familia Gardiner însăşi a fuzionat cu familia Tyler din Virginia.
Deşi politica americană evoluase de-a lungul secolelor, în secolul al nouăsprezecelea nu era un fapt neobişnuit ca un preşedinte să fie pe poziţii divergente faţă de vicepreşedintele lui. Ca urmare a compromisului încheiat în interiorul partidului whig, William Henry Harrison si John Tyler au sfârşit prin a se

* Aripa plantatorilor de bumbac din partidul whig (n.t.)

trezi incluşi pe acelaşi buletin de vot. Harrison era considerat a fi un politician din aceeaşi plămadă cu a conducătorilor loiali Virginiei, de talia unor corifei ca Washington, Jefferson şi Madison, şi, prin urmare, pe poziţie declarată împotriva politicii secesioniste a statului Carolina de Sud, primul care ameninţa să părăsească Uniunea. Tyler era afiliat mişcării secesioniste din Virginia, care îşi avea originea la College of William and Mary. Deşi înscris pe listele partidului whig, el nu avea nici o predispoziţie loialistă, fiind prea puţin dispus să facă politica partidului whig. A fost de acord să accepte sclavia *In* statul Texas, declarându-se împotriva abolirii sclaviei, în ciuda disensiunilor dintre cei doi, Harrison şi Tyler au reuşit să pună împreună piciorul în Casa Albă, conform sloganului care circula în epocă „Tippecanoe and Tyler too";" acest motto făcea aluzie la una dintre victoriile incontestabile repurtate de Harrison împotriva pieilor roşii.
Harrison a preluat funcţia de preşedinte în data de 4 martie 1841 şi a murit o lună mai târziu. Iniţial, boala sa a fost atribuită unor tulburări digestive, iar, apoi, pusă pe seama unei pneumonii, deşi nu s-a făcut nici o autopsie care să certifice diagnosticul. Descris drept un bărbat robust, eroul vajnic din război şi plantatorul destoinic a fost, în mod inexplicabil, răpus de o banală răceală la cap. După lungul discurs din cadrul ceremoniei de învestire, pe care l-a ţinut în ploaie, preşedintele, aparent plesnind de sănătate, a căzut la pat; mulţi sunt convinşi că răceala lui s-a^agravat, transformându-se într-o pneumonie.
în epoca victoriană, medicilor nu le era greu să se înşele când diagnosticau otrăvirea cu arsenic, confundând-o cu „otrăvire a intestinelor", deoarece simptomele de otrăvire cu arsenic debutau în general cu tulburări gastrointestinale, inclusiv dureri abdominale, stări de vomă si diaree. Numai că ambii medici ai preşedintelui erau bănuiţi cu simpatii pro-britanice. Dr. Frederick May a fost pregătit de dr. John Warren. Fiul lui May era un tory declarat şi prieten apropiat cu Benedict Arnold. Celălalt medic, dr. William Eustis, a fost, la rândul lui, şcolit de Warren. El fusese concediat de preşedintele Madison, din cauza implicării sale în războiul din 1812. Dr. Eustis a contribuit la elaborarea planurilor de apărare ale oraşului Detroit, alături de generalul William Huli. în drum spre Detroit, Huli a fost prins
' Unde-i Bătrânul Tippecanoe, hop şi Tyler (n.t.)

într-o ambuscadă. Cu proviziile pierdute şi moralul la pământ, el a predat Detroitul de cum a pus piciorul în oraş. Madison era convins că britanicii dăduseră bir cu fugiţii. Când Departamentul de război a elaborat planurile de atac asupra bazei de aprovizionare a englezilor din Noua Scoţie, Eustis s-a opus cu toate puterile. In anul 1841, după moartea lui Harrison, pro-secesionistul John Tyler a fost ridicat la rangul de preşedinte, fiind primul preşedinte al Statelor Unite care a preluat funcţia cea mai înaltă a statului prin numire, şi nu în urma alegerilor, aşadar, printr-o întâmplare.[3]
Harrison a fost primul preşedinte american care a murit în timpul exerciţiului. Moartea sa suspectă avea să fie ulterior caracterizată drept „blestemul de douăzeci de ani" sau „blestemul zero", ceea ce postula ipoteza că orice preşedinte ales într-un an care se termina prin cifra zero avea să moară în timpul exerciţiului. „Blestemul" a dăinuit timp de 160 de ani, până când Ronald Reagan l-a ridicat. Totuşi, chiar şi Reagan a văzut moartea cu ochii, în timpul încercării ratate de asasinat comisă asupra persoanei sale, pusă la cale de fiul cu tulburări mentale al unui prieten de-al vicepreşedintelui. Sunt voci care susţin că blestemul a fost aruncat asupra lui Harrison de Tecumseh, războinicul indian pe care preşedintele îl înfrânsese în luptă. Totuşi, cel mai probabil este că moartea sa a survenit în urma unui complot.
Caleb Cushing, ale cărui simpatii şi convingeri politice erau direct influenţate de perspectiva unor potenţiale profituri, nu era complet străin de tacticile de manipulare politică şi de mituire discretă. Era mason de gradul 33, cel mai înalt grad până la care se putea ridica un mason, şi se îndeletnicea cu contrabanda de opiu. Averea lui era strâns

asociată cu contrabandiştii, cu negustorii de sclavi şi cu traficanţii de droguri pro-britanici. Numai că Cushing îşi mai dorea ceva: să deţină şi un fotoliu în guvern.
Tyler i-a respins cererea, motivând că nu este omul partidului, însă, în cele din urmă, a acceptat numirea acestuia împotriva voinţei lui. Totuşi, după moartea lui Harrison, Tyler a repudiat platforma politică whig, care îl instalase pe Harrison la Casa Albă. Ca urmare, preşedintele Tyler nu era un personaj tocmai popular; adevărul este că poporul său îi spunea în derâdere „întâmplarea sa'".

Primul punct din agenda de lucru a lui Tyler a fost să îl promoveze pe Caleb Cushing în funcţia de Secretar de stat pentru finanţe. Senatul a respins propunerea în trei rânduri, la ultima sesiune de votare Caleb însumând numai trei voturi în favoarea obţinerii postului. Tyler a propus apoi să îl trimită pe Caleb în China. Mutarea sa a fost primită cu entuziasm, posibil şi datorită faptului că era şi cel mai îndepărtat loc de pe glob de fotoliul de membru al cabinetului, în care putea fi trimis acest politician veros.
Moartea lui Harrison a fost prima dintr-un şir de trei morţi care au survenit în timpul şederii lui Tyler la Washington. Cea de-a doua persoană care a murit a fost soţia lui Tyler, Laetitia. Tyler nu a pierdut mult timp j elind-o, optând, în schimb, pentru perfectarea uniunii dintre familia lui de plantatori din Virginia cu familia unui negustor din nord. Julia Gardiner, fiica răsfăţată a bogatului şi renumitului David Gardiner, a fost ţinta lui Tyler.
După revenirea din marea călătorie în Europa, Julia Gardiner a fost prezentată în societatea mondenă, veselă şi petrecăreaţă a Washingtonului, s-a întâlnit cu câţiva membri ai Congresului, printre care şi viitorul preşedinte, James Buchanan, cu doi magistraţi de la Curtea Supremă şi cu un ofiţer de marină. L-a cunoscut pe preşedintele Tyler la o recepţie de la Casa Albă, iar el a invitat-o să revină. Deşi ea era cu treizeci de ani mai tânără decât preşedintele, prima lor întâlnire s-a sfârşit cu preşedintele urmărind-o peste tot prin Casa Albă si făcându-i curte. Bărbatul nu a pierdut vremea şi i-a cerut curând mâna Juliei Gardiner, însă mama tinerei s-a opus căsătoriei, considerând că preşedintele nu era o partidă suficient de bună pentru o moştenitoare din familia Gardiner. Pur şi simplu, Tyler, un fermier din Virginia şi proprietar de plantaţii, nu avea destui bani prin comparaţie cu averea dinastiei Gardiner.[4]
Tyler nu era, însă, bărbatul care să se dea bătut cu uşurinţă. Prin moartea lor, „Bătrânul Tippecanoe" şi soţia sa îi pavaseră drumul spre calea pe care voia să o urmeze, iar moartea unei a treia persoane avea să îi permită lui Tyler să obţină ceea ce îşi dorea.
Decorul întâmplării a fost nava USS *Prînceton,* unde marina intenţiona să prezinte un tun de generaţie nouă, care, datorită dimensiunilor sale, a fost poreclit Peacemaker*.
* Cel care aduce pacea, Ib. engl. (n.t)

La bordul navei, au fost invitate câteva personalităţi importante, şi s-a tras cu tunul de câteva ori. David Gardiner, unul dintre prietenii lui Tyler şi senator de New York, a adus-o cu el pe încântătoarea sa fiică, Julia Gardiner, să participe la demonstraţie. Tânăra s-a plictisit curând şi l-a invitat pe preşedintele înamorat să coboare în cabină, la un pahar de şampanie. Din tunul supraîncălzit urma să mai fie trasă încă o salvă, în onoarea lui George Washington, în timg ce vasul trecea pe lângă reşedinţa acestuia din Mount Vernon. In schimb, însă, tunul a explodat, ucigându-i pe Secretarul de stat, Abel Upshur, pe Secretarul Forţelor Navale, Thomas W. Gilmer şi pe tatăl Juliei, senatorul David Gardiner.[5]
Preşedintele, în vârstă de cincizeci şi patru de ani, şi tânăra Julia Gardiner, de douăzeci şi patru de ani, s-au logodit în secret la scurt timp de la moartea tatălui fetei, iar, ceva mai târziu, s-au căsătorit în cadrul unei ceremonii intime. Diferenţa imensă de vârstă dintre cei doi furniza material suficient de bârfa opiniei publice şi ziarelor, însă Julia Gardiner a câştigat curând inima publicului, chiar dacă soţul ei era ţinta tuturor glumelor răutăcioase.
în timpul „domniei" lui Gardiner ca Primă doamnă, după cum îi plăcea să se exprime, ea a

reînviat fastul şi eleganţa recepţiilor de la Casa Albă, care îşi pierduseră orice strălucire, îşi întâmpina oaspeţii purtând pene în coafură, înconjurată de douăsprezece domnişoare de onoare, toate îmbrăcate în rochii albe. Ea este cea care a instituit „salutul şefului". Gardiner i-a dăruit preşedintelui mai mulţi copii: David Gardiner Tyler, John Alexander Tyler, Julia Gardiner Tyler, Lachlan Tyler, Lyon Gardiner Tyler, Robert Tyler şi Pearl Tyler.

Cea mai mare realizare a lui Tyler ca preşedinte a fost să-şi plătească datoriile faţă de principalul său susţinător, Caleb Cushing, răsplătindu-l cu favoruri şi poziţii în aripa „de bumbac" a partidului whig. Reuşise să manevreze lucrurile si să îl numească pe Cushing ambasador, trimiţându-l în China, pentru a culege roadele pe care le dădea războiul britanic al opiului. Semnarea tratatului cu China i-a menţinut pe americani în miezul afacerii — comerţ de pe urma căruia beneficia un nucleu de familii de negustori bogaţi din Noua Anglie şi din New York.

Tyler a fost alungat din propriul partid whig, ceea ce i-a făcut pe toţi membrii cabinetului să demisioneze. Cu excepţia

unuia singur. Acest membru al cabinetului, rămas în funcţie, era Daniel Webster, care îi era profund îndatorat lui Caieb Cushing, total la ordinele şi la dispoziţia acestuia. Tyler a fost chiar pus sub acuzaţie, fiindcă refuzase să semneze legea tarifară, deşi, în cele din urmă, acuzarea a fost ridicată. Antipatia totală pe care o inspira la Washington l-a determinat să nu asiste la învestirea preşedintelui care i-a urmat în funcţie. Tyler a părăsit scena politică americană, pentru a se alătura guvernului confederaţilor, ceea ce a făcut ca Tyler să fie primul preşedinte american care a ridicat armele împotriva guvernului federal al ţării sale. După moartea sa, care a survenit în anul 1862, Julia a revenit al New York, unde s-a dedicat activităţii de susţinere a cauzei Confederaţiei.

Familia Gardiner reuşise să scape de acuzaţiile de a fi acordat ajutor piraţilor, supravieţuise perioadei de simpatie a cauzei britanice, care urmase Revoluţiei, şi reuşise să scape cu viaţă şi cu faţa curată şi după de îmbrăţişase cauza rebelilor din războiul civil, în prezent, cel de-al şaisprezecelea senior al domeniului continuă să-şi apere proprietatea de pericolele cu care îl ameninţă lumea modernă, cum ar fi impozitele şi starea de degradare a clădirilor. Insula lui Gardiner continuă să fie cel mai vechi domeniu de acest gen din America, aflat neîntrerupt în proprietatea aceleiaşi familii. Domeniul Gardiner este astăzi în mâinile lui Robert David Lion Gardiner, în vârstă de optzeci şi opt de ani, care îşi împarte timpul între proprietăţile din Palm Beach şi East Hampton. Cu excepţia obligativităţii de a plăti impozite către stat, el este ilustrarea perfectă a stăpânului pe domeniul său, asemenea unui senior feudal din veacuri apuse. El îşi invită cu regularitate oaspeţii la partide de vânătoare, organizate pe domeniul său cu scopul de a mai reduce din numărul cerbilor de pe proprietatea sa.

Pentru prima oară în istoria familiei Gardiner, nu există un moştenitor în linie directă a averii. Nepoata de soră a lui Robert Gardiner, Alexandra Creel, a intrat prin căsătorie într-una din cele mai importante familii americane, familia Goelet, şi este unica moştenitoare a insulei. Familia Goelet a sosit în America în anul 1676, făcând avere din tranzacţiile cu terenuri, asemenea familiilor Philipse şi Roosevelt. Un Goelet a înfiinţat Chemical Bank, asociindu-se cu bunicul lui Theodore Roosevelt. Familiile Goelet şi Gardiner au întreţinut relaţii de

rivalitate timp de secole, iar ultimul senior al domeniului Gardiner spunea textual, după cum a fost citat recent, că nu este fericit să ştie că pământul strămoşilor lui va intra în ograda unui Goelet. Vechea dihonie dintre familiile Gardiner şi Goelet este amplu

prezentată de Steven Gains în cartea sa, „Filistinii gardului viu", iar câteva citate picante critice, la adresa lui Goelet, sunt preluate de peconic.net, ziarul local care descrie lunga epopee a duşmăniei dintre cele două familii.
Chiar dacă cele două familii păstrează cu străşnicie secretul, Robert Gardiner a ridicat recent vălul care ascunde detaliile vieţii sale, dezvăluind, ochilor şi urechilor avide ale mijloacelor de informare, lupta şi dilema prin care trece urmaşul unei dinastii. Istorici şi reporteri, deopotrivă, au avut cinstea neaşteptată şi rară de a face un tur al insulei, invitaţi la bordul iahtului care patrulează de-a lungul domeniului Gardiner, botezat *Captain Kidd III.*

DINASTIA LIVINGSTON

Robert Livingston, un alt asociat al lui Captain Kidd, a ieşit din episodul arestării lui Kidd curat ca lacrima şi fără nici o cicatrice. Familia Livingston avea să joace un rol determinant în politica statului New York şi a naţiunii americane, iar sprijinul esenţial i-a fost furnizat de francmasonerie, care le permitea membrilor să acţioneze din culise. Câteva scandaluri de la începuturile naţiunii îi asociau pe masoni cu pirateria, cu hoţia şi cu actele de contrabandă, însă puterea lor, care întotdeauna se manifesta în subteran, le-a permis să prospere şi să-şi dezvolte afacerile până în epoca modernă.
La scurt timp după ce Robert Livingston răsufla uşurat văzându-l pe Kidd atârnat în ştreang, fiica sa, Margaret, s-a măritat cu un scoţian, care îi era şi văr, Samuel Vetch. Proaspătul ginere a adus familiei şi mai multă notorietate, care nu constituia un motiv de îngrijorare pentru clanul Livingston, atâta vreme cât notorietatea era dubiată de libera întreprindere. Familia Vetch şi familia Livingston erau înrudite prin căsătorie, încă din Scoţia. Reverendul John Livingston îl adusese pe tatăl lui Samuel Vetch în Biserica prezbiteriană. William Livingston, fratele cel mai mare al lui Robert, se căsătorise cu una din moştenitoarele clanului Vetch. Samuel Vetch era dispreţuit de mulţi în Scoţia,

__ încât este puţin probabil ca familia Livingston sau orice alt clan
ui£ din Scoţia să nu fi fost la curent cu activităţile sale de infractor.[7]
a i Scoţia pusese la punct un plan de înfiinţare a unei noi
ust colonii în America. In iunie 1695, a fost fondată Compania
iar Comercială Scoţiană din Africa şi din Indii, cu scopul declarat
Qşiy de a aduce în Scoţia ceea ce Compania Britanică a Indiilor
e c' Orientale adusese Angliei. Registrele de subscripţie publică,
ve care permitea oricărui scoţian cu bani să cumpere acţiuni în
cer nou înfiinţata companie, au fost curând completate cu numele
onJ unor neguţători, ale unor proprietari de vase comerciale şi ale
me unor persoane fizice bogate, de la medici şi până la văduve.
ării Conform planului, compania urma să achiziţioneze nave cu care
eve să aducă imigranţii scoţieni în propria lor colonie, care era situată
cau la Darien, pe coasta panameză. Compania nu acorda nici o
atenţie faptului că teritoriul respectiv era revendicat de coroana
aco spaniolă, sau că iniţiativa nu era privită cu ochi favorabili de
cau Anglia.
via Proiectul a fost sortit dezastrului, iar dezastrului i-a urmat
raz un altul. Corăbiile, în care se înghesuiau la grămadă soldaţi şi
dol colonişti, au dispus de provizii insuficiente, încât patruzeci de
cal oameni au murit pe mare, înainte ca vasele să ajungă în Lumea
de Nouă. Când coloniştii au ajuns în Panama, ei se aflau în pragul

m£ inaniţiei, fiindcă alimentele infestate de viermi erau imposibil
jn de digerat. Mai mulţi erau cei bolnavi decât cei sănătoşi, iar,
ţn dintre aceştia, puţini aveau îndemânarea, dorinţa şi cunoştinţele
şi necesare ridicării unei aşezări. Una dintre corăbii s-a lovit de o
g(stâncă la intrarea în golf, s-a scufundat şi a târât după ea, în
jn adâncuri, jumătate din echipaj. Membrii echipajului de pe un
de alt vas s-au răsculat, iar alţii, pur şi simplu, au preferat să lase
g] totul baltă şi să fugă. La încheierea primului anotimp ploios
01 petrecut în Lumea Nouă, nu exista nici o plantaţie, nu fusese
ni ridicat nici un fort întărit, nu se puseseră bazele nici unui tip de
negoţ, însă, exista un guvern - format din cinci bărbaţi care se
u certau permanent.[8] Ceea ce mai exista, totuşi, erau două sute de
P morminte săpate în pământul de la New Edinburgh.
j] După zece luni, colonii au fost gata să renunţe la aşezarea
C lor. Peste o treime dintre ei muriseră. Două corăbii au purces la
s drum, îndreptându-se spre New York City, cu scopul de a vinde
t mărfuri şi de a cumpăra provizii. Samuel Vecht se afla la bordul
ţ uneia dintre corăbii. Pe East River, el a încercat să sechestreze

o altă corabie, un act pirateresc pe care avea să îl motiveze ca pe un privilegiu conferit prin lege. Doi dintre prietenii lui Robert Livingston au sărit imediat în ajutorul lui Vecht. Stephen Delancey şi Thomas Wenham erau partenerii lui Livingston şi îşi construiseră averile din finanţările călătoriilor maritime ale piraţilor care îşi aveau baza în Madagascar. Livingston trebuia să conducă din umbră acţiunea, cu maximă discreţie, finea bănuielile de pe urma asocierii sale cu Kidd continuau să planeze asupra lui.

Asemenea vărului său Robert Livingston, Vecht nu era genul de om căruia să îi scape o oportunitate lucrativă. El a hotărât să păstreze pentru sine transportul de marfă de pe corabie, în schimbul căruia trebuia să cumpere provizii pentru coloniştii înfometaţi din Darien. Livingston i-a dat o mână de ajutor, găsindu-i cumpărători pentru bunurile furate. Fireşte, Vecht nu se mai putea întoarce nici la Darien, nici în Scoţia; vestea acestui fiasco răsunător avea să producă o adevărată revoluţie la Edinburgh. Practic nu era familie la sud de zona Highland care să nu suferit pierderea unei rude sau a unui prieten, ca urmare a expediţiei de colonizare prost gândite.

O a doua expediţie a asistat la moartea pe mare a 1.600 de scoţieni din totalul celor trei mii plecaţi către colonia pustiită. Puţini dintre cei care au luat drumul înapoi, spre Scoţia, au reuşit să ajungă acasă. Fiindcă pe Vecht îl aştepta ştreangul pe plaja de la Leith, tovarăş altor câtorva criminali asociaţi cu episodul Darien, el a hotărât să rămână la New York. S-a căsătorit cu fiica lui Livingston, iar mărinimosul socru i-a oferit tânărului cuplu, ca dar de nuntă, o casă care îi aparţinuse odinioară lui Captain Kidd.

Samuel Vecht şi John Livingston s-au lansat împreună în acţiuni de contrabandă. Au cumpărat în asociere o navă, pe care au botezat-o *Mary,* au ridicat ancora şi au pornit spre Canada, cu intenţia de a importa coniac şi vinuri franţuzeşti, în cea de-a doua lor călătorie pe mare, tocmai introduceau ilegal un transport în partea răsăriteană a Long Island, nu departe de imperiul insular al lui Gardiner, când au întâmpinat primele greutăţi. Această primă versiune a „gangsterului care nu ştie să tragă" şi-a abandonat corabia lângă ţărm, fără măcar să fi aruncat ancora, iar apoi a plecat, probabil după ajutor. Corabia a fost luată de flux şi purtată până la Montauk, unde a fost confiscată

-împreună cu toată încărcătura, jurnalul de bord şi toate dovezile necesare pentru a-i incrimina pe cei doi.
Nimeni nu a fost însă spânzurat, iar lucrurile s-au oprit în punctul în care cineva pierduse o corabie, împreună cu toată încărcătura ei. Totuşi, incidentul a atras atenţia asupra lui Robert Livingston, incomodându-l, deoarece acesta încă aştepta să se stingă ecourile afacerii Kidd. Livingston şi-a chemat câinii de pază, iar Edward Hyde, Lord Cornbury, succesorul guvernatorului Bellomont, a tras astfel sforile, încât s-a renunţat la acuzaţiile care planau asupra tânărului Livingston şi a lui Vecht. Cu aceeaşi ocazie, el a revocat legea sechestrului, permiţându~le lui Livingston şi lui Vecht să-şi păstreze încărcătura. Nu este întâmplător faptul că perioada în care a fost Cornbury la conducere, şi care a durat şase ani, a fost presărată cu acuzaţii la adresa sa de luare de mită, de proastă guvernare şi chiar de a fi participat la petreceri travestit în haine de damă.[9]
Samuel Vecht a învăţat de la vărul lui şi a devenit curând un negustor prosper. Insă, spre deosebire de rudele sale prin alianţă, norocul nu i-a surâs mult timp. Destinul l-a ajuns din urmă şi a murit în închisoarea datornicilor din Londra.
Robert Livingston avea să o ducă însă mult mai bine.
Destinul lui Livingston avea să facă un salt neaşteptat pe când se îndrepta spre Londra, pentru a pleda cauza triburilor de indieni irochezi din statul New York. Pe mare, vasul său a fost acostat de corsari francezi, cărora nici nu le trecea prin minte că la mila lor se afla susţinătorul celor mai infami piraţi ai lumii. Avantajul lor a fost, însă, de scurtă durată, fiindcă apariţia neaşteptată a unei nave de război britanice a schimbat rezultatul partidei.
Imensele teritorii pe care le deţinea în proprietate familia Livingston nu valorau nimic dacă nu reuşeau să furnizeze o sursă de venit. In anul 1710, ocazia de a schimba terenuri fără valoare pe proprietăţi aducătoare de profit s-a ivit o dată cu sosirea unui nou guvernator. Chiar dacă William Hunter se bucura de reputaţia de a fi un om cinstit, el nu era un personaj tocmai inteligent. Fusese prevenit, pe ambele ţărmuri ale Atlanticului, asupra genului de afaceri CLI care se ocupa Robert Livingston. Pentru Hunter, acest lucru nu prezenta prea mare importanţă, fiindcă principala lui însărcinare şi preocupare era

de a furniza un loc în care să se stabilească refugiaţii germani. După prima iarnă, palatinii înfometaţi s-au revoltat pe faţă împotriva „moşierului" lor. Guvernul britanic le-a respins dreptul de a se strămuta în alt loc, iar Robert Livingston şi-a admonestat soţia, pe Alida, fiindcă femeia voia să le ofere amărâţilor un colţ de pâine. Cea de-a doua iarnă de geruri cumplite i-a găsit pe coloniştii germani încercând să fugă de-a lungul fluviului Hudson, în speranţa că vor scăpa de stăpânul lor feudal.
Secolul al optsprezecelea a fost marcat de războaie între britanici şi francezi, care au culminat cu războaiele dintre coloniile engleze din America şi Imperiul Britanic. Pentru clanul Livingston, secolul a fost marcat de revolte ale familiilor care se aşezaseră pe pământurile lor. Ei au profitat de războaiele dintre francezi şi amerindieni pentru a-şi spori averea, după ce au fost învestiţi în mod oficial cu titlul de furnizori ai trupelor britanice. La izbucnirea Revoluţiei americane, familia a luptat pe două fronturi, cât de mult i-a stat în putinţă. Atunci, unii dintre membrii familiei s-au întors acasă, în Scoţia, iar alţii au preferat să rişte şi au trecut de partea revoluţionarilor.
Unul dintre strănepoţii lui Robert Livingston a fost Robert R. Livingston. El a jucat un rol de prim rang atât în politică, cât şi în francmasonerie, fiind Marele Maestru al ramurii din New York. în data de 30 aprilie 1789, el i-a deferit jurământul primului preşedinte al ţării, George Washington. Livingston sperase să primească un fotoliu în noul guvern condus de Washington, însă nu se întrezărea nimic pentru el în viitorul apropiat. Este foarte probabil ca Washington să fi înţeles că familia Livingston juca, prin tradiţie, în două tabere. Câţiva

membrii ai clanului Livingston plecaseră din New York, îmbarcându-se pentru Indiile Orientale. Alida Livingston Gardiner, care se căsătorise cu Valentine Gardiner, plecase către Anglia.[10] Robert R. Livingston îşi menţinea baza de putere departe de atenţia publicului. Prosperitatea şi puterea familiei Livingston sporiseră în urma unor mariaje contractate între dinastii, una dintre fiicele clanului măritându-se cu John Jay, o

alta, cu un Astor, iar o alta, cu un Roosevelt. Insă relaţiile de tip masonic erau cel puţin la fel de importante.

Cea mai puternică şi influentă lojă a statului New York era HollandNo. 8. Jacob Astor era conştient de puterea pe care o exercitau lojile masonice atât în Germania sa natală, cât şi la Londra. După ce a sosit la New York, el s-a folosit de căsătoria cu una din fetele familiei Brevoort pentru a primi aprobarea de a intra în Loja Holland No. 8. Aici, el şi-a făcut relaţii bune cu guvernatorul starului New York, George Clinton, cu nepotul de soră al acestuia, şi viitor primar al New York City, De Witt Clinton, cu magnatul şi latifundiarul Stephen Van Rensselaer şi cu familia Livingston.[11] Mai ales De Witt Clinton era un mason fervent, iar printre numeroasele demnităţi pe care le deţinea se numărau acelea de Mare Maestru al lojii, Mare Preot al Marelui Capitol, Mare Maestru al Marii Aşezări New York şi Mare Maestru al Cavalerilor Templieri din Statele Unite. Baza de putere^ a lui Clinton rămânea, totuşi, Loja Holland No. 8.

In perioada în care a fost Mare Maestru al Lojii Holland No. 8, Robert Livingston a înfiinţat alte opt loji, deşi, dintre toate, Holland rămânea cea mai puternică şi cea mai influentă. Vechea gardă a statului New York deţinea în continuare controlul ferm asupra puterii, iar, în acelaşi timp, ordinul masonic şi loja Holland câştigau o putere tot mai mare. Mulţi aveau să facă carieră şi să prospere în afaceri datorită relaţiilor din filiera masonică, printre aceştia numărându-se Charles King, fostul preşedinte al Universităţii Columbia, Cadwallader Colden, al cărui bunic era guvernatorul provinciei, şi John Pintard, secretarul Companiei de Asigurări Reciproce. Masoneria recompensa cu generozitate familia Livingston, iar familia nu a întors spatele afilierii nici măcar în anii în care i-a fost ştirbită popularitatea. In zilele noastre, Livingston Masonic Library* este deschisă permanent în cartierul de vest al New York City, pe Strada 29.

New York-ul reprezenta centrul de putere al clanului Livingston, însă influenţa lor nu se limita la graniţele statului. Robert R. Livingston a fost dezamăgit când Washington nu i-a dat nici o funcţie în guvernul său, însă, în timpul administraţiei lui Thomas Jefferson, el a plecat împreună cu James Monroe într-o misiune în Franţa. Aici au purtat tratative pentru

* Biblioteca masonică Livingston (n.t.)

cumpărarea New Orleans-ului de la francezi, şi conform unor rapoarte din epocă, întrebarea lui Talleyrand, ministrul lui Napoleon, i-a luat complet prin surprindere: „Cât sunteţi dispuşi să oferiţi pentru tot?" - ceea ce însemna că fuseseră scoase la vânzare 825.000 de mile pătrate.[12] Fără a deţine mandat pentru acordarea sumei, şi neavând nici vreme să contacteze Washington-ul, cei doi au oferit cincisprezece milioane de dolari. Ulterior, Livingston a creditat achiziţia în totalitatea ei, modificându-şi intrările din registrele de casă pentru a motiva că oferta îi fusese făcută cu trei zile mai devreme, înainte ca Monroe să fi ajuns în Franţa. Atunci, guvernul a formulat o dezminţire categorică şi vehementă şi a dat publicităţii adevăratul itinerar pe care îl parcursese Livingston, încât acesta a fost obligat să suporte ruşinea şi diferenţa, indiferent care a fost aceea, între valoarea plătită în realitate francezilor şi creditul care era datorat.

Regiunea vastă care se deschidea publicului prin cumpărarea statului Louisiana a reprezentat

o versiune timpurie a Vestului sălbatic. New Orleans era calea de acces către aceste teritorii. In imediata apropiere a oraşului se afla un alt paradis al piraţilor, al doilea ca importanţă după ceea ce fusese Madagascarul cu un secol înainte. Noua Libertalia era supranumită Barataria, iar Jean Lafitte era cel care controla acest teritoriu cu aplomb de rege. Din India şi până în Caraibe, cariera lui Lafitte se întemeiase pe relaţiile cu piraţii. Cum uriaşa sa forţă navală era formată din nave care nu puteau acosta în orice port, regatul său, bine protejat de guri şi estuare, a devenit baza de operare. In Barataria, activităţile derivate din piraterie creaseră o piaţă de desfacere pe care piraţii, contrabandiştii, dar şi negustorii cu acte în regulă, vindeau şi cumpărau mătăsuri, vinuri, mirodenii, mobilier şi sclavi, toate aceste mărfuri provenind de pe mările lumii. Piaţa piraţilor din Barataria s-a dezvoltat atingând asemenea proporţii, încât ea devenise o ameninţare pentru negustorii din New Orleans.
La numai câteva săptămâni după ce cumpărarea Louisianei a devenit un fapt oficial, în funcţia de guvernator al statului a fost numit William Claibome. El s-a prezentat să-şi ia în primire noul post însoţit de o escortă militară. Oraşul s-a dat peste cap si s-a împodobit pentru această ocazie importantă: două mii de americani, francezi, spanioli, italieni, negri din Haiti şi Jamaica,

orientali îmbrăcaţi în mătăsuri, hinduşi în sariuri - şi fraţii Lafitte.[13]
La scurt timp, iritat şi stârnit, proaspăt numitul guvernator a pus o recompensă pe capul lui Lafitte şi al fratelui său, Pierre. La rândul lui, Lafitte a lipit afişe în care anunţa că oferă recompensă pentru capul guvernatorului Claiborne. După capturarea lui Pierre Lafitte, procurorul general, John R. Grymes, şi-a dat demisia. In loc să se constituie în parte acuzatoare a lui Lafitte, el a devenit consilierul în probleme de apărare al piratului. Edward, fratele lui Robert Livingston, mason activ şi primar al New York City, a părăsit New York-ul spre a se alătura echipei de apărători. Se presupune că celor doi apărători li s-a oferit suma de douăzeci de mii de dolari.
Edward Livingston avea mai multe motive să părăsească New York-ul, şi toate aveau legătură cu banii, mai ales cu o acută lipsă de bani. Speculaţiile cu terenuri pe care le făcuse Livingston, dar şi alte câteva afaceri, îl lăsaseră cu mari datorii. Poziţia sa de primar nu era la fel de productivă pe cât fusese în trecut pentru primarii oraşului. New Orleans trebuia să fie începutul unei vieţi noi. El s-a căsătorit rapid cu o tânără văduvă de nouăsprezece ani, o franţuzoaică pe nume Louise D'Avezac de Castera Moreau de Lassy, a cărei familie era proprietară de plantaţii în Haiti şi de unde fusese alungată de răscoala sclavilor. In calitatea sa de Mare Maestru al Marii Loji din New York, Robert Livingston avea o mare influenţă care depăşea graniţele statului. De cum a sosit, Edward Livingston a devenit Mare Maestru al Lojii din Louisiana.
Jean Lafitte nu era un pirat de drept comun. Se spunea că ar fi un aristocrat francez ai cărui părinţi pieriseră de tăişul ghilotinei, în cursul Domniei terorii[14]' iar fanfaronul era şi o persoană educată care vorbea patru limbi străine. Supranumit „piratul gentilom", Lafitte era descris drept un bărbat înalt, cu părul negru, care etala cu mândrie o mustaţă neagră. El a părăsit Franţa la bordul unei corăbii a corsarilor, pe care a luat-o ulterior de la căpitan pentru a face incursiuni şi a ataca, fără nici o discriminare, nave aparţinând tuturor naţiunilor. Cariera lui Lafitte a debutat în Insulele Seychelles, de unde a cumpărat p ambarcaţiune plină cu sclavi, în scopul de a face negoţ. In drum spre India, unde intenţiona să vândă sclavii, el a fost urmărit de o fregată britanică. In nevoia sa disperată de a face

rost de provizii, Lafitte a atacat şi capturat şi alte nave britanice, printre care se numără şi una aparţinând Companiei Indiilor Orientale. In scurt timp, corsarul şi-a format o mică

flotilă.
Reputaţia lui Lafitte a atins proporţii gigantice după ce, folosindu-se de una din corăbiile lui şi de numai patruzeci de oameni, a atacat o imensă navă britanică de luptă, cu patruzeci de tunuri şi patru sute de marinari la bord. Cei patruzeci de oameni ai lui Lafitte, cu cuţitele în dinţi şi bandanele trase pe frunte, au luat cu asalt vasul britanic şi au urcat la bordul său în cursul unui atac frenetic. Lafitte s-a postat la comanda unui tun aţintit asupra englezilor rămaşi la bord, ameninţându-i cu moartea. Marinarii britanici s-au predat până la ultimul.
Din Oceanul Indian, Lafitte şi mica sa forţă navală au navigat spre portul spaniol al Cartaginei, unde au primit o autorizaţie comercială. Oraşul era în fierbere şi în plină răscoală, încât a fost imediat mandatat să atace transporturile maritime sub pavilion spaniol. La un moment dat, flota pe care şi-o formase Lafitte însuma cincizeci de corăbii şi o mie de mateloţi-piraţi. De aici, el a plecat să-şi întemeieze regatul din Barataria. Derivat din cuvântul spaniol *barato,* termenul se referă la partea din câştig pe care i-o dă un jucător unui ghinionist, pentru a-i aduce noroc. Oraşul piraţilor pe care l-a construit Lafitte cuprindea o cafenea, un bordel, o casă de jocuri de noroc şi depozite pentru mărfuri. El avea să lărgească cursul râurilor pentru a facilita trecerea navelor, să sape canale artificiale şi chiar să construiască barje destinate transportului de mărfuri care urmau să fie vândute în portul New Orleans.
Lafitte a supravieţuit acuzaţiilor aduse de guvernator şi şi-a continuat activitatea, alăturându-se americanilor în bătălia de la New Oleans, din anul 1812. în afara protecţiei legale pe care i-o oferea avocatul şi masonul Edward Livingston, piratul a beneficiat de ajutorul încă unui mason. Andrew Jackson i-a recompensat pe cincizeci din oamenii lui Lafitte, oferindu-le cetăţenia americană, iar Lafitte a încercat să se stabilească aici. Dar cum oamenii lui nu puteau renunţa la vechile obiceiuri, Lafitte a plecat cu toate pânzele sus spre Mexic şi, de atunci, nimeni nu a mai auzit despre el.
Desigur,^ despre familia Livingston avea să se vorbească în continuare. In prezent, nume ale unor locuri şi străzi din New York, New Jersey şi Louisiana evocă dinastia Livingston pentru

contemporani. Iar familia continuă să fie activ implicată în politică. Spre exemplu, în timpul administraţiei Clinton, Robert L. Livingston, bărbatul în vârstă de şaizeci şi trei de ani menţionat sub numele de Robert în arborele genealogic al familiei Livingston, a candidat pentru funcţia de purtător de cuvânt al Casei Albe. El face parte din a zecea generaţie de Livingstoni şi este descendent direct al primului stăpân al domeniului New York. Alţi membri ai clanului Livingston deţin în proprietate terenuri uriaşe în New York. Cercurile pe care le frecventează, în epoca modernă, membrii familiei Livingston includ personalităţi precum familia Bush şi Thomas Kean, fostul guvernator al statului New Jersey, care este la el acasă în parohia clanului Livingston, New Jersey.
FAMILIA MORRIS
Clanul Livingston nu este singura familie de proprietari de terenuri care şi-a început afacerile pe seama pirateriei. Strămoşul familiei Morris şi-a construit averea din capturarea vaselor şi s-a folosit de avantajele materiale care au decurs de aici pentru a obţine vaste întinderi de pământ. Toponimice care amintesc de teatrul lor de acţiune se regăsesc şi astăzi pe hărţile statelor New York şi New Jersey, amintind dimensiunile pe care le avea proprietatea familiei Morris.
Lewis Morris era pirat şi, în această calitate, primise un patent regal care îi permitea să atace şi să jefuiască corăbiile care transportau mărfuri din colonii, iar apoi să împartă profitul

rezultat direct cu coroana britanică. Nepotul său de soră, pe numele său tot Lewis Morris, era implicat în activităţi comerciale în comerţul tripartit. De la administrarea plantaţiilor de trestie de zahăr din Barbados şi până la utilizarea mâinii de lucru formate din sclavi de import, cu ajutorul cărora erau obţinute produse finite ca rom, activităţile productive desfăşurate de Morris i-au adus o moşie imensă în colonii. Morris cel tânăr avea să participe mai târziu la semnarea Constituţiei americane.[13]
Lewis Morris cel tânăr se lăsase antrenat într-o rivalitate care avea să se transforme într-unul din cele mai importante momente de cotitură din istoria americană. La începutul anilor 1730, Morris ocupa funcţia de magi strat-şef al Curţii Supreme de Justiţie din New York, formată din numai trei oameni.

Unul din negustorii bogaţi ai oraşului, pe nume Rip van Dam, devenise guvernator, iar apoi îşi dăduse demisia. Noul guvernator, colonelul William Cosby, era la fel de corupt ca toţi cei care îi precedaseră în această funcţie. El a reclamat de la van Dam returnarea salariului de guvernator, care trebuia să îi fie remis lui Cosby. Cazul a ajuns la Curtea Supremă condusă de Morris, unde acesta a dat un vot din trei, respingând solicitarea lui Cosby.
Cosby, care controla publicaţia oficială a statului, *New York Gazette,* i-a vânat cu înverşunare atât pe van Dam, cât şi pe Morris. Prietenii celor doi, care conduceau un ziar rival, l-au angajat pe John Peter Zenger ca redactor, să dea riposta în scris. Lui Cosby îi displăcea rolul de victimă a unui editorialist şi l-a aruncat pe Zenger în închisoare. După un proces de durată şi în jurul căruia s-a făcut o publicitate intensă, Zenger a fost achitat, fapt care a marcat începutul unui proces de schimbare care avea să se încheie mai târziu prin câştigarea unui drept fundamental, acela de libertate a presei, în treacăt fie spus, unul dintre ceilalţi doi magistraţi ai curţii conduse de Morris a fost negustorul şi bancherul Frederick Philipse.
DINASTIA PHILIPSE
Familia Philipse a fost una dintre familiile aristocratice împroprietărite din New York. Frederick Philipse a fost şi el un pionier, însă într-un alt domeniu; el a clădit averea familiei fiind furnizorul piraţilor cu diverse furnituri şi bani. Era deja lansat în afaceri înainte ca Fletcher sa-şi fi asumat funcţia de guvernator, numai că, sub domnia lui Fletcher, New York-ul a devenit paradisul piraţilor, iar Philipse a profitat de această situaţie. Mulţi cunoşteau afacerile cu care se ocupa Philipse. Un pastor din Salem, pe nume reverendul John Higginson, îi scria într-o scrisoare adresată fiului său următoarele: „Frederick Philipse din New York, după cum se spune, face negoţ cu piraţii tocmai în Madagascar, de peste douăzeci de ani."[16]
Philipse îl cunoştea bine pe Kidd si l-a angajat pe Samuel Burgess, care fusese corsar, în solda lui Kidd. Burgess ieşise la pensie când *a fost* recrutat să transporte în Madagascar mărfuri pentru piraţi, îmbrăcăminte, băuturi spirtoase, diverse furnituri pentru corăbii şi muniţie, acestea erau mărfurile de import cele

mai căutate pe Insula Saint Mary. Aceste mărfuri erau date la schimb pe sclavi, unica marfa pe care Madagascarul o oferea la export.
Un alt angajat al lui Philipse era piratul Adam Baldridge, care fusese pentru o vreme unul dintre regii piraţilor de pe Saint Mary. Deşi titlul nu îi dădea lui Baldridge dreptul să domnească ca monarh absolut, făcea totuşi din el portiţa numărul unu prin care se puteau strecura articolele furate de piraţi - o poziţie extrem de productivă. Baldridge cumpăra mărfuri la un preţ foarte atrăgător şi le încărca la bordul vaselor lui Frederick Philipse. El mai făcea şi oficiul de agent comercial, ajutându-i pe piraţii ieşiţi la pensie să se repatrieze în Anglia sau în

coloniile din America de Nord.
Cu ajutorul regelui piraţilor Baldridge de pe Saint Mary şi al lui Burgess, care naviga necontenit de la şi înapoi la New York, aristocraticul Philipse îşi asigurase un imperiu comercial personal. Piratul Thomas Tew era şi el angajatul lui Philipse, iar Philipse aproape că nu făcea nimic pentru a ascunde rolul pe care îl juca în piraterie. Una dintre navele sale care navigau în Oceanul Indian, în căutare de sclavi şi de mărfuri de contrabandă, fusese botezat *Frederick.*[11]
Viaţa nu a fost, însă, întotdeauna uşoară pentru Philipse. După arestarea lui Kidd, Bellomont le dădea târcoale piraţilor şi nu era atât de drăguţ încât să nu se năpustească asupra unor vechi cunoştinţe ca Philipse. Când Bellomont a aflat că două sute de piraţi erau în drum către portul New York, venind dinspre Madagascar, la bordul unei nave al cărei proprietar era Frederick Philipse[18], el a decis că banii sunt mai buni decât o veche prietenie. Salariul pe care îl primea fiecare pirat retras din activitate era atrăgătoarea sumă de cincizeci de lire, însă, după cum era de aşteptat, acesta era doar vârful aisbergului averii lor personale; mult mai probabil era că fiecare dintre ei venea încărcat de pradă, cu intenţia de a o scoate vânzare, pentru a-şi asigura anii de pensie. Spre norocul lui Philipse şi al transportului său, Bellomont a murit înainte de a apuca să intercepteze vasul.
După aceea, căpitanul numărul unu al lui Philipse, Burgess, a fost capturat pe mare. Pentru Burgess, era a doua oară când i se întâmpla acest lucru; el scăpase după prima arestare, fiind graţiat de Bellomont. Dar asta se întâmplase înainte de instituirea prigoanei împotriva piraţilor lansată de

Compania Britanică a Indiilor Orientale şi de arestarea lui Kidd. De data aceasta, Burgess a fost adus la Londra unde a fost condamnat la moarte. In apărarea lui, Philipse l-a trimit la Londra pe vărul său, Adolphe, care a muncit trei ani să îl scape pe Burgess de aceeaşi soartă care îi fusese rezervată lui Kidd. Burgess a revenit pe mare, iar ceva mai târziu, şi-a trăit ultimii ani de pensie la Londra, unde a lucrat în calitate de consultant pentru Compania Britanică a Indiilor Orientale.
Spre deosebire de familiile Livingston şi Gardiner, averea familiei Philipse a fost divizată, iar puterea sa diluată în primii ani de după Revoluţie. Familia Philipse îşi începuse noua viaţă din coloniile americane ca membri ai clasei aristocratice împroprietărite de pe valea fluviului Hudson, statut care le conferea apartenenţa la sistemul feudal al proprietarilor de pământ, garantând dobândirea de moşii de către preferaţii coroanei engleze: domeniul Pelham, pentru Thomas Pell, Philipsborough, pentru familia Philipse, Morisania, pentru Lewis Morris şi domeniul Cortlandt:, pentru familia Van Cortlandt. Familiile care stăpâneau aceste moşii extrem de vaste dădeau parcele de teren în arendă fermierilor care se statorniciseră pe pământurile lor, şi care, cel mai adeseori, erau ţinuţi în condiţii de sărăcie lucie şi îndatoraţi până peste cap feudalului lor.
în anul 1766, arendaşul lui Philipse, William Prendergast, s-a răzvrătit, instigând la revoltă oamenii din regiunea Hudson Valley, răscoală care avea să afecteze atât posesiunile moşierilor din clanul Livingston, cât şi cele ale altor familii. La proces, Prendergast a motivat că condiţiile financiare care grevau asupra micuţei sale ferme erau mult mai dure decât cele ale altor arendaşi statorniciţi pe pământurile lui Philipse. Acest fapt nu a contat în ochii magistraţilor. A fost găsit vinovat de înaltă trădare şi condamnat la moarte prin spânzurare şi tragere pe roată până la dezmembrarea corpului în patru părţi, în cea mai bună tradiţie feudală practicată de seniorii de pe domeniile Hudson. Cum nimeni nu s-a oferit să ducă execuţia la bun sfârşit, Prendergast a zăcut o vreme în temniţă, iar, în cele din urmă, a fost graţiat de regele George al III-lea.
Regele George a dezamăgit a doua oară familia Philipse, o dată cu pierderea Războiului

de Independenţă. Familia Philipse făcea parte dintr-un eşalon din New York care se declarase loial

regelui şi semnase, în acest sens, Declaraţia de Supunere. Frederick Philipse III a fost arestat de trupele lui Washington şi obligat să fugă de pe pământurile sale. Urmarea a fost că Washington i-a confiscat moşiile. Loialiştii din familia Morris au reuşit cumva să păstreze o treime din pământurile cu care fuseseră împroprietăriţi iniţial. Fermierilor chiriaşi li s-a oferit posibilitatea de a cumpăra terenul luat în arendă, aflat pe celelalte două treimi ale moşiei, imediat după încheierea Revoluţiei.
Unii dintre moştenitorii averilor Philipse au avut o soartă mai bună decât Frederick. Aşa cum s-a întâmplat şi în clanul Livingston, unii au fugit în Anglia, imediat după război, iar alţii au reuşit să scape de eticheta de tory, rămânând în colonii. La fel ca şi în familia Livingston, cel puţin unul din moştenitorii Philipse a contractat o căsătorie în familia Roosevelt. Un alt descendent al familiei Philipse, Jacobus Goelet, a pus bazele propriei dinastii de latifundiari, iar, într-un final, a reuşit să fuzioneze prin căsătorie cu familia Gardiner.
Jacobus Goelet a fost crescut de seniorul moşiei, Frederick Philipse. Peter Goelet, al cărui bunic a fost Jacobus Goelet, a intrat în afaceri şi în politică chiar în timpul Revoluţiei. In loc să fie arestat sau deportat, Peter Goelet şi-a folosit relaţiile apropiate cu cei aflaţi ia putere, a rămas în statul New York şi a prosperat. Relaţia pe care o avea Goelet cu Benjamin Romaine, cel care deţinea controlul asupra oraşului, a permis clanului Goelet să achiziţioneze terenuri în condiţiile, cel puţin la fel de avantajoase, în care cumpăraseră pământ cei din familia Astor sau alţi investitori la scară mare, cum ar fi familiile Rhinelander, Schermerhorn şi Lorillard. Romaine era un profesoraş de şcoală ratat, care îşi descoperise adevărata chemare şi vocaţia, fiind unul dintre membri fondatori ai Societăţii Tammany, înfiinţată în anul 1789, la scurt timp după învestirea lui Washington, ca societate de caritate în sprijinul fraţilor veterani din Războiul de Independenţă. Societatea lui Washington din Cincinnati se adresa în exclusivitate ofiţerilor şi, ulterior, numai acelor ofiţeri descendenţi ai familiilor aristocratice. Societatea Tammany era destinată iniţial să sprijine membri din toate clasele sociale, numai că ea a degenerat rapid într-o organizaţie coruptă, care sprijinea un nucleu destinat să prade cuierele statului. Deşi analele istorice ale oraşului New York îi indică pe Boss

Tweed şi pe alţii de teapa lui că ar fi fost cei mai corupţi dintre toţi, principalii beneficiari, printre care se numărau şi familiile de prim rang ale New York-ului, au reuşit să scape teferi şi cu averi mult mai mari, au evitat criticile si acuzaţiile, şi nici nu au fost implicaţi în procese penale sau civile din cauza rolului pe care l-au jucat.
Cei doi fii ai lui Goelet s-au căsătorit cu fiicele negustorului scoţian Thomas Buchanan, sporind astfel averea familiei. Cei doi tineri Goelet au fondat Chemical Bank din New York, într-un moment în care la New York domnea un pronunţat sentiment de antipatie la adresa bancherilor, în acea perioadă, era practic imposibil să obţii o autorizaţie de înfiinţare pentru o bancă, astfel încât, câteva companii s-au aliat şi au obţinut autorizaţia de înfiinţare a unui alt tip de afacere şi abia mai târziu au amendat autorizaţia originară. New York Chemical Manufacturing Company era o mică manufactură al cărei obiect de activitate îl constituia producţia de vopsele şi de medicamente. La numai un an de la obţinerea autorizaţiei pentru această afacere, compania s-a transformat în bancă. Comitetul director al Băncii Chimice a contat pe câteva de generaţii de Goelet.
Următoarea generaţie din neamul Goelet avea să acumuleze averi şi mai mari, atingând plafonul record de 100 milioane $ când terenurilor lor, inclusiv cele din actuala Union Square şi de pe Fifth Avenue, le-a crescut valoarea la bursă. Terenurile unor familii ca Goelet, Astor şi Rhinelander au devenit practic „vechiul New York", deoarece aceste familii au deţinut proprietăţi imense. Iar averile lor au crescut o dată cu creşterea demografică.

Când Newport, din Rliode Island, a început să devină o atracţie pentru unii ca Astor sau Vanderbilt, cei din familia Goelet s-au grăbit să-şi construiască conace aici. Fetele din familia Goelet s-au căsătorit în familii bogate, printre altele, Hannah Goelet s-a măritat cu Thomas Russell Gerry. Urmaşii ramurii Goelet-Gerry au contractat căsătorii cu membri ai familiilor Livingston, Harriman şi Gallatin, ca şi cu descendenţi ai familiei regale britanice. Iahtul lui Robert Goelet rivaliza cu iahturile lui Astor, Vanderbilt şi J.P.Morgan.
' In anul 1870, J. Pierpont Morgan îşi înfiinţa propriul club elitist, denumit Clubul Zodiac. Apartenenţa la acest club

select, cum era, de altfel, cazul cu toate cluburile particulare din care făcuse parte tatăl lui Morgan, se reducea la un număr de numai doisprezece membri, toţi creştini albi, de origine anglo-saxonă. Pierpont, tatăl lui J. Pierpont Morgan, susţinea că arborele genealogic îl includea şi pe piratul Morgan, şi, pentru a întări acest lucru, el şi-a botezat iahtul *Corsair,* pe care a arborat pavilionul Jolly Roger. La o sută de ani de la înfiinţarea Clubului Zodiac, Robert Goelet împărţea unul dintre fotoliile mult râvnite cu unsprezece dintre potentaţii lumii afacerilor din regiunea centrală a Atlanticului.[19]
în ciuda diluării sângelui, provocată de căsătorii, averea secretosului clan Goelet se întinde foarte departe. Familia Goelet a fost implicată în Fondul de Garanţie, Fondul Mutual, Gara centrală din Illinois şi reţeaua feroviară Union Pacific Railroad, dar şi în instituţii ca Opera Metropolitană şi Muzeul de Istorie Naturală din New York. Prin intermediul Corporaţiei Goelet, familia are interese şi acţiuni în diverse industrii precum cea minieră, petrolieră şi a exploatării gazelor naturale.
Calitatea de membru al Clubului Knickerbocker* reprezenta odinioară dovadă de apreciere a bogăţiei maxime în oraşul New York. Deoarece New York-ul a devenit capitala finanţelor lumii, admiterea ca membru în acest club nu mai este la fel de simplă pentru cei care au fost întotdeauna stâlpii societăţii din New York, ca unii din familiile Goelet sau Astor, cum era odinioară, în anul 1965, rândurile Knickerbocker-ilor au fost îngroşate de membri ca Aga Khan, Giovani Agnelli, C. Douglas Dillon, de descendenţi ai familiilor du Pont, Hutton, Ingersoll, Rockefeller, sau Alfred Sloan şi William Vanderbilt.[20]

DE LA PIRAŢI LA PATRICIENI

Când, în secolul al paisprezecelea, Ordinul Cavalerilor Templieri a fost dizolvat, în miezul organizaţiei se afla o minoritate de familii aristocratice bogate, care acţionaseră întotdeauna din umbră. Deşi incultul Jacques de Mollay fusese ars pe rug, nucleul elitei Templierilor a rămas în viaţă şi a continuat să o ducă bine. Dar şi majoritatea Templierilor de rând au supravieţuit - nu pe moşiile lor din Franţa, ci în
* Pantaloni largi, care se încheie la genunchi; locuitor ;il New York-ului, Ib. engl. (n.t.)

ascunzători sau în surghiun. Ei se bucurau de protecţia urmaşilor familiilor normande din Franţa, care deţineau puterea în Scoţia. Şi mai erau protejaţi prin jurământul de credinţă şi loialitate, care îi obliga să se protejeze între ei. Pe uscat, unii dintre foştii Templieri şi-au găsit de lucru ca mercenari, iar alţii au fost angajaţi de breasla constructorilor. Ei au stabilit un sistem secret de parole şi strângeri de mână şi o reţea de loji, care îi protejau să nu fie descoperiţi şi să-şi găsească de lucru în lumea feudală. Ei juraseră să se întrajutoreze şi să le ofere adăpost şi toate cele necesare traiului acelora dintre ei lipsiţi de angajament, până când aveau să-şi găsească de lucru.
Cum în spatele Templierilor se aflase întotdeauna un nucleu format din familii ale elitei, şi foştii Templieri aveau să se bucure de sprijinul discret al aceluiaşi nucleu de familii ale elitei. Cea mai cunoscută dintre aceste familii este clanul Sinclair din Scoţia. Sistemul de organizare în loji, care a fost creat în perioada ulterioară ieşirii din scenă a Templierilor, a dat naştere francmasoneriei, iar familia Sinclair a fost învestită cu calitatea de tutore ereditar ai acestora.

Foştii Templieri au intrat în solda familiei Sinclair, lucrând pe uscat ca şi constructori, iar pe mare, ca marinari în imensa flotă care aparţinea clanului Sinclair. Aceiaşi care navigaseră arborând flamura cu craniul şi oasele încrucişate a Templierilor, aveau să mânuiască vâslele pe mările lumii.
Reforma avea să joace un rol nefast, ducând la divizarea familiei Stuart în Scoţia şi în Anglia, prin desprinderea de ramura catolică, ca şi la scindarea altor câtorva familii de elită, care, toate, îi susţinuseră pe Templieri în Franţa. După un secol de dislocări masive de populaţie şi de războaie, Europa a cunoscut degradarea în plan moral. America se populase treptat cu membri ai unor grupări religioase favorizate într-un moment sau altul în Europa. Protestanţii francezi, cunoscuţi sub denumirea de hughenoţi, scoţienii catolici şi protestanţi, ca şi englezii, s-au întâlnit cu toţi în America, iar, în unele cazuri, au continuat războaiele pe care le începuseră acasă. Cu toate acestea, masoneria avea să servească drept liant, fiind un factor important în depăşirea divergenţelor de ordin religios.
Lojile masonice au furnizat un refugiu binevenit pentru mulţi dintre ei, fiind locuri în care noţiuni ca toleranţa şi fraternitatea prevalau, mai cu seama într-o lume dominată de

intoleranţă. Sistemul de organizare în loji le oferea multora posibilitatea de a se desprinde din sistemul rigid de organizare în caste. Comunitatea piraţilor a făcut un pas progresist: democraţia în cea mai pură formă a sa, fraternitatea, sprijinul reciproc şi egalitatea în drepturi erau practicate de piraţi într-o manieră cum rar putea fi întâlnită în altă parte. Regatul Libertalia ar fi putut servi drept societate-model, dacă nu ar fi fost colorată de poveştile picante despre piraţi, şi nici pătate de prosperitatea obţinută prin vânzarea de mărfuri furate, în Libertalia, fiecare locuitor avea drept de vot, averea era deţinută în proprietate individuală şi toţi contribuiau material la dezvoltarea societăţii. Piraţii bătrâni sau infirmi erau susţinuţi de întreaga comunitate. Infracţiunile sau crimele îndreptate împotriva altor camarazi piraţi erau un lucru rar; toţi piraţii erau înarmaţi şi periculoşi, însă fiecare semnase documente prin care se obliga să nu întreprindă acţiuni de violenţă la adresa unui alt frate. Persoanele care puteau provoca tulburări sau dezbinare în cadrul comunităţii nu erau tolerate nici prin lege, nici în fapt.
In acelaşi timp, atât lojile masonice, cât şi comunităţile formate din piraţi erau dominate de păcatele caracteristice firii omeneşti. Mândria şi lăcomia au făcut ca unele loji să ajungă la un nivel superior altora. Iar dacă, în interiorul unei anumite loji, probabil că domnea egalitatea deplină, curând lojile s-au separat, cu căpitanii de vas şi proprietarii de nave aparţinând uneia, iar lucrătorii din porturi şi echipajul navigator, alteia.
Aşa cum se întâmplase la început în Ordinul Cavalerilor Templieri, un număr restrâns de familii ale elitei dispunea de mijloacele de a se folosi şi de a se descotorosi după bunul plac de masa oamenilor de rând. Piraţii, care navigau sub pavilionul arborat odinioară de Templieri, erau nevoiţi să depindă de ajutorul unei elite puţin numeroase, care avea acces la ambele lumi. Asemenea clanului Sinclair din bătrâna Europă, familii ca Livingston, Gardiner şi Philipse din Lumea Nouă puteau opera nestingherite şi obţine profituri imense de pe urma relaţiilor lor cu lumea interlopă, în acelaşi timp, ei aveau posibilitatea să se retragă la reşedinţele lor de pe vastele domenii de familie, să tragă toate foloasele, lăsându-i pe unii ca de Molay sau Kidd să tragă ponoasele.
Deşi sământa societăţii democratice fusese sădită la bordul corăbiilor piraţilor, aşa cum se petrecuse şi în interiorul unităţilor

luptătoare ale Templierilor, rămăşiţele societăţii feudale continuau să se manifeste. Foştii Templieri şi familiile elitei şi-au continuat relaţia de simbioză în America, în anii care au urmat. Uriaşele averi de familie aveau să se întemeieze pe apartenenţa la societăţi secrete.

Profiturile uriaşe au curs din contrabandă, din negoţul cu sclavi şi din afacerile de trafic cu opiu, în cazul cărora vasele negustorilor care navigau pe Marea Chinei au arborat în continuare pavilionul purtând simbolul craniului şi al oaselor încrucişate. Ca şi în secolul al paisprezecelea, riscurile le suporta vulgul, în timp ce câştigurile erau apanajul câtorva care puteau să-şi ducă nestingheriţi existenta în ambele lumi.

1ÎS1

PARTEA A DOUA

Loja şi Revoluţia

LA PATRU SECOLE DUPĂ scoaterea în afara legii a Templierilor prin autoritatea papalităţii, ordinul nu încetase să existe, luând însă forme de organizare diferite, în ciuda apariţiei a numeroase facţiuni, create ca urmare a schismelor religioase din Europa, ordinul a rămas fidel ţelurilor sale, conservându-le pe majoritatea dintre ele, printre acestea numărându-se supravieţuirea, împotrivirea la forţele religioase greu de suportat ale epocii şi crearea în scopuri de autoapărare a unei frăţii conspirative. La începutul secolului al optsprezecelea, existau câteva instituţii care îşi puteau revendica descendenţa directă din Ordinul Cavalerilor Templieri. Printre aceste grupări se numărau ordine militare, care funcţionau la vedere, şi societăţi secrete, care operau în subteran. Societatea ermetică a masoneriei din Scoţia, care opera în secret, a fost organizaţia cea mai autentic continuatoare a Templierilor, fapt pentru care avea să fie denumită mai târziu Loja de Rit Vechi Scoţian.

Timp de câteva decenii, sistemul ermetic de organizare în loji a constituit un refugiu pentru foştii Templieri, ajutându-i pe mulţi să supravieţuiască şi să scape de închisoare. De-a lungul secolelor, însă, sistemul lojilor a devenit mai deschis, dând naştere francmasoneriei cu caracter public. Omenirea şi lojile masonice aveau să fie divizate, ca urmare a diferitelor curente religioase, politice şi economice. Din acel moment, nu orice mason era binevenit în orice lojă.

Europa şi masoneria au fost sfâşiate de revolta împotriva papalităţii. Conflictele care izbucniseră iniţial în Europa, ca si soluţionarea acestora, aveau să-şi croiască drum în coloniile engleze de peste Atlantic. Revolta împotriva Bisericii catolice

a condus la o revoltă împotriva sistemului aristocratic, susţinută majoritar de clasa ţărănească. Revolta economică a condus la ridicarea unei clase de mijloc, din care putea face parte oricine, cu condiţia să dispună de resurse suficiente. Societăţile secrete şi încălcarea legii au oferit calea cea mai rapidă de atingere a prosperităţii economice.

în Europa, se răspândiseră conspiraţiile, de la cele mai mărunte, până la cele mai importante. Oamenii conspirau pentru a se apăra de ororile războaielor religioase, care deveniseră un lucru comun. Conspirau împotriva concurenţilor, pentru a-şi apăra propria afacere lucrativă. Conspirau cum să încalce o multitudine de legi comerciale care făceau prea puţin pentru dezvoltarea comerţului şi enorm pentru îmbogăţirea capetelor încoronate. Şi oriunde existau oameni care conspirau, erau şi locuri în care conspiratorii se puteau întâlni. Sistemul lojilor oferea un refugiu excelent pentru aceştia.

Nu toate conspiraţiile susţineau cauze rele. în America, membrii admişi să facă parte dintr-o societate secretă găseau aici resursele de îmbunătăţire a poziţiei sociale, găseau de lucru, căpătau sentimentul apartenenţei la o comunitate şi puteau astfel «depăşi disensiunile religioase ale europenilor, în acelaşi timp, apartenenţa la o societate secretă oferea ample perspective şi căile de îmbogăţire prin încălcarea legii, alimenta divergenţele de opinie şi

înfierbânta masele împotriva guvernului neputincios. Imediat după izbucnirea ostilităţilor împotriva coroanei, societăţile secrete au permis coloniştilor să creeze o reţea de informatori şi de spioni şi să lovească duşmanul într-o manieră complet neaşteptată. Revoluţia americană a pornit ca reacţie la decizia Marii Britanii de a zdrobi contrabanda şi pe contrabandişti. Cei pe care britanicii i-au declarat contrabandişti erau consideraţi de americani simpli negustori, deşi un lucru comun îi unea cu precădere pe toţi aceşti negustori. Asemenea piraţilor, contrabandiştii aveau nevoie de relaţii pentru a supravieţui. Ceea ce presupunea apartenenţa la o anumită lojă. Iar dacă fiecare negustor făcea contrabandă în nume propriu, contrabanda presupunea că acela trebuia să se sprijine pe un sistem, care era oricum, numai mic nu. Negustorii care cumpărau fie şi cele mai neînsemnate mărfuri de bază, din oricare dintre numeroasele posesiuni pe care Europa le deţinea în Lumea Nouă, încălcau

legea în mod inevitabil şi invariabil. Aşa s-a născut un sistem bazat pe încredere, care s-a dezvoltat prin intermediul societăţii secrete care era masoneria.

Revoluţia americană a fost purtată de o reţea de spioni, de diplomaţi, de contrabandişti, de francmasoni şi de neguţători de sclavi. Deşi nu erau întotdeauna animaţi de interese politice identice, ei aveau totuşi un interes comun - dar şi resursele pentru a-şi atinge scopul. Legăturile masonice le permiteau conspiratorilor din Anglia, din Noua Anglie, din New York şi din cele două Caroline să găsească acel teren comun care le permitea să facă mutări de o importanţă crucială, operând din umbră. Unul dintre exemplele cele mai celebre este Benjamin Franklin. El se mişca cu dezinvoltură în cercurile masonice, care se întindeau de la Londra, la Paris şi până la Nantes. Franklin a reuşit să sădească sământa discordiei printre britanici, să aducă furnituri militare din Ţările de Jos şi, în final, să atragă Franţa în război. Din Anglia, Franklin a atras de partea cauzei pe care o susţinea pe membrii unei societăţi hedoniste, cunoscute sub denumirea de Clubul Iadului - al cărei libertinaj ar şoca chiar şi societatea engleză modernă - spre a oferi susţinere publică împotriva războiului şi în favoarea Fiilor Libertăţii. Prin intermediul unei vaste reţele de contrabandă, care opera în Caraibe, din Bermuda şi din Europa, căpitanii vaselor americane furnizau armament şi muniţie revoluţionarilor. Franklin întreţinea în Franţa relaţii masonice cu negustori de sclavi bogaţi, cel mai adeseori hughenoţi, care operau prin intermediul sistemului de organizare în loji, care se întindea până în porturile în care ajungeau corăbiile lor. Franklin şi-a găsit prieteni şi în rândul clasei aristocratice franceze, de astă dată masoneria fiind cea care i-a deschis calea - deşi regaliştii erau catolici fervenţi.

într-o mişcare dintre cele mai îndrăzneţe, o familie franceză bogată l-a mituit pe amiralul britanic aflat în fruntea efortului de război, convingându-l să nu îi acorde sprijin lui Cornwallis în bătălia de ia Yorktown. în acelaşi timp, contingentul francez condus de Cavalerii Ordinului Suveran de Malta sprijineau tabăra americană. Revoluţia americană nu a fost atât câştigată pe câmpul de luptă, cât mai ales în cadrul întrunirilor secrete la care au participat numeroşi conspiratori, printre care îi amintim pe Benjamin Franklin şi pe fraţii lui de lojă.

Odată războiul câştigat, arhitecţii noii republici au produs un guvern înecat de simbolism masonic, iar Washington a pus bazele unei societăţi aristocratice, în care educaţia şi ereditatea erau biletele care garantau intrarea. Ciudat? Da, deşi nimic nu mai pare ciudat, dacă ne gândim la tumultuosul secol al optsprezecelea, o lume în care vechile făgaşe ale autorităţii aristocratice şi religioase erau contestate în mod sistematic.

Schimbările dramatice care au afectat viaţa fiecărui cetăţean au dus la naşterea unei naţiuni şi la apariţia unei noi elite. Din nefericire, noua elită a promovat o atitudine elitistă mult timp după cucerirea independenţei, ceea ce a încurajat dezvoltarea activităţilor infracţionale - atâta

timp cât aceeaşi elită era beneficiarul absolut.
John Hancock constituie unul dintre cele mai ilustrative exemple de mason cu relaţii solide care a devenit mare patriot de dragul averii personale. Cu un picior în loja elitei şi celălalt în loja muncitorilor, el a reuşit cumva să apară în postura dublă de mare campion al libertăţii şi de prinţ al industriei. Hancock traversa oraşul Boston în trăsura sa, învăluit în purpura aristocratică care era blazonul afacerilor sale, şi totuşi a fost aclamat de miile de docheri harnici, care depindeau de el dacă voiau să capete de lucra. Unii susţin că Revoluţia americană a izbucnit o dată cu capturarea uneia din navele lui Hancock, numită *Liberty.* Evenimentele şi acţiunile care au urmat au făcut legătura între bogatul Hancock şi loja sa, cu clasa muncitoare - el aparţinând şi multor alte loji - şi cu Şam Adams.
John Hancock s-a născut într-o familie bogată de negustori, care avea relaţii sociale puternice. A devenit unul dintre cei mai bogaţi comercianţi, moştenind averea unui unchi. De la bun început, el a înţeles că, pentru un negustor, relaţiile sunt esenţiale, şi că una dintre cele mai importante căi de dezvoltare a acestor relaţii era masoneria. Unchiul lui Hancock a devenit mason, în urma afilierii la o lojă aristocratică din Canada. Admiterea în loja dintr-un oraş asigura participarea la întrunirile lojii din alte oraşe. La Boston, Hancock participa la întrunirile unei loji a clasei muncitoare, cunoscută sub denumirea de Loja Sfântului Andrei.
Masoneria trecea printr-un proces de schimbări fundamentale. Francmasoneria din America şi din Anglia asistase la diluarea valorilor originare, printre care se numărau

libertatea şi egalitatea. Dacă libertatea era dorită şi apreciată de toţi, egalitatea era absentă din sistemul de organizare impus de noua clasă conducătoare. Ceea ce s-ar putea numi masonerie „modernă" nu are nimic în comun cu clasele profesionale şi comerciale în formare din care au apărut partidul tradiţional britanic whig, în arena politică, şi burghezia, în economie. O dată cu noul sistem de admitere a masonilor prin invitaţie sau accept tacit, indivizii din eşaloanele inferioare ale societăţii în plină schimbare - de pildă, un meşter pietrar - nu erau întotdeauna bineveniţi în loji. Acest fapt a reprezentat o repudiere a idealurilor masonice, rezultatul direct fiind că elita avea permisiunea de a-i susţine pe membri să-şi dezvolta cariera profesională. Politica şi religia continuau să fie inseparabile, încât masonii din Loja Modernă susţineau statul parlamentar şi erau protestanţi, într-o epocă în care omenirea se lăsa încă antrenată în mod constant într-o serie de războaie provocate de convingerile religioase şi de căsătoriile dintre regii şi reginele lumii v
în 24 iunie 1717, reprezentaţii a patru loji engleze s-au întâlnit la berăria Gâscă şi grătarul, din Londra, şi au constituit Marea Lojă Masonică. Din momentul în care a devenit publică, Marea Lojă, cunoscută şi sub denumirea de Loja Mamă, a pus punct secolelor de activitate secretă, încetând de a mai fi o asociaţie meşteşugărească, ai cărei membri aparţinători unei singure bresle se puteau întâlni şi puteau acţiona pentru a servi interesele individului şi ale grupului, din acest moment, admiterea în lojă nu mai depindea de orientarea profesională a candidaţilor la masonerie. Masoneria din Marea Lojă a devenit „speculativă", iar prin această interpretare modernă au fost eliminate titlurile şi uneltele specifice unei meserii productive, masoneria trecând în zona simbolismului mistic, în Anglia, existau patru loji speculative importante care au devenit publice o dată cu constituirea Marii Loji. Membrii celor patru se întâlniseră timp de câţiva ani, astfel încât apariţia Marii Loji nu a mai constituit un eveniment sau o surpriză pentru nimeni, în decurs de doi ani, numărul lojilor a crescut de zece ori, însă douăzeci şi şase erau deja operative.[1]
La întâlnire, reprezentanţii acestor loji au ridicat paharul în cinstea regelui din Casa de Hanovra şi au intonat cântece

patriotice. Fiindcă această întâmplare se producea la scurt timp de la cea mai recentă rebeliune a scoţienilor, masonii moderni sperau că, prin transformarea organizaţiei secrete într-o

societate publică, se vor distanţa de masonii scoţieni, ridicându-se, astfel, mai presus de orice bănuială.
Constituirea Marii Loji moderne engleze ca organizaţie publică servea mai multor scopuri: le permitea masonilor englezi să se disocieze în ochii opiniei publice de masonii iacobiţi şi îi putea eventual obliga pe masonii din lojile scoţiene şi irlandeze să devină, la rândul lor, organizaţii publice, într-o lume extrem de complicată, în care răsturnarea monarhiei putea conduce la un război imediat, aceste loji erau evident pro-catolice şi pro-monarhiste. în Anglia, ele au constituit temelia partidului tory. Cum, în acelaşi timp, aceste loji erau acuzate de a fi reacţionare, este foarte adevărat că ele conservau cu sfinţenie cele mai înalte idealuri masonice.
Deşi, de cele mai multe ori, a susţinut tabăra şi cauza catolicismului în nesfârşitele războaie religioase, Marea Lojă era tributară tradiţiei Templierilor, şi nu supusă autorităţii papei. Marea Lojă avea trei grade: Ucenic, Calfă şi Mare Maestru. Masoneria de Rit Vechi Scoţian revendica mai multe grade şi descendenţa sa directă din organizaţia Templierilor.
* * *
în anul 1603, lacob al Vl.lea al Scoţiei a devenit lacob I al Angliei. lacob era un Stuart, iar familia sa se înrudea cu familiile Guise-Lorraine din Franţa care au jucat un rol esenţial în crearea Ordinului Cavalerilor Templieri. Vechea sabie a Templierilor şi mistria meşterului constructor, care fuseseră atât de importante pentru funcţiile îndeplinite în cadrul Ordinului în urmă cu sute de ani, făceau parte în prezent din blazonul familiei regale Stuart. Ascensiunea unui Stuart la tron era o încercare de a limita şi repara pierderile suferite atât de Scoţia, cât şi de catolicism. Familiile nobiliare scoţiene au jucat un rol important în afacerile Angliei, iar două familii, Hamilton şi Montgomery, s-au mutat în Irlanda pentru a deschide Plantaţia Ulster.[2] lacob I era catolic şi francmason, iar, la începutul secolului al şaptesprezecelea, statutul său avea să atragă

masoneria în zona politică. lacob purta o luptă constantă şi permanentă cu Parlamentul, care încerca să ocupe o poziţie dominantă, mărindu-şi influenţa în probleme ca perceperea dărilor, politica externă şi religia. Domnia dinastiei Stuart avea să dureze mai puţin de un secol: ea s-a încheiat prin Glorioasa Revoluţie din 1688.
Carol I, fiul lui lacob I, a urcat pe tron în anul 1625. Parlamentul în exerciţiu între anii 1640 şi 1641 a declarat că el, şi nu regele, deţinea puterea de a ridica impozitele. Se pare că această ameninţare la adresa puterii monarhice a fost cauza care a condus la rebeliunea din Irlanda împotriva guvernării protestante, ce a izbucnit în anul 1641. Deşi Carol I era, în realitate, anglican, soţia lui şi întreaga dinastie Stuart erau catolici. Parlamentul a considerat că rebeliunea irlandeză fusese rezultatul unei conspiraţii şi s-a temut că regele avea să se folosească de acest pretext pentru a-şi chema trupele sub arme, în scopul organizării unei contrarevoluţii îndreptate împotriva protestantismului. Parlamentul a făcut toate diligentele în încercarea de a-l împiedica pe monarh să strângă trupele, însă monarhul a ordonat soldaţilor să aresteze câţiva membri ai Parlamentului. Aşa a izbucnit Războiul civil, care s-a încheiat prin decapitarea regelui din dinastia Stuart.
Alternativa pe care a ales-o Cromwell, atacându-i nu numai pe catolici, ci şi sectele extremiste de protestanţi, a fost mult mai neinspirată decât acţiunile regelui Carol. Commonwealth-ul pe care l-a constituit nu a supravieţuit mai mult de un deceniu şi este demn de remarcat că pe tron a fost instalat fiul regelui decapitat, Carol al II-lea. Regele Carol al II-lea a abolit multe din privilegiile monarhiei, dar, când tronul a fost preluat de fratele lui, regele catolic lacob al II-lea, vechea sperietoare religioasă şi-a ridicat iarăşi capul la suprafaţă. lacob a fost răsturnat de Glorioasa Revoluţie.
Carol şi lacob au avut o soră, pe Mary, care s-a căsătorit cu prinţul olandez de Orania. lacob a

mai avut şi o fiică, pe nume Mary, care era protestantă si care a consolidat legăturile de familie cu olandezii, prin căsătoria cu fiul prinţului de Orania, Wilhelm al III-lea. Casa olandeză de Orania se unise, încă din negura istoriei, cu casa germană de Nassau, din regiunea care se afla la graniţa cu statul Hesse. Denumirea sa, Nassau-Orania, avea să se simplifice, transformându-se, pe scurt, în Casa de

Orania. Familiile germane erau extrem de abile şi versate în arta contractării de căsătorii strategice, iar după lupta grea purtată pentru cucerirea tronului Angliei, dinastia Stuart avea să piardă în favoarea Casei de Orania.

în timpul domniei regelui Wilhelm de Orania şi al soţiei sale, Mary, avea să fie adoptată Declaraţia Drepturilor, care nu semăna cu Declaraţia americană adoptată ceva mai târziu, fiindcă ea prevedea limitarea prerogativelor regale şi excluderea romano-catolicilor de la tronul Angliei. Domnia lui Wilhelm şi a lui Mary a produs apariţia facţiunilor *tory* şi *whig.* Partidul whig era format din câteva familii puternice engleze şi scoţiene şi se bizuia pe Olanda protestantă, care era condusă de Casa de Orania. în aceeaşi perioadă s-a constituit, după model masonic, o frăţie intituiată Ordinul de Orania, profund anti-catolică, a cărei moştenire s-a perpetuat în Belfastul zilelelor noastre, unde ordinul - care nu mai este demult secret - numără o sută de mii de membri.[3]

La moartea lui Wilhelm (Mary murise înaintea sa), tronul a fost preluat de fiica lui lacob al II-lea, Ana. La moartea Anei, Casa de Orania a renunţat la tron în favoarea domnitorilor statului german Hanovra. Din acest moment al istoriei, Casa de Hanovra a asigurat toţi monarhii englezi, deşi aceştia au schimbat mult mai târziu numele dinastiei în Casa de Windsor, pentru a disimula consonanţa germanică a numelui. Reginei Ana i-a urmat la tron nepotul Elisabetei Stuart şi a lui Frederic, Contele Palatin.

Dinastia Stuart s-a agăţat de iluzia că poate recâştiga tronul pierdut al Angliei, în scopul de a reinstala moştenitorul dinastiei Stuart pe tron, o nouă ramură a francmasoneriei a fost creată de Michael Ramsay, mistic scoţian şi tutorele copiilor lui lacob al III-lea. El plănuia să resusciteze vechile idealuri masonice. Tot el a modelat noua ramură, inspirându-se din Ordinul Cavalerilor Templieri şi afirmând în mod public, pentru prima dată în trei sute de ani, ceea ce mulţi încercaseră să tăinuiască în Scoţia şi în Irlanda: organizaţia masonică era moştenitoarea în linie directă a organizaţiei secrete originare. Unul dintre cei care l-au ajutat pe Ramsay să organizeze această ramură, contele de Derwent Water, susţinea că autoritatea de a înfiinţa Loja Cavalerilor Templieri venea direct de la Loja Kilwinning, care era şi cea mai veche lojă scoţiană.

Loja Kilwinning fusese creată înainte de arestarea Templierilor. Ea datează din anul 1120, iar membrii săi practicau în plin secol şaptesprezece masoneria speculativă, ceea ce înseamnă că încetase de a mai funcţiona ca organizaţie meşteşugărească. Istoria Lojii Kilwinning este una complicată, fiindcă la început a fost independentă, apoi s-a unit, apoi s-a separat, apoi s-a unit din nou cu Marea Lojă Scoţiană.

Ca urmare a constituirii acestei noi loji, începutul secolului al optsprezecelea a asistat la o serie de revolte ale iacobiţilor pro-stuartişti, care au culminat cu teribila înfrângere de la Culloden, din anul 1746. Pentru englezi, Culloden avea să fie ultima încercare pe care o făcea Scoţia. După bătălie, supravieţuitorii au fost vânaţi şi ucişi fără milă. Chiar şi familiile lor au fost persecutate, ceea ce a produs marea emigraţie scoţiană - în cea mai mare parte, destinaţia fiind continentul american.

Evenimentele care s-au petrecut în nu tocmai unitul Regat Unit au afectat continentul american în câteva direcţii: războaiele europene au devenit războaie americane, protestanţii au devenit şi mai vigilenţi şi suspicioşi faţă de catolici, şi dislocarea de populaţii întregi, ca şi intoleranţa religioasă, au provocat valuri de imigranţi din rândul

puritanilor, hughenoţilor şi catolicilor scoţieni şi irlandezi. De asemenea, aceste evenimente aveau să transfigureze masoneria pentru totdeauna. Masoneria avea legături puternice cu dinastia Stuart şi cu Scoţia, deoarece masoneria se dezvoltase, iar lojile se întâlneau din vremuri imemoriale, de când Henry Sinclair dobândise statutul de tutore al Templierilor. Cu toate acestea, nu era vorba de o conspiraţie a iacobiţilor, deoarece lojile care se întruneau în Anglia reuneau şi membri din sistemul pro-parlament, pro-whig şi anti-iacobit aflat la putere.
în America, Marea Lojă (Modernă) s-a înfiinţat de timpuriu. In ciuda faptului că nu au fost descoperite documente care să ateste cu exactitate acest fapt, se ştie că la una dintre primele întruniri masonice a participat Ducele de Norfolk, care i-a acordat, în anul 1730, lui Daniel Coxe din New Jersey titlul de Maje Maestru de New Jersey, New York şi Pennsylvania.
în anul 1733, Henry Price a înfiinţat Marea Lojă din Boston.[4] James Oglethorpe, cunoscut în America drept părintele fondator al coloniei Georgia, a înfiinţat loja din colonia sa în Savannah, devenind Marele Maestru, în familia sa erau şi
STEVENSORA
iacobiţi activi, iar felul, cel puţin lipsit de entuziasm, în care a comandat forţele engleze, l-a trimis dinaintea curţii marţiale.
Până în anul 1738, în America se înfiinţaseră câteva loji, ai căror membri se întruneau la Boston, New York, Philadelphia, Charleston şi Cape Fear, din Carolina de Nord.[3] Ele atrăgeau şi încurajau participarea negustorilor şi a proprietarilor de nave, dar excludeau muncitorii de rând. Nu aceasta fusese intenţia masoneriei scoţiene, care rămânea fidelă principiilor unei societăţi egalitare.
La Boston şi la Philadelphia au apărat noi loji, după toate aparenţele, fără nici un fel de autoritate. Cea mai cunoscută şi apreciată era Loja Sfântului Andrei din Boston, care îşi ţinea întrunirile la taverna Dragonul verde. Primise recunoaştere mai degrabă de la Loja de Rit Scoţian, decât de la Marea Lojă, astfel încât, în masoneria americană a apărut o breşă. Vechile loji reuşiseră să atragă un număr restrâns de membri care aparţineau clasei negustorilor bogaţi, însă majoritatea lor era formată din meşteşugari, artizani, tâmplari şi marangozi. Singurele excepţii remarcabile din Loja Sfântului Andrei erau dr. Joseph Warren, care devenise Mare Maestru, şi John Hancock. Cei doi bărbaţi au jucat un rol esenţial în conflictele iniţiale care au dus' la declanşarea războiului.
Masonii din ambele tabere ale conflictului, cea engleză şi cea americană, au jucat roluri diferite, în starea de confuzie generală care s-a creat, membrii whig din Boston au pus la cale o revoluţie, operând din interiorul unei loji autorizate de un sistem scoţian de organizare în loji, despre care se ştie că se afla în opoziţie faţă de scoţienii catolici, rămaşi tory. Aşa cum în războaie, fraţii luptă împotriva fraţilor şi vecinii împotriva vecinilor, tot aşa au luptat masonii în ambele tabere ale Revoluţie americane.
Războiul a izbucnit ca urmare a influenţelor pe care le-au exercitat masonii, si tot relaţiile masonice au fost cele care au înclinat balanţa în favoarea revoluţionarilor. La încheierea războiului, masoneria a jucat rolul cel mai important, şi unicul, în crearea noii naţiuni.

Capitolul 5 *CONTRABANDIŞTI, PATRIOŢI ŞI MASONI*
în data de 16 noiembrie 1776, a fost trasă prima salvă de tun în semn de recunoaştere a suveranităţii Statelor Unite ale Americii şi în onoarea noii naţiuni. Salva de tun ar fi putut fi trasă de Franţa, adică la numai câteva zile după ce trupele franceze se alăturase luptătorilor americani pentru independenţa coloniilor. Sau poate că ar fi putut fi trasă de Spania, adică următoarea ţară luată în vizor de spionii americani şi trecută pe lista lor de aşteptare. Sau, la fel de bine, ar fi putut fi trasă de oricare dintre naţiunile europene care îşi doreau să vadă Anglia suferind o înfrângere şi oprită din cursa pentru cucerirea mapamondului. Numai că nu

a fost aşa.
Salva a fost trasă de pe minuscula posesiune olandeză Saint Eustatius, o insulă din largul Caraibilor care, la acea vreme, era cunoscută numai de căpitanii de vas şi de negustori şi care a rămas necunoscută până în zilele noastre, în ciuda atracţiei pe care o are Marea Caraibilor pentru turişti. S-a tras de pe insulă ca răspuns la salva de tun naţională care fusese trasă în mod oficial de pe bricul american *AndrewDoria.* Deşi puţini auziseră despre neînsemnata insulă, mai cunoscută sub numele de Staţia, ea avea să joace un rol crucial în deciderea sorţii Revoluţiei americane şi, prin urmare, a Războiului de Independenţă american. Stânca Aurie, cum mai era supranumită insula, era baza de operare a unor masive activităţi de contrabandă, care se desfăşuraseră pe parcursul întregului secol, furnizând armatei combatante de pe continent armamentul şi muniţia de care avea nevoie.
In momentul cel mai critic pentru Revoluţia americană, la comanda flotei de război britanice se afla amiralul britanic Rodney. El primise ordin să se întâlnească cu Cornwallis la

Yorktown, unde se împotmoliseră britanicii, în aşteptarea întăririlor şi a muniţiei. Amiralul Rodney era însărcinat să îi ducă lui Cornwallis de pe navele sale ajutoarele de care avea nevoie şi să transmită instrucţiuni flotei din New York, în sensul de a le cere să trimită şi mai multe ajutoare. Dacă Rodney ar fi ajuns în Virginia, amalgamul de forţe combatante formate din americani trenţăroşi şi plictisiţi de război şi din proaspeţii lor aliaţi poate că n-ar fi avut nici cea mai mică şansă de victorie.
Numai că Rodney s-a hotărât să le dea o lecţie locuitorilor de pe micuţa Insulă Saint Eustatius. El şi-a justificat ulterior acţiunea făcând următoarea afirmaţie: „Acest bolovan aruncat în mare, cu o lungime de numai şase mile şi o lăţime de numai trei, a făcut mai mult rău Angliei decât armata celui mai puternic inamic al său, fiindcă^ea a sprijinit, de una singură, infama rebeliune americană." în loc să plece în cea mai mare viteză şi să oprească în Virginia, amiralul Rodney a decis să-şi întrerupă periplul şi, fără nici o grabă, a atacat şi prădat sutele de nave ale negustorilor şi depozitele de pe insulă. Minusculul port „liber", domiciliul contrabandiştilor de toate etniile, a plătit scump preţul de a fi sprijinit cauza americană. Abia peste 163 de ani, un preşedinte al Statelor Unite, şi anume Franklin Roosevelt, originar dintr-o familie olandeză care nu era tocmai străină de afacerile de contrabandă, avea să cinstească insuliţa olandeză care trăsese prima salvă de tun în semn de recunoaştere a noului stat. Cu această ocazie, s-a bătut o placă comemorativă în onoarea Insulei Saint Eustatius şi a guvernatorului ei, Johannes de Graaff, din al cărui ordin fusese trasă salva de tun.
Este foarte posibil ca Saint Eustatius să fi servit, în fapt, un scop dublu: cel de a fi arsenalul principal al războiului şi cel de a-i oferi amiralului Rodney o diversiune. Din pricina acţiunilor întreprinse pe insulă, amiralul Rodney a ratat întâlnirea cu istoria, ratând să interpreteze poate unul din rolurile principale în cadrul Revoluţiei - ca şi şansa de a ieşi din bătălie cu averea intactă si reputaţia nepătată. Nu este o coincidenţă că Rodney a fost absent în momentul precis în care soarta războiului putea fi schimbată.
Este cert că bătălia de la Yorktown a fost singura bătălie crucială din toţi cei zece ani de război. După ce britanicii au pierdut Saratoga, opinia publică engleză şi-a pierdut curiozitatea şi cheful de a mai urmări un război care se tărăgăna la nesfârşit.

Yorktown a decis soarta războiului, aducându-le americanilor victoria, înfrângerea definitivă a trupelor britanice, care s-a datorat, în mare măsură, armatei şi marinei franceze, înfrângerea a descumpănit populaţia engleză, făcând să se încline balanţa în Parlament. Momentul în care Cornwallis s-a predat, în acompaniamentul melodiei „Lumea s-a întors pe dos", cântată de o fanfară militară în toată perioada în care trupele au depus armele, marchează începutul sfârşitului războiului, chiar dacă tratatul de pace a fost semnat abia după doi ani. Şi mai marchează recunoaşterea Independenţei statului american.
Numai că războiul care s-a încheiat printr-o diversiune oferită pe tavă de paradisul

contrabandiştilor a debutat printr-o încercare de a zdrobi contrabanda.

CAPTURAREA NAVEI ***LIBERTY***

In mai 1768, *nava Liberty,* o goeletă care transporta vinuri importate din Madeira, îşi făcea intrarea în portul Boston. Căpitanul a declarat agentului de la punctul vamal, pe nume Thomas Kirk, că vasul transporta douăzeci şi cinci de butoaie cu vin, însă vameşul ştia că goeletă transportă o cantitate mult mai mare decât cea declarată. In fond, era vorba de una dintre navele lui John Hancock. Vameşul a hotărât că trebuie să se convingă singur.

După ce a urcat la bordul navei Liberty, câţiva bărbaţi l-au împins pe vameş într-o cabină şi au bătut uşa în cuie. Cât timp vameşul a rămas sechestrat la bord, marinarii au descărcat liniştiţi marfa. După ce Kirk a fost eliberat, căpitanul unei alte nave l-a avertizat că, dacă îndrăzneşte să sufle o vorbă despre cele întâmplate, îşi pune viaţa şi tot avutul în pericol. Este foarte probabil că vameşul s-ar fi conformat acestui sfat, dacă în portul Boston nu ar fi acostat nava de război *Romney.* Kirk a fost obligat să consemneze incidentul în raport şi să îl acuze de contrabandă pe unul dintre cei mai prosperi negustori ai oraşului.

Comandantul de pe *Romney* a debarcat trupe, a ocupat şi sechestrat goeletă *Liberty,* remorcând-o la nava sa. Ceea ce a subapreciat, însă, comandantul navei de război *Romney a* fost reacţia violentă a mulţimii din Boston, O mie de oameni îşi câştigau pâinea lucrând pentru ambiţioasa firmă condusă de

familia Hancock şi toţi până la unul au ieşit în stradă înarmaţi cu bâte. Prima ţintă a mulţimii dezlănţuite au fost vameşii, pe care i-au bătut crunt. Unul din vameşi, Joseph Harrison, avea o mică ambarcaţiune pe care o folosea la încărcarea şi la descărcarea mărfurilor; mulţimea i-a dat foc. în timp ce gloata arunca cu pietre în clădirea vămii, butoaiele cu vin de Madeira ale lui John Hancock erau transportate în siguranţă din doc până la depozit.[1]

Nu este o coincidenţă că oraşul Boston avea să devină cartierul general al Revoluţiei americane. Economia oraşului Boston, de fapt, economia întregii regiuni răsăritene a statului Massachusetts, depindea de interesele sale maritime. Regele Angliei depindea de venitul pe care îl putea stoarce din activităţile comerciale, şi de aceea a impus legi care îngrădeau profitabilitatea comerţului pentru americani. Ca o urmare firească a acestei stări de fapt, Bostonul mai era şi epicentrul contrabandei americane.

Mişcarea de rezistenţă a maselor a fost finanţată de o mică grupare formată din John Hancock, Josiah Quincy, Elbridge Gerry, James Bowdoin şi Richard Derby.[2] Contrabanda servea drept cauză şi soluţie problemei. Ceea ce pentru negustorii din Noua Anglie constituia comerţ liber, pentru Marea Britanic, în condiţiile legislaţiei impuse de Coroană, era, în realitate, contrabandă. Iar viaţa economică din coloniile engleze din America depindea de şi se întemeia pe încălcarea legii. America devenise atât de competentă în derularea operaţiunilor de contrabandă, încât contrabanda a reprezentat principalul mijloc de aprovizionare în cursul lungilor ani de război.

în ultima sută de ani, Anglia emisese o serie de acte penale, iar primul dintre acestea intrase în vigoare în anul 1660, când regele a impus restricţii privind comercializarea anumitor mărfuri de consum între coloniile americane. Dintre articolele de contrabandă, tutunul ocupa primul loc, iar, mai târziu, melasa avea să menţină ritmul de dezvoltare a afacerilor americane, în anul 1707, Parlamentul a interzis orice tip de activitate comercială întreprinsă sub alt pavilion decât cel britanic şi prin alte canale decât cele britanice, în anul 1733, *Actul melasei* a închis coloniştilor din America orice portiţă de scăpare pentru comerţul din Caraibe, dar si privind relaţiile comerciale cu francezii. Practic, conform legislaţiei maritime britanice,

comerţul de orice fel cu melasă era ilegal. Totuşi, aceste măsuri au fost rar puse în practică.

Un articol de larg consum cum este zahărul costa cu 30 la suta mai mult dacă era cumpărat de pe o insulă din Marea Caraibilor controiată de britanici, decât de pe o insulă controiată de francezi. Realitatea este că întreaga cantitate disponibilă produsă pentru export în Indiile Occidentale Britanice nu era suficientă pentru a aproviziona constant şi la întreaga lor capacitate distileriile de pe Rhode Island. Pe de altă parte, o corabie încărcată cu cherestea în Noua Anglie, nu găsea piaţă de desfacere pe nici una din insulele britanice. Prin urmare, comerţul cu olandezii şi cu francezii era o necesitate economică, dar a devenit o practică ilegală prin regularizarea sa.
Actul melasei, care viza în mod special negoţul cu rom şi zahăr, era perceput corect de negustorii din Noua Anglie drept o lege predestinată să sprijine plantaţiile din Indiile Occidentale Britanice, în detrimentul şi pe cheltuiala negustorilor din Noua Anglie. Din punctul de vedere al monarhului englez, actul nu făcea altceva decât să îi trateze de la egal la egal pe negustorii americani. Adevărul este, însă, că negustorii americani erau mult mai protejaţi pe mările lumii, decât erau la ei acasă negustorii englezi.
Negustorii din coloniile engleze nou-formate în America s-au grăbit să accepte fără reţineri postura de contrabandişti în care îi arunca legea, de vreme ce aceeaşi lege era complet contra-productivă pentru afacerile lor. Cei care s-au încăpăţânat să o respecte au fost curând scoşi din afaceri; cei care au sfidat legea au avut numai de câştigat. Pentru nişte oameni care plecaseră din ţara lor, cu gândul să scape de persecuţiile religioase, nevoia a impus schimbări în ordinea morală. Coloniştii erau oricum persecutaţi prin însăşi natura convingerilor lor religioase, astfel încât ce importanţă mai avea dacă optau pentru partea imorală a legii comerciale. Nu aveau nimic de pierdut.
Hughenoţii refugiaţi din Europa îşi făcuseră deja simţită prezenţa puternică în rândul clasei negustorilor. Majoritatea erau francezi. Fiind însă permanent ameninţaţi de monarhia franceză, se transformaseră într-o populaţie migratoare. Exilaţi o perioadă lungă de timp în Olanda, ei se aliaseră cu vorbitorii de limbă valonă şi emigraseră împreună cu aceştia pe coasta de est a Atlanticului.

Atitudinea reacţionară faţă de Biserica romană, cunoscută mai târziu sub numele de Reformă, îşi are originea într-o epocă cu mult anterioară intrării în scenă a lui Martin Luther. Mişcarea catarilor din sudul Franţei reprezentase pentru Roma o ameninţare mult mai serioasă decât Islamul însuşi. Catarii credeau în puritatea perfectă pe care atât bărbaţii, cât şi femeile o împărtăşeau direct cu Dumnezeu. „Perfecţiunea" era posibilă fără interferenţa structurii ierarhice formate din preoţi, episcopi, cardinali şi papi. Pentru papalitate, riscul şi perspectiva ameninţătoare de a-şi pierde puterea şi, prin urmare, sursa de venit pe care o reprezentau impozitele percepute de Biserică, erau mult mai serioase decât pericolul pe care îl reprezentau armiile Islamului. Catarii purişti au adoptat drept simbol al mişcării lor porumbelul, care până şi în formele de reprezentare ale artei religioase catolice semnifică cunoaşterea. Acelaşi sentiment gnostic era împărtăşit şi de Cavalerii Templieri. Presupusa venerare a unui cap tăiat, denumit Baphomet, simboliza în realitatea adorarea înţelepciunii, sau *sophia* din limba greacă. Deşi unii Templieri au mărturisit sub tortură că se închinau unui cap tăiat, nu există dovezi istorice care să confirme existenţa acestei practici.
Când papa a hotărât să pornească o cruciadă împotriva catarilor, el a avut nevoie de susţinerea Angliei, iar Templierii originari din Franţa l-au refuzat. Ironia sorţii a făcut ca Templierii, care se presupune că nu primeau ordine decât de la papă, să lupte împotriva suveranului lor. Sfârşitul catarilor a survenit odată cu asediul cetăţii Montsegur, unde Templierii au luptat alături de catari până în ultima clipă, când s-au predat.
Dar dacă atât Templierii, cât şi catarii au fost victimele Bisericii, tradiţia curentului religios

umanist, inspirat de mişcarea caţără, s-a continuat. Sângele apărătorilor catarilor a îngrăşat pământul din sudul şi din vestul Franţei, iar când, trei secole mai târziu, reformiştii au aruncat seminţele schimbării, acelaşi pământ a dat rodul cel mai bogat. Atât Templierii, cât şi catarii au dus cu ei în exilul din Elveţia idealurile lor, iar grupul de cantoane a fost cel care a oferit protecţie mişcării reformatoare.
Deşi numele germanului Martin Luther si al francezului Jean Calvin, ambii exilaţi în Elveţia, au losl asociate ca fiind cele mai reprezentative pentru Reformă, mişcarea a început cu

mult timp înaintea epocii în care au trăit cei doi, manifestându-se în rândul populaţiei franceze. Probabil că predicatorul Hughes Besancon a împrumutat numele său populaţiei care adoptase Reforma, hughenoţii. Adeseori, ei reprezentau mai mult decât simplii urmaşi spirituali ai primelor încercări de reformare a lumii creştine. Crucea în opt colţuri a Templierilor a devenit crucea de Languedoc şi, ulterior, crucea hughenoţilor. Combinându-l cu porumbelul cu aripile desfăcute, simbolismul crucii şi al porumbelului este imposibil de ratat.
TEMPLUL ŞI CRUCEA
De vreme ce un mare contingent al Templierilor francezi a supravieţuit, găsindu-şi refugiul în ceea ce avea să devină Elveţia, nu este surprinzător că Reforma protestantă, sub conducători ca un Jean Calvin, avea să-şi găsească refugiu tot în Elveţia, în aceeaşi perioadă în care revoluţia religioasă se răspândea cu rapiditate pe teritoriul Franţei şi traversa Canalul Mânecii, pătrunzând în Anglia. In decurs de numai zece ani de prozelitism făcut de Calvin, hughenoţii se instalau în Franţa, în comitatul Kent din Anglia, în Insulele Channel şi în Lumea Nouă. Dar şi reacţia faţă de convertire a fost la fel de rapidă, în anul 1545, protestanţii au fost masacraţi - cea mai frecventă pedeapsă era arderea pe rug - în douăzeci şi două de oraşe. Sentimentul general era că se declanşase o nouă cruciadă împotriva catarilor. Forţele care îi susţineau din umbră pe Cavalerii Templieri originari puteau fi întâlnite în ambele tabere pe care le-a creat Reforma. Familia Guise, care stăpânea statul Lorraine aflat la graniţa cu Franţa, era catolică militantă. Ducele de Guise a instigat la masacrarea hughenoţilor şi a zădărnicit toate încercările pacifiste ale regelui francez.
Când Carol al IX-lea a urcat pe tronul Franţei, cea care conducea şi controla în fapt regatul era regina-mamă, Caterina de Medici. Chiar dacă ea se aliase cu familia de Guise, pactul nu a adus pacea, în cursul acelui secol, războaiele creştinilor împotriva creştinilor s-au înteţit, iar atrocităţile au devenit cumplite, culminând cu asasinate în rândul nobililor şi cu masacrul din ziua Sfântului Bartolomeu, când au fost măcelăriţi zeci de mii de hughenoţi. In cele din urmă. Hernie de Navara a devenit rege al Franţei. El le datora hughenoţilor supravieţuirea

sa politică, însă, ca rege, trebuia să fie catolic. Singura cale prin care a reuşit să calmeze cele două tabere rivale a fost Edictul din Nantes, emis în anul 1598, care reinstaura pacea şi toleranţa religioasă în Franţa. Creştinilor din şaptezeci de oraşe franceze li se garanta libertatea de exprimare religioasă. Din acel moment, portul La Rochelle, fost bastion al Templierilor, a devenit bastionul hughenoţilor. Conform dovezilor istorice, liturghia catolică nu se mai ţinuse în bisericile din La Rochelle de patruzeci de ani.
Crucea de Lorena şi crucea malteză în opt colţuri au ajuns să reprezinte cele două tabere aflate în conflict religios. Pentru hughenoţi, crucea care figura porumbelul cu aripi desfăcute reprezenta libertatea de a-l căuta pe Dumnezeu prin cunoaştere pe cont propriu. Pentru ordinele catolice ca, de pildă, Cavalerii Sfântului loan, aceeaşi cruce reprezenta ordinea

feudală în care Biserica şi regele erau suveranii absoluţi.
Protecţia garantată prin Edictul din Nantes a fost brusc revocată un secol mai târziu, când cincizeci de mii de familii au fugit din Franţa pentru a-şi salva viaţa. Hughenoţii erau o populaţie în mişcare, însă erau organizaţi într-un sistem bine pus la punct de loji sau ghilde. Ei dominau multe domenii profesionale, printre care manufacturarea de aţă, dantelă, sticlărie şi manufacturarea de ţesături şi postavuri. Cum nu aveau un teritoriu fix, mulţi hughenoţi au luat drumul mărilor, devenind negustori. Ca neguţători, erau permanent ameninţaţi atât de piraţii englezi, cât şi de vama engleză, încât, în mod firesc, mulţi au devenit piraţi sau contrabandişti şi au plecat spre America. Hughenoţii reprezintă unul din cele mai mari grupuri de populaţie care s-au stabilit atât în Canada franceză, cât şi în America engleză. Din Nova Scoţia şi până la Boston, New York, în porturile celor două state Carolina şi chiar până în Florida din sudul îndepărtat, hughenoţii şi-au găsit un liman în care au scăpat de climatul de instabilitate din Europa.
Coloniile din Lumea Nouă nu ofereau întotdeauna libertăţile pe care şi le-ar fi dorit, însă prejudecăţile religioase şi sociale erau minore prin comparaţie cu războaiele religioase de represiune de pe continentul european. Represaliile economice au constituit principala ameninţare la adresa prosperităţii recent descoperite a coloniştilor. Seria de măsuri legislative menite să rotunjească veniturile regelui sau ale

prietenilor lui, printre care se numără şi Compania Britanică a Indiilor Orientale, a afectat coloniile în mod diferit.
NEGUŢĂTORI ŞI CONTRABANDIŞTI
Legile aplicate în coloniile britanice din America nu au fost în detrimentul coloniei Virginia, deoarece produsele statului erau transportate pe mare direct către pieţele de desfacere din Anglia. In general, Noua Anglie, care include şi oraşul Boston, deţinea o anumită autonomie economică, deoarece ea depindea de propriile resurse, fiind o societate productivă care dispunea de materiile prime şi de mâna de lucru necesare construirii navelor şi comercializării produselor pe întregul glob. Moneda pe care o lansase în circulaţie în acea epocă reflectă importanţa pe care o avea comerţul. Moneda cel mai frecvent folosită în Noua Anglie era dolarul spaniol, celebra monedă de opt. Chiar dacă majoritatea monedelor naţionale în circulaţie treceau la schimb, inclusiv banii francezi, olandezi şi portughezi, toate monedele erau evaluate prin comparaţie cu dolarul spaniol, ca monedă de referinţă.
Negustorimea, care ştia să facă cel mai bine afaceri, profita de pe urma politicilor greoaie şi inaplicabile şi, în general, a faptului că legile nu se aplicau. Unul din locurile tipice în care a început practica a fost Insula Saint Kitts, anexată Imperiului Britanic, care s-a specializat în emiterea de documente britanice false. Pe Saint Kitts, un căpitan putea achita taxa de liberă practică numai după ce încasa banii rezultaţi din vânzarea mărfurilor sale, iar taxa îi asigura documentele necesare, în măsură să dovedească că vânduse încărcătura pe care o transportase pe corabia sa într-un port britanic. De pe Saint Kitts, el putea prelua şi duce transportul respectiv pe orice insulă străină care plătea preţul cel mai bun pentru mărfurile sale.
Activităţile comerciale cu naţiunile străine erau atât de bine înrădăcinate în însăşi fibra societăţii din Noua Anglie, încât contrabanda a decurs ca o consecinţă firească. Legile care îşi propuneau să îngrădească contrabanda erau emise unele după altele, numai că ele erau arareori aplicate, deoarece Britania nu dispunea de mijloacele necesare pentru a urmări dacă legile se respectă. In general, vameşii erau foarte receptivi la mită, ca de altfel şi mulţi dintre cei care deţineau funcţii publice.

Numeroasele corăbii ale negustorilor din Boston transportau articole interzise prin lege ca praful de puşcă, hârtie şi articole de lux, care, împreună cu mărfurile în vrac, ca zahărul, melasa sau băuturile spirtoase, erau încărcate la bordul aceloraşi vase care transportau

mărfurile acceptate prin lege.
De fapt, răul acţiona în două direcţii. Britanicii emiteau legi arbitrare destinate aparent să sacrifice interesele câtorva în interesul altora. Iar americanii, un popor aparent cu principii, dezvoltau un dispreţ faţă de lege cu implicaţii profunde. Până la izbucnirea Revoluţiei, contrabanda devenise, pentru două generaţii de americani, un mod de viaţă. John Faneuil, al cărui nume a rămas imortalizat pentru posteritate în Faneuil Hali din Boston, era francez hughenot şi şi-a întemeiat averea pe încălcarea legilor emise de un guvern care strălucea prin absenţă. Era francmason, într-o perioadă în care majoritatea masonilor ţineau de loji formate din indivizi cu aceeaşi meserie sau meşteşug, sau care activau în domenii profesionale similare. Loja din care făcea parte Faneuil era formată din căpitani de vas şi din negustori. John Hancock era un alt negustor, proprietar de corăbii, mason şi contrabandist.
John Hancock s-a născut la Baintree, din Massachusetts, în anul 1737. La vârsta de numai şapte ani, când i-a murit tatăl, a fost trimis să locuiască la unchiul său, Thomas. Thomas, un legător de cărţi extrem de apreciat, intrase prin căsătorie într-una din cele mai bogate familii de negustori din Noua Anglie, devenind astfel un om foarte bogat. Deşi declara că face comerţ cu ulei de balenă, el făcea mult mai mult decât alţi negustori care transportau şi comercializau mărfuri licite. Comerţul cu ulei de balenă era una dintre puţinele activităţi comerciale licite care îi dădea dreptul unui negustor să vândă mărfuri în Marea Britanic, în schimbul lor primind bani gheaţă în lire sterline, şi nu credite comerciale, care îl obligau să depindă de solvabilitatea altor firme.
Corăbiile lui John Hancock transportau diverse produse alimentare cu destinaţia Newfoundland, pe care le dădeau aici la schimb cu ulei de balenă si cu care porneau mai departe la drum spre Anglia. Alţi negustori, angajaţi în comerţul cu aceleaşi mărfuri, nu o duceau la fel de bine din cauza variaţiilor de preţ. Hancock avea o casă comercială mai mare, amenajată într-un stil care inspira încredere, încât, în scurt timp, el a reuşit să-şi

dezvolte o mică flotă comercială formată din vase pentru transportul mărfurilor.
în realitate, secretul succesului lui Hancock era importul de ceai din Insula Saint Eustatius. El avea propriii săi agenţi implantaţi în Anglia, în Olanda şi pe insuliţa care avea să fie numită Stânca de Aur. Corăbiile lui Hancock navigau spre sud, până în portul olandez Saint Eustatius, încărcate cu produse exportate în mod legal şi reveneau cu mărfuri de contrabandă. Hancock reuşise să impună regula secretului total la bordul micii sale flote comerciale, fiindcă nu voia să atragă atenţia asupra afacerilor lui. Oamenii angajaţi pe corăbiile sale erau atenţionaţi să nu discute cu nimeni despre activităţile lor, şi chiar li se interzicea să le trimită scrisori soţiilor rămase acasă.
în materie de contrabandă, se poate afirma că Hancock a fost un vizionar. Este foarte probabil că primea permanent veşti şi noutăţi din Europa, de la spionii fideli pe care îi implantase în diverse porturi. Când şi-a dat seama că războiul de pe continentul european avea să se răspândească şi în coloniile americane, el a anticipat imediat ce profit putea obţine din importul de arme.[3] în cursul războaielor cu francezii şi cu indienii, trupele britanice prost echipate s-au prezentat la firma lui Hancock manifestându-şi intenţia de a cumpăra muniţie şi armament.
Creşterea rapidă şi considerabilă a averii lui Hancock datorită practicilor solide de afaceri - şi practicilor comerciale ilegale - a sfârşit prin a atrage atenţia autorităţilor asupra lui. însă, dacă contemporanii lui Hancock se lăsau prostiţi de imensa lui avere, guvernatorul Thomas Hutchinson nu se lăsa. Dar, cu totul altfel se prezenta situaţia când trebuia să găsească dovezi. Datorită averii pe care o deţineau Thomas Hancock şi firma sa, nepotul său de soră, John, pe care l-a adoptat, a fost trimis să-şi facă studiile la Harvard, iar după absolvire a fost luat ca

partener în firmă. Thomas a murit în anul 1764, iar John a moştenit firma. Astăzi, se estimează că valoarea moştenirii pe care a lăsat-o se ridică la peste $ 100 milioane.[4] La nici treizeci de ani, John Hancock se afla la cârma unei afaceri prospere.[5] El l-a copiat pe unchiul său în toate privinţele; aprecia reşedinţa opulentă în care locuia, călătorea într-o trăsură elegantă şi scotea bani frumoşi din contrabandă.
Unul dintre articolele pe care le trecea Hancock peste graniţă prin contrabandă era ceaiul. O dată cu deschiderea rutelor

comerciale către China, americanii, asemenea verilor lor îndepărtaţi, britanicii, au devenit dependenţi de această băutură exotică. Conform documentelor, coloniştii consumau aproximativ şase milioane de livre" de ceai pe an. In anul 1773, Hancock furnizase un milion de livre de ceai. Desigur, era o afacere bună, foarte profitabilă, şi, mai ales, o activitate ilicită. Compania Britanică a Indiilor Orientale deţinea monopolul comerţului cu ceai, iar coincidenţa face ca Thomas Hutchinson, guvernatorul instalat în funcţie în statul Massachusetts, să fie unul dintre investitorii din această companie. El îşi investise întregul capital cumpărând acţiuni în companie.[6] In plus, remuneraţia sa era determinată de valoarea totală a impozitelor pe care le percepea pe vânzările de ceai.
Compania Britanică a Indiilor Orientale era cea de-a doua mare instituţie financiară din Marea Britanic, a doua ca importanţă după Banca Angliei. Ea mai era şi în pragul falimentului, deoarece nu reuşise până în acel moment să facă din China o populaţie dependentă de opiu. Compania a fixat preţul ceaiului la trei şilingi pe livră, care nu se compara cu cel fixat de olandezi, adică doi şilingi pe livră. Fiind atât de importantă pentru aristocraţia britanică, compania a convins guvernul britanic să interzică comerţul cu ceai provenind din alte filiere. Mutarea nu a făcut altceva decât să servească interesele contrabandiştilor, încât contrabanda a devenit mai profitabilă, dar şi să deschidă o prăpastie între guvernatorul din Massachusetts şi cetăţenii bogaţi ai acestui stat, care s-au ridicat împotriva lui cu această ocazie.
Hancock a rămas membru al Marii Loji pentru încă un an, iar după ce a intrat în posesia moştenirii, s-a mutat la o altă Mare Lojă, amestecându-se cu oameni care, ca şi el, îşi descoperiseră de puţin timp statutul de negustori. Afacerea sa depindea, totuşi, de munca docherilor şi a constructorilor de vase, de proprietarii de depozite, de antreprenori şi tâmplari, astfel încât nu ar fi fost înţelept să se rupă complet de oamenii de rând din Boston. Hancock a păstrat în continuare relaţii strânse cu Şam Adams, care era urechea populaţiei muncitoare pe spatele căreia a prosperat Hancock. A-ţi croi prudent drumul, evoluând cu grijă în cele două cercuri diferite era o necesitate în epocă, iar când a venit momentul să-i interpună pe muncitorii săi între el şi legea britanică, Hancock nu a ezitat să o facă.
" O livră = 453,6 gr. (n.t.)

Dacă motivul pentru care s-a revoltat Hancock împotriva Coroanei a fost numai de ordin financiar, atunci el a avut noroc să cunoască oameni animaţi de motivaţii de ordin politic.
SAMUEL ADAMS
Şam Adams s-a născut la Boston. Tatăl său, Samuel Sr., supranumit Diaconul, a fost un stâlp al societăţii. Era negustor şi proprietarul unui ponton pentru încărcarea şi descărcarea mărfurilor$_v$ fabricant de bere şi investitor în terenuri şi în proprietăţi, înaltul său statut social nu îl ţinea departe de activităţi mărunte, cum ar fi închirierea caselor folosite drept bordel. Cu toate acestea, tânărul Şam a crescut cu o aversiune declarată faţă de păcat; el nu fuma, nici nu bea. Născut într-o familie cu doisprezece copii, el s-a înscris la Harvard la vârsta de paisprezece ani şi a absolvit pe locul cinci dintr-o clasă de douăzeci şi doi de studenţi.
înalta sa pregătire şi poziţie socială nu i-au adus neapărat noroc fiului Diaconului. Samuel Sr. îşi pierduse o treime din avere la începutul anilor 1740, ca urmare a unei crize produse de aplicarea legii privind circulaţia monetară. Şam Jr., care, la acea dată, studia dreptul, a fost nevoit să abandoneze şcoala. Roata s-a întors şi el a început să servească pe la mesele altora.

S-a dus să lucreze într-un birou comercial, dar şi-a părăsit postul de casier în urma înţelegerii tacite cu patronul său. A împrumutat 1.000 L pentru a-şi începe propria afacere, însă a dat greş, rămânând cu datoriile intacte. Atunci, Adams s-a dus să lucreze la fabrica de bere a tatălui său. După cum s-a dovedit, Şam Jr. nu era croit pentru carieră; se îmbrăca prost, purtând adeseori aceleaşi haine câteva zile la rând. Nu avea bani, iar dacă avea vreun ban uita să îl ia la el. Avea prea puţine perspective.
Adams Sr. avea un sentiment puternic al valorilor, în ceea ce priveşte atât viaţa personală, cât şi cea politică. Când nu a fost admis ca membru în Clubul Caucus, care era dominant în viaţa politică, el şi-a înfiinţat propriul club. în timp ce Clubul Caucus îi atrăgea pe proprietarii de corăbii şi pe negustorii bogaţi de talia lui Thomas Hancock, clubul lui Şam Adams permitea accesul docherilor şi muncitorilor din filaturi. Cercul său îi reunea pe Loyall Nine", care se pricepeau de minune să

* Grupul celor Nouă Loialişti (n.t.)

manipuleze masele, cel mai adeseori prin lipirea de afişe în întregul oraş Boston, prin care mulţimea era instigată să iasă a doua zi în stradă. Şam Adams nu era francmason, însă cercurile în care se învârtea se intersectau cu grupările masonice şi cu propriile sale celule secrete. El manipula astfel docheri, muncitori de pe şantierele navale, proprietari de corăbii, şi pe toţi cei care îi puteau servi cauzei proprii.
Când Şam Adams Jr. a împlinit douăzeci şi şase de ani, tatăl său a murit. Şam a moştenit fabrica de bere şi, odată cu ea, o sumă suficient de mare, încât să-şi lichideze toate datoriile. I-au mai rămas bani şi pentru a se căsători, ceea ce s-a întâmplat în anul următor, când soţie i-a devenit Elizabeth Checkely. Insă viaţa idilică nu a durat mult. Adams a condus prost fabrica de bere, ceea ce l-a costat scump, ducându-l la faliment.
La scurt timp după aceea, Adams a fost ales perceptorul de taxe al oraşului Boston, o slujbă în care avea să reziste până la vârsta de patruzeci şi şapte de ani. Nu era, totuşi, o carieră tocmai plăcută. A fost acuzat de încălcarea legii, trimis în judecată în câteva rânduri, şi aproape că şi-a pierdut toată averea în urma scoaterii ia licitaţie a bunurilor sale. Eşecul său s-a datorat incapacităţii de a strânge impozitele de la foarte mulţi oameni, deoarece oraşul Boston trecea printr-o perioadă grav afectată de recesiuni, care îi puneau pe oameni în imposibilitatea de a-şi găsi de lucru, în aceste condiţii, Adams îi trecea în catastifele oraşului ca şi când aceştia şi-ar fi achitat datoriile. Conform unuia din biografii săi, singura crimă pe care a comis-o era aceea de a fi fost milos, deşi, la acea vreme, se mai considera că nu ştie să facă bani şi că nu se descurcă bine nici cu banii altora.
La moartea lui Elizabeth, Adams era cel puţin solvabil, ceea ce i-a permis să se căsătorească a doua oară. în anul 1764, el avea o casă, încasa un venit suficient de pe urma pontonului din port, avea o soţie nouă, doi copii şi un câine din rasa Terra Nova care căpătase o ură neîmpăcată faţă de uniforma britanică. Dacă statutul său financiar personal era, în cel mai bun caz, indecis, în schimb, convingerile sale politice rămâneau ferme. Era considera că pierderea fie si a unei singure libertăţi constituia un pas spre sclavaj. El a refuzat să abdice de la acest ideal, chiar dacă alţi conducători ai Revoluţiei aveau să-şi modifice concepţiile şi modul de a gândi, după ce libertatea fusese

câştigată. El scria că fiecare individ are dreptul la viaţă, libertate şi proprietate, ca şi dreptul de a-şi susţine şi apăra aceste drepturi. In timp ce majoritatea negustorilor din Boston evitau legile emise de Anglia, Adams împărtăşea convingerea fermă că legea trebuie înfruntată. Cu trei ani înainte ca nava *Liberty* să fie sechestrată în portul Boston de către englezi, Adams şi John Hancock se lansaseră într-o adevărată campanie de scrisori deschise, prin care contestau aşa-numitul *Stamp Act**.

întâlnirea dintre Adams şi Hancock constituie probabil unul dintre evenimentele cruciale ale Războiului de Independenţă. Hancock furniza banii care menţineau pe linie de plutire cluburile politice ale lui Adams, în timp ce Adams îşi valida idealurile şi atrăgea masele de partea acestor idealuri, pentru se asigura că lumea va auzi de ele. După impunerea Actului de timbru, o mulţime formată din muncitori portuari, incitată de Adams, a atacat Tribunalul Amiralităţii, în încercarea de a distruge toate documentele aflate în incinta clădirii. Apoi, mulţimea a răscolit reşedinţa judelui Hutchinson, care, cu ani în urmă, scosese din circulaţie orice altă monedă în afara celei britanice, ducându-i pe mulţi la ruină, printre aceştia şi pe tatăl lui Adams. Un articol de fond scris de Şam Adams a doua zi condamna violenţa mulţimii dezlănţuite şi atrăgea atenţia asupra incorectitudinii Actului de timbru. In acest editorial, el a numit mulţimea răzvrătită „Fiii Libertăţii", inspirându-se din discursul pe care îl susţinuse în Parlamentul englez Isaac Barre, simpatizant al cauzei americane. Capitole ale „Fiilor Libertăţii" au fost ulterior scrise în toate oraşele din Nord. După sechestrarea navei *Liberty,* Şam Adams a instigat iarăşi mulţimile la revoltă, adresându-li-se cu următoarea lozincă: „Dacă sunteţi bărbaţi, purtaţi-vă ca nişte adevăraţi bărbaţi".[7] El a mai iniţiat şi comemorarea a trei ani de rezistenţă împotriva Actul de timbru. Atunci a curs multă bere oferită gratuit mulţimii de fabrica de bere al cărei proprietar era. Dar chiar dacă Adams se făcea vinovat de incitarea maselor, tot el şi câţiva conducători ai partidei patrioţilor au negociat mai târziu condiţiile pentru încheierea păcii. Hancock a fost achitat de acuzaţiile de contrabandă, iar mulţimea, în totalitatea ei, a scăpat nepedepsită. Această rebeliune şi boicotul general al

" Actul de timbru, lege impusă de Anglia în coloniile americane în anul 1765

mărfurilor englezeşti în Boston şi la Philadeplphia au condus la respingerea legilor Townshend, deşi Britania avea totuşi să cantoneze trupe regulate la Boston.

Cu toate că situaţia s-a liniştit după aceea, într-o oarecare măsură, mulţimii i se dăduse^ suficient ovăz cât să îi ajungă şi pentru revoltele ulterioare, în timp ce ofiţerii britanici erau bineveniţi în casele reprezentanţilor tory, omul de rând nu avea sub acoperişul său suficient spaţiu să îl adăpostească pe soldatul britanic de trupă, încăierările din baruri şi luptele din stradă între oamenii de rând au devenit un spectacol obişnuit, iar soldaţii britanici au început să dezerteze ca urmare a tratamentului dur la care erau supuşi şi a ostilităţii manifeste în viaţa de zi cu zi.

La doi ani după sechestrarea corăbiei *Liberty,* o mulţime înarmată cu bulgări de zăpadă, în interiorul cărora se aflau pietre, s-a năpustit asupra britanicilor. Lupta a fost urmată de riposta sângeroasă a tunicilor roşii, care au deschis focul, trăgând cu tunurile asupra mulţimii şi ucigând patru locuitori ai Bostonului, în bunul stil al lui Âdams, lupta fusese dinainte orchestrată, cu trei zile înaintea producerii incidentului în oraş apărând afişe care anunţau că britanicii îi vor ataca pe locuitori. Ziarul lui Adams publicase constant articole despre incidente în care tineri erau hărţuiţi de soldaţi, iar femeile, violate de armata de ocupaţie, în ziua masacrului, la toate bisericile din oraş s-au tras clopotele, pentru a anunţa populaţia că se petrece ceva neobişnuit. Adams avea să califice incidentul drept Masacrul din Boston, denumire care s-a păstrat, de altfel, în manualele de istorie.

Demn de remarcat şi remarcabil este faptul că patrioţii au reuşit din nou să intermedieze tratativele şi condiţiile pentru încheierea armistiţiului. Şam Adams, acelaşi care îi luase apărarea lui John Hancock în incidentul *Liberty,* va fi cel care se va erija în apărătorul căpitanului care/îi comandase pe soldaţii britanici în cursul Masacrului din Boston. Confruntările şi-au atins scopul, însă, chiar şi după respingerea legilor Townshend, regele Angliei a hotărât că nu îşi poate retrage cuvântul şi a menţinut exclusivitatea importurilor de ceai în America în favoarea Companiei Britanice a Indiilor Orientale. Coloniile au ripostat prin boicotarea importului de ceai, astfel încât consumul de ceai a scăzut de o manieră

dramatică, în anul 1769, coloniile importaseră ceai în

valoare de 900.000 de lire sterline, cifră care a scăzut, trei ani mai târziu, la 237.000 de lire sterline. Această scădere cu aproape 75 la sută nu i-a adus nici un beneficiu Companiei Britanice a Indiilor Orientale care era în pragul falimentului. Regele a hotărât atunci să introducă cu forţa ceaiul pe gâtul coloniştilor din America.
în octombrie 1773, Philadelphia a fost primul oraş american care a organizat întruniri şi a numit un comitet special, destinat contestării sistematice a autorităţii Coroanei britanice şi a Companiei Britanice a Indiilor Orientale. Membrii comitetului i-au obligat pe agenţii comerciali^numiţi de Anglia pentru tranzacţiile cu ceai, să-şi dea demisia, în luna noiembrie a aceluiaşi an, întrunirile de la Boston aproape că s-au soldat cu acelaşi rezultat, însă guvernatorul colonial le-a respins agenţilor demisia. Trei corăbii încărcate cu ceai au intrat în portul Boston, şi, în ciuda refuzului coloniştilor de a le descărca, guvernatorul Hutchinson a impus oraşului să plătească taxa pe ceaiul aflat încă la bordul navelor, chiar dacă acestea aveau să plece din nou în larg cu cantitatea respectivă la bord.
Şam Adams s-a adresat atunci unei mulţimi formate din opt mii de oameni, cerându-i să se opună achitării impozitului pus pe ceai. Aceasta a fost, însă, numai una din părţile planului pe care l-a pus la punct Adams. La cârciuma Dragonul verde, care avea să primească ulterior denumirea de Casa francmasonilor, a avut loc o întrunire între membrii Lojii Sfântul Andrei şi cei ai altor grupări, unele dintre ele clandestine, în timp ce grupările masonice se întruneau, de regulă, fără a face un secret din asta, fiecare membru semnând pentru participarea Ia întrunire, alte grupări, de pildă Comitetul pentru Corespondenţă, Conciliabul de Nord (North End Caucus) şi organizaţia Fiii Libertăţii (cu nucleul lor format din Cei Nouă Loialişti), nu îşi puteau permite să opereze pe faţă. Francmasonii, care erau constituiţi într-o lojă de rit vechi, cu cartă proprie de organizare, fonnau grupul majoritar, de altfel şi cel mai deschis, iar calitatea de membru al francmasoneriei depăşea, de multe ori, limitele propriei organizaţii, fiind prelungită şi asupra altora. Gruparea North End Caucus era formată din cei mai bogaţi proprietari de corăbii, masonii fiind, la acea dată, mai curând o grupare a clasei muncitoare. Adams şi Fiii Libertăţii s-au hotărât să se deghizeze în indieni mohawk şi au urcat la bordul navelor comerciale
EJÎ

britanice încărcate cu ceai. Ei au desfăcut lăzile cu ceai Darjeeling, în valoare totală de zece mii de lire, şi l-au aruncat în mare. în noaptea evenimentului, care a devenit cunoscut sub numele de „Partida de ceai de la Boston", era planificată o întâlnire obişnuită a lojii. Numai cinci membri s-au prezentat la ora stabilită pentru începerea întrunirii, dar nici aceştia nu au rămas, ei au semnat în caiet şi au consemnat că întrunirea se amână din cauza lipsei participanţilor. Aceşti membrii probabil că erau de orientare tory, sau cel puţin erau dintre cei care se opuneau activităţii planificate pentru acea seară, iar semnăturile lor probabil că trebuiau să le servească drept alibi. Se ştie cu certitudine că cel puţin doisprezece dintre cei treizeci de „indieni mohawk" erau membri ai Lojii Sfântului Andrei, deşi Şam Adams nu făcea parte din lojă, iar^alţi doisprezece aveau să intre în lojă după Partida de ceai. într-o epocă în care lojile moderne erau, cel mai frecvent, de orientare whig şi protestantă, iar lojile de rit vechi erau de orientare mai curând tory şi pro-stuartistă, adeseori chiar catolică, Loja de Rit Vechi a Sfântului Andrei sfidează orice clasificare a masoneriei americane.
Şam Adams era duşmanul care trebuia combătut, iar regele Angliei era conştient de acest lucru, într-o ultimă tentativă de a pune capăt rezistenţei, generalul Gage l-a vizitat pe Adams făcându-i, în numele regelui George al Angliei, o ofertă pe care Adams ar fi trebuit să nu o poată refuza. Oferta consta în a face pace cu suveranul, în schimbul unei

recompense generoase pentru serviciul făcut, iar alternativa, riscul ca Adams să înfrunte furia şi răzbunarea regală. Replica pe care a dat-o Adams a fost următoarea: „Şir, sunt convins că am făcut demult pace cu Regele regilor". Fiii Libertăţii şi-au trimis solii-călăreţi spre sudul continentului, să împrăştie pe drum bileţele scrise de mână -pe care erau desenate un craniu cu oase încrucişate -prin care americanii din celelalte colonii erau avertizaţi asupra iminentei reacţii britanice.[8]
Deşi nu era mason, Adams promova idealurile tradiţionale ale organizaţiei: libertate, fraternitate şi egalitate. Pe de altă parte, Hancock, mason şi elitist care favoriza menţinerea unei structuri de stratificare în clase chiar şi în interiorul organizaţiei, era participant activ atât la întrunirile lojii moderne, cât şi la cele ale lojii de rit vechi. Pe continentul american avea să se dezvolte o a treia ramură a masoneriei: Loja Militară.

LOJA MILITARĂ
La scurt timp după ce Marea Lojă a decis că venise momentul să-şi facă ieşirea la rampă, adică la începutul secolului al optsprezecelea, francmasoneria a început să se răspândească atât în coloniile americane, cât şi în armata engleză, în cadrul armatei, loja devenise acum „mobilă", regimentul fiind cel care purta toate accesoriile şi însemnele masonice. Comandantul unei formaţiuni militare era, în mod automat, si maestrul lojii respective, iar ofiţerii şi soldaţii de rând erau uniţi de fraternitatea care se instaurase în interiorul lojii. Ordinea din interior permitea unui individ născut într-o pătură socială inferioară să avanseze ierarhic până la gradul de ofiţer, opţiune inexistentă anterior intrării sale ca frate în lojă. Ridicarea la rangul de ofiţer era un drept care încă se cumpăra, însă erau frecvente cazurile în care comandantul împrumuta candidatului fondurile necesare numirii sale în grad.
Marea Lojă Irlandeză, şi nu Marea Lojă Scoţiană, a autorizat înfiinţarea lojilor militare operative. In anul 1754, a izbucnit în colonii războiul dintre francezi şi indieni împotriva englezilor, ca urmare şi ecou al ostilităţilor pe care le purtau francezii şi englezii în Europa. Populaţia din coloniile nord-americane crescuse în salturi uriaşe, în mare parte datorită imigraţiei masive care îşi avea originea în Scoţia şi în Irlanda. Lumea Nouă oferea un liman ideal tuturor celor care doreau să scape de războiul religios şi de persecuţiilor care au urmat după Culloden*, oferindu-le, în acelaşi timp ocazia şi şansa de a-şi îmbunătăţi statutul social şi situaţia materială. Mulţi dintre imigranţi se înrolau în armată, întrezărind aici o şansă de promovare pe scara socială. Nu era un secret pentru nimeni că admiterea într-o lojă oferea biletul de intrare în societate - şi nu este vorba numai de soldaţii de rând.
Jeffrey Amherst şi-a început cariera de militar în timpul războiului de succesiune la tronul Austriei. Faptele sale de vitejie în luptă i-au atras recunoaşterea calităţilor sale excepţionale de militar, însă, după încheierea războiului, el ajunsese ofiţer de grad mediu, fără perspectiva vreunei avansări. Deşi fusese
" Referire la înfrângerea *highlanderilor* scoţieni la Culloden Moor, în 1746, de armata engleză (n.t.)

aghiotantul generalului Jean Ligonier, Amherst servea, în realitate, ca ofiţer responsabil cu intendenţa. Declanşarea războiului i-a furnizat lui Ligonier ocazia de a-l recomanda pe protejatul său pentru o poziţie superioară, însă Amherst nu dispunea de fonduri pentru a-şi cumpăra gradul. Lionel Sackville, Mare duce de Dorset, i-a oferit aceste fonduri, cu titlu de împrumut. Ambii fii ai lui Sackville erau activi în masonerie; Charles Sackville a înfiinţat o lojă în Elveţia şi făcea parte din anturajul apropiat al lui Şir Francis Dashwood; iar George Sackville era maestru al lojii militare din regimentul său şi avea să devină ulterior Marele Maestru al Marii Loji Irlandeze. Datorită ajutorului oferit de prietenii din sferele înalte ale societăţii, Amherst a primit funcţia de comandant al trupelor în cursul asedierii fortului Louisbourg din Noua Scoţie. Victoriile repurtate de Amherst la Louisbourg şi Ticonderoga, ca şi faptele sale de arme din timpul atacului asupra Montrealului, l-au propulsat în poziţia de

comandant al tuturor forţelor militare britanice din coloniile americane.
Oriunde îl trimiteau îndatoririle sale de militar în solda Coroanei, Amherst se grăbea să înfiinţeze o lojă operativă, iar influenţa sa a sporit mai ales datorită calităţilor sale de militar. Amherst a fost unul dintre primii comandanţi de armată care a stabilit diversele metode de luptă ce aveau să fie aplicate cu succes în Americi. El a înlocuit tactica clasică de luptă, care opunea într-o confruntare armată două regimente inamice postate faţă în faţă, cu tacticile moderne de cercetare a terenului, de camuflaj, ambuscadă şi luptă cu trăgători de elită, ideale pentru luptele care se dădeau pe dealurile dens împădurite din Pennsylvania şi din New York. Sub comanda lui Amherst, s-au antrenat numeroşi eroi care s-au remarcat în luptele din Revoluţia americană. Printre aceştia se numără Ethan Allen şi Benedict Arnold, care au lupta în bătălia de lângă Ticonderoga; Israel Putnam, care, mai târziu, avea să devină eroul de la Bunker Hill; Charles Lee, care a participat la asediul şi la ocuparea oraşului Montreal; şi patricianul new yorkez, Philip Schuyler.[9] în cele din urmă, în anul 1760, Amherst a cucerit şi ocupat Louisbourg, Ticonderoga şi Montreal, într-o lovitură de graţie aplicată Franţei, care avea să-şi recunoască înfrângerea şi să ceară pacea.
Amherst nu a fost, însă, singurul ofiţer superior care a propagat francmasoneria în rândul forţelor armate britanice din

America. Sub comanda sa se afla şi tânărul locotenent colonel John Young, care a luptat la Louisbourg şi Quebec. Young a fost numit Mare Maestru adjunct al Lojii Scoţiene de însuşi William St. Clair of Rosslyn. în anul 1757, Young avea funcţia de Mare Maestru provincial al tuturor lojilor scoţiene din America şi din Indiile de Vest. Lui i-a urmat Augustine Prevost, care a devenit Mare Maestru al tuturor lojilor de Rit Vechi Scoţian recunoscute şi acceptate în armata britanică.[10] începând cu Amherst şi continuând cu Young, Prevost şi alţii care i-au urmat la comandă, Templul şi organizarea în loji au demonstrat că sistemul promova şi numea în funcţii tineri ofiţeri aflaţi la începutul carierei, în fruntea unor loji care aveau mai târziu să domine provinciile din Canada.
La izbucnirea Revoluţiei americane, mulţi ofiţeri superiori din armata britanică, care erau masoni, au refuzat să se implice în apărarea coloniştilor americani. Şir Jeffrey Amherst a respins o ofertă de comandant. Deoarece francmasonii au luptat în ambele tabere aflate în război, iar masonii simpatizanţi ai partidei tory chiar se întruneau la cârciuma Dragonul verde din Boston, este imposibil să conchidem că înfrângerea englezilor s-ar datora unei masive conspiraţii masonice. Deşi, au existat nenumărate conspiraţii de mai mică anvergură care au reuşit să zădărnicească eforturile militare ale britanicilor.
între momentul producerii celebrei Partide de ceai de la Boston şi izbucnirea efectivă a războiului, grupările pe care le-a constituit Samuel Adams au reuşit să dezvolte o mişcare de gherilă care opera discret, susţinută de nucleul Celor Nouă Loialişti, de unde disemina spre alte celule. Din acestea s-au format miliţiile, prin intermediul cărora au fost procurate şi păstrate în secret armele şi muniţia care au fost apoi folosite în război. Dar şi serviciile secrete britanice erau active, curând englezii luând decizia de a confisca armamentul şi muniţia şi de a-i aresta pe liderii patrioţilor. Ca atare, englezii au trimis trupe regulate în interiorul continentului. Celebrul avertisment „unul pe uscat şi doi pe mare" a fost lansat de Paul Revere, descendent al unei familii de hughenoţi francezi, maestru mason.
Războiul a izbucnit în data de 19 aprilie 1775, când miliţiile din colonia Massachusetts, avertizate de Revere, au încercat să decimeze avangarda armatelor britanice. Prima

bătălie purtată la Lexington şi la Concorde avea să rămână consemnată în istorie sub denumirea de „glonţul care a zguduit lumea". Trei săptămâni mai târziu, Ethan Âllen şi masonul Benedict Arnold cucereau Fortul Ticonderoga din New York, capturând astfel

armamentul, muniţia şi hrana de care armatele coloniştilor aveau atâta nevoie, în iunie, bătălia de la Bunker Hill avea să dezvăluie slăbiciunile ambelor tabere. Britanicii au „câştigat" lupta plătind un preţ uriaş şi lăsându-i pe mulţi să se întrebe ce l-a determinat pe generalul Gage să nu taie înaintarea întăririlor americanilor - deşi ar fi putut-o face - şi ce motive a avut generalul Howe să permită retragerea trupelor americane, care nu au suferit nici o pierdere.
Dar şi forţele americane aveau propriile motive de îndoială şi de nelinişte. Oamenii nu erau aruncaţi în luptele decisive, structura de comandă era dezastruoasă şi deciziile duceau uneori la măcel, printre soldaţi se făcea resimţită lipsa totală a disciplinei, iar pe deasupra, proviziile erau puţine, iar mijloacele de a primi provizii, exact în locul unde era nevoie de ele, erau inadecvate şi insuficiente. Ofiţerii erau recrutaţi din rândurile miliţiilor, încât în momentele critice, soldaţii se adunau să hotărască singuri planul de luptă.
Cu două zile înaintea bătăliei de la Bunker Hill, Samuel Adams a hotărât că armata coloniştilor avea nevoie de o Armată Continentală şi de un comandant, în ceea ce priveşte comandantul, el s-a fixat asupra lui George Washington, în câteva zile, Congresul Continental l-a numit pe Washington general şi comandant suprem al armatei americane.
George Washington primise iniţierea în masonerie în data de 4 noiembrie 1752, la vârsta de douăzeci de ani, în Loja din Fredericksburg, din statul Virginia. Taxa sa de înscriere a fost echivalentul exorbitantei sume de douăzeci şi trei de lire sterline, pe care un om de condiţie medie nu şi-ar fi putut-o permite. Numai că Washington nu era un om de condiţie medie şi, deşi, loja din care făcea parte era o lojă de rit vechi, ea atrăgea personaje cu dare de mână.
Până în 1752, anul în care a murit fratele său, destinul lui George Washington părea să fi luat cursul vieţii unui modest proprietar de pământ. George îl privea cu admiraţie pe fratele său Lawrence care plecase în Indiile de Vest, să lupte împotriva spaniolilor, sub comanda amiralului Edward Vernon (cel care a împrumutat numele său celebrului Munte

Vernon). Când Lawrence i-a propus lui George să îmbrăţişeze cariera de militar în armata navală, mama lor s-a opus cu vehemenţă. Familia fratelui său a fost însă curând lovită de o tragedie cumplită: cei trei copii ai lui Lawrence au murit toţi de tuberculoză. George l-a însoţit pe Lawrence în Barbados, în speranţa că îi va putea alina astfel durerea, însă schimbarea de climă nu i-a priit, iar Lawrence a murit şi el în scurt timp.
în urma moştenirii averii lui Lawrence, proprietăţile lui George au crescut la 2.500 de acri de teren[11]. Prin căsătorie, el a mai adăugat moşiei sale încă 17.500 de acri, ceea ce i-a sporit nu numai averea, dar şi statutul social. In acelaşi timp, el a evoluat şi în cadrul lojii al cărei membru era, ajungând într-un singur an la gradul de Maestru mason. Numai că loja sa era una de rit vechi şi, prin urmare, nu foarte influentă.
George avea dreptul să moştenească de la fratele său şi gradul militar al acestuia, adică cel de general adjutant al coloniei. Funcţia era împărţită în trei, încât George a fost obligat să facă lobby pentru un rang inferior. El era, însă, decis să profite de această poziţie, folosind-o ca platformă de lansare şi, curând, s-a oferit voluntar în incursiunile militare întreprinse împotriva Franţei. După prima sa implicare într-o expediţie împotriva francezilor, a fost avansat la gradul de locotenent-colonel, fiind apoi numit în poziţie secundă de comandant într-o a doua expediţie. Tânărul comandant ambiţios, care îşi stabilea riguros reguli şi planifica permanent ce îşi propunea să facă, aşternând totul pe hârtie, reuşise să încalce toate regulile impuse de familie. Avea calităţi înnăscute de conducător şi reuşea să le impună respect subordonaţilor săi datorită ţinutei sale impozante şi faptului că îi ţinea la distanţă, încă din primele zile ale carierei sale militare, George s-a bizuit pe fraţii masoni pentru a obţine funcţii importante, în următoarea expediţie împotriva francezilor, el a adus cu sine un interpret olandez, şi el membru al Lojii din Fredericksburg. Totuşi, acest frate mason avea să îl dezamăgească pe Washington

după pierderea Fortului Necessity.[12]
Negocierea condiţiilor de capitulare a Fortului a fost extrem de dificilă, din cauza barierei lingvistice dintre comandanţii francez si american. Interpretul a studiat rapid şi superficial documentul, sub rafalele ploii, şi, datorită proastei traduceri, el îi punea pe englezi în postura nu numai de

instigatori, ci şi de asasini. Oricum, francezii îi acuzaseră deja pe englezi de a fi agresorii, deşi nu Washington provocase incursiunea iniţială. Urmarea a fost că Washington a fost anchetat şi retrogradat. Când plecase să lupte în război, el vizitase o singură dată loja din Fredericksburg, devenind în schimb activ în lojile militare.
Curând, un alt angajament în războaiele cu francezii şi amerindienii i-au oferit lui Washington şansa de a se distinge prin acte de bravură pe câmpul de luptă, ceea ce l-a ajutat să-şi refacă reputaţia pătată pentru scurt timp. Războiul se răspândise în Europa şi făcuse aproape un milion de victime în rândul militarilor. Dar şi pierderea de lire sterline era la fel de supărătoare pentru Anglia, care a decis să mărească impozitele. Incapabil să colecteze taxele la el acasă, Parlamentul s-a concentrat asupra coloniilor americane. Seria măsurilor represive, care aveau să conducă la sechestrarea în port a navei lui John Hancock, *Liberty,* şi să culmineze cu începutul revoluţiei la Boston, îşi avea originea în acţiunile din războaiele franco-engleze de pe continentul european, purtate cu ani în urmă.
Washington s-a întors acasă din război, să ducă o viaţă de gentilom de ţară. A fost ales membru în House of Burgesses* abia la a treia sa încercare - posibil şi datorită logodnei cu bogata văduvă Martha Dandridge Custis. Terenurile sale, care se întindeau pe 17.500 de acri, au contribuit enorm la îmbunătăţirea statutului său social, iar, conform dovezilor istorice, aceasta era exact ceea^ce aştepta tânărul ofiţer de armată de la instituţia căsătoriei, înainte de a se stabili la casa lui, el i-a făcut o ultimă vizită de curtoazie unei alte moştenitoare bogate, Eliza Philipse. Tânăra era moştenitoarea unui imperiu latifundiar şi de proprietăţi, înălţat şi consolidat pe profiturile câştigate din sprijinirea actelor de piraterie. Washington o curtase pe Philipse o bucată de vreme, înainte ca familia ei de orientare tory să se distanţeze de familia Washington, care era, evident, o whig.
In timp ce lojile de rit vechi din Boston erau reprezentative pentru oamenii cu activităţi productive, lojile din Virginia înclinau spre elita aristocratică. Washington nu făcea nici el excepţie de la regulă. In perioada în care fiul vitreg al lui Washington, John Parke Custis, a urmat cursurile la Kings
* Parlamentul local (n.t.)

College din New York, băiatul lua masa în aceeaşi sală cu corpul profesoral - un privilegiu de care nu beneficia orice student.[13]
După ce Washington a fost numit comandant suprem al armatei americane, primul lucru a fost să organizeze o armată în adevăratul sens al cuvântului. El le-a cerut membrilor diverselor grupări militante să se înroleze în armată pentru o perioadă de un an, dar a constat că puţini dintre soldaţii Armatei Continentale doreau să facă acest lucru. Realitatea este că trupele miliţiilor din Connecticut au decis să se întoarcă acasă. Cu această ocazie, Washington avea să noteze următoarele: „Iată ce spirit murdar, de mercenar, prevalează în armată".[14] Atunci el s-a orientat spre fraţii săi masoni, încercând să recruteze ofiţeri din rândul acestora. Nutrea astfel speranţa că spiritul de solidaritate care domnea în sistemul lojilor putea fi transferat şi asupra amalgamului de luptători strânşi de pe întregul continent. Conform mărturiei lui Lafayette: „Washington nu a oferit niciodată de bunăvoie comanda unui ofiţer independent, ci numai celor care erau masoni". Cel puţin doisprezece dintre generalii lui Washington erau masoni.[15]
Washington a continuat să caute candidaţi pentru recrutare în loja din care făcea parte,

Fredericksburg, sau, după cum avea să fie denumită ulterior, Loja Nr. 4, din cadrul căreia a ales câţiva dintre comandanţii săi. Generalul Hugh Mercer din Virginia, cel care avea să moară în bătălia de la Princeton, era mason din Loja Fredericksburg. Generalul de brigadă William Woodford era membru al aceleiaşi loji, în timp ce generalul de brigadă George Weedon a fost făcut mason în Loja Crucii Kilwinning din Port Royal, afiliată la Loja Fredericksburg. Generalul de brigadă Paul Muhlenberg, membru al Lojii Arca Regală Nr. 3 din Philadelphia, era şi el tot din Virginia.
Britanicii i-au acordat practic lui Washington răgazul de un an să-şi organizeze forţele combatante. De ce nu i-au urmărit imediat pe coloniştii slab organizaţi şi încă neunificaţi din Noua Anglie rămâne una dintre marile întrebări rămase fără răspuns referitoare la Revoluţia americană. Ceea ce au făcut britanicii, în schimb, a fost să abandoneze complet lupta din Noua Anglie, preferându-i scurte şi inutile incursiuni în oricare altă parte a coloniilor. Washington nu s-a înşelat apreciind că New York City avea să fie locul pe care britanicii îşi propuneau să îl atace serios. O masivă forţă militară, formată din treizeci şi două de

mii de soldaţi, cea mai mare armată pe care o văzuseră coloniile vreodată, se îndrepta spre New York.
Washington a ridicat fortificaţii pe Brooklyn Heights, cu scopul de a face faţă unei forţe militare care, prin superioritatea sa covârşitoare, ameninţa să pună capăt războiului dintr-o singură lovitură. Washington a făcut greşeala de a-şi amplasa trupele cu spatele spre apă, şi numai ajutorul pescarilor şi marinarilor din Massachusetts a făcut posibilă salvarea a 9.500 de persoane, pe care le-au trecut în Manhattan la bordul ambarcaţiunilor lor. In acelaşi timp, generalul Howe a oprit înaintarea armatei britanice pentru a zăbovi, timp de două ore, la o ceaşcă de ceai în compania doamnei Robert Murray, la reşedinţa acesteia de la Murray Hill. Washington şi-a continuat retragerea spre White Plains, a continuat traversând fluviul Hudson până la Fort Lee şi apoi a avansat spre vest, traversând New Jersey. Britanicii l-au urmărit fără nici o grabă.
în mod evident, în acel moment britanicii deţineau un avantaj net: o armată terestră superioară, formată din nouă mii de mercenari, o forţă navală importantă, provizii, armament şi muniţie în cantităţi mari, un buget mare care le permitea suplimentarea proviziilor, muniţiei şi armamentului; şi mai aveau de partea lor o numeroasă populaţie loialistă, de orientare tory, care sprijinea eforturile de război ale Angliei. Americanii aveau o armată inferioară, nu dispuneau de o forţă navală, nu aveau provizii, armament şi muniţie adecvate şi nici un fel de fonduri cu care să le suplimenteze. Populaţia care îi susţinea pe patrioţi se scindase, o parte trecând de partea loialiştilor, urmând exemplul unora dintre conducătorii săi. Prin urmare şi în aceste condiţii, cum a reuşit Armata Continentală să înfrângă trupele britanice? în realitate, războiul a fost câştigat de câţiva oameni, legaţi prin puternice relaţii masonic - şi uneori uniţi de evenimente de natură religioasă - acţionând adeseori în ilegalitate şi aproape întotdeauna pentru a-şi servi propriile interese. Evenimentele au culminat cu remarcabilul succes care a încununat efortul patrioţilor, victoria de la Yorktown, realizată printr-un act îndrăzneţ de mituire care nu era deloc neobişnuit pentru acea epocă.

Capitolul 6
FRANKLIN ŞI LUMEA SECRETĂ A MASONERIEI
Una dintre cele mai remarcabile, însă necunoscute, istorii a Revoluţiei americane se referă la intrigile urzite în culise de Benjamin Franklin şi de acoliţii lui din Europa. Dacă Franklin nu s-ar fi străduit să asigure coloniilor americane armamentul şi fondurile necesare, şi dacă nu i-ar fi atras pe aliaţii francezi şi spanioli în tabăra sa, este foarte probabil că soarta războiului ar fi

fost complet diferită. Franklin a acţionat prin intermediul organizaţiilor masonice din Anglia şi din Franţa, iar partenerii săi europeni care au susţinut eforturile pro-americane de război au fost, cel mai adeseori, hedonişti, ocultişti, roza crucieni*, negustori de sclavi şi spioni. Franklin a făcut avere în tinereţe, în principal datorită faptului că era proprietarul unor ziare şi al *Poor Richard's Almanack***. Deşi quaker, el era atras de ocultism. Franklin ar putea fi supranumit precursorul curentului New Age, fiindcă el obişnuia să mediteze în fiecare dimineaţă şi seara, practica ocazional regimul vegetarian şi era preocupat de subiecte ca viaţa după moarte şi posibilitatea reîncarnării. Era un extravertit desăvârşit, sigur de sine şi încrezător în propriile-i forţe, un exemplu de hărnicie, de cumpătare şi de modestie, însă, în acelaşi timp, un personaj care iubea viaţa şi plăcerile pe care le oferea viaţa din înalta societate, dar şi adeptul practicant al unui cod sexual mai libertin. Se bucura de compania femeilor şi a scris despre plăcerile procurate de actul sexual în compania unor doamne mai vârstnice.[1]

* Membri ai Ordinului Rosy Cross, frăţie mistică din Germania, fondată de Christian Rosenkreutz în secolul al XVII-lea, având la bază înţelepciunea ocultă a Orientului (n.t.) " Almanahului sărmanului Richard (n.t.)

STEVENSORA

Franklin s-a afiliat câtorva societăţi şi a fondat un club politic propriu, denumit Junto, şi Societatea filozofică. In perioada în care a intrat în masonerie, el plănuia să înfiinţeze Partidul Unit al Virtuţii. Franklin a fost atras de masonerie, fiindcă aceasta îmbrăţişa aceleaşi idealuri în care credea şi el, dar şi datorită originii şi orientării ei ezoterice. Iar, a fi mason mai prezenta şi un avantaj de ordin pragmatic: Franklin a remarcat că afacerile şi contractele importante erau acordate altor masoni din Pennsylvania şi din statul învecinat New Jersey. Dacă masoneria nu impunea bariere sociale, ea punea totuşi accentul pe sprijinul acordat gentilomilor care făceau parte, la acea dată, din elita societăţii. Cum ar fi reuşit altfel un ucenic de tipograf să graviteze în aceleaşi cercuri pe care le frecventau membrii ai familiilor Penn şi Shippen din Philadelphia?

Franklin a devenit francmason o dată cu intrarea sa, în anul 1731, în Loja Sfântului loan din Philadelphia. Loja era formată din negustorii de frunte ai oraşului; într-adevăr, 75 la sută dintre membri lojii erau comercianţi sau căpitani de vas.[2] Franklin s-a dedicat trup şi suflet masoneriei, folosindu-şi atât capacităţile intelectuale, cât şi resursele tipografiei sale pentru a promova masoneria, publicând articole pro-masonice, elaborând hotărârile Lojii şi tipărind prima carte masonică din America. Masoneria i-a adus contacte şi contracte, iar el le-a datorat „prietenilor săi din Casă"[3] obţinerea unor contracte în calitate de tipograf al obştii. Soarta i-a surâs, iar averea i-a sporit în cei zece ani care au urmat iniţierii sale.

In calitate de publicist independent şi potent, Franklin a rămas un perpetuu autodidact, fiind „major" în filozofie şi „minor" în politică. El a evoluat în ierarhia masonică devenind maestrul lojii din care făcea parte pentru ca, în scurt timp, să devină Marele Maestru al întregii provincii. S-a numărat printre primii care au atacat public impozitele fără reprezentare, întreprinzând în acest scop o călătorie în Anglia, în anul 1754. Franklin a fost cel care a elaborat planul unionist ce includea o mare Casă a reprezentanţilor.[4]

Franklin a înfiinţat unităţi de pompieri, aşezăminte spitaliceşti, biblioteci şi tot el este cel căruia i se datorează introducerea iluminatului stradal. De multe ori, şi-a oferit serviciile în mod gratuit, un exemplu în acest sens fiind

înfiinţarea unei poşte proprii care servea parţial şi difuzării gratuite a ziarelor sale. Era proprietarul a opt ziare locale deschise de la New York şi până în Antigua, printre care se număra şi un ziar de limbă germană pentru comunitatea din Pennsylvania. In anul 1748, în vârstă de patruzeci şi doi de ani, Franklin se retrage din afacerea publicistică, pentru a-şi dedica viaţa ştiinţei şi politicii, deşi, în realitate, el nu a abandonat niciodată scrisul.[5]

Dar dacă Franklin rămâne viu în amintirea posterităţii prin operele sale publice, puse în folosul comunităţii, şi prin proverbele sale încărcate de un bun-simţ pragmatic, o altă latură a

personalităţii sale a rămas în mare parte ignorată. Universul său era împărţit între existenţa cotidiană, materialistă, pe care trebuia să o ducă în folosul noilor colonii şi secretele ştiinţelor ezoterice. Relaţiile sale puternice cu filozofi, roza crucieni, ocultişti şi, mai ales, cu masoni, i-au permis lui Franklin să evolueze liber şi neîngrădit în oricare dintre taberele aflate în conflict.

CLUBUL HELLFIRE

Printre personalităţile pe care le-a cunoscut Franklin în cursul periplelor sale în Anglia, din perioada care a precedat Revoluţia, se numără şi Şir Francis Dashwood. Dashwood era ministru de finanţe şi fondatorul unei societăţi proprii, numită Dilettanti, iar, mai târziu, al unei alte grupări cu caracter semi secret, intitulat Călugării Sfântului Francisc sau Călugării de la Medmenham. Nici una dintre grupări nu avea nici o asemănare de vreun fel cu ordinele religioase. Petrecerile organizate de Dashwood aveau un caracter licenţios şi se spune că la ele ar fi participat prostituate îmbrăcate în călugăriţe, că ar fi inclus rituri sataniste, adorarea unor zeităţi păgâne şi orgii.

Dashwood era fiul unui prosper om de afaceri, mason iniţiat în Italia la o vârstă extrem de fragedă şi care pătrunsese în aristocraţie în urma căsătoriei. Dashwood a rămas instalat în Casa Comunelor timp de peste douăzeci de ani, unde a deţinut numeroase funcţii, printre altele pe aceea de ministru de finanţe, de trezorier al regelui George al III-lea şi de şef al poştelor. Banii pe care îi avea acest mason i-au permis să reconstruiască reşedinţa strămoşească de pe domeniul West Wycombe, de o

manieră care l-ar fi umplut de mândrie pe Caligula - împodobind-o cu statui de zeităţi din Grecia şi din Roma antice, cu tavane bogat ornate cu fresce, ale căror motive erau inspirate de scene de viaţă din Imperiul Roman, şi un lac artificial pe care se dădeau reprezentaţii ale unor bătălii navale în miniatură. Aripa vestică a clădirii era replica templului clasic închinat lui Bahus, în care zeul Dionysos şi zeiţa Ariadna erau reprezentaţi în care trase de leoparzi. O altă sală a reşedinţei lui Dashwood era concepută aidoma unui templu masonic. Tematica păgână se extindea în grădinile conacului, unde erau amplasate statui din piatră ale zeilor şi zeiţelor Antichităţii clasice, în posturi erotice.

In apropierea domeniului, se afla Abaţia din Medmenham, pe care Dashwood a modificat-o, dându-i forma unui templu păgân, deasupra porticului fiind săpat în piatră următorul avertisment: „Facă-se voia ta". Totuşi, sufrageria, cu statuile sale de zeităţi egiptene şi romane ale tăcerii, avertiza invitaţii că nu se cuvine să vorbească despre aventurile lor galante, însă poate cea mai stranie transformare pe care a suferit-o clădirea a fost cea obţinută în urma excavării unei adevărate reţele de catacombe, săpate chiar sub dealul West Wycombe, unde se spune că fraţii săi „călugări" se împreunau cu doamnele invitate la petrecerile sale. Se pare că tot aici s-ar fi aflat un sanctuar subteran şi secret, care servea drept loc de oficiere a liturghiilor negre, ca parte a spectacolului oferit invitaţilor.

Iniţiat în masonerie şi mare amator de ştiinţe oculte, înfiinţând o organizaţie după alta, Dashwood frecventa cele mai înalte cercuri ale societăţii engleze, unul dintre acestea urmând să fie cunoscut sub denumirea de Clubul Hellfire[6]. Clubul era considerat de mulţi ca fiind cel puţin bizar. Odinioară membru al unui ordin druidic înfiinţat în anul 1717 cu scopul de a readuce la viaţă religia celtică (printre membrii acestuia s-a numărat şi poetul William Blake, druid şi Mare Maestru al Ordinului Rozicrucian), Dashwood a fost exclus din societate datorită ecourilor tot mai puternice ale activităţilor care se desfăşurau pe domeniul West Wycombe.

In anul 1758, Franklin a vizitat Anglia şi West Wycombe, unde s-a întâlnit cu Dashwood pentru a pune la punct o viziune comună asupra coloniilor britanice din America. Franklin a fost acceptat în Clubul Hellfire unde s-a împrietenit cu câţiva stâlpi

ai societăţii engleze ca John Stuart, conte de Bute; John Wilkes, politician radical, membru al

Parlamentului şi, mai târziu, primarul Londrei; John Montagu, conte de Sandwich; cu fiul arhiepiscopului de Canterburry şi cu Prinţul de Wales.
John Stuart, al treilea conte de Bute, se născuse la Edinburgh şi era întâiul prim ministru britanic de origine scoţiană. Educat la Eton şi la Universitatea Leyden din Ţările de Jos, Stuart s-a căsătorit cu Mary Wortley Montagu. Statutul său social s-a îmbunătăţit şi mai mult după ce l-a cunoscut pe Prinţul de Wales la cursele de cai şi a intrat în clica sa de jucători de cărţi.
Frederick Louis, Prinţ de Wales, era fiul regelui George al II-lea, care era suveranul Angliei la acea vreme. George al II-lea îşi detesta fiul, tot atât de mult cum îl detesta şi mama lui, regina, nici unul dintre părinţii imperiali nedorind să îl ştie aproape, în ciuda faptului că el era moştenitorul de drept al tronului. Tânărul Frederick era mic de statură, urât şi dizgraţios, avea o sănătate debilă, o frunte îngustă şi teşită, ochi bulbucaţi, pungi sub ochi, pleoapele umflate şi bărbie dublă, într-adevăr, era un descendent al Casei de Hanovra.[7] Frederick şi soţia sa, Prinţesa Augusta de Saxa-Gotha, au fost expulzaţi din Palatul Kensington. Frederick şi-a găsit un refugiu în orgiile care se organizau săptămânal în catacombele de la West Wycombe, iar Prinţesa Augusta l-a adus aici pe lume pe George al III-lea, băieţelul care avea să domnească peste Anglia în timpul Revoluţiei din coloniile americane.
John Wilkes, tânărul membru al Parlamentului, era, asemenea lui Şam Adams, fiul proprietarului unei distilerii de bere. El s-a căsătorit cu o femeie mult mai în vârstă decât el, moştenitoarea Mary Meade, datorită atracţiei pe care a exercitat-o asupra sa averea femeii şi avantajele care decurgeau de aici. Soţia sa stăpânea vastul domeniu de la Aylesbury, unde Wilkes a petrecut însă foarte puţin timp, preferând stilul de viaţă pe care îl duceau majoritatea aristocraţilor englezi: acela de crai şi de cartofor. In scurt timp, Wilkes a risipit averea soţiei sale de care s-a separat curând, orientându-se spre politică, în ciuda participării sale la orgiile Clubului Hellfire, el a ajuns să îi urască pe regele Angliei şi pe contele de Bute. Alegerea contelui în funcţia de prim ministru a nemulţumit majoritatea membrilor Parlamentului, deoarece incompetenţa lui Bute era notorie.

In special Wilkes s-a întors împotriva vechilor săi prieteni de la Clubul Hellfire pe care i-a atacat în mod public, rostind în Parlament discursuri împotriva monarhiei şi în favoarea unei guvernări constituţionale.
într-unul din cele mai renumite discursuri ale sale, publicat în numărul 45 din *North Briton,* ziar pe care îl distribuia, Wilkes declara următoarele: „Prerogativele Coroanei sunt acelea de a exercita puterea constituţională care i-a fost încredinţată cu înţelepciune şi în numele raţiunii, iar nu de o manieră în care favoritismele şi parţialitatea oarbă ...*Şi* poporul are prerogativele sale." Interpretând ultimele cuvinte ca pe o invitaţie deschisă la revoltă, regele l-a aruncat pe Wilkes în temniţa din Turnul Londrei, deşi imunitatea parlamentară i-a adus curând eliberarea. După revenirea sa în Parlament, Wilkes a continuat să publice, iar ultimele sale articole în care se amestecau subiectele triviale şi cele politice, i-au adus până la urmă excluderea din Parlament. In Anglia şi în America, Wilkes era însă considerat a fi un adevărat erou.[8] în anul 1774, el a fost ales Lord primar al Londrei. Francmasoneria operativă a funcţionat ca reprezentant britanic secret al organizaţiei americane Fiii Libertăţii şi a strâns astfel fonduri pentru Armata Continentală, care au ajuns în America cu ajutorul lui Franklin.
Un alt membru marcant al Clubului Hellfire a fost contele de Sandwich, John Montagu. Cu o educaţie aleasă, dobândită la Universităţile Eton şi Cambridge, cu nenumărate călătorii la activ şi membru al Societăţii Regale, Montagu era şi el un crai şi un cartofor. Se spune că era atât de împătimit al jocurilor de noroc, încât refuza să plece de la masa de joc fie şi pentru a mânca. El prefera să i se aducă o bucată de friptură pe care o aşeza între două felii de pâine şi a inventat astfel celebrul sandviş. Pe cât de încununată de succese era viaţa sa de om public, pe atât de tragică a fost viaţa sa personală. Soţia sa, Dorothy, l-a părăsit fiindcă suferea de o boală mentală progresivă. Amanta sa, Martha Ray, era o cunoscută cântăreaţă, în vârstă de

numai şaptesprezece ani atunci când s-au cunoscut. Montagu a trăit cu Ray în reşedinţa sa timp de şaptesprezece ani, până când cântăreaţa a fost ucisă de un preot de ţară nebun care voia să se căsătorească cu ea.
Montagu a îndeplinit câteva funcţii importante în armată, printre care şi cea de Amiral al flotei regale britanice. Deşi el

este cel care a modernizat-o, flota britanică a pierdut lupta cu revoluţionarii americani, susţinuţi de aliaţii lor francezi. Montagu a rămas imortalizat în istorie şi prin sponsorizarea expediţiei în care a plecat căpitanul Cook, cel care a descoperit „Insulele Sandwich" din mijlocul Oceanului Pacific. Insulele aveau să-şi schimbe ulterior denumirea în Hawaii. Sandwich l-a întâlnit pe Dashwood în anul 1740, devenind curând membru al societăţii Dilettanti şi al Ordinului Sfântului Francisc. Sandwich l-a cunoscut pe Franklin când acesta se afla la comanda flotei din colonii şi au devenit în scurt timp foarte apropiaţi, deoarece amândoi participau cu plăcere la petrecerile date de prietenul lor comun în reşedinţa sa de la West Wycombe. Cu Montagu la comanda flotei regale britanice, Dashwood controlând sistemul poştelor din Anglia şi Franklin în fruntea Comitetului pentru Corespondenţă secretă, cei trei bărbaţi formau un trio cel puţin ciudat.
în această fază incipientă de formare a sistemului poştal, titulatura de *maestru al poştelor* avea şi semnificaţia „de maestru spion", deoarece şeful poştelor avea acces la şi controla întreaga corespondenţă a statului. Franklin petrecuse mulţi ani în Anglia în calitate de agent al statului Pennsylvania, iar, ulterior, de purtător de cuvânt al Americii şi primea însărcinări, fiind chemat la ordine dinaintea Consiliului Coroanei, în aceeaşi perioadă în care Angliei îi parveneau veştile despre Partida de ceai de la Boston. Franklin a fost acuzat de a fi creat o Republică în America, însă urmările nu au fost grave, el pierzând funcţia de maestru al poştelor pentru colonii. Spionul era, la rândul său, spionat, propria sa corespondenţă fiind deschisă şi citită.

FRANKLIN ÎN FRANŢA

Sunt certe contribuţia pe care şi-a adus-o Franklin şi sprijinul acordat de partida anti-tory din Anglia. Din culise, a fost lansat un adevărat război propagandistic care îşi propunea să dividă opinia publică engleză. Când spionii americani au prins de veste că urmau să fie angajaţi în armată mercenari din Hessa, Franklin a trecut imediat la acţiune. El a colaborat cu Jefferson, cu scopul de a lupta împotriva mercenarilor pe două fronturi. In Europa, Franklin a redactat o scrisoare care se voia a fi scrisă de un prinţ german şi adresată comandantului său american, în

care comenta că suma pentru fiecare mercenar ucis era prea mică şi că, în realitate, acesta era tras pe sfoară, fiind privat de sume importante pentru fiecare dintre soldaţii săi ucişi. El l-a încurajat pe ofiţer să-şi lase soldaţii să moară, mai degrabă decât să îi trimită acasă schilodiţi, îngrijirea răniţilor devenind astfel o povară, în America, Jefferson distribuia înştiinţări prin care se anunţa că dezertorii hessieni vor primi pământ în colonii. Urmarea a fost că au dezertat peste cinci mii de mercenari din Hessa.
Este foarte posibil ca prietenii din înalta societate - dar şi cei din mai joasa societate - să îl fi ajutat pe Franklin, salvându-l de la ingrata soartă a morţii prin spânzurătoare care îl aştepta pe orice trădător. El a stabilit curând cartierul general al războiului revoluţionar la Paris. Franklin şi Co. nu se amestecau cu francezii de rând. în schimb, ei erau invitaţi la recepţii, trataţi cu cinste, întreţinuţi şi găzduiţi de aristocraţi. Aristocraţii cu sânge albastru din Franţa şi din Anglia se cunoşteau bine între ei, iar intrigile urzite în culise aveau să provoace, nu o dată, nenumărate episoade jenante pentru toţi cei implicaţi. Una dintre cunoştinţele lui Franklin, Caroline Howe, era sora generalului Şir William Howe, cel care luptase în fruntea armatei din Quebec şi despre care se zvonea că urma să preia comanda armatelor în America.[9] Un alt frate

al lor, amiralul Lord Richard Howe, se afla deja la comanda flotei britanice din coloniile americane. Sora generalului Howe le-a făcut cunoştinţă lui Howe şi lui Franklin, mutare care avea să conducă, mai târziu, la grave acuzaţii la adresa generalului Howe.
Franklin înţelegea perfect cât de importanţi erau pentru cauza americană cei care navigau pe mările şi oceanele lumii făcând comerţ. Navigaţia reprezenta un mijloc extrem de important de aprovizionare si de comunicare, navigatorii susţineau, în general, cauza eliberării de sub dominaţia britanică, iar, cum majoritatea acestora îşi făcuseră o adevărată profesiune de credinţă din încălcarea suitei de legi comerciale care se schimbau de la o zi la alta, ei funcţionau, cel mai adeseori, în frăţii ale căror secrete erau păstrate cu străşnicie. Masoneria domnea peste regatul mărilor şi al oceanelor, şi până şi un personaj de talia lui Franklin avea nevoie de o recomandare pentru a câştiga încrederea negustorilor.

în Franţa, aceste legături i-au fost asigurate de Sieur Montaudoin din Nantes şi de dr. Jacques Barbeu-Dubourg din Paris. Când Franklin a ajuns în Franţa, el s-a îndreptat direct către bastionul francmasoneriei din Nantes. Portul care forfotea de activitate era controlat de negustori, iar puţini dintre ei erau dispuşi să respecte nişte legi care, în realitate, le îngrădeau activităţile comerciale. Negustorii comunicau între ei printr-o serie de coduri care îi menţineau pe venetici în afara sferei lor de interese. Nantes mai era şi unul dintre cele mai importante porturi în care se făcea negoţ cu sclavi - cel mai mare port de acest gen din Franţa — iar triunghiul comercial care asigura livrarea sclavilor şi a muniţiei în America se bizuia pe negustorii din Marea Caraibilor, în marea lor majoritate americani. Relaţiile comerciale pe care le-au stabilit contrabandiştii din Franţa şi cei din America aveau să constituie unul din cele mai importante elemente ale luptei pentru dobândirea independenţei coloniilor americane. Neguţătorii francezi de sclavi erau bine înarmaţi şi deţineau scrisori de licenţă care îi împuterniceau să atace şi să captureze nave britanice. Proaspăt câştigaţii prieteni ai lui Franklin erau un bun extrem de valoros pentru cauza americană; Dubourg cumpăra atât de necesarele furnituri şi provizii, care erau apoi transportate pe corăbiile lui Montaudoin.
La Paris, cunoscuţii pe care şi-i făcuse Franklin pentru vreme de război l-au ajutat să fie admis în trei loji masonice. Cea mai prestigioasă dintre ele era Loja celor Nouă Surori. Franklin a fost rapid admis ca membru în această lojă care era un viespar de activitate politică. Loja se dedicase politicii de introducere a reformei în societatea franceză. Unul dintre obiectivele sale era acela de a oferi un sistem alternativ de învăţământ, care îşi propunea să preia controlul din mâna Bisericii romano-catolice. In acest sens, erau susţinute cursuri gratuite pe teme ca istoria, religia şi ştiinţele la Colegiul lui Apollo pe care le sponsoriza loja. Unul dintre istoricii masoneriei îi atribuie lui Franklin înfiinţarea Societăţii apolloniene, creată cu scopul de a uni ştiinţa şi religia într-o singură disciplină. Datorită zelului revoluţionar de mai târziu denumirea sa avea să fie modificată în Lycee Republicam. Printre membrii lojii se numărau ducele de la Rochefoucauld, care a tradus în franceză Constituţia americană"[1], căpitanul John Reinhold Forster, cel care avea să plece în expediţia condusă de Cook, şi filozoful

Voltaire. Adevărul este că Franklin a fost prezent la admiterea lui Voltaire în lojă şi la iniţierea sa care s-a produs în aprilie 1778. Dr. Edward Bancroft, prieten apropiat al lui Franklin şi agent în solda Lordului Auckland, şeful reţelei de spionaj britanic, era un alt membru al aceleiaşi loji. După încheierea războiului, în lojă a fost admis John Paul Jones.
Intrigile care l-au ajutat pe Franklin să-şi alcătuiască propria reţea de spionaj în Franţa scapă unei înţelegeri complete. Masonii aflaţi în fruntea Lojii celor Nouă Surori se pronunţau a fi, în acelaşi timp, de partea Bisericii şi împotriva ei. Majoritatea membrilor se întâlneau în salonul bogatei şi excentricei Anne-Catherine de Ligniville D'Autricourt Helvetius, pe care Samuel Adams o dispreţuia, dar care constituia ţinta atacurilor amoroase ale lui Franklin. La salonul său participau cu regularitate membrii a diverse ordine religioase catolice, dar şi oameni de

afaceri şi oameni de ştiinţă sau de litere. Un cerc atât de eclectic probabil că avea puternice încrengături cu sferele religioase şi politice.
Franklin, în aparenţă deist declarat (credea în Dumnezeu fără a se fi afiliat unei confesiuni), era implicat activ în sforăriile aristocraţiei franceze care năzuia către renunţarea treptată la monarhia absolută. Cea mai adecvată formă alternativă de guvernare era cea a monarhiei constituţionale, care ar fi menţinut regele pe tron, păstrând, în acelaşi timp, o relaţie puternică cu Biserica romano-catolică.
Cartierul general unde se urzeau aceste intrigi era catedrala Saint-Sulpice din Paris. Aici se întâlneau prelaţii care aveau să fie mai târziu ostracizaţi, fiindcă au refuzat să susţină statul revoluţionar (anti-catolic). In schimb, aceştia şi-au unit forţele cu Cavalerii de Malta care, la rândul lor, s-au văzut ameninţaţi de statul popular, iar mai târziu, de Napoleon. Un cure* de la Saint-Sulpice avea sa fie confesorul marchizei de Lafayette, Mărie Adrienne d'Ayen de Noailles. Lafayette luptase pentru eliberarea de sub tirania monarhiei din Anglia, însă, o dată întors în ţară după război, avea să găsească noi probleme acasă. Refuzul său de a depune jurământ de supunere în faţa noului guvern a constituit linia de demarcaţie care a obligat familia Lafayette să se situeze pe o poziţie clară. Lafayette a adoptat cauza Bisericii catolice şi a plătit un preţ scump pentru alegerea sa.
' Preot catolic, Ib. franc, (n.t.)

Mulţi aristocraţi şi şefi ai Bisericii romano-catolice şi-au pierdut literalmente capul, după ce au fost ghilotinaţi în Revoluţia franceză, care a fost îndreptată deopotrivă împotriva Bisericii şi a monarhiei. Numai că Saint-Sulpice şi Compania Sfântului Sacrament* au supravieţuit. După Revoluţia franceză, un ordin al companiei, intitulat Doamnele Inimii Sacre, s-a bucurat de întreaga susţinere a familiei d'Ayen. Datoria lor sacrosanctă era devoţiunea constantă faţă de sfânta taină, duhul nerevelat din Sfântul Potir. Din oră în oră, câte o soră o înlocuia pe cea dinaintea sa în veghea lor permanentă. Până şi acest ordin de călugăriţe era obligat să opereze în mare secret.
Asemenea devoţiune constantă faţă de tainele credinţei în Dumnezeu contrastau puternic cu realismul îmbrăţişat de oamenii de ştiinţă, deşi acest lucru nu constituia o problemă pentru masoneria ale cărei manevre politice se foloseau de cele Nouă Surori şi de centre de influenţă religioasă ca Saint-Sulpice. Indiferent ce convingeri ar fi îmbrăţişat Franklin, el le păstra numai pentru sine. Avea un rol important de îndeplinit, în principal, acela de a furniza muniţii şi armament rebelilor din coloniile americane. Din acest motiv, Franklin s-a afiliat Lojii Sfântului loan din Ierusalim, apoi Lojii Des Bons Amis** şi unui conclav misterios, intitulat Loja Regală a Comandanţilor Templului de Vest din Carcassonne. Legăturile stabilite prin intermediul acestor loji erau nepreţuite, deoarece îl ajutau să procure proviziile atât de necesare, care erau apoi îmbarcate pe nave ale căror proprietari erau masoni, printre altele, corabia *Jean Baptiste**** numită astfel în cinstea marelui sfânt protector al masoneriei. Nouăzeci la sută din praful de puşcă folosit de armata condusă de Washington a fost procurat din Franţa.
Prin intermediul strădaniilor lui Franklin şi ale colaboratorilor săi masoni din Europa, şi alţi comercianţi, chiar şi piraţi, s-au alăturat cauzei şi eforturilor de război american. Când participarea negustorilor francezi a devenit un fapt cunoscut în mediile comerciale, olandezii au fost primii care le-au minat exemplul. Această naţiune pierduse supremaţia pe mare şi posesiunea coloniilor americane în favoarea Angliei.
* Sfânta împărtăşanie sau Cuminecătură (n.t.) " Bunii Prieteni, Ib. franc. (n.t.) " loan Botezătorul, Ib. franc. (n.t.)

Casa Crommelin din Amsterdam era mai mult decât fericită să împuşte doi iepuri deodată: să îi dea peste nas regelui englez şi să scoată un profit frumos din furnizarea prafului de puşcă către insurgenţii americani.[12] Cu scopul de a menţine însă aparenţa de neutralitate, corăbiile olandezilor navigau fără escală până în minuscula Insulă Saint Eustatius unde descărcau

transporturile de muniţie şi ceai care erau apoi preluate la bordul vaselor americane. După ce navele britanice s-au postat în apele neerlandeze şi spionii britanici au descoperit complotul pus la cale de olandezi în scop mercantil, olandezii s-au folosit de Portugalia drept zonă-tampon. Mărfurile erau transportate pe mare până în porturile portugheze, unde erau încărcate din nou şi luau drumul Mării Caraibilor. Britanicii şi-au dat curând seama că au o problemă, însă nu au reuşit să găsească o soluţie. Preferând să nu rişte ruperea relaţiilor şi o confruntare armată chiar la ei acasă, ei s-au mulţumit să nu facă nimic, asistând neputincioşi cum corăbiile olandeze erau vopsite, îşi schimbau pavilionul sub care navigau şi îşi transportau nestingherite mărfurile către Americi.

Britanicii se confruntau cu probleme mult mai serioase decât aceea de a pune capăt acestui tip de negoţ; conducătorii erau îngrijoraţi că revoluţia şi războiul s-ar putea extinde şi asupra altor colonii. Probabil că relativa distanţă geografică dintre coloniile americane originare şi alte colonii pe care le câştigase Anglia a împiedicat propagarea revoluţiei. Indiile de Vest, Canada şi bastionul îndepărtat al Insulelor Bermuda aveau fiecare propriile interese de apărat, încât loialitatea lor nu era un fapt cert, nici garantat.

Reţeaua masonică secretă care îi unea pe contrabandişti a făcut legătura între americani şi verii lor englezi din Bermuda. Bărbaţi ca John Hancock erau obligaţi să menţină secretul dacă doreau să manevreze cu succes pentru a evita navele vamale ale britanicilor, ca şi suita de legi care restricţiona activitatea negustorilor. Masoneria furniza protecţia perfectă unei frăţii care devenea tot mai răspândită. In scopul de a stabili legăturile pe insulele îndepărtate de la Bermuda şi până în Barbados, căpitanul unei corăbii sau negustorul care alegea să-şi transporte marfa la bordul acesteia era obligat să întreţină legături cu cei în care se încredea cel mai mult. Frăţia masoneriei care se extinsese pe mările lumii le-a permis multora să evite conflictele religioase

sau politice şi să supravieţuiască. Familia Tucker din Virginia şi Bermuda furnizează ilustrarea elocventă a modului în care duplicitatea, loialitatea îndoielnică şi încălcarea flagrantă a legii nu au constituit o piedică în calea atingerii prosperităţii - cu condiţia întreţinerii unor relaţii potrivite la locul potrivit.

CLANUL TUCKER

Istoria Insulelor Bermude este strâns legată de istoria Americii. Descoperite mai întâi de spanioli, în anul 1503, Insulele Diavolului, cum au fost denumite de Juan de Bermudez, au trecut printr-un secol de mari frământări. Regele lacob I a oferit pământuri pe aceste insule Companiei Virginia. în anul 1612, un grup format din şaizeci de englezi a ajuns în insule, aceştia fiind şi primii colonişti. Din primele zile ale colonizării sale, economia insulei s-a întemeiat pe contrabandă şi piraterie, pe negoţul cu tutun şi cu grăsime de balenă. Recent, lojile francmasoneriei din Bermuda au sărbătorit două sute de ani de existenţă, însă masoneria se înfiinţase cu cel puţin cincizeci de ani înainte ca Loja Sfântului Gheorghe sa primească actul de recunoaştere oficială din anul 1797. Contele de Strathmore, Marele Maestru al tuturor lojilor engleze, numise un mare maestru provincial în aceste insule, înjurai anului 1544. Loja Sfântului Gheorghe este cea mai veche dintre toate lojile operaţionale de Rit Vechi Scoţian care au funcţionat în afara graniţelor Scoţiei. Prevalenta masoneriei este şi astăzi evidentă, în mod special referindu-ne la clădirea care adăposteşte Vama din portul Saint George, construcţia aducând mai degrabă cu un templu masonic decât cu o clădire administrativă.

Ştiut fiind că aproximativ o treime din totalul activităţilor comerciale desfăşurate în Bermuda colonială se datora contrabandei, nu este de mirare faptul că existau strânse relaţii între coloniile americane şi Insulele Bermuda. La Congresul Continental care s-a întrunit la Philadelphia în anul 1775 a participat şi o mică delegaţie din Bermuda. Insulele

Bermuda au rămas loiale Coroanei, fapt care ce nu i-a împiedicat pe locuitorii săi să acorde sprijin revoluţionarilor.
Familia Tucker, implantată în Bermuda şi în Philadelphia, a condus mişcarea de rezistenţă a coloniştilor americani. Dinastia Tucker îşi are originea încă din epoca istorică a invaziei

normande conduse de Wilhelm Cuceritorul. După şapte sute de ani de la cucerirea normandă, pe măsură ce Britania îşi extindea influenţa asupra Lumii Noi, clanul a început să joace un rol însemnat în invazia Americilor. Membrii ai familiei Tucker s-au stabilit în Charleston, în Carolina de Sud, în Virginia şi în Insulele Bermuda, unde au reuşit să acapareze puterea şi să câştige tot mai multe privilegii.
Colonelul Henry Tucker a fost agentul Revoluţiei americane implantat în Bermuda. In anul 1775, în urma Congresului Continental, negustorii au primit permisiunea de a face comerţ cu produse alimentare la schimb cu praf de puşcă. Washington a amintit Congresului că armata sa avea nevoie disperată de praf de puşcă, în timp ce rezidenţii Insulelor Bermuda aveau nevoie disperată de alimente, în luna august a aceluiaşi an, două nave ale patrioţilor s-au întâlnit cu oamenii colonelului Tucker. Locuitorii din Bermuda i-au ajutat pe americani să pătrundă în Fortul Williams cu scopul de a fura o sută de butoaie cu praf de puşcă, care au fost rapid încărcate pe balenierele din Bermuda, iar, ulterior, transferate pe corăbii americane. Cei care au furat praful de puşcă nu au fost niciodată pedepsiţi, fiindcă Anglia se temea că populaţia locală nu aştepta decât pretextul pentru a îmbrăţişa cauza americană. Foarte utilă în acest episod a fost poziţia deţinută de fiul colonelului Tucker, care, la acea dată, era guvernatorul Insulelor Bermuda şi care, în ciuda acţiunii sale de înaltă trădare, s-a menţinut în funcţia de guvernator mult după ce Anglia îşi pierduse coloniile americane. Mai mult decât atât, nepotul colonelului Tucker, Henry St. George, a devenit preşedintele Companiei Britanice a Indiilor Orientale.
în timpul Revoluţiei, diplomatul american Silas Deane făcuse recomandarea ca Bermuda să fie folosită de americani ca bază de aprovizionare şi menţinută drept şantier naval şi port care să ofere protecţie minusculei flote americane, în schimbul acestei înlesniri, locuitorilor insulei li s-au promis alimente. Insula le-a furnizat americanilor nave rapide, construite din cedru de Bermuda. St. George Tucker făcea parte din ramura stabilită în Virginia a clanului Tucker, care întreţinea puternice legături comerciale cu insula, si el este cel care i-a sugerat lui George Washington să preia Bermuda în anul 1780.[13] St. George a fost prezent la negocierile de la Yorktown, în calitate de interpret al

lui Rochambeau; ajutorul său nepreţuit se pare că a fost mult mai util în afara câmpului de luptă, deoarece comandantul francez avea nevoie de tot sprijinul posibil pentru a cunoaşte femei frumoase.
Eforturile concertate ale membrilor familiei Tucker din perioada Revoluţiei, care, din punctul de vedere al britanicilor, ar putea fi, pe drept cuvânt, considerate înaltă trădare, nu au ştirbit în nici un fel prestigiul clanului Tucker. Casa Tucker din portul Saint George, numită astfel în cinstea lui Henry Tucker, trezorierul coloniei britanice şi preşedintele Consiliului Guvernatorului, reşedinţă achiziţionată în anul 1775, face parte din patrimoniul naţional al Insulei Bermuda şi reprezintă una dintre atracţiile turistice moderne. Prestigiul şi relaţiile familiei Tucker i-au ajutat să iasă cu obrazul curat din toate scandalurile şi să supravieţuiască tuturor încercărilor. „India Henry", denumire sub care era cunoscut Henry St. George Tucker, a petrecut şase luni în închisoare pentru „încercare de viol" comisă în timpul exercitării funcţiei de preşedinte al Companiei Britanice a Indiilor Orientale.
John Randolph, fiul importantului om de stat din Virginia (numit tot John), şi soţia sa, Nancy, au fost acuzaţi de uciderea copilului lor. Fiind înrudiţi cu clanul Tucker, şi ei au avut şansa de

a trece graţios prin acest scandal, supravieţuindu-i. Printre avocaţii care făceau parte din „echipa de vis" care l-a apărat pe Randolph se numărau Patrick Henry, Alexander Campbell şi John Marshall.[15] Cei doi Randolph au fost achitaţi în procesul de omucidere.

în America, membrii clanului Tucker au încheiat căsătorii remarcabile, în anul 1778, St. George Tucker s-a căsătorit cu văduva lui John Randolph (din clanul Jefferson-Randolph). în urma căsătoriei, el a primit ca dotă 1.300 de acri de pământ pe râul Appomattox. Ann Tucker s-a măritat cu Lyon Gardiner Tyler, fiul preşedintelui american si moştenitorul paradisului piraţilor de pe Insula Gardiner.

Oriunde devenea proeminent un Tucker,^ el impunea practicarea masoneriei de Rit Vechi Scoţian, în Bermuda, membrii clanului Tucker au contribuit la aducerea în prim plan a francmasoneriei de rit scoţian în detrimentul masonilor din Marea Lojă. în Charleston, unde apartenenţa la loja cea mai adecvată oferea garanţia bogăţiei, domnea ritul scoţian. Iar în

Virginia. unde mişcarea secesionistă gravita în jurul Colegiului William and Mary, familiile Tucker, Tyler şi altele care au jucat un rol esenţial în tabăra confederaţilor în cursul războiului civil, aparţineau toate de masonerie.

Probabil că masoneriei de Rit Vechi Scoţian îi datorează unii dintre membrii familiei Tucker viaţa, masoneria fiind cea care i-a ajutat să scape de pedeapsa capitală pentru înaltă trădare împotriva Britanici, activitate pe care au desfăşurat-o de la baza din Bermuda în cursul Revoluţiei, iar, ulterior, în timpul războiului de secesiune. Unul dintre exemple este cel al lui Nathaniel Beverly Tucker care, în timpul perioadei cât a îndeplinit funcţia consul al Statelor Unite la Liverpool, s-a folosit de întreaga putere pe care i-o oferea funcţia sa pentru a începe construcţia navelor Confederaţiei, care urmau să fie folosite împotriva guvernului în a cărui slujbă se afla. In timpul războiului, el a făcut parte din „Cabinetul canadian" care a instigat la revolte de stradă în oraşe din Statelor Unite. Tucker a fost acuzat şi de a fi participat la planurile de asasinare a preşedintelui Lincoln.[16] In mod inexplicabil, acuzaţiile la adresa sa au fost retrase, iar când a revenit în Statele Unite, Tucker a făcut lobby pentru Căile Ferate din Pennsylvania.

De la Medmenham până la Nantes, din Insulele Bermuda şi până la Boston, personajele care au reprezentat forţa de acţiune din culisele Revoluţiei nu au fost întotdeauna motivate de interese sau de idealuri imaculate. De o moralitate discutabilă şi, în mod indiscutabil, persoane certate nu o dată cu legea, mulţi dintre aceşti bărbaţi au fost cel puţin la fel de corupţi ca şi cei împotriva cărora luptau. Puterea pe care o deţineau grupările elitei masonice, ca şi cea a masonilor de rând, oricât de justificată ar fi fost la un moment dat, a servit transformării totale a peisajului politic din secolul al optsprezecelea.

Capitolul 7

NEGUSTORI LA VREME DE RĂZBOI

Deşi este surprinzător că cei care au interpretat rolurile principale în războiul purtat peste hotare au fost obligaţi să se orienteze pentru ajutor către masoni, ocultişti, negustori de sclavi şi contrabandişti, lucrurile nu au stat diferit nici în colonii. Personaje ca Şam Adams, George Washington şi Patrick Henry aveau să-şi rişte viaţa, libertatea şi averea pentru cauza americană, însă motivaţiile altora nu au fost la fel de imaculate. Când războiul cu Anglia a devenit o realitate, mulţi negustori americani au profitat de situaţie pentru a face avere. Printre cei care s-au îmbogăţit de pe urma importului de arme şi de provizii de război s-au numărat clanul Livingston din New York, Elbridge Gerry din Marblehead, Stephen Girard din Philadelphia, Thomas Cushing din Boston şi Benjamin Harrison din Virginia.'

Benjamin Franklin a înfiinţat ceea ce avea să fie cunoscut sub numele de Comitetul secret. A obţine un post în acest comitet echivala cu câştigarea dreptului de a fura, sau, în cel mai rău caz, de a practica preţuri de speculă. Comitetul secret, care primise fonduri imense de la

recent înfiinţatul Congres american, era format din negustori care ştiau în ce direcţie trebuiau trase sforile şi care nu erau complet străini de încălcarea legilor. Aceşti bărbaţi răspundeau de aprovizionarea coloniilor. Primul preşedinte al Comitetului secret a fost Thomas Willing, partenerul de afaceri al lui Robert Morris. Primul contract a fost orientat către firma sa, fapt care a stârnit un strigăt puternic de protest din partea celorlalţi negustori si membri ai noului Congres.

In ciuda criticii unanime la care a fost supus, Morris, la acea vreme în vârstă de patruzeci şi unu de ani, a devenit cel mai mare furnizor de bunuri pentru armată din timpul războiului. Se născuse la Liverpool, în familia unui negustor din Chesapeake. După moartea tatălui său, el a intrat să lucreze la firma Willing and Company, devenind, mai târziu, asociat în cadrul societăţii comerciale. Firma condusă de Willing şi de Morris dispunea de o adevărată flotilă de vase comerciale care făceau negoţ cu Indiile Occidentale, ceea ce însemna că ei participau la economia subterană care înflorea în spatele unei stive de legi şi regulamente în permanentă schimbare. Ambii parteneri se bucurau de reputaţia de a fi inteligenţi şi oneşti, deoarece contrabanda nu era considerată o activitate necinstită la acea vreme. Dar dacă Franklin a înţeles că, îmbinând experienţa pe care o avea firma în desfăşurarea de activităţi comerciale în regiunea Caraibilor cu reţeaua de agenţi secreţi pe care o pusese la punct pe glob, îi califica pe Willing şi Morris, fâcându-i apţi pentru încheierea şi derularea tranzacţiilor, nu acelaşi lucru se poate spune despre Congres, care a apreciat că firma dobândise mijlocul de a scoate un profit exorbitant, într-adevăr, în scrisoarea adresată unuia din partenerii săi de afaceri, Morris făcea aprecierea că stocase cantităţi însemnate de praf de puşcă aşteptând creşterea preţurilor înainte de a o livra Congresului.[2] Negustorii nu socoteau că ar exista vreun impediment de ordin moral din a scoate profituri în timp ce îşi apărau ţara.
Nu a fost de folos nici faptul că primul lor transport a reprezentat un eşec. Conform rapoartelor vremii, vasul *Lion,* care primise misiunea, nu a găsit mărfuri demne de a fi achiziţionate în Europa şi s-a întors fără nici un fel de mărfuri la bord. Faptul că un căpitan experimentat s-a întors cu vasul gol dintr-o călătorie pe o distanţă atât de mare a trezit enorme suspiciuni. Morris s-a oferit să restituie cele treizeci de mii de lire sterline (echivalentul a optzeci de mii de dolari americani) pe care îi avansase Congresul, însă a primit o nouă misiune.[3]
A doua misiune a decurs ceva mai bine. Din Anglia s-au cumpărat muniţie şi praf de puşcă, marfa a fost îmbarcată cu destinaţia Insula Sfântul Eustatius, iar de aici, transportul a fost trimis în colonii. Firmele care primiseră contractele aveau dreptul să reţină două procente şi jumătate atât din mărfurile exportate, cât şi din cele importate. Comisionul era neînsemnat

date fiind riscurile la care se expuneau proprietarii corăbiilor de transport. Aceste riscuri nu i-au împiedicat pe membrii Comitetului să ofere contractele propriilor firme, prietenilor şi membrilor familiei. Robert Morris a înţeles rapid perspectiva care se deschidea, astfel încât să-şi mărească profiturile şi să scadă pierderile - cum ar fi, de pildă, transportarea mărfurilor care aparţineau firmei sale împreună cu mărfurile pentru care plătea Congresul, toate la bordul vaselor de război americane. Morris şi Willing nu apar în nici un registru vamal ca fiind plătitori de taxe pentru exporturile de indigo şi de orez ale companiei lor către Franţa. Cum Congresul era cel care acoperea asigurarea pentru întreaga încărcătură afiată la bordul vaselor sale, Morris nu a ratat, ocazia şi a scos profit. Cu experienţa sa vastă de şef al oamenilor de afaceri din Philadelphia şi cu relaţiile pe

care le întreţinea cu negustorii englezi şi americani, Franklin a recunoscut rapid talentul şi calităţile de excelent administrator de care dădea dovadă Morris. Congresul a fost convins rapid să îl accepte pe Morris drept cel mai bun om al său.

Nu este deloc surprinzător că alţi membri ai comitetului, printre care se numără Silas Deane, din Connecticut, şi Robert L. Livingston, John Alsop, John Dickinson şi Francis Lewis, toţi din New York, şi-au oprit pentru firmele lor comenzile de import, sau le-au oferit prietenilor. Familia Brown din Providence şi-a consolidat averea dobândită prin negoţul cu sclavi făcând speculaţii de război. Samuel Otis, Thomas Cushing si Elbridge Gerry din Massachusetts au participat şi ei la speculă. Arthur Lee, plantator din Virginia, a fost unul dintre cei mai vehemenţi critici la adresa aspectului comercial legat de procurarea armelor, poziţia sa datorându-s^e, în mare parte, neîncrederii pe care i-o inspirau negustorii, în ciuda atitudinii sale, fratele său, William, a participat în nume propriu la afaceri de speculă, prestând pentru ambele tabere. Insă cea mai mare cantitate de noroi aruncată asupra negustorilor, cu scopul de a-i discredita pe aceşti profitori, l-a acoperit pe Silas Deane.

DEANE **ŞI LAFAYETTE**

Silas Deane s-a născut în anul 1737 la Groton, unul dintre primele oraşe portuare din strâmtoarea Long Island. Tatăl său era potcovar. Deane a reuşit totuşi să se strecoare la Universitatea

Yale, pe care a absolvit-o, reuşind să fie admis în barou. Predând ore la şcoala din Hartford şi practicând, în acelaşi timp, avocatura, cariera lui Deane a luat o turnură interesantă din momentul în care i s-a oferit însărcinarea de a se ocupa de succesiunea averii lui Joseph Webb. Fie din oportunism, fie din dragoste, tânărul avocat s-a căsătorit cu Mehitabel, văduva si moştenitoarea bogată a lui Webb, pe care a cunoscut-o cu această ocazie. Cum familia văduvei era implicată în afacerile comerciale cu Indiile de Vest, Deane a renunţat curând şi la activitatea de la catedră şi în cea din barou, în schimb, a început să călătorească spre Indiile de Vest şi să deprindă tainele negoţului. După moartea primei sale soţii, el s-a căsătorit cu Elizabeth Saltonstall, nepoată de guvernator şi fiică de general. Şi în familia celei de-a doua soţii se aflau negustori, însă influenţa politică pe care o exercita în cercurile puterii era mult mai însemnată decât prestanţa comercială, astfel încât oportunistul Deane a intrat în politică. Membru al noului Congres şi negustor prosper, Deane s-a aflat la locul potrivit şi la momentul potrivit şi a primit comenzi să livreze muniţie.

După ce a pierdut fotoliul de membru al Congresului din cauza unor divergenţe cu colegul său, Roger Sherman, delegatul statului Connecticut, prietenul apropiat al lui Deane, Morris, i-a procurat o misiune mult mai bună. A fost trimis în Europa în calitate de negustor şi de însărcinat special al Americii în Franţa, unde a avut misiunea de a înrola francezi de partea cauzei americane, sau, în cel mai rău caz, de a procura provizii şi muniţie pentru război. Conform unor mărturii din epocă, Deane a fost prea zelos cu realizările sale franţuzeşti, însă s-a descurcat bine ca angajat al Departamentului de război, procurând armament şi muniţie şi oprindu-şi o cotă de 5 procente de pe urma fiecărei tranzacţii. Acasă, numărul duşmanilor a crescut exponenţial, iar Congresul nu numai că nu i-a plătit comisioanele, însă l-a acuzat şi de însuşirea de fonduri necuvenite. Scrisorile adresate unui corespondent britanic, prin care negocia condiţiile înţelegerii pe timp de război, i-au atras acuzaţia de înaltă trădare. Iar când, în cele din urmă, Deane a părăsit Europa pentru a se întoarce acasă, a fost cuprins de spasme abdominale violente care i-au provocat moartea în numai câteva ore. Convingerea larg răspândită în epocă era că Deane fusese otrăvit de dr. Edward Bancroft, care era spion dublu.

Indiferent cât adevăr ar conţine acuzaţiile formulate de detractorii lui Deane la adresa sa, el are merite incontestabile, în perioada de început a războiului, Deane a contractat pentru armata din colonii treizeci de mii de puşti, patru mii de corturi, treizeci de mortiere şi uniforme pentru combatanţi. El a reuşit să atragă cel puţin un tânăr aristocrat francez de partea cauzei americane. Una dintre problemele pe care nu le accepta Congresul din partea lui Deane era faptul că ceda contracte ofiţerilor francezi care doreau să obţină grade superioare şi cărora li se sugera că le vor obţine în schimbul înrolării de partea cauzei americane. Unul din aceşti ofiţeri a fost Mărie-Joseph-Paul-Yves-Roch-Gilbert du Motier, marchiz de Lafayette. Născut în anul 1757, el avea numai doi ani când tatăl său a fost ucis pe câmpul de luptă de la Minden, la vârsta de douăzeci şi şapte de ani, răpus de o baterie afiată sub comanda generalului englez Philips. Lui Lafayette, soarta îi rezervase răzbunarea morţii tatălui său. Douăzeci şi doi de ani mai târziu, el se afla la comanda unei baterii din Richmond, statul Virginia, care a bombardat casa în care se odihnea generalul Philips.[4]
Viitorul general maior a fost crescut de mama sa şi de bunicul matern, însă şi aceştia au murit prematur, când Lafayette avea numai treisprezece ani. Cu toate acestea, viitorul lui era asigurat, el fiind unul dintre cei mai bogaţi oameni din Franţa şi având consilieri care se ocupau de numeroasele sale proprietăţi şi domenii. La paisprezece ani, a intrat într-o căsătorie aranjată cu verişoara sa de numai doisprezece ani şi jumătate, Mărie Adrienne d'Ayen de Noailles, iar tânăra pereche s-a stabilit curând la Paris.
Familia de Noailles era de viţă nobilă şi una dintre cele mai vechi familii aristocratice din Franţa. Bunicul Annei fusese mareşalul duce de Noailles, ceea ce îi conferea dreptul ereditar de a-şi menţine propriul regiment de cavalerie. Lafayette şi cumnatul său, vicontele de Noailles, s-au întâlnit la un dineu, organizat în luna august a anului 1775, cu ducele de Glocester, care era fratele regelui George al III-lea. într-un moment de candoare, ducele a anunţat asistenţa că insurgenţa din America putea escalada războiul, provocând Franţa să pornească noi ostilităţi împotriva Angliei. Marchizul şi vicontele au convocat o a treia radă, pe contele de Segur, care intrase prin căsătorie în familia d'Ayen, pentru a discuta planul participare la luptă. Acest

trio, supranumit de membrii familiei cei trei muşchetari, s-au grăbit să se prezinte acasă la Silas Deane oferindu-se să se înroleze în armată.
Tânărul marchiz avea rangul de căpitan în rezervă când s-a îmbarcat pe corabie şi a pornit în călătoria transatlantică. Conform descrierilor, era un tânăr mult prea opulent pentru vârsta sa, îndesat într-o uniformă impecabilă, rubicond, cu părul roşcat şi un început de calviţie şi cu un nas lung. Se pare că el ar fi făcut declaraţia solemnă: „Am iubit America din prima clipă când am auzit de ea. Iar din clipa în care am auzit că luptă pentru a-şi câştiga independenţa, m-am simţit animat de dorinţa vie de a-mi vărsa sângele pentru ea." Asemenea sentimente, ca şi corabia încărcată de muniţii şi provizii, i-au netezit drumul către inima congresmenilor, dar mai ales a lui George Washington. Este posibil ca Washington şi Congresul să se fi înmuiat şi la vederea familiei pe care a adus-o cu el Lafayette. Cumnatul său, vicontele Louis-Marie de Noailles, a ajuns şi el în coloniile americane şi a fost comandant secund al celei mai celebre unităţi combatante ale Franţei: Soissonnais. Lafayette a fost numit general maior, unul din cele mai înalte grade ale Armatei Continentale. Iar când a fost rănit în bătălia de la Brandywine, se spune că Washington i-ar fi recomandat chirurgului său: „Tratează-l ca pe copilul meu".[5]
întâlnirea dintre Lafayette şi Washington a marcat începutul unei lungi prietenii, iar după ce Washington a supravieţuit războiului, el a ştiut să se achite de toate datoriile. Când, în numele aceloraşi idealuri de libertate şi de egalitate pe care le nutrea marchizul, o facţiune a provocat explozia monstruozităţilor în ceea ce avea să rămână cunoscut drept Revoluţia

franceză, numai banii trimişi din America 'au putut răscumpăra libertatea şi eliberarea din închisoare a lui Lafayette.

Deşi Lafayette s-a distins prin fapte de vitejie şi a câştigat respectul regimentului pe care îl comanda, nu toţi voluntarii străini s-au bucurat de o primire la fel de entuziastă. Societatea din Massachusetts era o societate ermetică, care admitea putini nou-veniţi în anturajul său. Dacă, la începutul secolului al optsprezecelea, New York City era o societate deschisă, oraşul Boston era, dimpotrivă, profund britanic. Prejudecăţile la adresa imigranţilor irlandezi şi italieni aveau să apară mult mai târziu, însă, în perioada de început a colonizării, a fi originar din Scoţia

constituia un obstacol serios în calea asimilării în tânăra societate. Masoneria avea să depăşească acest impediment.

JOHN PAUL JONES

John Paul Jones este un erou mai puţin obişnuit. S-a născut sub numele de John Paul la Kirkcudbright din Scoţia, în anul 1747, într-o perioadă în care patrioţii care alegeau să rămână în ţara natală nu se împiedicau de ocazii la tot pasul. Tatăl său era grădinar, se căsătorise cu o menajeră, iar cuplul era angajat pe domeniul lui William Craik. Mulţi credeau că adevăratul tată al lui John Paul era James Craik, fiul lui William. Craik şi mama lui John Paul, Jean, s-au căsătorit fiecare cu alesul respectiv la numai o zi diferenţă, iar Craik i-a pus lui Jean la dispoziţie o căsuţă modestă în care să-şi poată începe viaţa de familie. Până şi biograful Samuel Eliot Morison insistă asupra faptului că acţiunile lui Craik „sugerează" că relaţia dintre el şi Jean nu se rezuma la relaţia dintre un stăpân şi menajera lui.[6] încă de la naştere, un nor de suspiciune a plutit asupra originii incerte a lui John Paul. La vârsta de paisprezece ani, el s-a angajat la bordul unei corăbii care făcea comerţ de rom, zahăr şi sclavi cu Insulele Barbados. La vârsta de şaptesprezece ani, datorită calităţilor sale excepţionale de navigator, devenise locotenent secund pe un transportor de ciori, după cum erau supranumite corăbiile care transportau în mod ilegal sclavi. Avea să navigheze încă doi la bordul corăbiilor care făceau comerţ cu sclavi înainte de a renunţa la această activitate „abominabilă". Nu atât aspectul moral al chestiunii i-a lezat sensibilitatea, cât, mai ales, mirosul neplăcut al sclavilor. O corabie care transporta câteva sute de sclavi bărbaţi şi femei, închişi într-un spaţiu ermetic, lipsit de orice instalaţii sanitare rudimentare, emana un miros pestilenţial la câteva mile depărtare.

Pe drumul de întoarcere spre casă, venind dintr-un voiaj de la Kingston, Jamaica, proprietarul şi ofiţerul secund al vasului pe care se afla Paul au murit, încât el a fost nevoit să conducă singur corabia până acasă. Procedând astfel, el şi-a câştigat aprecierea şi numirea de maestru, o realizare extraordinară pentru un tânăr de numai douăzeci şi unu de ani. Paul a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a-şi interpreta cât mai bine noul rol. A încercat să scape de accentul de scoţian crescut în zona

rurală şi a învăţat să scrie şi să citească - adevărul este că ştia să scrie şi să vorbească mai bine decât nobilii în slujba cărora era angajat. Se îmbrăca în uniformă de ofiţer şi căuta compania altor ofiţeri. O altă realizare a sa este că întărit disciplina la bordul corăbiilor pe care le comanda.

în ciuda înălţimii sale de numai cinci picioare şi cinci ţoii, lui Paul nu îi era greu să se facă ascultat. De-a lungul întregii sale cariere, a fost obligat de nenumărate ori să înăbuşe cu mâinile goale revoltele care izbucneau la bord. Totuşi, disciplinarea echipajului comporta riscuri certe. într-una din primele sale călătorii în calitate de căpitan de corabie, Paul a ordonat să fie biciuit în trei rânduri fiul unui negustor bogat. Tânărul i-a intentat proces, însă Paul a reuşit să scape atunci de acuzaţii, deşi mai târziu avea să moară la bordul unei alte corăbii care se întorcea în Scoţia. Atunci tatăl acestuia i-a adus acuzaţii lui Paul, punând să fie arestat. Paul

a fost achitat din nou şi a ajuns să preţuiască valoarea şi importanţa întreţinerii relaţiilor adecvate.
La numai câteva zile după ce a ieşit din închisoarea Tolbooth, Paul s-a înscris şi a fost acceptat în Loja francmasonilor Sfântului Bernard din Kirkcudbright. în calitatea sa de membru al acestei loji, el avea dreptul să viziteze, uneori să ceară adăpost, în alte loji din orice colţ ai lumii. El a reuşit astfel să stabilească relaţii puternice cu lojile care aveau să îl susţină în carieră şi chiar să îi salveze viaţa.
Trei ani mai târziu, Paul a fost din nou acuzat de crimă. Conform versiunii sale, conducătorul revoltei echipajului de pe corabia la bordul căreia se afla, a vrut să îl lovească cu o bâtă, motiv pentru care el l-a străpuns pe bărbat cu sabia. Incidentul s-a petrecut în Tobago, insulă pe care mica comunitatea a albilor era majoritar scoţiană, iar locotenentul guvernator îi era bun amic. în ciuda tuturor acestor avantaje, tânărul căpitan a preferat să fugă. El a dispărut timp de doi ani, după care şi-a făcut apariţia în Virginia, sub numele de Jones. Cel mai probabil el s-a ascuns în oraşul Edenton, din Carolina de Nord, unde avea un bun prieten, pe nume Robert Smith. De aici, el a plecat în Virginia, unde fratele lui Robert, James, originar tot din Kirkcutbright, era proprietar de nave, ofiţer şi membru în loja masonică locală.
Cu un nume nou si o viaţă nouă, Jones a fost acceptat şi şi-a găsit un loc sigur în oraşul Scotchtown, din Virginia.

Smith era asociat la firma de construcţii navale pe care o conducea cu Joseph Hewes, acelaşi care avea să devină patronul lui Jones pe toată durata Revoluţiei. Un alt prieten al lui Jones era doctorul John K. Read, înrudit cu soţia lui Ben Franklin şi membru activ în masonerie. Jones l-a cunoscut pe Patrick Henry în perioada în care îi făcea curte lui Dorothea Dandridge, acesta fiindu-i rival la mâna fetei. La izbucnirea războiului, Jones a apelat la relaţia sa cu Hewes şi la un alt mason originar din Kirkcutbright, David Sprout, solicitându-le să fie numit în prima forţă navală americană.
înaintea primei confruntări efective cu inamicul, Jones a fost obligat să poarte numeroase alte bătălii, în primul rând, el a trebuit să facă faţă ostilităţii manifestate de familiile de sânge albastru din Noua Anglie, care nutreau resentimente puternice la adresa scoţienilor, deşi, adevărul este că „aristocraţia" americană nutrea resentimente la adresa oricărui individ care nu se trăgea din familiile Saltonstall sau Winthrop, sau care nu aparţinea castei. Ageamii asemenea unui Dudley Saltonstall, cumnatul lui Silas Deane şi descendent al ramurii Winthrop, au fost cei care au primit comanda unor corăbii, şi nu parveniţi de teapa unui Jones. Totuşi, abia după ce alţii şi-au demonstrat incompetenţa, Jones avea să primească comanda unor corăbii selecte. O altă luptă pe care a purtat-o a fost găsirea de oameni pregătiţi pentru echipaj. Marina americană îşi plătea mult mai modest marinarii decât îi plăteau corsarii pe marinarii la bordul corăbiilor lor. Când o corabie a corsarilor reuşea să facă o captură, oricare dintre marinarii angajaţi la bord era sigur că va primi dublul plăţii la care avea dreptul un marinar angajat pe o navă a flotei americane.
Jones a depăşit acest prim obstacol asociindu-se cu masonii din Boston, cum ar fi, de pildă, Thomas Russell şi Abraham Livingston, şi cu cei din Portsmouth, ca John Wendell. Wendell era membrul puternicei Loji a Sfântului loan din Portsmouth, el fiind şi cel care l-a introdus pe Jones în lojă. în schimbul acestui serviciu, Jones l-a angajat pe fiul lui Wendell, David Wentworth Wendell, văr primar cu John Hancock şi cu John Adams, la bordul navei sale, ca sublocotenent de marină. Ceva mai complicat era, însă, să răsplătească bunăvoinţa lui Abraham Livingston, deoarece acesta „i-a comandat" douăsprezece lăzi cu vinuri franţuzeşti de Bordeaux, un set de

ceaiuri chinezeşti, veselă scumpă, carafe, pahare, migdale, anşoa, capere şi măsline, pe care Jones trebuia să le aducă din periplurile sale europene.
A depăşit cel de-al doilea obstacol „impresionându-i" pe marinari, adică obligându-i să

lucreze în porturi binecunoscute ca adevărate limanuri ale piraţilor, ca, de pildă, Tarpaulin Cove din arhipelagul Elizabeta. Această mutare nu l-a ajutat să-şi facă prieteni, ba chiar ar fi putut fi arestat în Providence, dacă nu l-ar fi ameninţat cu sabia pe şeriful local.
Jones a făcut carieră în Europa, şocând Anglia prin atacurile sale îndreptate asupra porturilor şi navelor britanice. Jones a înţeles că alegerea momentului este esenţială, şi a reuşit să-şi aleagă de minune momentul de atac. Franţa începuse deja să contemple şansele pe care le aveau americanii de a-şi dobândi independenţa în perioada în care au început să circule veştile despre faptele lui Jones. Când Jones a pus piciorul pe solul francez, el a fost primit cu ovaţii şi acceptat imediat în cea mai prestigioasă grupare masonică, Loja celor Nouă Surori. Benjamin Franklin şi Voltaire erau deja fraţi în această grupare misterioasă, ai cărei membri îşi aleseseră Saint-Sulpice ca loc de întrunire.
în Franţa, Jones şi-a petrecut timpul primind medalii, onorând invitaţiile la dineuri organizate de fraţii masoni şi făcând achiziţii pentru război şi alte cumpărături, precum veselă. După ce a refuzat să îl aducă acasă în Virginia pe Arthur Lee, motivând că acesta deţine prea multe bagaje şi că are o suită de servitori prea numeroasă, Jones a reuşit să-şi mai facă un duşman. Astfel încât, odată ajuns în America, el a trebuit să dea socoteală şi să facă faţă acuzaţiilor de a fi întârziat livrarea unui important transport de furnituri de război. Statutul său de erou i-a permis să răspundă într-un stil lapidar şi să evite orice altă menţiune în afara stării în care se găsea corabia sa.
în acel moment, războiul se purta pe mai multe fronturi. In timp ce Armata Continentală, afiată sub comanda lui Washington, mărşăluia dintr-o înfrângere în alta, ocupată cu manevrele de retragere de-a lungul şi de-a latul teritoriului

rebelilor, britanicii profitau de loialiştii scoţieni din facţiunile tory, care erau active în Sud, pentru a demoraliza trupele americane. In Europa, agenţii americani ca Franklin sau Deane munceau serios şi în secret, străduindu-se să găsească amici care să susţină cauza americană. Iar acasă, o mână de familii aparţinând elitei societăţii profitau de contractele astfel obţinute de pe urma războiului pentru a-şi consolida averile.
BENJAMIN HARRISON
Familia lui Benjamin Harrison, aristocrat din Virginia, prosperase cel mai probabil datorită solidelor sale relaţii în lumea politică şi faptului că se număra printre primele familii stabilite în Virginia. începând din anul 1632, când primul Harrison pusese piciorul în coloniile engleze din America, familia Harrison fusese reprezentată în organismul guvernamental al statului Virginia, numit Casa Cetăţenilor, în timpul Revoluţiei, proprietatea familiei Harrison, denumită Berkeley Hundred, devenise un adevărat regat în interiorul statului. Un drum de o milă şi jumătate tăia proprietatea în două, trecând pe lângă plantaţiile de tutun şi cocioabele sclavilor înainte de a ajunge la intrarea impozantului conac Harrison. în acel moment, Benjamin Harrison era înrudit cu toate familiile aristocratice din Virginia, inclusiv cu clanurile Lee, Carter şi Byrd. în afara faptului că el a fost unul dintre semnatarii Declaraţiei de Independenţă şi guvernator de Virginia[7], el mai era partener secretul firmei Willing şi Morris.
în anul 1776, imediat după declanşarea războiului, plantatorul Harrison şi comercianţii Willing şi Morris au cumpărat aproape în totalitate recoltele de tutun din America. Preţurile erau extrem de scăzute, opinia împărtăşită în mod unanim fiind că transportarea acestui produs în Anglia, în scopul vânzării, ar fi fost o întreprindere practic imposibilă pe timp de război. Numai că Morris şi Harrison au înţeles că în timp ce preţurile scădeau în Virginia, aceleaşi aveau să crească în Anglia. Tutunul reprezenta în acea perioadă aproape jumătate din valoarea exporturilor americane, astfel încât miza era enormă. Morris a cumpărat nave din Noua Anglie, Deane a încheiat asigurările la Londra, dovedind astfel

un remarcabil simţ vizionar, iar corăbiile au pornit la drum. Nu au avut însă de

străbătut o distanţă lungă: piaţa liberă din Insula Saint Eustatius era, de fapt, destinaţia. Afacerea cu tutun a făcut din Morris unul dintre cei mai bogaţi oameni din America într-o epocă în care el devenise, practic, concurentul Comitetului Secret din care făcea, de altfel, parte.[8]

Harrison a fost tatăl a şapte copii, unul dintre aceştia fiind William Henry Harrison, care avea să devină cel de-al nouălea preşedinte american. Faptele de arme ale lui William în războiul din 1812, ca şi statutul său de membru al unei familii patriciene, l-au ajutat să se facă remarcat. Se pare că publicitatea creată în jurul participării sale la neînsemnata ambuscadă de la Tippecanoe i-a adus alegerea în funcţia de preşedinte, numai că Harrison nu era un erou naţional. In cadrul unei misiuni de pedepsire, Harrison îşi condusese trupele formate din o mie de oameni în lupta împotriva unui satAde indieni shawnee, care erau sub jumătate din efectivele său. în ciuda faptului că armata lui era de două ori mai numeroasă decât comunitatea indienilor şi că pierderile americanilor au fost mai mari decât cele ale indienilor, Harrison s-a declarat învingător în luptă. Ziarele l-au crezut pe cuvânt, iar pe baza cuvântului său, Harrison a fost declarat erou. Campania sa electorală pentru dobândirea funcţiei de preşedinte nu a decurs în mod extraordinar, până în momentul în care el a făcut o escală la Richmond. în acest oraş, un hoţ de buzunare l-a aclamat la ieşirea din închisoare cu celebrul „Tippecanoe and Tyler too", care avea să devină sloganul campaniei prezidenţiale a lui Harrison. Harrison a devenit preşedintele Americii cu cel mai scurt mandat prezidenţial.[9]

Administraţia lui Harrison a durat numai o lună, deoarece el a fost primul dintre cei doi preşedinţi care i-au înşelat pe cei din partida Cotton Whig. Atât Harrison, cât şi Zachary Taylor au murit din cauza unor tulburări digestive la scurt timp după producerea unor evenimente care au atras atenţia publicului. Moartea lui Harrison, care ar fi survenit, conform primei declaraţii oficiale, din cauza unui deranjament la stomac, a fost ulterior pusă pe seama unui guturai pe care l-a contractat cu ocazia discursului inaugural. Iar moartea lui Taylor a fost pusă pe seama faptului că mâncase cireşe după care băuse lapte rece. Ambele decese au deschis calea producerii unor schimbări politice majore la Washington.

Bogăţia şi statutul familiei s-au păstrat, iar stră-strănepotul lui Benjamin Harrison - semnatarul Declaraţiei de Independenţă - pe numele său tot Benjamin, avea să devină, la rândul său, preşedinte. In perioada respectivă, partidul din care făcea parte Harrison era divizat. La întrunirea generală, în lipsa unui şef de partid, partidul a trebuit să treacă prin şapte scrutine. La momentul critic, James Blaine, căruia i se atribuie instalarea la Casa Albă a preşedintelui anterior, Grover Cleveland, a trimis o telegramă din Scoţia cu textul: „Luaţi-l pe Harrison". Fiind perceput drept o persoană care putea fi manipuiată cu uşurinţă, Blaine a primit funcţia de Secretar de Stat. Asemenea bunicului său, Benjamin Harrison avea să ţină discursul inaugural într-o zi ploioasă a lunii martie - numai că el a supravieţuit. Realizările sale sunt puţine şi neînsemnate. Cauzele pe care le-a susţinut cu fervoare au fost mărirea taxelor, interzicerea imigraţiei asiatice şi răsturnarea guvernului din Hawaii în vederea anexării acestui teritoriu.

ELBRIDGE GERRY

Elbridge Gerry făcea parte din aristocraţia din Marblehead. într-o epocă şi un loc în care navele comerciale deschideau drumul către bogăţie, tatăl lui Gerry era un bogat transportator şi un politician extrem de activ. Mama sa era fiica unui negustor britanic. Marblehead era cunoscut mai ales ca port pescăresc, iar cea mai mare parte a averii lui Gerry se datorează transporturilor de cod din Barbados, folosit ca aliment de bază pentru sclavii care începuseră să fie importaţi de puţin timp. înainte de război, Marblehead rivaliza în importanţă cu Salemul, iar Gerry era unul dintre cei mai bogaţi dintre cetăţenii de vază ai oraşului.

Pentru un om bogat, a cărui bunăstare depindea de activităţile comerciale, licite sau mai puţin

licite, Gerry nu aproba resentimentele care se manifestau tot mai pronunţat la adresa britanicilor din comunitatea Bostonului. Fusese atât de scandalizat de Partida de ceai de la Boston, încât renunţase la demnitatea sa politică, de altfel, măruntă, imediat după producerea incidentului. El a revenit în arena politică lăsându-se influenţat de ideile lui Şam Adams. Numai că, asemenea lui Hancock, motivaţia sa era dictată de dorinţa de a-şi umple

buzunarul. El a activat în funcţia de preşedinte al Comitetului de Intendenţă, postură care i se potrivea de minune. Mai mult decât atât, a ocupat un fotoliu în Consiliul Congresului, care se ocupa de reglarea problemelor financiare. Când Congresul a început să pretindă bani de la furnizori de tipul lui Gerry, acesta s-a retras din funcţie. El a fost supranumit „prietenul soldaţilor", datorită insistenţelor cu care solicita echipamente şi furnituri mai bune pentru armată, deşi nu a^ adoptat nici o poziţie în dezbaterea privind pensia soldaţilor, în cursul războiului, Gerry a fost cum nu se poate mai norocos. Când britanicii s-au apropiat de portul Boston, ei au uitat parcă de Marblehead. Importanţa Marblehead a crescut fulgerător şi semnificativ din momentul în care patrioţii din toate coloniile au început să doneze bunuri pentru locuitorii din Boston, donaţii pe care le transporta Gerry. Cu o atitudine arogantă şi aristocratică, Gerry nu s-a bucurat niciodată de popularitate în rândul alegătorilor săi din Massachusetts. Interesele sale convergeau către consolidarea propriei averi şi a propriilor bunuri, în noaptea în care britanicii au mărşăluit spre Lexington şi Concord, Gerry s-a^ ascuns într-un lan de porumb, îmbrăcat în pijama şi în halat, înaintea bătăliei de la Bunker Hill, el a încercat să îl convingă pe dr. Joseph Warren, preşedintele Congresului provincial, să nu se alăture combatanţilor.[10] Warren i-a răspuns atunci lui Gerry: „Dulce et decorum est, pro patria mori", cu sensul de „ce dulce zi, plină de glorie, este aceea în care mori pentru patrie". La scurt timp după aceea, Warren şi-a găsit moartea, iar Gerry a trăit.
Deşi era un adept declarat al actului de câştigare a independenţei, atitudine pe care a recunoscut-o în mod public, Gerry nutrea oarecare îndoieli faţă de semnarea Declaraţiei. Benjamin Harrison făcea glume împreună cu Gerry pe socoteala pericolului de a semna, susţinând că greutatea lui avea să îi aducă mai rapid moartea la galere decât mai subţirelului Gerry.[11] Probabil că Gerry a luat în serios această glumă, deoarece a lipsit de la momentul semnării Declaraţiei, el punându-şi apostila pe document abia câteva luni mai târziu. Efortul cel mai notabil pe care l-a depus Gerry în cadrul Congresului provinciilor a fost acela de a convinge Congresul să emită scrisori de autorizare pentru activităţi comerciale. Aceste documente le permiteau proprietarilor de nave şi transportatorilor să captureze nave

britanice cu acceptul legii şi să scoată profituri în folos personal de pe urma bunurilor capturate.
Cu intenţia de a se menţine pe sine în funcţie şi de a-i menţine în funcţie şi pe politicienii săi preferaţi, Gerry practic a retrasat graniţele care delimitau diversele districte, manipulând astfel rezultatul voturilor. Unul dintre ţinuturi a luat forma unei salamandre, iar termenul *gerrymander*&* pătruns astfel în vocabularul limbii engleze.

FAMILIA CUSHING

Familia Cushing este reprezentativă pentru aristocraţia americană. Thomas Cushing era un negustor extrem de activ şi aliatul politic al tatălui lui Şam Adams. Cushing, a cărui poreclă era Cap de mort[12], nu considera că este important să separe politica de afaceri şi pe nici una de propriul profit. Ca om de afaceri, el a încercat să slujească ambilor „zei". El strângea informaţii secrete despre simpatizanţii partidei tory, însă era foarte reticent în a împărtăşi şi altora aceste informaţii. Era la fel de reticent în escaladarea conflictelor, iar principalul său

obiectiv înainte de război a fost acela de a fi la curent cu „planurile violente ale altora". în zilele noastre, dacă responsabilii însărcinaţi cu contractarea furniturilor pentru armată s-ar comporta de o manieră similară, ei ar putea fi, pe bună dreptate, acuzaţi că urmăresc satisfacerea intereselor personale şi că primesc comisioane cu scopul obţinerii de profit în folos propriu, în secolul al optsprezecelea, acest tip de atitudine era un lucru obişnuit, ba chiar o postură spre care aspirau afaceriştii şi prietenii acestora, ei folosindu-se de influenţa poziţiei politice pe care o deţineau pentru a obţine câştiguri personale, în timp ce Cushing şi Gerry făceau avere de pe urma eforturilor de război ale Americii, furnizorii lor îşi rotunjeau veniturile obţinând un profit de 500 la sută pentru mărfurile respective. Nici micii comercianţi nu vedeau nimic rău în a face comerţ cu englezii sau cu francezii, cărora le vindeau mărfurile la suprapreţ după ce aceştia se alăturaseră coloniştilor, pentru a-i susţine în efortul lor de război.[13]

* Verb obţinut prin compunere din numele Gerry şi cuvântul salamandră, având sensul de „a schimba arbitrar delimitarea circumscripţiilor electorale (în scopuri politice, de manipulare a voturilor etc.)" (n.t.)

Clanul Cushing a ridicat politica de susţinere a propriilor interese la cel mai înalt rang al trădării. După ce a obţinut profituri uriaşe de pe urma speculaţiilor de război, familia Cushing, sub conducerea lui Caleb Cushing, a adoptat o strategie sistematică de dispreţ faţă de interesele Statelor Unite şi de servire a intereselor de îmbogăţire a clanului, pe care a aplicat-o în etape. Mentorul lui Caleb Cushing a fost John Lowell, care a servit ca agent comercial multor britanici forţaţi să părăsească Bostonul. Cushing avea să joace rolul principal ca şef al Juntei Essex din Noua Anglie, într-o încercare de a incita regiunea să se desprindă de nou createle State Unite, motivul fiind antipatia negustorilor faţă de practicile politice ale lui Jefferson. La scurt timp după ce a intrat în solda lui Lowell, Cushing s-a căsătorit cu fiica unuia dintre liderii marcanţi ai mişcării de secesiune.

Cushing a devenit unul dintre cei mai puternici samsari ai puterii. Practic nimic nu îi stătea în cale când era vorba să obţină profituri. Era omul-orchestră care punea la cale conspiraţii masonice. Ca maestru de gradul treizeci şi trei al masoneriei de Rit Vechi Scoţian, el s-a folosit de întreaga sa influenţă pentru a se îmbogăţi, a târî ţara în războiul împotriva Chinei şi al Mexicului şi de a conduce, în cele din urmă, Statele Unite desprinse de Uniune, în mod public, Cushing se declara aboliţionist, însă, în acelaşi timp, el lupta pentru anexarea Texasului, de care majoritatea statelor nordice se temeau că ar putea înclina balanţa în cadrul conflictului, în calitatea sa de membru al partidului Cotton Whig, Cushing nu socotea că divizarea Uniunii ar fi constituit o problemă, atâta timp cât relaţiile comerciale cu Anglia erau garantate. Aceste relaţii comerciale se întemeiau, în principal, pe exportul de bumbac ieftin, care constituia elementul-cheie, deoarece bumbacul ieftin se obţinea cu mână de lucru ieftină. Curând după ce a devenit evident că preşedintele Harrison nu avusese intenţia de a lăsa să se materializeze anexarea, acest preşedinte a murit. Şi nici unul dintre contemporanii săi nu a crezut că moartea sa ar fi survenit din cauze naturale.

în anul 1864, John Smith Dye a publicat o carte intituiată „Cuibul viperei". Autorul susţine că agenţii Sudului, care susţineau menţinerea sclavajului, l-au otrăvit pe Harrison pentru a-l instala pe Tyler la Casa Albă. Harrison fusese fermier, se înrolase în armată, mărşăluise fără întrerupere câteva luni prin

zone sălbatice şi nelocuite din interiorul continentului american şi luptase ca un adevărat soldat. Aşadar, era prea puţin plauzibil ca două ore petrecute în ploaie să îl fi răpus la pat, ducând la moartea sa. După moartea suspectă a preşedintelui Harrison, noul preşedinte ales printr-o întâmplare, John Tyler, l-a numit pe Cushing ministru de finanţe. Cum Cushing avea puţini simpatizanţi în ţară, ba încă şi mai puţini aveau încredere în el, Senatul a respins numirea sa în funcţie. Iar Tyler a fost obligat să îl numească înalt comisar pentru China. Familia lui Cushing a făcut avere din comerţul cu opiu în China. La scurt timp după ce

britanicii au declarat război Chinei, cu scopul de a-şi impune dreptul de comercializare a opiului produs în această ţară, Caleb Cushing le-a ordonat navelor americane să tragă cu tunurile în Canton, în încercarea de a umili şi îngenunchea şi mai mult China. Următoarea sa acţiunea a fost aceea de a determina declanşarea războiului împotriva Mexicului. Admiterea în Uniune a Texasului şi a altor câtorva state având statutul de „state de sclavi", a contribuit la perpetuarea sclaviei. Noua Anglie şi vechile familii din Nord depindeau de capacitatea Sudului de a furniza bumbac la preţuri mici. Bumbacul era apoi tors şi ţesut în filaturile şi în fabricile din Noua Anglie, iar Lowell era forţa suverană din acest sector.
Iar când s-au conturat premisele pentru ridicarea anumitor state sudiste împotriva mişcării de abolire a sclaviei, Cushing a dislocat câţiva dintre acoliţii săi din Noua Anglie şi i-a trimis în Sud. Albert Pike, provenind din baza de operare a lui Cushing situată la Newburyport, din Massachusetts, a fost trimis în Arkansas. Şi el a fost ridicat la gradul treizeci şi trei în masoneria de Rit Vechi Scoţian, având să joace ulterior un rol esenţial în formarea Ku Klux Klan-ului. Un alt prieten de-al lui Cushing, John Quitman din New York, a fost trimis în Mississippi, unde a înfiinţat francmasoneria de rit scoţian şi a început demersurile pentru declanşarea mişcării de secesiune.
După încheierea războiului cu Mexicul, Cushing i-a invitat în Massachusetts pe generalii care luptaseră în război, printre alţii şi pe Jefferson Davis, spre a-i informa că doreşte ca funcţia de preşedinte să fie ocupată de Franklin Pierce. Zachary Taylor fusese eroul incontestabil al războiului din Mexic, însă el s-a distanţat serios de partida Cotton Whig. din momentul în care a luat atitudine împotriva extinderii sclaviei şi în statul

California. Cu toate acestea, Taylor a fost cel ales. La şase luni de la instalarea sa în funcţie, Taylor a participat la ceremonia -de indubitabilă sorginte masonică - de ridicare şi dedicare a obeliscului cunoscut drept Monumentul lui Washington. Conform mărturiilor epocii, el s-a îmbolnăvit după ce a mâncat cireşe şi a băut lapte, indispoziţie care i-a provocat moartea la scurt timp după aceea. Iată cum un alt erou de război, care luptase şi supravieţuise rigorilor războiului, fusese doborât de o măruntă problemă de sănătate. Cushing a continuat să exercite din culise un rol important la Casa Albă în timpul administraţiei Buchanan, iar din clipa în care războiul nu a mai putut fi evitat, el l-a susţinut pe Lincoln, în ciuda tuturor evidenţelor şi a faptului că îşi implantase oameni în Sud, cu scopul de a netezi calea către secesiune, duplicitatea lui Cushing nu l-a ţinut niciodată departe nici de guvernanţi şi nici de guvernare.
STEPHEN GIRARD
Stephen Girard şi-a început cariera profesională ca pilot la bordul unei nave franceze care făcea comerţ în regiunea Caraibilor. A făcut prima sa călătorie maritimă la bordul corăbiei *Pelerin,* îndreptându-se către Port-au-Prince din Santo Domingo. Acest port în care se făcea negoţ cu sclavi era una dintre capitalele comerciale ale triunghiului. Sclavii erau aduşi aici din Africa pentru a lucra pe plantaţiile de trestie de zahăr. Corăbiile se întorceau apoi încărcate cu zahăr, zahărul fiind produs în regiune de aproape două sute de ani, de când portughezii construiseră numeroase fabrici aici. Pilotul era cel însărcinat cu comerţul, cel mai adeseori, proprietarul de vas dându-i *carte blanche"* să scoată profit prin toate mijloacele pe care le avea la îndemână. Zahărul era vândut în coloniile americane la preţuri foarte ridicate, mai ales după ce comerţul cu acest produs fusese interzis pin lege de britanici.
După ce a întreprins şase asemenea călătorii maritime comerciale, Girard a fost ridicat la rangul de căpitan. In cursul ultimei sale călătorii dinspre Franţa spre Caraibe, el a hotărât că se descurcase relativ modest, deoarece preţul produselor pe care urma să le transporte

scăzuse semnificativ, în loc să revină

* Mână liberă, Ib. franc, (n.t.)

în Franţa cu o pradă mai puţin profitabilă pentru cei care îi furnizaseră comanda, el a hotărât să vândă marfa şi să păstreze banii pentru sine. Cu profitul obţinut prin metode nu tocmai ortodoxe, a cumpărat un transport de zahăr pe care l-a adus la New York. Aici s-a asociat cu Thomas Randall, intrând în relaţii comerciale cu New Orleans. Blocada britanică l-a surprins pe Girard în Philadelphia, oraş în care s-a stabilit. Oraşul Iubirii Frăţeşti îşi manifesta afecţiunea deosebită mai ales faţă de masoni, iar Girard, care devenise el însuşi mason la Charleston, s-a grăbit să devină membru al lojii din oraş. Loja avea să servească drept club al băieţilor buni unor negustori ca John Wanamaker sau unor căpitani de vas ca Girard.

La vârsta de douăzeci şi şapte de ani, Girard, un bărbat urât, cu un singur ochi, a luat-o în căsătorie pe Mary, o tânără irlandeză săracă. După cinci luni de căsnicie, el şi-a prins nevasta înşelându-l cu un colonel britanic, în cursul unei vizite, fratele său i-a lăsat pe cap o concubină de culoare, pe nume Hannah, pe care el avea să o lase prin testament unică moştenitoare a averii^ Soţia sa a fost închisă la azil.

în timpul Revoluţiei, acest bogat negustor şi proprietar de corăbii şi-a rotunjit şi mai mult averea prin acţiuni piratereşti în folosul cauzei americane, ceea ce nu l-a împiedicat, totuşi, să facă comerţ şi cu britanicii. Girard depusese jurământ de supunere şi loialitate faţă de colonii, însă devotamentul său era în primul rând orientat spre propriul câştig. Relaţiile comerciale pe care le-a întreţinut cu britanicii, altminteri un act de trădare, participarea la negoţul cu sclavi şi rolul pe care avea să îl joace mai târziu în comerţul cu opiu l-au ajutat să devină cel de-al patrulea american bogat al tuturor timpurilor.[14]

A După război, Girard a întreţinut o metresă de optsprezece ani. încă închisă la azil, soţia sa avea să dea naştere unei fetiţe, pe care Girard nu a vrut să o cunoască niciodată.

Averea lui Girard a sporit şi mai mult, o dată cu acţiunile sale de pionierat în comerţul cu China, în acest sens, biograful George Wilson face următoarea afirmaţie: „El a reuşit să scoată mai mult profit din comerţul cu China, chiar si decât toţi cei care se născuseră aici".[15] Când guvernul chinez le-a interzis britanicilor să introducă prin contrabandă opiu în China, corăbiile americane, printre care se numărau şi cele ale lui Girard, au preluat imediat negoţul cu acest produs. Girard a

reuşit să strângă capitalul necesar pentru a finanţa intrarea în afacere cu ajutorul unei bănci britanice, Baring Brothers. Prin intermediul atât al afacerilor licite, cât şi al contrabandei, Girard a devenit unul dintre cei mai bogaţi americani, în timpul războiului din 1812, el a contribuit cu jumătate din cele şaisprezece milioane de dolari de care avea nevoie ţara pentru a face faţă conflictului, solicitând propriei sale ţări un comision de 10 procente pentru împrumutul acordat.

La vârsta de şaptezeci şi şapte de ani, Girard şi-a cumpărat-o pe cea de-a patra şi ultima sa însoţitoare şi metresă. El avea să mai trăiască încă patru ani. Le-a lăsat prin testament suficiente şi generoase surse de subzistenţă tuturor celor care lucraseră pentru el: menajere, servitori şi căpitani de vas au primit venituri care să le ajungă pentru o viaţă. Loja masonică al parei membru era Girad a primit douăzeci de mii de dolari. Orfanii din Philadelphia au primit o şcoală cu internat care le oferea adăpost şi educaţie, care continuă să funcţioneze şi în zilele noastre. Prin testament, averea încă nefolosită a lui Girard se ridică în prezent la două sute de milioane de dolari.

Armata americană a cunoscut un şir întreg de înfrângeri, soldaţii fiind obligaţi să mărşăluiască şi să supravieţuiască cu raţii minime şi fără uniforme adecvate, uneori fără bocanci. Concomitent, eforturile de procurare a furniturilor pentru armată erau în mâinile unor Cushing, Gerry şi Girard şi a altor profitori de război care nu au ezitat să îi înşele pe alţii sau să facă speculă, servindu-şi propriile interese. Nici tabăra britanicilor nu ducea lipsă de

politicieni şi de conducători militari incapabili, care îşi slujeau în primul rând propriul interes. Aceştia au reuşit.să conducă Anglia la înfrângere în mai multe rânduri, transformând victoria în eşec, deşi Anglia avea toate premisele să câştige. în aceste condiţii, responsabilitatea a căzut pe umerii francezilor, cu precădere în sarcina unui cerc restrâns de aristocraţi şi de masoni, care aveau să încline balanţa în favoarea cauzei coloniilor americane.

Capitolul 8

MITA CARE A ADUS VICTORIA ÎN RĂZBOI

Povestea modului în care un aristocrat francez a decis probabil soarta Războiul american de Independenţă, aflându-se astfel la originea victoriei, este una care nu a fost relatată până în prezent.

Războiul american de Independenţă este o succesiune de reiatări ale unor momente triumfale. Primul succes de acest gen este remarcabila victorie din bătălia de la Saratoga, o adevărată placă turnantă a soartei războiului, care avea să servească drept catalizator pentru atragerea potenţialilor aliaţi de partea cauzei americane. Cea de-a doua a fost traversarea râului Delaware, care a survenit de Crăciun şi care i-a luat prin surprindere pe inamici, în cursul acesteia, armata americană, formată din soldaţi îmbrăcaţi în zdrenţe şi înfometaţi, a înfrânt în mod decisiv trupele britanice formate din mercenari hessieni, bine antrenaţi şi bine echipaţi. Punctul culminant este bătălia de la Yorktown, în cursul căreia americanii şi noii lor aliaţi, francezii, au încercuit armata condusă de generalul Cornwallis.

Toţi cei care studiază Războiul de Independenţă înţeleg, însă, lucrurile dintr-o perspectivă complet diferită. Ei au cunoştinţă despre prea puţin numeroasele victorii ale americanilor pe care le compară cu nenumăratele pierderi ale aceloraşi pe câmpurile de luptă din Brooklyn, Manhattan şi de la White Plains; îi văd pe englezii care urmăreau armatele lui Washington împingându-i de la o înfrângere la alta; văd foametea prin care au trecut trupele slab pregătite ale Armatei Continentale, ca şi lipsurile de toate felurile la care au fost supuşi soldaţii; şi mai văd aici motivul pentru care mulţi au dezertat

din armată sau s-au răsculat împotriva superiorilor. Armata luptătorilor pentru eliberare a fost decimată în lupte, cealaltă jumătate fiind aproape terminată prin înfometare şi boală; în acelaşi timp, coloniile erau populate de numeroşi americani care nu erau neapărat loiali cauzei nou îmbrăţişate. Simpatizanţii partidei tory erau predominanţi în cadrul populaţiei din zona răsăriteană Long Island, regiune din care trupele engleze continuau să cumpere carne de vită. Populaţia din New Jersey era majoritară tory, furnizând alimente armatei britanice, în timp ce trupele lui Washington se confruntau cu moartea prin inaniţie de partea cealaltă a fluviului, în Pennsylvania. Marii latifundiari tory dominau viaţa din cele două Caroline, fiind loiali în primul rând propriului buzunar, care era strâns legat de interesele Angliei. Deşi loiali cauzei de eliberare a coloniilor, numeroşi americani continuau să acorde întâietate averilor personale, refuzând alinatelor lui Washington dreptul la aprovizionarea cu hrană şi respingând folosirea monedei continentale ca monedă de schimb.

în ciuda situaţiei economice dezastruoase, a înfrângerilor succesive şi constante în ambuscade şi încleştări şi a pierderii majorităţii luptătorilor din armata americană - răpuşi de boală şi suferinţe, căzuţi în prizonierat sau pur şi simplu pierduţi prin dezertare - rezultatul cert al războiului a fost o victorie remarcabilă. Studenţii studioşi ai istoriei americane se pot întreba, pe bună dreptate, cum a fost posibil acest lucru.

Există un al treilea aspect al războiului care este încă şi mai *bizar.* Şir William Fraser afirma la un moment dat următoarele: „Bătălia de la Waterloo a fost câştigată pe terenul de joc de la Eton". Afirmaţia sa face referire la celebra şcoală în care erau formaţi şi pregătiţi viitorii conducători ai Angliei. Probabil că nu ne înşelăm atunci când, luând în discuţie modalitatea în

care a fost câştigat Războiul de Independenţă, îl vom parafraza pe Fraser astfel: Bătălia de la Yorktown a fost pierdută la masa de joc a unei case de pariuri cunoscută sub numele de Clubul White.

ÎNALTA **SOCIETATE DIN LONDRA**

îritr-o epocă în care Imperiul Britanic era atât de vast încât nu se ştia exact unde răsare şi unde apune soarele deasupra lui,

societatea londoneză atinsese nivelul maxim al decadenţei sale. Londra era cea mai mare metropolă de pe glob, iar Anglia, desigur, rămâne^a stăpâna incontestabilă care domina mările şi oceanele lumii. In timp ce sărăcimea murea de foame pe străzile Londrei, crema înaltei societăţi îşi trecea timpul îndulcindu-se cu diverse plăceri, petrecând în orgii bahice, dezlănţuindu-se în deşănţate jocuri de noroc, făcând farse şi adoptând, în general, un comportament licenţios. Fiind cel mai mare oraş portuar din lume, pe Tamisa puteau naviga opt mii de corăbii deodată. Numărul de cârciumi şi de bordeluri în care miile de marinari şi de ofiţeri puteau petrece în beţii şi orgii era, pur şi simplu, ameţitor. Clasa superioară se distanţase însă de clasele inferioare până şi în materie de plăceri şi vicii.

Dintr-un stabiliment cunoscut sub denumirea de „La gulerul lui Shakespeare", o cârciumă din Covent Garden care se bucura de popularitate în rândul căpitanilor de vas şi a directorilor de la Compania Orientală a Indiilor Britanice, John Harris a publicat o listă cu numele celor mai bune prostituate si adresa caselor de toleranţă unde acestea puteau fi găsite.[1] Totuşi, pentru crema cremelor din înalta societate londoneză, existau cluburi pentru gentlemeni.

în secolul al optsprezecelea, moda răspândită printre gentilomii londonezi era aceea de a fi membru al unuia sau mai multor cluburi de gentlemeni. Multe dintre acestea îşi schimbau adresa, iar altele rămâneau bine ancorate într-o cârciumă sau într-un edificiu în care funcţionau permanent. Câteva dintre aceste cluburi erau la fel de spectaculoase ca şi cazinourile din epoca contemporană, iar calitatea de membru într-unul din cluburi era tot ce putea fi mai bun pentru clasa aristocraţilor. Almack, Brooke şi White se numărau printre cele mai prestigioase şi căutate cluburi de acest gen. Clubul Almack era o sală de bal imensă în care puteau încăpea deodată o mie şapte sute de tineri filfizoni din Londra. Obţinerea calităţii de membra era extrem de importantă pentru tinerii urmaşi ai aristocraţiei londoneze şi o confirmare a statutului lor social, iar lucrurile erau privite cu atâta seriozitate, încât, la un moment dat, ducelui de Wellington i s-a refuzat accesul, fiindcă venise purtând pantaloni lungi, si nu îmbrăcat în ţinuta obligatorie constând din pantaloni bufanţi, până la genunchi. Femeile erau acceptate la Almack, încât clubul a devenit curând un târg al tinerelor

ajunse la vârsta măritişului, la care aveau acces cele mai demne aspirante din Londra. Pentru gentlemeni, principala atracţie pe care o exercitau asemenea cluburi erau jocurile de noroc de toate felurile. Intr-o epocă în care un salariat obişnuit primea, în medie, o liră pe săptămână, nu era ceva neobişnuit să vezi aruncate pe masa de joc, într-o singură seară, sume care se ridicau până la zece mii de lire sterline. Brooke şi White erau cluburi exclusiv masculine, iar principala sursă de distracţie erau jocurile de noroc. Clubul ţinea un registru deschis al mizelor. Aici, oricine dorea putea să arunce orice în joc, iar scaunele şi mesele erau ocupate toată noaptea. Printre jocurile preferate se numărau partidele de whist, loo*, faraon sau hazard, iar dimensiunea mizelor a ruinat mulţi tineri din societatea aristocratică londoneze.

Cluburile White şi Brooke atrăgeau sporadic membrii divizaţi de diferite interese de partid, încât în perioada care a precedat Revoluţia americană, Brooke era considerat un club whig, iar White, un club tory. Printre membrii clubului White se numărau Charles James Fox, Lord Robert Spencer şi Şir Joshua Reynolds.

Charles Fox reprezintă probabil chintesenţa a ceea ce reprezenta calitatea de tânăr dandy

la Londra. Născut cu proverbiala linguriţă de argint primită la botez, averea sa uriaşă i-a adus un fotoliu în Casa Comunelor la vârsta de numai nouăsprezece ani. în momentul în care a fost ales, Fox călătorea prin Connecticut, astfel încât nu a suferit de plictisul provocat de susţinerea unei campanii. Conform scrisorilor sale, realitatea este că fusese răpus de o boală lumească pe care o dobândise la un chef la Nisa. Revenit în Londra, Fox şi-a petrecut zile la agitându-se între Brooke, White şi Almack şi alte cluburi, fără deosebire, unde într-o noapte proastă putea pierde zece, până la cincisprezece mii de lire, iar într-una bună, cu puţin noroc, putea pune la loc în buzunar o parte din suma pierdută. Dar, dacă averea familiei Fox suporta asemenea excese, nu acelaşi lucru este valabil în cazul tuturor tinerilor dandy care evoluau pe scena Clubului James din Londra. Una dintre datoriile imense la jocurile de noroc pe care le-a făcut un tânăr

* Joc de cărţi asemănător „euchre" sau whist, cu mai mulţi jucători, fiecare dintre aceştia primind 3 sau 5 cărţi (n.t.)

la masa de joc de la Clubul White din Londra a condus la mituirea bărbatului al cărui rol a constituit un punct de cotitură în rezultatul Războiului american de Independenţă. Este vorba de Şir George Brydges Rodney.

Născut într-o familie onorabilă din comitatul Somerset, al cărei arbore genealogic cuprindea douăzeci de generaţii, Rodney şi-a făcut studiile la Harrow. Ca majoritatea comandanţilor de nave din vremea sa, el şi-a terminat studiile la o vârstă relativ fragedă, adică la doisprezece ani, pentru a intra în marină unde a primit instrucţie de ofiţer. Numai că prestigiul şi profitul nu fac întotdeauna casă bună. Elegant şi frumuşel, Rodney era mare crai şi cartofor, dar nu dispunea de o avere pe măsura apetitului, nici capabilă să îi acopere pierderile. Tânărul filfizon a risipit întreaga avere a familiei la mesele de joc de la Clubul White.

Mult mai grav decât pierderile la jocurile de noroc a fost faptul că Rodney nu îşi putea plăti datoriile. Atunci el a hotărât să ia dramul mărilor, în speranţa că se va înfrupta din bogăţiile şi prăzile care le erau promise comandanţilor de nave. Intr-o singură acţiune pe care a întreprins-o la începutul carierei sale, în Indiile de Vest, el a reuşit să recupereze cea mai mare parte din pierderi. Numai că, dacă venitul neaşteptat l-a ajutat să câştige timp, marea avea să constituie o dezamăgire, cel puţin tot atât de mare ca şi jocurile de noroc de la Clubul White. Rodney şi-a cheltuit ultimii bani pentru a câştiga un fotoliu de parlamentar, numai că şi această campanie a fost sortită eşecului. El s-a îndatorat mai ales membrilor Parlamentului, iar, curând, înseşi relaţiile pe care le avea au sfârşit prin a deveni un obstacol în cariera sa.

Incapabil să se ţină prea mult departe de mesele de joc de la White, şi nici să recâştige sumele pierdute, Rodney s-a văzut obligat să fugă de la Londra, pentru a scăpa de portărei. In timpul perioadei de exil în Franţa, i-a parvenit zvonul că fusese numit comandant al flotei britanice. Numai că şi în Franţa se îndatorase, iar creditorii îi atrăseseră ferm atenţia, spunându-i cât se poate de răspicat că nu poate părăsi Franţa decât dacă îşi achită datoriile. Şansele sale erau cu adevărat minuscule, iar speranţele, poate chiar mai mici. Chiar dacă ar fi avut de la cine să procure suficienţi bani pentru a pleca din Franţa, era cert că, odată ajuns în Anglia, avea să fie aruncat în închisoarea datornicilor, înainte

de a întrezări măcar silueta catargului vreunui vas britanic de război.

A prelua comanda marinei de război britanice era pentru Rodney luminiţa de la capătul tunelului, în ceasul cel mai cumplit al existenţei sale, Rodney a .fost abordat de reprezentantul uneia dintre cele mai bogate familii din Franţa. Acesta i-a pus la dispoziţie o sumă de bani suficient de mare încât să acopere monumentala sa datorie, însă ceea ce i se cerea să facă în schimb era cel puţin la fel de monumental.

FRAŢI MASONI DIN STRĂINĂTATE

Iarna anilor 1777 - 1778 a fost o iarnă cumplită pentru armata americană condusă de

George Washington. Mulţi dintre soldaţi se apărau de frig acoperindu-se cu pături, fiindcă tunicile şi pantalonii ajunseseră între timp nişte zdrenţe anemice. Ghetele erau un lux pe care soldaţii nu şi-l puteau permite, iar multora li s-au amputat labele picioarelor sau gambele afectate de degeraturi cumplite. Adeseori, santinelele care făceau de pază îşi vârau picioarele goale direct în chipiu, pentru a le încălzi cât de cât. Mâncarea era un lucru atât de rar, încât de Ziua Recunoştinţei, fiecare soldat a primit raţia de sărbătoare^compusă dintr-o tartă coaptă din patru uncii de făină de orez. în acelaşi timp, însă, fermierii de origine germană instalaţi în regiunea învecinată, mai precis, în Forge Valley, mânau înspre Philadelphia cirezile de vite care urmau să ajungă hrana pentru trupele^britanice.
/" însuşi Washington trebuia să se mulţumească cu nesfârşitele scuze pe care i le oferea Congresul, ca răspuns la /solicitările sale permanente şi insistente de a i se trimite alimente, uniforme, bani şi medicamente pentru armată. Iar o mână de oameni, reuniţi în clubul cunoscut sub denumirea de Conway Cabalrttfzea în acest timp împotriva lui Washington. De patru ani, trupele erau subnutrite şi prost îmbrăcate, ba mai fuseseră obligate să se retragă în marş forţat după ce suferiseră o serie de înfrângeri repetate, în acea perioadă, oamenii erau tot mai încredinţaţi că o posibilă victorie în război nu putea fi câştigată decât printr-o minune. Iar minunea a căpătat o formă materială odată cu luptătorii care le-au venit în ajutor din Europa.
Eforturile depuse în Europa de spionii americani i-au atras de partea cauzei americane pe francezi, care au intrat în război

ca susţinători şi aliaţi ai coloniştilor. La începutul anului 1778, în timp ce Rodney se ascundea la Paris încercând să scape de portăreii englezi, francezii semnaseră tratatul de alianţă cu America prin care se angajau să lupte alături de colonii. Cu toate acestea, ei nu aveau să declare război Angliei decât abia în luna iulie a aceluiaşi an. Una dintre primele confruntări directe dintre navele de luptă franceze şi flota de război britanică avea să se producă în largul Insulei Ushant. Cele două forţe inamice erau la egalitate, numai că englezii erau mai deprinşi să câştige bătălii. Când flota franceză a bătut în retragere, cei doi comandanţi englezi au înţeles greşit manevrele şi, dintr-un motiv rămas inexplicabil, şi-au retras la rândul lor flota. Făcând o mutare care le amintea contemporanilor, în chip izbitor, de numeroasele bătălii purtate de englezi pe solul american, britanicii nu au exploatat avantajul câştigat în lupta navală.
Cum bătălia s-a purtat aproape de casă, adică sub nasul publicului englez, eşecul flotei a fost mult prea evident, iar cetăţenii au ieşit furioşi pe străzile Londrei, semnând, astfel, condamnarea la moarte celor doi comandanţi. Ei au fost trimişi în faţa curţii marţiale. Armata britanică nu a reuşit să fructifice nici avantajul poziţiilor câştigate pe uscat, deşi la urechile publicului englez ajungea mult mai puţin din ceea ce se petrecea dincolo de Atlantic. Armata făcuse boacăne şi mai mari decât marina. După terminarea războiului, Şir William Howe, Şir Henry Clinton şi lordul Charles Cornwallis au fost acuzaţi cu toţii de incompetenţă. Ceea ce i-a pecetluit soarta lui Howe este celebrul episod în care el stătea şi îşi sorbea liniştit ceaiul, permiţând Armatei Continentale, care fusese bătută crunt, să se retragă în grabă către Long Island. Numai că Howe era un militar competent. El servise în armată sub comanda lui Amherst, acelaşi care îi învăţase pe comandanţii americani, ca şi Howe, de altfel, secretele şi importanţa luptei de gherilă. Era un comandant experimentat, foarte încercat pe câmpurile de luptă de la Montreal, Louisbourg şi Quebec înainte de a fi izbucnit Revoluţia americană, într-adevăr, Howe a comis câteva erori fatale. In episodul cu pricina, el a permis armatei conduse de Washington - ai cărui

soldaţi îşi petrecuseră noaptea în aer liber, direct sub rafalele de ploaie, fiindcă nimeni nu se îngrijise să le dea corturi, lipsiţi de praf de puşcă şi muniţii - să scape prin

fugă şi să retragă spre Long Island. El l-a urmărit pe Washington prin tot statul New Jersey, în care s-au pierdut o mulţime de dezertori, reducând astfel numărul combatanţilor, şi aşa suficient de mic, la numai zece mii. Iar când nu îl mai despărţea de victorie decât o zi, Howe a comis a doua gafă şi i-a permis lui Washington să treacă în Pennsylvania.
La sosirea iernii, armata lui Howe era cantonată la numai douăzeci şi cinci de mile depărtare de cea a americanilor, numai că Howe nu intenţiona să tremure de frig toată iarna într-o tabără şi în condiţii de campanie. A preferat să se întoarcă la New York City, unde îl aştepta iubita lui, Elizabeth Loring, care avea să îi ţină generalului de cald. Howe însuşi avusese grijă să-i trimită soţul la Boston, să răspundă de închisori. Când Howe a primit un ziar londonez care îl acuz^a de incompetenţă, generalul a hotărât să-şi înainteze demisia, în timp ce aştepta răspunsul Londrei, el şi Loring continuau să se bucure de plăceri lumeşti, participând la dineurile, concertele şi balurile dansante care se organizau în Philadelphia. Când Franklin a fost întrebat de francezi dacă Howe cucerise Philadelphia, Franklin le-a răspuns că Philadelphia îl cucerise pe Howe.[3]
Şir Henry Clinton era, la rândul său, militar de carieră. S-a înrolat în Garda Coldstream la vârsta de numai treisprezece ani, unde a primit imediat gradul de locotenent. Şi el s-a distins prin acte de bravură pe câmpul de luptă, fapt care l-a ajutat să urce rapid treptele ierarhice, ajungând până la gradul de general-maior, obţinut în anul 1772. Când l-a înlocuit pe Howe la comanda armatei engleze din colonii, pe Clinton îl interesa mai mult să-şi petreacă vremea la New York decât alături de trupele sale, pe câmpul de luptă. După război, Clinton a fost somat să dea socoteală pentru eşecurile sale de comandant. El a transferat vina asupra lui Cornwallis şi a celorlalţi generali, mergând până acolo încât a scris o carte în care vorbeşte despre faptele sale de arme. în carte, el susţine că, în trei rânduri, trupele engleze fuseseră ameninţate cu moartea prin inaniţie, deşi termenul folosit este relativ, prin comparaţie cu ceea ce li se întâmpla, în fapt, soldaţilor lui Washington.
Dispunând de douăsprezece mii de lire sterline, sumă care reprezenta solda şi cheltuielile sale personale, pe lista de comenzi transmise de Clinton la intendenţă erau trecute brandy în loturi de câte 10 galoane, carne de vită, viţel, miel, momite şi ouă.[4] Avea patru case la New York, deoarece, după cum pretindea el însuşi, viaţa

îi era în permanenţă ameninţată şi trebuia să aibă unde să se ascundă, şi mai avea şi o metresă în oraş.
Cornwallis era comandant de armată şi un militar bine pregătit. El s-a născut într-o familie bogată, distinsă şi celebră. Regele Charles al II-lea îi acordase bunicului său titlul de baron, tatăl său fusese primul Lord Cornwallis din familie, iar mama sa era fiica lordului Townsend şi rudă de sânge cu primul ministru, Robert Walpole. Charles Cornwallis era şi el militar de carieră, profesiune pe care a îmbrăţişat-o la vârsta de doisprezece ani. S-a înrolat în armată în timp ce îşi făcea încă studiile la Eton, unde elevii din clasele mici erau supuşi unui tratament dur de elevii mai mari. Cornwallis, un bărbat altminteri înalt şi bine clădit, a plecat de la Eton, care se pare că i-a priit, şi a intrat sub tutela şi îndrumarea unui ofiţer prusac. Şi-a cumpărat titlul de ofiţer în Garda Grenadierilor. La optsprezece ani, a plecat într-un circuit european împreună cu tutorele său prusac, după care s-a înscris la

Academia Militară din Turin, una dintre cele mai prestigioase şi renumite şcoli militare din Europa acelor vremuri. Aici, tinerii ofiţeri combinau de minune strategia militară şi disciplinele de studiu cu balurile dansante care se organizau în oraş. Cunoştinţele dobândite la Academia din Turin l-au ajutat pe Cornwallis să se distingă de-a lungul întregii sale cariere, în special în cursul războiului de şapte ani din Irlanda şi în campaniile din India. Imediat după căsătorie, s-a despărţit pentru scurtă vreme de viaţa de militar, preferând să se retragă pe moşia sa din Anglia şi să se bucure alături de tânăra sa mireasă de deliciile vieţii la ţară. Era în graţiile regelui George al III-lea, însă, în acelaşi timp, sfătuitorii nu îi recomandau să ia măsurile dure pe care le impunea regele la adresa supuşilor săi din colonii. Nimeni, niciodată nu a avut motive să se îndoiască de loialitatea lui Cornwallis faţă de Coroană, iar, la izbucnirea războiului, el însuşi s-a oferit să conducă trupele engleze în lupta împotriva rebelilor americani.

Entuziasmul lui Cornwallis avea să dispară, însă, foarte curând. Soţia pe care o lăsase acasă, în Anglia, se îmbolnăvise între timp, iar comandanţii săi, Clinton şi Howe, îl dezamăgiseră profund. Cornwallis a atacat din flanc trupele lui Washington în bătălia de la Long Island, pentru a asista apoi neputincios cum Howe îl lasă pe Washington să scape. După ce i-a înfrânt pe americani în anul 1777, în lupta de la Brandywine, şi în 1778, la Monmouth, Cornwallis a fost trimis în Sud. Având-l pe

Cornwallis comandant de brigadă, Clinton a încetat să opună orice rezistenţă în Sud şi a plecat spre New York, lăsând comanda tuturor trupelor engleze în sarcina lui Cornwallis. Războiul se încinsese între timp, iar Cornwallis câştigase câteva bătălii importante continuându-şi înaintarea spre Nord, când Clinton i-a ordonat de la New York să găsească un loc de tabără în care să le poată trimite trupelor alimente şi muniţii. El însuşi a ales ca punct de staţionare Yorktown, decizie care avea să se dovedească total neinspirată, deoarece francezii, de pe mare, şi americanii, de pe uscat, l-au prins la mijloc ca într-un cleşte. Cele opt zile de asediu au pus capăt războiului. Acţiunile lui Cornwallis din timpul Revoluţiei nu aveau să îi afecteze cariera, deoarece, la scurt timp după aceea, avea să-şi servească ţara cu aceeaşi distincţie în India şi în să înăbuşe rebeliunea din Irlanda. Cartea semnată de autorii Baigent şi Lodge, „Templul şi Loja", este o analiză a efectelor pe care le-a avut lupta dintre masoni şi a faptului că ea ar putea fi cauza care a condus la câştigarea suveranităţii. Howe îi fusese subordonat lui Amherst, iar majoritatea ofiţerilor aflaţi sub comanda acestuia erau fraţi masoni. Douăzeci şi nouă din cele treizeci şi unu de regimente aflate sub comanda lui Amherst înfiinţaseră loji operative. Cornwallis servise în două regimente care organizaseră loji militare. Fratele lui Cornwallis era tot ofiţer şi fondatorul unei loji din Noua Scoţie. Clinton fusese aghiotantul lui Ferdinand, duce de Brunswick, unul dintre cei mai influenţi masoni din epocă.[5] Trei comandanţi britanici de armată, pe care întreaga lor carieră îi recomanda drept militari capabili, au evitat cu consecvenţă să le aplice americanilor lovitura de graţie, preferând, de fiecare dată când au avut ocazia, să continue lupta şi să prelungească astfel războiul, până când, printr-o izbitoare similitudine cu ceea ce s-a petrecut în războiul purtat de America în Vietnam, soldaţii de pe câmpul de luptă şi cetăţenii rămaşi acasă şi-au pierdut orice speranţă de a mai vedea apropiindu-se clipa victoriei. Dacă marele secret care se ascunde în culisele înfrângerii este conspiraţia, atunci bătălia de la Yorktown a fost scena pe care s-a jucat actul final. Cu toate acestea, nu există dovezi certe, capabile să susţină că generalul Cornwallis ar fi avut alte planuri decât obţinerea victoriei. Insă există dovezi certe că cineva a depus toate eforturile de a distruge şansele de victorie ale britanicilor.

ÎN CULISE, ÎN FRANŢA

Pe măsură ce eforturile depuse în Franţa de americanii Franklin şi Deane îşi arătau roadele, spre America se îndrepta o flotă franceză, iar la bordul vaselor se aflau soldaţi francezi. Când toate resursele americanilor s-au epuizat, salvarea a venit de la Franţa, care şi-a făcut intrarea în scenă furnizând trupele, alimentele şi banii necesari susţinerii ofensivei finale a războiului.
Comandantul de armată Rochambeau a fost primul şi unul dintre cele mai importante personaje ale efortului de război francez. Curând, exemplul său a fost urmat de contele William Deux-Ponts, care s-a alăturat americanilor venind, în fruntea regimentului său, din Valea Saar-ului; de vicontele de Noailles, din al cărui regiment avea să provină ceva mai târziu Napoleon; de contele Mathieu Dumas, care avea să devină erou în bătălia de la Waterloo; de marchizul Claude-Henri de Saint-Simon şi de ducele de Lauzun. Toţi aceştia fuseseră racolaţi prin eforturile diplomatice concertate ale lui Franklin şi Deane şi furnizaseră ajutoare clandestine înainte ca Franţa să declare în mod oficial război Angliei. Rochambeau şi trupele lui au ajuns în Rhode Island în iulie 1780, la bordul a şapte nave de transport. Bine echipate şi bine plătite, trupele franceze nu au intrat imediat în luptă, preferând să se bucure o vreme de traiul bun. Au avut astfel răgazul să constate şocaţi cum erau aliaţii pe care veniseră să îi salveze. Americanii îi încărcau la plata tuturor mărfurilor cumpărate, făceau negoţ pe faţă cu britanicii care instituiseră blocada de-a lungul coastei, iar uneori, deschideau focul asupra francezilor. Primele trupe franceze care au ajuns în America nu au avut parte de acţiune până la momentul Yorktown. Când a venit însă momentul să intre în luptă, francezii i-au impresionat atât pe americani, cât şi pe englezi, prin organizare, ordine şi disciplină.[6]
Generalul Jean Baptiste Donatien de Vimeur, conte de Rochambeau, era un militar de carieră care venise în America cu o misiune. Ca şi Lafayette şi alţii asemenea lui, dorea să îi vadă pe rebeli smulgând lanţurile care îi ţineau legaţi de monarhul Angliei. Când regele francez Ludovic al XVI-lea a semnat tratatul de alianţă cu Congresul Continental, prima sa

acţiune de sprijinire a Americii a fost să trimită ajutoare. A doua, a fost trimiterea unei armate formate din şase mii de soldaţi, numită Expedition Particuliere*, pe care a plasat-o sub comanda lui Rochambeau.
Rochambeau intrase în armată la vârsta de şaptesprezece ani şi luptase la Maastricht, în Olanda, în timpul războiului pentru succesiunea la tronul Austriei, în expediţia francezilor din Minorca şi în războiul de şapte ani din Irlanda. Rochambeau avea cincizeci şi cinci de ani când, în fruntea a trei regimente, a venit să lupte în bătălia decisivă de la Yorktown. Unul dintre regimente era cel al lui Deux-Ponts. Plasată sub comanda lui Rochambeau, această unitate era formată din o mie de soldaţi care fuseseră recrutaţi în Germania. Era o unitate clasică, în sensul că ofiţerii erau nişte aventurieri. Mulţi dintre aceştia s-au îmbarcat pe navele de luptă franceze aducându-şi cu ei nevestele şi copiii, şi se ştie, cel puţin despre unul dintre ofiţeri, şi anume baronul Ludwig von Closen, că şi-a adus cu el în America şi servitorii.[7]
Alţi conducători militari aflaţi la comanda trupelor din America erau interesaţi de experimentul social pe care îl oferea o naţiune în formare. Vărul lui Saint-Simon este cel care avea să devină fondatorul socialismului francez. Asemenea lui Lafayette, ducele de Lauzun era extrem de interesat de experimentul social care urma să se producă iminent în Lumea Nouă. Nu putea lipsi de la naşterea unei epoci noi şi îşi dorea să lupte pentru cauza libertăţii. Asemenea multor altor nobili francezi, contradicţia dintre apartenenţa sa la clasa

aristocratică şi dorinţa de a lupta pentru cauza democraţiei nu i-a ştirbit cu nimic entuziasmul. Lauzun provenea dintr-o veche familie ale cărei titluri nobiliare datau încă din vremea cruciadelor, în spiritul bunei tradiţii, pentru o familie de militari cu titluri numeroase, aventura era prima chemare. La treisprezece ani, Lauzun a intrat ca purtător de steag în Garda de elită a Franţei. La optsprezece ani, prin căsătoria cu o tânără cu sânge regal, el a intrat într-o altă familie franceză de elită. Lauzun a plecat apoi în Corsica, unde s-a distins prin acte de bravură pe câmpul de luptă. A fost recompensat cu gradul de colonel al Legion Royale. Numai că vremurile de pace îl plictiseau, iar el s-a numărat printre primii voluntari care s-au oferit să sară în ajutor cauzei americane.

* Transport particular, Ib. franc. (n.t.)

I

La plecarea din Franţa, Lauzun făcea parte din forţa combatantă care i s-a alăturat lui Rochambeau. Trupele de cavalerie şi de infanterie pe care le comanda Lauzun s-au alăturat celor mai vechi regimente din istoria militară a Franţei, Bourbonnais, Deux-Ponts, Saintonge şi Soissonnais, şi împreună au pornit spre Yorktown.

Legiunea lui Lauzun, după cum era denumită, era formată din luptători care proveneau din diverse ţări ale Europei. Majoritatea erau din coridorul Alsacia - Lorena situat la graniţa dintre Franţa şi Germania, alţii veniseră din Suedia, Italia, Polonia şi Rusia. Soldaţii lui Lauzun vorbeau opt limbi diferite şi, conform tradiţiei, înjurăturile erau în maghiară. Toţi erau voluntari şi, majoritatea, aventurieri. Mulţi erau de viţă nobilă, dar printre ei se aflau şi crai, desfrânaţi şi hoţi. Ei au fost precursorii unei alte celebre forţe combatante franceze, Legiunea străină franceză.

Pentru ducele de Lauzun, Revoluţia americană nu era altceva decât o altă aventură. Isprăvile sale pe diversele câmpuri de luptă sau budoare ale Europei deveniseră legendare. Se spune despre el că ar fi făcut dragoste cu fiecare femeie pe care a întâlnit-o în Franţa, apoi la Newport, din Rhodes Island, unde a fost încartiruit îndată ce a ajuns în America. Oamenii lui i-au urmat curând exemplul şi, în ciuda cutezanţei de-a fi luptat împotriva englezilor, au atins performanţa neobişnuită de a fi purtat cele mai multe dueluri între ei, desigur, din cauza doamnelor. După experienţa câştigată în luptă pentru cauza americană, Lauzun a trecut prin multe alte aventuri, inclusiv cea de a fi devenit amantul reginei Măria Antoaneta. Dar dacă Lauzun era perfect conştient de rangul şi de importanţa sa - a participat la discuţiile secrete dintre Washington şi Rochambeau pe tema strategiei militare - probabil el nu şi-a dat seama că simpla sa prezenţă în război a constituit factorul cel mai important care avea să decidă soarta acestuia.

In timp ce marchizul de Lafayette, ducele de Lauzun, contele William Deux-Ponts, contele Mathieu Dumas, marchizul de Saint-Simon şi alţi nobili asemenea lor aşteptau cu înfrigurare să intre pe câmpul de luptă, comandantul lor suprem,

Rochambeau, discuta strategii militare cu Washington. Washington susţinea că o mişcare pentru recucerirea New York-ului ar fi adus câştig efortului de război. Rochambeau nu împărtăşea aceleaşi vederi, susţinând că o victorie decisivă împotriva englezilor la Chesapeake Bay ar fi dus la încheierea războiului. Argumentele logice ale lui Rochambeau au avut câştig de cauză, iar toată lumea s-a concentrat pe înfrângerea comandantului englez, care era şi cel mai serios adversar: Cornwallis. Rochambeau şi Washington au pornit spre Virginia, pentru a-l prinde în cleşte pe Cornwallis, într-un moment în care atât americanii, cât şi englezii depindeau de navele de război şi mai ales de sosirea acestora la timp.

După bătălia de la Guilford Courthouse, armatei aflate sub comanda lui Cornwallis i s-au terminat alimentele şi muniţia, iar Cornwallis însuşi a rămas îngropat în Yorktown timp de trei luni, bătând pasul pe loc şi aşteptându-l pe amiralul Rodney să se prezinte la rendez-vous-ul stabilit. Flota britanică comandată de amiralul Rodney era considerată a fi factorul cel mai important şi singurul care putea grăbi deznodământul acestui joc al aşteptării dintre armata britanică şi forţele unite ale americanilor şi francezilor. Motivul conform căruia Cornwallis nu a putut pleca spre nord a fost că Rodney în persoană urma să furnizeze armamentul, muniţia şi întăririle.
Numai că planurile lui Rodney erau diferite. In loc să navigheze spre nord după ce obţinuse un avantaj net asupra francezilor, el a lansat un atac masiv asupra neînsemnatei Insule Saint Eustatius. In timp ce laţul se strângea tot mai mult în jurul armatei conduse de Cornwallis, ameninţând să o gâtuie definitiv, iar unica măsură de salvare nu putea veni decât din partea lui Rodney şi a navelor şi ajutoarelor sale constând din muniţie şi trupe odihnite, Rodney era ocupat să prade Saint Eustatius. Soldaţii lui au irosit timp preţios confiscând toate bunurile, până la ultimul, de la absolut toţi cetăţenii minusculei insule. Adevărul este că a împins lucrurile atât de departe, încât le-a ordonat oamenilor săi să prade mormintele, motivând că locuitorii îşi ascunseseră avutul până şi în cimitire.
Intre timp, Washington şi Rochambeau au profitat la maximum de răgazul nesperat al celor trei luni, coordonând marşul lor de traversare a teritoriului cu sosirea flotei franceze. Folosindu-se de o forţă armată relativ mică, Lafayette a blocat

retragerea englezilor, Washington şi Rochambeau au străbătut rapid cele cinci sute de mile, iar amiralul de Grasse a sosit din Caraibe cu douăzeci de nave de război şi trei mii de soldaţi proaspeţi şi pregătiţi de luptă.
Franţois Joseph Paul, marchiz de Grasse-Tilly şi conte de Grasse, se alăturase ordinului Cavalerilor Sfântului loan de la Ierusalim, cunoscut şi sub denumirea de Cavaleri de Malta, la vârsta de doisprezece ani. Acesta este ordinul originar al călugărilor-cavaleri, cunoscut sub denumirea de Cavalerii Ospitalieri ai Sfântului loan de la Ierusalim, care a fost înfiinţat înaintea Ordinului Cavalerilor Templieri. Dacă ambele ordine erau, în mod evident, de sorginte catolică, contactul cu alte religii sau confesiuni a avut un efect devastator asupra Templierilor, care sprijiniseră mişcarea catarilor în cursul cruciadei organizate de papalitate împotriva acestora, ceea ce le-a atras acuzaţia de erezie. Ospitalierii nu au trecut prin asemenea crize sau cutremure religioase, însă aveau nevoie de un motiv care să le justifice existenţa în perioada care a urmat cruciadelor. Ei s-au retras în zona bazinului mediteranean, angajându-se în nesfârşitele războaie împotriva piraţilor păgâni care atacau corăbiile negustorilor din lumea creştină.
După şase ani de pregătire, de Grasse a ajuns în marina de război franceză. Asemenea camarazilor săi, Cavalerii de Malta, de Grasse avea un jnteres personal în sprijinirea cauzei americane a libertăţii. In acest efort, i s-au alăturat alţi nouăsprezece cavaleri. După încheierea războiului, paisprezece dintre aceştia au intrat în Societatea din Cincinnati[8] din care făcea parte Washington. Amiralul de Grasse a participat activ la Revoluţia franceză, dar s-a retras când vărsarea masivă şi excesivă de sânge a întinat cauza libertăţii.
Amiralul de Grasse a devenit peste noapte unul dintre personaj ele-cheie ale Războiului american pentru Independenţă.[9] In martie, el s-a îmbarcat într-o expediţie de traversare a oceanului, plecând din Franţa la comanda flotei sale. Din ea făcea parte şi *Viile de Paris,* cea mai mare navă de război a acelor timpuri, care deschidea drumul unui convoi format din 150 de vase de transport, la bordul cărora erau încărcate ajutoare de război. De Grasse a ajuns în Martinica la sfârşitul lunii aprilie, de unde i-a trimis în ajutor lui Rochambeau treizeci de nave încărcate cu trupe şi muniţie. Al doilea val de ajutoare trimise

către America includea trupele de infanterie ale marchizului Claude Henri de Saint-Simon şi vechile regimente din Agenais, Gatinas şi Tourraine. Flota în fruntea căreia sosise de Grasse din Franţa a intrat în acţiune aproape imediat după ce vasele de transport au ancorat la ţărm.

La sfârşitul lunii aprilie, de Grasse a purtat prima bătălie navală cu flota de război britanică. Rezultatele acestei prime acţiuni-fulger au fost calificate ulterior ca incerte, însă britanicii au pierdut în confruntare şase vase de război, ceea ce a avut un efect cert pe termen lung. De Grasse a manevrat lupta cu mai multă iscusinţă decât amiralul Hood, care se afla sub comanda amiralului Rodney. Hood a pus înfrângerea din această fază iniţială pe seama faptului că navele amiralului Rodney ocupaseră o poziţie greşită în luptă. Era cea de-a doua greşeală pe care o comitea Rodney, însă nu şi ultima.

Cinci săptămâni mai târziu, Rodney avea să se confrunte din nou navele de război franceze, în data de 5 iunie, flota lui Rodney a surprins în larg fiota franceză, englezii au numărat douăzeci şi patru de nave şi cinci fregate inamice şi s-au oprit aici. în condiţiile în care britanicii deţineau avantajul numeric, Rodney a preferat să nu îl urmărească pe de Grasse, permiţându-i astfel amiralului francez să navigheze înspre nord, până pe coasta statului Virginia. Nu se poate susţine că Rodney nu realiza cât de vital era sprijinul militar şi naval francez pentru americani, mai ales cât de important era pentru episodul final de la Yorktown. Cu toate acestea, el nu a acordat prioritatea cuvenită efortului de a stopa, sau, cel puţin, de a întârzia ajutoarele franceze. Deznodământul războiului a fost dictat de un element esenţial: tabăra care reuşea să se pregătească cel mai bine şi să-şi asume prima obligaţiile în luptă avea să câştige războiul. Tabăra franco-americană se bizuia pe amiralul de Grasse, iar tabăra britanică avea nevoie de amiralul Rodney. Toate mărturiile importante ale vremii susţin ideea că ambii comandanţi navali erau ia fel de conştienţi de importanţa pe care o aveau.

Conform graficului, amiralul de Grasse urma să se; întâlnească cu treizeci de piloţi americani care trebuiau, în mod necesar, să ajute navele franceze să navigheze prin Golful Chesapeake. în ultima clipă, de Grasse a suplimentat proviziile de alimente şi a angajat alte cincisprezece vase comerciale pentru a le transporta. Fiindcă nu avea timp să aştepte sosirea scrisorilor de trăsură, el a plătit acest transport suplimentar din bani proprii.

Dacă, după toate aparenţele, Rodney nu a reuşit să înţeleagă sensul şi urmările acestei tergiversări, acţiunile sale dovedesc contrariul. El i-a trimis amiralului Graves, aflat în acel moment la New York, avertismentul serios că marina de război franceză se îndrepta spre el. El i-a mai transmis lui Graves mesajul că cele două flotile britanice trebuia să facă joncţiunea, pentru a putea bloca flota franceză şi a-l împiedica pe de Grasse să livreze ajutoarele lui Rochambeau şi lui Washington. Primul său mesaj a fost interceptat; cel de-al doilea a ajuns la destinaţie la câteva zile după ce flota franceză distrusese flotila lui Graves. într-o scrisoare adresată soţiei sale, Rodney susţine că i-ar fi atacat pe francezi, dacă i s-ar fi oferit ocazia şi că „acest eveniment ar putea decide soarta Angliei", în lumina dovezilor pe care le furnizează scrisorile lui Rodney, este pur şi simplu şocant că el a preferat să-şi fractureze forţa navală în două părţi şi să plece apoi spre casă la bord cu bogăţiile pe care le prădase pe Insula Saint Eustatius. In mod categoric, această ultimă acţiune a sa nu poate fi considerată o eroare. Este însă cert că Rodney a dezertat din post. în acelaşi timp în care îşi abandona misiunea, Rodney îl avertiza pe amiralul Graves cât de important era să vină cu flotila sa la Yorktown, probabil cu intenţia de a scăpa ulterior de orice acuzaţie. Acţiunile lui Rodney, combinate cu lipsa unei sincronizări în ceea ce priveşte momentul în care au fost trimise mesajele de avertisment, au contribuit într-o

proporţie însemnată la victoria obţinută de forţele franco-americane.
Istoricii au subliniat faptul că erorile comise de Rodney ar putea fi atribuite unor probleme de sănătate. Adevărata cauza a victoriei de la Yorktown este, însă, că amiralul Rodney s-a lăsat înfrânt cu bună ştiinţă. Procedând astfel, el a asigurat victoria alianţei franco-americane, oferită la schimb pentru a acoperi o datorie monumentală.

CAUZA

După cum menţionam anterior, în anul 1774, Rodney s-a refugiat la Paris, încercând să scape de închisoarea datornicilor.[10] Acest cartofor împătimit se afla încă la Paris în anul 1778 şi era tot amiral, deşi unul fără flotă. Prin bunăvoinţa superiorului său, contele de Sandwich, care îl trecuse pe statele de piată ale

amiralităţii, Rodney primea jumătate din leafa care i se cuvenea unui amiral. Când nu era aşezat la o masă de joc, contele de Sandwich ocupa fotoliul de Prim Lord al Amiralităţii. Contele era şi un bun prieten al lui Benjamin Franklin, de care se apropiase cu ocazia aventurilor la care participaseră împreună la Wycombe.
După aproape patru ani petrecuţi în exil, Rodney a fost informat că este rechemat la datorie. Era o ocazie nesperată de a-şi reface averea şi cariera, însă, din pricina noilor datorii pe care le contractase în Franţa, amiralul umilit şi exilat nu putea reveni în Anglia pentru a-şi lua postul în primire. Iar, ceea ce era încă şi mai rău, el nu-şi putea reface averea fără acest post.
Apoi, aparent din senin, un nobil francez, care era comandantul Gărzii Franceze, s-a oferit să îl ajute pe Rodney. Mareşalul duce de Biron i-a oferit amiralului Rodney suma necesară pentru a-şi stinge datoriile şi a putea lua postul în primire. Unii istorici susţin că a fost vorba de un împrumut, alţii, că a fost un cadou. Indiferent care este adevărul, urmările acestei acţiuni sunt cutremurătoare.
Se pare că cel puţin una dintre părţi a comis o faptă care poate fi considerată un act de înaltă trădare. Dacă motivaţia lui Rodney este clară, ne putem întreba, pe drept cuvânt, ce motiv putea să aibă comandantul francez să-i împrumute banii?
La momentul în care s-a făcut oferta, nepotul ducelui de Biron, Armând Louis de Gontaut, duce de Lauzun, se pregătea să plece spre colonii. Ar fi absurd să credem că ducele de Birou îşi dorea cu adevărat să îl ajute pe Rodney să se prezinte la post. Ducele de Biron şi-a dat probabil seama că, procedând astfel, putea contribui la înfrângerea, poate chiar la moartea, nepotului său. După toate aparenţele, împrumutul sau cadoul care picase la tanc pentru Rodney era singura modalitate prm care ducele de Biron putea asigura succesul nepotului său. împrumutul a fost, în realitate, o imensă mită. Iar această mită a fost cea care; a condus la victoria americanilor în război.
Rodney a onorat partea care îi revenea din această înţelegere. In momentul în care îşi putea fructifica avantajul obţinut în luptă, el a preferat să mai aştepte. In momentul în care avea toate premisele să stopeze înaintarea flotei franceze, a preferat să apere Insula Tobago. In momentul în care putea, ajunge rapid la Yorktown, el a hotărât că trebuie să plece într-o'|

expediţie de pedepsire a locuitorilor Insulei Saint Eustatius. Iar, într-un final, a plecat spre casă.

LUMEA S-A **ÎNTORS PE DOS**

Rochambeau şi Washington au profitat de acest răgaz şi au continuat să asedieze Yorktown-ul. Cu puţin timp înainte, Lafayette primise întăriri, materializate în trupele proaspete ale lui Saint-Simon. In acest timp, patru mii de soldaţi britanici erau cantonaţi în portul New York,

iar Graves, camaradul lui Rodney, aştepta. Când mesajul lui Rodney a ajuns la New York, britanicii ridicaseră demult pânzele şi erau deja în larg. Fiindcă mesajul lui a ajuns la destinaţie la două zile după căderea Yorktown-ului, când britanicilor le-au parvenit informaţiile despre înfrângerea lui Cornwallis, ei au făcut stânga-împrejur.
După ce a pierdut războiul, Britania avea să treacă printr-o lungă perioadă de căutare a vinovaţilor. Dacă alţi militari îi arătau cu degetul pe camarazii lor comandanţi, Rodney părea să fie deasupra tuturor acestor frământări. Explicaţia este că, înainte de a i se putea aduce vreo acuzaţie de incompetenţă, de laşitate sau de trădare, el revenise deja în Indiile de Vest pentru a deveni erou.
în ciuda surprinzătoarei victorii obţinute de colonişti şi de aliaţii lor la Yorktown, a mai trecut un an până când Britania s-a hotărât să pună definitiv capăt ostilităţilor, în cursul acestei perioade, care coincide cu cântecul de lebădă al britanicilor, Clinton aştepta la New York intrarea în luptă în fruntea armatei sale, iar Rodney se întorsese pentru a pleca imediat într-o expediţie de urmărire a flotei franceze. El a surprins flota franceză condusă de de Grasse navigând cu toate pânzele sus spre Jamaica. Comandantul pe care evitase să îl întâlnească anterior episodului de la Yorktown era acelaşi pe care îl urmărea acum. Timp de trei zile, Rodney a urmărit cu tenacitate flotila franceză până când a ocupat poziţia de luptă în trecătoarea dintre Dominica şi Guadelupa, cunoscută sub numele de Strâmtoarea Sfinţilor. Opunea o forţă navală formată din treizeci şi şase de nave flotei franceze formate din treizeci şi trei, iar bătălia s-a purtat de o manieră clasică, în care navele s-au aliniat în formaţie de luptă, cu faţa spre inamic, si au deschis focul. Unul dintre căpitanii englezi de vas, Şir Charles Douglas, l-a sfătuit pe

Rodney să rupă rândurile, după ce a văzut că francezii lăsaseră o breşă în formaţia lor. Numai că această manevră contravenea „Instrucţiunilor de luptă", regulamentul de luptă al marinei de război britanice, şi era riscantă, deoarece îl putea trimite pe comandant în faţa curţii marţiale şi a plutonului de execuţie, în cazul în care ar fi eşuat. Rodney nu era sigur că un asemenea ordin ar fi fost ascultat fără crâcnire de căpitanii vaselor sale.
însă, experienţa pe care o dobândise în atâţia ani la mesele de joc l-a inspirat pe Rodney, care a riscat şi a câştigat. Cinci nave britanice l-au urmat, au încercuit vasele franceze şi le-au atacat de pe ambele flancuri. Şi alţi căpitani ai săi au exploatat breşele create în linia de luptă a francezilor. Până şi *Viile de Paris,* cea mai mare şi redutabilă navă de război din lume, a fost capturată, abandonată de echipaj şi incendiată de britanici. Fireşte, această bătălie navală nu a afectat soarta războiului purtat cu coloniile. Totuşi, ea a avut darul de a face din Rodney un erou naţional, astfel încât motivele pentru care le permisese francezilor să scape anterior să nu mai fie contestate după război.
înţelegerea pe care o făcuseră ducele de Biron şi îndatoratul amiral Rodney s-a încheiat bine pentru ambele părţi. Amiralul Rodney îşi refăcuse averea şi, deşi îl abandonase pe Cornwallis la Yorktown, el era considerat în continuare un erou de război după bătălia navală pe care a vrut să o câştige. Nepotul ducelui de Biron era teafăr şi în siguranţă, cel puţin pentru moment, şi era considerat erou de război în conflictul cu Anglia. Cu toate acestea, statutul ducelui de Lauzun nu avea să îl scutească de ororile Revoluţiei franceze. El a mers la ghilotină, nu înainte însă de a oferi călăului un pahar cu vin. înţelegerea care i-a permis lui Rodney să stingă datoria de la jocurile de noroc este aceeaşi care i-a permis Americii să-şi câştige independenţa.

Capitolul 9
O NAŢIUNE SUB CONDUCEREA 'MARELUI ARHITECT

Deşi războiul s-a sfârşit în luna februarie a anului 1783, aveau să mai treacă încă zece luni până la semnarea, la Paris, a tratatului de pace. Abia în acel moment şi-a găsit liniştea tânăra naţiune.
încă de la începutul istoriei americane, este evident că o mână de masoni şi-au exercitat influenţa pe care o aveau, atât în mod făţiş, cât şi în mod discret şi secret. Declaraţia de Independenţă a fost concepută de Thomas Jefferson, care nu era mason. Prima semnătură pe Declaraţie a fost depusă de un mason, John Hancock, iar prima dată când a fost supus votării, adică în data de l iulie 1776, documentul a fost aprobat de nouă dintre state, obţinând astfel o majoritate netă. A doua zi, numărul voturilor în favoarea adoptării Declaraţiei a crescut la douăsprezece, delegaţia statului New York preferând să nu voteze. (John Adams anticipase că data de doi iulie avea să fie sărbătorită de-a pururi drept Ziua Independenţei coloniilor americane). In data de patru iulie, New York-ul a acordat votul, iar Declaraţia a fost semnată de preşedinte şi de secretarul Congresului, nu de Hancock şi de cei încă cincizeci şi şase de semnatari care aveau să-şi facă apariţia ceva mai târziu. La semnarea Declaraţiei, un număr de patruzeci şi unu de semnatari erau masoni, chiar dacă nu toţi dintre aceştia recunoscuseră în mod public apartenenţa lor la masonerie. Printre masoni, data de 4 iulie este sărbătorită ca o zi sfântă. Ea a marcat răsăritul lui Sirius, care, în religia antică era asimilat cu zeul Toth, cel care a adus pământenilor cunoaşterea. Acesta mai era considerat şi păzitorul zeiţei Isis, iar cum aceasta era

cea mai importantă stea de pe cer, şapte dintre templele cele mai mari ale Egiptului antic erau orientate înspre ea. Iar acum, Patru Iulie devenise o zi sacrosanctă pentru o naţiune întreagă![1]
Constituţia a fost redactată de o seamă de masoni influenţi, printre care se numără Washington, Franklin şi Randolph, şi de John Adams şi Thomas Jefferson care nu erau afiliaţi la masonerie. Toţi aceştia fuseseră influenţaţi de mişcarea filozofică care se răspândise în Europa şi din care făceau parte Şir Francis Bacon, Rousseau şi Voltaire. Părinţii Fondatori aveau, totuşi, sentimente împărţite şi amestecate în privinţa societăţilor secrete prin intermediul cărora se răspândeau aceste idei filozofice. Era de notorietate faptul că Washington se împotrivea ideii de a promova în armată un ofiţer care nu era frate mason, iar, pe de altă parte, John Adams a scris şi distribuit câteva broşurele anti-masonice. Adams nutrea convingerea că masoneria era unul dintre cele mai mari flageluri morale şi politice şi o considera conspiraţia câtorva împotriva celor mulţi.[2]
Jefferson nu era mason, deşi prezenţa sa la întruniri masonice este consemnată documentar. Există câteva mărturii istorice care demonstrează că el a cochetat cu rozacrucianismul, printre aceste dovezi numărându-se şi câteva însemnări secrete în alfabet rozacrucian, care s-au descoperit în scrierile lui.[3] Există, însă, dovezi mult mai solide ale legăturilor pe care le-a întreţinut Franklin cu o grupare a cavalerilor roza crucieni, al cărei centru era oraşul Georgetown, din Pennsylvania. Şi, desigur, există dovezi masive referitoare la afilierea lui Franklin la nenumărate loji masonice.
Dintre cei patruzeci de semnatari ai Constituţiei, majoritatea erau deja fraţi masoni, iar alţii aveau să devină ulterior. Lojile masonice susţin că aproape toţi semnatarii Declaraţiei luau cel puţin parte ia întrunirile lojilor, deşi istoricii afirmă că unii dintre ei nu erau masoni, printre aceştia numărându-se Madison şi Jefferson.
Iluminaţii formau gruparea cea mai secretă şi, posibil, organizaţia cu cea mai puternică activitate conspirativă din Europa, însă membrii ei nu a evoluat şi nici nu s-a dezvoltat în coloniile americane în aceeaşi manieră în care au făcut-o masonii. Washington a atacat această grupare, condamnându-i de a se fi „auto-creat", fără a avea nici o legătură cu

masoneria.[4] Washington găsise în arborele său genealogic rădăcina

aristocratică a familiei din care făcea parte, de aceea, în ciuda tuturor eforturilor sale de a promova democraţia, era, la rândul lui, un elitist. în acest sens, el a înfiinţat Societatea din Cincinnati în care erau admişi numai membri de viţă nobilă. Această societate elitistă a provocat teama că aristocraţia avea să se răspândească din nou, încât până şi fratele Thomas Jefferson din Virginia n-a avut de la început încredere în această instituţie. Ulterior, Washington avea să se distanţeze de simpatiile aristocratice ale acestei grupări.
în data de 30 aprilie 1789, George Washington a ţinut discursul inaugural la ceremonia de învestire ca preşedinte. Ceremonia de depunere a jurământului la instalarea în funcţie a fost condusă de Robert Livingston, Marele Maestru al Marii Loji din New York. Maestrul de ceremonii al acestui eveniment însemnat a fost un alt mason, generalul Jacob Morton. Şi încă un mason, generalul Morgan Lewis, a fost cel care a asigurat escorta lui Washington. Maestru al Lojii din Alexandria, Washington a jurat cu mâna pe Biblia Lojii Sfântului loan din New York.[5]

NOUA ORDINE SECULARĂ

Curând a fost fixată şi amplasarea noii capitale. Locul ales se afla într-un ţinut sălbatic şi nelocuit, mult mai potrivit pentru partide de vânătoare, decât pentru a conduce o ţară, însă el prezenta câteva avantaje certe. Washington se temea că New York-ul va servi drept un exemplu prost şi va permite unor oameni cu bani, cum era Hamilton, să controleze naţiunea, şi de aceea a preferat să nu amplaseze capitala acolo.[6] Lui Jefferson îi convenea proximitatea noii capitale de reşedinţa sa din Virginia. Oraşul a purtat amprenta unei organizări arhitecturale de inspiraţie masonică, fiind construit după planurile masonului francez Pierre Charles L'Enfant, care venise în America înscris ca luptător voluntar pentru cauza libertăţii. Era unul dintre apropiaţii lui Washington şi membru al Societăţii din Cincinnati. Ceremonia comemorativă în cadrul căreia s-a pus piatra de temelie a Capitolului a fost un eveniment care s-a desfăşurat într-un cerc restrâns, strict masonic. Washington a jucat rolul de maestru, purtând şortul şi dalta care erau însemnele lojii din care făcea parte. Au participat membrii ai lojilor din

Maryland şi din Virginia, înveşmântaţi în conformitate cu solemnitatea momentului, în marea ţinută masonică de gală. Ceremonia însăşi a respectat toate canoanele unui ritual masonic, din care nu a lipsit botezul cu grâu, vin şi ulei, ca simboluri al fertilităţii şi al renaşterii. Masonii au fost invitaţi să creeze, să deseneze planurile şi să construiască clădiri pentru universităţi, edificii administrative, poduri şi monumente în cinstea eroilor din război, pe care apoi le sfinţeau dându-le binecuvântarea ritualică cu grâu, ulei şi vin.[7]
Clădirea Capitolului şi magistrala est-vest a noului oraş au fost orientate într-o manieră complicată, menită să corespundă traiectoriei pe care o parcurge soarele de la răsărit către apus. Domul Capitolului este „simbolul semicercului cerurilor vizibile ... locul de confluenţă al punctelor echinocţiului şi solstiţiului."[18] Tradiţia integrării unor elemente geometrice iniţiatice şi a unor simboluri ezoterice continuă să prevaleze până în zilele noastre, în luna mai a anului 1974, senatorul de Delaware, Joe Biden, a întreprins o investigaţie oficială privind semnificaţia simbolurilor astrologice care se află pe tavanul poştei Senatului şi în Camera Comitetului pentru Asistenţă Civilă.[9]
Marele sigiliu al Statelor Unite a fost creat în aceeaşi perioadă. Franklin, Adams şi Jefferson primiseră propunerea de desena noul sigiliu, însă sugestiilor lor conţinând motive heraldice, zeiţe îngemănate şi ochiul iluminat al lui Dumnezeu într-un triunghi au fost toate respinse,

înainte ca propunerile să fie acceptate în unanimitate, ^au fost desemnate să se ocupe de proiect încă două comitete, în forma sa finală, Marele sigiliu este încărcat de un puternic simbolism iniţiatic.
Se spune că vulturul pleşuv ar reprezenta Scorpionul, asociat cu moartea şi cu renaşterea. Vulturul ţine un sul pe care este trecut motoul compus din treisprezece litere, *E pluribus unum,* cu sensul „unul dintre mai mulţi". Conform interpretării unor exegeţi, acest moto ar reprezenta naţiunea care se naşte din cele treisprezece colonii, alţii consideră, însă, că el s-ar referi la conceptul conform căruia Dumnezeu domneşte peste toţi zeii, care este unul dintre principiile masonice. Reversul sigiliului este o piramidă trunchiată, un alt simbol obişnuit folosit de masonerie. Piramida are treisprezece trepte, câte una pentru fiecare colonie. Pe faţada sa sunt aşezate şaptezeci şi două de cărămizi, un alt număr reprezentativ prin sacralitatea sa şi care

apare menţionat ca atare în scrierile antice religioase începând cu „Rig Veda", continuând cu opera babiloniană „Berosus" şi până la epopeea finlandeză „Kalevala". Se pare că piramida fără partea de sus ar simboliza pierderea înţelepciunii de către om din pricina îndelungatei domnii a Bisericii asupra cunoaşterii. Acest simbol a apărut pentru prima oară pe monedele care au circulat în colonii. Pe acelaşi sigiliu figurează şi ochiul omniscient, care era cunoscut drept simbol cultic încă din perioada de supremaţie a Egiptul antic. Mulţi cred că ochiul o reprezintă pe zeiţa Isis, care este şi ea considerată o personificare a cunoaşterii.
Un alt moto, format tot din treisprezece litere, *Annuit Coeptis,* este preluat din „Eneida" lui Virgiliu şi reprezintă o invocaţie adresată zeului păgân roman Jupiter de a binecuvânta o nouă întreprindere, în textul original al lui Virgiliu, ruga este menţionată în forma *annue coeptis,* formată din numai douăsprezece litere, însă expresia a fost modificată pentru a da naştere formulării din treisprezece litere.[10] Pe lângă toate aceste elemente, Marele sigiliu mai conţine cuvintele *Novus Ordo Seclorum,* având sensul de „noua ordine seculară".[11] Şi această expresie este preluată tot din opera lui Virgiliu, iar pentru epoca modernă, noua ordine mondială are o conotaţie ameninţătoare, deşi semnificaţia la care s-au gândit iniţial masonii se voia a exprima delimitarea clară de intoleranţa religioasă din Europa.
Arhitecţii masoni din secolul al optsprezecelea care au creat naţiunea americană, au recurs fără rezerve la utilizarea simbolismului iniţiatic pe Marele sigiliu. Bancnota modernă de un dolar include acelaşi simbol masonic al piramidei neterminate, deasupra căreia veghează ochiul omniscient. Ochiul omniscient a apărat pe banii americani încă din anul 1778.

CREDINŢĂ MASONICĂ

Numeroase teorii susţin că majoritatea Părinţilor Fondatori ai Americii au fost într-adevăr masoni. Despre Washington şi Franklin există numeroase dovezi documentare care atestă apartenenţa lor ca membri activi ai diverselor organizaţii masonice, în timp ce despre Jefferson si Adams nu există mărturii că ar fi fost masoni. Toţi, însă, împărtăşeau convingeri şi idealuri comune - o versiune a credinţei cunoscută ca deism.

Adepţii deismului credeau că lumea a fost creată de o forţă superioară, care a stabilit natura ca formă de manifestare a legii sale. Masonii considerau că forţa supremă era marele arhitect al universului şi că legea sa se reflecta şi revela prin intermediul ştiinţei. Simbolul G, care a stârnit atâtea dezbateri aprinse, poate că simbolizează pur şi simplu ştiinţa geometriei. Deiştii, cu precădere adepţii săi din secolul al optsprezecelea, dispreţuiau războaiele dintre creştini, în care oamenii erau ucişi doar pentru divergenţe doctrinare mărunte. Oamenii de ştiinţă, însă, care erau priviţi de Biserică cu suspiciune, nutreau faţă de ştiinţă acelaşi respect care îi anima şi pe masoni. Această nouă religie, religia deistă a masonilor, a operat o conciliere între Dumnezeu şi ştiinţă, iar simbolul G era venerat ca semn al acestei evoluţii conceptuale.

Printre revoluţionarii americani care nutreau convingeri deiste s-au numărat George Washington, Benjamin Franklin, Thomas Jefferson, Thomas Paine, Ethan Allen, James Madison, Alexander Hamilton şi John Quincy Adams.[12] Paine a fost unul dintre cei care şi-a exprimat cel mai răspicat convingerile, iar „Epoca raţiunii" este un tratat în care el critică Biserica. Washington frecventa Biserica episcopală, însă, de cele mai multe ori, pleca înainte de a primi cuminecătura. Jefferson considera creştinismul drept tirania instaurată asupra raţiunii umane. Ca membru al Lojii celor Nouă Surori, Franklin era frate întru credinţă cu Voltaire căruia i se atribuie, împreună cu Jean-Jacques Rousseau, calitatea de a fi fost un marcant susţinător şi promotor al acestei religii „naturale".
Deismul nu presupunea structurarea gândirii într-un sistem de gândire religios, şi nici nu interzicea aderarea la o altă credinţă. Deşi Franklin impusese regula ca întrunirile Convenţiei Constituţionale să înceapă printr-o o rugăciune, iar Hamilton se opunea ideii, ambii erau masoni. Masoneria făcea posibilă transcenderea diferenţelor religioase meschine şi le unea pe toate într-un crez comun, în acelaşi timp, exista şi o latură întunecată a masoneriei.
Asemenea oricărui sistem religios, masoneria predica egalitatea între oameni şi practica, în realitate, elitismul. însuşi guvernul american era constituit nu atât ca o organizaţie de tip democratic, cât mai ales ca una în care ierarhiile erau bine stabilite, astfel încât reprezentarea populară nu avea acces.

Spre exemplu, în naţiunea americană nu îşi puteau exercita dreptul la vot decât bărbaţii cu stare.
„Drepturile inalienabile", care fuseseră cuprinse în Declaraţia din anul 1776, nu exprimau dorinţa întregului popor. Când Thomas Jefferson şi George Mason au susţinut proiectul de lege referitoare la drepturile omului, adică drepturi egale pentru toţi oamenii, ei au depus eforturi serioase pentru a depăşi rezistenţa încăpăţânată pe care o opunea, de pildă, elitistul Alexander Hamilton. George Mason considera sclavia o crimă abominabilă, o monstruozitate, numai că mulţi erau cei care se opuneau vehement abolirii acestei instituţii, în încercarea de a anula votul lui Hamilton, lui George Mason i s-au alăturat virginienii Richard Henry Lee şi James Madison, iar în cele din urmă *Bill ofRights* a fost acceptată.
Masoneria s-a născut în epoca întunecatului Ev mediu, când o parte infimă a populaţiei deţinea controlul absolut, având drept de viaţă şi de moarte asupra tuturor supuşilor vasali. Libertatea şi egalitatea constituiau idealuri prea puţin împărtăşite de cei care deţineau osul. Jocul american cu o miză atât de uriaşă a atins un scor care, într-un fel sau altul, a exclus de la masa de joc orice ţară care şi-a dorit să îi urmeze exemplul.
După toate aparenţele, scriitori de talia unui Franklin sau a unui Jefferson au susţinut ideea conform căreia contestarea şi răsturnarea prin forţă şi violenţă a unui guvern constituie o metodă admisibilă. De-a lungul şi de-a latul Europei şi Americii de Sud s-au aprins focare de revoltă, condusă, în majoritatea cazurilor, de masoni, în unele ţări, s-au format rapid şi fără vărsare de sânge republici noi, cum ajfost cazul Olandei, Elveţiei sau al diverselor state din italia, în Italia, Marele Maestru mason de gradul treizeci şi trei, Giuseppe Garibaldi, a luptat pentru unificarea Italiei şi a instalat pe tron tot un mason, pe regele Victor Emanuel al II-lea.[13] în Rusia, francmasonii au condus Revoluţia din Decembrie ale cărei detalii au fost stabilite şi pentru a cărei înfăptuire au uneltit lojile masonice. Printre revoluţionarii francmasoni din America Latină se numără Simon Bolivar, Jose de Sân Martin şi Benito Juârez.
în Franţa, unde Rousseau şi Voltaire au fost sursa de inspiraţie a libertăţii de gândire şi promotorii idealurilor masonice, Revoluţia a luat o turnură bizară şi sângeroasă, transformând o întreagă populaţie într-o bandă animată de

violenţă, care s-a dezlănţuit, dedându-se la uciderea propriilor suverani şi la distrugerea valorilor. Este trist să constatăm că mulţi dintre marii campioni ai cauzei americane au avut cumplit de suferit, printre aceştia numărându-se marchizul de Lafayette şi ducele de Lauzun.
în America, conceptele elitiste şi filozofia de tip „scopul scuză mijloacele" au permis câtorva persoane să conducă lojile masonice să comande cine putea fi acceptat sau nu ca membru. Produsul acestui tip de organizare avea să-şi ridice ulterior capul hidos, conducând la activităţi masive de crimă organizată, încă din perioada comerţului cu sclavi şi până la contrabanda cu opiu din Asia, o minoritate elitistă avea să prospere pe spatele majorităţii poporului de rând care îşi risca viaţa pentru ei.

PARTEA A TREIA De *la sacru la profan*
ÎN SECOLELE CARE AU URMAT arestării Templierilor şi dizolvării acestui ordin cavaleresc, societăţile secrete au devenit o forţă redutabilă în cadrul evenimentelor mondiale. Guvernul secret nu era la fel de bine organizat cum fusese înaintea momentului 1307, însă, în ciuda numeroaselor fracturări, puterea sa reală nu scăzuse.
Câteva naţiuni europene erau plasate sub controlul direct al cavalerilor care supravieţuiseră persecuţiei templiere şi care se reorganizaseră într-o multitudine de ordine. Portugalia, Spania şi statele încă neuificate ale Germaniei serveau drept exemplu în acest sens. în alte ţări, dintre care exemplul cel mai notabil este Scoţia, ordinele cavalereşti îşi exercitau influenţa asupra armatei, controlând-o în fapt. Cantoanele care aveau să se unifice în scurt timp pentru a forma Elveţia erau păstrătoare şi continuatoare atât ale tradiţiei militare, cât şi ale instituţiei bancare care îşi aveau originea în Ordinul Templierilor. Tranzacţiile bancare, negoţul internaţional, conducerea de stat, ghildele meşteşugăreşti şi până şi slujbele muncitorilor de rând aveau să treacă curând sub influenţa unor organizaţii care erau, în mod tradiţional, închise intruşilor si care se plasau cel mai adeseori, mai presus de lege.
Dar dacă societăţile secrete, printre care se numără şi Ordinul Cavalerilor Templieri, se ridicaseră împotriva conducerii autocratice, a puterii şi a ordinii defectuoase impuse de Biserică, ca şi a ostilităţii manifestate de religiile dogmatice faţă de ştiinţe, tot ele aveau să configureze noua instituţie de conducere a lumii, în această postură, ele aveau să ajungă la fel de corupte şi de autocratice ca şi instituţiile pe care urmăriseră să le schimbe.

Pirateria şi contrabanda au fost în eparhia mai degrabă a celor avuţi şi puternici, decât a personajelor pitoreşti pe care le descrie istoria. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul comerţului cu sclavi şi a traficului cu droguri care au devenit instituţionalizate. în ambele *cazuri,* ordinele religioase au jucat rolul esenţial în crearea acestor instituţii, iar lojile şi ghildele negustorilor au continuat acest tip de comerţ multă vreme după ce practicile au fost scoase în afara legii. Preţul pe care a trebuit să îl plătească întreaga omenire pentru comerţul cu sclavi şi traficul de droguri este binecunoscut. Faptul că ambele instituţii erau controlate de o mână de oameni bogaţi, ale căror nume au rămas dăltuite în marmură pe frontispiciul unor universităţi sau în bibliotecile lor, este unul din cele mai mari şi teribile secrete ale istoriei americane.
Aşa-numiţii stâlpi ai societăţii americane deţineau o putere uriaşă, cu care nici chiar preşedintele naţiunii americane nu se putea măsura; acesta era rapid înlocuit dacă programul său de guvernare ameninţa să afecteze sau să compromită profiturile celor a căror putere era organizată. Dacă nu mai este pentru nimeni un secret că asasinarea lui

Lincoln s-a produs ca urmare a unei conspiraţii, încă cel puţin alţi doi preşedinţi aveau să cadă victimă uneltirilor celor care doreau să controleze administraţia tot atât de eficient pe cât controlau majoritatea activităţilor comerciale aducătoare de profit.

Capitolul 10 *NEGUSTORII DE SCLAVI*
Ţărmul Insulei Antigua se mai vedea încă în zare, când căpitanul Hopkins, comandantul bricului *Sally,* a înţeles că are o problemă. Micul său echipaj se îmbolnăvise din cauza diariei, o boală care avea să fie cunoscută mai târziu drept dizenterie. Starea de slăbiciune a echipajului era alarmantă, mai ales că în cabina de sub punte se afla o încărcătură vie care îi depăşea numeric pe oamenii săi ajunşi în stare de schelete ambulante, încărcătura era formată din sclavi negri care fuseseră prinşi sau vânduţi ca sclavi în Africa, însemnaţi ca vitele şi livraţi într-un port de pe coastă pentru a fi exportaţi. Bătuţi crunt, subnutriţi şi legaţi în lanţuri, sclavii erau de obicei urcaţi la bordul unei corăbii britanice care asigura traversarea transatlantică. Mulţi dintre ei nu mai erau în viaţă când corabia ajungea în portul de destinaţie. Cei care supravieţuiau erau lăsaţi în aşteptare în portul respectiv şi plasaţi în ocoluri pentru vite. Acolo erau hrăniţi şi spălaţi, deoarece mirosul care emana din locul de detenţie era atât de puternic, încât atrăgea proteste vehemente din partea fermierilor din împrejurimi. Sclavii erau apoi duşi la piaţa de sclavi, pentru a fi revânduţi unui negustor american, iar astfel treceau printr-un alt proces de detenţie, din nou pe mare. în condiţiile în care un echipaj era depăşit numeric de sclavi, proporţia ajungând uneori de unu la o sută, este lesne de înţeles că africanilor nu le era permis accesul pe punte. Bricul *Sally* se afla într-o situaţie disperată. Căpitanul Hopkins s-a hotărât să-şi încerce norocul, permiţând câtorva sclavi să fie aduşi pe punte, cu scopul de a prelua o parte din munca marinarilor săi. Africanii au înţeles curând că aveau avantaj numeric şi au început să îi elibereze pe ceilalţi, în încercarea de a pune mâna pe închisoarea plutitoare. Căpitanul era înarmat, a

tras asupra sclavilor, omorându-i sau rănindu-i pe câţiva dintre ei, iar pe ceilalţi i-a somat să se arunce peste bord. După ce în apele Atlanticului au ajuns în acest mod optzeci de oameni, ordinea s-a reinstalat la bordul corăbiei.
Proprietarul corăbiei, Nicholas Brown and Co., a fost imediat înştiinţat asupra pierderii suferite, numai că el fusese prevăzător şi îşi asigurase transportul. Compania de asigurări din Newport, compania de asigurări din Bristol, compania de asigurări Mount Hope şi alte companii mari care dominau economia din Noua Anglie şi-au întemeiat prosperitatea pe asigurările navale. Una dintre companiile de asigurări din America zilelor noastre, Aetna, a dat recent publicităţii un comunicat de presă prin care îşi cere public scuze pentru rolul pe care l-a jucat în asigurarea vieţii sclavilor. Dacă există certe similitudini între acest tip de asigurare şi asigurarea de viaţă încheiată în lumea modernă, există totuşi-şi o diferenţă între ele, în sensul că sclavii erau asiguraţi ca proprietate.[1]
Reţeaua complicată şi complexă de reguli referitoare la suma care putea fi recuperată de la asigurători adeseori îi împovăra enorm proprietarii de corăbii. De pildă, un transport de negri bolnavi, pe care traversarea îi făcea inapţi de muncă, aşadar lipsiţi de valoare, nu era acoperit de asigurare. Un căpitan întreprinzător a avut ideea să-şi arunce în mare pasagerii bolnavi, deoarece transportul pierdut pe mare era acoperit de poliţă. La Curtea Supremă din Louisiana şi din Carolina de Sud şi Carolina de Nord se audiau în mod regulat cazuri în care proprietarilor de vase li se respingea apelul din cauza circumstanţelor atenuante. Conform politicilor de asigurări ale companiei Aetna, asemenea excluderi de la încasarea poliţei se refereau la cazurile de sinucidere în rândul sclavilor, de deces al unui sclav ca urmare a epuizării fizice datorate muncii excesive, sau a linşării sclavilor.

In anul 1781, nava transportatoare de sclavi, *Zong,* care era deţinută în co-proprietate de doi negustori marcanţi din Liverpool, era încărcată cu 440 de sclavi aduşi din Insula Sao Tome. Luke Collingwood, căpitanul corăbiei de sclavi, s-a rătăcit, interpretând greşit coordonatele de navigare, iar călătoria a durat mai mult decât ar fi trebuit. Când boala s-a abătut asupra corăbiei sale, şaizeci de sclavi şi-au găsit moartea, iar aproape jumătate din echipaj s-a îmbolnăvit. Căpitanul a poruncit ca

132 de sclavi să fie aruncaţi peste bord, pentru a fi sigur că va obţine banii din asigurare. Gilbert et. al, compania la care se asiguraseră proprietarii corăbiei *Zong,* a respins pretenţiile privind despăgubirea, iar proprietarii au adus compania în faţa justiţiei. Armatorul a argumentat că transportul de came vie fusese aruncat peste bord spre a salva restul mărfurilor, făcând astfel legitimă pretenţia sa. Proprietarii corăbiei *Zong* au avut câştig de cauză. Până şi judecătorii au rămas surprinşi de uşurinţa cu care juraţii au acceptat ideea că sacrificarea sclavilor nu se deosebeşte fundamental de sacrificarea unor animale.[2]
Proprietarii corăbiilor de sclavi din Noua Anglie recurgeau la orice metodă posibilă pentru a-şi asigura bunurile şi a limita pierderile. Ei sunt cei care au organizat şi investit în companiile de asigurare a transporturilor navale, pentru a fi siguri că îşi acoperă pierderile.
Companiei Nicholas Brown and Co. i se datorează în parte dezvoltarea incipientă a unui nou tip de afacere din Noua Anglie: comerţul bancar. Compania a jucat rolul principal în înfiinţarea Băncii Providence, ceea ce i-a permis să-şi finanţeze propriile corăbii, din această instituţie dezvoltându-se ulterior moderna Fleet Bank, cea mai mare dintre băncile din Statele Unite.
Familia Brown şi-a început ascensiunea spre glorie şi bogăţie, lăsându-se antrenată într-o afacere profitabilă pentru Noua Anglie, vânătoarea de balene. Balenierele îşi petreceau ani de zile în larg, cu scopul precis de a transforma balenele în lumânări de spermanţet. Având nevoie de fonduri pentru a dezvolta afacerea, Nicholas Brown a echipat pentru comerţul cu sclavi prima corabie de tip Guineaman*- denumire dată unui vas care transporta sclavi dinspre Africa - pe care a botezat-o *Mary.* în anul 1736, fiul său, Obediah Brown, a semnat, în calitate de supraveghetor al încărcăturii comerciale, sau comerciant principal, documentele a ceea ce avea să devină prima firmă al cărei obiect de activitate era comerţul cu sclavi. Obediah a ajuns curând pe picioarele sale, echipând o altă corabie, *Wheel of Fortune*,* care avea să intre rapid în lumea afacerilor cu sclavi. Tânărul a atras toată familia în acest tip de negoţ, reuşind să-si câştige o faima de mare negustor de sclavi
Termen ieşit din uz, desemnând un străin de altă rasă decât cea albă, Ib. engl. (n.t.) ** Roata norocului, Ib. engl. (n.t.)

la nivelul tuturor coloniilor. Proprietari de plantaţii din Virginia, printre care şi omul de stat Carter Braxton, unul dintre revoluţionarii implicaţi în Războiul pentru Independenţă, a trimis o scrisoare companiei prin care solicita încheierea unui parteneriat cu familia Brown, propunând înfiinţarea unei societăţi mixte.[3]
Celor din familia Brown, averea avea să le garanteze accesul la şi mai multă putere, astfel încât John Brown a devenit congresman pentru Rhode Island. Prietenul său, James De Wolf, şi el tot negustor de sclavi, reprezenta acelaşi stat în calitate de senator. Profiturile obţinute de pe urma negoţului cu sclavi le-au adus toate onorurile de care se bucurau bogătaşii. După ce a vizitat reşedinţa familiei Brown, preşedintele John Quincy Adams a declarat că „este cel mai grandios, fastuos şi elegant conac pe care l-am văzut vreodată pe acest continent." Astăzi, casa poate fi admirată în Providence, pe Power Street la numărul cincizeci şi doi, şi adăposteşte Societatea de Istorie a Rhode Island[4], care ar prefera să se ştie cât mai puţin despre asocierea dintre familie şi comerţul cu sclavi.

Faptul că familia Brown a făcut avere din negoţul cu sclavi este o chestiune atestată de mărturiile istorice. In august 1797, John Brown a fost primul american acuzat de un tribunal federal de a fi încălcat legea comerţului cu sclavi. Manevrele legale şi favorurile pe care i le-au acordat acoliţii săi nu l-au scutit de a se prezenta în faţa instanţei, mai ales că fratele lui, Moses Brown, era cel care depusese plângerea. Moses asistase direct la tratamentului oribil, inuman, la care erau supuşi sclavii în cursul călătoriilor navale, de aceea s-a decis să abandoneze afacerea de familie, devenind totodată şi cel mai înverşunat opozant al său. Strădaniile sale au pus capăt importului de sclavi în Rhode Island şi au contribuit la instrumentarea şi aplicarea unei legi federale în acest sens. Proiectul de lege care prevedea eliberarea copiilor de sclavi şi interzicea categoric şi definitiv acest tip de comerţ ar fi avut câştig de cauză în această formă, dacă William Bradford din Bristol nu ar fi eliminat clauza referitoare la interdicţie. Afacerea sa cu rom depindea de comerţul cu sclavi. Afacerea ginerelui său, James De Wolf, depindea încă şi mai mult de sclavi. John Brown a murit în anul 1803, înainte ca negoţul cu sclavi să fie scos definitiv în afara legii.

Profiturile obţinute din comerţul cu sclavi i-au ajutat pe membri familiei Brown să atingă nemurirea. Nu departe de casa de pe Power Street, se află clădirea Universităţii Brown. Deoarece clanul Brown făcea acte de caritate importante, şcoala, cunoscută la început sub denumirea de Colegiul din Rhode Island, a făcut dovada enormei recunoştinţe faţă de familie, schimbându-i numele în Brown University. Deşi Universitatea Brown este cel mai mare monument închinat profiturilor obţinute de familia Brown de pe urma comerţul cu sclavi, un monument mai puţin cunoscut, dedicat lui John Brown, este Fleet Financial Group din Noua Anglie. Brown a fost unul dintre membrii fondatori ai grupului financiar, înfiinţat în anul 1791, când se numea Providence Bank. Banca a fuzionat cu instituţia creată de Samuel Colt, Industrial Trust, trecând printr-o schimbare de identitate şi devenind Industrial National Bank. în anul 1982, Banca Naţională Industrială din Rhode island şi-a schimbat din nou denumirea, devenind Fleet Financial. In fine, prin fuziunea cu Bank of Boston, Trustul devenea cea de-a şaptea companie financiară pe acţiuni din Statele Unite.

NOUA **ANGLIE ŞI NEGOŢUL CU SCLAVI**

în jurul comerţului cu sclavi s-a ţesut o întreagă urzeală de secrete. Profiturile obţinute în urma activităţilor comerciale cu carne vie au dus la apariţia şi la dezvoltarea multora dintre industriile din America, mai ales, din Noua Anglie. Acest tip de comerţ a strâns şi mai mult legăturile dintre câteva familii, şi aşa unite prin legături masonice şi prin căsătorie. Descendenţii acestor familii sunt cei care au moştenit averile şi puterea care domină şi astăzi peisajul economic. Dacă odinioară a fi mason era adeseori o necesitate pentru cei care doreau să fie angajaţi de un proprietar de vase sau de un constructor de vase, lojile în care era acceptată şi bine-primită clasa muncitorilor nu erau aceleaşi cu cele ale căror membri deveneau proprietarii de nave. La fel cum s-a petrecut şi în perioada feudală, către sferele superioare ale societăţii şi-a croit drum şi s-a instalat crema elitei sociale.
Sistemul feudal nu a fost inventat de normanzii din Franţa. Totuşi, normanzii elitişti sunt cei care au depus toate diligentele pentru a controla toate aspectele vieţii economice. Ei sunt cei care au adus cu ei acest tip de organizare a sistemului economic

în Anglia, în Scoţia şi în Irlanda, unde marii latifundiari normanzi au sărăcit şi evacuat populaţii întregi, cu scopul de a-şi întemeia marile domenii feudale. Ei sunt cei care au adus economia de tip feudal şi în Italia, unde armatele normande au provocat distrugeri mai mari decât o făcuseră celţii cu o mie de ani înainte. Aceleaşi familii normande care adunaseră averi peste averi, şi domenii uriaşe peste domenii uriaşe, sunt cele care înfiinţaseră Ordinul

Cavalerilor Templieri, ordin din care avea să se nască francmasoneria. Cu toate acestea, libertatea şi fraternitatea în interiorul organizaţiei aveau câteva limite precise; calitatea de membru al unei loji puternice era, în primul rând, dictată de apartenenţa la clasa aristocratică, şi numai după revoluţia industrială, când societatea de tip industrial avea să înlocuiască economia de tip feudal, i se va permite şi muncitorimii accesul la putere în cadrul organizaţiei. La rândul lor, lojile organizate după domeniile de activitate profesională, care uneau membri aparţinând păturilor de rând, se menţineau la un nivel inferior atât în societatea publică, cât şi în cea masonică.
O modalitate de a penetra în sferele superioare ale înaltei societăţi era căsătoria, însă, cel mai adeseori, membrul unei familii proprietară de corăbii se căsătorea cu moştenitoarea unei alte familii proprietară de corăbii. Numai căpitanii de corăbii aveau şansa de a fi mai mobili pe scara socială, putând urca cu mai mare uşurinţă, deoarece ei participau direct la profitul obţinut în urma unei călătorii maritime. La început, un căpitan putea deveni membru al unei loji care reunea docheri, tâmplari, maiştri artizani şi marinari. Nu sindicatele, apărute mult mai târziu, sunt cele care au inventat sistemul de întrunire cu uşile închise. Totuşi, sindicatele sunt cele care au preluat şi dezvoltat mai departe conceptul sălii de întrunire, fiindcă sindicaliştii se întâlnesc în grupuri cvasi-masonice, care amintesc de Cavalerii Muncitori.
Admiterea într-o lojă era, însă, primul şi cel mai important pas. Pentru a fi admis, lucrătorul trebuia să facă dovada că este de încredere şi animat numai de obiectivele urmărite de căpitan, de maeştri, şi, implicit, de proprietarii vasului.
Terminologia geometrică folosită de masoni era tot atât de importantă ca şi codul secret al strângerii de mână. Dacă un mason era considerat ca fiind „pe linie" sau „pe pătrat", asta însemna că lucrătorul potenţial era membru al lojii. Acest lucru

le demonstra proprietarilor de vas că îl puteau controla pe angajat şi îşi puteau exercita drepturile asupra lui, la fel de sigur cum o făceau stăpânii feudali de domeniile lor din Franţa si din Scoţia secolului al paisprezecelea. In economia dură din secolele al optsprezecelea şi al nouăsprezecelea, un lucrător admis într-o lojă avea garanţia unei slujbe, aşadar avea asigurată ziua de mâine; a fi exclus din lojă echivala cu a rămâne pe drumuri.
Ironic este însă faptul că, în timp ce populaţia a jucat un rol atât de însemnat în aprinderea scânteii care avea să ducă la declanşarea unui război de independenţă şi la instaurarea societăţii democratice, elita a reuşit să-şi menţină rolul de putere şi să manevreze din umbră interesele economice. Generoasele principii masonice de fraternitate şi de egalitate s-au diluat şi s-au pierdut pe măsură ce organizaţiile masonice au transferat în mâna câtorva maeştri capacitatea de a deţine controlul absolut asupra organizaţiilor în fruntea cărora se aflau.
Americanii zilelor noastre au o percepţie neobişnuită asupra istoriei, care atribuie Noii Anglii supremaţia în materie de moralitate. Mitul primilor colonişti îi învaţă cum au debarcat *pelerinii**pe pământ american, cum s-au împrietenit ei cu populaţia indigenă, şi cum i-au invitat curând pe băştinaşi să sărbătorească împreună Ziua Recunoştinţei, după anul plin de lipsuri prin care trecuseră. Adevărul în ceea ce îi priveşte pe colonişti este că ei au debarcat din întâmplare şi printr-o eroare de navigaţie pe acest pământ, după aceea au început să se omoare între ei, aproape au murit de inamţie şi au fost salvaţi de populaţia indigenă. Populaţia indigenă - nu sălbaticii, cum au fost ulterior descrişi în literatură şi în cinematografie - i-au învăţat pe colonişti să facă agricultură sistematic. Coloniştii care au supravieţuit s-au achitat de datoria morală faţă de gazdele şi salvatorii lor, supunându-i şi furându-le pământurile, tratament care nu a încetat decât atunci când „sălbaticii" au fost închişi în rezervaţii.
Cultura puritană este considerată a fi combustibilul care a alimentat America în procesul de formare a societăţii democratice, însă adevărul este că libertatea si toleranţa religioasă nu au fost nici idealul primilor colonişti din Massachusetts, nici piatra de temelie a coloniei.
Cetăţenele şi cetăţenii erau aruncaţi în temniţă pentru simpla vină de a fi

* Puritani englezi, refugiaţi în Olanda, care au sosit la Cape Cod, Massachusetts, la bordul vasului *Mayflower.*

(n.t.)

dansat, erau obligaţi să se refugieze în alte regiuni din pricina unor neînsemnate divergenţe religioase, iar cetăţenele erau arse pe rug ca vrăjitoare nu dintr-un motiv religios, ci din pricină că aceia care le judecau voiau să-şi mărească feudele prin alungarea vecinilor lor.
Dacă este incontestabil faptul că Noua Anglie, după unii chiar şi Bostonul, a fost leagănul democraţiei americane, regiunea avea curând să devină cartierul general al federaliştilor. care au înlocuit valorile revoluţiei cu cele ale clasei negustorilor din elită- aceeaşi care a introdus sclavia, a dezvoltat contrabanda şi a inventat munca copiilor în fabrici - reuşind aproape să împiedice apariţia Drepturilor Omului într-o încercare de scurtă durată de a pune capăt disensiunilor.
Visul american a fost pătat de goana după bani şi după putere nemăsurată, care i-au condus pe cei pe care astăzi îi numim vechile familii onorabile din Boston să facă comerţ cu sclavi, cu opiu şi cu forţă de muncă, în această clasă, care este organizată asemenea unei caste, membrii ş-au păstrat statutul privilegiat prin apartenenţa la societăţi masonice din care sunt excluşi muritorii de rând, şi prin căsătorii între membrii aceleiaşi caste, adică ai elitei din Noua Anglie şi ai familiilor aristocratice din Anglia. Clasa elitară avut acces la puterea politică şi financiară datorită imenselor bogăţii acumulate prin comerţ. Aceeaş. clasă elitistă există şi în zilele noastre.
Temelia multora dintre averile pe care le deţin conducătorii politici de astăzi trebuie căutată în istorie, în preajma câtorva dintre Părinţii Fondatori. Ei au făcut avere ca urmare a unor uneltiri şi conspiraţii criminale, la fel de ilegale şi imorale atunci, pe cât sunt şi acum. Averile lor sunt ascunse în fabricile şi reţelele de cale ferată care brăzdează întregul continent american. Când imperiile pe care le-au clădit au fost ameninţate, ei s-au grăbit să devină politicieni sau legiuitori. Iar, de-a lungul acestui lung proces, au înţeles cât de importante sunt relaţiile publice şi au înzestrat universităţi de la Boston, până la Harvard, Princeton şi Yale.
PLANTAŢIILE DE ZAHĂR
Lumea unora ca Lodge, Cabot sau restul familiilor din casta bostoniană nu ar fi existat fără aportul familiei Brown, ca negustori de sclavi, şi a încă uneia mult mai puternice, însă mai

puţin cunoscute, şi anume familia Perkins. Familia Brown şi-a întemeiat şi consolidat imperiul pe negoţul cu sclavi, pe comerţul bancar şi prin cel mai remarcabil act de piraterie industrială, industria^ textilă. Familia Perkins a împins lucrurile şi mai departe, începând ca negustori de sclavi, ei au antrenat Noua Anglie către atingerea nivelului maxim de prosperitate, introducând această regiune în circuitul comerţului cu opiu.
Familia Perkins i-a unit pe cei din neamurile Whitney, Taft, Roosevelt, Cushing, Appleton, Bacon şi alţii asemenea lor, într-un adevărat clan al întreprinderii criminale pe care avea să se întemeieze bogăţia şi prosperitatea din Noua Anglie şi din America.
Nu este deloc uimitor faptul că familia Perkins îşi are originea în comerţul cu sclavi, în special din Saint Domingue, o insulă în care, la sfârşitul secolului al optsprezecelea, treizeci de mii de plantatori şi de soldaţi albi domneau peste o jumătate de milion de lucrători negri. Controlul era menţinut prin aplicarea unui tratament nemilos, şi datorită acestui control dur a prosperat Saint Domingue. Deşi era guvernată de francezi, pe insulă se aflau opt sute de plantaţii de trestie de zahăr, ale căror proprietari erau, mai cu seamă, americani. De această insulă, care avea să devină mai târziu Haiti, depindeau două treimi din comerţul mr ritim al Franţei. Producţia din Saint Domirgue depăşea întreaga cantitate exportată de Indiile Spaniole împreună. Comerţul cu ţara-mamă folosea o mie de corăbii şi cincisprezece mii de marinari. Bumbacul transportat din Saint Domingue ţinea deschise

şi menţinea în funcţiune filaturile şi ţesătoriile din Franţa. Istoricii apreciază că, în Franţa, o persoană din cinci depindea de comerţul cu insula de peste ocean. Această bogăţie uriaşă era motivul principal al invidiei pe care o stârnise Franţa în rândul tuturor ţărilor europene.[5] Plantaţiile din Haiti asigurau un nivel de profit mai mare decât orice altă insulă din Marea Caraibilor. .O treime din plantaţii asigurau proprietarilor un profit de 12 procente pe an, un profit semnificativ prin comparaţie cu doar 4 la sută cât ofereau insulele aflate sub stăpânire britanică.

Ziarele timpului susţineau afacerea în detrimentul detractorilor săi, după cum se întâmplă, de altfel, şi în zilele noastre. Chiar dacă Adam Smith a scris că sclavii de pe plantaţiile francezilor aveau parte de un tratament superior,

afirmaţia sa este pură invenţie, iar dovada constă în rata mortalităţii în rândul sclavilor.[6] Conform unui studiu, o plantaţie putea să ajungă la o scădere de patru ori a populaţiei de sclavi angajată la început, ceea ce înseamnă că uciderea a 80 la sută din forţa de muncă, din cauza tratamentului bestial la care era supusă, constituia un fapt acceptat în economia asociată cu plantaţiile de zahăr.

Lucrătorii de pe plantaţii trăiau în adăposturi improprii şi erau prost hrăniţi. Hrana frecventă a sclavilor consta din peştele adus pe cele peste patru mii de corăbii americane, care se înregistraseră pentru a face comerţ cu Saint Domingue. Vasele americane proveneau mai ales din Noua Anglie, unde se întorceau încărcate cu zahăr şi cu melasă neagră. Industria din Noua Anglie şi din Franţa a prosperat, pe măsură ce afaceriştii antrenaţi în comerţul cu sclavi îşi plasau averile în fabrici, căi ferate şi mine.

Pentru ca o populaţie atât de mică să poată stăpâni şi controla o populaţie atât de numeroasă, exercitarea forţei prin violenţă era una dintre metodele la ordinea zilei. Pentru o abatere cât de măruntă, una dintre metodele predilecte era biciuirea sclavilor şi aplicarea de sare şi piper pe rănile deschise. Aplicarea tăciunilor aprinşi, mutilarea sau moartea erau şi ele pedepse la fel de obişnuite. Pedeapsa care îl aştepta pe un fugar negru era tăierea piciorului din şold. Dacă vreun sclav era prins mâncând trestie de zahăr, atunci el era obligat să poarte o botniţă metalică până la moarte. Sclavele puteau fi oricând violate, fără a avea nici un drept de a depune plângere. Documente ale vremii demonstrează că au existat cazuri în care actele de nesupunere erau pedepsite prin ţintuirea în cuie a celui răzvrătit, adică prin prinderea de urechi de un obiect oarecare. Iar, într-unul din cazurile consemnate, sclavului i s-au tăiat urechile, au fost fierte, iar el, forţat să le mănânce.

Una dintre metodele de tortură comune aplicate sclavilor era stropirea lor cu ceară încinsă sau cu sirop fiert, obţinut din trestie de zahăr, coaserea buzelor cu sârmă, abandonarea sclavilor unşi cu melasă şi legaţi fedeleş pe poteci cu muşuroaie de furnici şi mutilarea organelor sexuale. Pentru mulţi sclavi, moartea era o binecuvântare, iar sute de sclavi s-au sinucis pentru a evita torturi cumplite, printre care şi arderea de viu, sau moartea prin spânzurare de către plantatori şi asociaţii lor de peste mări.[7]

Plantaţiile pe care le deţinea familia Perkins erau asemenea oricărei alte plantaţii din Saint Domingue. Deşi foarte productive pentru proprietari, pentru cei obligaţi să muncească pe plantaţii, ele erau iadul pe pământ. In „Memoriile lui Handasyd Perkins", Thomas Perkins îi scuteşte pe cititori de detaliile legate de afacerile de pe o plantaţie de trestie de zahăr, ca şi de implicarea sa în comerţul cu sclavi, în schimb, memoriile consemnează că fraţii Perkins aveau o „casa", adică o companie în Haiti, că nu le-a priit clima şi că s-au întors la Boston.[8]

„Clima" la care face referire Perkins a fost revolta sclavilor negri împotriva stăpânilor albi, în cursul căreia au fost omorâţi sau obligaţi să fugă două treimi dintre albi, iar o treime din populaţia de culoare a fost ucisă. Era cea de-a treia mişcare revoluţionară de acest fel care începuse odată cu Revoluţia americană şi care avea să se extindă treptat către Franţa şi către Saint Domingue. Familia Perkins şi urmaşii lor au reuşit să scape cu viaţă din acest carnagiu şi au revenit în Noua Anglie unde devenit adevăraţi stâlpi ai societăţii.
Negoţul cu sclavi nu a fost, însă, inventat nici de familia Perkins, nici de neguţătorii din Noua Anglie. Negoţul cu sclavi se practica de mii de ani în Europa, în Africa şi în Asia. însă implicarea Europei în comerţul cu şi dinspre Africa a cunoscut o amploare şi o expansiune extraordinare abia după ieşirea din scenă a Templierilor.

Capitolul 11
CRUCEA ROŞIE ŞI TRANSPORTUL NEGRILOR

Istoria modernă le atribuie portughezilor începuturile negoţului cu sclavi în Europa. Cavalerii Templieri, asimilaţi în Portugalia în Ordinul Cavalerilor lui Hristos, se supuneau lui Henric Navigatorul, Marele Maestru portughez care a înţeles încă de la bun început şi cu o extraordinară intuiţie, imensa oportunitate care se deschidea economiei o *datăcuReconquista,* recucerirea Peninsulei Iberice, prin alungarea maurilor din Iberia. Dar nici Henric nu a inventat instituţia sclaviei. Când a devenit Mare Maestru al Ordinului, sclavia era cunoscută de o mie de ani. Insă Henric este cel care a modernizat-o, integrând-o în expediţiile sale de descoperire a unor tărâmuri noi, tot aşa cum integrase negoţul cu sclavi în comerţul cu alte mărfuri de consum. El este cel care a acordat licenţă de funcţionare sclaviei. El este cel care a elaborat primul sistem care făcea posibilă dezvoltarea comerţului cu sclavi, de pe urma căruia avea să primească drepturile de autor. Cu toate acestea, instituţia sclaviei este la fel de veche ca şi civilizaţia însăşi. Prinţul Henric şi Cavalerii lui Hristos „au perfecţionat" comerţul, instituţionalizându-l, fără ca Henric sau cavalerii săi să poarte pe umeri vina de a fi inventat sclavia.
Aristotel scria că omenirea este formată din sclavi şi din stăpâni. Platon, convins că nici un om nu se îmbogăţeşte prin muncă cinstită, nu vedea nimic dezonorant în comerţul cu sclavi, însă credea în rolul său de factor de reglare a pieţei. Roma pre-creştină folosea sclavi la galere şi în proverbialele mine de sare. unde condiţiile de lucru erau inumane. Lumea creştină din Imperiul Roman nu contesta sclavia, fiindcă regulile impuse de

Cezar făceau încă legea. Conducătorul barbar Alaric a atacat Roma cu ajutorul a patruzeci de mii de sclavi capturaţi în războaie. Ceva mai târziu, anglo-saxonii şi vikingii făceau comerţ cu sclavii capturaţi în cursul incursiunilor de pedepsire sau a războaielor. In Irlanda, sclavele tinere erau o adevărată unitate sau monedă de schimb, fiind mult mai apreciate decât sclavii, într-una din versiunile cele mai timpurii ale Iluminismului, în anul 960 d.Cr., Veneţia a fost prima cetate-stat care a abolit sclavia.

ORDINELE MILITARE ŞI NEGOŢUL CU SCLAVI

Comerţul cu sclavi a prosperat o dată cu răspândirea Islamului. Europa participa la această instituţie veche de când lumea, însă se foloseau cu precădere sclavi albi, prizonieri luaţi în teritoriile europene cucerite, mai degrabă decât sclavi africani. Arabii au făcut din negoţul cu sclavi o instituţie internaţională. Când valul istoriei i-a măturat pe arabi scoţându-i din Europa, neguţătorii italieni, apoi ordinele luptătoare ale cruciaţilor au preluat imediat afacerea. Adevărul este că proprietarii italieni de corăbii îşi câştigaseră o reputaţie solidă, fiindcă nu se sfiau să le vândă negustorilor arabi vasul cu pasageri cu tot. Actele de acest

fel i-au făcut pe pasageri să considere mai sigure corăbiile Templierilor, fiindcă oricum era de aşteptat că Templierii le oferă protecţie pasagerilor îmbarcaţi în pelerinaj spre Pământul Sfânt. Mai târziu, Ordinul Templierilor şi Cavalerii Sfântului loan au intrat în comerţul cu sclavi pentru a-şi putea finanţa operaţiunile militare.
în Peninsula Iberică, maurii foloseau sclavii negri la cultivarea pământului şi în luptele împotriva creştinilor, în cursul perioadei de *Reconquista,* ordinele cvasi-militare de călugări-cavaleri, printre altele, cele de Calatrava, Alcantara şi Aviz, în Spania, sau Cavalerii lui Hristos din Portugalia, fuseseră împroprietărite cu teritorii imense. Mai primise domenii şi Ordinul monahal al cistercienilor, iar călugării nu considerau că ar fi fost imoral, nici un păcat, faptul de a cultiva pământul cu sclavi.[2] Imediat după ce invadatorii arabi au fost alungaţi din Europa, principala ocupaţie a Templierilor a devenit afacerile. După suprimarea Templierilor, ordinul a trecut printr-o schimbare de nume, de identitate şi de conducere. Cavalerii lui

Hristos au reînfiinţat Ordinul Templierilor, preluând de la acesta tot ce avusese mai rău. Henric şi exploratorii săi întreprinzători nu au ratat ocazia de a scoate profit de pe urma preluării afacerii extrem de productive a comerţului cu sclavi. Ei au acordat licenţe de funcţionare, primindu-şi partea de profit, iar corăbiile care aparţineau ordinului şi corăbiile care aparţineau altora, dar care obţinuseră dreptul de a face negoţ prin intermediul ordinului, au împânzit mările lumii, din Angola şi până pe Coasta Sclavilor, pentru a cumpăra sau fura sclavi de la neguţătorii arabi.
Henric Navigatorul beneficia de avantajele de a fi vlăstar regal. Fiind cel de-al treilea fiu al regelui loan I al Portugaliei şi al reginei Filipa de Lancaster, lui Henric i s-a oferit titlul de Mare Maestru al Ordinului Cavalerilor lui Hristos. Ordinul era unul din cele patru ordine de militare din Portugalia, formate din Cavaleri Templieri care reuşiseră să scape prin fugă de prigoana orchestrată de regele Franţei şi de papa romano-catolic. In timp ce cavalerii din Franţa erau arestaţi, supuşi torturilor şi arşi pe rug, cavalerii ajunşi în Portugalia şi-au schimbat numele şi au renăscut cu binecuvântarea Papei loan al XXII-lea. Cavalerii şi-au păstrat averea, statutul, chiar şi însemnele ordinului: crucea roşie pe fundal alb.
Deşi era supranumit Navigatorul, prinţul Henric n-a navigat aproape deloc. Ceva făcea totuşi în acest sens, fiindcă, din castelul său de la Sagres, din Portugalia, el îşi pilota ordinul şi îşi însuşea toată înţelepciune şi cunoştinţele avansate ale vremii referitoare la arta navigaţiei. El a adus câteva îmbunătăţiri instrumentelor de navigaţie, a colecţionat hărţi şi a desăvârşit arta cartografiei, a proiectat câteva tipuri de vase noi, printre care şi caravelele (corabie cu două catarge, de mici dimensiuni şi graţioasă, construită pentru navigaţia în ape de mică adâncime şi traversări pe distanţe mari) şi pregătea viitorii marinari pentru a pleca în călătorii maritime spre ţărmuri îndepărtate.
Navigatorii lui Henric, posibil şi cu ajutorul hărţilor vechi, au redescoperit curând insule din Oceanul Atlantic, ca Azorele sau Madeira, şi au ridicat pânzele, îndreptându-se spre Africa, în anul 1441, prima caravelă construită de Henric a ajuns pe coasta Africii de unde s-a întors cu sclavi negri. Pentru Africa, acest tip de comerţ nu era o noutate. De o mie decani, triburile de negri făceau sclavi din alte triburi de negri. In momentul

primului contact cu Africa neagră, berberii veniţi din lumea islamică şi maurii arabi au monopolizat comerţul cu sclavi.
Costurile de întreţinere ale flotei comerciale şi ale universităţii de la Sagres, care era renumită în întreaga lume, erau uriaşe, dar comerţul cu zahăr adus din Madeira, ca şi negoţul cu sclavi

puteau să acopere o parte din cheltuielile mari pentru menţinerea amândurora. Henric avea planuri măreţe, printre altele, proiecte privind cultivarea pământului, deschiderea unor vopsitorii, a unor manufacturi de săpun, creşterea peştilor de cultură şi a coralilor, numai că pentru toate aceste proiecte era obligat să împrumute bani.[3] Oriunde s-ar fi aventurat corăbiile lui Henric, întreaga Europa le urmau imediat, în Irlanda au fost aduşi lei. La Bruges au fost aduşi primii papagali şi primele maimuţe. După ce regele Danemarcei a primit în dar colţi de elefant, a fost lansată o adevărată expediţie pentru capturarea unui elefant viu. Nimeni nu a mai auzit vreodată de acea expediţie, însă fascinaţia pe care o nutrea Europa la adresa Africii nu a făcut decât să sporească.
Anticipând criticile viitoare de a captura, cumpăra şi vinde suflete omeneşti. Cavalerii lui Hristos au obţinut binecuvântarea şi jurisdicţia spirituală asupra Guineei, Namibiei şi Etiopiei. Ca „Maestru al bogatului Ordin al lui Hristos, care a moştenit bogăţiile Templului", Henric avea acum o misiune de îndeplinit.[5] Intrarea Europei în negoţul cu sclavi africani a devenit oficială şi a fost plasată sub jurisdicţia ordinului elitist care nu numai că şi-a continuat existenţa până în zilele noastre, dar a prosperat tot mai mult, avându-l instalat la conducere pe preşedintele Republicii Portugalia, în calitate de Mare Maestru.
Dacă portughezii sunt responsabili de a fi adus în Europa activitatea negoţului cu sclavi negri, spaniolii au *fost* la fel de vinovaţi pentru dezvoltarea acestui tip de comerţ, în anul 1492, Columb reuşise să navigheze, în fine, spre America, după ce ani de zile îşi pledase cauza, în speranţa că îşi va găsi un sponsor. Căsătoria dintre Isabella, regina Castiliei, şi Ferdinand al II-lea, regele AAragonului, a reuşit să unifice cea mai mare parte a Spaniei, în cursul cuceririi Granadei, prin care teritoriul a atins aproape dimensiunile Spaniei moderne, regalitatea s-a grăbit să treacă la ceea ce astăzi numim epurare etnică. Primii care au plecat au fost cuceritorii musulmani. Lor le-au urmat evreii, care reuşiseră să formeze comunităţi înfloritoare sub

domnia islamică mai tolerantă - care le permisese să devină educatori, neguţători şi bancheri. Cea de-a treia grupare vizată erau ereticii. Chiar şi înainte de cucerirea Granadei de către spanioli, Inchiziţia ocupa o poziţie fermă, iar scopul ei era să îi alunge pe păgâni şi pe ereticii creştini laolaltă. In anul 1492, deja funcţionau tribunale dominicane în opt oraşe importante. Creştinii şi *conversos,* evreii convertiţi la catolicism, erau împreună mistuiţi de flăcări pe rugurile înălţate în pieţele publice. Ziua de 2 august 1492, cea în care Columb a părăsit Spania, a coincis cu ultimatumul dat de Inchiziţie evreilor fie de a se converti la creştinism, fie de a fi expulzaţi.
Când nu i-au mai rămas oameni care să fie trimişi în surghiun, Spania a trimis o expediţie în Insulele Canare. Aici, spaniolii au intrat în contact cu o cultură pe care au numit-o *Guanches.* Fiind vorba de o expediţie care dispunea de forţe armate, spaniolii au pornit războiul împotriva acestui popor izolat şi au nimicit întreaga populaţie băştinaşă formată din două sute de mii de locuitori.[6] Aventura spaniolă din Insulele Canare a fost copia la indigo a ceea ce urma să se petreacă în Americi.

MISTERIOSUL CRISTOFOR COLUMB

Columb este interesant mai mult ca bărbat a cărui viaţă este învăluită în mister, decât ca explorator. Prima sa biografie, scrisă de fiul său, Ferdinand, pune sub semnul îndoielii chiar şi chestiunea numelui patronimic. Columbo, care are semnificaţia de „porumbel", a fost un nume ales, susţine Ferdinand, deoarece era simbolul înţelepciunii şi al Sfântului loan Botezătorul. Iar Sfântul loan era sacrosanct pentru Templieri.[7]
în afara expediţiilor comerciale, Columb era, în primul rând, vasal al regelui Rene cel Bun. Puţine lucruri s-au scris despre legătura care exista între Columb şi Rene d'Anjou. Cartea intituiată „Sfântul Sânge, Sfântul Potir" susţine că Rene era Marele Maestru al *Pleure de Sion",* organizaţia secretă -care a susţinut din umbră formarea Ordinului

Cavalerilor Templieri. Cum este de aşteptat, Rene făcea parte din câteva ordine cavalereşti selecte, printre care şi Ordinul Semilunei, Ordinul Ogarului Alb şi Ordre de la Fidelite.** Nu se ştie cu certitudine

* Stăreţia din Sion, Ib. franc, (n.t.) ** Ordinul Fidelităţii, Ib. franc, (n.t.)

dacă Rene este cel care l-a introdus pe Columb în cercul ordinelor secrete. Mult mai probabil este că drumul încâlcit care l-a condus pe Columb până la ordinul renăscut al Templierilor a fost prin căsătorie.

In anul 1477, Columb a navigat înspre nord, ajungând în Islanda, unde se stabiliseră cu sute de ani înainte vikingii, şi a folosit această regiune ca punct de popas în incursiunile sale înspre Groenlanda şi Americi. A navigat spre Irlanda, iar aici, în Golful Galway, a dat peste băştinaşii cu „faţă piată" - ceea ce l-a făcut pe Columb să creadă că erau asiatici - care fuseseră aruncaţi morţi de mare la ţărm. Probabil că era vorba de o populaţie inuită, provenind din Groenlanda sau din America de Nord. Columb a navigat si către portul Bristol, din Anglia, care fusese odinioară un bastion al Cavalerilor Templieri, urmând să devină mai târziu bastionul negoţului cu sclavi din Anglia.

Columb nu era doar un bărbat care citise prodigios de mult; pentru vremea sa, era un erudit extraordinar. Ţinea la căpătâi o carte intituiată *Imago Mundi,* scrisă de cardinalul Pierre d'Ailly, pe care Columb o citise şi o recitise la nesfârşit, făcând numeroase adnotări pe marginile paginilor.[8] îl mai citise pe Marinus din Tir, acelaşi care a împărţit timpul unei zile în douăzeci şi patru de ore. Columb a primit confirmări de la Strabon şi de la Pliniu, care apreciaseră că lumea cunoscută reprezintă numai o treime din adevărata sa mărime. Iar aventurierul i-a citit pe Aristotel şi pe Seneca, care considerau că Indiile se află la doar câteva zile de călătorie pe mare de la Cadiz.[9] în „Medeea", Seneca scria că „Va veni o vreme când Oceanul îşi va rupe lanţurile, iar atunci, un mare pământ se va lăsa descoperit".[10] Columb mai avea un exemplar din „Cartea lui Ser Marco Polo" şi o traducere în italiană după „Istoria naturală" scrisă de Pliniu. [n]

Asemenea unui alt explorator genovez renumit, John Cabot (născut Giovanni Caboto), Columb a făcut o căsătorie reuşită. După ce corabia sa a naufragiat pe ţărmul Portugaliei, el s-a stabilit la Lisabona, unde participa duminica la mesa de la Biserica Tuturor Sfinţilor. Membrii familiei Moniz-Perestrello veniseră de la Genova cu o sută de ani în urmă şi se stabiliseră în Portugalia pentru a fi angrosişti, neguţători şi aventurieri, în perioada în care a ajuns Columb în Portugalia, familia prosperase deja şi dobândise o solidă poziţie socială. Mai

contribuia cu donaţii la Conventos dos Santos, mănăstire la care Columb a cunoscut-o pe văduva Felipa Moniz. Dona Felipa avea douăzeci şi cinci de ani, iar Columb, douăzeci şi şapte. După un an, cei doi se căsătoreau.

Cum de a reuşit fiul unui ţesător să se căsătorească cu descendenta unei familii a Cavalerilor lui Hristos rămâne un mister care nu a fost elucidat nici până în zilele noastre. Tatăl lui Moniz, Bartholomeu Perestrello, fusese instruit de Henric Navigatorul la castelul princiar din Sagres şi participase la expediţia de explorare a insulelor din Oceanul Atlantic. I se conferise titlul de guvernator, sau *capitano,* al Porto Santo, unde primea cotă parte din toate tranzacţiile şi activităţile comerciale care se desfăşurau în port. După moartea sa, fiul său avea să moştenească titlul, postul şi venitul.

Columb şi tânăra sa soţie au plecat în luna de miere în Madeira, însoţiţi de proaspăta soacră mică, Isabel Moniz. Şi familia soacrei se putea lăuda cu o distinsă istorie şi

rădăcini adânci în Algarve. Deşi căsătoria cu o descendentă a familiei Moniz-Perestrello i-a oferit lui Columb un statut social de invidiat, ceea ce i-a oferit Isabel Moniz soţului ei a fost ceva care l-a făcut pe Columb să fie încă şi mai recunoscător: cărţile şi hărţile de navigaţie ale primului ei soţ. Descoperirea şi redescoperirea succesivă a Insulelor Canare, Azore şi Madeira şi a arhipelagului Capul Verde i-au revelat un ocean înţesat de insule, întocmai cum scrisese Platon.[12] înarmat cu vaste cunoştinţe de geografie, accesibile doar unui număr restrâns din cei care ştiau să citească, dar şi cu hărţi maritime şi de navigaţie ale Atlanticului, cunoscute doar câtorva şi protejate de jurământul tăcerii făcut de Cavalerii lui Hristos, Columb a ridicat pânzele şi a navigat spre apus.
Noua Lume nu era aşa cum se aşteptase Columb. Mai întâi că nu era China, la vremea aceea, denumită Cathay, şi nici nu ajunsese pe ţărmurile Asiei. Nu erau nici mirodenii, care la vremea aceea erau atât de căutate, încât ajunseseră că valoreze cât aurul. E-adevărat, ceva aur era, numai că la gâtul băştinaşilor din tribul^războinic Arawak, primii cu care a făcut cunoştinţă Columb. în căutarea aurului pe care toată lumea era încredinţată că poate fi găsit oriunde în altă parte decât în Europa, expediţia lui Columb a făcut o incursiune în Marea Caraibilor.

Pe drum, exploratorii au descoperit că nativii Taino, din marele grup Arawak de pe Insula Canoa, o provincie din Hispaniola, navigau cu ajutorul unor ambarcaţiuni care puteau transporta patruzeci şi cinci de persoane deodată. Spaniolii numeau aceste luntre „canoe", numai că ele erau la fel de lungi ca o galeră europeană şi măsurau o lăţime de opt picioare.[13] Prin comparaţie, cele trei vase care plecaseră în expediţia condusă de Columb aveau la bord în total nouăzeci de oameni.
Un grup al tribului Arawak, cunoscut sub numele de Lucayan, se ocupa cu negoţul activ în zonă, navigând până în Guatemala după mărgele, jad şi cuarţ pe care îl foloseau pentru a împodobi obiecte din ceramică. De asemenea, indigenii mai ştiau să topească aur, argint şi cupru.
Băştinaşii au descoperit „săgeţile de foc" ale nou-veniţilor, căutând spre capătul dinspre butoiaşul cu praf de puşcă al flintelor. In Hispaniola anului 1495 - insula avea să fie mai târziu împărţită între Haiti şi Republica Dominicană - s-a dat prima bătălie dintre spanioli şi populaţia indigenă. Până în anul 1558[14], populaţia de pe insulă avea să fie decimată, ajungând să numere, de la 250.000, numai 500 de locuitori.
NEGOŢUL CU SCLAVI DIN LUMEA NOUĂ
Complicitatea Spaniei în negoţul cu sclavi avea să înceapă din clipa în care Columb a adus în Spania primii sclavi din Lumea Nouă. La început, a fost vorba de o mână de băştinaşi Taino, aduşi în Spania mai mult pentru a fi prezentaţi ca o curiozitate. Deja la a patra expediţie a lui Columb, spaniolii probabil că aduseseră tot atât de mulţi sclavi albi şi mauri, ca şi negri, în anul 1505, în Hispaniola[15] fuseseră aduşi cincisprezece sclavi negri, însă la scurt timp, populaţia băştinaşă a fost decimată de o epidemie de pojar într-un ritm atât de alarmant, încât se impunea înlocuirea rapidă a acestora cu lucrători. Spaniolii îi considerau pe negri foarte viguroşi, capabili să facă munca a patru sclavi din Caraibe, şi mult mai rezistenţi în faţa bolilor. Probabil că primii neguţători spanioli de sclavi au fost metişi, pe jumătate negri, pe jumătate albi. Prizonierii evrei, provenind din oraşele maure cu care purta Spania război, şi sclavii arabi erau vânduţi pe piaţa din Valencia. Africanii negri îi însoţeau pe exploratorii spanioli atât în calitate de sclavi, cât

şi de oameni liberi, într-adevăr, în cursul unei expediţii de explorare a Mexicului, condusă de Cortes, Juan Garrido, un negru liber care se născuse în Spania, a avut onoarea şi cinstea de a fi primul european care a plantat grâu în Mexic.[16]

Colapsul populaţiei indigene din America a deschis larg porţile invaziei, iar dreptul de a face import de sclavi a fost acordat până şi ordinelor sfinte catolice - uneori cu sutele. Bartolome de Las Casas, vlăstar al unei vechi familii nobiliare franceze care se refugiase în Spania, s-a numărat printre primii martori oculari ai exterminării la care erau supuşi băştinaşii de către spanioli şi unul dintre primii care au recomandat înlocuirea acestora în America cu negrii.[17] în scurt timp, atât europenii albi, cât şi africanii negri au făcut periculoasa traversare a Atlanticului pentru a munci ca sclavi pentru noua clasă conducătoare din Americi. Două sute cincizeci de mii de englezi albi au fost transportaţi împotriva voinţei lor să muncească pe plantaţiile din Caraibe.[18] Au fost supuşi unui tratament dur căruia nu i-au rezistat decât pentru scurt timp.

Când se discută în zilele noastre despre sclavie, accentul este pus pe chestiunea rasială. Numai că sclavia, oricât de odioasă ar fi fost ca instituţie, nu avea să devină o problemă rasială decât după Revoluţia Americană, înainte de acest moment istoric, în sclavaj erau implicate popoare căzute în prizonierat sau subjugate de cuceritori în cursul diverselor războaie; în acest sens, se poate aborda chestiunea culturală, numai că atunci nu se punea problema demarcaţiilor trasate de culoarea pielii. Albi făceau sclavi albi, negrii făceau sclavi negri, iar armatele de infanterişti şi navele de război musulmane luau sclavi din Europa şi din Africa, după cum aveau ocazia. Nici o grupare anume nu poate fi învinuită în mod special pentru sclavie, fiindcă practica atinsese proporţii aproape universale.

începuturile negoţului cu sclavi a fost o încercare a Lumii Vechi, la un nivel comunitar amplu. Portughezii, iar apoi spaniolii, au acordat drepturile privind practicarea acestui tip de negoţ. Căpitanii de pe corăbiile genoveze au cumpărat aceste licenţe. Familiile de negustori şi de bancheri din Franţa si din Flandra au oferit împrumuturile în bani necesare cumpărării licenţelor si au pregătit expediţiile. Sclavia a fost o oportunitate de exploatat cu şanse egale pentru toţi; peste tot în lume, cei mai puternici îi puteau face sclavi pe cei mai slăbi. La început,

negoţul cu sclavi nu se referea la capturarea sclavilor, ci la cumpărarea lor. Africanii înşişi erau parte integrantă a acestui proces; în mod remarcabil, căpitanii vaselor destinate negoţului cu sclavi ale prinţului Henric au găsit o piaţă pentru vânzarea sclavilor negri în rândul şefilor africani, care acceptau sclavii ca formă de piată a fildeşului şi aurului.[19]

Tribul Wolof din Senegal a înţeles că, în Africa, preţul unui cal era echivalent cu preţul pus pe şapte oameni. Ei au mai înţeles că, în Europa, preţul unui sclav echivala cu preţul unui cal. Tribul Wolof, care era bogat datorită numărului mare de sclavi, a devenit curând bogat datorită numărului mare de cai, iar complicitatea lor nu a fost mai mică decât a europenilor care veniseră să cumpere de la ei.

In perioada care s-a scurs între anii 1520 şi începutul anilor 1540, negoţul cu sclavi s-a dezvoltat în asemenea măsură, încât a atins proporţii uriaşe. *Conversos,* adică familiile de evrei care cereau să fie creştinaţi pentru a scăpa de la moarte, şi-au croit drum spre Olanda, apoi spre Lumea Nouă, unde unii dintre ei au jucat un rol major. Şi iezuiţii posedau sclavi, făceau negoţ cu sclavi şi erau proprietari de plantaţii. De la danezii şi olandezii din nordul Europei şi până la ibericii şi maurii din sud, afacerea era condusă de cei care aveau resurse să construiască şi să cumpere corăbii, şi să captureze, să vândă sau să folosească munca sclavilor astfel încât să poată scoate un profit de pe urma ei.

Când Americile au fost invadate de conchistadorii spanioli, primele locuri în care s-a folosit munca forţată au fost minele de argint din Peru şi din Cuba. Indienii lucraseră în aceste mine înainte de cucerirea spaniolă, însă nu în condiţiile nemiloase impuse de spanioli. Cruzimea cuceritorilor a condus la o rată a mortalităţii extrem de ridicată în rândul indigenilor. Fiindcă

proprietarii de sclavi constatau că indienii mureau prea repede, au fost imediat înlocuiţi cu sclavi negri. Iniţial, sclavii negri erau destinaţi să muncească pe plantaţiile de trestie de zahăr din Santo Domingo, iar apoi din Puerto Rico. între anii 1529 şi 1537, Coroana spaniolă a acordat 360 de patente regale numai pentru importurile de sclavi în Peru, iar majoritatea acestor licenţe au ajuns la Francisco Pizzaro şi la familia sa. Celelalte licenţe au fost împărţite cu generozitate amicilor Coroanei, care adeseori le vindeau bancherilor. Vânzarea licenţelor de negoţ era o afacere tot atât de profitabilă pe cât era

cumpărarea sclavilor din Africa, traversarea oceanului şi vânzarea acestora în Lumea Nouă. Deşi nu există grup etnic care să nu îşi fi dat concursul la negoţul cu sclavi, practicat, de altfel, de numeroase naţiuni, probabil că vina cea mai mare ar putea fi atribuită unui număr redus de ţări elitiste, care au dictat evoluţia evenimentelor istorice. Organizaţiile care i-au asimilat pe cavalerii care luptaseră în cruciadele creştine deţineau în continuare o poziţie de forţă, menită să le asigure participarea la activităţile de acest gen.
Cavalerii lui Hristos, ordinul portughez al foştilor Templieri, a început să facă negoţ cu Africa în bazinul Mării Mediterana, cu scopul de a-şi finanţa expediţiile de explorare. Mai târziu, ei aveau să transfere acest tip de comerţ de partea cealaltă a Atlanticului. Acţionând printr-o serie de ordine militare cărora le-a acordat drepturi nelimitate, Coroana spaniolă practic a legiferat explorarea, cucerirea şi subjugarea de teritorii străine şi a populaţiilor care locuiau acolo. De îndată ce un imperiu se instala într-un nou teritoriu, guvernatorul regiunii respective prelua asupra sa dreptul de a vinde licenţe, conferind astfel altora dreptul de a cumpăra şi de a vinde sclavi. Aceste prime licenţe au fost destinate familiilor din elită, aceleaşi care au constituit sursa de finanţare a expediţiilor aducătoare de profit din Americi.
FRANCEZII ÎŞI FAC INTRAREA ÎN NEGOŢUL CU SCLAVI
La scurt după ce Franţa fusese sfâşiată de distrugătoarele războaie religioase dintre catolici şi protestanţi, ambele tabere aveau să urmeze ruta comerţului cu zahăr şi melasă din regiunea Caraibilor. Catolici şi protestanţi au participat deopotrivă la negoţul cu sclavi, deşi din porturi diferite, în timp ce francezii protestanţi, sau hughenoţii, îşi conduceau afacerile printr-un sistem care conferea putere nelimitată indivizilor, cu alte cuvinte conducătorilor mercantili, ordinele militare catolice care supravieţuiseră războiului acţionau ca o mare companie, organizate într-un sistem foarte asemănător celui în care funcţionaseră Cavalerii Templieri până în anul 1307.

Sfântul Cristofor, prima insulă din Marea Caraibilor colonizată de Franţa, a fost adusă în patrimoniul francez de Ordinul Sfântului loan de la Ierusalim.[20] Curând, Ordinul avea să anexeze Franţei insulele Tortuga şi Sfântul Bartolomeu. Totuşi, cavalerilor nu le plăcea să facă negoţ cu sclavi. Negoţul cu sclavi era o afacere murdară din punct de vedere fizic, cu siguranţă mult mai puţin profitabilă decât principala activitate cu care se îndeletnicea Ordinul, şi anume pirateria. Curând, Ordinul avea să treacă insulele din Caraibe în proprietatea Companiei Franceze a Indiilor de Vest.[21] După ce ordinul a deschis calea Franţei privind participarea la activităţile comerciale din zona Oceanului Atlantic, companii private conduse de catolici sau de hughenoţi au umplut repede locurile rămase vacante.
Franţa continua să fie o ţară catolică şi, pentru a justifica activităţile comerciale, urma calea impusă de papa de la Roma. Edictele care au fost emise începând din anul 1493, de pe vremea Papei Alexandru al Il-lea, şi sfârşind cu Codul Negru, din anul 1685, al regelui francez Ludovic XIV, ofereau indicaţii precise privind botezarea sclavilor în religia catolică, chiar la bordul vaselor de sclavi. Printr-un tip de raţionament întrucâtva contorsionat, cuceritorii şi negustorii de sclavi credeau că fac ceea ce se cuvine şi că în acest fel „îşi salvează" victimele. Unicul tratament posibil faţă de sclavi era fie omorârea ^păgânilor fără de Dumnezeu", fie

convertirea lor la catolicism. Insă, dubla cucerire, militară şi religioasă, a avut un rezultat pe care nimeni nu îl luase în calcul: religiile popoarelor africane, ca şi propriile lor „loji" din care făceau parte numai elitele, au fost aduse în America o dată cu sclavii negri.

SOCIETĂŢI SECRETE AFRICANE ŞI COMERŢUL CU SCLAVI

In timp ce societăţile militare de elită ale Europei îşi interpretau rolul, contribuind la cumpărarea de sclavi, transportarea pe mare şi vânzarea acestora către plantatorii americani, societăţile africane ale elitei interpretau propriul rol. Este probabil că societăţile secrete şi elitiste africane au condus cealaltă parte a afacerii, procurând sclavi spre a-i vinde

europenilor. In cartea sa, intituiată „Şarpele şi Curcubeul", Wade Davis descrie modul în care victimele capturate la vest de Yoruba erau transportate pe fluviul Niger, pentru a fi livrate direct în mâinile tribului Efik. Cei din neamul Efik erau stabiliţi chiar la gura fluviului, într-un loc ideal unde se puteau întâlni direct cu europenii. Vasele de sclavi ancorate chiar la vărsarea fluviului trebuiau să achite şefilor Efik o taxă în schimbul acestor sclavi. Ordinea era menţinută de o societate secretă, numită Egbo, sau Societatea Leopardului.

Şeful Efik, numit *obong,* era cel mai adeseori şi conducătorul unui grup Egbo, care menţinea disciplina prin teamă şi forţă.

Armele pe care le foloseau europenii erau, în primul rând, armele de foc, iar, în al doilea rând, religia în forma sa organizată. Armele societăţilor africane erau asemănătoare; mai întâi o populaţie era cucerită, apoi subjugată prin forţă şi transformată într-o comunitate de sclavi, iar mai târziu i se impunea religia. In Africa timpurie, religia se întemeia pe superstiţii, ca de altfel şi în restul lumii, singura diferenţă faţă de restul lumii fiind faptul că în cursul ritualurilor se foloseau diferite droguri. Una dintre armele redutabile folosite în cursul cuceririi era fasolea de Calabar, o varietate de ciumăfaie, cu efecte foarte violente asupra psihicului.[22] Folosirea drogurilor cu acţiune la nivelul psihicului a fost adusă în America cu scopul de a menţine ordinea în rândul sclavilor. Impresia creată la suprafaţă era că elita din Lumea Nouă avea nevoie numai de arme şi de puterea marţială a militarilor şi a ordinelor militare pentru a menţine ordinea. Numai că religia servea unui scop precis: în afara faptului că era un instrument folosit pentru păstrarea ordinii, ea furniza şi o justificare pentru actul de convertire a popoarelor americane indigene. Şi mai furniza scuza pentru cruzimea cu care erau tratate acele popoare înrobite.

Sclavii, fie ei africani sau amerindieni, nu îşi uitau, pur şi simplu, convingerile religioase. Religiilor tuturor acestor popoare, adeseori produsul unor naţiuni, regiuni şi limbi diferite, se întrepătrundeau cu iconografia catolică. Rezultatul acestui sincretism a fost o multitudine de noi religii hibride care aveau drept temelie credinţe religioase păgâne. Credinţa în sfinţi a devenit Santeria în Cuba şi Puerto Rico, Obeah în Jamaica,

Vodun (voodoo) în Haiti (Saint Domingue) şi, mai târziu, în New Orleans, Curanderismo în Mexic şi Candomble în Brazilia.[23]

Liantul pe care se presupunea că îl oferă catolicismul pentru societate era, în realitate, furnizat de o manieră pentru care nu erau pregătiţi nici Biserica, nici proprietarii de sclavi. Aceiaşi şamani şi membri ai societăţilor secrete africane, care supravieţuiseră călătoriei transatlantice, au adus cu ei în Lumea Nouă propria lor structură capabilă să asigure coeziunea. Pe insulele din Hispaniola, Jamaica şi Cuba, aceste grupuri au scăpat fugind în munţi, conduşi de liderii lor spirituali şi de nucleul propriei elite. Ei i-au inspirat şi pe alţii să fugă şi să li se alăture, şi au reuşit să insufle suficientă groază în toţi, încât secretele lor

s-au păstrat. Asasinatele erau înfăptuite de membrii acestor grupări care se mişcau nestingherit, fără ca cineva să îi fi văzut vreodată. Revoluţia inspirată de voodoo, cea care i-a determinat pe unii de felul clanului Perkins să fugă tocmai la Boston, a fost la fel de mortală ca şi teroarea instaurată de Revoluţia Franceză.
Negustorii şi plantatorii albi au transferat francmasoneria dincolo de Atlantic. La numai câţiva ani după ce au fost deschise loji în coloniile din nord, ele s-au răspândit şi către sud. Prima lojă înfiinţată în regiunea Caraibilor a fost cea din Jamaica, deschisă în anul 1739. Prospera Insulă Barbados avea să-şi înfiinţeze o lojă proprie în anul următor, iar în anul 1749, Saint Domingue avea, la rândul său, o lojă proprie. Francezii din Saint Domingue le-au permis negrilor să-şi înfiinţeze propria lojă într-un moment în care expansiunea credinţei vodun atinsese apogeul. Rebeliunea care i-a făcut pe albii sau negrii din Caraibe să fugă la New Orleans, practic a introdus atât sistemul european de organizare în loji, cât si sistemul societăţilor secrete de tip vodun, în Statele Unite. Religia vodun americană, cu simbolistica sa specifică, veşmintele ritualice şi doctrinele misterioase, este un amalgam de influenţe africane, francmasonice şi catolice.
Insurecţia sclavilor negri a fost condusă de Jean Jacques Dessalines şi de Toussaint-Louverture, ambii masoni activi. Toussaint-Louverture este cel care a declarat independenţa Insulei Saint Domingue, în anul 1791, şi, deşi împăratul francez,

Napoleon Bonaparte, a făcut o tentativă de reprimare a revoluţiei, aceasta nu a avut succes, fiindcă pe insulă convieţuiau treizeci de mii de albi şi 465.000 de negri. Populaţia crescuse cu patruzeci de mii de negri numai în cei trei ani care au precedat revoluţia. In cele din urmă, mişcarea pentru independenţă condusă de Dessalines a învins, iar acesta a redenumit partea franceză a insulei Haiti, denumire preluată din idiomul Arawak. In perioada cuprinsă între anii 1791 şi 1794, insula a fost supusă unui adevărat regim al terorii, fiindcă revoluţionarii negri îşi aveau un propriu Robespierre, în persoana lui Boukman. Boukman a făcut apel la o reţea de preoţi voodoo şi a apelat la misterioasele ritualuri voodoo pentru a incita populaţia la revoltă. Sub conducerea lui Boukman, albii au fost vânaţi, violaţi, schingiuiţi şi ucişi, plantaţiile prădate, iar proprietăţile arse din temelii, în decurs de numai trei ani au fugit de pe insulă, pentru a se stabili mai ales în Louisiana, zece mii de albi şi un număr de negri care a rămas necunoscut. Zece mii de albi au fost ucişi, ceea ce reprezenta o treime din totalul lor.

HUGHENOŢII FAC COMERŢ

După ce Franţa catolică a deschis calea către comerţ, negustorii de sclavi şi contrabandiştii hughenoţi au ajuns să joace un rol mult mai însemnat decât catolicii în activităţile comerciale din noile colonii americane. Din aceleaşi porturi pe care le deţineau Templierii până în secolul al paisprezecelea, cum a fost La Rochelle, hughenoţii secolului al şaisprezecelea s-au organizat în grupări secrete, cu scopul de a se susţine între ele împotriva inamicilor de tot felul. Aceste grupări s-au organizat prin intermediul unei reţele de loji masonice.
în mare măsură, englezii şi scoţienii au participat la comerţul cu sclavi, la activităţi de contrabandă, chiar şi la piraterie, într-o formă organizată printr-o reţea de loji şi de celule ai căror membri se protejau şi îşi ofereau sprijin reciproc. Masonii se bucurau de protecţie, care provenea din cele mai înalte sfere ale puterii. Deşi, în zilele noastre, comerţul cu sclavi are statut de piraterie, el a constituit o prerogativă a Coroanei britanice. Ducele de York a organizat monopolul englez asupra activităţilor comerciale, iar cei mai mari

acţionari ai acestei

organizaţii au fost membrii familiilor regale - care se aflau, adeseori, chiar în vârful piramidei societăţilor secrete.
Francezii protestanţi nu au beneficiat de binecuvântarea regilor lor, aşa cum s-a întâmplat cu concurenţii lor englezi sau cu negustorii catolici de sclavi. Hughenoţii au fost printre ultimii care au intrat în comerţul cu ^sclavi, numai că au ştiut să recupereze rapid timpul pierdut, în anul 1691, un hughenot aflat în slujba Companiei pentru Senegalul Francez a fost numit guvernator în Saint Domingue.[24] Acasă, în Franţa, trei porturi — Nantes, Bordeaux şi La Rochelle - au sfârşit prin a deţine controlul a 70 la sută din întreaga afacere a comerţului cu sclavi.
Numai Nantes, care se află ceva mai retras faţă de coasta Atlanticului, spre gura de vărsare a fluviului Loire, a ajuns să controleze curând 50 la sută din întreaga afacere, datorită încrengăturilor strânse de rudenie dintre familiile protestante Michel, Luynes, Boutelhiers, Drouins, Bertrands, Grou şi Montaudoin.[25] Insuliţele de pe Loara erau ideale pentru a adăposti bumbacul şi celelalte mărfuri importate, produsul final al lanţului comercial, la începutul căruia erau sclavii africani. Casa lui Rene Montaudoin a apărut ca singura şi cea mai mare societate care deţinea controlul asupra majorităţii activităţilor comerciale din Nantes, cel mai mare şi cel mai important oraş pentru negoţul cu sclavi. Afacerea de familie dispunea de o flotilă bine dotată, formată din 357 de corăbii, aproape de două ori mai mare decât cea a familiei Luynes, principalul său concurent.
Rene Montaudoin era membru al Academiei Regale de Ştiinţă şi mason. Baza sa operativă, Nantes, era un bastion al masoneriei, impregnat de ideile lui Voltaire şi ale lui Rousseau. Montaudoin a devenit unul dintre prietenii apropiaţi ai lui Benjamin Franklin şi el a furnizat ajutoare cauzei americane, susţinându-o astfel în lupta împotriva britanicilor. Numai că drepturile omului nu erau aplicate în principala activitate comercială desfăşurată în Nantes, adică cumpărarea şi vânzarea de fiinţe umane.
Rolul pe care l-au jucat masonii francezi în activităţile de vânzare a sclavilor constituie un exemplu de prim ordin că între obiectivele urmărite de grupările masonice şi de cele elitiste au existat diferenţe semnificative, ceea ce a condus, în final, la

dezbinare. In anul 1789, la Paris existau peste şase sute de loji masonice, de la cele care regrupau lucrătorii meşteşugari şi grupări sociale, până la mai selectivele loji ale nobililor, prelaţilor şi chiar ale fraţilor regelui. Din lojile proeminente făceau parte exponenţii marcanţi şi de frunte ai Iluminismului. Loja celor Nouă Surori era una dintre acestea. Fondată de astronomul Lalande, ea reunea personaje de renume, printre care Condorcet, Chamfort, Houdon, Danton şi Benjamin Franklin. Membrii său nu au îmbrăţişat nici o altă doctrină religioasă în afara credinţei deiste în existenţa unui arhitect suprem al universului.[26] Cu toate acestea, au acţionat împotriva religiei catolice şi au jucat un rol decisiv în expulzarea evreilor din Franţa. Au depus jurământ de întrajutorare şi de toleranţă reciprocă, ceea ce le-a permis să controleze comerţul cu sclavi şi să impună cu forţa religia catolică în rândul sclavilor.
Mai existau însă şi grupări masonice cu vederi mai liberale, printre ale căror membri se numărau personaje de talia lui Lafayette şi a rudelor sale din familia de Noailles, sau Mirabeau, ducele de la Rochefoucauld şi ducele d'Orleans. în încercarea sa de a pune capăt sclaviei, Lafayette a cumpărat de la iezuiţi două plantaţii în Surinam şi i-a învăţat carte pe sclavi, pregătindu-i astfel pentru momentul în care urmau să fie liberi.
Este posibil ca afacerea familială a lui Rene Montaudoin să fi furnizat un exemplu căpitanilor americani implicaţi în comerţul cu sclavi şi în industria textilă. Montaudoin a

făcut donaţii importante pentru construirea spitalului din Nantes şi a investit o mare parte din avere în manufacturile în care se prelucra bumbacul. Membrii familiei De Wolf din Bristol, Rhodes Island, erau perfect mimetici, încât au finanţat industria textilă din Noua Anglie cu banii câştigaţi de pe urma comerţul cu sclavi.
Deşi motivul principal pentru care au făcut francezii negoţ cu sclavi era obţinerea de profit, acţiunile lor au căpătat conotaţii religioase şi politice. Hughenoţii francezi aveau nenumăraţi duşmani, iar dintre toţi, cea mai mare ameninţare venea din partea Bisericii catolice. Francmasonii francezi au acceptat negri în lojile lor, ca modalitate de a-i împiedica pe membrii grupării respective să treacă la catolicism. Când Britania s-a lansat în războiul împotriva coloniilor americane, pentru Franţa s-a ivit ocazia de a-şi lovi duşmanul clasic.

NEGUSTORII BRITANICI DE SCLAVI
Englezii au fost ultimii care au participat la descoperirea şi la explorarea Lumii Noi. După o scurtă incursiune şi un la fel de scurt efort de a naviga spre coasta de vest a Atlanticului, care s-a produs în anul 1497 sub conducerea lui John Cabot, englezii au avut de aşteptat o sută de ani, până în timpul domniei reginei Elizabeta I, înainte de a întreprinde noi expediţii de explorare. Elisabeta era înconjurată de un anturaj de aventurieri şi de alchimişti, care au sfătuit-o pe regină să participe la aventura cuceririi de noi teritorii. Domnia Elisabetei a început la scurt timp după moartea reginei catolice Mary L Moartea reginei Mary a pus capăt luptelor tensionate pentru tron dintre facţiunile catolică şi protestantă. Tatăl Elisabetei, regele Henry al VUI-lea, a avut o propensiune faţă de căsătorie, care era imediat urmată de dispensarea de soţia respectivă. Una dintre numeroasele sale soţii, Anne Boleyn, a fost mama reginei Elisabeta. Boleyn a fost acuzată de adulter şi decapitată, ceea ce a transformat-o pe Elisabeta într-un bastard. Statutul Elisabetei nu avea, însă, nici o relevanţă pentru ducele de Northumberland, care îşi dorea să aducă în fruntea ţării un conducător protestant. Ducele şi acoliţii săi au pus la cale o lovitură de palat cu scopul de a o instala pe tronul Angliei pe Elisabeta, şi nu pe cealaltă fiică a regelui Henry, Măria. Aşa-numita Conspiraţie a lui Dudley s-a sfârşit cât se poate de prost pentru cei douăzeci de conspiratori: toţi au fost trimişi în Turnul Londrei, unii pentru a fi executaţi, alţii pentru a rămâne în temniţă pe viaţă. Cu toate acestea, Elisabeta nu a păţit nimic din punct de vedere fizic, numai că întreaga afacere reuşise să îi zdruncine serios nervii, împingând-o până în pragul paranoiei.
La câteva săptămâni de la moartea Măriei, într-o zi dinainte fixată (15 ianuarie 1559), care fusese aleasă în acest scop de astrologul Elisabetei, Dr. John Dee, Elisabeta a devenit regina Angliei. Elisabeta fusese atrasă de ocultism încă din copilărie, aceasta fiind una din afinităţile pe care le avea cu tatăl ei. Prietenul său de o viaţă şi, conform zvonurilor, iubitul ei, Robert Dudley, i l-a prezentat Elisabetei pe Dee. Dee fusese angajat de ducele de Northumberland ca preceptor al celor doi fii ai săi, cărora trebuia să le predea ştiinţele exacte.

Dee avea reputaţie de vrăjitor încă din zilele în care era elev de şcoală - faimă care crescuse de-a lungul timpului -când în mijlocul unei piese clasice greceşti, puse în scenă la Cambridge, şi-a demonstrat capacităţile ieşite din comun, făcând să leviteze un scarabeu imens. Chiar în anul în care absolvit, el a fost aruncat în închisoare sub acuzaţia de vrăjitorie. Scurta perioadă de detenţie nu i-a ştirbit cu nimic şansele de a-şi găsi un angajament aducător de câştig; curând a devenit favoritul celor din anturajul Elisabetei,

care i-a pus la dispoziţie o casă numită Mortlake.
La Mortlake, cabalistul, alchimistul şi matematicianul Dee a adunat patru mii de tomuri, care alcătuiau, astfel, cea mai mare bibliotecă din Anglia acelei epoci. Biblioteca lui Dee a fost consultată de doi dintre cei mai mari cronicari ai Angliei, Hakluyt şi Holinshead.
Pentru Dee, nu exista o linie clară de demarcaţie între ştiinţă şi magie. El expunea o oglindă magică care deforma realitatea, însă nu le îngăduia martorilor să vorbească despre ceea ce văzuseră. O fată în casă spunea că văzuse un nor de albine zburând în jos pe scări, dinspre laboratorul lui, dând impresia că doctorul şi albinele se înţeleg de minune.
Dee a prezentat-o pe Elisabeta lui Francis Kelly, care pretindea că ştie secretul transformării metalelor în aur. Elisabeta l-a angajat, în ideea de a-i scăpa pe supuşii ei de taxe suplimentare.
Dee a convins-o pe Elisabeta că are dreptul la întinderi nesfârşite de pământ în Lumea Nouă, bazându-şi afirmaţia pe mărturia omologului saxon al cuceritorului grec Alexandru, regele Edgar. Conform aserţiunilor lui Dee, Maiestatea Sa era descendentă în linie directă a regelui Arthur. Dee a convins-o pe Elisabeta că Angliei îi fusese rezervat destinul de conducătoare a globului, sub numele de Britannia, şi că fiind o insulă, ţara avea nevoie de o armată navală puternică. El i-a spus că Americile urmau să fie noua, Marea Britannie, un continent virgin, la dispoziţia Reginei Fecioare. Din acest moment, a început căutarea noului Avalon. Retrasă între zidurile palatului ei, Elisabeta ducea o viaţă prin dispensă - trăia din punct de vedere afectiv prin doctoral Dee şi, din punct de vedere intelectual, prin intermediul celor pe care îi aducea la ea doctorul Dee.

în anul 1577, doctorul Dee a scris cartea intituiată „Arta desăvârşită a navigaţiei", pe care i-a dedicat-o lui Christopher Hatton, acelaşi care a finanţat aventurile maritime ale curţii Elisabetei. Elisabeta i-a reunit pe Şir Francis Drake şi pe Şir Walter Raleigh. Drake a schimbat numele corăbiei sale în „Cerboaica de Aur", care era şi însemnul heraldic de pe blazonul familiei Hatton. Lui Drake i s-a dat atunci mână liberă să prade posesiunile spaniole şi să le revendice pentru Elisabeta. El s-a întors din expediţiile sale cu comori prădate de la Spania, în valoare de 235.000 lire sterline, o coroană bătută în smaralde şi o cruce cu diamante, din care i-a oferit cotă parte reginei. Numai cota care i-a revenit în urma acestei incursiuni depăşea drepturile anuale care i se cuveneau reginei din plata dărilor.
Drake este considerat a fi unul dintre cei mai mari căpitani englezi de vas ai tuturor timpurilor. Excepţionalele sale realizări de navigator au condus Britania spre rolul de cuceritor al globului şi spre destinul imperial al Marii Britannia. Drake a decretat că nordul Californiei este Nova Albion şi a revendicat regiunea pentru regina Elisabeta. Acţiunile sale cutezătoare de corsar - adică pirat cu patent regal - au contribuit la finanţarea viitoarelor călătorii şi expediţii, care au făcut să se acumuleze bogăţii în vistieria regatului englez. Regina Fecioară a înţeles rapid cum mergeau lucrurile pe glob, astfel încât a acordat licenţe pentru activităţi comerciale, cuceriri de noi teritorii şi piraterie. Riscurile erau minime, dacă nu se lua în calcul un posibil război cu Spania. Spaniolii erau indignaţi de raidurile care le împuţinau transporturile pe mare şi de uzurparea noilor teritorii pe care le cuceriseră în Lumea Nouă, aşa că au ameninţat Anglia cu o invazie. Principalul sfetnic al Elisabetei, John Dee, a aruncat o vrajă asupra Armadei spaniole, care se spune că ar fi adus vreme rea pe mare şi victoria forţelor navale engleze. Elisabeta i-a oferit doctorului Dee nenumărate licenţe, despre care se spune că ar fi dispus, la un moment dat, de patentul pentru toate teritoriile americane de la nord de latitudinea 50°. Regina le-a mai oferit licenţe de călătorie exploratorilor John Davis şi Walter Raleigh, cu scopul de a descoperi un culoar de trecere la nord-vest, către China şi India.
Şir Walter Raleigh era un spirit liber, cutezător, şi un hoinar. Când în graţiile, când în dizgraţia

reginei, Raleigh era renumit pentru curajul, energia şi inteligenţa sa. Pentru regina

sa, Elisabeta, şi pentru gloria Britanniei, Raleigh a explorat America de Sud în căutarea legendarei comori El Dorado. Era convins că o importantă sursă de aur s-ar fi aflat nu departe de fluviul Orinoco, pe care el însuşi îl numea fluviul Crucii Roşii, cu referire directă la Templieri. Raleigh era încredinţat că soarta îi rezervase rolul Cavalerului Crucii Roşii, unul dintre personajele poemului „Crăiasa Zânelor", compus de poetul Edmund Spenser.[28]
Raleigh a rămas consemnat în istorie pentru prima încercare de colonizare a Lumii Noi, una de scurtă durată, însă, care a eşuat. Totuşi, el a pus amprenta reginei asupra Lumii Noi, impunând numele acesteia unuia dintre statele americane, Virginia.
John Hawkins, văr al lui Şir Francis Drake, a impus folosirea limbii engleze în lumea negustorilor de sclavi din Africa. Şi alţi căpitani englezi călătoriseră în Africa înaintea lui, violând exclusivitatea comerţului cu acest continent, pe care o revendicau Spania şi Portugalia. Numai că Hawkins primise din partea reginei Elisabeta permisiunea expresă de a face comerţ cu sclavi. Printre susţinătorii lui Hawkins s-au numărat socrul acestuia, Benjamin Gonson, trezorierul marinei britanice, şi Şir Thomas Lodge, primarul Londrei.[29]
Hawkins nu avea reţineri în a-i captura el însuşi pe sclavi, a-i cumpăra sau a-i fura de la portughezi. Prima sa călătorie a avut un succes moderat, însă următoarele călătorii au adus profituri substanţiale, lucru pentru care a fost înnobilat. Noul său blazon cuprindea şi un chip de femeie africană.

Capitolul 12
MAEŞTRII MASONI ŞI SCLAVII LOR
Din castelul său aflat la New York, Frederick Philipse admira fluviul Hudson, magistrala care îi aducea prosperitatea, în linie dreaptă. Corăbiile acestui antreprenor născut în Flandra ridicau ancora din New York şi de aici porneau în călătoriile lor maritime din jurul lumii. Philipse ajunsese în America în anul 1647 şi înţelesese imediat că, în aceste teritorii noi, legile nu erau făcute pentru bogaţi. A început prin a le vinde piraţilor praf de puşcă şi rom.[1] Apoi, a mers mai departe, asigurând sprijin financiar călătoriilor pe mare ale piraţilor, în cele din urmă, a devenit un maestru al afacerilor şi unul dintre pionierii negoţului cu sclavi din America. Curând, această afacere avea să devină una de familie, când fiul lui Philipse, Adolph, a adus în America o corabie încărcată cu sclavi din Madagascar. Cu banii obţinuţi din piraterie şi din negoţul cu sclavi, familia a cumpărat ceea ce odinioară fusese o plantaţie Yonker şi şi-a ridicat cel puţin un conac în Valea Hudson. In ciuda direcţiilor pe care le adoptase în afaceri, Frederick Philipse a ajuns un om respectabil şi foarte bogat. El a deţinut şi o funcţie politică, fiind membru pe viaţă al Consiliului din New York.
In timp ce *pnmiipelerini* au poposit în America în căutarea libertăţii religioase, mulţi alţii s-au aşezat aici din dorinţa de a fructifica oportunităţile economice care li se ofereau. Legăturile care unesc societatea creează oportunităţi de afaceri. Nu era însă obligatoriu ca fiecare imigrant care ajunsese aici, în speranţa că va găsi locul de a-şi exprima liber opiniile, să îi poată exploata pe alţii, cu scopul de a duce o viaţă mai bună. Numai că pentru fiecare Şam Adams, s-a găsit şi un Caleb Cushing, iar pentru

fiecare Thomas Jefferson, a existat şi un Thomas Perkins. Instituţiile şi alianţele încheiate

în Lumea Veche au prevalat şi în Lumea Nouă. Sistemul social în cadrul căruia un grup elitist, sau o castă, comanda masele populare, existase încă din epoca medievală şi, deşi fusese modificat între timp de spiritul mercantil, sistemul continua să fie predominant. Personaje ca Abraham Lincoln puteau flutura liniştite stindardul egalităţii între oameni şi al respectării drepturilor omului, fiindcă alţii, în acest timp, perpetuau status-quo-ul.
Nu există o linie clară de demarcaţie între momentul în care a încetat negoţul cu sclavi practicat de englezi şi momentul în care a început negoţul americanilor, încercând să refacă traseul sclavajului şi să determine momentul său de început în ceea ce aveau să devină Statele Unite, Hugh Thomas, autorul cărţii cu titlul „Comerţul cu sclavi", a descoperit o scrisoare a reverendului George Downing de la Harvard, adresată vărului său, John Winthrop, guvernatorul statului Connecticut. Scrisoarea face referire la importurile de sclavi în Noua Anglie şi în Insula Barbados, afiată sub guvernare britanică, cu titlu de exemplu al profitului care se poate obţine de pe urma sclaviei. Tatăl lui George Downing, Emmanuei Downing din Salem, îi scria lui Winthrop, sugerând acelaşi lucru. Negustorii din Noua Anglie descoperiseră cât de productivă era această afacere, chiar dacă regiunea respectivă, care^nu ducea lipsă de mână de lucru, nu avea nevoie să o importe. In secolul al şaptesprezecelea, în statul Massachusetts nu existau decât o sută de sclavi. Insă corăbiile care aparţineau unor firme înregistrate în Massachusetts transportau zeci de mii de sclavi cu scopul de a scoate profit de pe urma lor.
Cei mai prosperi şi de succes neguţători de sclavi din America aveau puternice legături în Europa. Pe măsură ce în Europa s-a dezvoltat comerţul cu sclavi, portul Liverpool din Anglia a devenit, dintr-un sat de pescari, unul dintre porturile maritime cele mai importante ale Angliei. Patru familii dominau acest segment, dintre care cea mai importantă era clanul condus de Poster Cunliffe, proprietarul a patru corăbii care navigau spre Africa o dată pe an. Averea pe care şi-a întemeiat-o pe negoţul cu sclavi a sporit, iar el a fost ales primar al oraşului. Birourile deschise în America de firma comercială a lui Cunliffe se aflau la Oxford, în statul Maryland, unde agentul american al lui

Cunliffe era tatăl lui Robert Morris, principalul finanţator al Revoluţiei americane.
Numărul averilor de familie ale câtorva cetăţeni americani, care se întemeiază pe comerţul cu sclavi, pe contrabanda cu opiu şi pe contrabandă, în general, corespunde numărului de averi obţinute prin aceleaşi mijloace din Anglia. Comerţul cu sclavi s-a dezvoltat cu paşi uriaşi în Marea Britanic, iar două oraşe englezeşti, Bristol şi Liverpool, au devenit punctele fierbinţi ale acestui comerţ. Bristol devenise un important port maritim încă din timpul cruciadelor, când corăbiile Templierilor controlau viaţa economică din oraş. Din momentul în care a explodat comerţul cu sclavi, ca oportunitate economică importantă, şi activităţile din Bristol au luat amploare, negustorii din acest port transportând şaptezeci de mii de sclavi pe an. Istoria portului Liverpool este mai scurtă: oraşul a crescut, devenind un port maritim ca rezultat direct al comerţului cu sclavi, înainte ca Liverpool să intre în circuitul afacerilor comerciale, populaţia sa număra cinci mii de locuitori. După ce Liverpool a intrat în triunghiul comerţului cu bumbac, zahăr şi sclavi, s-au dezvoltat aici afaceri de genul construcţiilor navale, manufacturilor textile, dar şi industriile auxiliare, care au condus la extinderea micuţului port şi a târgurilor din împrejurimi, populaţia sa atingând aproape un milion de locuitori.
Printre familiile de vază care controlau activităţile comerciale se numărau familia Leyland, Ingram, Cunliffe, Tarleton, Clayton, Bold, Kennion şi Banastre. Aceste familii au pus bazele primelor bănci şi manufacturi din oraş, multe dintre acestea funcţionând şi în

zilele noastre.[2]Nu s-a întreprins aproape nimic pentru a ascunde aceste afaceri murdare; până şi pe faţada clădirii bursei din Liverpool erau reprezentate motive ca elefanţi şi capete de africani.
Prima corabie din Noua Anglie destinată negoţului cu sclavi provenea din oraşul portuar Marblehead, însă era construită şi înregistrată în Salem. Vasul *Deşire* nu a fost un pionier în domeniul comerţului cu Africa, ci pur şi simplu a navigat către Indiile de Vest şi a revenit în Connecticut,[3] aducând sclavi de vânzare. Marblehead şi Salem erau capitalele imperiului comercial maritim, care se întindea pe cele şapte oceane ale lumii. Cei care participau la acest comerţ erau ferm conectaţi prin relaţii strânse cu sistemul de organizare în loji

masonice. Intr-adevăr, Loja din Marblehead a dus masoneria americană în China, unde, în zilele de glorie ale comerţului cu opiu, Massachusetts a fost capul de pod.
De regulă, lojile navigatorilor din Massachusetts respectau principiul fraternităţii, admiţând în rândul lor atât proprietari de corăbii, cât şi lucrători în port, însă, pe măsură ce s-au îmbogăţit, proprietarii au migrat spre loji prestigioase şi mai selecte. După una sau două generaţii, majoritatea proprietarilor de corăbii s-au mutat la Boston, în coloniile americane, masoneria s-a ridicat mai presus de diferenţele existente între membri, ca de pildă religia sau culoarea pielii, însă ea nu a făcut decât să consolideze bariera care se ridica între bogaţi şi săraci.[4]
Primele familii din Boston s-au grăbit să intre în afacere. Peter Faneuil, mason şi hughenot, era un negustor dinamic. Lui i s-au alăturat în scurt timp familiile Belcher, Cabot şi Waldo. Dacă clienţii negoţului cu sclavi erau plantatorii din Sud, transportatorii erau cetăţeni de vază din Noua Anglie. Bostonul modern încearcă să minimalizeze rolul pe care l-a jucat în negoţul cu sclavi, iar istoricii din Massachusetts indică spre ţinutul învecinat, Rhode Island. Istoricul Samuel Morison face următoarea afirmaţie: „Negoţul cu Guineea nu a fost niciodată o afacere comercială importantă pentru Massachusetts"[5], deşi, într-un alt pasaj, tot el recunoaşte că Salemul făcea comerţ regulat cu Africa, vânzând rom şi peşte la schimb cu praf de puşcă, ulei de palmier şi fildeş. „Ar fi surprinzător ca, în mod ocazional, căpitanul unui vas comercial să nu fi cedat tentaţiei", notează autorul.[6]
Morison, care provine dintr-o proeminentă familie din casta intelectualilor bostonieni, îi avertizează pe cititori să nu acorde credit exagerărilor despre traficul cu opiu. [7] însă, este cert că piatra de temelia a prosperităţii din Noua Anglie, care include multe din corporaţiile care funcţionează cu succes în zilele noastre, a fost pusă datorită eforturilor comerciale depuse de colonişti atât în negoţul cu sclavi, cât şi în cel cu opiu.
In ciuda tuturor pretenţiilor care susţin contrariul, statul Massachusetts a fost implicat în acest comerţ cel puţin pentru aceeaşi perioadă de timp cât a fost implicat şi statul Virginia. Samuel Vassal, unul dintre primii promotori ai coloniei, rămâne consemnat în istorie pentru nemulţumirea sa faţă de monopolul

pe care îl deţinea, în anul 1649,[8] în această activitate comercială profitabilă, Compania Guineea, o instituţie englezească. Intr-o scrisoare care datează din anul 1724, negustorul irlandez Thomas Amory sugerează că transportatorii de sclavi proveneau cu precădere din Noua Anglie. Alţi istorici conchid că negoţul cu sclavi a contribuit la dezvoltarea economică a Noii Anglii într-o măsură mult mai semnificativă decât sunt dispuşi unii să recunoască. Autorii lucrării „Noua Anglie şi oceanul" susţin că 30 la sută din traficul de sclavi negri se făcea cu ajutorul^ vaselor care aparţineau unor proprietari din Noua Anglie, în plus, plantaţiile de tutun şi de orez, alimentate de munca sclavilor, reprezentau clientela

cea mai importantă a exporturilor din Noua Anglie: cherestea, rom şi peşte. Sau, după cum se exprimă autorii: „Cuferele câtorva dintre cele mai demne familii din Noua Anglie erau umplute cu profiturile provenind din această activitate comercială."[9]

Poate că Massachusetts a fost primul stat din Noua Anglie care a intrat în comerţul cu sclavi, însă, după ce s-a orientat asupra Chinei, afacerea cu sclavi a statului a fost în scurt timp eclipsată de cea a vecinei sale, Rhode Island.

RHODE ISLAND ŞI AFACERILE

Locuitorilor din Noua Anglie le place să afirme că centrul comerţului cu sclavi a fost Rhode Island, şi nu se înşeală în totalitate atribuindu-i această vină.[10] La rândul lor, locuitorilor din Rhode Island le place să îi arate cu degetul pe evrei, ceea ce este, parţial, corect. In anul 1654, de teama apariţiei unei noi Inchiziţii, câteva familii sefarde portugheze şi-au părăsit ţara şi s-au oprit în Ţările de Jos. După o scurtă perioadă petrecută aici, ei au ajuns în America. Rhode Island, stat care fusese întemeiat de Roger Williams, garanta libertatea de exprimare religioasă. Şi mai oferea un lucru poate mai revoluţionar micului grup de familii: libertatea economică.

Acest mic grup de familii înrudite a învăţat rapid, ajungând curând să reprezinte micuţa colonie în negoţul cu sclavi. Familiile sefarde, precum cele ale lui Aaron Lopez, Abraham Redwood, Abraham Pereira Mendes, Jacob Riveras, Jacob Pollock şi De Wolf, s-au alăturat coloniştilor englezi ca William Ellery, Henry Collins, Samuel Vernon, John Canning

şi Joseph Wanton, care făcuseră şi ei bani din acest negoţ. Comerţul cu sclavi nu era fieful evreilor, al catolicilor sau al hughenoţilor. Era, însă, profitabil pentru cei care se asociau şi care operau în secret. Fie că erau creştini, fie că erau evrei, negustorii de sclavi erau obligaţi să menţină relaţiile dintre ei. Afilierea la o religie sau la^o confesiune constituia cel mai adeseori liantul care îi unea. însă, nici unul dintre negustorii de sclavi nu a făcut parte dintr-o sectă persecutată.

Din acest motiv, era foarte importantă afilierea la o lojă. Sistemul de organizare în loji, formate din proprietari de corăbii aparţinând elitei, facilita navigarea în apele tulburi atât ale Oceanului Atlantic, cât şi ale vieţii politice din Noua Anglie. Loja din Newport a fost fondată de un negustor din Boston şi imediat după înfiinţare a fost popuiată mai ales de evrei refugiaţi din Portugalia şi din insulele regiunii Caraibelor. Moses Seixas a funcţionat ca Mare Maestru pentru Rhode Island între anii 1791 şi 1800[n];şi-a continuat evoluţia fiind unul dintre fondatorii Băncii din Rhode Island.

Consolidarea relaţiilor de afaceri se făcea prin căsătorii între membrii familiilor de vază din Newport, conform aceleiaşi cutume care era valabilă şi în cazul negustorilor din Boston. Numai că o căsătorie de acest gen nu presupunea respectarea apartenenţei la o rasă sau la o religie precisă, ci se referea la căsătorii între membrii aceleiaşi caste. Un protestant se putea căsători cu o evreică, atâta vreme cât mirii aveau aceeaşi situaţie socială. Proprietarii de vas, căpitanii de corăbii şi negustorii se aflau ge treapta socială superioară a castei din Rhode Island.

In America, evreii, în general, nu au avut de suferit din cauza ostilităţii cu care s-au confruntat în Europa. Dacă în multe ţări, masoneria îi respingea pe evrei - cel puţin o lojă continuă încă să aplice acest principiu - masoneria din America i-a întâmpinat cu braţele deschise. Moses Michael Hay, evreu sefard portughez, a fost principalul artizan al introducerii masoneriei de Rit Vechi Scoţian în America şi Marele Maestru al lojii, în timp ce hughenotul Paul Revere a fost asistentul Marelui Maestru. Hay a mai contribuit într-o proporţie însemnată la fondarea Băncii din Boston.

Nu toţi cei care au contribuit la instigarea la rebeliune au fost, însă, masoni. Spre exemplu, Şam Adams se folosea de cârciumile care serveau drept punct de întrunire pentru membrii

lojilor, fiindcă voia să câştige astfel susţinerea maselor. Se declarase categoric împotriva negoţului cu sclavi, iar la un moment dat a refuzat să primească în dar un sclav. Şi fiul său, John Adams, declara că un sclav care îi intră casă este, din punctul lui de vedere, un om liber. Era împotriva comerţului cu sclavi şi un critic deschis al masoneriei; cumetria pe care o genera negoţul le permitea multora să aibă sentimentul că sunt mai presus de lege.
Dintre negustorii evrei din Rhode Island, probabil cel mai renumit a fost Aaron Lopez, care se bucura de o reputaţie solidă datorită celor treizeci de corăbii al căror proprietar era. După ce şi-a salvat viaţa fugind de noul val de zel al Inchiziţiei din Portugalia, Lopez a ajuns, în anul 1750, în Newport împreună cu cel de-al doilea grup de evrei sefarzi. El a reuşit să stabilească rapid contacte în Boston, Charleston, New York şi Jamaica şi a început să facă comerţ cu rom, mobilă, lumânări şi sclavi, în anul 1775, era cel mai important plătitor de taxe din tot statul şi mai avea o proprietate în Antigua britanică.
Pentru Newport, aceasta a fost perioada de aur a comerţului, iar Lopez era cel mai prosper şi de succes negustor din Newport. Familiei sale i se atribuie meritul de a fi construit faimoasa sinagogă Touro din Newport şi^de a fi introdus în America industria uleiurilor de spermanţet. înainte ca vasele sale comerciale să întreprindă primele călătorii maritime către Africa, cu scopul de a cumpăra sclavi negri, flotila sa comercială a navigat pe mările şi oceanele lumii vânând balene. Toate documentele oficiale legate de afacerea sa, inclusiv foile de parcurs ale corăbiilor, chitanţierele, rapoartele şi o sumedenie de registre diverse compun o arhivă formată din 147 de volume, care s-au păstrat până în zilele noastre.
Rhode Island, o fâşie de pământ minusculă, inadecvată cultivării pământului, a fost supranumită Veneţia Americii, deoarece, prin natura sa, a reprezentat o adevărată Mecca pentru negustori. Industria din acest stat avea să beneficieze de pe urma comerţului cu sclavi în câteva moduri, însă probabil mai cu seamă fiindcă a fost centrul afacerii cu rom, dispunând de treizeci de distilerii a căror activitate depindea de triunghiul comercial, care, la rândul său, depindea de sclavii africani. Afacerile cu rom, zahăr şi sclavi au gravitat una în jurul celeilalte, ceea ce a menţinut Rhode Island pe poziţia statului care şi-a adus cea

mai importantă contribuţie la negoţul cu sclavi, în cartea sa, intituiată „Triunghiul notoriu", autorul Jay Coughtry apreciază că la bordul a peste nouă sute de corăbii, înregistrate pe numele unor proprietari din Rhode Island, erau urcaţi peste o sută de mii de africani.
Multe familii care se trag din negustorii de sclavi au distrus documentele de familie şi au modificat alte documente oficiale pentru a se asigura că vor fi absolvite de orice vină. Bogăţia şi puterea lor nu s-au diluat niciodată şi multe nume marcante şi-au întemeiat reputaţia pe acest menaj în trei comercial. Printre aceste familii de negustori prosperi se numără familia Wanton, din care Joseph Wanton va rămâne în istorie drept cel de-al patrulea guvernator al statului Rhode Island; Abraham Redwood, cel care a donat statului Biblioteca Redwood; John Bannister, proprietarul docurilor Bannister; Samuel şi William Vernon; Philip Wilkinson şi Stephen d'Ayrault.
Una dintre cele mai bogate şi renumite familii, care îşi datorează prosperitatea activităţilor comerciale şi care, tocmai din acest motiv, se află în imposibilitatea de a-şi şterge trecutul, a fost clanul De Wolf. Ei au ajuns în Rhode Island venind dinspre regiunea Caraibelor. Marc Antoine De Wolf, a cărui călătorie a început în Portugalia, a continuat în Ţările de

Jos, Guadelupa, pentru a se încheia în Bristol, din Rhode Island, s-a căsătorit cu imigranta de origine engleză Abigail Potter. Bristol era omonimul celui mai mare port de sclavi din Anglia, iar acolo a fost introdus De Wolf în tainele comerţului de cumnatul său, Simeon Potter, care l-a angajat căpitan pe una dintre corăbiile sale. Potter făcea comerţ cu sclavi şi rom între Anglia şi Caraibe, iar De Wolf s-a dovedit a fi un elev sârguincios.
Cum toţi cei opt fii ai lui De Wolf au urmat exemplul patern, dedicându-se în exclusivitate negoţului cu sclavi, este probabil că familia De Wolf, cu toate ramurile sale colaterale, este răspunzătoare de un sfert din expediţiile efectuate pe ratele negoţului cu sclavi către Rhode Island. Totuşi, nu toţi membrii familiei erau încântaţi de afacere; mezinul lui De Wolf, Levi, a fost atât de dezgustat după primul său voiaj maritim la bordul unei corăbii cu sclavi, încât şi-a dat demisia din firma familiei. Alţii dintre fii, însă, nu au dat semne că ar fi dezaprobat această întreprindere. Se ştie despre unul din fraţii lui Levi că a aruncat în mare un sclav, doar fiindcă se îmbolnăvise de pojar.

Autorităţile din Rhode Island încercaseră în câteva rânduri să pună capăt comerţului cu sclavi, luând câteva măsuri împotriva clanurilor De Wolf şi Brown. Dacă era confiscată o corabie pentru sclavi, toţi proprietarii de vase pentru transportarea sclavilor îşi uneau forţele şi îl ajutau pe proprietar să o cumpere din nou la o licitaţie aranjată. Când guvernul a trimis agenţi care să corecteze aceste încălcări ale legii, ei s-au ales cu bătaia şi au fost alungaţi. Când procurorul special John Leonard a fost desemnat de guvernul federal să instrumenteze trimiterea în judecată a lui James De Wolf, acuzat de a fi făcut comerţ cu sclavi, juraţii tribunalului din Rhode Island nu au dat verdictul de vinovăţie. Totuşi, pentru De Wolf nu a fost suficient că ieşise învingător din proces. El a ţinut să-şi trimită agenţii la Washington, D.C., pentru a transmite un mesaj personal. Aceştia l-au bătut pe Leonard chiar pe treptele tribunalului.
în Bristol şi în Newport, comerţul cu sclavi a continuat să funcţioneze şi după scoaterea sa în afara legii. James De Wolf s-a retras din afacere în anul 1808, însă fratele lui, George, a continuat până în anul 1820, adică încă douăzeci de ani după ce practica fusese interzisă la nivel naţional. James s-a căsătorit cu fiica lui William Bradford, proprietarul unei distilerii de rom şi senator al Statelor Unite. El şi-a plasat profitul obţinut din comerţul cu sclavi în manufacturi textile, devenind patronul firmei Arkwright Manufacturing Company, care continuă să funcţioneze şi în zilele noastre ca parte a unei companii olandeze.
Familia De Wolf a rămas în istorie şi ca fondatoare a uneia dintre primele companii de asigurări din Noua Anglie. Firma făcea asigurări atât ale vaselor care transportau sclavi, cât şi ale „încărcăturii", în prezent, reşedinţa impunătoare a clanului De Wolf, afiată în Bristol, în Piaţa Linden, este un obiectiv de interes turistic. A fost construită în anul 1810 de generalul George De Wolf care şi-a transferat cartierul general în Cuba, unde a continuat să-şi sporească averea din exploatarea plantaţiilor, din comerţul cu sclavi şi din pirateria practicată în Indiile Occidentale, în anul 1825, când recolta de trestie de zahăr din Cuba a fost compromisă, George şi-a părăsit conacul şi a şters-o din Rhode Island înainte de a fi prins de creditorii lui.
Reşedinţa familiei a trecut prin mâinile mai multor proprietari, însă, de fiecare dată. acele mâini au fost tot ale unui De Wolf. Theodora De Wolf s-a măritat cu Christopher Colt,

fratele renumitului manufacturier de arme, cu care a avut şase copii. După moartea Theodorei, Samuel Colt a cumpărat casa de la fratele său şi a păstrat-o. Lui Samuel Colt i se datorează şi înfiinţarea companiei Industrial Trust, care a fuzionat cu Banca Fleet

National, în prezent Fleet Boston Financial şi una din cele mai mari bănci din Noua Anglie. Samuel P. Colt, nepotul lui Samuel Colt şi fiul Thoedorei, a devenit avocat prosper în Noua Anglie, administrând averea familiei Vanderbilt. El este cel care a pus la punct fuzionarea unor mici companii producătoare de cauciuc, care aveau să formeze U.S. Rubber şi, mai târziu, Uniroyal.
Rhode Island şi-a păstrat caracterul de societate ermetică mult după ce comerţul cu sclavi devenise istorie. Apartenenţa la o lojă masonică constituia o cerinţă obligatorie pentru cei care doreau să obţină o demnitate politică în stat. Guvernatorii David Russell Brown, Norman Case, Robert Livingston Beeckman, William Gregory, Charles Kimball, Herbert Warren Ladd şi Frank Licht au fost toţi masoni, tot aşa cum sunt şi în prezent numeroşi senatori, congresmeni şi alţi demnitari din Rhode Island.

PATRIOŢI ŞI PROFITURI

Una dintre afirmaţiile frecvent întâlnite este că Noua Anglie a fost nucleul Revoluţiei. Cei afectaţi de clauzele comerciale restrictive impuse de ţara-mamă erau, în primul rând, negustorii şi afaceriştii. Primele mărturii referitoare la răzvrătirea coloniilor sunt consemnate o dată cu emiterea unor măsuri legislative ca Stamp Act (Actul pe timbru) şi a altor edicte mercantile, în anul 1764, când Britania a încercat să ridice preţul la zahăr şi la melasă, negustorii şi proprietarii de corăbii din Massachusetts şi-au unit forţele şi s-au opus măsurii. Aceste articole erau indispensabile în comerţul cu sclavi, care era vital pentru comerţul din Noua Anglie. Transporturile maritime din colonii foloseau munca unui număr de patru mii de marinari numai din Noua Anglie şi asigura locuri de muncă altor câteva mii de oameni, angajaţi în activităţi conexe. Familiile Cabot şi Russell din Boston erau două dintre cele mai mari proprietare de corăbii. George Cabot era anglofil şi un susţinător fidel al cauzei federale, şi îşi edificase averea pe transportul maritim al

mărfurilor, îndeplinea funcţia de senator pentru statul Massachusetts si fusese numit Secretar de stat la Marină, funcţie pe care a declinat-o. Deşi mulţi dintre partizanii câştigării independenţei pentru colonii se îmbogăţiseră din comerţul cu sclavi, alţii se opuneau acestei afaceri.
Este adevărat că succesul Revoluţiei a depins de banii şi de relaţiile negustorilor, însă idealurile ei nu au depins de negustorii a căror politică a fost să stea în două luntre până când realitatea i-a obligat să ia o decizie.

NEW **YORK** ÎN **AFACERE**

Numărul corăbiilor de sclavi care plecau din portul New York era relativ mic prin comparaţie cu cel al vaselor din statele Noii Anglii. Doar bogăţia new yorkezilor care au prosperat datorită acestei afaceri era cel puţin la fel de mare. Afacerea era fieful familiilor aparţinând elitei societăţii, aceleaşi numărându-se printre primii latifundiari feudali care colonizaseră această regiune. Nucleul elitei, format iniţial prin căsătoriile în aceeaşi castă dintre moştenitorii clanului scoţian Livingston si al vecinilor olandezi Schuyler, s-a multiplicat o dată cu venirea familiilor Philipse, Beeckman, Marston, Van Horne, van Cortlandt, Walter şi a lui Thomas Francis Lewis. Până la Revoluţia americană, averea familiei Philipse se situa printre primele zece din colonii.
Frederick Philipse venise o dată cu Peter Stuyvesant, trimis să lucreze ca antreprenor şef de Compania Indiilor de Vest. Philipse a exploatat obiceiul indian de a folosi colierele ca monedă de schimb, a cumpărat pământ şi a investit în negoţ încă de la bun început. Una dintre cele mai mari afaceri ale sale a fost probabil susţinerea călătoriilor piraţilor, iar bogăţia i-a sporit şi prin căsătoria cu văduva unui alt comerciant transatlantic. Comerţul cu sclavi constituia doar o parte din afacerile vaste ale lui Philipse. în anul 1693, pământul pe

care îl cumpărase Philipse se întindea pe douăzeci şi una de mile de-a lungul fluviului Hudson, domeniul lui totalizând nouăzeci şi două de mii de acri.
Philip Philipse, moştenitorul averii acumulate de Frederick, s-a căsătorit cu Margafet Marston, realizând astfel asocierea dintre două familii puternice. Familia Marston deţinea

terenuri pe Wall Street şi imensa fermă Prospect, un domeniu aflat la ţară, cu aproximaţie în zona Străzii Eighty Five de astăzi. Şi familia Marston era una întreprinzătoare, iar, în calitate de negustori de sclavi, ei foloseau munca sclavilor pe domeniul lor din Manhattan. Tatăl Margaretei, Nathaniel, era unul dintre stâlpii Bisericii Anglicane, iar mormântul său se află în cripta familială de la Trinity Church, unul dintre reperele Manhattanului. Portretul său, care se află la Muzeul New York City, îl înfăţişează ţinând în mână registrul contabil, o referire la participarea sa activă la relaţiile comerciale cu China.
Deşi numărul corăbiilor comerciale pe care le aveau proprietarii din New York era mult mai mic decât al celor din Noua Anglie, rolul lor a fost probabil la fel de important. Chiar şi după ce comerţul cu sclavi a fost interzis prin lege, vase comerciale aflate în proprietatea unor new yorkezi puteau fi descoperite făcând comerţ pe ruta Africa- Cuba. Se estimează că în anul 1859, optzeci şi cinci de corăbii înregistrate în New York City erau implicate în comerţul cu sclavi cubanez. Veniturile şi beneficiile erau folosite pentru suplimentarea fondurilor din „casieriile organizaţiilor politice" şi pentru „desfăşurarea alegerilor" din statele învecinate.[12]
Doar o minoritate a celor care făceau comerţ cu sclavi erau efectiv stăpâni de sclavi. Robert Livingston se număra printre ei. In calitate de purtător de cuvânt nominalizat la adunarea provinciei New York din anul 1718, Livingston a trebuit să rămână cu treburi în Albany, în timp ce soţia sa, Alida, rămăsese acasă, să administreze plantaţia. Intr-o scrisoare primită de Robert de la Alida, aceasta îi cerea să procure ghete vechi pentru palatini şi pentru sclavi, care rămăseseră desculţi. Robert Livingston este unul din puţinii new yorkezi care a încercat să facă agricultură folosind munca sclavilor negri, iar după ce experimentul s-a dovedit a fi un eşec, Livingston şi-a păstrat sclavii ca servitori. O altă scrisoare ne dezvăluie că Robert a cumpărat o copilă negresă pentru fiul său, Philip.[13]
încă în anul 1690, Robert Livingston era interesat de o corabie olandeză care naviga pe ruta Madagascar, Barbados şi până în Virginia. In secolele al şaptesprezecelea şi al optsprezecelea, existau încă prejudecăţi la adresa scoţienilor, chiar şi în creuzetul multicultural care devenise oraşul New York. Una dintre modalităţile prin care îţi puteai depăşi

condiţia socială era oferită de intrarea prin căsătorie într-o familie olandeză, olandezii formând, la acea epocă, aristocraţia din New York. Ajuns pe culmea succesului în afacerea cu sclavi, Philip Livingston, fiul lui Robert, a înzestrat Yale cu primul fotoliu de profesor universitar.
Alexander Hamilton, fiul nelegitim al unui plantator scoţian din zona Caraibelor, i-a călcat lui Livingston pe urme, dobândind renume şi succes prin căsătoria cu o olandeză pe nume Elizabeth Schuyler. A devenit apoi francmason, fiindcă organizaţia îi oferea relaţiile de care avea nevoie. După război, originea sa modestă a fost complet dată uitării, iar el a devenit membru în selecta şi discreta societate elitistă Societatea din Cincinnati.
Hamilton a devenit contrariul a tot ceea ce reprezenta Thomas JefFerson ca modelator al naţiunii în formare. Asemenea lui Jefferson, Hamilton era stăpân de sclavi şi cerea sus şi tare ca aceştia să fie eliberaţi; spre deosebire de Jefferson, care îi ataca pe cei din New York City, caracterizându-i drept fomişti după bani, ambiţia vieţii lui Hamilton era să

înfiinţeze o bancă. Hamilton a înţeles foarte rapid că cel care controlează banul deţine şi cea mai mare putere. George Washington l-a numit pe Hamilton Prim-secretar al Trezoreriei. Prima acţiune pe care a întreprins-o în această calitate a fost să anunţe că toate datoriile pe care le avea tânăra naţiune trebuie achitate. Desigur, era o idee nobilă, numai că una edificată pe o versiune timpurie a afacerii din interiorul organizaţiei spre propriul folos. Hamilton şi acoliţii lui au cumpărat cât de mult au putut din datoriile de război la rata de câţiva peny la un dolar. După ce au fost achitate toate datoriile, toţi erau oameni putred de bogaţi. Mulţi i-au acuzat de necinste şi de acţiuni mârşave, numai că Hamilton era unul din adepţii puterii nelimitate şi dispreţuia sistemul verificărilor şi al bilanţurilor contabile.
în continuare, în anul 17 84, Hamilton a fondat prima bancă din New York, Bank of New York, şi a adus în comitetul director alţi trei scoţieni. O altă bancă deschisă la New York în aceeaşi perioadă a începuturilor, a fost Manhattan Company, fondată de Aaron Burr, care şi-a acordat brusc şi prompt un împrumut constând dintr-o avere uriaşă. Manhattan Company a fost sechestrată şi preluată în urma unei acţiuni ostile puse la cale de aliaţii lui Hamilton - clanul Livingston - care l-au

evacuat pe Burr. Intre Hamilton şi Burr s-a pornit un adevărat război, care s-a sfârşit printr-un duel infam, în urma căruia Hamilton a murit, Burr a plecat în pribegie, iar Bursa (numită la acea vreme Tontine Coffee House) a rămas închisă preţ de o zi. Banca în sine a supravieţuit scandalului şi continuă să funcţioneze bine mersi şi astăzi, sub numele de Chase Manhattan Bank.
Imigranţii scoţieni în America erau strâns conectaţi prin legături masonice şi de alt tip, fiind extrem de pricepuţi în a folosi aceste relaţii pentru a organiza sindicate, companii şi instituţii. Un alt scoţian şi negustor, Archibald Gracie, a deschis prima bancă de economii din New York. El emigrase din Dumfries în anul 1784 şi, în decurs de numai două decenii, negoţul pe mare făcuse din el unul din cei mai bogaţi cetăţeni din New York. Despre Gracie se spune că era fabulos de bogat şi probabil că în New York nu erau mai mult de cinci oameni ale căror averi să fi putut concura cu a lui. în prezent, conacul lui Gracie este folosit ca reşedinţă particulară a primarului New York-ului. Comparabile numai cu recepţiile pe care le organizau familiile Astor, Rhinerlander, Cruger şi Schermerhorn, recepţiile date de Gracie erau legendare, la ele fiind oaspeţi obişnuiţi personaje sclipitoare ca Alexander Hamilton, James Fenimore Cooper şi Washington Irving. în plus, lui Gracie i se recunoaşte meritul de a fi făcut din New York un oraş portuar.
Scoţienii au jucat un rol esenţial în înfiinţarea de bănci în toată Europa. Banca Angliei a fost fondată în anul 1694 de William Paterson, scoţian născut la o fermă, care a avut viziunea unui sistem bancar extins la nivel internaţional, controlat de bănci centrale. Sistemul este operant şi astăzi. Paterson rămâne de neuitat şi ca adept fervent al neinspiratului plan Darien, în cursul căruia şi-au pierdut viaţa o mulţime de scoţieni (vezi capitolul 4), cu care s-a asociat indirect şi Livingston prin înrudirea prin căsătorie. Un alt fiu al Scoţiei, John Law, s-a născut cu aproximaţie în aceeaşi perioadă cu Paterson, şi şi-a părăsit ţara natală pentru a se stabili în Franţa, unde a pus bazele Banque Generale. Această bancă a adus prosperitate Franţei prin faptul că a transformat comerţul într-o afacere viabilă. Cu toate acestea, Law şi-a pierdut proverbiala cămaşă de pe el în aventura sa americană. El a intrat cu bancă cu tot într-o

combinaţie cu Mississippi Company, firmă pe care o înfiinţase cu scopul de a dezvolta teritoriile din Louisiana. întreprinderea s-a soldat cu un faliment răsunător, iar Law a

trebuit să fugă pentru a-şi scăpa măcar pielea.
Scoţienii sunt cei care au introdus cuvântul *dollar* în limba engleză. James al Vl-lea a introdus moneda de treizeci de şilingi care a devenit cunoscută drept coroană sau dolarul cu sabie, datorită motivului inscripţionat pe ea. Scoţienii foloseau termenul *dolar* pentru a face distincţia între moneda lor şi coroana vecinilor atotputernici din Sud. Cuvântul a căpătat o puternică conotaţie anti-engleză, de sine stătătoare, pe care scoţienii au dus-o cu ei în America.
PENNSYLVANIA
Primul Congres Continental s-a ţinut în Philadelphia, unul din cele mai importante oraşe portuare din colonii. La întrunire au participat numeroase figuri reprezentative pentru comerţul cu sclavi. Deşi Pennsylvania nu era un stat al plantaţiilor, iar Philadelphia nu era un oraş activ în domeniul negoţului ca alte colonii, negustorii din acest stat şi din acest oraş au participat la întâlnire. Thomas Willing de la firma Willing and Morris a fost unul dintre negustorii participanţi. Partenerul său, Morris, îl reprezenta pe unul dintre cei mai importanţi negustori de sclavi din Europa, Poster Cunliffe. Philip Livingston, a cărui corabie, *Wolf,* naviga pe oceane prădând alte corăbii, era şi el prezent printre participanţi. Din partea statelor din Sud, au participat numeroşi plantatori printre care fostul preşedinte Madison, George Mason din Virginia şi Henry Laurens din Carolina de Sud.
Societatea Prietenilor din Philadelphia, cunoscută şi sub denumirea de quakeri, nu aproba traficul cu fiinţe umane. Cu toate acestea, unii dintre membrii săi practicau pe cont propriu această afacere şi reuşeau să scoată profituri frumuşele. Printre prietenii implicaţi în negoţul cu sclavi se numărau Wiiliam Frampton, care a transportat primii sclavi în Philadelphia, ca şi James Claypole, Jonathan Dickinson şi Isaac Norris. Până şi veşnic activul Benjamin Franklin, renumit pentru hărnicia sa, care era unul din apropiaţii familiei Montaudoin,

cocheta cu ideea de a intra în afacerile cu sclavi. Mai cocheta şi cu ideea de a creşte sclavi de prăsilă, gândindu-se că ar fi mai avantajos decât să îi importe din Florida.
Oraşul Iubirii Frăţeşti a fost fondat de William Penn, ale cărui convingeri de quaker i-au atras ostilitatea propriului tată. în Anglia, Penn a luptat efectiv pentru ideea de toleranţă religioasă, motiv pentru care a fost aruncat în Turnul Londrei. Acolo a aşternut pe hârtie textul „Jos crucea, Jos coroana" şi a declarat în faţa temnicerilor săi că mai bine îi semnează singuri condamnarea la moarte, decât să-l oblige să renunţe la convingerile sale filozofice. După ce a fost eliberat Penn şi-a continuat lupta şi a mai fost închis de câteva ori. In cele din urmă, a adresat regelui o petiţie prin care îi solicita o Cartă şi dreptul de a pune bazele unei colonii în Lumea Nouă. Regele, cu siguranţă resimţind numai uşurare la gândul că avea să scape de acest Penn care nu provoca decât necazuri, i-a făcut omului pe plac.
Penn era chintesenţa toleranţei religioase şi avea viziunea unei ţări în care toţi oamenii sunt liberi să-şi exprime credinţa religioasă şi nu numai. Voltaire, fratele lui Benjamin Franklin din Loja celor Nouă Surori, l-a numit pe Penn omul care putea readuce Vârsta de Aur înapoi pe pământ. Din paradisul său aflat în Pennsylvania, Penn nota că oamenii „s-au născut cu titlul de oameni liberi". Foarte trist este că adepţii acestui monument al toleranţei şi fervent susţinător al libertăţii individuale, care a fost Penn, au rămas muţi în chestiunea sclaviei, deşi quakerii s-au numărat ulterior printre primii care au cerut abolirea sclaviei.
VIRGINIA

Virginia era un stat al plantatorilor, ca atare aristocraţia din acest stat era formată din proprietari care deţineau întinderi nesfârşite de pământ şi nenumăraţi sclavi care făceau ca aceste plantaţii să fie productive. Istoria statului începe în anul 1606, o dată cu acordarea Cartei pentru Compania Virginia unor negustori londonezi de frunte, printre care se numărau Richard Hakluyt şi Şir Thomas Smith. fiul unuia dintre susţinătorii financiari ai lui Raleigh.

încă din primele zile de existenţă ale existenţei sale, viaţa din colonia Virgina a fost extrem de dură, iar acţiunile grupului restrâns de autocraţi, care erau şi personificarea puterii, i-ar putea şoca pe cei care consideră că libertatea de exprimare religioasă a fost motivul principal al colonizării Americilor. Blasfemia şi sacrilegiul erau fărădelegi care atrăgeau pedeapsa cu moartea, şi tot pedeapsa capitală se aplica şi celor care omorau un pui.[14] Unui bărbat care fura un blid cu păsat de ovăz i se trecea un ac prin limbă, apoi bărbatul era legat de un copac şi lăsat acolo să moară de foame.[15] Numai că tratamentul inuman aplicat coloniştilor albi pentru cele mai mărunte delicte nu se răsfrângea şi asupra membrilor elitei sociale din colonii.
Carta acordată Companiei Virginia includea şi Insula Bermuda, ceea ce le-a permis fondatorilor Virginiei, printre care s-a numărat şi Lord Robert Rich, să facă avere din piraterie, deoarece era simplu şi sigur să navighezi din portul apărat al Virginiei până în portul sigur al Bermudei. Exploatarea sclavilor avea să schimbe un sistem crud, iobăgia, cu un altul la fel de nemilos. Bărbaţilor li se oferea dreptul de a traversa în mod gratuit Atlanticul dacă acceptau să meargă şi să muncească în colonii pentru familiile de plantatori, adeseori pentru o perioadă nedeterminată de timp. Plantatorii profitau de ambiguitatea sistemului şi prelungeau durata serviciului după bunul lor plac. La Londra, săracii, chefliii şi scandalagiii erau adunaţi de pe străzi şi duşi cu forţa la casele de muncă*, la închisoare, la galere, în armată sau, mai nou, în Virginia.
Mâna de lucru oferită de sclavii negri a venit să înlocuiască servitutea pe termen nedefinit a albilor, în Virginia, pe cap de dobitoc, cum era asimilat un sclav, se obţineau cinci lire, iar în Barbados, douăzeci şi cinci, de aceea, insula a devenit cea mai importantă sursă de sclavi pentru plantaţiile din Virginia. Spre deosebire de industria zahărului, în care una dintre modalităţile de obţinere a profitului era să exploatezi un sclav până când acesta murea de epuizare, pe plantaţiile de tutun munca era mai uşoară, iar familiile de sclavi erau importate cu scopul de a munci pe plantaţii pe o durată mai mare de timp.
Deşi cultivarea tutunului era, prin natura sa, o îndeletnicire mai uşoară decât exploatarea unei plantaţii de trestie de zahăr, pentru cei care nu contau ca fiinţe umane şi nu existau în ochii

* înfiinţate în anul 1576 pentru ţăranii deposedaţi de pământ, (n.t.)

legii, viaţa prezenta riscuri indiferent unde ar fi muncit. In anul 1669, adunarea statului Virginia a adoptat o lege care permitea uciderea sclavilor, ca măsură de disciplinare a celorlalţi şi de prevenire a comportamentului inadecvat. Când Robert Carter a făcut apel la lege, solicitând permisiunea tribunalului de a tăia membrele a doi sclavi indisciplinaţi, petiţia sa a primit rezoluţia favorabilă.[16]
Primele familii care s-au stabilit în Virginia, printre care Ludwell, Byrd, Carter şi Spencer, au avut de împărţit între ele atât funcţiile administrative aducătoare de privilegii, cât şi o serie de căsătorii sus-puse, avantaje care i-au ajutat să se erijeze în noua aristocraţie. Pe moşiile lor imense, noii aristocraţi şi-au ridicat conace de proporţii impresionante: familia Harrison a construit Berkeley, familia Lee a construit Stratford, familia Carter a construit Sabine Hali, Nomini Hali şi Carter Grove, familia Byrd a construit Westover, Randolph, Tuckahoe, iar Washington a construit Mount Vernon.
Masoneria era liantul care stabilea şi garanta legătura dintre aristocraţii coloniei Virginia, iar personajele marcante din înalta societate erau, în acelaşi timp, şi membri ai unei loji. Deşi

registrele lojilor nu au supravieţuit trecerii timpului, calitatea de membru într-o lojă masonică pe care au avut-o George Washington, George Whyte şi George Mason estei indiscutabilă. S-au păstrat dovezi documentare care atestă calitatea de masoni a preşedinţilor Monroe şi Madison, iar masonii susţin că, în afara lui Benjamin Harrison, au mai intrat în lojă şi alţi fraţi aristocraţi din Virginia.
James Madison, vlăstar al aristocraţiei plantatorilor din Sud, a jucat un rol activ în cadrul Convenţiei Constituţionale. Asemenea confratelui său plantator, George Washington, Madison nutrea îndoieli enorme legate de conceptul de sclavie şi depunea eforturi susţinute pentru a provoca trimiterea sclavilor negri înapoi în Africa.
Benjamin Harrison, strămoşul preşedinţilor William Henry Harrison şi Benjamin Harrison, şi co-semnatar al Declaraţiei de Independenţă, era urmaşul unui alt Benjamin Harrison, care era, cel mai probabil, plantator în Bermuda.[17] Clanul Tucker şi-a început istoria americană cu William Tucker, căpitan de vas ajuns în Virginia înainte de anul 1620. El a fost însărcinat să desfăşoare activităţi comerciale în numele coloniei.

în timpul acestui proces, a încheiat un tratat comercial cu indienii Pamunkey, numai după ce a omorât cu vin otrăvit două sute dintre membrii tribului.[18] Şi familia Tucker era bine implantată în Bermuda, fiind proprietară de plantaţii şi în Bermuda, şi în Virginia, care datează din primele zile de existenţă ale Companiei Virginia.

SUDUL ÎNTUNECAT

Economia coloniei Carolina de Nord se întemeia pe producţia de pe plantaţii, deşi numai unul dintre membrii Convenţiei Constituţionale din acel stat, William Blount, era plantator. Asemenea altor câţiva semnatari, Blount era avocat şi francmason, dar, în afară de asta, el câştigase respectul multora pe câmpul de luptă. Şi mai era erou al Războiului pentru Independenţă.
După război, Blount a pornit de la zero şi a devenit speculant de terenuri. Cu finanţele ameninţate, el a fost obligat să adopte ^o politică subversivă, destinată să arunce ţara înapoi în război, îşi propusese să fie martor al momentului în care noua sa ţară învingea Spania şi deschidea drumul spre Vest. Din acest motiv, Blount s-a numărat printre conspiratorii care au încercat să predea Florida britanicilor. Drept urmare, a fost alungat în şuturi din Senat. Blount a avut numeroşi prieteni, printre care şi confratele mason Andrew Jackson, pe care îl numise procuror general peste Teritoriului Tennessee. Aceşti prieteni din sferele înalte şi din lojile masonice importante l-au ferit pe Blount de neplăceri, dar mai ales de posibilele acuzaţii ulterioare din partea propriei familii că a împiedicat evoluţia dinastiei în viaţa politică, dinastie care avea să prospere timp de încă un secol.
în Carolina de Sud, casta elitistă, care îşi edificase averea pe comerţul cu sclavi şi pe exploatarea pământului pe plantaţii, era atotputernică şi conducea colonia în acelaşi stil în care erau guvernate statele din regiunea Caraibelor. Primul guvernator al statului Carolina de Sud a fost Şir John Yeamans, plantator din Barbados care a pus bazele oraşului Charleston şi a introdus sclavi pe plantaţiile sale. O sută de ani mai târziu, aristocraţia plantatorilor deţinea controlul absolut asupra statului, deşi ţara se afla în pragul trecerii la o societate democratică.

Henry Laurens, prezent şi el la Convenţia de la Philadelphia, era partener în firma Austin şi Laurens, cea mai mare dintre cele douăsprezece firme deschise în Charleston, reţinând 25 la sută din profitul obţinut în comerţul cu sclavi.[19] Laurens era proprietarul câtorva dintre cele mai întinse plantaţii din colonie şi era şi unul dintre cei mai mari negustori, făcând comerţ cu orez, indigo, rom, bere şi vin. Proprietarii de corăbii destinate negoţului cu sclavi câştigau un comision de 10 la sută din încasările totale rezultate, iar comerţul cu sclavi era o activitate atât de importantă, încât cele mai mari conace din Charleston erau

ale negustorilor şi proprietarilor de corăbii de sclavi.
Tatăl lui Henry, John Laurens, era hughenot venit din portul La Rochelle din Franţa. Făcuse parte din valul de hughenoţi imigranţi care fugiseră din Franţa de teama persecuţiei şi a războiului religios declanşat de catolicii francezi, în anul 1744, John avea să-şi trimită fiul în Anglia, pentru a deprinde tainele negustoriei.
Educaţia lui Henry s-a abia desăvârşit în Carolina de Sud unde a avut abilitatea să-şi facă prieteni potriviţi. A intrat în Loja lui Solomon şi a fost pregătit în meserie de un alt negustor bogat din Charleston, James Crokatt.[20] Calitatea de membru al unei loji prezenta garanţia că vei fi acceptat de alţi negustori şi afacerişti. Stephen Girard din Philadelphia intrase şi el în] masonerie prin intermediul acestei loji influente.
Henry Laurens a pornit afacerea familială de comerţ importând rom şi alte mărfuri tropicale din Indiile de Vest, aducând produse manufacturate din Anglia, exportând orez sil indigo şi cumpărând sclavi de la negustorii britanici, pe care îi vindea apoi plantatorilor din Carolina de Sud. în scurt timp, avea să-şi trimită corăbiile în Africa, eliminându-i astfel pe intermediarii britanici. Profiturile obţinute din negustorie au fost investite în terenuri, astfel încât, la izbucnirea războiului, el era proprietarul a opt plantaţii. A intrat şi în politică, mai întâi la nivel local, iar mai Jârziu a căpătat posturi şi demnităţi din ce în ce mai însemnate, în anii 1770, după ce îşi consolidase averea, Henry şi-a dus fiul în Anglia pentru ca acesta să-şi desăvârşească educaţia, în Anglia, Henry a intrat în contingentul de americani care au protestat împotriva dărilor împovărătoare impuse de Parlament, întors în Carolina de Sud, el s-a retras din afaceri şi,

mai ales, din comerţul cu sclavi, deşi, ca plantator, şi-a păstrat pentru sine sclavi, care ajunseseră la numărul de trei sute.
în cursul unei misiuni în Europa, în care urma să aranjeze detaliile unui împrumut acordat de Ţările de Jos, Henry Laurens a fost capturat de britanici şi şi-a petrecut cincisprezece luni în Turnul Londrei. A revenit în Carolina de Sud pentru a constata că războiul făcuse ravagii pe plantaţiile lui, astfel încât s-a retras din viaţa publică. Când a fost invitat să facă parte din Convenţia Constituţională ca reprezentat al statului Carolina de Sud, el a declinat invitaţia, însă l-a trimis pe proaspătul său ginere în locul său.
După bătălia de la Yorktown, când Anglia nu mai avea voinţa de a continua acest război care se tergiversase la nesfârşit, omul de legătură al lui Laurens din Anglia, Richard Oswald, a fost trimis în colonii să negocieze condiţiile de încheiere a păcii. Oswald, negustor de sclavi scoţian, care îl numise pe Laurens agentul său din America, fusese trimis de Lord Shelbourne la Paris, pentru o întâlnire cu Benjamin Franklin. Cum casta negustorilor constituia o minoritate elitistă, era în interesul tuturor ca grupul de negociatori să fie exclusivist. Din Noua Anglie şi până în Caroiine, norma vremurilor erau căsătoriile între membri aparţinând aceleiaşi caste. Charles Pinckney era fiul colonelului Charles Pinckney, un bogat plantator din Sud, avocat şi mason marcant. Tânărul Charles i-a călcat tatălui pe urme, însă a făcut un pas în plus, însurându-se cu Mary Eleanor Laurens. La scurtă vreme după căsătoria lui Pinckney, cariera personală şi averea familială au luat avânt. A devenit guvernatorul Carolinei de Sud şi, în această calitate, a fost reprezentantul statului la Convenţia Constituţională, împreună cu vărul său, Charles Cotesworth. Vărul Charles era tot fiu de plantator, în plus fusese educat în negustorie şi practica avocatura. Şi el făcea parte din exclusivista Societate Cincinnati a lui Washington. Cel de-al treilea şi cel de-al patrulea reprezentant al statului Carolina de Sud erau tot plantatori şi avocaţi.

Pierce Butler era fiul unui membru al Parlamentului britanic. Venise în America din cauza legii primogeniturii care nu îi permitea să moştenească domeniul şi averea familiei, el nefiind întâiul născut al familiei Butler. în anul 1771, s-a căsătorit cu Maiy Middleton, fiica unui plantator bogat. Cei doi s-au mutat

în Sud, iar Butler a demisionat din funcţia pe care o deţinea în armata britanică. El dorea să se asigure că interesele proprietarilor de sclavi din Carolina de Sud sunt reprezentate, iar în această calitate a fost prezent atât în Congresul Continental, cât şi la Convenţia Constituţională.
John Rutledge s-a născut la Charelston, dar a fost trimis să studieze dreptul la Middle Temple din Londra. A revenit în America cu toate cunoştinţele necesare pentru a acumula averi uriaşe de pe urma exploatării plantaţiilor şi a muncii sclavilor. El a îndeplinit funcţia de guvernator al statului, iar după război a fost nominalizat pentru un post la Curtea Supremă a Statelor Unite. Senatul a respins, însă, numirea sa în funcţie, invocând probleme de sănătate mentală şi poziţia sa declarată împotriva ideii de federalizare a coloniilor.
James Oglethorpe, bărbatul căruia i se datorează formarea statului Georgia, şi-a început cariera muncind pentru Compania Regală Africană. A devenit directorul acestei companii, a cărei cartă îi dădea dreptul de a importa aur în Anglia şi sclavi negri în Americi, pentru o perioadă contractuală de... o mie de ani. Din compania pe care o conducea Oglethorpe făceau parte câţiva gentilomi la fel de distinşi şi de puternici ca şi James, printre care ducele de York, care era şi acţionarul majoritar, Lord Shaftesbury, Lord Craven, Şir George Carteret şi Şir John Colleton. într-un fel sau altul, fiecare dintre aceştia era implicat în profitabila afacere de cultivare a pământului; Colleton era latifundiar în Barbados înainte de a fi cumpărat terenuri şi plantaţii în Caroline. Printre acţionarii mai mărunţi se număra şi John Locke, filozoful a cărui chemare către de libertate nu era, în mod evident, şi unica chemare pe care o putea pune în practică.
Oglethorpe era mason din Anglia, iar în Georgia a organizat prima lojă în anul 1773, fără a beneficia de susţinerea unei carte pentru primii doi ani de funcţionare. Marea Lojă şi-a făcut curând apariţia şi în America, garantând astfel legitimitatea lojii pe care o crease, ba chiar susţinând-o financiar. Majoritatea rudelor lui Oglethorpe erau iacobini şi susţinători ai cauzei dinastiei Stuart. In anul 1745, Oglethorpe a fost pus într-o situaţie bizară când, în calitate de comandant al armatei britanice, ar fi trebuit să reprime rebeliunea condusă de prinţul Charles

- Tânărul Pretendent. Lipsa lui de implicare în acest episod l-a târât în faţa curţii marţiale, care, în cele din urmă, l-a iertat de pedeapsa capitală.[21]

FLORIDA

Florida aparţinea Spaniei în perioada în care s-a desfăşurat Războiul de Independenţă. Când a fost admis în Uniune, acest stat a venit cu un statut unic printre celelalte state care încurajau sclavia, în sensul că, în Florida, negrii aveau drepturi aproximativ egale cu cele ale albilor. Polarizarea politică care s-a produs la începutul secolului al nouăsprezecelea avea, însă, să elimine această clauză.
Primii sclavi au fost aduşi în Florida din Spania, şi nu din Africa, pentru a fi folosiţi la muncă în mine şi în agricultură. Sclavii spanioli aveau drepturi unice: aveau dreptul să deţină proprietăţi, să cumpere şi să vândă bunuri şi să intenteze procese civile sau penale. Aceste drepturi originare le-au fost de ajutor în revendicarea libertăţii. Negrii liberi au

navigat împreună cu spaniolii spre America şi au luptat împreună în expediţiile de capturare a sclavilor din rândul amerindienilor Taino. După ce o sută cincizeci de ani făcuseră parte din Florida spaniolă, negrii liberi au organizat miliţii formate din negri şi au construit fortăreţe pentru negri. Membrii comunităţii negrilor din Florida care se înrolau în miliţia locală căpătau automat dreptul de a dobândi titluri şi privilegii.
Mulţi negri, printre care s-a numărat şi Prince Witten, au profitat de pe urma activităţilor desfăşurate pentru a dobândi un statut social superior în Florida. El şi soţia lui, Judy, au acceptat numeroasele cereri de a deveni naşi ai copiilor din comunitate, având fini aproape în toată Florida şi ajungând să devină un soi de monarhie locală, cu Judy beneficiind chiar de ajutorul unei sclave. Răscoala sclavilor din Saint Domingue a fost condusă de Jorge Biassou, care era şi comandantul unei armate formate din patruzeci de mii de combatanţi. Cumnatul lui Biassou, Jorge Jacob, s-a căsătorit cu fiica lui Prince Witton, Polly, realizând astfel legătura dintre o familie conducătoare din Florida şi o altă familie conducătoare din Haiti.
Juan Bautista Collins a fost un alt negru din nordul Floridei, ale cărui realizări sunt reprezentative atât pentru

comunitatea negrilor liberi, cât şi pentru colonia albilor din Florida. El a devenit negustor şi şi-a dezvoltat o firmă orientată spre obţinerea de profit, cu sediul în Saint Augustine, care apoi şi-a extins operaţiunile, stabilind legături comerciale în Carolina de Sud, Saint Domingue, Havana, New Orleans şi regiunea centrală şi vestică a Floridei. Agenţii comerciali aflaţi în slujba lui Collins făceau comerţ cu naţia seminolilor, o comunitate rezultată din amestecul dintre amerindienii Creek şi negrii fugari. Collins se ocupa cu creşterea, cumpărarea şi vânzarea vitelor, deţinea terenuri şi, asemenea castei din înalta societate spaniolă, îşi păstra credinţa catolică şi servea în miliţia locală.
In anul 1763, britanicii au preluat Florida de la spanioli. Coloniile britanice, cu precădere cele două Caroline învecinate, s-au simţit ameninţate de prezenţa negrilor înarmaţi atât de aproape de casă, iar din acel moment, drepturile şi poziţia socială ale negrilor liberi au fost ameninţate. Regele George al III-lea l-a însărcinat pe Prim ministrul său preferat, ducele de Bute, care era scoţian, să aleagă primii guvernatori britanici pentru Florida; ambii erau, fireşte, scoţieni. Primul dintre aceştia, James Grant, visa la o colonie cu plantaţii imense, aflate în proprietatea, fireşte, unor aristocraţi scoţieni ca el, care să nu fie obligaţi să stea prea mult în Florida, dar care ar fi folosit braţele bune de muncă ale negrilor, acumulând stive de recolte de bani produse de cultura plantei de indigo. Grant a reuşit să-şi deschidă o plantaţie în anul 1774, adică la trei ani după ce s-a retras din funcţia de guvernator, iar producţia obţinută reprezenta un sfert din întreaga producţie de indigo a statului Florida.
în anul 1763, investitorii americani şi britanici şi-au unit capitalul pentru a pune bazele unei staţii experimentale de creştere a sclavilor. Richard Oswald, negustor născut la Caithness şi care îşi începuse cariera la Glasgow, pentru a deveni ulterior unul din membrii marcanţi ai comunităţii negustorilor de sclavi din Londra, a făcut echipă cu Henry Laurens şi cu Benjamin Franklin pentru a importa şi creşte africani. Oswald era proprietarul unei insule pe fluviul Gambia, era căsătorit cu una din fetele familiei scoţiene Ramsay (care a adăugat în portofoliul afacerilor sale proprietăţi în Jamaica), a înfiinţat propriul său holding în Virginia, lângă râul James, iar, în anul 1764, îşi construise un conac imens în Ayr din Scoţia.

Proiectele şi visele britanice legate de Florida nu au fost de durată, fiindcă în urma Tratatului

de la Paris, încheiat în anul 1783, Anglia retroceda Spaniei acest teritoriu. Negrii eliberaţi care emigraseră în insulele din Marea Caraibilor s-au întors în Florida şi s-au prezentat dinaintea autorităţilor spaniole pentru a reintra în drepturi. S-au bucurat de statutul social în forma recunoscută de spanioli până în anul 1821, când steagul Statelor Unite avea să fluture deasupra Floridei. Anii care s-au scurs între intrarea Floridei în Uniune şi declanşarea războiului civil au asistat la o perioadă în care rasismul s-a transformat într-o realitate cruntă. Florida spaniolă independentă nu avea nevoie ca statutul său economic să fie acordat la culoarea pielii; Florida americană vedea în negri o ameninţare, iar negrii liberi au asistat neputincioşi cum dispar aceste privilegii, în scurt timp, tuturor negrilor li s-a acordat statutul de sclavi.

Instituţia sclaviei nu a fost impusă lumii din cauză că existau europeni albi, africani negri sau negustori arabi. Nici nu a fost fieful exclusiv al francmasonilor, hughenoţilor, evreilor sau musulmanilor. Dacă o instituţie permite unei clase sociale să fie preluată şi controiată de o altă clasă, vina nu poate fi atribuită unei grupări sociale sau a unei religii, dar, ca organizaţie, o religie poate conduce la elitism. Minoritatea care a crezut că are dreptul să profite de pe urma sclaviei a provocat suferinţe crunte multor oameni, făcându-i să simtă că acea minoritate este o anomalie abominabilă pe un^ pământ edificat pe principiul şi dreptul la libertate individuală, în fond, vinovată este abilitatea cu care clasa elitei a reuşit să domine prin instituţiile pe care le putea manipula şi controla.

Deşi majoritatea docherilor şi constructorilor de corăbii nu au fost ei înşişi contrabandişti sau negustori de sclavi, existenţa lor depindea de cei care erau contrabandişti sau negustori de sclavi, adică de patronii lor. Organizaţi în loji, sindicate sau congregaţii, oamenii de rând au acceptat tot ce li s-a oferit pentru a-şi asigura un venit şi traiul zilnic, făcând să prospere binele de la vârful grupului, sau pur si simplu pentru a se menţine în pătura socială respectivă, în acest mod, omenirea

este formată din negri care fac comerţ cu sclavi negri, semnatari ai Cartei Drepturilor Omului, proprietari de sclavi şi luptători pentru dreptate şi libertate care îşi doresc să facă sclavi din semenii lor.

Totuşi, marele rău abia acum urma să se producă. Mulţi din cei care au luptat pentru independenţa naţiunii americane, un experiment în privinţa libertăţilor şi a drepturilor individuale, un liman liniştit, departe de tirania monarhilor şi a şefilor religioşi, aveau să-şi consacre întreaga energie unor conspiraţii criminale de pe urma cărora naţiunea a fost sfâşiată. Asasinate, crime, conspiraţii şi o adevărată cursă a urii de rasă aveau să pună stăpânire pe America, din cauza manipulării organizate de câţiva oameni. Aceasta a condus la izbucnirea unui război cumplit, care avea să facă cel mai mare număr de victime şi să ducă la asasinarea unor preşedinţi americani.

Capitolul 13 *TRĂDAREA MASONICĂ*

In anul 1826, francmasonul William Morgan din New York hotăra că venise momentul să dezvăluie în public secretele acestui ordin. „Fraţii" lui Morgan au aranjat să fie acuzat de o vină imaginară, să fie aruncat în închisoare, apoi luat pe sus şi dus cu forţa la una din lojile masonice, unde a fost ucis. Procurorii i-au acuzat pe câţiva dintre conspiratori, însă, cum corpul juraţilor era împănat cu masoni, toţi acuzaţii au fost în cele din urmă achitaţi. După ce a fost adus un procuror special, câţiva dintre asasinii masoni au fost acuzaţi cu adevărat, numai că cea mai lungă sentinţă nu a depăşit treizeci de luni. Ca urmare a puternicului val de antipatie care s-a declanşat în întreaga ţară împotriva masonilor, calitatea de membru al unui ordin masonic a fost desfiinţată, iar lojile, interzise.

Conspiraţia de care se temea atât de mult opinia publică americană s-a mutat, pur şi simplu, în culise. Francmasoni marcanţi controlau comerţul cu sclavi, plantaţiile şi industria bumbacului, iar prin averile lor fabuloase, controlau politica Americiî - din Nord şi până în Sudul întunecat.
Manualele de istorie ne învaţă că problema sclaviei şi a drepturilor statelor a condus Statele Unite pe panta războiului civil. Numai că majoritatea americanilor nu aveau sclavi, nu făceau comerţ cu sclavi, şi, cu atât mai puţin, nu erau plantatori, încât să fi avut nevoie de munca sclavilor pe aceste plantaţii. De asemenea, cetăţenii de rând nu aveau manufacturi textile care să prelucreze bumbacul strâns de sclavi de pe plantaţii. Insă, o mână de oameni bogaţi, care aparţineau castei şi cremei societăţii, aveau toate acestea, ei fiind aceiaşi care au instigat poporul la ură rasială şi la război civil.

|

Sudul Statelor Unite era una din ultimele regiuni care continua să practice sclavajul, aşa cum se întâmpla în Brazilia portugheză şi în Cuba spaniolă. Conform prezentării oficiale a cauzelor care au condus la declanşarea războiului, se pare că statele „libere" din Nord se opuneau statelor „cu sclavi" din Sud. Numai că delimitarea nu este strict geografică. Este adevărat că în Nord a existat o mişcare aboliţionistă, în special în statele care nu beneficiau de avantajele comerciale ale sclaviei, însă mişcarea de abolire a sclaviei a fost o realitate şi în statele din Nord, din Sud, şi în cele din Vest, deopotrivă.
In Nord, existau câteva familii care beneficiau de pe urma comerţului cu sclavi, şi ca atare, ei au format un sistem bizar de alianţă, care îşi propunea să lupte împotriva valului de emancipare socială cu douăzeci de ani înainte de izbucnirea războiului. Un exemplu de alianţă de acest gen a fost cea dintre nordistul Caleb Cushing şi doi sudişti, John Anthony Quitman (guvernator de Mississippi) şi Jefferson Davis. Deşi Cushing era un cetăţean activ şi de vază şi un mason cu grad superior, mentorul său, Daniel Webster, l-a sfătuit să se mute din oraşul său, Newburyport, statul Massachusetts, din cauza lipsei totale de popularitate. Numai că masonul de gradul treizeci şi trei controla, de acasă de la el, comerţul cu produsele obţinute pe plantaţii şi comerţul cu opiu şi avea prieteni cu greutate, în funcţii importante.
Tovarăşul de conspiraţie al lui Cushing, John Anthony Quitman, se născuse pe teritoriul lui Roosevelt, la Rhinebeck, în statul New York, însă se mutase în Mississippi pentru a^deveni Mare Maestru în ierarhia masonică a acestui stat. In acel moment, era Marele Maestru al lojii de şaptesprezece ani. Puterea pe care o deţinea în lojă şi funcţia de guvernator al statului îi dădeau o ambiţie nemăsurată, el implicându-se activ îfi soarta Texasului. Quitman, care se opunea din principiu ideii admiterii de state noi ca state „libere", a propus adunarea unei armate şi deplasarea acesteia spre vest pentru cucerirea noului teritoriu care fusese smuls Mexicului. Acţiunea sa a fost considerată drept act de trădare, iar Quitman a fost *acuzat* de a fi încălcat legislaţia privind neutralitatea Americii. Celălalt participant la conspiraţie, Jefferson Davis, avea să devină mai târziu preşedintele statelor confederate.

Cei trei conspiratori şi-au unit forţele pentru a-l introduce pe generalul Franklin Pierce la Casa Albă. Inamicul acestei alianţe era preşedintele Zachary Taylor, ales în funcţie în martie 1849. Ca proprietar de sclavi, Taylor susţinuse^admiterea statelor sudiste ca state cu drept la autodeterminare, în februarie 1850, noul preşedinte a convocat întrunirea conducătorilor din statele sudiste şi le-a comunicat că intenţionează să-i spânzure pe secesioniştii care vor să lupte cu arma în mână împotriva Uniunii şi că o va face „cu mai

puţină strângere de inimă decât în cazul dezertorilor şi spionilor din Mexic". Nu a fost ultima dată când a ameninţat cu spânzurătoarea. Taylor a ţinut un discurs public în care i-a atacat din nou pe toţi cei care vor îndrăzni să comită acte de trădare. El s-a referit în mod special la Quitman şi la clica lui, ameninţând că nu se lasă până nu îi vede spânzuraţi pentru acţiunile lor.

Chiar a doua zi, în data de 4 iulie 1850, preşedintele a căzut bolnav la pat. Era o zi de dublă sărbătoare, sărbătorirea Zilei Independenţei şi consfinţirea Monumentului Washington, care era aproape terminat. Era o festivitate masonică, după cum masonice erau toate lucrurile legate de ridicarea obeliscului. Când începuseră lucrările cu doi ani înainte, arhitectul purtase şorţul de mason al lui George Washington. Piatra de construcţie era adusă de la o carieră de piatră care aparţinea unui mason. La ceremonia de consfinţire a monumentului participau membri a douăzeci şi una de loji masonice.

Preşedintele Taylor, care era înconjurat numai de duşmani, nu a înţeles că zilele îi sunt numărate. Mai *târziu,* unii au susţinut că generalul care trecuse Mexicul prin foc şi sabie într-o căldură infernală, câştigând un război, nu reuşise să facă faţă, ca preşedinte, climei din Washington. Se spune că moartea sa a fost provocată de faptul că Taylor a băut prea mult lapte rece şi a mâncat o cantitate prea mare de cireşe în cursul ceremoniei, ceea ce se pare că i-a produs o puternică indigestie.

Mulţi însă sunt convinşi că Taylor a fost victima unui complot. Mulţi oameni au supravieţuit picnicului din data de 4 iulie. Este adevărat că metodele de investigare nu erau la fel de performante atunci cum sunt acum, însă arsenicul era o otravă bine cunoscută medicilor din secolul al nouăsprezecelea. Simptomele produse de otrăvirea cu arsenic erau greaţa, vărsăturile, durerile abdominale şi diareea. Taylor a prezentat

toate aceste simptome, însă, în mod bizar, diagnosticul a fost indigestie cu cireşe şi lapte rece. Arsenicul poate fi găsit cu uşurinţă în corp, deoarece se depune în unghii şi în firele de păr. Când corpul preşedintelui a fost exhumat în anul 1991 pentru a fi supus unui test de depistare a arsenicului, otrava a fost detectată, deşi nu în cantitate suficient de mare încât să îi fi provocat moartea. Să nu uităm că testul a fost făcut la 140 de ani de la moartea lui Taylor, ceea ce face ca rezultatele să nu fie concludente.

John Quitman şi clica lui nu au fost^duşi la spânzurătoare după cum îi ameninţase Zachary Taylor. în schimb, Quitman a fost ales în Congres, iar conspiratorii au reuşit să-şi implanteze omul la Casa Albă. După ce Franklin Pierce a depus jurământul, Caleb Cushing a fost răsplătit cu funcţia de procuror general, iar Jefferson Davis a devenit Secretar de stat la Război. Guvernatorul Quitman a fost exonerat de toate acuzaţiile de activitate criminală.

PARTIDA COTTON WHIG

în acei ani dificili şi hotărâtori, partida whig din Nord se bizuia pe conducerea aristocratului Robert C. Winthrop, care nu era câtuşi de puţin preocupat de chestiunea sclaviei. Deşi în electoratul de rând, mişcarea împotriva sclaviei se manifesta puternic, cei din clasa lui Winthrop - armatori, negustori, asigurători şi constructori de căi ferate - se bizuiau pe mâna de lucru ieftină, însă, în loc de a-i exploata pe negri la muncile de jos, Nordiştii îi exploatau pe imigranţi şi pe cetăţenii de rând. Legăturile pe care le stabiliseră cei din partida whig cu plantatorii din Sudul întunecat şi cu instituţiile bancare din Anglia, care finanţau comerţul cu bumbac, erau extrem de trainice.

Plantatorul şi masonul georgian Howell Cobb se afla în fruntea partidei democraţilor din Sud. Cobb era aristocrat şi proprietarul a peste o mie de sclavi, împreună, Cobb şi Winthrop se străduiau să menţină status quo-ul. Cel care le strica socotelile era aşa-numitul Partid al Imaculaţilor, o grupare cu atitudine declarată împotriva sclaviei, care nu se remarcase, însă, printr-o prezenţă reprezentativă în cursul alegerilor prezidenţiale, dar care reuşise să provoace

un adevărat scandal, exhibându-şi opinia în chestiunea abolirii sclaviei.

Cei zece ani fatidici de la Pierce la Lincoln au fost martorii distrugerii Partidului Whig, deoarece grupul politic juca, evident, după cum îi cânta elita sudistă. Pe măsură ce s-a amplificat mişcarea de abolire a sclaviei, Partidul Republican a înlocuit treptat Partidul Whig, iar mişcarea aboliţionistă şi-a prezentat candidatul: pe Abraham Lincoln.
Pe măsură ce mişcarea împotriva sclaviei se extindea, se amplifica tot mai violent, şi acţionând din culise, opoziţia faţă de aboliţionism. Cavalerii Cercului de Aur, grupare fondată de Dr. George W.L. Bickley în Ohio, foloseau parole codificate, strângeri de mână, temple şi jurăminte secrete şi convocau concilii supreme ţinute în mare taină. Ordinul şi-a atras membri din rândul lojilor masonice. Cavalerii Cercului de Aur au avut o tentativă de formare a unui mare stat sclavagist, iar majoritatea voturilor în favoarea acestei iniţiative proveneau din Texasul condus de guvernatorul Şam Houston, care era un membru al ordinului.
Beneficiind de sprijin financiar din Anglia şi având voinţa secesionistă, gruparea putea constitui, în opinia lui Abraham Lincoln, cea mai gravă ameninţare la integritatea Statelor Unite. Lincoln a ordonat arestarea a treisprezece mii de membri, puşi sub acuzaţia de lipsă de loialitate, iar Bickley însuşi a fost acuzat de spionaj.[1] în acel moment, Cavalerii Cercului de Aur erau conduşi de generalul Albert Pike, mason de gradul treizeci şi trei, care, la rândul său, a racolat membri din lojile masonice din Ohio şi din statele de la frontieră. Pike a mai racolat în ordinul pe care îl conducea şi indigeni din triburile amerindiene, în anul 1860, Pike i-a ridicat la gradul treizeci şi doi pe Peter Pitchlyn, şeful naţiunii Choctaw; pe Holmes Colbert, secretarul naţional al neamului Chickasaw; şi pe Elias Boudinot, din partea indienilor Cherokee.
înaintea războiului de secesiune, Pike a fost membru al Partidului Democrat American, care este îndeobşte cunoscut sub denumirea de Cel-care-nu-ştie-nimic. El s-a alăturat Confederaţiei şi a fost printre numeroşii masoni selecţionaţi de fratele mason Jefferson Davis pentru a conduce statele Confederaţiei. După încheierea războiului civil, Pike a fost forţa inspiratoare şi conducătoare a Cavalerilor Ku-Klux-Klan, organizaţie secretă în cadrul căreia el deţinea funcţia de justiţiar şef. Şi această organizaţie îşi racola membri şi din lojile

masonice, iar în unele regiuni, membrii Ku-Klux-Klan-ului local erau numai masoni. Deşi Klan-ul şi-a început activitatea în anul 1866, el a fost interzis în mod oficial după numai trei ani de existenţă, deoarece valul de violenţe şi crime la care incita organizaţia crease o adevărată revoluţie.
In anul 1905, autorul Walter L. Fleming a scris o monografie a Klan-ului, pe a cărei copertă apare defunctul Pike. Organizaţia a revenit la viaţă, atrăgând din nou membri din rândul masonilor. Amintirea lui Pike, care fusese acuzat de trădare din cauza rolului pe care îl jucase în războiul civil, a fost cinstită prin ridicarea unei statui în Piaţa Justiţiei din Washington. Deşi, în epoca modernă, s-au ridicat numeroase voci care protestează împotriva amplasării acestei statui, există şi o mişcare de luat în seamă care militează în favoarea menţinerii statuii chiar în acel loc.
RĂZBUNAREA NEGUSTORILOR DE SCLAVI
Războiul civil nu s-a sfârşit o dată cu capitularea de la Appomattox a statelor sudiste. Ultimul act s-a jucat la Teatrul Ford, unde preşedintele american a fost ucis de un asasin care făcea parte dintr-o conspiraţie cu tentacule întinse. John Wilkes Booth, bărbatul care

a tras glonţul ucigaş, era mason şi membru al organizaţiei Cavalerii Cercului de Aur. Fireşte, conspiraţia nu se rezuma numai la persoana lui Booth. Patru membrii ai organizaţiei sale au fost condamnaţi la spânzurătoare pentru rolul pe care l-au avut în cadrul conspiraţiei, iar alţi câţiva au luat drumul închisorii, deşi un cerc mult mai amplu finanţase complotul. Conspiraţia din jurul asasinării preşedintelui Lincoln a fost învăluită de tot atâta mister, ca şi asasinarea lui Kennedy o sută de ani mai târziu.
După moartea lui Lincoln, Congresul a constituit o comisie specială de anchetă pentru investigarea asasinatului, cu scopul precis de a determina dacă Andrew Johnson jucase vreun rol în această afacere murdară. Booth îl vizitase pe Johnson la reşedinţa sa cu câteva ore înainte de a comite asasinatul. Asasinul a mărturisit că se întâlnise cu viitorul preşedinte în anul 1864, şi chiar înainte de acest moment, când acesta era guvernator al statului Tennessee. Johnson a fost primul din cei trei preşedinţi

originari din Tennessee, toţi trei masoni. El a fost primul mason care a primit grad masonic de Rit Vechi Scoţian. Johnson era şi ţinta tuturor celor care adoptaseră o poziţie făţişă de contestare a masoneriei şi, deoarece clerul îl atacase în trecut, mai târziu avea să refuze ca vreun preot să participe la înmormântarea lui.
încă din ziua instalării sale în funcţia de preşedinte, Lincoln l-a ignorat sistematic pe Johnson, încât soţia sa, Mary Todd Lincoln, afirma într-o scrisoare adresată unei prietene că mâinile lui Johnson sunt, cu siguranţă, pătate de sângele soţului ei. Cu toate acestea, Congresul a fost la fel de incapabil să găsească dovezi ale conspiraţiei, cum a fost şi după o sută de ani, când preşedintele Kennedy a fost înlăturat din funcţie de un glonţ.
Mulţi ani după ce Comisia Warren a stabilit că preşedintele Kennedy a fost ucis de un asasin singuratic, care s-a folosit în acest scop de o puşcă veche, o nouă teorie a ieşit la suprafaţă: Kennedy încercase să îl elimine pe Fidel Castro, iar Kennedy fusese asasinat ca represalii. Printr-o coincidenţă, Lincoln a organizat un complot privind atacarea Capitolului din Richmond al Confederaţiei, asasinarea preşedintelui, Jefferson Davis, şi a membrilor cabinetului confederat.
Colonelul Ulrich Dahlgren a fost însărcinat personal de Lincoln să conducă atacul. Dahlgren a fost ucis în cursul tentativei, iar documentele găsite asupra sa au indicat că originea complotului trebuia căutată la Washington. Drept represalii, complotul care a dus la asasinarea lui Lincoln a fost pus la cale de nimeni altul decât de Davis şi de secretarul său de stat, Judah Benjamin.
Benjamin este un personaj unic. El şi-a făcut intrarea în guvernul confederat ca procuror general şi a sfârşit prin a fi numit Secretar de stat. Născut în Indiile Britanice Occidentale, din părinţi evrei sefarzi, el făcea parte dintr-o mare si activă comunitate de evrei care a prosperat în statele sudiste, în perioada de dinaintea războiului civil. 'Mentorul lui Benjamin din perioada care a precedat războiul civil a fost John Slidell, un cetăţean influent din New York, care a devenit sudist prin transplant. Deoarece negustorii de sclavi aveau interesul să dezvolte si să extindă statelor sclavagiste, atât democratul Slidell, cât şi liderul

whig Caleb Cushing, au făcut presiuni puternice, mai întâi pentru a declara război Mexicului, iar apoi pentru a încerca anexarea acestuia. Relaţiile lui Slidell duceau către Europa, unde fiica sa intrase prin căsătorie în prestigioasa firmă de bancheri iudeo-francezi Erlanger et Cie. Nepoata de soră a lui Slidell se măritase cu August Belmont care reprezenta mult mai prestigioasa Bancă Rothschild. Prieteniile trainice ale lui Slidell l-au ajutat pe Benjamin să-şi dezvolte relaţii în Europa, de pe urma cărora a beneficiat Sudul în

cursul războiului civil. Unul dintre avantaje a fost creat de Erlanger, care a lansat în Europa o seamă de garanţii de război, cu scopul premeditat de a strânge fonduri pentru statele confederate.
Benjamin a devenit şi şeful serviciilor secrete ale Confederaţiei. El şi-a înfiinţat baze operative în Canada, în care Sudul spera să găsească un aliat pentru războiul împotriva Uniunii. Această iniţiativă a eşuat, însă filiera canadiană s-a dovedit utilă pentru pjocurarea de fonduri şi dirijarea operaţiunilor de spionaj, în Canada era depus în aşteptare peste un milion de dolari, până la momentul propice al producerii tentativei de atac asupra Casei Albe şi de asasinare a preşedintelui. Cu două săptămâni înainte de asasinarea lui Lincoln, Benjamin l-a trimis pachet pe John Surratt în Canada. Chiar dacă nu s-au păstrat decât prea puţine indicii care să facă legătura între Benjamin şi Surratt, sau care să confirme că acesta din urmă ar fi jucat un rol în cadrul conspiraţiei, se ştie că Secretarul de stat al Confederaţiei a contribuit la distrugerea tuturor dovezilor, aruncând pe foc documentele personale şi fugind în Anglia, unde s-a dedicat, cu succes, avocaturii. Benjamin a fost unicul membru al guvernului Confederaţiei care nu a mai revenit niciodată în Statele Unite.
După toate probabilităţile, asasinarea lui Lincoln a fost plănuită să aibă loc la momentul celei de-a doua învestiri, când cinci dintre conspiratori - Lewis Paine, George Atzerodt, David Herold, John Surratt şi Ned Sprangler - au fost fotografiaţi împreună. Booth era invitat la ceremonie prin amabilitatea domnişoarei Lucy Hale, fiica unui senator din New Hampshire şi logodnica sa.
Care au fost măsurile luate, dacă va fi fost luată vreuna, pentru protejarea preşedintelui înainte de comiterea asasinatului,

rămâne un mister. Nu s-a păstrat vreun raport întocmit de serviciile secrete asupra ceremoniei de instalare, deşi Lincoln avea o gardă de corp, pe John Parker, care făcea parte din Poliţia Metropolitană din Washington. Un personaj aparent mai puţin conştiincios, Parker şi-a făcut apariţia la teatru după începerea ceremoniei şi s-a instalat undeva în afara lojii în care se afla preşedintele. Cum Parker nu putea urmări spectacolul de acolo, el s-a hotărât să găsească o poziţie mai avantajoasă şi şi-a părăsit pur şi simplu postul. Parker i-a invitat apoi pe alţi doi angajaţi în slujba lui Lincoln, pe valetul şi pe birjarul lui, să meargă împreună la un pahar, la cârciuma din apropierea teatrului. Anchetatorii nu au reuşit să descopere niciodată unde a fost Parker în momentul în care preşedintele era asasinat.
Nu există dubii în privinţa locului în care se aflau, mulţi ani mai târziu, oamenii din garda preşedintelui John Kennedy, în cele câteva ore care au precedat asasinarea sa. Nouă dintre aceştia şi-au petrecut noaptea dinaintea asasinatului într-un club de noapte condus de un prieten de-al lui Jack Ruby, Pat Kirkwood. Ruby a trimis de la Clubul Carusel, al cărui patron era, câteva dansatoare de strip-tease să îi distreze pe oamenii din serviciile secrete, care încă se aflau la club şi beau la ora 3:30 dimineaţa. Telexul care avertiza că preşedintele va fi asasinat în Dallas a fost ignorat, iar ruta pe care a urmat-o maşina prezidenţială a fost schimbată în ultima clipă, fără a fi asigurată. Şoferul care conducea maşina preşedintelui a apăsat pe frână după primul glonţ şi a pornit abia după al treilea.[3]
Aşa cum s-a întâmplat cu garda care trebuia să asigure protecţia lui Lincoln, nici serviciile secrete care asigurau protecţia lui Kennedy, cu mult mai numeroase, nu au fost trase la răspundere pentru moartea preşedintelui.
Preşedintele Lincoln a fost rănit mortal şi adus la reşedinţa lui William Peterson, unde erau prezenţi câţiva medici, printre care şi Charles C. Taft. Dr. Taft nu a reuşit să-l salveze

pe preşedinte, însă a fost capabil să salveze câteva şuviţe din părul său, care au fost purtate într-un medalion de Teddy Roosevelt la instalarea sa în funcţie. Ceea ce s-a petrecut cu adevărat în casa lui Peterson în acea noapte nu mai poate fi recuperat de istorie, dar ceea ce s-a întâmplat după aceea constituie încă o enigmă: William Peterson s-a sinucis la scurt timp după aceea.

Rănit mortal, John Kenendy a fost dus la Spitalul Parkland, şi ulterior la Spitalul Marinei din Bethesda, statul Maryland. Medicii de la spitalul Parkland au fost în complet dezacord cu doctorii lipsiţi de experienţă de la Bethesda în privinţa rănilor şi traiectoriei de intrare şi de ieşire a gloanţelor.[4] Totuşi, Comisia Warren controiată de Dulles a ignorat total aceste discrepanţe,[5] susţinând, în schimb, că medicii de la Bethesda au avut dreptate şi că medicii de la Parkland fuseseră de acord cu rezultatele de la Bethesda.
Asasinii celor doi preşedinţi au fost găsiţi foarte rapid şi ucişi. Conform unor zvonuri care au persistat în epocă, se pare că Booth ar fi supravieţuit executării sale, în realitate fiind folosit cadavrul altcuiva pentru a crea iluzia că Booth este cel îngropat. Şi alţi invitaţi ai lui Lincoln de la Teatrul Ford au cunoscut o moarte cumplită. De pildă, Clara, soţia lui Henry Rathbone, a murit înjunghiată de soţul ei înainte ca acesta să încerce să-şi pună capăt zilelor. Avea să fie plasat într-un azil de nebuni.
Zece ani mai târziu, Mary Todd Lincoln avea să fie şi ea închisă într-un azil. Fiul ei, Robert, se afla la Casa Albă când tatăl lui a fost împuşcat, apoi, în anul 1881, se afla în compania preşedintelui Garfield când acesta a fost împuşcat, apoi în Buffalo când preşedintele McKinley a fost împuşcat, în anul 1901. O vreme, Robert Lincoln a fost partener de afaceri cu câţiva dintre cei care au avut legătură cu moartea tatălui său. Mai târziu, Robert a fost şocat să descopere documente care îi indicau şi pe alţi participanţi la complot, mulţi dintre aceştia supravieţuindu-i. Se spune că el însuşi ar fi distrus documentele.
Conspiratorii la asasinarea lui Lincoln au năvălit pe scenă, mai întâi pentru a sări în ajutorul lui Booth care era rănit. Grupul, printre care se afla şi soldatul Boston Corbett, a fost prins. Corbett a tras în Booth, iar ulterior a fost declarat nebun şi închis într-un azil. Mary Surratt, încă o persoană care s-a numărat printre conspiratorii arestaţi, a fost prima femeie din America condamnată la moarte prin spânzurare. Chiar înaintea morţii lui Mary, fiica sa, Anna Surratt, a încercat să obţină o audienţă la preşedintele Andrew Johnson pentru a cere iertarea pentru mama sa. Doi bărbaţi, ambii foşti senatori, au oprit-o pe Anna Surratt. Senatorul Preston King nu avea să mai apuce sfârşitul

anului. S-a sinucis legându-şi un sac cu plumbi de gât şi aruncându-se în apă de pe un ponton. Senatorul James Lane avea să-şi tragă un glonţ în cap câteva luni mai târziu. Există dovezi că din complot *a făcut* parte şi ministrul de război al lui Lincoln, Edwin Stanton. Insă, deşi Stanton a fost implicat în anchetă, nici el, nici altul din cei care au avut de câştigat de pe urma morţii preşedintelui nu a fost acuzat, fiindcă investigaţiile s-au reluat abia după ce toţi cei care au profitat de pe urma morţii preşedintelului au preluat controlul.
Lista morţilor suspecte din jurul asasinării preşedintelui Kennedy este mult mai lungă şi ea făcut subiectul câtorva cărţi.
Allen Dulles, fostul director al CIA, a fost desemnat să conducă ancheta privind asasinarea omului care îl angajase. Kennedy ameninţase că va dezmembra CIA. Mâna dreaptă a lui Dulles, Charles Cabell, director adjunct al CIA, era fratele primarului din Dallas, scena asasinatului.[6] Comisia care a anchetat moartea lui Kennedy a primit numele unui mason de

gradul treizeci şi trei şi preşedinte al Curţii Supreme, Earl Warren. Senatorul Richard Russell, mason din Georgia, şi Gerald Ford, un alt mason de gradul treizeci şi trei au făcut parte din comisie. Comisia Warren practic a parafat rezultatele la care ajunsese FBI, a cărui anchetă prezentase concluziile într-un timp mai scurt decât ţi-ar trebui să completezi o cerere de angajare. Desigur, şi FBI-ul era condus tot de un mason, J. Edgar Hoover. O dată detractorii transformaţi rapid în victime şi beneficiind de un sistem de comunicare media favorabil, concluziile la care ajunsese Comisia Warren au fost acceptate şi prezentate - în ciuda izbitoarelor şi enormelor inadvertenţe şi a sentimentului pe care îl nutrea opinia publică.
Rolul societăţilor secrete de tipul Cavalerilor Cercului de Aur nu s-a încheiat o dată cu înfrângerea Sudului secesionist. Ravagiile pe care le provocase războiul dintre Statele Unite erau cutremurătoare: fuseseră ucişi peste şase sute de mii de oameni dintr-o populaţie care număra treizeci de milioane. Datoria naţională se ridica la 2.500 la sută. Iar tensiunile politice şi

politicile separatiste care existaseră anterior războiului nu încetaseră nici acum. Nordul avea să provoace şi mai multă ură prin politica dură punitivă din perioada Reconstrucţiei. In Sud şi în state ca Ohio, care erau simpatizante ale cauzei secesioniste, a înflorit un nou grup de societăţi secrete. Ku-Klux-Klan a devenit varianta resuscitată a Cavalerilor Cercului de Aur.[7] Membrii acestei societăţi nutreau puternice resentimente, chiar şi în zone ale ţării care nu fuseseră anterior dezbinate de ură rasială. Ca societate secetă, Ku-Klux-Klan-ul se revendica de la masonerie şi racola membri printre membrii vechi ai ordinului. De această dată, politica elitei a fost propovăduită suficient de tare încât să devină glasul mulţimii.

Capitolul 14
FRĂŢIA OPIULUI
Opiul era folosit ca drog de mii de ani când au făcut cunoştinţă cu el cruciaţii Templieri, în urma contactului cu lumea islamică. Opiul a fost cultivat în Europa încă din anul 6000 î.Hr., iar urme ale folosirii opiului au fost descoperite în sudul Spaniei, în morminte din epoca neolitică, care datează din anul 4200 î.Hr. Civilizaţia recunoscută de lumea modernă drept prima cultură superioară a lumii, civilizaţia sumeriană, avea o denumire pentru opiu, *huî-gil,* adică „planta plăcerii, denumire folosită în urmă cu 5400 de ani. Un text medical egiptean, datând din anul 1550 î.Hr., cuprinde o întreagă listă de afecţiuni care se vindecau cu opiu. Grecii, ale căror culte mistice foloseau opiu în cadrul ritualurilor religioase, prescriau opiu pentru tratarea unor probleme de sănătate ca migrenele, epilepsia, tuşea şi pietrele renale, în acelaşi timp, grecii ştiau că opiul produce dependenţă. Homer face referire la opiu, descriindu-l drept medicamentul care aduce uitarea. Romanii îl foloseau ca analgezic şi ca otravă, turnând cantităţi mari de opiu în cupa cu vin a victimei.
De la culturile înfloritoare din zona bazinului mediteranean, din care au făcut parte un Galen sau un Pliniu, drogul s-a răspândit spre Orient, fiind transmis medicilor arabi. Popoarele musulmane nu numai că primiseră prin moştenirea culturală, transmisă de aceste civilizaţii ale lumii antice, cunoştinţe referitoare la utilizarea drogului în scopuri terapeutice, însă puneau la loc de cinste drogurile, utilizate în scopuri recreative, într-o zonă în care alcoolul era interzis, opiul constituia un substitut excelent. Opiul a pornit spre Orient odată cu negustorii arabi care au călătorit pe uscat înaintea lui Marco Polo sau au traversat Oceanul Indian la bordul corăbiilor.

In timpul cruciadelor, secta secretă cunoscută sub numele de Asasinii folosea un alt drog, haşişul, care oferea consumatorului iluzia că pătrunde în sferele plăcerii celeste. Senzaţia de înălţare pe care o producea drogul îi pregătea pentru misiunile lor, astfel încât războinicii nu se mai temeau că pleacă să-şi dea viaţa în numele credinţei. Cavalerii Templieri au aflat curând despre Asasini şi despre haşiş, dar şi despre opiu. Cavalerii s-au întors în Europa, aducând cu ei povestiri despre utilitatea acestor droguri noi, calitatea lor de a insufla curaj, cum era cazul opiului, şi de a motiva soldaţii să pornească în luptă, cum era cazul haşişului. După căderea Imperiului Roman, consumul de opiu în Europa a intrat în declin, pentru a cunoaşte o recrudescenţă după reintroducerea lui de către cruciaţi. După dispariţia Templierilor din arena istoriei, în anul 1307, s-a scris foarte puţin pe această temă, însă opiul a continuat să fie la mare căutare, iar exploratorii, de la Vasco da Gama, membru al Ordinului Cavalerilor lui Hristos, şi până la Columb şi Cabot primeau instrucţiuni precise să obţină elixirul magic.[1] Alchimistul medieval Paracelsus îl numea „piatra nemuririi".

In cursul călătoriilor sale în Oceanul Indian, Afonso de Albuquerque a ajuns să se acomodeze cu folosirea opiului şi i-a vorbit regelui portughez despre profitul care se putea obţine din cumpărarea şi revânzarea opiului, într-o scrisoare adresată regelui, care era şi Marele Maestru al Cavalerilor lui Hristos, Albuquerque scria următoarele: „Aş porunci să se planteze maci ... pe toate câmpurile din Portugalia."[2] A fost o lecţie pe care europenii nu au reuşit să o înveţe. Era mult mai simplu să cumpere opiu turcesc sau indian.

OPIUL AJUNGE ÎN AMERICA

Primii pelerini au înţeles care sunt avantajele folosirii acestui drog şi l-au luat cu ei în călătoria transatlantică spre America, în anul 1620. Numele dat de primii pelerini amestecului de opiu, vin, şofran, scorţişoară şi cuişoare era *laudanwn.* Pelerinii au adus cu ei un alt decoct pe bază de opiu, un calmant, în care drogul era amestecat cu lemn-dulce, miere, acid benzoic, camfor şi ulei de anason.

Dr. Benjamin Rush, unul din semnatarii Declaraţiei de Independenţă şi membru al Congresului Continental, era chirurgul şef al Armatei Continentale. El a contribuit enorm la folosirea medicamentelor şi a „terapiei eroice", care includea şi opiul. Această terapie este cea care ulterior a furnizat un nume pentru derivatul preferat al opiului, heroina. Rusii prescria opiu în tratarea holerei, în calmarea spasmelor intestinale şi ca parte a unei mixturi folosită la clisme.

Ca orice drog, opiul avea şi minusurile sale. Medicii curanţi care îl prescriau recomandau administrarea sa timp de patru zile sau chiar mai puţin, înţelegând perfect puterea seminţelor de mac. Dependenţa faţă de opiu depăşeşte obişnuinţa; opiul devine la fel de vital ca mâncarea şi apa, deoarece corpul celui care îl foloseşte trece printr-un proces de transformări chimice şi nu mai poate funcţiona corect în lipsa drogului.[3] Dacă o persoană adoptă un stil de viaţă sănătos şi foloseşte opiul corect, drogul poate deveni o parte din existenţa sa cotidiană; multe personalităţi mai mult sau mai puţin marcante au supravieţuit obiceiului de a lua droguri timp de decenii. Numai că, prin natura sa, consumul de opiu nu poate conduce la un stil de viaţă sănătos. Cei care sunt dependenţi de opiu trec printr-un proces de degradare fizică, ajungând să dezvolte tulburări gastrice şi circulatorii. Efectele asupra psihicului se manifestă sub forma pierderii totale a interesului faţă de propria persoană, faţă de igiena personală, faţă de toţi cei din jur, cu excepţia persoanei care furnizează drogul. Corpul creează senzaţia că se poate hrăni din propriile resurse, atrofiindu-se treptat din cauza lipsei de mâncare. De la hepatită şi afecţiuni hepatice, până la boli de piele şi afecţiuni respiratorii, corpul trece printr-o degradare progresivă gravă, comparabilă numai cu degradarea psihică. Emoţiile şi suferinţele psihice prin care trece zilnic o persoană dependentă de opiu sunt starea de letargie, pierderea memoriei şi iritabilitatea.

Grupul care la origine a comercializat opiu a trecut printr-o „perfecţionare" modernă, comercializând în zilele noastre morfină şi heroină, substanţe^ al căror efect fatal este instalarea dependenţei în câteva zile. în secolul al optsprezecelea şi al nouăsprezecelea, fumătorul de opiu începea o călătorie care îl ducea lent către deznodământ: moartea. Deşi efectele pe termen lung ale opiului erau bine cunoscute atunci, tot aşa cum sunt

cunoscute şi acum, cunoaşterea lor nu a generat încetarea practicilor comerciale. Opiul se vinde şi în zilele noastre.

COMERŢUL CU OPIU

Bazele activităţilor comerciale din coloniile americane au fost mărfurile şi articolele de consum pentru care s-a creat o cerere specială. Mărfurile pe care le comercializa Portugalia au fost sclavii negri. Articolul care a dus la înflorirea Spaniei şi la transformarea sa într-un imperiu a fost argintul. Olandezii aveau să deschidă drumul în comerţul cu mirodenii, creând acasă, în Europa, o nevoie presantă de piper şi de alte ierburi aromatice. Britania şi Franţa sunt cele care au descoperit articolele de consum la care se face referire sub numele de alimente de tip drog: zahăr, ceai, cafea şi băuturi alcoolice, cum ar fi romul. Colonizarea Americii nu a însemnat numai descoperirea unor teritorii noi unde să fie aruncate populaţii indezirabile din Europa; a mai însemnat şi obţinerea de profituri uriaşe.

Procesul prin care întreaga populaţie a Angliei a devenit dependentă de ceai a fost un lucru relativ simplu; păstrarea balanţei comerciale a fost, însă, un lucru întrucâtva mai complicat, în anul 1700, Compania Britanică a Indiilor Orientale importa douăzeci de mii de livre de ceai.* Şase ani mai târziu, această cifră înregistra o creştere procentuală cu 400 de puncte, ajungând la o sută de mii de livre. Către anul 1776, costurile la importul de ceai crescuseră atât de mult, încât era imposibil să ţină pasul cu preţul argintului. Când cifra a atins plafonul de şase milioane de lire sterline, era evident că, dacă nu se luau măsuri urgente, ceaiul avea să secătuiască Anglia de argint.

Până în secolul al optsprezecelea, consumul de droguri din lume nu era descris ca un flagel sau ca o molimă, însă englezii aveau să schimbe această percepţie. Chinezii descoperiseră plăcerea de a fuma opiu, la început în amestec cu tutunul adus de olandezi, apoi în stare pură. Compania Britanică a Indiilor Orientale a acaparat piaţa producătoare de opiu şi a vândut drogurile asiaticilor care râvneau la ele. In fiecare ţară din sud-estul Asiei în care era prezent într-un mod activ Imperiul Britanic, guvernul era constrâns să accepte opiul indian. Chinezii aveau cei mai mulţi bani de cheltuit, iar extravaganţa lor a

* O livră are 453,6 gr. (n.t.)

contribuit la răspândirea consumului de droguri. Plasarea opiului pe piaţă era o operaţiune extrem de costisitoare, însă clasa conducătoare din China era numeroasă şi foarte înstărită, ea asigurând clientela care îşi putea permite să cumpere şi să folosească acest drog în mod regulat. Compania Britanică a Indiilor Orientale găsise modalitatea de a corecta deficitul produs de comerţul cu ceai.

în prezent, ne complăcem să caracterizăm crimele care s-au petrecut în trecut printr-o propoziţie simplă: „aşa era pe atunci". Totuşi, negustorii britanici şi cei americani nu tratau lucrurile cu aceeaşi simplitate. „Ei ştiau exact ce fel de substanţă vând. Ştiau că este vorba de o otravă. Ştiau că produce dependenţă."[4]

în anul 1836, China a importat opiu în cantităţi atât de mari încât a transformat produsul în articolul de larg consum, generator al celui mai mare venit anual şi celor mai mari beneficii din lume. Opiul a adus averi fabuloase câtorva persoane, distrugând structura socială şi politică a Chinei. La acea dată, în afacere intraseră şi negustorii americani. Marea motivaţie, lăcomia, era la fel de puternică pentru cei cu.sânge albastru din Boston, cum fusese şi pentru englezi. Lăcomia este motivul pentru comerţul cu opiu s-a perpetuat până în zilele noastre şi

cel pentru care lumea occidentală, mai ales America şi Europa, trece printr-o adevărată epidemie a consumului de droguri. Ironia sorţii face ca fostele victime ale colonialismului american şi european să fie cele care exportă în prezent droguri foştilor lor stăpâni care îi colonizaseră.

Negustorii britanici şi americani care au participat activ la relaţiile comerciale cu China aveau, de cele mai multe ori, prea puţin de oferit din mărfurile pe care şi le doreau sau erau dispuşi chinezii să le cumpere. Chinezii aveau nevoie de argint şi de bumbac indian neprelucrat, iar America şi Europa avea nevoie de ceai. O excepţie de la această regulă a constituit-o ginsengul; ginsengul american, produs în Noua Anglie şi în regiunea Munţilor Apalaşi, era considerat de chinezi un afrodiziac. Numai că piaţa pentru ginseng era prea mică pentru a putea echilibra balanţa cererii de ceai în America, în acest caz, existau două soluţii. Prima era opiul. Chinezii erau consumatori de opiu de mai bine de o mie de ani, numai că în mod tradiţional, ei îl preparau în ceai. Asemenea multor altor

droguri naturale, opiul în amestec cu ceai nu avea aceleaşi efecte de slăbire a organismului, efecte care se instalau, însă, în cazul opiului fumat sau al consumului de produse derivate din opiu. In mod asemănător, obiceiul de a mesteca frunze de coca, pe care îl avea populaţia sud-americane din regiunea andină, provoca câteva efecte secundare, însă ele au fost infime prin comparaţie cu răul provocat de dependenţa variantei rafinate a plantei, cocaina, în ambele cazuri, prin procesul de rafinare a unei plante naturale, se obţinea o substanţă care provoacă dependenţă.

Europenii sunt cei care au inventat dependenţa de opiu. La scurt timp după ce au descoperit plăcerile pe care le oferea tutunul în coloniile lor din America, olandezii au introdus acest nou articol de consum în China. Este foarte probabil ca olandezii să fi introdus obiceiul de a fuma atât tutun, cât şi opiu. Ororile dependenţei de opiu au ajuns să fie curând binecunoscute chinezilor, în anul 1729, împăratul chinez Yung Cheng a interzis vânzarea şi consumul de opiu sub altă formă decât cea de medicament. Când Compania Britanică a Indiilor Orientale a preluat controlul politic asupra Bengalului şi Binarului, cele două regiuni producătoare de opiu ale Indiei, Compania şi-a extins masiv activităţile comerciale. Către anul 1767, Compania importa anual două mii de cufere, conţinând fiecare câte 170 de livre de opiu în stare pură.

Ca şi în cazul Americii, britanicii au instituit monopoluri comerciale. Conform legii, cultivatorii indieni erau obligaţi să vândă opiu numai Companiei Britanice a Indiilor Orientale, însă nici chiar dorinţa de profit a englezilor nu a putut face faţă edictului pe care l-a emis China, iar Compania s-a văzut obligată să nu mai vândă chinezilor, în schimb, Compania Britanică a Indiilor Orientale a devenit intermediarul care achiziţiona opiu de la producătorii indieni, pe care îl vindea apoi negustorilor de opiu englezi şi americani dispuşi să-şi asume riscul de a transporta pe corăbiile lor acest produs.

Iii anul 1799, împăratul chinez Kia King a interzis comercializarea opiului pe întregul teritoriu al ţării, făcând din acest comerţ o activitate ilegală. Această lege a servit creşterii profiturilor obţinute din vânzarea de opiu, deoarece atât preţul, cât şi consumul de opiu au crescut. Compania Britanică a Levantului, o altă afacere sindicalizată prin cartă să asigure

monopolul naţional, a cumpărat jumătate din recoltele de opiu din Turcia şi le-a adus în Europa, unde opiul a fost vândut ca medicament.

Vasele britanice şi americane au participat la această activitate comercială transportând mărfuri atrăgătoare pentru turci şi indieni, ca aramă, plumb şi lână. Ele transportau apoi opiul în China, unde mii de livre de drog umpleau cuferele chinezilor, în schimbul căruia transportau înapoi în Europa ceai, mirodenii şi produse exotice.

Un al doilea produs pe care şi-l doreau chinezii erau blănurile. Blănurile au fost pârghia

care i-a ajutat pe americani să ridice monopolul englez din comerţul cu China. Vasele comerciale ale lui John Jacob Astor s-au numărat printre primele care au navigat în zona de nord-est a Pacificului, unde vânau foci şi vidre pentru a-şi asigura recolta de blănuri. Deşi triburile băştinaşe se ocupaseră cu vânătoarea animalelor sălbatice de secole, în numai câţiva ani, noii vânători au împins în pragul dispariţiei populaţii întregi din aceste specii. La rândul său, această situaţie a făcut ca vânătoarea să devină o activitate mult mai scumpă.
Ca naţiune, America nu a sancţionat cumpărarea şi comercializarea de opiu, însă nici nu le-a interzis. Americanii care au participat la acest tip de comerţ nu făceau nimic ilegal din punctul de vedere al ţării lor. Cu toate acestea, ei încălcau legile Chinei, deoarece desfacerea opiului era ilegală în acea ţară. Asemenea britanicilor, americanii se puteau bizui pe ţara lor, invocând politica protecţionistă ori de câte ori China făcea o tentativă de a-şi impune legile. Atât Marea Britanie, cât şi Statele Unite au menţinut forţe navale în zona respectivă, cu scopul de a-şi proteja activităţile comerciale. China, care nu dispunea de forţe navale, era incapabilă să-şi impună legile în zona de coastă. Negustorii britanici şi americani au profitat de această stare de fapt, ocupând insule care aparţineau de continentul asiatic, unde au construit antrepozite. Fiindcă nu dispunea de vase de război şi nici de pază de coastă, China nu se putea apropia de insule. Pentru a preveni eventualitatea, puţin probabilă, că un mandarin chinez ar fi inspectat corăbiile, trimis oficial în calitate de vameş, opiul era depozitat la bordul unor hambare plutitoare - adică corăbii care nu făceau curse regulate, ci pluteau, pur şi simplu, în largul coastei insulelor

ocupate. Din aceste depozite plutitoare cumpărau negustorii chinezi opiul, pe care îl treceau ilegal în provincia Canton sau în interiorul Chinei.
Remarcabil este faptul că guvernul britanic a interzis comerţul cu opiu, dar prohibiţia a fost ignorată, deoarece Compania Britanică a Indiilor Orientale, căreia acelaşi guvern îi oferise monopolul comercial printr-o cartă, a scos profituri însemnate de pe urma acestor activităţi. Partenerii de afaceri în această companie făceau parte din elita unei naţiuni care putea, pur şi simplu, să scoată competiţia în afara legii şi să nesocotească legile ţării ai cărei cetăţeni erau. Henry Dundas, viconte de Melville, era unul din şefii politici din Scoţia, iar telul său numărul unu era să-i îmbogăţească pe aristocraţi. In Scoţia, el a restaurat moşiile nobililor, în Regatul Unit a pus bazele controlului scoţian asupra Companiei Britanice a Indiilor Orientale, care nu avusese nici un director scoţian înainte de secolul al optsprezecelea. Dundas a îndeplinit funcţia de preşedinte al comitetului director al Companiei în perioada cuprinsă între anii 1793 şi 1801. în afara Insulelor Britanice, el s-a intersectat cu afacerile Companiei de pe un teritoriu vast care se întindea din America şi până în Asia. Dundas este cel care a elaborat planul detaliat de afacere cu opiu în China, iar, în anul 1809, a fost ales preşedintele Comitetului de Control pentru India. A împânzit sub-continentul indian cu prieteni, toţi scoţieni care administrau treburile din această ţară considerată a fi giuvaerul Coroanei britanice. Legile din China nu au putut fi schimbate, dar au fost eludate, iar restricţiile, ocolite, ceea ce a făcut ca aceleaşi legi să devină inutile. Cumetrii lui Dundas foloseau „corăbii naţionale" pentru transporturile de opiu aduse din India Britanică, care erau însoţite şi apărate de corăbiile Companiei Britanice a Indiilor Orientale. Compania cumpăra ceai cu beneficiile obţinute de pe urma vânzărilor de opiu. Compania le-a permis americanilor să pătrundă pe această piaţă, bancherii britanici susţinându-i financiar pentru a-şi organiza călătoriile comerciale.
Familia Dundas era adânc împlântată în masonerie, iar tradiţia s-a perpetuat mult timp după aceea. Thomas Dundas, cel de-al doilea baron de Zetland, a devenit Mare Maestru în anul 1844 şi şi-a menţinut această poziţie până în anul 1870. Clanul Dundas a transportat masoneria până în Hong Kong, iar

prima lojă din acest oraş, care a fost recunoscută printr-o cartă, a primit numele unei loji din Anglia: Loja Zetland Nr. 525.

BARONI ŞI BARONI AI OPIULUI

în aceeaşi perioadă în care îşi apăra drepturile de a distribui opiu în China, Anglia se vedea nevoită să restrângă afacerea cu opiu la ea acasă. Guvernul a început să ţină o evidenţă a caselor de produse farmaceutice, prin^ intermediul cărora se răspândea folosirea opiului în Europa, în două rânduri a pornit Anglia război, cu scopul de a proteja comerţul ilicit condus de elita ţării; profitul de 1000 de procente era un argument suficient de convingător pentru guvernul dispus să facă toate diligentele pentru a proteja un comerţ ilicit. In secolul al nouăsprezecelea, baronii drogului din Britania erau cei din neamurile Jardine, Matheson şi Sutherland - cu toţii scoţieni, introduşi în arena mondială a prosperităţii prin eforturile depuse personal de Dundas. Aceste familii au edificat dinastii, care continuă să deţină şi astăzi puterea, în timp ce milioane de chinezi au devenit dependenţi de droguri.[5]

Primele familii cărora li se datorează începuturile comerţului cu opiu au stabilit mici parteneriate de afaceri. William Jardine şi James Matheson s-au asociat când erau încă foarte tineri, în jurul vârstei de douăzeci de ani, şi au constituit firma de comercializare a opiului Jardine şi Matheson. Opiul era principalul obiect de activitate al firmei lor, iar ei publicau cu regularitate nişte buletine intitulate *Opium Circulars,* în care ofereau informaţii referitoare la pieţele de opiu şi la preţurile opiului, practicate pe diverse pieţe. Un britanic postat în Orientul îndepărtat putea lua orice ziar, la întâmplare, de oriunde din regiunea cuprinsă între Patna si Singapore, dacă voia să se informeze asupra evoluţiei Ja zi a preţurilor opiului, pe pieţele din Bengal şi până la Patna. în acest mod, Britania putea pretinde că a aderat la şi că respectă politica Chinei, în timp ce Jardine şi Matheson subtilizaseră afacerile Companiei Britanice a Indiilor Orientale, devenind cea mai puternică firmă comercială din întregul imperiu. Ei erau, însă, perfect conştienţi de ravagiile pe care le produsese în China dependenţa de droguri. David Matheson, asociat tânăr şi asigurat cu o avere practic nelimitată de la o vârstă foarte fragedă, a preferat să demisioneze decât să profite de pe urma comerţului cu droguri.

Succesul timpuriu al firmei Jardine şi Matheson a fost asigurat de colaborarea strânsă cu Compania Britanică a Indiilor Orientale. Compania Britanică a Indiilor Orientale deţinea monopolul activităţilor comerciale cu ceai, care a fost o afacere legală până în anul 1833. Când Anglia a acceptat să înceteze transporturile de opiu, Jardine şi Matheson - firma avea sediul în Hong Kong - au furnizat fisura prin care s-a strecurat drogul. Compania Britanică a Indiilor Orientale a primit ceai, numai că vasele britanice nu transportau efectiv opiu. Cu toate acestea, drogul ambalat continua să poarte sigiliul Companiei, ca garanţie a calităţii.

Firma Jardine şi Matheson era controiată de familie şi de filiera masonică şi, asemenea omologilor lor americani, se foloseau de numele lor ca de o marcă. James Matheson, co-fondator al firmei Jardine si Matheson, avea un nepot de frate, pe Hugh, care avea să investească în minerit profitul obţinut de pe urma comerţului cu opiu. Hugh Matheson a înfiinţat Compania Rio Ţinto Zinc, care continuă să funcţioneze şi în zilele noastre. Alianţele pe care le-a încheiat cu bancherii cei mai importanţi din epocă, Schroeder şi Barings, i-au oferit posibilitatea de a se extinde la nivel global.

Familia Barings, care avea să înfiinţeze mult mai târziu rutele peninsulare şi orientale ale vaselor cu aburi, era deja recunoscută ca o forţă comercială pe plan internaţional, când a început să finanţeze comerţul cu opiu. Familia din ramura maternă a lui James Matheson, clanul MacKay, care deţinea şi titlul de baron de Inchcape, a controlat până nu demult Comitetul director al liniilor de vase cu aburi, înainte ca vasele cu aburi să devină

preferatele comercianţilor, opiul era transportat la bordul clipperelor, nişte vase cu pânze, de mare viteză, destinate călătoriilor pe distanţe lungi. Două dintre primele clippere destinate transportului de opiu au fost *Alexander Baring* şi *Falcon.* Banca familiei Barings a finanţat numeroase companii americane şi diversele lor afaceri, printre alţii pe Bingham şi pe Stephen Girard. Ca şi Astor, Girard a fost unul dintre pionierii comerţului cu opiu în China, însă el avea să fie curând eclipsat de negustorii din Noua Anglie.
Britanicii au avut întâietate şi au condus incontestabil în toate operaţiunile de importare a opiului de către China, încât,

curând, au intrat în vizorul Chinei, devenind ţinta activităţii lor legislative, şi nu numai. Astfel se explică de ce britanicii au permis americanilor să pătrundă pe piaţa de opiu şi, mai ales, de ce i-au finanţat atât de susţinut, în acest mod, se cheamă că Anglia nu încălca legea prohibiţiei pe care o impusese China, iar britanicii care acordau împrumuturi şi constructorii de vase britanici scoteau bani frumoşi de pe urma investiţiilor făcute în vasele americanilor.
PROFITUL OBŢINUT DIN COMERŢUL CU CHINA
Familiile britanice scoseseră beneficii timp de un secol de urma comerţului cu opiu, însă americanii au prins din zbor şi au recuperat rapid timpul pierdut. Spre mâhnirea britanicilor, americanii au mers în Turcia să cumpere opiu de calitate inferioară, care concura cu varietăţile de opiu de calitate superioară, pe care le cultivau britanicii în India. Americanii s-au dovedit fi mai bine pregătiţi, mai dotaţi şi mai abili în activităţile de contrabandă, iar comerţul cu opiu i-a îmbogăţit.
O carte apărută recent, intituiată „Cei mai bogaţi 100.", a creat un clasament al americanilor după avere şi după ponderea pe care o deţine acea avere în produsul intern brut. John Jacob Astor, născut în anul 1763, s-a clasat pe locul al treilea; Stephen Girard, născut în anul 1750, venea pe locul al patrulea; Elias Hasket Berby, născut în anul 1739, este pe locul 38; contrabandistul John Hancock, născut în anul 1737, ocupă locul 54; iar cel nu mai puţin cunoscut care este Thomas Handasyd Perkins, născut în anul 1764, ocupă locul 78.[6] Deşi comercianţii de opiu Astor şi Girard sunt plasaţi pe o poziţie superioară, totuşi, Thomas Handasyd Perkins este mult mai important decât aceştia, fiindcă a marcat puncte importante pentru participarea noii aristocraţii americane în domeniul comerţului cu opiu.
CASA PE CARE A CONSTRUIT-O PERKINS
Lui Thomas Perkins trebuie să i se recunoască meritul de a fi fost unul dintre primii şi cei mai de frunte dealeri de opiu din America, ca şi unul dintre cei mai mari contrabandişti de

droguri din istoria omenirii. Averea sa uluitoare îl plasează chiar şi înaintea miliardarilor din industria informatică a anilor 1990, dacă păstrăm paritatea dolarului. Averea a făcut din Perkins un bărbat extrem de influent în viaţa politică americană şi forţa care a susţinut din umbră casta închisă a brahmanilor din Boston. Conform unor rapoarte vechi, primele familii din Boston proveneau din Salem, ceea ce înseamnă că făcuseră avere din transporturi comerciale. Ceea ce nu se înţelege adeseori este că aceste prime familii şi-au început afacerile, toate, în comerţul cu opiu. Familiile Appleton, Cabot, Endicott, Hooper, Higginson, Jackson, Lowell, Lawrence, Philipse şi Saltonstall au făcut bani pentru că fie erau înrudite cu Thomas Perkins, fie se ţineau de pulpana hainei acestui prinţ mercantil.
Nu numai că aceste familii au fost producătoare de mari bogăţii, însă ulterior, ele au creat industrii care au supravieţuit şi au prosperat multe decenii după aceea. Una dintre aceste industrii noi au fost asigurările. Neamul Perkins înţelegea importanţa diluării riscului;

adeseori, încărcăturile erau parţial finanţate de primele familii din Noua Anglie, care doreau să-şi primească partea din afacerile cele mai lucrative din regiune, şi care erau parţial acoperite de asigurare.
Asigurările navale sunt considerate a fi strămoşul formelor moderne de asigurare din America. Sistemul a fost iniţiat în Noua Anglie prin asigurarea mărfurilor, de la bunuri de larg consum şi până la sclavi şi opiu, încărcate pe vasele comerciale de transport. Connecticut este patria câtorva dintre primele companii de asigurări din America. Multe dintre ele au supravieţuit intacte, altele au fost înghiţite de companii mult mai mari, deşi puţine dintre ele ştiu că fundamentul lor au fost asigurările încheiate de comercianţii de sclavi şi de droguri la începutul secolului al nouăsprezecelea.
Născut în anul 1764, Thomas Perkins a hotărât de tânăr că Harvardul nu era locul în care putea face avere. In schimb, a deprins tainele meseriei de negustor de la proprietarii de corăbii care făceau negoţ pe mare şi de la fratele său mai mare, James, care era instalat în zona Santo Domingo - Noua Anglie a triunghiului comercial. Thomas s-a căsătorit cu Sarah Elliot, alj cărei tată era negustor britanic de tutun, şi prin intermediul noilor sale relaţii de rudenie şi-a făcut debutul în afaceri pe una din corăbiile lui Elias Derby.

Derby era cel mai important negustor pe care îl avea oraşul Salem, iar afacerea transportului maritim de mărfuri a făcut din el un om putred de bogat. Chiar şi astăzi, se consideră că el a fost primul milionar din America şi un deschizător de drumuri în domeniul relaţiilor comerciale la nivel global. Tatăl lui Derby pusese bazele afacerii de familie cu importurile de zahăr din Indiile de Vest. Deoarece, conform actelor legislative britanice restrictive din epocă, acest tip de activitate comercială a devenit ilegală, Derby şi-a luat revanşa în timpul Revoluţiei americane, atacând şi prădând vasele comerciale britanice, în cea mai bună tradiţie de corsar liber întreprinzător. Dacă mulţi şi-au aflat sfârşitul în cursul unor acţiuni riscante de acest gen, Derby şi-a găsit prosperitatea. In perioada imediat următoare războiului, corăbiile sale comerciale au navigat în jurul globului, iar unul din vasele sale, *Grand Turk,* a fost primul vas comercial care plecase din Noua Anglie pentru a ancora în portul chinez Canton, şi anume în anul 1785. Thomas Perkins a participat la această călătorie în calitate de supraveghetor al încărcăturii comerciale, adică persoana responsabilă pentru tranzacţionarea afacerii vasului, în timp la comanda corăbiei era căpitanul James Magee, înrudit cu soţia lui Derby.
Sarcina lui Perkins era de a negocia şi obţine cel mai bun preţ pe încărcătura pe care o transportase la bord. El încasa valoarea mărfurilor vândute, în orice formă, şi investea suma respectivă în alte mărfuri pe care urma să le transporte înapoi acasă. Comerţul nu se făcea întotdeauna în linie directă, tocmai de aceea sarcina supraveghetorului era cu atât mai importantă. Adeseori, supraveghetorul putea primi instrucţiuni să cumpere şi să vândă prin orice metode le considera necesare, cu scopul de a asigura profit pentru patronului său. Pe corăbiile care transportau sclavi, căpitanul şi supraveghetorul unelteau pentru a abandona o parte din echipaj cu scopul de a creşte cota de profit a celor care rămâneau la bord.
Familia Perkins nu avea frământări legate de aspectul etic al afacerii - sau, mai precis, de lipsa de moralitate - fiindcă înainte făcuse comerţ cu sclavi şi cu zahăr în Santo Domingo. în anul 1792, în această insulă a izbucnit o insurecţie a sclavilor, care l-a împins la faliment pe Perkins, astfel încât, James şi Thomas au format un nou parteneriat ca J. şi T.H. Perkins. După numai o singură călătorie comercială, firma s-a îmbogăţit,

iar numeroasele voiajuri ulterioare ale corăbiilor lui Perkins au făcut din Thomas un om bogat şi puternic.
Pentru echipajul angajat la bordul vaselor comerciale ale lui Perkins, viaţa nu era la fel de plăcută şi profitabilă. In anul 1814, Charles Tyng era un puşti de treisprezece ani care fugise de la şcoală. Colonelul Thomas Perkins, care căpătase acest grad în urma serviciilor

sale în miliţia coloniei Massachusetts, l-a luat pe băiat la bordul uneia din corăbiile sale, care avea destinaţia China. Fratele lui Thomas se căsătorise cu mătuşa băiatului. Dacă adolescentul înalt de un metru cincizeci se aşteptase să obţină numai avantaje de pe urma înrudirii cu bogatul proprietar de corăbii, curând avea să descopere că adevărul trebuia căutat în altă parte. Unchiul său, John Higginson, era supraveghetorul angajat pe acea corabie, iar primele cuvinte pe care le-a auzit băiatul din gura lui au fost instrucţiunile clare şi precise pe care i le-a transmis tâmplarului să îl bată pe băiat. Tyng era bătut zilnic şi sistematic, pentru abateri mărunte, fiindcă nu ştia să se orienteze pe vas, sau spre amuzamentul tuturor celor cu funcţii mai mari. Drept pedeapsă, a fost aruncat în cuşca pentru porci. Lui Tyng nu i s-a dat voie să poarte îmbrăcăminte adecvată pentru traversarea din zona Capului Horn şi a fost dat pe mâna a trei femei obeze, soţiile unui rege hawaiian, ca obiect de satisfacere a plăcerilor lor sexuale. Charles Tyng a supravieţuit scurtei sale experienţe în slujba unchiului său şi, după ce a fost păcălit în două rânduri de acesta, a renunţat la patronii săi. în memoriile sale, Tyng ne-a transmis câteva însemnări referitoare la comerţul cu opiu şi la rolul pe care l-a jucat Perkins în această afacere.[7]
Ceilalţi marinari aflaţi la bordul corăbiei lui Perkins au dus-o mai bine, numai că, nefiind suficiente provizii la bord, oamenii au rămas fără mâncare pe mare, înainte ca vasul să ajungă la Canton. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi pe drumul de întoarcere, în momentul în care s-au stabilit în Noua Anglie, proprietarii vasului dispuneau de o avere de patru sute de mii de dolari obţinută în urma eforturilor lor - sau a lipsei lor de efort.
Deşi, în prezent, memoriile şi monografiile primelor familii din Noua Anglie, ca şi muzeele dedicate acestor clanuri, încearcă să ascundă rolul pe care l-au jucat opiul şi sclavii negri în edificarea averilor din Noua Anglie, implicarea acestor clanuri în comerţul cu opiu şi cu sclavi este neîndoielnică. Proprietarii

de corăbii comerciale obţineau profituri mari de pe urma transportului de tutun şi de bumbac către Rotterdam şi Londra, însă averile adevărate au fost create ca urmare a comerţului cu opiu către China si a importului de ceai din China. Soţiile notabilităţilor din Salem dezvoltaseră o adevărată pasiune pentru mobilierul chinezesc lăcuit şi pentru rochiile din mătase aduse din Orient, încât, la recepţia ocazionată de deschiderea Centrului Marinei din Indiile de Vest, ţinuta la ordinea zilei au fost rochiile în stil oriental. Contrabanda cu opiu oferea o recompensă substanţială, iar T.H. Perkins şi buricul pământului Joseph Russell au devenit negustori extrem de marcanţi în urma afacerii de transport a mărfurilor pe mare. Averea lor le-a dat putere şi accesul către guvernare. Perkins şi Russell au plecat în Franţa unde şi-au continuat afacerile, acţionând în numele ţării lor, în perioada administraţiei Monroe. în cursul războiului din 1812, Russell a fost numit în diplomaţia Statelor Unite ca *charge d'affaires"* pe lângă curtea de la Saint James.
Perkin a fost unul dintre membrii cei mai importanţi ai partidului federalist şi ales în Senat de opt ori. De asemenea, el a fost preşedintele filialei din Boston a Băncii Statelor Unite (succesorul său în această funcţie a fost un Cabot). Perkins a făcut bani din comerţul cu opiu înainte ca afacerea cu droguri să ducă la războiul declarat din China şi a investit profiturile astfel obţinute în joagăre de cherestea, mori, manufacturi textile şi în afacerea liniilor feroviare - inclusiv căile ferate de pe ruta Boston - Lowell, Boston — Providence şi altele care înaintau spre teritoriile aflate la vest. Cu toate afacerile sale puse la un loc, Perkins avea să fie în scurt timp considerat drept cel mai bogat om din Noua Anglie. Multe din averile de familie din Noua Anglie s-au format o dată cu investiţiile în afacerile pe care le desfăşura Perkins în China. Ca orice stâlp al societăţii din care făcea parte, Perkins a făcut exact ceea ce au făcut mulţi negustori de sclavi, contrabandişti de opiu şi baroni sau magnaţi ai tâlharilor: a devenit filantrop. Printre operele sale de binefacere se numără Institutul Perkins pentru nevăzători şi

Spitalul General din Massachusetts.[8]
După ce şi-a dedicat întreaga carieră afacerilor din Europa si intereselor de afaceri din Noua Anglie, Thomas Perkins a predat mai departe rudelor sale ştafeta responsabilităţilor cotidiene legate de traficul cu opiu. Urmaşii săi au stabilit
" însărcinat cu afaceri, Ib. franc. (n.t.)

legături importante de afaceri prin intermediul căsătoriei cu cei din familiile Cabot, Gardiner, Higginson, Forbes şi Cushing.

MOŞTENIREA CUSHING

Dacă, în acea epocă, stabilirea relaţiilor de afaceri sau de rudenie cu Perkins însemna începutul unei averi, aceleaşi legături au pus bazele câtorva cariere politice remarcabile. Una dintre cele mai puternice familii de politicieni, care întreţinea relaţii strânse cu clanul Perkins, era familia Cushing.
Curând după sosirea sa în China, familia Cushing, originară din Boston, a primit însărcinarea de a se ocupa de afacerile familiei Perkins. încă în secolul al optsprezecelea, Thomas Cushing era recunoscut ca un negustor foarte dinamic. Ca afacerist, Cushing strângea uneori informaţii despre membrii Partidului Tory, numai că nu era dispus să le pună şi la dispoziţia altora. Era împotriva Revoluţiei, temându-se că războiul i-ar putea afecta afacerea de transport maritim de mărfuri. Şi-a depăşit totuşi temerile şi reticenţa când şi-a dat seama că s-ar putea îmbogăţi făcând speculă cu provizii şi furnituri pentru armată, adică încărcându-i la piată atât pe americani, cât şi pe francezi. Aceste practici de extragere a unor profituri excesive au fost adoptate şi de Otis şi Gerry, ba chiar şi de negustori de mai mică anvergură, care nu considerau că ar fi fost imoral să încarce facturile emise către armată.
Dintre toţi nepoţii lui Thomas Cushing, de altfel, toţi cadre active în afacerile sale, şef peste toţi era John Perkins Cushing, care şi-a început cariera ca director al unei *hong* americane, adică casă pentru comerţ exterior, din Canton. Mama lui John Cushing era Anna Perkins, iar puternicele relaţiile sale de rudenie i-au permis fiului să pătrundă în sferele bogăţiei accesibile doar câtorva. După moartea prematură a mamei sale, tânărul Cushing a fost crescut de T.H.Perkins.
John Cushing şi-a început cariera la biroul comercial din America al lui Perkins, apoi, la vârsta de şaptesprezece ani, a fost trimis la Canton pentru a-şi desăvârşi educaţia. Un an mai târziu, era şeful filialei din Canton, epicentrul maşinii de scos profit a lui Perkins. Cushing s-a împrietenit încă de la început cu unul dintre cei mai puternici negustori din China, Houqua, care era şi şeful Cohong, comunitatea negustorilor chinezi.

Prietenia lui Huoqua era vitală pentru un comerciant străin, încât, în scurt timp, Cushing avea să fie considerat cel mai influent american din Canton.
Cushing şi-a petrecut douăzeci şi cinci de ani la Canton unde şi-a sporit averea personală cumpărând corăbii sau cumpărând participare la transporturile altor corăbii, în anul 1830, s-a retras din activitatea sa comercială din China şi şi-a vândut partea de acţiuni. A revenit în Noua Anglie, s-a însurat cu Louisa Gardiner şi a construit pentru noua sa familie reşedinţe în diverse oraşe sau conace la ţară. Totuşi, el nu s-a retras niciodată complet din afaceri, continuând să investească în călătoriile comerciale în China ale altor afacerişti. Averea de familie a lui Cushing s-a întemeiat exclusiv pe traficul de droguri în China, iar urmaşii săi au făcut totul ca afacerea să meargă înainte.
Caleb Cushing a fost moştenitorul real şi evident al acestui imperiu. Absolvent al Universităţii Harvard, la vârsta de şaptesprezece ani Caleb Cushing devine avocat şi reprezintă, în această calitate, interesele familiei. S-a afiliat şi la masonerie, devenind mason de gradul treizeci şi trei.
Cariera politică a lui Caleb Cushing a început la Casa Reprezentanţilor, iar, după moartea

suspectă a lui William Henry Harrison din anul 1843, Cushing a fost trimis în China de noul preşedinte, Tyler, în calitate de înalt Comisar al Statelor Unite. In China, Cushing s-a preocupat mai mult să reprezinte interesele familiei Perkins-Cushing în activităţile de contrabandă cu opiu, decât interesele ţării care îl trimisese acolo, învinsă de Marina britanică în război, China nu avea abilitatea şi nici forţa să contracareze ameninţarea pe care o reprezenta Cushing. Ţara de adopţie a garantat vaselor americane dreptul de a folosi cinci porturi.
Cushing a continuat promovând războiul împotriva Mexicului, a uneltit cu secesioniştii şi a conspirat împotriva lui Zachary Taylor. în urma morţii lui Taylor, Cushing a fost ridicat în funcţia de procuror general al Statelor Unite.

FAMILIA STURGIS

în aceeaşi perioadă în care John Perkins Cushing îşi începea cariera în comerţul cu opiu, un alt membru al neamului

Perkins cunoştea succesul în afaceri. Clanul Sturgis se număra printre primele familii care se aşezaseră în Massachusetts, erijându-se în urmaşi ai lui Edward Sturgis care se stabilise în colonii în anul 1630. Cei din familia Sturgis fuseseră la început fermieri, însă căsătoria lui Russell Sturgis cu Elizabeth Perkins, sora lui Thomas, a asigurat reuşita şi averea familiei Sturgis în domeniul transportului maritim de mărfuri. Thomas Perkins şi Russell Sturgis aveau să investească împreună în corabia *Hope*,* cu care Sturgis a plecat spre China.
între timp, unul din fiii lui Russell, James Perkins Sturgis, a fost trimis pe Insula Lintin, din apropiere de Hong Kong, pentru a se ocupa de organizarea tuturor facilităţilor de depozitare pentru negustorii de opiu. Cum importul de opiu în China era o activitate interzisă prin lege, Lintin a servit drept ceea ce s-ar putea numi astăzi o casă de preluare - un terminal imens pentru toate corăbiile care transportau opiu.
Pe măsură ce familia Sturgis a acumulat averi tot mai mari, Nathaniel Russell Sturgis a făcut echipă cu George Robert Russell, fondatorul companiei Russell and Co., cea mai importantă firmă implicată în traficul de opiu a anilor 1830. Un Russell Sturgis era la conducerea Băncii Barings, aceeaşi care finanţa comerţul cu opiu. Dar şi femeile din clanul Sturgis şi-au adus o contribuţie însemnată la prosperitatea familiei. Elizabeth Perkins Sturgis s-a căsătorit cu Henry Grew, iar fiica lor, Jane, s-a măritat cu unicul fiu al lui J.P.Morgan, John Pierpont Morgan.

RUSSELL AND CO.

Când comerţul cu China a explodat în anii 1830, cea mai importantă familie implicată în transportul de mărfuri era cea a lui Samuel Russell. Intrat în comerţul cu opiu ceva mai târziu, Samuel Russell a fondat Rusell and Co abia în anul 1823. El dirija rutele comerciale ale vaselor sale către Smirna, din Turcia, de unde cumpăra opiu, pe care îl transporta, la bordul aceloraşi corăbii, până în China. Compania s-a dezvoltat deoarece el a ştiut să angajeze oamenii potriviţi şi să cumpere toate stocurile, lăsându-i pe concurenţi fără marfă.

Speranţa, Ib. engl. (n.t.)

Şeful operaţiunilor lui Russell la Canton era Warren Delano Jr., bunicul viitorului preşedinte Franklin Roosevelt. Printre partenerii de afaceri ai lui Russell, care au contribuit cu fonduri substanţiale la montarea întregii afaceri de peste ocean, se numărau John Cleve Green, cel care a finanţat Princeton-ul, şi Abiel Abbott Low, cel care a finanţat construcţia Universităţii Columbia din New York.[10]
Familia Russell exercita o influenţă uriaşă la Yale, iar asocierea lor continuă până în prezent. Iniţial, Yale se numea Şcoala Colegială. La începutul perioadei de colonizare, Elihu Yale a funcţionat ca angajat al Companiei Britanice a Indiilor Orientale. A făcut avere cât timp a lucrat pentru Companie şi a devenit guvernator de Madras în India, în

anul 1687. Mai târziu, Yale a donat o parte însemnată din averea sa Şcolii Colegiale, iar Cotton Mather a redenumit Colegiul în anul 1718, în onoarea lui Yale.
Joseph Coolidge a fost un alt investitor în afacerile lui Russell, tot aşa cum procedaseră şi membrii altor familii, printre care Perkins, Sturgis şi Forbes. Perkins şi Russell s-au unit în scurt timp printr-o fuziune. Fiul lui Coolidge a organizat United Fruit, care menţinea strâns unite interesele coloniale ale multor familii influente din Noua Anglie. Nepotul său, Archibald C.
Coolidge, a fost fondatorul Consiliului pentru Afaceri Străine.
n
La Yale, vărul lui Samuel Russell, William Huntington Russell, a înfiinţat un trust, din care s-a creat o organizaţie unică la care nu se puteau afilia decât membrii familiilor elitei. A fost intituiată „Craniul şi oasele". Co-fondator alături de Russell a fost Alfonso Taft. Craniul şi oasele, sau Loja întunecată, este un ordin foarte secret care nu admite decât cincisprezece membri în fiecare an. Dintre familiile proeminente care au făcut parte din această organizaţie se numără Harriman, Bush, Kerry, Taft, Whitney, Bundy, Weyerhaeuser, Pinchot, Goodyear, Sloane, Stimson, Phelpse, Pillsbury, Kellogg, Vanderbilt si Lovett.
In timp ce imperiul construit de Russell, care se întemeia pe transportul de opiu, devenea unul dintre cele mai importante şi mai extinse, încă o familie din Noua Anglie era angrenată în acest comerţ, în cadrul căruia a jucat un rol extrem de important.

CLANUL FORBES

După plecarea din China a familiei Cushing, operaţiunile au fost preluate de familia Forbes. Familia Forbes nu a fost prima în comerţul de opiu cu China, însă ea a reuşit să ducă contrabanda cu opiu pe cele mai înalte culmi ale profitabilităţii, lăsând o moştenire care s-a transmis până în epoca modernă.
Rădăcinile familiei Forbes se regăsesc în trecutul îndepărtat al Scoţiei, unde clanul Forbes se pare că a trăit cel puţin din secolul al treisprezecelea. Şir Alexander Forbes, primul lord Forbes, a fost împroprietărit cu moşii în anul 1423, şi a devenit membru al Parlamentului în anul 1445. îndeletnicirea predilectă a epocii, războiul necontenit atât din Scoţia, cât şi din Anglia, împrumuta un caracter precar loialităţii faţă de rege. Cu mult înaintea valului masiv de imigraţie scoţiană, după Culloden, în anul 1745, membrii clanului Forbes, care erau protestanţi - prin urmare, nu simpatizanţi iacobiţi - se stabiliseră deja în Massachusetts şi stabiliseră relaţii de rudenie cu câteva dintre familiile care aveau să devină „aristocraţia" americană. Ca şi în cazul familiei Gardiner şi al altor negustori care au desfăşurat afaceri ilicite, averea acumuiată de clanul Forbes din comerţul cu opiu a fost investită în terenuri şi în industrie. John şi Robert Forbes sunt cei care aveau să deschidă calea către imensa avere a familiei.
John Murray Forbes (1813 - 1898), fiul lui Ralph Bennet Forbes şi al lui Margaret Perkins Forbes, şi-a început cariera în afaceri la vârsta de cincisprezece ani, lucrând pentru casa de comerţ din Boston a unchilor săi James şi Thomas Perkins. John Forbes a primit curând permisiunea de a pleca la Canton pentru a reprezenta sindicatul Perkins, unde a rămas şapte ani. In anul 1837, la vârsta de douăzeci şi patru de ani, Forbes a revenit de la Canton atât de bogat, încât a reuşit să finanţeze din resurse proprii construcţia câtorva linii de cale ferată, printre altele şi Michigan Central Railroad, pe care o cumpărase în stadiu incipient şi pe care a extins-o până la Lacul Michigan şi până la Chicago.
Forbes a devenit promotorul unor acţiuni importante, situându-se în fruntea unui grup de capitalişti care au reuşit să strângă milioane pentru achiziţii de companii. Mulţi investiseră

înainte alături de Forbes în comerţul cu China şi îi rămăseseră recunoscători, îndatoraţi şi devotaţi pentru averile pe care reuşiseră să le acumuleze prin rapt. Forbes a continuat să extindă serviciile oferite de Liniile Centrale Michigan spre Detroit şi până în Canada, în acelaşi timp investind în construcţia unora noi, inclusiv Căile Ferate Hannibal şi Saint Joseph din Missouri si Căile Ferate din Chicago, Burlington şi Quincy, al căror preşedinte era.

INSULA NAUSHON

însuşindu-şi lecţia servită de Gardiner, John Forbes a cumpărat o insulă de pe care îşi propunea să-şi conducă afacerile, izolat de ochii curioşi şi invidioşi ai vecinilor. Asemenea Insulei Gardiner, Insula Naushon, afiată la sud de regiunea Woods Hole din Cape Cod, a servit drept protectorat pentru contrabandişti atâta timp cât Massachusetts a fost o colonie. Plaja şerpuită, acoperită de nisipuri, cu nenumărate meandre, izoiată de zona activă a porturilor de pe coasta Noii Anglii, oferea protecţie sigură multor negustori care încălcau legea.

Insula aparţinuse la început uneia dintre cele mai importante familii a elitei din Massachusetts, familia Winthrop. Despre aceştia există sumare mărturii că ar fi fost implicaţi în activităţi comerciale. John Winthrop, conducătorul unei comunităţi formate din şapte sute de puritani, a fost primul din familia sa care a venit în America. Concepţia lui John Winthrop despre religie este că religia era ceva ce trebuia impus asupra celorlalţi. Forma talibanică a islamismului este o comparaţie potrivită pentru a reda viziunea pe care o avea John Winthrop despre religie. Puritanii considerau ca păcate capitale faptul de a nu merge la biserică, a dansa, a cânta şi a sărbători Crăciunul; în mod similar, talibanii consideră drept crimă faptul de a lipsi de la slujbe, a dansa, a cânta şi a sărbători (prin opoziţie cu a asista) la zilele de sărbătoare ale Islamului. Ambele grupări fundamentaliste îşi pedepseau confraţii supunându-i la torturi şi la umilinţe.

în calitate de guvernator al coloniei din Golful Massachusetts, Winthrop se opunea ferm democraţiei, considerând că mica sa colonie trebuia condusă de o mână de lideri evlaviosi. Faptul că fugise din ţara sa din cauza

persecuţiilor religioase nu părea să aibă nici o semnificaţie pentru Winthrop, care nu ezita să îi persecute la rândul său pe alţii, iar în primul incident de persecuţie religioasă din America, el avea să o alunge pe Anne Hutchinson din colonia sa. Asemenea tip de elitism era prevalent în modul de gândire al conducătorilor din Massachusetts până la - şi mult după - Revoluţia americană.

Cea de-a doua familie care a deţinut insula a fost familia Bowditch. Ea nu avea să se bucure niciodată de puterea pe care o avusese Winthrop, şi nici de bogăţia celor din neamul Forbes, însă cei din familia Bowditch erau navigatori harnici şi întreprinzători, iar familia reuşise să stabilească relaţii de înrudire cu cei de sânge albastru din Massachusetts. William Bowditch a sosit în America în secolul al şaptesprezecelea când familia începuse să-şi câştige traiul pe mare. Habakkuk Bowditch, unul dintre fiii primului colonist, şi-a început cariera de navigator la jumătatea secolului al optsprezecelea, a pierdut pe mare două corăbii şi doi fii şi se lansase în comerţul cu cupru când cel de-al treilea fiu al său, Nathaniel, a atins gloria durabilă. Născut în anul 1773, la Salem, lui Nathaniel îi plăceau matematicile mai mult decât orice altceva, iar talentul său avea să dea un impuls statului social al familiei sale. Pe când era încă adolescent, Nathaniel era atât de cunoscut pentru cunoştinţele sale de matematică şi în materie de limbi străine, încât alţii îi cumpărau cărţi pentru a se asigura că băiatul îşi va desăvârşi educaţia. Vorbea franceză, spaniolă şi germană şi înţelegea latina, şi mai studia şi încă alte douăsprezece limbi. Remarcabil este

faptul că el a descoperit o eroare în *Principia* lui Newton.
în timpul Revoluţiei, un corsar din Beverly a capturat o corabie care transporta biblioteca unui celebru erudit irlandez. Un grup de negustori a cumpărat cărţile care au fost depuse la Biblioteca de Filozofie, unde Nathaniel Bowditch îşi putea continua educaţia, dobândită în cea mai mare parte ca autodidact, în ciuda reputaţiei sale şi a faptului că pregătirea sa era recunoscută de o mulţime de oameni, el tot trebuia să-şi facă ucenicia pe mare dacă voia să facă avere. Bowditch a lucrat ca supraveghetor pe un vas comercial, a făcut trei călătorii maritime şi a câştigat o avere imensă, în acelaşi timp ghidându-se după calcule ale fazelor lunii şi nu navigând cu ajutorul

cronometrului. A devenit o figură legendară atunci când a intrat în portul Salem în condiţiile unei furtuni de zăpadă care făcea imposibilă navigarea.[12] El a combinat cunoştinţele teoretice, învăţate din cărţi, cu experienţa practică dobândită pe mare, pentru a-i ajuta pe negustorii americani să-şi perfecţioneze cunoştinţele de navigaţie. Bowditch arescris „Pilotul de coastă american", iar ulterior a scos şi o carte proprie, intituiată "Noul ghid practic al navigatorului american", care a servit drept excelent instrument de navigaţie în apele tulburi şi trădătoare ale Americii, până când guvernul a preluat conducerea cincizeci de ani mai târziu.[13] Cartea de primă mână a lui Bowditch este cunoscută de marinari sub simpla denumire de „Bowditch" şi rămâne o carte de referinţă în domeniu. Din anul 1802 şi până în prezent, cartea a fost retipărită în şaptezeci de ediţii. Bowditch, care s-a căsătorit cu vara lui, Mary Ingersoll, a refuzat câteva oferte de a preda matematicile la câteva universităţi, printre care Harvard, Universitatea Virginia şi West Point, preferând poziţia de preşedinte al Companiei de asigurări maritime şi împotriva incendiilor din Essex.[14]
Chiar la intrarea în Golful Buzzard, Naushon, insula privată a lui Bowditch, semăna mai degrabă cu un regat insular decât cu o reşedinţă de vară. Când Captain Kidd a făcut incursiuni în zonă, să-şi ascundă comoara, Golful Marinarului de pe Naushon şi Insula Gardiner au fost ultimele sale escale, în anii dinaintea Revoluţiei, golfuleţul retras[v] între stânci a servit drept ascunzătoare şi refugiu ideal pentru contrabandiştii care doreau să-şi descarce nestingheriţi mărfurile.
Pe Insula Naushon s-a ridicat un far chiar înainte de izbucnirea Revoluţiei, cu scopul de a proteja corăbiile care navigau printre bancurile de nisip. Iar în anii Războiului pentru Independenţă, insula a servit drept loc de întâlnire pentru piraţi. James Bowditch, fratele lui Nathaniel, s-a opus încercării guvernului de a aduce îmbunătăţiri farului, deoarece musafirii nepoftiţi nu erau bineveniţi pe insulă. La moartea lui James în anul 1817, a fost înălţat un far nou şi mult mai modern, în acest punct al istoriei sale, familia Bowditch, care deţinuse insula de peste o sută de ani, a vândut-o familiei Forbes. De atunci şi până în prezent, „regatul" a fost în mâinile diverşilor membri ai familiei Forbes şi diferitelor trusturi ale acestora.

r

FAMILIA FORBES ŞI INSULA NAUSHON
John Murray Forbes a pătruns într-una din cele mai selecte dintre familiile ilustre din Noua Anglie, prin căsătoria sa cu Sarah Hathawy din New Bedford. Printre cei cinci copii ai lor s-

au numărat William Hathaway Forbes, care s-a căsătorit cu Edith Emerson (înrudită cu Ralph Waldo Emerson), şi a devenit preşedinte al nou formatei companii Bell Telephone; John Malcolm Forbes şi Mary Hathaway Forbes, care s-a măritat cu un Russell.
Familiile Hathaway, Forbes şi Perkins erau unite printr-o asociere de afaceri cu Russell and Co., înainte ca John şi Sarah Forbes să se fi unit prin căsătorie. Banii rezultaţi din afacerile ilicite cu opiu şi din investiţiile ulterioare au asigurat proeminenţa multor generaţii ale familiei. Nepotul de fiu al lui John Murray Forbes, William Cameron Forbes, a fost numit de Teddy Roosevelt guvernator general în Filipine, iar, mai târziu, a fost numit într-un post din Asia de preşedintele Harding.
Fratele lui John Forbes a fost Robert Bennet Forbes (1804 - 1889), cunoscut şi sub porecla de „Ben cel întunecat" Forbes. Biografia sa consemnează faptele istorice ale acestui căpitan de vas în timpul comerţului cu China, însă omite să menţioneze implicarea sa în afacerile cu opiu. La vârsta de treisprezece ani, Robert Forbes a plecat într-o călătorie spre China, trimis de unchii lui, iar la douăzeci şi patru de ani, când Perkins si Russell au fuzionat pentru a constitui cea mai puternică casă de comerţ americană din China, tânărul Robert reuşise să-şi adjudece postul extrem de profitabil de şef al operaţiunilor de la Lintin.
Forbes a părăsit China în anul 1834 pentru a se căsători cu Rose Gre^en Smith şi aproape şi-a pierdut averea în Criza din anul 1837. încercând să-şi refacă averea, Forbes a revenit în China unde a jucat un rol important în declanşarea războiului opiului, în cursul căruia Russell and Co au prosperat. Forbes a fost numit şef al companiei, înlocuindu-l pe John C. Green. în anii 1850, Forbes încasa profit de pe urma a peste şaizeci de vase comerciale şi a fost vice-consul în China şi în Franţa. în ultima parte a vieţii, Forbes s-a remarcat prin contribuţia sa în Marina Statelor Unite din cursul războiului civil şi a devenit primul preşedinte al Yachting Clubului din Boston.

SINDICATUL
începuturile afacerii de transport comercial au fost extrem de riscante, iar pentru unele companii, pierderea unui singur vas putea constitui un adevărat dezastru. Cea mai frecvent folosită metodă de diseminare a riscului era „sindicalizarea" afacerii, astfel încât patronul unei companii comerciale deţinea acţiuni şi în alte companii, şi invers, în afara „sindicatelor" organizate de Perkins şi Russell, un al treilea sindicat avea să atragă câteva personaje importante.
Augustine Heard era un negustor din Ipswitch al cărui tată făcuse comerţ cu zahăr şi melasă, adeseori în condiţii ilegale. Şi el nutrea gânduri de răzbunare faţă de ţara-mamă, care lansase legi dure şi restrictive care o favorizau în detrimentul şi pe cheltuiala coloniilor, astfel încât s-a hotărât să devină corsar. Heard şi-a început cariera la casa comercială a tatălui său, devenind apoi supraveghetor, în anul 1807, el a plecat spre Smirna la bordul vasului *Betsy.*[13] Compania Heard a început prin a vinde ginseng şi piei de vidră, însă curând avea să se alăture negustorilor de opiu. Printre partenerii de afaceri ai lui Heard se numărau John Forbes, John Green şi Joseph Coolidge.
Baza din America a comerţului cu opiu avea să se mute din porturile din Noua Anglie coborând spre sud, până la New York. Familii de vază din Cpnnecticut au devenit la fel de importante şi la New York. în cele din urmă, familiile comercianţilor de opiu aveau să pătrundă la Casa Albă.

Capitolul 15
OPIUL: DE LA LOJĂ LA BÂRLOG
In cursul anilor de glorie pe care i-a cunoscut comerţul cu opiu în China, portul New York

a luat de la Boston poziţia de centru al transportului maritim din America. Vasele de transport şi depozitele pentru mărfuri se înşiruiau pe o lungime de trei mile, în zona docurilor afiată pe South Street, la numai câteva străzi depărtare de Tontine Coffee House de pe Wall Street, care servea drept centru al industriei financiare în plin avânt. Ţărmul fremăta de activitate, încât spectatorii veneau în număr mare să asiste la forfota docherilor, a constructorilor de nave şi a celor care vindeau mărfurile la licitaţie. Baroasele zăngăneau cu sunet metalic, butoaiele se rostogoleau, vânzătorii îşi strigau mărfurile la licitaţie, iar mii de muncitori roboteau din greu, construind vapoare şi încărcând mărfurile pe vasele comerciale. Mâna de lucru calificată era la mare căutare, încât un muncitor capabil să construiască vele şi catarge era plătit cu salariul nemaiauzit până atunci de patru dolari pe oră.

Vasele comerciale ridicau ancora din portul New York plecând spre toate porturile de pe glob. Ca şi familiilor care aparţineau castei din Boston, numeroase familii din New York făcuseră averi uriaşe datorită comerţului cu droguri. Transportatorii maritimi americani găseau tot atât de multe scuze implicării lor în comerţul cu opiu ca şi omologii lor britanici. Şi, asemenea britanicilor, americanii aveau mai puţine articole de oferit la export, iar tânărul stat a devenit terenul pe care erau aruncate mărfurile aduse din Anglia. Familiile americane au dus în China ginseng, blănuri şi opiu, singurele mărfuri care erau cu adevărat la mare preţ.

Trebuie subliniat faptul că acest tip de comerţ nu constituia o ilegalitate în Statele Unite. Ceea ce mai târziu avea să

primească eticheta de „comerţul cu China", care includea vânzarea de ceai, opiu, blănuri şi mobilă, reduce din ruşinea asociată în epoca modernă cu aceste activităţi. Nu toţi americanii care făceau comerţ cu China transportau acolo opiu, iar activitatea lor nu era considerată ilegală. Nu se încălcau decât legile altor naţiuni, o atitudine larg îmbrăţişată în perioada expansiunii colonialiste. Deşi aspectul moral al comerţului cu opiu era atacat de un număr restrâns de negustori, nici guvernul britanic, nici cel american nu contestau nici unul din aspectele legate de relaţiile comerciale cu China.

CEI MAI BOGAŢI CETĂŢENI DIN NEW YORK

Probabil că cea mai mare avere rezultată din contrabanda cu opiu este cea acumuiată de John Jacob Astor. In anul 1800, averea familiei Astor se ridica la 250.000 $, într-o perioadă în care venitul mediu al unei familii de americani atingea numai 750 $. La moartea sa, care a survenit în anul 1848, averea pe care o adunase reprezenta l procent din produsul intern brut al ţării.[1]

Bogăţia pe care a acumulat-o Astor este efectul adoptării câtorva căi'şi direcţii de dezvoltare a afacerilor, însă averea realizată din comerţul cu opiu a fost rezultatul direct al licenţei acordate de Compania Britanică a Indiilor Orientale de a vinde blănuri în China şi de a se angaja în comerţul cu opiu. Afacerea privind comercializarea blănurilor a fost curând abandonată, tot ceea ce s-a păstrat din ea fiind numele, în anul 1816, Compania Americană de Blănuri a lui Astor şi-a trimis direct vasele către Turcia, cu scopul de a cumpăra zece tone de opiu, care urmau să fie vândute ileeal în China.

Ascensiunea rapidă a lui Astor pe culmile bogăţiei este o poveste aproape neverosimilă. Fiu al unul măcelar german, Astor a sosit în America în anul 1784, la vârsta de douăzeci şi unu de ani. Conform mărturiilor vremii, el avea cunoştinţe minime de limba engleză, deşi petrecuse o scurtă perioadă de timp la Londra. Este descris ca fiind un bărbat lipsit de distincţie, farmec,

sau inteligenţă; se spune despre el că, la un dineu oficial, el şi-ar fi şters mâinile direct pe

faţa de masă. însă nici manierele sale necioplite, nici cunoştinţele sumare de limbă engleză nu l-au împiedicat pe Astor să acceadă rapid în înalta societate. S-a căsătorit curând cu Sarah Todd, care făcea parte din familia Breevort[2] din New York, pătrunzând astfel în sfera familiilor bogate şi cu descendenţă distinsă. Este foarte probabil că această înrudire a inspirat invitaţia care i-a fost adresată cu promptitudine de a se afilia la cea mai prestigioasă lojă masonică din New York, HollandNo. 8. Aici, el s-a aflat alături de Archibald Russell, de cei din clanul Livingston, De Witt Clinton şi George Clinton şi de alţi membri ai celor mai selecte familii din New York.
Loja Holland No. 8 a fost înfiinţată în anul 1787 după încheierea negocierilor cu masonii de a ţine întrunirile în limba olandeză populară. Iniţial, loja accepta afilierea unui număr de numai opt membri. Numărul 8 este semnificativ pentru elita masoneriei. La origine, au exista opt Cavaleri Templieri, crucea masonică are opt colţuri, iar în nou înfiinţata lojă erau opt new yorkezi bogaţi şi de vază.
In urma noilor relaţii pe care şi le crease, Astor a descoperit afacerea extrem de profitabilă cil piei neprelucrate de animale. Pieile procurate cu un dolar de la orice amerindian din New York puteau fi apoi vândute cu de şase ori valoarea lor la Londra.[3] Astor i-a înşelat pe indieni folosind metode devenite clasice, adică îmbătându-i şi cerându-le suprapreţ pentru alcoolul consumat.[4] I-a furat şi pe propriii săi angajaţi, oferindu-le contracte la valoare mai mică decât cea reală, deşi, din registrele sale rezultă că era mai generos când era nevoit să ofere mită: la un moment dat, a făcut o piată de treizeci şi cinci de mii de dolari în favoarea guvernatorului din Michigan, Lewis Cass.[5] Pe scurt, Astor a prosperat de pe urma afacerilor cu blănuri.
Câştigurile rezultate din comerţul cu blănuri au fost investite de Astor în cumpărarea de terenuri în New York City în cursul anului în care Washington a fost ales preşedinte, iar New York-ul era în plină recesiune. Astor ştia instinctiv cum să profite de oameni. Spre exemplu, când Aaron Burr l-a împuşcat pe Alexander Hamilton în duel, Burr a fost nevoit să fugă din ţară, iar Astor a cumpărat de la Burr casa acestuia din Greenwich Village, plătind achiziţia cu bani gheaţă. In anul

1825, Astor a cumpărat terenuri de la guvernul Statelor Unite şi a evacuat imediat şapte sute de fermieri.
Legăturile lui Astor cu China au fost asigurate de filiera comerţului cu blănuri, deoarece chinezii cumpărau piei de castor pe care vânătorii şi negustorii aflaţi în solda lui Astor le procurau din New York şi din teritoriul Oregon. A fost primul negustor din New York care a intrat în relaţii comerciale cu China$_x$ urmând să înlocuiască în scurt timp blănurile cu opiul.
In anul 1870, New York City intra într-o nouă recesiune, provocată^de Acrul embargoului care viza stoparea comerţului maritim. într-o scrisoare a lui Punqua Wingchong, negustor chinez aflat în vizită în America şi mandarin înrudit cu familia imperială din China, acesta susţinea că embargoul îl blocase în New York City şi solicita preşedintelui Jefferson să îi permită să plece spre casă. Jefferson a făcut o excepţie şi l-a întrebat care este corabia cu care doreşte să plece acasă. Punqua Wingchong a numit vasul *Beaver',* care îi aparţinea lui Astor. Vasul a părăsit New York-ul cu Punqua Wingchong la bord şi gemând sub o cantitate considerabilă de blănuri. La revenirea corăbiei în America, Jefferson a descoperit că Punqua Wingchong nu era negustor, ci hamal în port, şi că voiajul se datorase unui şiretlic al lui Astor. în urma acestei călătorii, vasul *Beaver* îi adusese lui Astor un- profit de două sute de mii de dolari.
Profitul a fost investit într-o nouă fermă, al cărei teritoriu se întindea din Broadway şi până în Golful Hudson, la periferia oraşului New York.[6] Guvernul american şi-a luat revanşa în cursul

războiului cu Anglia. Astor şi-a pierdut capitala blănurilor, Astoria, din teritoriul Oregon, care valora opt sute de mii de dolari.
Cu toate acestea, afacerile cu droguri ale lui Astor s-au extins nestingherite, într-o scrisoare adresată unui negustor din Constantinopole, el îi solicita următoarele: „te rog să îmi trimiţi beneficiile sub formă de opiu" pentru un transport de 1.500 de blănuri de vulpe roşcată.[7] Cu trei flotile diferite care călătoreau pe mările lumii, Astor a făcut suficienţi bani din droguri şi din piei de animale încât să îi îngroape apoi în afaceri cu terenuri. In anul 1826, imigrantul german care făcuse avere în America cumpăra ipotecile de la imigranţii irlandezi si îi priva de dreptul
* Castor, Ib. engl. (n.t.)

de achitare a ipotecii pentru a adăuga la posesiunile sale proprietăţi obţinute la preţuri sub valoarea pieţei.[8]
In anul 1847, Moses Yale Beach a compilat o listă a celor mai bogaţi cetăţeni din New York. Unii dintre aceştia deţineau unul sau două milioane; Astor se ridica mult deasupra lor.[9] Astor nu s-a dat în lături de la nimic pentru a-şi spori averea, în anul 1848 avea optzeci şi patru de ani şi era putred de bogat, şi totuşi cerea chirie chiar şi de la văduve. A murit în luna martie a aceluiaşi an, iar cel de-al doilea fiu al său, William Backhouse Astor, a moştenit cea mai mare parte din averea tatălui său, care se ridica la douăzeci de milioane de dolari.
Progenitura lui John Jacob Astor a avut de la cine învăţa. în anii 1860, când muncitorimea din New York trecea printr-una din cele mai grave crize economice, ofiţerii dintr-o flotilă rusă care opriseră în New York au strâns 4.760 $ pentru a cumpăra combustibil pentru săraci, în acelaşi timp, William Astor a ridicat valoarea chiriilor cu 30 la sută.[10] La moartea sa care s-a produs în anul 1875, era proprietarul a şapte sute de clădiri şi de case - majoritatea umplute până la refuz cu chiriaşi săraci. Moştenirea pe care a lăsat-o este multitudinea de cocioabe din mahalalele în care murea de foame sărăcimea oraşului. Cu toate acestea, numele de Astor continuă să fie cinstit de comunităţi întregi, începând din cartierul Queens din New York şi până în Oregon.
ALŢI NEGUSTORI DIN NEW YORK IMPLICAŢI ÎN COMERŢUL DIN CHINA
Lui Astor i se datorează meritul de a fi lansat New York City în comerţul cu opiu, numai că exemplul său a fost curând urmat şi de alţii. Mulţi dintre aceştia şi-au mutat operaţiunile la New York, venind din Noua Anglie. Printre familiile marcante de negustori se numără familia Griswold din Old Lyme, Connecticut; familia Low din Salem; şi familia Grinnell din New Bedford.[n]
Familia Griswold
Nathaniel Griswold şi George Griswold III au acumulat averea familială datorită faptului că erau proprietarii unei flotile

imense de vase comerciale, care se opreau în porturi de pe întregul glob. Iniţial, afacerea opera de la baza sa din East Lyme, un mic port situat pe coasta Long Island Sound din Connecticut, de unde fraţii Griswold conduceau un adevărat imperiu. Pavilionul flotilei lor comerciale, motiv de şah în alb şi negru, putea fi văzut în China, Indiile de Vest şi în America de Sud. Deşi familia Griswold nu a devenit numele unei case comerciale reputate în secolele care au urmat, mulţi dintre membrii familiei au căpătat greutate ca efect direct al averii acumulate din activităţi comerciale desfăşurate în secolul al optsprezecelea. Agentul comercial al familiei Griswold de la Canton era Russell and Company, firmă la care era asociată o rubedenie a lui Griswold.
Nathaniel Griswold era mulţumit cu soarta lui de negustor, însă fratele său, George, nutrea ambiţii mult mai mari. George era director al companiei de asigurări Columbia Insurance, era

implicat în afacerile financiare ale băncii Bank of America şi cocheta cu alte afaceri, printre care şi exploatările de zăcăminte aurifere. Alţi membrii ai familiei au asigurat continuitatea în branşa negustorească, ca de pildă fiica lui Nathaniel, Catherine, care s-a măritat cu Peter Lorillard, cel mai important negustor de tutun din New York.
Familia Griswold a jucat un rol însemnat în perioada de început a vieţii politice din America, deoarece Matthew Griswold a fost adus în funcţia de guvernator federal al statului Connecticut datorită banilor pe care îi deţinea familia sa. Alţi urmaşi ai familiei Griswold au servit patria în Casa Reprezentanţilor Statelor Unite şi în Senat ca politicieni, reprezentanţi ai statelor Connecticut şi Pennsylvania. John D. Lodge, stră-stră-nepotul comerciantului navigator George Griswold III a îndeplinit funcţia de guvernator al statului Connecticut în perioada 1951 - 1955. Curând, şi alţi membrii ai familiei Griswold aveau să devină vârfuri ai industriei, episcopi şi profesori de colegiu.

John Cleve Green

Unul dintre angajaţii lui Griswold, care avea să devină un personaj important datorită calităţilor personale, a fost John Cleeve Green, de care America îşi aminteşte ca fiind unul dintre

cei mai importanţi donatori ai Universităţii Princeton. Născut în Lawrenceville, din New Jersey, în anul 1800, în familia unuia din seniorii Bisericii Prezbiteriene, Green şi-a început cariera în biroul contabil al lui N.L. Griswold din New York City. A fost curând promovat în postul de supraveghetor şi a întreprins câteva călătorii maritime spre America de Sud, Spania şi, în cele din urmă, China, când comerţul cu opiu atinsese apogeul în această ţară. Green s-a căsătorit cu fiica patronului său, Sarah Griswold. Relaţiile pe care şi le-a făcut astfel Green şi flerul său de a se găsi întotdeauna la locul potrivit, în momentul potrivit, l-au propulsat într-un post la firma Russell and Company. După şase ani petrecuţi la Canton, în care a lucrat pentru această importantă casă comercială de opiu, Green a revenit la New York. Şi-a continuat activitatea în domeniul comerţului cu opiu şi a avansat în carieră, devenind director al băncii comerciale, Bank of Commerce, al altor bănci, companii de cale ferată şi al Spitalului din New York.

Familia Low

Familia Low era un grup de negustori din Massachusetts care se strămutaseră la New York. Seth Low se născuse la Cape Ann, în anul 1782. La o vârstă fragedă, el s-a mutat la Salem unde şi-a câştigat existenţa lucrând ca afacerist şi ca negustor, în cartea sa intituiată „Corăbii înalte către Cathay", autoarea Helen Augur menţionează că Seth Low s-a căsătorit cu Mary Porter, ceea ce a realizat conexiunea între familia Low şi proeminenta familie Lord. Seth a avut doisprezece copii, iar cum regiunea din împrejurimile Salemului începuse să-şi piardă din importanţă, a decis să se mute cu familia la New York. Aici, Seth şi fratele său, William Henry Low, asociat principal al firmei Russell and Company, a contribuit la extinderea rolului Americii în activităţile comerciale pe care Russell le moştenise de la sindicatul înfiinţat de Perkins.
Câţiva dintre copiii lui Seth au desfăşurat activităţi comerciale în relaţia cu China, dintre toţi, fiul său Abiel Abbot Low reuşind să câştige cel mai mare renume. Abiel Low a intrat ca funcţionar la firma Russell and Company. cu puţin timp înainte de declanşarea războaielor opiului. El a preluat funcţia

de secretar personal şi agent pentru Houqua, pe care o deţinuse anterior Forbes, ceea ce l-a ajutat să-şi extindă atât puterea, cât şi averea. După ce a dobândit experienţă în acest domeniu şi după ce şi-a consolidat relaţiile, Abiel s-a hotărât să continue afacerile pe cont propriu. A revenit la New York unde a angajat şi preluat comanda celor mai rapide clippere care se puteau cumpăra; numai vasele de transport ale lui Forbes puteau concura cu ale sale. Firma pe

care a înfiinţat-o, A.A.Low şi Fraţii, s-a menţinut în linia întâi şi a continuat relaţiile comerciale cu China şi cu Japonia, chiar şi după ce majoritatea celorlalte companii abandonaseră această filieră comercială.
Profiturile obţinute de firma lui Abiel Low de pe urma relaţiilor comerciale cu Asia au fost investite în primele transmisii prin telegraf peste Atlantic şi în construirea liniei feroviare dintre Chesapeake şi Ohio. Fiul său, Seth, a absolvit Universitatea Columbia în anul 1870, şi a continuat tradiţia familiei devenind primar al Brooklyn-ului, iar apoi primul primar al New York City, după formarea oraşului, în anul 1898. Seth Low cel tânăr este renumit pentru donaţia sa de un milion de dolari, care se presupune că ar fi reprezentat o treime din averea sa, pentru construirea Bibliotecii.Low, de la Universitatea Columbia.
Abiel Low, care s-a căsătorit cu Ellen Almira Doq, a avut o fiică, pe nume tot Ellen, care a intrat prin căsătoria sa din anul 1869 în familia Pierrepont - care avea să fie cunoscută ulterior sub numele de Pierpont. Familiile Pierpont şi Morgan au sfârşit prin a se uni şi, în această formulă, au jucat un rol important în dezvoltarea finanţelor din America.
Casa Morgan şi-a început efectiv activitatea datorită afaceristului George Peabody, care făcea comerţ cu China. Descris drept un avar solitar, Peabody şi-a unit totuşi forţele cu Barings Bank pentru a determina statele americane să-şi achite datoriile economice, majoritatea acestora fiind în mâinile britanicilor. Barings a mers până într-acolo încât l-a mituit pe renumitul om de stat Daniel Webster, obligându-l să ţină o serie de discursuri pe această temă. Peabody a cumpărat bonurile achitând câţiva bănuţi pentru fiecare dolar şi a cules roadele acestei afaceri strângând o avere când datoriile au fost plătite în cele din urmă. Ca si alţi negustor din Salem, el a adunat o avere

uriaşă de pe urma comerţului cu China, iar apoi a investit în căi ferate. Fiind lipsit de urmaşi, Peabody a distribuit averea pentru diverse acţiuni filantropice; printre altele, a oferit fonduri pentru construirea bibliotecii din Salem, şi l-a numit succesor în compania sa pe tânărul Junius Spencer Morgan. Moştenitorul lui Junius Morgan era J. Pierpont Morgan, a cărui amprentă a rămas ferm impregnată asupra Barings Bank peste o sută de ani de la dispariţia sa.[12]

Familia Grinnell

Familia Grinnell este o altă familie implicată în relaţiile comerciale cu China, a cărei origine, deşi umilă, ar putea fi, cel mai probabil, hughenotă. Cornelius Grinnell a fost căpitan pe un vas american şi a devenit corsar în cursul Revoluţiei americane. Prin căsătoria lui Cornelius cu Sylvia Howland, familia Grinnell a intrat în rândul celor mai importante familii din Noua Anglie. Alţi membri ai familiei Grinnell au pătruns prin căsătorie în dinastia Brown din Rhode Island şi în familia Russell.
Joseph Grinnell, fiul lui Cornelius, a cultivat si sporit averea familială datorită afacerilor de transporturi maritime şi comerţului cu grăsime de balenă. Grinnell a colaborat cu un individ pe nume Preserved Fish şi, împreună cu fratele lui, Henry, a înfiinţat firma Fish, Grinnell and Company. Cu timpul, *Fish a* dispărut din titulatura firmei, care a devenit ulterior Grinnell, Minturn and Company. Compania avea să devină una dintre cele mai mari firme de transport maritim din New York City.
Rădăcinile americane ale familiei Grinnell se regăsesc în New Bedford, unde Joseph a construit una din primele conace în stilul Renaşterii inspirate de antichitatea greacă. Profiturile obţinute din afacerile sale, asemenea profiturilor multor altor comercianţi, au fost investite în comerţul cu textile, una dintre manufacturile pe care le-a înfiinţat fiind Wamsutta Mills, care continuă să funcţioneze şi în prezent. Diverşi alţi Grinnell au finanţat expediţii de explorare a polului Nord şi misiuni de salvare la pol, au fost deschizători de drumuri în dezvoltarea afacerilor imobiliare de la Key West şi chiar au

fondat un oraş - Grinnell, din lowa - şi colegiul local (Colegiul Grinnell).

Howland şi Aspmwall
O altă companie care şi-a mutat sediul şi afacerile din Noua Anglie la New York, în timpul epocii de aur a comerţului cu opiu, a fost Howland şi Aspinwall. Această fuziune între cele două familii fondatoare a propagat o avere imensă, care s-a perpetuat pentru generaţiile următoare.
John Howland a fost primul membru al clanului care a călătorit până în America, unde s-a căsătorit cu una din pasagerele pe care le cunoscuse la bordul vasului *Mayflower.* Fiul lui John, Joseph Howland, a intrat în afaceri prosperând de pe urma vânătorii de balene în largul coastei coloniei Connecticut. Şi fiii lui Joseph au considerat că marea este calea de urmat pentru atingerea prosperităţii şi au ales transporturile maritime. Afacerile lui Howland în domeniul transportului maritim au inclus comerţul cu zahăr şi cu sclavi în Marea Caraibilor, după care au urmat alte afaceri în Cuba, Mexic şi Mediterana, înainte de descoperirea comerţului cu China. Copiii lui Howland au făcut partide bune, una dintre fiicele sale măritându-se cu James Roosevelt, iar o alta, cu James Brown, patronul firmei Brown Brothers Harriman.
Cea mai semnificativă uniune matrimonială contractată de clanul Howland a fost fuziunea de afaceri cu familia Aspinwall. Asemenea celor din clanul Howland, familia Aspinwall era activă în domeniul transportului maritim de mărfuri încă dinaintea Revoluţiei americane. La începutul secolului al nouăsprezecelea, John Aspinwall s-a căsătorit cu Susan Howland. Noua firmă Howland şi Aspinwall a generat profituri uriaşe în urma relaţiilor comerciale cu China, iar în anul 1837, se aprecia că averea lui William Henry Aspinwall era mai mare chiar si decât a lui Cornelius Vanderbilt. Afacerile care au urmat perioadei de prosperitate comercială din China au inclus construirea celei mai vechi linii de vapoare cu aburi din America şi a câtorva linii de cale ferată. Asemenea majorităţii afaceriştilor care făcuseră comerţ cu China, şi familia Howland şi Aspinwall s-a implicat în acţiuni filantropice.
Aspinwall era considerat a f i o persoană onestă şi evlavioasă, numeroase referiri prezentându-l ca pe un vizionar. El a fost co-fondatoral Muzeului Metropolitan de Artă din New

York şi a condus America spre noi aventuri în jurul lumii de la reşedinţa sa liniştită din New York.
Aspinwall susţinea că linia de cale ferată Panam Railroad, care a fost trasată înaintea construirii celebrului Canal Panama, putea fi construită în şase luni. Nu vizitase această regiune, aşadar nu ştia că primele treisprezece mile traversau o junglă densă şi mlaştini inaccesibile, populate de insecte şi de şerpi veninoşi. De la ţânţari şi până la muşte de nisip şi aligatori sau alte asemenea pericole, regiunea era cunoscută, încă din vremea explorărilor spaniole, drept un mare focar de infecţie. Generalul Grant, care vizitase şantierul de construcţii, a descris condiţiile din anotimpul ploios ca fiind „dincolo de orice închipuire".[13]
Condiţiile dure şi-au revendicat victime în rândul muncitorilor, care adeseori se afundau în mâl până la gât, luptând să scape de asaltul roiurilor de insecte care îi atacau de la răsărit şi până la asfinţitul soarelui. Bolile, printre care holera, febra galbenă, variola şi dizenteria, au făcut nenumărate victime, ca şi tratamentul inuman la care erau supuşi muncitorii, foarte asemănător celui aplicat sclavilor. Una dintre poveştile care circula frecvent în epocă era că pentru fiecare nod de cale ferată murea un irlandez. Howland şi Aspinwall au declarat că numărul morţilor s-a ridicat la o mie, însă în urma estimărilor, istoricii apreciază că ar fi vorba de şase mii de vieţi care s-au pierdut. Pentru acest proiect, a fost folosită mâna de lucru ieftină a muncitorilor culi aduşi special din China. Au fost importaţi cu această ocazie opt sute de muncitori chinezi, din care nu au supravieţuit decât două sute. Mulţi au preferat moartea, fie

spânzurându-se cu mâinile lor, fie plătindu-i pe tovarăşii lor de supliciu să îi înjunghie sau să îi împuşte, sau, pur şi simplu înecându-se în ocean, în toată această perioadă, Aspinwall se afla la New York unde, ca o ironie la adresa persoanelor sensibile din epoca modernă, înfiinţa Societatea pentru prevenirea tratamentului dur asupra animalelor.
Asemenea dublurilor lor din Boston, familiile fruntaşe din New York au folosit căsătoria drept instrument menit să le asigure prosperitatea şi ascensiunea socială şi că acestea aveau să rămână intacte în familie, perpetuându-se şi în viitor. Harriet Howland s-a măritat cu James Roosevelt, stră - străbunicul preşedintelui Franklin Roosevelt, iar Mary Aspinwall s-a măritat

cu Isaac Roosevelt, bunicul aceluiaşi preşedinte. Fiul lui Mary Aspinwall cu Isaac Roosevelt, James Roosevelt, s-a căsătorit cu Rebecca Howland.

FAMILIILE ROOSEVELT ŞI DELANO

. Familiile Roosevelt şi Delano s-au numărat printre primele familii olandeze care s-au stabilit în America. Claes Martenszen van Roosevelt a ajuns în America înaintea anului 1649 şi a murit în anul 1660. Asemenea lui John Jacob Astor, unicul fiu al lui Roosevelt, Nicholas, şi-a început ascensiunea în domeniul afacerilor cu blănuri. La rândul lui, el a avut doi fii care au canalizat interesele familiei în două ramuri: ramura din Oyster Bay, New York, din care s-a născut preşedintele Teddy Roosevelt, şi ramura Hyde Park New York, din care s-a născut Franklin Delano Roosevelt. Ramura din Oyster Bay a dobândit cea mai mare parte a averii sale din negustorie, în timp ce ramura Hyde Park a investit în special în afaceri imobiliare.
Afilierea la societăţile elitiste ale momentului, inclusiv la masonerie, ca şi căsătoriile în cadrul castei au făcut să sporească averea familiei Roosevelt. Isaac Roosevelt a intrat prin căsătorie într-o familie de negustori de *zahăr,* comerţ care conduce direct la triunghiul clasic zahăr, melasă şi sclavi. După intrarea în vigoare a Actului melasei, votat în anul 1733, cine nu făcea contrabandă nu avea şanse să supravieţuiască. Familia Roosevelt nu numai că a supravieţuit, dar a şi prosperat[14], iar James, fratele lui Isaac, a intrat şi el în afacere. Isaac a devenit unul dintre prietenii apropiaţi ai lui William Walton, împreună cu care a înfiinţat Banca din New York. James avea să întărească legătura cu familia Walton prin căsătoria cu Mary Walton.
Alţi membrii ai familiei Roosevelt s-au căsătorit cu membri ai familiilor Howland şi Aspinwall, prin această filieră făcându-şi intrarea în comerţul cu China. Familiile Howland şi Aspinwall erau implicate activ în construcţiile navale, la început în construcţia de clippere, iar mai târziu de vase cu aburi, şi, ulterior, în afacerea cu construirea de căi ferate.
în anii 1820, clanul Roosevelt era ceva mai mult decât un neam bogat, era unul care îşi făcuse relaţii remarcabile. James Roosevelt, fiul lui Rebecca Aspinwall Roosevelt, lua loc în consiliile de administraţie ale unor firme alături de un Vanderbilt

sau de J.Pierpont Morgan. Fiul lui James Roosevelt, James „Rosy" Roosevelt, s-a logodit cu Helen Schermerhorn Astor, iar unul din oaspeţii care a participat la petrecerea lor de logodnă

a fost Sara Delano.
Familia Delano era încă una dintre primele familii şi cele mai importante din America. Descendenţi ai unei familii de hughenoţi, pe nume de la Noye, care fugiseră din Olanda pentru a se stabili în America, aceştia puseseră piciorul pe pământul american direct de la bordul corăbiei *Fortune,* în anul 1621. Philip de la Noye a ajuns în America la vârsta de nouăsprezece ani şi s-a stabilit în Massachusetts, unde a devenit moşier. Şi-a modificat numele în Delano şi a intrat prin căsătorie în familia lui John şi a lui Priscilla Alden. Fiul lui Philip, Thomas Delano, s-a căsătorit cu fiica lui Alden, pe nume tot Priscilla, iar cuplul a fost amendat cu zece lire fiindcă fusese surprins făcând dragoste înainte de cununie.
Căutând în profunzime, către rădăcinile arborelui genealogic, Warren Delano, bunicul lui Franklin Delano, a făcut avere de pe urma comerţului cu opiu, în care a pătruns prin intermediul firmei lui Grinnell. Fiica lui Warren, Sara Delano, a devenit mama preşedintelui Franklin Delano Roosevelt. Sora lui Sara, Dora, s-a căsătorit cu'un Forbes, iar sora lor, Annie, s-a măritat cu Fred Hitch, asociatul firmei Russell and Company din Shanghai.
Familia Delano pare să fi fost atrasă de mare şi de afacerile maritime. Warren Delano era asociatul tatălui lui James Roosevelt şi partener în compania Russell, Sturgis and Company (cunoscută şi sub denumirea de Russell and Company în diverse etape ale existenţei sale). Warren era reprezentantul în China al firmei şi proprietarul unei moşii în Macao. El s-a retras pentru o vreme din comerţul cu opiu şi şi-a plasat averea în afaceri imobiliare la New York şi în minele de cărbune şi de cupru din Pennsylvania şi din Tennessee.
In august 1857, eşecul şi falimentul trustului de asigurări de viaţă Ohio Life Insurance and Trust a funcţionat conform principiului dominoului, având drept efect spulberarea câtorva bănci. Cu excepţia unei singure bănci, toate băncile din New York au suspendat plăţile în numerar. Până la sfârşitul anului, cinci mii de firme dăduseră faliment, zeci de mii de muncitori rămăseseră pe drumuri, pierzându-şi şi slujbele şi

locuinţele, iar oamenii îngheţau de frig şi mureau de foame atât în oraşele mari, cât şi în orăşelele miniere. In timp ce muncitorii lui mureau pe capete, Warren locuia pe domeniul său de la Algonac, într-un palat cu săli imense şi înalte, mobilate cu piese din lemn de trandafir, apărate de obloane din lemn de tec, decorate cu plante în vase de ceramică şi împodobite cu clopoţei budişti.
Deşi Warren Delano nu s-a confruntat cu nici una din suferinţele care pot afecta confortul unui om, valoarea netă a averii sale a avut teribil de suferit. Disperat să-şi păstreze statutul social, s-a hotărât să revină în China şi la contrabanda cu droguri, ca fiind cea mai simplă modalitate de a-şi reface averea. „S-a negat în aceşti ani din urmă că opiul pe care îl cumpăra şi îl transporta era dedicat pieţei extrem de profitabile pe care o reprezentau cei dependenţi de drog", notează Kenneth Davis, care menţionează în mod explicit că este vorba de opiu, şi nu de ceai, şi că opiul este cel care i-a adus bogăţia alături de faimă şi de notorietate.[15] în epoca la care ne referim, afaceriştii din Noua Anglie implicaţi în contrabanda de droguri furnizau drogul americanilor dependenţi. Familia a susţinut ulterior că opiul pe care l-a adus Warren în America era destinat răniţilor din războiul civil, aşadar calmării durerilor provocate de răni, numai că el a revenit în China în anul 1859, cu alte cuvinte, cu doi înainte de izbucnirea războiului civil.
Viitorul preşedinte Franklin Roosevelt şi-a anunţat logodna cu Eleanor în biroul bunicului său, Warren, care era împodobit cu numeroase vestigii ale relaţiilor de afaceri pe care le întreţinuse cu China. Mult mai proeminent decât vărul său, Teddy, Franklin şi-a luat în serios rolul în cadrul masoneriei, devenind membru activ al Lojii Holland No. 8 din New York şi al Templului de Rit Vechi Scoţian din Albany.
Theodore Roosevelt este celebru în primul rând ca preşedinte american, dar şi pentru rolul său de comandant al şarjei de pe Sân Juan Hill. Profilul personalităţii publice care a fost

Roosevelt îl prezintă ca pe un adevărat „distrugător de trusturi", care s-a luat la trântă cu giganticul Standard Oii şi a fost mediator în grevele din industria minieră. In ciuda apartenenţei sale la masonerie, Roosevelt era departe de a îmbrăţişa cauza egalitarismului. El a fost un apropiat al sferelor legate de afacerile care se derulau pe picior mare, fiind astfel

capabil să strângă de la corporaţiile multinaţionale donaţiile importante de care avea nevoie pentru a-şi susţine candidatura. Totuşi, activităţile sale care vizau demontarea trusturilor aveau să îl aducă la cuţite cu interesele unui Rockefeller sau ale unui Carnegie. Dovezile istorice menţionează poziţia elitistă şi rasistă a celui de-al douăzeci şi şaselea preşedinte al Statelor Unite, o atitudine afiată la limita favorizării epurării etnice. A fost des citată următoarea sa afirmaţie: „într-o bună zi, vom înţelege că îndatorirea noastră capitală, datoria pe care trebuie să şi-o asume în mod inevitabil orice bun cetăţean, adică cetăţeanul de soi bun, este să-şi lase sângele pentru posteritate; şi că este de datoria noastră să nu permitem perpetuarea cetăţenilor de soi prost". El mai afirmă cu un alt prilej: „Doresc ca oamenii răi să nu mai poată procrea... Criminalii ar trebui sterilizaţi, iar indivizilor cu debilităţi mintale ar trebui să li se interzică să procreeze."[16]
în timp ce Teddy îşi manifesta în mod public opinia la adresa maselor nespălate, ţara fost cuprinsă de un adevărat val de teroare xenofobă, inspirată de tot ceea ce venea din străinătate - chinezi, africani, italieni sau est-europeni. Biroul pentru evidenţa eugenică* „Eugenics Records Office" (ERO) a fost creat şi finanţat de cei mai bogaţi oameni ai momentului, cu scopul de a reduce populaţia săracilor. ERO, fondat de John D. Rockefeller, Institutul Carnegie, George Eastman şi văduva lui E.H.Harriman, a evidenţiat acele trăsături specifice nedorite la un individ, de la alcoolism şi până la atracţia maladivă faţă de mare, căutând, în continuare, să îi sterilizeze pe cei care prezentau aceste trăsături. Mişcarea s-a amplificat în America, sfârşind prin a fi adoptată de Germania nazistă, care a făcut ulterior demonstraţia expresiei extremiste a acestor convingeri, sub privirile unei lumi întregi.

Preşedintele Grant şi Julia Dent

Influenţa familiei Delano a continuat să se manifeste şi după ce, în iunie 1746, Susannah Delano s-a căsătorit cu căpitanul Noah Grant. împreună au avut un fiu, pe nume tot Noah şi care a devenit tot căpitan de vas. Acesta s-a căsătorit cu

* Eugenia este teoria care preconizează ameliorarea populaţiilor prin măsuri genetice (alegerea părinţilor, sterilizarea, interzicerea procreării, etc) (n.t.)

Rachel Kelly. Au avut un fiu, pe Jesse, care s-a căsătorit cu Sarah Simpson. Fiul lui Jesse şi al lui Hannah Grant a fost Ulysses Simpson Grant, celebrul general din războiul civil şi viitor preşedinte al Statelor Unite, care, la rândul lui, s-a căsătorit cu Julia Dent.
Familia engleză Dent a îngroşat rândurile unor Jardine şi Matheson în comerţul cu opiu[17], deşi prosperitatea din negoţul cu droguri nu s-a extins şi asupra ramurii americane a familiei Dent. In cartea sa intituiată „Memoriile Juliei Dent Grant", aceasta se referă la tatăl ei, menţionând că a fost un moşier înstărit, descendent al unei familii de plantatori din Maryland, şi la tatăl mamei sale, ca fiind implicat în firma comercială Wrenshall, Peacock şi Pillon, care întreţinea relaţii comerciale cu China. Ramura americană a familiei Dent, stabilită în Noua Anglie, s-a ocupat de comerţul cu China, ţară către care exporta ginseng. Mama şi tatăl Juliei Dent s-au strămutat în Midwest, pentru a face comerţ de-a lungul Fluviului Mississippi cu Edward Tracy.
Ulysses Grant era un soldat tomnatic şi ratat, care trăise în derivă, alunecase din eşec în eşec, căzuse în dizgraţie şi decăzuse, încă de la începutul carierei sale de militar. Şi-a băut toată averea şi a scăpătat, iar în cele din urmă, s-a văzut nevoit să demisioneze din armată. A

încercat să se facă fermier, dar a eşuat, a încercat să vândă terenuri, dar a eşuat, singurul lucru care i-a reuşit fiind o slujbă modestă de funcţionar care îi aducea un venit minim. Până într-o bună zi, când cineva l-a convins să revină în armată. Războiul civil i-a salvat reputaţia şi i-a adus preşedinţia Statelor Unite.

FAMILIILE NEGUSTORILOR AMERICANI PLEACĂ LA RĂZBOI

Familiile de negustori ale elitei societăţii din Boston şi din New York s-au îmbogăţit ca urmare a comerţului cu opiu, pe care îl moşteniseră de la englezi, în tot acest timp, China a avut de suferit.

Intr-un răstimp relativ scurt, chinezii^ au devenit dependenţi de drog, într-o proporţie tot mai mare. în anul 1821, China importa cinci mii de lăzi cu opiu, număr care a crescut la

treizeci şi nouă de mii în anul 1837. Cifra reprezintă 6.630.000 de livre deAopiu. în scurt timp, dependenţa a pătruns şi în palatul imperial, împăratul Tao Kwong a pierdut trei fii, răpuşi de consumul de opiu, iar la vremea aceea, se estima că în China existau între patru şi douăsprezece milioane de chinezi care erau dependenţi de drog.[18] împăratul însuşi a condus un studiu asupra efectelor pe care le avea opiul asupra ţării sale. A fost informat că, pentru prima oară, vistieria era secătuită de argint, în loc să fie realimentată de comerţul cu ceai. Ţara era împânzită de briganzi, care atacau la drumul mare. Soldaţii refuzau să lupte, iar când erau trimişi cu forţa să lupte împotriva altor conducători, erau înfrânţi. Corupţia se răspândea în mod evident în armată şi în serviciile civile. Mandarinii se lăsau mituiţi pentru a închide ochii la intrarea în ţară a unor produse interzise de lege. Iar piaţa din Canton era plină până la refuz de stocuri de opiu şi organizată pentru a face comerţ cu opiu.

împăratul a poruncit aplicarea de măsuri punitive ferme, astfel încât numeroşi consumatori de drog au fost arestaţi. Pentru a ilustra poziţia imperială, un negustor de opiu a fost crucificat într-o piaţă publică din Canton. O ambarcaţiune chineză a fost surprinsă descărcând opiu, despre care se presupunea că ar fi fost cumpărat de la Thomas Perkins. La început, nu s-a întâmplat nimic, apoi însă, întreaga activitate comercială a fost paralizată, în ziua în care Bennett Forbes devenea partener în firma Russell and Company, el s-a plâns că este imposibil să descarci o ladă cu opiu.[19] Firma Russell and Company a făcut anunţul oficial că va înceta comercializarea de opiu în China. John Green, agentul comercial al firmei, a trimis instrucţiuni în India în sensul stopării oricărei activităţi de vânzare de opiu. Numai că pentru ei, şi pentru alţii, era prea târziu. Lin Tse-hsu, agentul împăratului chinez, a încercuit cu vase de război toate corăbiile engleze şi americane şi le-a impus arest forţat la bord. Apoi a confiscat douăzeci de mii de lăzi cu opiu şi a organizat versiunea chineză a Partidei de ceai de la Boston, amestecând drogul cu var şi aruncându-l în mare. Firma Russell and Company a pierdut atunci l .400 de lăzi, Jardine şi Matheson au pierdut 7.000 de lăzi, iar firma britanică Debt and Company a pierdut 1.700 de lăzi. Chiar şi după ce câteva milioane de dolari, adică valoarea încărcăturilor, s-au dus pe apa mării, arestările la domiciliu nu

au încetat. Americanii bogaţi din China, printre care Warren Delano, A. A. Low şi John Green, au fost obligaţi, pentru prima oară în viaţa lor, să se descurce fără servitori şi să-şi gătească singuri. Pedeapsa aplicată americanilor si englezilor a fost însă mult mai blândă prin comparaţie cu soarta rc/crvată partenerilor chinezi în această afacere, care au fost aruncaţi în temniţă şi executaţi rapid.

într-un târziu, dezbaterea referitoare la comerţul cu opiu a ajuns în Parlament. Politicieni de calibrul unui William Gladstone au deplâns efectele pe care le avea comcrciali/area opiului

asupra a milioane de chinezi, însă, în final, tot hanii şi-au spus ultimul cuvânt, ei fiind elementul esenţial al ecuaţiei. Unica modalitate de a compensa pierderile afaceriştilor britanici era de a declara război Chinei, în urma războiului de scurtă durată, China a fost obligată să semneze un tratat prin care ceda Hong Kong-ul britanicilor, oferind astfel accesul la pieţele sale.

MOŞTENI H IC A LĂSATĂ **DE COMERŢUL DIN CHINA**

Zona care avea sade VUM ...... ti »., .i'-luţia de insuliţe şi pontoane plutitOWi Oft) ...... lin>l io. nu .1. staţionare şi depozitare pentru opiu 1 1 .-r. i m. l .tiu Hon de-a lungul coastei, vasele puteau dr.inl'm npiiil num încă şi mai mare de locuitori ai Chiun N im ui • \ ' comerţului a atras şi o diminuare a pi ol Huli.. i , transport maritim „Peninsular and Oriental StCBttl lll| linia maritimă de transport peninsular şi orientul pi ipi aburi, permitea cumpărătorilor chinezi să pla«r/'< < imn opiu direct în India, eliminându-i astfel pe intermediarii L

Totuşi, unele companii au înflorit după apariţia .n < Ktcl situaţii. Pentra firma lui Jardine şi a lui Mathcson, rn/lioml opiului a reprezentat un început avantajos. Devenită ceU-lua datorită romanului lui James Clavell, „Nobila Casă", casa comercială a lui Jardine şi Matheson întemeiată şi consolidată pe opiu a prosperat ca urmare a susţinerii pe care i-o oferea Anglia, în calitatea sa de mare putere a lumii, în prezent, compania este condusă de Simon şi Henry Keswick, descendenţi în linie directă ai lui William Jardine, despre care se ştie că nu a nu. \

încălcat nici măcar o dată legile impuse de Anglia şi de China, începând de la războiul opiului şi până în zilele noastre. Firma şi-a format o reţea de afaceri tentaculară, fiind implicată în transport maritim, în Linia Cunard, în activităţi comerciale generale, vânzări auto, brokeraj, construcţii civile, restaurante şi hoteluri, investiţii şi administrarea proprietăţii, asigurări, activităţi bancare.

Puterea pe care o aveau odinioară Jardine şi Matheson la Londra nu mai este, însă, la fel de mare, deoarece compania nu a reuşit să o convingă pe Margaret Thatcher să se cramponeze în continuare de Hong Kong. în anul 1984, Hong Kong-ul a ratat cu treisprezece ani revenirea sub autoritatea Chinei. Firma Jardine şi Matheson a transferat toate listările de acţiuni la Bursa din Singapore, mutare care a înfuriat China. Vechile resentimente dure dintre Companie şi China modernă persistă şi în zilele noastre. Mulţi consideră, printre alţii şi China, c£ firma Jardine şi Matheson a jucat un rol esenţial în numirea lui Chris Patten în funcţia de ultim guvernator al Hong Kong-ului aflat sub autoritatea britanică. Reformele democratice impuse de Patten şi criticile dure formulate de Henry Keskwick la adresa Chinei după evenimentele din anul 1989, din Piaţa Tienanmen, nii au făcut decât să menţină relaţiile la fel de tensionate.[20] în anul 1995, peste jumătate din profiturile firmei Jardine proveneau în continuare din China şi din Hong Kong.

O altă companie concurentă, aparţinând familiei anglo-persane Sassoon, a jucat un rol important în comerţul din China. Asemenea omologilor lor scoţieni, Sassoon a adus opiu în China, numai că produsul adus de ei era cultivat acasă. Saleh Sassoon era vistiernicul lui Ahmet Paşa, sau guvernatorul Bagdadului. După răsturnarea paşei de la putere, familia s-a mutat la Bombay. David, fiul lui Sassoon, a devenit negustor şi a primit autorizaţia de a comercializa opiu şi bumbac indiene. Războaiele opiului au fost un scurt interludiu, fiindcă fiul lui David, Edward Albert Sassoon a adus profiturile derivate din opiu înapoi acasă, adică în Anglia, unde a înmulţit averea j familiei prin investiţii în industria textilă. Recompensa pe care a primit-o Edward pentru serviciile aduse economiei britanice a fost aceea de a i se acorda titlul de cavaler. Iar căsătoria cu o moştenitoare a familiei Rothschlld a fost o altă modalitate care îi garanta menţinerea puterii.

Partea care le-a revenit americanilor din comerţul cu opiu a fost suficientă pentru a repatria sume uriaşe, în anul 1844, Caleb Cushing a încheiat celebrul tratat comercial cu China, care permitea în mod oficial accesul vaselor comerciale americane în apele chineze, iar americanilor, accesul la comerţul cu China.
După încheierea războaielor din China, contrabanda a devenit o activitate care comporta mult mai multe riscuri, mai ales datorită prezenţei în zonă a concurenţilor asiatici şi apariţiei mult mai rapidelor vapoare cu aburi. Atunci, britanicii şi americanii au început să transporte drogurile spre ţărmuri mai liniştite şi mai sigure - adică spre ţărmurile lor. în Marea Britanie, oraşe ca Liverpool, Dover, Bristol şi chiar Londra au devenit centre ale importului de droguri. Acest fenomen s-a petrecut cu aproximaţie în jurul datei la care încercările de regularizare a consumului de droguri au fost privite cu mai multă seriozitate.[21] în perioada anterioară şi ulterioară războaielor opiului, importurile de opiu în Anglia s-au triplat, atingând cantitatea de 280.000 de livre.[22] Drogul era prescris până şi copiilor, în mixturi de tipul celebrului sirop contra tusei al lui Mrs. Winslow, sau mamelor necăsătorite care au descoperit că drogul le oferea cea mai uşoară cale de a pune capăt unei sarcini nedorite, în anul 1868, opiul avea să fie decretat prin lege produs otrăvitor, numai că legea a omis să includă şi măsuri severe de pedeapsă. Morfina, unul din derivatele opiului, avea să provoace dependenţă masivă în rândul veteranilor din războiul din Crimeea, care au învăţat singuri cum să-şi injecteze drogul.
în Europa, comerţul cu droguri s-a răspândit fulgerător, fiind produsul unei alianţe încheiate între familii de infractori şi criminali din ţări diverse şi companiile farmaceutice elveţiene si germane. Majoritatea acestor firme au fost dispuse şi bucuroase să colaboreze cu cei care făceau contrabandă printr-o metodă simplă de livrare a drogurilor sub etichete deliberat false.[23] Un exemplu în acest sens este că firme germane au livrat heroină, ultimul derivat obţinut din opiu, sub eticheta de aspirină. Turcia a fost singurul stat care s-a opus solicitărilor impuse de Liga Naţiunilor şi a continuat să profite

de pe urma propriei producţii de opiu. Turcia a rezistat până în anul 1931, când a închis oficial fabricile producătoare de droguri. Bulgaria a preluat atunci ştafeta afacerii care începuse să lâncezească.
Fireşte, traficul de droguri nu a încetat niciodată. Tot mai mulţi clienţi cumpără produsele, iar pe măsură ce apar tot mai multe legi referitoare la îngrădirea acestei activităţi, creşte şi profitul obţinut din comerţul ilicit cu droguri. Singurul aspect al problemei care s-a schimbat este gradul de violenţă la care s-a ajuns. Când corporaţiile controlau industria drogurilor, ele nu trebuiau să recurgă la procedee de vânzare ale produselor cu scopul de a se diferenţia de alte produse ale concurenţei. Când corporaţiile au fost înlocuite de infractori şi de criminali, cei care simţeau nevoia imperioasă să scape de concurenţă, de multe ^ori au recurs la crimă.
în anul 1840, firmele din Noua Anglie au importat în Statele Unite douăzeci şi patru de mii de livre de opiu. Amploarea importului a atras atenţia autorităţilor, însă reacţia statului american a fost aceea de a fixa o taxă vamală pe acest produs. Având o piaţă formată de un mic grup de persoane dependente de droguri chiar la ei acasă, importatorii şi-au făcut curând mii de consumatori, o dată cu creşterea cererii de opii în cursul războiului civil, care era prescris răniţilor pentru calma orice durere. Horace Day, autorul cărţii „Obiceiul consumului de opiu", consideră că responsabilitatea răspândirii pe scară largă a consumului şi a dependenţei de droguri se datorează războiului civil.

Capitolul 16
AVERI: CINE A MOŞTENIT COMERŢUL CU OPIU

Noua Anglie a avut de la bun început o clasă a elitei. Unele din primele familii care s-au stabilit aici erau fie bogate, fie aduseseră cu ele din Anglia titluri nobiliare, în timp ce altele erau cunoscute în rândul comunităţilor confesionale respective. Timp de patru sute de ani, statutul social a fost garantat de vechimea numelui de familie. Au existat două clase sociale care s-au stabilit în Massachusetts: familiile de sânge albastru originare, dizidenţii care se ridicaseră împotriva religiei din ţara lor şi care proveneau din estul Angliei, din regiunea afiată la nord de Londra, şi un grup de o mai mare varietate geografică şi etnică, denumită generic „ceilalţi".
Familiile cu origine aristocratică au format clasa superioară originară din Massachusetts. Erau puritani conduşi de John Winthrop, care venise din orăşelul Groton, aflat în estul Angliei. Winthrop era asemuit cu personajul biblic JsTehemia, care a scos poporul lui Israel din robia babiloneană, în Anglia, puritanii probabil că reprezentau 20 la sută din populaţie; în estul Angliei, ei reprezentau, însă, 40 la sută. Harta Noii Anglii furnizează dovada clară a infiltrării puritanilor: Boston, Ipswich, Lynn, Norfolk, Suffolk şi Essex sunt printre numeroasele denumiri de oraşe pe care le-au adus din ţara-mamă în Noua Anglie coloniştii din secolul al şaptesprezecelea. Puritanii erau în graţia monarhului sau cădeau în dizgraţie, riscând persecuţii dure, după cum diverşii regi succedau la tronul Angliei, se căsătoreau sau se converteau. Ei sperau că Noua Anglie avea să le ofere o oază de linişte şi versiunea puritană a libertăţii de gândire religioasă.

Cel de-al doilea grup de colonişti originari provenea dintr-un areal geografic mult mai vast. Printre aceştia se aflau şi hughenoţii, care fugiseră de persecuţiile religioase din Franţa şi care nu erau bineveniţi în alte ţări. In anul 1585, Edictul din Nantes le garanta libertatea de exprimare religioasă, numai că el a fost ulterior anulat. Detaşamentele Bisericii catolice din Franţa au preluat sarcina amplă a reconvertirii lor la catolicism. Această campanie a obligat numeroase familii, printre altele familiile Faneuil, Bowdoin, Revere şi Oliver, să-şi caute refugiu în altă parte şi au ales să se stabilească în Noua Anglie. Aşa au ajuns la New York familiile Jay şi Bayard.[1] Principala îndeletnicire a hughenoţilor era negoţul, iar datorită precarităţii existenţei şi supravieţuirii lor în Europa, probabil că hughenoţii au fost cea mai adaptabilă populaţie dintre toate.
Prestigiul l-au adus o dată cu ei din Europa şi a fost desăvârşit cu banii acumulaţi în Lumea Nouă sau obţinuţi prin căsătorii. Către finele secolului al şaptesprezecelea, diferenţele şi divergenţele dintre diversele forme şi ramuri ale protestantismului european s-au estompat, lăsând întâietatea altor lupte, când duşmănia protestanţilor englezi şi-a găsit o nouă ţintă: catolicii scoţieni şi irlandezi. Englezii preferau sistemul de guvernare parlamentar, în timp ce catolicii scoţieni şi irlandezi preferau, cel mai adeseori, să fie conduşi de rege, cu atât mai mult dacă regele era un Stuart.
Bostonul era un soi de microcosmos, care reproducea la scară societatea din bătrâna Europa, în care eşalonul superior al sistemului de organizare în clase era întemeiat pe statutul impus de Europa şi de Biserică. Rândurile au fost întregite ulterior de cei care au făcut avere în Lumea Nouă. Membrii acestei clase aveau o datorie sacră, autoconservarea, pe care o realizau în diverse moduri: căsătoriile în cadrul familiilor din aceeaşi castă, dominarea scenei de afaceri şi a vieţii politice şi înzestrarea instituţiilor publice. Cei din neamul Cabot se căsătoreau cu cei din familia Lowell, Roosevelt se căsătorea cu Astor, iar un Payne se căsătorea cu o Whitney, şi invers. Numele de familie erau ca nişte efigii sau însemne tribale; ele erau purtătoare ale ascendenţei regale, aşadar simbolizau prestigiu. Numele de familie erau utile fiindcă serveau excluderea din castă a anumitor grupuri nedorite, iar asupra tinerelor vlăstare ale familiei se

făceau presiuni serioase cu scopul de a încheia căsătorii cu persoane de aceeaşi condiţie socială.
Averile acumulate din activităţi lucrative ca pirateria, achiziţionarea de terenuri sau contrabanda erau apoi investite în construcţia de căi ferate, deschiderea de manufacturi textile, înfiinţarea de companii de asigurări şi de bănci, ceea ce îi permitea clasei elitiste să deţină controlul asupra întregii economii. Cu bani se puteau cumpăra politicieni, dar şi candidaturi şi funcţii politice pentru cei dispuşi şi apţi să ţină piept furtunilor politice. Banii - cel mai adeseori provenind din comerţul cu opiu, contrabandă şi comerţul cu sclavi - erau ulterior utilizaţi sub forma unor donaţii, pentru construirea şi înzestrarea unor instituţii de învăţământ şi pentru cumpărarea catedrelor de profesor, care urmau ulterior să decide cine era demn să fie acceptat în rândul elitei şi cum trebuia înţeleasă istoria.
Universităţile şi muzeele erau cele care hotărau ce cărţi de istorie trebuiau scrise. Elita îşi putea colora trecutul spre a-şi servi propriile interese sau spre a servi interesele altora. Astfel, clipperele care transportau opiu au fost botezate „clippere pentru transportul de ceai". Comerţul de sclavi a fost redenumit, devenind astfel „comerţul cu zahăr şi melasă". Specula din timpul războaielor şi stabilirea unor preţuri excesive sunt teme care au fost, pur şi simplu, eludate. Negustorii de sclavi care deveniseră preşedinţi de bănci erau „oameni de afaceri proeminenţi". Şi mulţi dintre cei care şi-au întemeiat averile pe comerţul cu sclavi şi pe comerţul cu opiu au devenit aceşti oameni de afaceri proeminenţi.

FAMILIA APPLETON

Averea familiei Appleton s-a constituit aproape instantaneu după debarcarea primilor Appleton în Lumea Nouă, în secolul al şaptesprezecelea, însă a fost multiplicată după asocierea sa cu comerţul din China şi încheierea unor cumetrii dictate de interesele aceluiaşi tip de comerţ. Familia trăia în sferele cele mai rarefiate ale societăţii din Boston, la care istoria face referire sub denumirea de Asociaţii din Boston[2], un grup strâns unit care includea familiile Appleton, Cabot-Lowell, doi

dintre membrii familiei Jackson şi o mână de alţi câţiva asemenea lor care au pus bazele industriei din Noua Anglie.
Trecutul familiei Appleton trebuie căutat în Anglia secolului al şaisprezecelea. Samuel Appleton (1766-l853) a luptat în războiul regelui Filip şi a fost membru în primul consiliu provincial şi judecător în Connecticut. Era proprietarul unui joagăr şi a investit într-una din primele mine de fier din Massachusetts. în anul 1701, un Appleton s-a căsătorit cu o Perkins, iar printre descendenţii primilor colonişti care s-au aşezat în America se numără Jane Means Appleton Pierce, care a devenit prima doamnă a celui de-al paisprezecelea preşedinte, Franklin Pierce, ca şi Calvin Coolidge, cel de-al treizecilea preşedinte.
Samuel Appleton a pus bazele prosperităţii familiale în afacerile din industria textilă, făcând investiţii substanţiale în terenuri, imobiliare şi căi ferate. S-a căsătorit cu Mary Gore. Appleton a fost implicat în Societatea Istorică din Massachusetts, era unul dintre membri consiliului de administraţie al Spitalului Massachusetts, donator important la Dartmouth, Harvard şi la ospiciul pentru femei din Boston.
Nathan Appleton (1779-l861) este fondatorul companiei manufacturiere Boston Manufacturing Company, al fabricii Waltham Cotton şi cel care a adus primele războaie de ţesut în Statele Unite. Grupului din care a făcut parte i se datorează faptul că Waltham şi Lawrence, din Massachusetts, şi Manchester, din New Hampshire, au fost incluse pe hartă ca oraşe importante pentru industria textilă. Nathan Appleton a fost unul dintre întemeietorii oraşului textil Lowell, numit astfel în cinstea lui John Lowell, vlăstarul unei alte familii de prim rang din Noua Anglie. Appleton a îndeplinit câteva mandate în corpul de legiuitori al statului Massachusetts şi în Casa Reprezentanţilor Statelor Unite, şi tot el a fost cel care a organizat Ateneul din Boston.

Nathan era proprietar de corăbii, a fondat bănci si companii de asigurare, a investit în construcţiile de căi ferate si în numeroase proiecte de dezvoltare a infrastructurii. Fratele său William a devenit preşedinte al sucursalei din Boston a Băncii Statelor Unite. Familiile Appleton, Jackson si Lowell controlau consiliul de administraţie al Băncii Suffolk care

funcţiona, la acea vreme, ca bancă centrală pentru toate băncile din Noua Anglie.
Henry Wadsworth Longfellow a fost norocos să se nască într-una din cele mai importante familii din New Hamshire, familia Wadsworth, a cărei bogăţie i-a permis să călătorească în toată Europa şi să scrie poezii. S-a căsătorit cu Frances Appleton, fiica lui Nathan Appleton, care a adăugat şi mai mult averii lui Longfellow. Longfellow House din Cambridge este darul de nuntă pe care l-a primit de la socrul său. Longfellow era proprietarul a cel puţin cinci companii de manufacturare a produselor textile în care a investit şi socrul lui, iar când Charles Dickens, contemporanul şi prietenul său, a vizitat manufacturile de la Lowell, nu este de mirare că acesta a făcut o comparaţie favorabilă cu manufacturile din Anglia.
Jesse Appleton era un om cu principii. A îndeplinit funcţia de preşedinte al Colegiului Bowdoin, unde Longfellow a fost student şi profesor. Fiicele lui Jesse au beneficiat atât de poziţia socială a tatălui lor, cât şi de lecţiile pe care le-au primit de la acesta, de aceea au dezvoltat o adevărată pasiune faţă de măritişul în lumea bună. Fiica Frances s-a măritat cu un profesor de la Bowdoin. Fiica Mary s-a măritat cu John Aiken, avocat proeminent şi investitor important în industria textilă."
In ciuda implicării familiei în relaţiile comerciale cu China, Jane Appleton era de o moralitate care contrasta în chip vădit cu averea ei. Când l-a cunoscut pe Franklin Pierce, acesta studia dreptul la Colegiul Bowdoin, pregătindu-se pentru avocatură. In ciuda faptului că tatăl tânărului era guvernator în New Hampshire, familia Appleton nu a încurajat această uniune. Pierce a intrat de timpuriu în politică, carieră care se potrivea ca o mănuşă cu profesiunea de avocat. Era partizan al lui Jackson, ceea ce l-a obligat să-şi încerce forţele împotriva clasei whig, partid în care era înscrisă toată elita doldora de bani din Massachusetts, numai că era, în acelaşi timp, şi susţinător al sclavajului. Pierce s-a retras curând din politică şi s-a înrolat ca simplu soldat în războiul din Mexic. Sfârşitul războiului l-a găsit în postura de general şi de erou de război. Când statutul său de erou de război i-a ridicat valoarea de candidat politic, Pierce a fost propulsat în politica naţională de aceeaşi facţiune care îl îndepărtase pe Taylor de la putere. Jane Appleton Pierce a făcut tot ceea ce i-a stat în puteri spre

a-l împiedica pe soţul ei sa devină candidat la preşedinţie. In momentul în care a fost anunţată nominalizarea sa din partea partidului, se spune că ar fi ieşinat, iar o vreme s-a opus plecării lui la Washington, fiindcă oraşul avea o reputaţia proastă, fiind asociat în special cu băutura, ceea ce, din punctul ei de vedere, era cel mai imoral lucru cu putinţă.
O tragedie incredibilă s-a abătut asupra lui Jane şi a lui Franklin Pierce când cel de-al treilea lor fiu, şi singurul rămas în viaţă, a fost ucis în drum spre ceremonia de învestire a tatălui, din Washington. De atunci, Jane a evitat apariţiile în public, iar o prietenă din copilărie i-a preluat atribuţiile de primă doamnă la Casa Albă.
Pierce a avut un singur mandat prezidenţial şi un fler autentic de a provoca disensiuni şi de a împărţi oamenii în tabere. A fost primul preşedinte care a numit în cabinet un membru de altă religie decât cea protestantă. Ministrul Poştelor era James Campbell, catolic din Pennsylvania, a cărui numire în funcţie - ca şi faptul că i-a făcut o primire oficială nunţiului papal - a provocat o adevărată furtună, cunoscută sub numele de partidul Nu-ştie-nimic (partizan al originii americane). Pierce a susţinut şi aprobat Legea Kaţisas-Nebraska care a fost ochiul uraganului sclavajului, conducând la scindarea Partidului Democrat şi la sfârşitul Partidului Whig - dar şi la crearea Partidului Republican. De trei ori a împins America şi Anglia în pragul războiului, din cauza unor chestiuni de ordin politic, şi a dus la tensionarea relaţiilor cu

Europa, după ce în presa europeană s-au strecurat informaţii referitoare la planurile de anexare a Cubei.
în timpul administraţiei Pierce, procurorul general al Statelor Unite a fost Caleb Cushing, adevărata putere care acţiona din umbra „tronului". Acest mason de gradul treizeci şi trei şi negustor de opiu a fost marele maestru al unei politici care ameninţa să dezbine naţiunea. Ministrul de Război al lui Pierce, Jefferson Davis, întregea această conspiraţie care conducea statele Sudiste către un război împotriva Uniunii.
Mariajul lui Jane Appleton cu Pierce nu a constituit însă singura conexiune a familiei Appleton cu preşedinţia. Nathan Appleton a devenit socrul lui Thomas Coolidge, al cărui urmaş avea şi el să ajungă la Casa Albă. Banii lui Coolidge se înmulţiseră tot de pe urma comerţului cu China, iar Thomas

Coolidge nu se sfia să recunoască că avea o adevărată pasiune pentru acumularea de bogăţii, deoarece „banii au devenit singura cale adevărată de acces la putere şi succes, atât din punct de vedere social, cât şi în ceea ce priveşte relaţia cu semenii".[3] Banii lui Coolidge au luat cu generozitate drumul Harvardului şi al Muzeului de Arte Frumoase din Boston, ca şi al altor instituţii. Tot banii lui Coolidge aveau să fie plasaţi la temelia companiei United Fruit, ceea ce reprezenta o garanţie a cimentării relaţiilor dintre câteva familii de prim rang din Noua Anglie, pentru încă o sută de ani.

FAMILIA CABOT

Samuel Eliot Morris, una din cele mai mari autorităţi americane în materie de istorie a comerţului maritim, scrie următoarele: „Statul maritim Massachusetts nu a cunoscut niciodată democraţia socială ... Iar inegalitatea de avere a făcut din democraţia politică o ficţiune".[4] Scriind despre domeniile şi palatele care s-au ridicat în Noua Anglie înainte de Revoluţie, printre acestea numărându-se cel al lui George Cabot, de la Beverly, al lui Jonaman Jackson, de la Newburyport, şi al lui John Heard, de la Ipswich, Morris indică marea drept principală sursă de îmbogăţire. Referindu-se direct la Revoluţie ca efect al politicii maritime dure, impusă de regele George al III-lea, Morrison indică Bostonul drept cartierul general al Revoluţiei, în acest sens, el subliniază că ceea ce englezii considerau contrabandă, americanii numeau comerţ liber.[5]
Familia Cabot a început să facă avere imediat după ce a ajuns în America, adică începând din anul 1700, când John Cabot a imigrat din Insulele Canalului, stabilindu-se la Salem. Fiul său, Joseph, a devenit negustor prosper şi a intrat prin căsătorie în familia Higgins, una dintre cele mai marcante familii din colonii.
George Cabot al fost al şaptelea din cei unsprezece copii ai familiei Cabot. In ciuda educaţiei alese pe care a primit-o la Harvard, el a fost trimis ca băiat de cabină sub comanda altor doi fraţi mai mari ai săi. Corăbiile tatălui său erau foarte active în negoţul cu coloniile spaniole, aducând de acolo rom si peste, două dintre produsele cele mai solicitate de plantaţiile pe care

lucrau sclavi. La vârsta de optsprezece ani, George a devenit căpitan. După patru ani petrecuţi pe mare, George s-a căsătorit, a preluat o parte din distileriile pe care le avea familia soţiei sale şi a continuat să controleze interesele legate de transporturile maritime ale fraţilor săi. George a făcut ultima sa călătorie pe mare la vârsta de douăzeci şi şapte de ani, când ajunsese deja un adevărat căpitan al industriei.
Revoluţia a fost cea mai mare afacere pe care a derulat-o George. Cu acest prilej, el a echipat patruzeci de corăbii ca vase comerciale pentru liberă întreprindere şi a obţinut profituri imense din numeroase câştiguri, însă Cabot şi confraţii săi negustori luptaseră nu numai pentru

câştiguri mari, ci şi pentru formarea unei uniuni a tuturor coloniilor, în speranţa că unificarea va contribui la extinderea afacerile lor mercantile. Pentru o vreme, chiar asta s-a întâmplat. In anul 1784, George Cabot făcea comerţ maritim în zona Mării Baltice şi făcea incursiuni comerciale de avangardă în Rusia cu vasele sale *Bucanier* şi *Commerce.*[6] în anul 1787, când războiul se apropia de sfârşit, familia Cabot înfiinţa Manufactura de Bumbac din Beverly. Familia Cabot mai deţinea o flotilă de vase de pescuit înregistrată în Beverly, care l-a condus pe senatorul George Cabot spre elaborarea unui proiect legislativ, impunând adoptarea unei legi care încuraja pescarii să-şi extindă afacerile legate^de exploatarea la scară industrială a pescuitului de cod.
între anii 1789 şi 1799, Alexander Hamilton dictase în chestiunile de politică financiară şi de relaţii externe din perioada primelor două administraţii ale noului stat. Consiliul său privat era cunoscut sub denumirea de Hunta din Essex.[7] Formată din George Cabot, Stephen Higginson, Jonathan Jackson, John Lowell şi Thomas Pickering, Hunta a fost pe punctul de a produce o a doua revoluţie atunci când strategiile politice ale lui Jefferson nu s-au pus de acord cu interesele financiare ale consiliului.
Averile membrilor Huntei din Essex proveneau în special din comerţul maritim si din activităţi comerciale neîngrădite. Nevoia de credite a grupului nu era satisfăcută de guvernul încă în scutece de la Washington, ci de aceleaşi personaje care facilitaseră împrumuturi şi înainte de Revoluţie: bancherii din Londra, în realitate, Hunta din Essex era o

conspiraţie trădătoare, fiindcă se desprinsese de Statele Unite după şi din cauza embargoului impus de administraţia Jefferson. La el acasă, printre compatrioţii săi aristocratici, George Cabot era un adevărat stâlp al societăţii în ansamblul său; după ce părăsea Noua Anglie, Cabot devenea brusc anarhist, o acuzaţie pe care i-o arunca în spate lui Jefferson. Conspiraţia s-a stins după ridicarea embargoului.
Senatorul George Cabot, a cărui mamă era Elizabeth Higginson, s-a căsătorit cu vara lui de gradul întâi, pe nume tot Elizabeth Higginson. Uniunea matrimonială a fost una dintr-un şir de căsătorii dinastice, practicate frecvent de marile familii ale opiului, şi care a dus la formarea castei de tip brahmanic din Boston. George şi-a consolidat în continuare rolul în cadrul societăţii, îndeplinind funcţia de preşedinte al sucursalei din Boston a Băncii Statelor Unite, de director al companiei de asigurări Suffolk Insurance şi de preşedinte al companiei de asigurări maritime Boston Marine Insurance.
Următorul Cabot celebru a fost Edward (1818-l901), cel de-al treilea din cei unsprezece copii pe care i-a avut Samuel Cabot de la Eliza Perkins (fiica lui Thomas Handasyd Perkins). Vlăstar al două dintre cele mai puternice familii implicate în comerţul din China, Edward Cabot' a hotărât să se facă fermier şi crescător de oi. După ce a pierdut aproape o avere în Illinois, încercând să pună în mişcare această afacere, a revenit pe plaiurile natale şi s-a făcut arhitect. Edward avea să primească comenzi privind conceperea planurilor arhitecturale ale Universităţii Johns Hopkins şi ale Ateneului din Boston, ambele finanţate de familie.
Cel mai cunoscut din familia Cabot este probabil Henry Cabot Lodge, doctor în istorie la Harvard, transformat între timp în politician. Un elitist în adevăratul sens al cuvântului, el a luptat împotriva dreptului femeii la vot, ba chiar şi împotriva alegerii senatorilor Statelor Unite prin vot direct şi deschis. Pentru a putea promova politici elitiste de acest gen, familia Cabot a înzestrat organizaţii importante printre care se numără şi Institutul Brookings, unde lideri mondiali ca James Wolfensohn de la Banca Mondială, Henry Schacht din Warburg, Pincus, David Rockefeller şi Barton Biggs de la Morgan Stanley zdrobesc diferenţa dintre spaţiul politic şi cel al economiei corporatiste, influenţând astfel direct politica de stat.

FAMILIA LOWELL
Conform unei vechi zicale elitiste care circulă în Boston, un Lowell nu dă socoteală decât unui Cabot, iar un Cabot nu dă socoteală decât lui Dumnezeu.
Familia Lowell şi-a dobândit poziţia socială în cadrul societăţii castelor de tip brahmanic aproape imediat după ce primii Lowell au sosit în America şi după ce au pus bazele dezvoltării timpurii a portului Newburyport, ca centru al construcţiilor navale, şi a comunităţii negustorilor locali. Familiile care au vieţuit în perioada de început a Noii Anglii au recurs la toate mijloacele posibile pentru a-şi menţine statutul social şi prosperitatea, inclusiv la uniuni matrimoniale cu alte familii bogate şi prestigioase.
John Lowell făcea parte din promoţia de la Harvard a anului 1721, unde fusese coleg de clasă cu câţiva Hancock, Winslow, Hutchinson si Woolcott. Un exemplu extraordinar referitor la roadele pe care le poate produce o căsătorie dinastică este relaţia dintre John Lowell şi Jonathan Jackson. John „Bătrânul Jude" Lowell, absolvent de Harvard în anul 1761, s-a căsătorit cu fiica lui Stephen Higginson, unul'dintre negustorii fruntaşi, şi a lui Elizabeth Cabot Higginson. Cum Lowell era avocat, această unire l-a ajutat să-şi menţină poziţia socială la aceleaşi cote în cadrul comunităţii negustorilor, care oricum fusese bine consolidată de afacerile familiei.
Jonathan Jackson, prietenul apropiat al lui John, moştenise douăzeci de mii de lire şi se căsătorise cu fiica lui Patrick Tracy, unul dintre cei mai bogaţi comercianţi din Boston. Căsătoria a făcut să sporească averea lui Jackson şi a dat un impuls statutului său de negustor, ajutându-l să-şi extindă relaţiile până în Anglia - o relaţie extrem de utila pentru a obţine finanţare. Pentru Jackson, prietenia cu John Lowell însemna relaţii utile; pentru John Lowell, prietenia cu Jackson însemna mai mulţi clienţi. Parteneriatul lor a fost cimentat prin căsătoria copiilor. Francis Cabot Lowell, fiul lui John Lowell de la cea de-a doua sa soţie, Susan Cabot, s-a căsătorit cu Hannah, fiica lui Jackson cu prima sa soţie.
John şi Elizabeth Lowell erau cel mai minunat cuplu din Noua Anglie, iar casa lor din Boston, situată pe High Street, se

învecina cu casa celor mai buni prieteni, familia Jackson. Din acest centru de putere, cei doi bărbaţi au reuşit să-şi multiplice averile, mai ales datorită Revoluţiei. John a reprezentat interesele de afaceri ale unor familii britanice, s-a ocupat de testamentul câtorva patricieni de frunte din Boston, a colectat şapte sute de comisioane separate din diverse activităţi profitabile şi a răspuns de lichidarea câtorva proprietăţi tory după încheierea războiului. Maşinăria sa legislativă a beneficiat de pe urma activităţilor sale în perioada de formare a vieţii politice a tinerei naţiuni.
John Lowell a fost membru al Convenţiei Constituţionale a statului, care susţinea că „toţi oamenii se nasc liberi şi egali", deşi este puţin probabil că el însuşi a promovat aceste sentimente. Atât Lowell, cât şi bunul său prieten, Jackson, erau proprietari de sclavi. John Lowell se mai distinge şi prin faptul de a fi fost ultimul patrician din Boston care mai avea un sclav negru.
După război, şi o dată cu instalarea crizei economice şi lansarea sistemului de mărire a impozitelor, procesul de divizare a claselor sociale din America s-a manifestat şi mai pregnant. Intre cei avuţi şi sărăcime se căscase o prăpastie enormă, iar familia Lowell se număra printre cei care aveau totul. Cu scopul de a avea un loc în care să-şi păstreze totul, Lowell şi alţi membri ai familiilor Russell şi Higginson au întemeiat Banca Massachusetts, care avea să devină şi Prima Bancă Naţională din Boston.
In timp ce averea familiei Lowell era deja una dintre cele mai mari averi, iar Lowell era unul dintre cele mai puternice clanuri din noua ţară, Francis Cabot Lowell a sporit şi mai mult averea familială, punându-şi amprenta asupra industriei textile din America.

In Anglia, Richard Arkwright a dat semnalul pentru lansarea revoluţiei industriale atunci când a adus primele utilaje pentru industria textilă, care depinsese până în acel moment de munca la domiciliu a lucrătorilor. Torsul, filatul, dărăcitul şi ţesutul firelor pe războaie de ţesut manuale construiseră până atunci operaţii frecvente în industria textilă la domiciliu. Regula era aceea că femeile mergeau la un negustor local, cumpărau firele în consignaţie şi reveneau cu materialul ţesut pentru a încasa o mică sumă în schimbul muncii prestate. Femeile puteau

presta aceste munci la domiciliu, câştigând, în acelaşi timp, şi un salariu. Revoluţia industrială avea să schimbe sistemul din temelii, înlocuind industria bazată pe lucrul la domiciliu cu o industrie *bazată* pe munca într-o fabrică, începând cu maşina de filat, prima maşină complet acţionată mecanic de filare a lirelor.

Samuel Slater, unul din asistenţii lui Richard Arkwright, a memorat schiţa unei maşini de filat şi a adus-o cu el în America. Negustorul de sclavi Moses Brown a finanţat construirea primei roţi mecanice de filat bumbac, care a fost instaiată la Pawtucket, în Rhode Island. Din punctul de vedere al lui Brown, înlocuirea unei activităţi care exploata crunt munca umană, cu o alta de acelaşi tip reprezenta un progres firesc; în loc să exploateze munca în captivitate, găsise o întreagă clasă din care putea recruta mână de lucru gata de a fi folosită - copiii. Compania pe care a înfiinţat-o Brown a fost numită în cinstea inventatorului maşinii, Arkwright.

Francis Cabot Lowell a urmat exemplul lui Brown si, în anul 1810, a plecat într-o călătorie în Anglia, cu scopul de a procura planurile pentru a-şi construi o fabrică. Prima sa fabrică a fost construită în parteneriat cu cumnatul său Tracy Jackson, cu Paul Moody şi cu Nathan Appleton. Lowell îşi propusese ca manufactura lui să integreze toate operaţiile, de la filarea bumbacului neprelucrat şi până la finisarea hainelor, îndată ce a înţeles cum poate obţine acest lucru, el s-a folosit de întreaga sa influenţă politică şi a provocat adoptarea unei legi care impunea taxe vamale ridicate la ţesăturile de import, cu scopul de a slăbi puterea concurenţei.

Prietenii lui Lowell din cercul intim de la Asociaţia din Boston au căutat apoi un amplasament pentru construirea unor manufacturi de dimensiuni şi mai mari. Au descoperit că, la confluenţa dintre râurile Concord şi Merrimack, se găsea un loc ideal pentru alimentarea cu energie prin acţionare hidraulică, necesară pentru punerea în mişcare a războaielor mecanice de ţesut, în acest mod, micul sat amorţit cunoscut sub numele de East Chelmsford s-a transformat peste noapte în satul industrial cu numele Lowell.

Lowell a fost mai mult decât o singură, sau o simplă, fabrică. A fost primul oraş corporatist. Imediat s-au constituit alte câteva corporaţii, iar de-a lungul şi de-a latul statului au

fost trimişi oameni în recunoaştere, cu misiunea de a găsi operatori pentru acţionarea maşinilor. Copiii au furnizat cea mai bună resursă de mână de lucru. Timpurile erau grele, iar copiii în vârstă de zece ani erau pe toate drumurile. Cele mai mici dintre fetiţele care lucrau în fabrică erau „perietoare", fiindcă lucrau cu cilindri perietori, sarcina lor fiind aceea de a scoate bobinele pline de pe cadrele de filat şi de a le înlocui cu bobine goale. Aceste copile lucrau paisprezece ore în fiecare zi, începând de la cinci dimineaţa, contra impresionantei sume de doi dolari pe săptămână.[8]

Ca şi în oraşele miniere, operatorii veroşi, angajaţi special pentru acţionarea maşinilor textile, le permiteau muncitorilor să mărească preţurile în depozitele fabricii. Combinaţia dintre preţurile ridicate şi datoriile acumulate le ofereau patronilor garanţia că muncitorii vor rămâne să lucreze în continuare pentru ei. Femeile şi copiii aduşi în oraşul industrial ca mână de lucru nu aveau resurse să plece, încât situaţia în care se aflau îi reducea la o condiţie nu cu mult diferită de cea a sclavilor.

Proprietarii de fabrici, care aparţineau toţi elitei, dispuneau de resursele şi de capacitatea de a prezenta lucrurile într-o lumină diferită. John Greenleaf Whittier, poet şi editor de ziar, locuia

în apropiere de Lowell şi descria oraşul muncitoresc drept „o citadelă ale cărei turle se înalţă spre cer asemenea palatelor fermecate din poveştile persane". Aceste „palate" din cărămidă funcţionau şase zile pe săptămână, paisprezece ore pe zi, iar după lăsarea întunericului, erau aprinse lămpi cu grăsime de balenă pentru a prelungi ziua. Condiţiile de trai erau încă şi mai mizere. Muncitorii erau adăpostiţi în blocuri formate din şaisprezece „case", cinci sute de persoane având acces la o singură privată. Mai existau un alt tip de locuinţe în care chiriaşii trebuiau să-şi care^singuri gunoaiele şi dejecţiile până pe Bulevardul Austin. Intr-un alt bloc din Lowell, membrii unei comisii de control au descoperit că aici trăiau 396 de oameni, în condiţii descrise de acelaşi Whittier ca mizere, neigienice, infecte şi respingătoare. Numai că femeile erau obligate să locuiască acolo, aceasta fiind una dintre condiţiile de angajare. Ceea ce domnul Whittier şi alţi scriitori asemenea lui, care s-au lăsat mânjiţi de cei care le plăteau salariile, au omis să consemneze, a fost subliniat de un comisar în probleme de

muncă din Massachusetts: legile statului îi protejau mai bine pe caiAdecât pe oamenii.[9]

In ciuda condiţiilor vitrege, o adolescentă primea aici un salariu mult mai mare decât în oricare alt loc din afara sistemului fabricilor, astfel încât copiii puteau trimite bani familiilor rămase acasă. In ciuda abuzurilor la care erau supuşi, muncitorii din fabrică nu luptau pentru măriri de salariu. Mai târziu, după ce proprietarii fabricii au început să le reducă salariile o dată cu creşterea concurenţei din partea altor manufacturi, muncitorii au fost obligaţi să lupte pentru a-şi menţine salariile. Starea disperată a femeilor care munceau în fabrică a reuşit să atragă atenţia unei naţiuni întregi multe decenii mai târziu, când muncitoarea Mary Jones, în vârstă de şaptezeci şi trei de ani, a pornit, în fruntea a câteva sute de muncitoare din industria textilă, din care jumătate abia dacă împliniseră şaisprezece ani, într-un marş forţat de la Philadelphia spre New York, să îl întâlnească pe Teddy Roosevelt. în acel moment, în fabrici şi în mine lucrau peste două milioane de copii. Mărşăluind în zdrenţe, unele dintre femei fără degete din cauza frecventelor accidente de muncă, grupul a încercat să stea mai întâi de vorbă cu un senator din New York, apoi să se îndrepte spre reşedinţa lui Teddy Roosevelt. Ambii bărbaţi au reuşit să evite demonstraţia, însă protestele opiniei publice pe care le-a provocat marşul au condus în cele din urmă la adoptarea legislaţiei privind protecţia copiilor.

Deşi multe familii ale elitei din New York îşi păstrau intacte averea şi puterea, numele lui Cabot s-a menţinut ca adevărata forţă politică. Henry Cabot Lodge a îndeplinit funcţii în Congres şi în Senat din anul 1893 şi până în anul 1924, fiind chiar nominalizat de Teddy Roosevelt pentru funcţia de preşedinte, la Convenţia Republicană din anul 1916. Henry Cabot Lodge, nepotul acestui Lodge, a fost ambasadorul Statelor Unite în Vietnam în timpul administraţiei lui John F. Kennedy şi a fost masiv implicat în tratativele secrete care au condus la asasinarea preşedintelui Vietnamului de Sud, Ngo Dinh Diem.

PE URMELE DRAGONULUI

După încheierea războiului opiului, goana după aur din California a distras atenţia publicului de la comerţul cu opiu din China. Zorul de a ajunge în Vest se explică prin aceea că se

puteau scoate mai mulţi bani din transporturile comerciale către California decât către China. Magnaţii de pe coasta de est, îmbogăţiţi de pe urma comerţului cu opiu, au reprezentat forţa motrice care a impulsionat din umbră goana după aur, în sensul că ei au construit o reţea de cale ferată trans continentală. O dată ce sclavajul fusese scos în afara legii, magnaţii s-au orientat spre importul de mână de lucru ieftină. Proprietarii de căi ferate şi-au aţintit privirile asupra Chinei, de unde puteau fi aduşi odată cu opiul şi muncitori culi, sau muncitori fără nici o calificare.

Din cauza foametei şi a dărilor mari care afectau agricultura, mulţi chinezi doreau să plece din ţară. Majoritatea imigranţilor proveneau din aceleaşi provincii de pe coasta Chinei unde

înflorise comerţul cu opiu. Condiţiile plecării din China erau, însă, la fel de dure ca şi ale imigranţilor care plecau din Irlanda pe corăbiile morţii - uneori poate chiar mai cumplite. O dată îmbarcaţi pe vasele de transport maritim, ale căror proprietari erau mai cu seamă americani, imigranţii erau trataţi ca nişte sclavi. De altfel, activitatea era supranumită în epocă comerţul cu porci. Chinezii erau însemnaţi cu litera C, pentru identificarea destinaţiei, adică California. Ei îşi asumau de bunăvoie angajamentul de a se lega prin contract de muncă pe termen lung, opţiune pe care puţini au înţeles-o. Mii de chinezi au fost „eliberaţi" de obligaţiile contractuale, rata mortalităţii atingând teribila cifră de 40 la sută, care depăşeşte chiar şi rata mortalităţii atinsă în cazul comerţului cu sclavi africani.
Majoritatea imigranţilor care acceptau ca biletul pentru traversarea oceanului să fie suportat de patron - ca formă de piată contractuală - erau chinezi destinaţi să muncească la reţelele de cale ferată. Pentru a-i ajuta pe bărbaţi să suporte mai uşor călătoria, supraveghetorii chinezi le aduceau droguri, uneori chiar şi prostituate. Multe dintre femeile aduse să se prostitueze era vândute de familiile lor sau răpite, unele dintre acestea neavând mai mult de opt ani.[10]
Emigraţia din China a contribuit la răspândirea consumului de droguri în Australia şi în Peru, alte două destinaţii obişnuite în epocă, dar mai ales în California. Naţiunea americană începea să descopere tarele dependenţei de droguri, însă opinia publică nu a protestat decât atunci când opiul a fost asociat cu imigranţii.

Cuprinşi de o adevărată isterie împotriva imigranţilor şi a săracilor, americanii şi-au schimbat atitudinea faţă de aceştia. Orice american putea cumpăra heroină cosultând lista de preţuri de la Sears sau de la orice băcănie, iar canabis, de la drogherie, însă guvernul american, susţinut de mediile controlate de Hearst, a lansat o campanie care urmărea să-i convingă pe americani că aceste nenorociri fuseseră introduse pe furiş în ţară, de străini. Conform campaniei, chinezii erau cei care au introdus opiul, mexicanii, cei care au introdus marijuana, iar negrii, cei care au introdus cocaina. Şeful Biroului Federal de Narcotice, Harry J. Anslinger, şi ziarele lui Hearst au luat imediat atitudine, înfierând tot ceea ce era legat de aceste etnii, atacându-le inclusiv muzica. Chiar şi sindicatele muncii, ameninţate de numărul imens de asiatici harnici, i-au numit pe chinezi contrabandişti de droguri."
Opinia editorialiştilor din organizaţia Hearst oglindea punctul de vedere al Ku-Klux-Klan-ului angajat în cercetarea „americanismului" 100%. Primele filme semnate de Thomas Edison îi aveau pe chinezi drept protagonişti, iar aşa-zisa lor predispoziţie spre opiu era adusă în prim plan. Americanii au priceput curând mesajul. Una era când o bătrânică adormea după ce trăsese opiu dintr-o pipă, şi alta era când un străin consuma droguri.
La începutul secolului al douăzecilea, Roosevelt şi-a luat angajamentul ferm de a pune capăt consumului de opiu asiatic. Deşi, printr-o ironie a sorţii, cei din familiile Roosevelt şi Delano, care făcuseră averi în secolul al nouăsprezecelea tocmai din faptul că îi obligaseră pe chinezi să depindă de opiu, iată că, în secolul al douăzecilea, roata se întorcea. America ajunsese să consume în fiecare an mai mult decât ceea ce consumau cele mai mari şase state europene luate la un loc. Bărbatul care poate fi supranumit primul ţar al drogurilor din America, Hamilton Wright, i-a acuzat pe chinezi de a fi adus cu ei această nenorocire pe coasta americană şi că drogul pătrunsese şi în alte pături sociale decât cea a muncitorilor chinezi. El a subliniat că anual se consumau cinci sute de mii de livre de opiu, dintre care numai 10 procente erau folosite în scopuri medicale şi în spiritul legii. Wright a denunţat „medicii ignoranţi" şi pe „farmaciştii care sfidează legea" şi chemat întregul popor la mobilizare generală, cu scopul de a stabili legi menite să pună capăt consumului de droguri, între timp, un alt drog devenise popular, cocaina, iar

Wright a ţinut să exclame: „Este ştiut de toată lumea ... unde se adună laolaltă mai mulţi negri,

începe comerţul ambulant, pe faţă, cu cocaină".[12]
Efectul acestei isterii colective rasiste şi xenofobe s-a materializat sub forma Actului lui Harrison, primul dintr-o serie de măsuri legislative care urmăreau interzicerea drogurilor, printre care şi heroina. Interdicţia a avut două urmări imediate: a făcut să crească spectaculos preţul heroinei cu 1.500 la sută[13] şi a impus utilizarea siringilor cu scopul de a-i ajuta pe toxicomani să se dea şi mai mult cu capul de toţi pereţii, de toţi banii pe care îi plăteau. Un alt efect pe termen lung a fost proliferarea violenţei, încetând de a mai fi un simplu drog, folosit în special de femeile între două vârste, opiul şi heroina şi-au găsit consumatori printre tineri şi cei săraci, clienţi mult mai receptivi la consumul de droguri şi mai susceptibili de a repeta actul de cumpărare. Comerţul ilicit de droguri a constituit sursa de îmbogăţire a celor care au luat pericolele în piept. Moştenirea pe care au lăsat-o Americii pionierii comerţului cu opiu a fost o nouă generaţie de contrabandişti de droguri. Iar săracii au învăţat rapid că nu mai era obligatoriu să te numeşti Cabot sau Lowell, dacă voiai să te îmbogăţeşti de pe urma comerţului cu droguri.

Capitolul 17
PUTEREA NOII SOCIETĂŢI LOJA ÎNTUNECATĂ
Una din cele mai bizare clădiri aflate în campusul Universităţii Yale aduce în chip izbitor cu un mausoleu. In interiorul clădirii, un tânăr gol, unul din cei cincisprezece juniori aieşi în flecare an, stă întins într-un sicriu. Nu este mort, ci declamă autobiografia vieţii lui sexuale de până acum, înainte de a fi „bătut prieteneşte", semnalul că a fost admis în frăţia Craniul şi Oasele. Ceremonia este intituiată Fericire Conjugală şi ea îşi aduce contribuţia certă la cimentarea unei legături care va dura o viaţă.[1] In jurul lui, stau în picioare ceilalţi paisprezece iniţiaţi şi membri obişnuiţi, cu toţii studenţi în ultimul an la Yale. Formalităţile devin şi mai bizare, încât se spune că, dacă cineva s-ar sui pe acoperişul Weir Hali din vecinătate, „ar putea auzi ţipete şi gemete ciudate ieşind din măruntaiele acestui mormânt".[2] Spre deosebire de o frăţie studenţească obişnuită, nimeni nu locuieşte în această clădire, ea fiind destinată în exclusivitate desfăşurării de ceremoniale ritualice. Tot spre deosebire de o frăţie, candidaţii care urmează să fie admişi în Craniul şi Oasele, sau Loja întunecată, ies gata iniţiaţi după ritual, dar şi mult mai bogaţi şi cu relaţii puternice, menite să le asigure o viaţă plină de succese.
Fostul preşedinte George Bush este unul dintre cei care s-au întins în acest sicriu. Nu este însă unicul membru celebru. Fiul său, George W. Bush, este încă unul dintre ei. Un al treilea preşedinte, William Howard Taft, a fost şi el „osar", iar tatăl său, Alphonso Taft, a fost unul dintre membri fondatori ai lojii. Probabilitatea ca trei preşedinţi americani să provină din aceeaşi frăţie compusă din cincisprezece membri este infimă. Apoi, sprijinul pe care şi-l acordă între ei fraţii „osari" indică

faptul că au alonjă - suficientă alonjă încât să ajungă până la Casa Albă. Lista membrilor frăţiei Craniul şi Oasele este una a maximei concentrări a puterii din Statele Unite. Pe ea abundă nume ca Pillsbury, Kellogg, Weyerhaeuser, Phelps şi Whitney. Ei sunt conducătorii absoluţi din lumea afacerilor şi tot ei sunt conducătorii absoluţi din arena politică.
în afara celor trei preşedinţi, numeroşi membri ai Congresului, judecători şi conducători ai armatei au fost membri ai acestei frăţii. Senatorul pentru Rhode Island, John Chafee, este unul din membri. Senatorul Robert Taft s-a numărat printre membri. Conservatorul William F. Buckley este membru, la fel şi fratele său, James, susţinător al CIA. Ca angajator, CIA arată ca o reuniune virtuală a unei promoţii de la Yale; ambele organizaţii au aceeaşi statuie a lui Nathan Hale[3] şi ambele sunt privite ca un „campus", ceea ce nu constituie descrierea cea mai adecvată pentru sediul central al instituţiei care veghează la siguranţa statului. Iar, pentru

participanţii activi la reuniunile de la Langley ale promoţiilor de absolvenţi de la Yale, calitatea de membru în frăţia Craniul şi Oasele este privită ca recomandarea cea mai importantă. La începutul activităţii Agenţiei, directorul său de personal a fost F. Trubee Davison, care a devenit osar în anul 1918. După ce CIA a făcut din Chile o ţară sigură pentru interesele oamenilor de afaceri americani, director adjunct al filialei a devenit Dino Pionzio, un alt membru al frăţiei. Osarul Archibald MacLeish şi-a început cariera lucrând pentru serviciile secrete, după care s-a transferat la revista *Time* al cărei patron era fratele osar Henry Luce. Numirea lui MacLeish într-un post din cadrul serviciilor secrete a fost posibilă datorită intervenţiei unui alt membru al societăţilor secrete de la Yale, Wilmarth Sheldon Lewis din organizaţia Manuscrisul şi Cheia.[4]
McGeorge Bundy, bărbatul care ne-a dăruit un război în Vietnam, este şi el membru al organizaţiei Craniul şi Oasele. William Sloane Coffin, care din angajat al CIA s-a făcut protestatar împotriva războiului, este şi el unul din membri. Russell Davenport, fondatorul publicaţiei *Fortune,* este şi el osar. Senatorul John Forbes Kerry, unul dintre moştenitorii imperiului Forbes format ca urmare a comerţului cu China, se numără şi el printre membri. Pentru mulţi, consemnează autorii cărţii „Bărbaţi înţelepţi, şase prieteni si lumea pe care au creat-o" (Wise Men, Six Friends

and the World They Made): „Apartenenţa la o societate a seniorilor de la Yale reprezenta cheia de boltă a unei cariere de succes la Yale. Cea mai veche şi cea mai importantă, cu adevărat legendară .... a fost Craniul şi Oasele". Doi dintre cei şase prieteni la care fac autorii referire începând cu titlul cărţii erau membri ai Lojii Craniul şi Oasele, William Averill Harriman şi Robert Abercrombie Lovett. Când făcea comisioane secrete în timpul primului război mondial, Harriman codificase pachetele cu numărul 322, cod pe care îl înţelegeau numai fraţii din lojă. Când, în anul 1971, Pamela Churchill, cea de-a treia soţie a lui Harriman, l-a întrebat ce semnificaţie are acest cod, el i-a răspuns că nu îi poate spune nici măcar ei.[5]
Pentru cei care se întreabă ce se petrece în spatele porţilor metalice ale acestui sanctuar cvasi-masonic, răspunsurile sunt foarte puţine. Dacă un osar se află într-o încăpere oarecare şi organizaţia devine subiect de conversaţie, el nu numai că nu va răspunde, ci va părăsi încăperea. Jurămintele secrete făcute printre craniile şi oasele unor schelete de celebrităţi nu au fost niciodată divulgate. Dar nici puterea nu a fost pierdută.
în urmă cu câţiva ani, Ron Rosenbaum şi Anthony Sutton, autorii cărţii „Guvernul secret al Americii" *(America s Secret Establishmenf),* au aruncat lumină asupra acestei organizaţii secrete. Craniul şi Oasele este beneficiarul unui trust înfiinţat de moştenitorii firmei Russell and Company. Nu se ştie cu exactitate ce sume provenind din comerţul cu China au fost vărsate în contul Russell Trust Association, totuşi, se ştie că fiecare membru acceptat porneşte în viaţă cu o subvenţie de cincisprezece mii de dolari şi un pachet de relaţii de o valoare incomensurabilă. Printre numele care au produs bani vechi se numără Adams, Bundy, Cheney, Lord, Stimson şi Wadsworth. Printre numele care au produs bani noi se numără Harriman, Rockefeller, Payne si Bush.[6] Averill Harriman, partener la firma Brown Brothers Harriman, de pe Wall Street, este un alt membru al lojii şi protectorul averii Bush. Tot Brown Brothers Harriman este şi depozitarul fondurilor organizaţiei Craniul şi Oasele.
Din această bază a puterii, moştenitorii Russell Trust menţin controlul absolut, fiind cercul interior al puterii. Cercul exterior, constând din organizaţii care funcţionează cel puţin în obscuritate, cuprinde Comisia Trilaterală, Institutul Brookings, Consiliul pentru Relaţii Externe şi Mesele Rotunde pentru Comerţ, organizate în numeroase oraşe importante. La rândul

lor, fiecare dintre acestea asigură menţinerea controlului elitei asupra mediilor de afaceri,

administrativ, universitar şi de comunicare în masă din America, într-adevăr, o adevărată placă turnantă de trilaterali şi membri în Consiliul pentru Relaţii Externe deţin funcţii-cheie atât în afaceri, cât şi în administraţie. Ei sunt cei care impun regula jocului. Şi tot ei îşi permit să folosească fundaţii scutite de la plata impozitelor pentru a fi siguri că ideile clasei conducătoare vor prevala întotdeauna, prin finanţarea persoanelor şi a proiectelor „corecte". Sistemul elitist se perpetuează de la sine.

Deşi un văl dens de discreţie protejează activităţile care se desfăşoară în interiorul acestor organizaţii, caracterul lor secret a constituit ţinta câtorva atacuri. In aprilie 2001, *New York Observer* şi Ron Rosenbaum au filmat un ritual secret de iniţiere în organizaţia Craniul şi Oasele. Cu ajutorul unor echipamente high-tech de filmare pe timp de noapte, organizaţia secretă - ai cărei membri au creat OS S şi CIA, au ocupat nenumărate fotolii de secretari de stat şi au îndeplinit funcţii de consilieri pentru siguranţa naţională - era spionată la rândul ei. Nu este cazul să reiatăm scena vulgară în paginile acestei cărţi, dar vom aminti, totuşi, că ea ar fi provocat multă ruşine dacă alte medii de comunicare ar fi dus povestea mai departe.

Există o agendă a organizaţiei Craniul şi Oasele? Osarii „cred în noţiunea de 'haos constructiv' care justifică operaţiunile secrete", notează Joel Bainerman în cartea sa, intituiată „In interiorul operaţiunilor secrete ale CIA şi Mosadului israelian" *(Inside the Covert Operations ofthe CIA and Israel's Mossad).* Politica externă a osarilor se desfăşoară întotdeauna conform unei agende de lucru secrete.[7] Alphonso Taft era Secretar de stat la Război când a făcut presiuni asupra lui McKinley să declare Spaniei război. După asasinarea lui McKinley, Teddy Roosevelt a preluat ştafeta şi l-a adus lângă el pe osarul William Howard Taft. Printre alţi membri ai ordinului care au deţinut funcţii la Ministerul de Război se numără Henry Stimson, Secretar de stat sub Hoover; Robert Lovett, Secretar pentru Apărare în plină perioadă de război rece; generalul George Marshâll, care a devenit Secretar de stat în timpul administraţiei Truman; McGeorge Bundy, consilierul lui Kennedy în probleme de siguranţă naţională: şi Averell Harriman, ambasador cu portofoliu diplomatic nelimitat pentru Asia de sud-est în timpul războiului dn Vietnam. Fideli doctrinei

lui Stimson, care recomanda declanşarea periodică de războaie, cu scopul de a distrage atenţia opiniei publice de la adevăratele motive de nemulţumire şi de a înregimenta întreaga naţiune pentru atingerea unui obiectiv unic, osarii George Bush şi George W. Bush aveau să perpetueze tradiţia prin scurte incursiuni militare în Asia şi în America Latină.

Se pune întrebarea cât de mare a fost influenţa exercitată de organizaţia Craniul şi Oasele asupra istoriei din secolul al douăzecilea. Implicarea politică americană din Asia a început o dată cu politica dusă de familiile din Noua Anglie care făceau comerţ cu opiu. După ce au cules roadele efortului lor şi au făcut avere în Asia, familiile şi-au îndreptat atenţia spre casă, orientându-se spre reţele de transport feroviar, manufacturi şi mine. Prezenţa americană se menţinea în Asia la nivelul misionarilor care au încercat să îi „reformeze" pe chinezi, adică să îi facă să accepte metodele de lucru ale Occidentului. Henry Luce a fost fiul unui misionar american trimis în China. El a fost trimis la Yale pentru a-şi desăvârşi educaţia şi admis în ordinul Craniul şi Oasele, în cartea lor intituiată „Crepusculul purităţii: CIA, drogurile şi presa" *(Whiteout; The CIA, Drugs and the Press),* autorii Alexander Cockburn şi Jeffrey St. Clair scriu următoarele: „Ziua Bătăii a fost momentul crucial care i-a schimbat viaţa lui Luce. Tânjea să fie admis în frăţia Craniul şi Oasele, societatea supremă de la Yale, simbolul cinstei celei mai înalte".[8] Cu optzeci şi şase de mii de dolari împrumutaţi în special de la colegi de Yale şi prieteni de familie, şi cu ajutorul studenţilor de la Yale care îi serveau drept asistenţi de redacţie, Luce a fondat revista *Time,*

care avea să devină ulterior revista *Life.*
Luce s-a căsătorit cu Clare Boothe Brokaw, care avea interese asemănătoare în China, împreună au acţionat în numele Institutului American pentru China, cu scopul de a aduce studenţi chinezi în universităţile din Statele Unite. Luce şi soţia sa erau apropiaţi ai familiei domnitoare Soong din China, ale cărei activităţi corupte au precipitat instalarea comunismului în această ţară. După înfrângerea armatei conduse de Cian Kai Şi, datorită activităţii de lobby susţinută de Luce în favoarea Chinei, John Poster şi Allen Dulles, familia Rockefeller, Thomas Lamont şi cardinalul Spellman şi-au unit forţele pentru a convinge administraţia americană să acorde sprijin Chinei. Cian şi-a pierdut credibilitatea după ce a suferit o serie de înfrângeri

şi după ce el şi familia sa au furat trei sute de milioane de dolari din fondurile acordate de americani. Totuşi, Cian nu a pierdut în totalitate sprijinul lui Luce, încă furibund după ce Mao Zedong îl învinsese pe Cian. Revista *Time* a lansat constant atacuri furioase la adresa cauzei naţionaliste.
Mao studiase la Yale, probabil ca urmare a eforturilor depuse de Luce de a sprijini China. Divinity School deschisese câteva „filiale" ale colegiului în China, iar dintre toţi studenţii înscrişi în această unitate de învăţământ, Mao era cel mai celebru. Deşi nu a fost acceptat în frăţia Craniul şi Oasele, practic nu a existat ambasador american în China care să nu fi fost osar. George Bush, Winston Lord şi James Lilley, toţi studenţi eminenţi şi membri ai frăţiei Craniul şi Oasele, au fost pe rând ambasadori în China.
Cu realistul Luce deschizător de drumuri, America s-a regrupat, şi-a adunat forţele, decisă să continue lupta francezilor, într-un război cu Vietnamul, cu scopul de a preveni expansiunea comunismului către alte regiuni. Rezultatul a fost un război de durată, istovitor şi costisitor, care a făcut zeci de mii de j cil fe umane şi a produs un adevărat haos în America, o data cu întoarcerea acasă a celor optzeci de mii de veterani dependenţi de heroină.[9]
Comitetul pentru Lobby în China şi Craniul şi Oasele au susţinut ferm din culise războiul din Vietnam, deţinând, din păcate, poziţia de putere care putea determina continuarea războiului. Aşa-numiţii cei mai buni şi cei mai inteligenţi, asemenea osarilor McGeorge Bundy, Henry Cabot Lodge şi Dean Acheson (al cărui fiu este şi el osar), au fost proştii sfătuitori ai preşedinţilor care s-au succedat unul după altul, în timp ce americanul de rând se întreba câte alte zeci de mii de vieţi omeneşti mai trebuia să sacrifice ţara într-o bătălie care se purta la douăsprezece mii de mile depărtare. Miza era însă mult mai mare decât războiul însuşi. Agenţii CIA, conduşi de facţiunea de la Yale, nu încetaseră niciodată lupta, nici să acorde sprijin armatei KMT conduse de Cian Kai Şi, curând războiul transformându-se într-o bătălie purtată pe gazonul terenului de golf în folosul corporaţiilor controlate de băieţii cu ochi albaştri şi al traficanţilor de droguri, laolaltă.[10] Conflictul din Vietnam a reprezentat o sursă de profit pentru acele corporaţii care s-au ales cu cele mai numeroase şi mai importante comenzi de afaceri de pe urma războiului: Compania Bell Helicopter aparţinând

de Textron, firme din industria chimică, printre care Dow Chemical şi Monsanto, care au produs agentul portocaliu şi alte produse defoliante, sau compania de construcţii Brown and Root, susţinătorul principal şi strategic al preşedintelui Johnson.
FILIERA UNITED FRUIT
Aşa cum dezbaterea problemei din Vietnam a fost soluţionată prin concluziile impuse de câţiva, tot câteva persoane au avut putere de decizie în chestiunea relaţiilor cu America

Latină. După ce comerţul cu opiu şi-a pierdut din strălucire, partenerii firmei Russell au descoperit noi posibilităţi de afaceri în altă parte. Joseph Coolidge, unul din partenerii firmei Russell, a transferat moştenirea comerţului maritim fiului său, Thomas Coolidge, cel care a organizat United Fruit. Compania şi-a început iniţial activitatea operând ca importator de banane, devenind în scurt timp maestrul care controla aşa-zisele republici bananiere, ţări în care deţine în proprietate transportul feroviar şi sistemul de telecomunicaţii.
Aristocraticii absolvenţi ai Universităţii Yale şi colegii lor de la CIA deţineau controlul ferm asupra companiei, care mai făcea afaceri şi cu gangsterii din New Orleans. Joe Macheca, boss-ul renumit şi temut al crimei organizate din New Orleans, a fuzionat în anul 1900 cu United Fruit, introducând în corporaţie linia sa de transport maritim. Succesorul lui în lumea interlopă, Charles Matranga, a ţinut aproape de United Fruit până la sfârşitul vieţii sale, iar la înmormântarea sa, au venit să prezinte condoleanţe familiei executivii de la United Fruit.[11]
După acel moment, banda din New Orleans a fost controiată de Charles Marcello, perioadă în care s-au făcut jmporturi masive de morfină şi de cocaină din Honduras, în acelaşi an în care Marcello prelua controlul în New Orleans, consiliul de administraţie al United Fruit a cumpărat o parte din acţiunile firmei pe care o deţinea marele său rival, Samuel Zemurray. Câţiva ani mai târziu, când Zemurray a început să încurce treburile, ca membru al consiliului de administraţiei, Thomas Cabot l-a eliminta.
Mai târziu, s-a ivit o nouă provocare. Jacob Arbenz, preşedintele ales în Guatemala prin vot democratic, a hotărât să restituie pământul poporului şi a avut insolenţa să cumpere terenuri de la United Fruit, la valoarea de piaţă declarată de

companie.[12] John Poster Dulles, unul din acţionarii United Fruit, a declarat oficial că ţara căzuse în mâinile: „unui regim al terorii de tip comunist" şi că America trebuia să ia negreşit măsuri.[13] John McCormack, congresmanul pentru statul Massachusetts, a atacat guvernul din Guatemala, acuzându-l că ar fi pus în pericol investiţiile propriilor alegători, aşadar ale contribuabililor, şi declarând că 90 la sută din investiţiile străine în Guatemala provin din Noua Anglie.[14] Senatorul Henry Cabot Lodge, a cărui familie deţinea acţiuni în companie, a fost cel care a condus atacul[15], fiind secondat de Thomas Cabot şi de fratele acestuia, John Moors Cabot, secretar de stat adjunct.
Povestea United Fruit a fost amplu mediatizată şi trâmbiţată în Congres, culminând cu momentul în care unul din directorii executivi a înaintat cazul Consiliului pentru Relaţii Externe. Consiliul l-a angajat pentru lobby pe Thomas Corcoran, care era şi omul de legătură cu CIA. Tommy Tirbuşon, după cum era acesta supranumit, era prieten la cataramă cu Walter Bedell „Gândac" Smith, directorul CIA. Corcoran îndeplinise funcţia de reprezentant legal al „liniilor aeriene" ale CIA din Laos şi din Vietnam.[16] Agenţia americană de informaţii era într-adevăr proprietara unei linii de transport aerian civil, intituiată CAT, care avea să fie consacrată ulterior sub denumirea de Air America, făcând, în această formă, subiectul unui film cu acej.aşi titlu, din anii 1990.
în anul 1954, CIA s-a/olosit de Honduras pentru a răsturna guvernul din Guatemala. In anii 1970, o serie de scandaluri legate de luarea de mită şi de afaceri cu droguri din Honduras a condus la răsturnarea guvernului ţării. CIA îşi asigurase între timp un cap de pod în Honduras pentru toate acţiunile sale din Guatemala şi din Nicaragua. Când DEA* a făcut dezvăluiri în privinţa acestor manevre, biroul DEA a fost cel închis.[17] în ciuda aşa-zisului război împotriva drogurilor, planul în care nu erau incluse drogurile era mult mai puţin important decât agenda obiectivelor pe care şi le propuneau compania United Fruit, acţionarii săi şi CIA.
FILIERA BUSH
Cea mai cunoscută minciună formuiată de George Bush şi referitoare la impozite eclipsează o altă minciună pe care tot
* Administraţia pentru Controlul Drogurilor (n.t.)

el a pronunţat-o: „Vă dau cuvântul meu că acest flagel va lua sfârşit", care a fost inclusă în discursul rostit la învestirea sa. Numărul imens de americani toxicomani, care a scăzut de la cinci sute de mii la două sute de mii în anii de după Vietnam, a cunoscut o creştere bruscă după ce America - prin intermediul CIA - a acordat sprijin Afganistanului. Sprijinul pe care l-a acordat CIA cultivatorilor de opiu i-a păcălit pe foarte puţini. Consiliul Strategic asupra Consumului de Droguri, care raportează direct preşedintelui, a fost suficient de frustrat de tăcerea CIA în această chestiune, încât să sublinieze, într-un articol de fond publicat în *New York Times,* că se estimează o creştere a consumului de droguri, în aceeaşi manieră în care s-au produs lucrurile şi cu *ocazia* aventurilor din Laos ale CIA. Predicţia a fost corectă, recensământul privind numărul de toxicomani relevând o creştere la 450.000 de toxicomani şi o creştere a ratei mortalităţii datorată consumului de heroină, numai la New York, cu 77 de puncte procentuale.[18]
Forma creatoare a haosului constructiv, concept avansat şi susţinut de Craniul şi Oasele, a produs investiţii de miliarde de dolari din bugetul statului în lupta împotriva drogurilor şi de alte câteva miliarde pentru a-i ţine în închisoare pe consumatorii de droguri, făcând în acelaşi timp din întregul glob o lume mult mai sigură pentru seniorii drogurilor, de la colinele din Afganistan şi până la Triunghiul de Aur din Asia de sud-est şi de pe coasta Guatemalei.
GEORGE BUSH, GEORGE W. BUSH ŞI DICK CHENEY
Tradiţia afilierii familiei Bush Ia Craniul şi Oasele a început cu tatăl lui George, Prescott, care a fost şi el osar şi a îndeplinit funcţii în contrainformaţiile din armată. La cununia lui Prescott Bush cu Dorothy Walker, cinci osari au fost cavaleri de onoare. Membrii familiei Bush erau apropiaţi ai familiilor Rockefeller şi Harriman şi îndeplineau funcţii executive în consiliile de administraţie a diverse şi numeroase corporaţii. George Herbert Walker Bush s-a născut şi a crescut în Greenwich, statul Connecticut, şi si-a făcut studiile la Andover şi Yale. Beneficiind de banii proprietarului publicaţiei *Washington Post,* de relaţiile familiei sale şi ale clicii sale de confraţi de Oase, George a plecat să facă avere în Texas.

Osarul Henry Neil Mallon, umil dintre cei patru bărbaţi Mallon din grup, i-a oferit lui George şansa de a învăţa totul despre afacerile petroliere, prin intermediul companiei sale, Dresser Industries, care fusese achiziţionată de Mallon de la familia fondatoare cu banii lui Harriman. După ce şi-a încheiat ucenicia la Dresser, George şi-a înfiinţat propria sa companie, numită Zapata Oii, împreună cu doi parteneri. Zapata Oii a făcut foraje în zona estică a Golfului Mexic. Insula care a devenit baza operativă a companiei era Cay Sal Bank şi avea să fie folosită de CIA pentru operaţiunile îndreptate împotriva lui Castro. Celebra invazie din Bay of Pigs, care s-a petrecut în anul 1961, era cunoscută în realitate sub denumirea de Operaţiunea Zapata. In cadrai operaţiunilor au fost folosite două vase de război, *Barbara* şi *Houston,* care purtau prenumele proaspetei soţii a lui George şi numele nou adoptatului loc de reşedinţă.[19]
Deşi acest lucru este amplu şi general infirmat, cariera lui George în cadrul CIA a început cu aproximaţie în această perioadă, el fiind încă activ în organizaţie în anul 1963. Ulterior avea să devină director al CIA.
Cariera lui George W. Bush a evoluat conform aceluiaşi plan de joc ca şi în cazul tatălui său, cu excepţia implicării sale .în CIA. George W. a studiat la Yale, a devenit membra al frăţiei Craniul şi Oasele, a lucrat în industria de extracţie a ţiţeiului, apoi a luat turnanta spre politică. In cursa prezidenţială din anul 2000, el şi l-a ales ca tovarăş de cursă pe Richard Bruce Cheney. Deşi cel care avea curând să devină vicepreşedinte nu era el însuşi osar, pe lista membrilor Craniul şi Oasele figurează nouă bărbaţi din neamul Cheney. Strămoşul Cheney care a ajuns în coloniile americane în anul 1667, s-a stabilit în Massachusetţs, consfinţind astfel dreptul familiei de a intra în rândul aristocraţiei locale. Asemenea lui George H. W. Bush, Cheney a avut legături cu contrainformaţiile militare şi era unul dintre aprigii susţinători ai locotenent-colonelului Oliver North. In cursul operaţiunii Furtună în deşert,

Cheney a îndeplinit funcţia de Secretar de stat la Ministerul Apărării, sub administraţia lui George. Şi Cheney a trecut prin Texas, fiind şeful Halliburton, compania de foraj petrolier care a achiziţionat Dresser Industries în anul 1998 si a fost trecută sub distinsul său patronaj. Sucursala Brown and Root a companiei rămâne unul dintre cei mai importanţi sponsori ai campaniilor prezidenţiale, în ultimul timp mai mult în folosul republicanilor, decât al democraţilor, şi beneficiara unor importante contracte guvernamentale.

OSARII ŞI SURPRIZA DIN OCTOMBRIE
în luna noiembrie a anului 1980, preşedintele Jimmy Carter, care supravieţuise până în acel moment celor două tentative de asasinare şi intrigilor colportate de maşinăria puterii, ale cărei mecanisme nu reuşea să le înţeleagă pe deplin, a pierdut alegerile prezidenţiale. Toate forţele existente şi-au dat atunci mâna pentru a-i sprijini pe charismaticul Ronald Reagan şi pe osarul George Bush. Ceea ce îi îngrijora cel mai mult pe republicani era criza ostaticilor din Iran, sau, mai precis, ideea că această criză se putea încheia înaintea alegerilor. In ciuda erorilor de guvernare comise de Carter la Casa Albă, eliberarea în ultima clipă a ostaticilor americani, sau „Surpriza din octombrie", avea să propulseze popularitatea lui Carter suficient încât alegerile să-şi urmeze cursul.
Teoria conspiraţiei, care a făcut subiectul unui număr impresionant de tomuri, istoriseşte povestea lui George Bush, a confratelui său osar, senatorul John Heinz III, şi a câtorva agenţi operativi din serviciile secrete şi cum au zburat ei în Spania, să se întâlnească cu membri ai guvernului iranian. Conform înţelegerii, Iranul trebuia să ţină în continuare ostaticii până după încheierea alegerilor, primind arme în schimbul acestui serviciu. Această înţelegere avea să dea naştere bizarei afaceri Iran - Contra Oliver North, care avea să fie dezgropată câţiva ani mai târziu.
După alegeri, a început seria crimelor şi a morţilor suspecte, printre acestea numărându-se cea a directorului de campanie al lui Reagan şi maestru spion William Casey; a ofiţerului israelian Amaram Nir; a traficantului de arme Cyrus Hashemi[20]; şi a jurnalistei de televiziune Jesica Savitch. Printr-o remarcabilă coincidenţă, senatorii John Heinz şi John Tower şi-au găsit moartea în luna aprilie a anului 1991, în accidente aviatice, deşi în curse diferite, la diferenţă de numai câteva ore unul după celălalt. Se pare că amândoi au avut o legătură cu Surpriza din octombrie. Şi amândoi erau oameni politici importanţi, deţinând fotolii în Senatul american. Tatăl senatorului John Heinz, a fost John Heinz II, membru al societăţii Craniul şi Oasele începând din anul 1931. John III, prinţul ketchup-ului cu marca Heinz care avea să aducă avere familiei, s-a căsătorit cu Teresa Simoes Ferreira, născută într-o familie portugheză din Mozambic. La acea vreme, Mozambicul

era încă o colonie. Ferreira era membru în consiliul de administraţie al Institutului Carnegie, membru al Institutului Brookings şi membru în Consiliului pentru Relaţii Externe. în acea perioadă, el a moştenit brusc o avere care se ridica la 860 de milioane de dolari. După moartea soţului său, Teresa s-a căsătorit cu un alt senator, osarul John Forbes Kerry. John Kerry, ai cărui înaintaşi se numără printre pionierii comerţului cu opiu din China, a răspuns de ancheta în afacerea Iran - Contra, a dezgropat reţeaua particulară a lui Oliver North care sprijinise gruparea Contra şi a demascat activităţile Băncii pentru Comerţ şi Credite Internaţionale (BCCI). I s-a acordat toată cinstea pentru curajul de a fi atacat filonul principal al corupţiei de la Washington şi traficul de droguri practicat de serviciile secrete. Alţii susţin, însă, că ancheta s-a oprit brusc, înainte de concluzii. Coincidenţele nu s-au oprit însă aici.
COINCIDENŢE ŞI ASASINAREA LUI JFK
Deşi asasinarea preşedintelui John Kennedy s-a petrecut în urmă cu aproape o jumătate de

secol, mulţi consideră că enigma din jurul morţii sale nu va fi niciodată descifrată. Primele bănuieli privind implicarea unor elemente străine, pe care le-au împărtăşit şi J. Edgar Hoover şi Clare Boothe Luce, au fost urgent respinse. Luce afirmase că un agent care conspira împotriva lui Castro a sunat-o în chiar ziua asasinării lui JFK, spunându-i că Oswald este comunist.[21] Următoarea ţintă a suspiciunilor a fost aripa dreptei americane, deoarece cineva pe nume George Bush le furnizase autorităţilor informaţii în legătură cu complotul de asasinat. Următorii pe lista suspecţilor au fost membrii crimei organizatAe, printre care şi Mafia, ba chiar şi producătorii texani de petrol. In cele din urmă, CIA s-a plasat în capul listei, ca fiind vinovatul cel mai probabil. Studii şi analize întreprinse de persoane care privesc cu scepticism Raportul Comisiei Warren, pe care Dulles susţinuse că nu îl va citi nimeni niciodată, converg către concluzia că CIA a fost puterea care a coordonat din umbră conspiraţia. Printre sceptici s-a numărat şi Robert Kennedy care l-a întrebat pe directorul CIA John McCone, în stilul punct ochit - punct lovit: „CIA l-a omorât pe fratele meu?"[22] McCone a răspuns negativ.
Unul dintre motivele asasinării preşedintelui Kennedy ar putea fi faptul că el nu a reuşit să readucă Cuba sub influenţă

americană, ceea ce reprezenta o ameninţare la adresa altor insule din regiunea Caraibilor, de unde culegeau roadele capitalismului exploatator United Fruit şi alte câteva companii producătoare de zahăr. Un alt motiv posibil ar putea fi acela că preşedintele Kennedy ameninţase că va închide centrul de profit care devenise Vietnamul şi care îi ajutase să facă avere pe câţiva investitori de sânge albastru din domeniul aviatic, în special firma Textron, care deţinea Bell Helicopter, şi compania de construcţii Brown and Root, aceeaşi care îi furnizase preşedintelui Lyndon B. Johnson cufărul pentru războiul de campanie. Acest capitol nu îşi propune să elucideze misterul care învăluie asasinarea preşedintelui Kennedy, însă va încerca să arunce lumină asupra câtorva coincidenţe stranii, menţionate în raportul Comisiei Wareen, pe care autorii - printre care se numără şi cei mai înverşunaţi duşmani ai lui Kennedy, Earl Warren şi Allen Dulles — consideră că nu îl va citi nimeni, niciodată.
în forma prezentată de Comisia Warren, este probabil că întreaga conspiraţie a început când un tânăr puşcaş marin, pe nume Lee Harvey Oswald, care avusese legături cu Biroul Serviciilor Secrete ale Marinei, s-a hotărât să studieze limba rusă, în timp ce unitatea sa era staţionată la o bază ultrasecretă din Japonia, după care părăsit Marina şi a fugit în Rusia.[23] în Rusia, soldatul arnerican a primit un tratament omenos, un apartament şi o slujbă şi i s-a permis să-şi întemeieze o familie. Ba chiar s-a lăsat fotografiat cu o „turistă" americană, Mărie Hyde, care a susţinut că se rătăcise în cursul unui tur de oraş, lucru practic imposibil în plină perioadă a războiului rece din anii 1960.
Dezertorul, despre care se credea că ar fi transmis informaţii gazdelor sale ruse despre zborurile U-2, s-a întors în ţara sa natală fără să primească măcar o palmă de la guvernul său. în schimb, statul i-a acordat un împrumut, spre a-şi cumpăra o casă pentru el şi tânăra sa soţie pe care a adus-o din Rusia. A primit apoi o serie de slujbe, dintre care cel puţin una impunea verificări şi aprobări de securitate. L-a cunoscut pe George DeMohrenschildt, care avea relaţii puternice în cercul marilor oameni de afaceri petrolişti, şi i-a mai cunoscut pe George Bush şi pe Jacqueline Bouvier Kennedy. DeMohrenschildt este cel care i-a prezentat lui Oswald pe Michael Ralph Paine şi pe Ruth Hyde Paine, ambii membri ai mişcării mondiale de federalizare United World Federalists, fondată de Cord Meyer de la CIA.

Un alt membru al mişcării United World Federalists, înfiinţate de Meyer, a fost Priscilla Johnson. Deşi se pare că ea a fost respinsă în cadrul internului pentru un post la CIA, tocmai datorită apartenenţei sale la United World Federalists, Johnson şi-a făcut apariţia din neant în

Rusia, unde s-a întâlnit cu Oswald.[24] Michael Paine avea o mamă, care se numea Ruth Forbes Paine şi care provenea din aceeaşi familie pe ale cărei corăbii a fost transportat opiul către China, în secolul al nouăsprezecelea. Fratele lui Ruth Paine, William Forbes, făcea parte din consiliul de administraţie al companiei United Fruit. Strămoşii pe linie paternă ai lui Michael erau Cabot, unul dintre veri fiind şi el membru în consiliul de administraţie al companiei United Fruit. Soţia lui Michael, pe nume tot Ruth, era fiica lui William Avery Hyde. Era foarte apropiată de familia soţului, iar în iulie 1963, ea a plecat în Insula Naushon, fieful clanului Forbes din apropiere de Woods Hole, să o viziteze pe soacra sa, Ruth.
Cea mai bună prietenă a mamei Ruth, Mary Bancroft, nu numai că era angajată de CIA, dar mai era şi implicată într-o relaţie amoroasă de lungă durată cu Allen Dulles. Bancroft a scris pe larg despre povestea ei de dragoste, care a durat douăzeci de ani, în cartea autobiografică, intituiată „Viaţa mea de spion". Tatăl lui Bancroft deţinuse fără întrerupere patra mandate de primar la oraşului Cambridge şi era preşedintele firmei de transport suspendat urban Boston Elevated Railway. Tatăl vitreg al mamei sale vitrege era Clarence Walker Barron, care a editat publicaţiile *Barron s* şi *Wall Street Journal.* Primul soţ al lui Bancroft a fost şeful filialei din Cuba a firmei United Fruit, iar fiica ei s-a măritat cu fiul osarului senator Robert Taft.[25]
După ce Ruth Paine, soţia lui Michael, a revenit din călătoria de la Naushon, familia Paine i-a luat sub aripa sa protectoare pe Lee Harvey Oswald şi pe soţia sa, rusoaica Marina. Ruth i-a găsit dezertorului adoptat o slujbă la depozitul de cărţi Texas School Book Depository. De asemenea, Ruth şi Michael au furnizat o probă-cheie care l-ar fi incriminat pe noul lor prieten în faţa instanţei, asta în cazul în care poliţia l-ar fi protejat şi ţinut în viaţă până la proces. Intr-un document strict secret, un informator susţine că Michael a sunat-o pe Ruth şi descrie discuţia telefonică dintre cei doi. care s-a produs imediat după ce au fost trase focurile de armă. In cursul discuţiei, Michael a făcut afirmaţia că nu crede ca Oswald să fi fost implicat şi a mai adăugat: „ştim amândoi cine este de vină".[26]

De ce să fi pus Robert Kennedy întrebarea dacă CIA i-a ucis fratele? CIA a provocat cea mai mare gafă din timpul scurtului mandat prezidenţial al lui John Kennedy, invazia din Golful Porcilor. Incidentul l-a obligat pe Kenendy să-l înlăture pe Allen Dulles, unul dintre cei care au avizat operaţiunea, şi a ameninţat CIA că o va spulbera. Un lucru surprinzător este configuraţia comitetului de investigare. Când comitetul a început să ancheteze moartea preşedintelui, el era format din Earl Warren, care ţinea de organizaţia Teamster, pe care Robert Kennedy o investigase; din Gerald Ford, care aparţinea şi el de Teamster; şi din Allen Dulles. CIA era unul din suspecţii fireşti ai conspiraţiei.
Cea mai importantă probă din dosarul anchetei întreprinse de Comisia Warren a fost ceea ce urma să rămână cunoscut în istorie drept filmul lui Zapruder, care a fost rapid cumpărat de corporaţia Time / Life, al cărei patron era Luce. Pe peliculă, apărea următoarea secvenţă: capul preşedintelui Kennedy a zvâcnit într-o direcţie care nu putea fi imprimată decât de un glonţ care venea dinspre dreapta faţă. Banda a fost montată pentru a crea, în mod deliberat, iluzia că capul preşedintelui a căzut înspre faţă, indicând că glonţul venise din spate, ceea ce înseamnă că filmul fusese inversat cadru cu cadru.[27] Mai târziu, inversarea direcţiei cadrelor a fost pusă pe seama unui accident.
După ce Comisia Warren a căzut în dizgraţia publicului, care nu aştepta de la anchetatori să i se spună cum trebuie să gândească, au fost înfiinţate o sumedenie de comitete şi comisii, cu scopul precis de a investiga activitatea CIA şi numărul crescând de asasinate politice care se produceau în America. Probele nou descoperite indicau că serviciile secrete fuseseră implicate în asasinarea preşedintelui Kennedy, iar probele găsite de medicii legişti au demonstrat că era imposibil şi improbabil ca focurile de armă să fi fost trase de o singură persoană. Mult mai probabilă părea ipoteza existenţei unei echipe de atac, formate din doi, poate chiar trei bărbaţi,

care se instalaseră pe poziţii de tragere. Mărita Lorenz a depus mărturie că a fost implicată şi a furnizat numele a doi agenţi operativi CIA şi a

câtorva cubanezi care fuseseră şi ei implicaţi în operaţiune. In scurta şi excepţionala sa existenţă, Lorenz a fost iubita lui Fidel Castro, după care a fost racoiată în ^echipa CIA Operation 40, care complota să îl ucidă pe Castro. In acea vreme, Lorenz se „întâlnea" cu dictatorul venezuelean Marcos Perez Jimenez, al cărui guvern era atât de corupt, încât până şi Biserica catolică a luat atitudine împotriva lui.[28] Cum a reuşit Lorenz să supravieţuiască şi să ajungă să depună mărturie? Fiindcă pe mama ei o chema Alice June Lofiand, era vara lui Henry Cabot Lodge,[29] şi lucra pentru NSC* .[30] Lorenz a depus mărturie în faţa selectului Comitet de Investigare a Asasinatelor, spunând totul despre Operaţiunea 40 şi despre complotul de a lua viaţa preşedintelui. „Din momentul în care am intrat în Operaţiunea 40 ... tot ce auzeam în jurul meu era: ‚O să punem mâna pe Kennedy.'"[31] Ea mai spunea că nimeni nu va îndrăzni să o ucidă, din cauza „puterii mamei la Agenţia pentru Siguranţa Naţională".[32]
Din seria deceselor stranii, care au survenit la scurt timp după asasinarea lui JFK, face parte moartea lui Mary Pinchot Meyer, fosta soţie a lui Cord Meyer. Pinchot Meyer a fost ucisă în timp ce se plimba pe drumul de edec dintre Chesapeake şi Ohio. In Georgetown crimele sunt rare, însă aceasta s-a produs în împrejurări extrem de bizare, iar misterul nu a fost elucidat niciodată.
Cord Meyer era agent CIA cu studii la Yale şi avea legături cu Ruth şi Michael Paine prin intermediul ÎJnited World Federalists, pe care el însuşi o înfiinţase înainte ca Dulles să-l fi adus la CIA. Pinchot Meyer avusese o idilă cu JFK. Meyer era unul dintre cele mai influente personaje de la CIA. Imediat după moartea lui Pinchot Meyer, şeful contraspionajului CIA, James Jesus Angleton, a -pătruns în casa acesteia „cu o cheie pe care o avea" şi i-a luat jurnalul.[33>44] Succesorul lui Angleton în funcţie a fost Ben Bradlee de la *Washington Post,* care era cumnatul lui Pinchot Meyer.
Deşi seria de coincidenţe, indiferent cât de suspecte ar fi acestea, nu poate constitui dovada certă şi concludentă a existenţei unei conspiraţii, ea sugerează totuşi că ceva există, dar departe de ochii publicului. Coincidenţele indică în direcţia unei grupări restrânse a elitei, ai cărei membri sunt puternic legaţi printr-o reţea de relaţii trainice, elită care deţine controlul

* Comisia pentru Siguranţa Naţională (n.t.)

asupra afacerilor la nivel naţional - cu o fermitate şi o tenacitate imposibil de imaginat pentru majoritatea cetăţenilor ţării. Coincidenţele sugerează în continuare că mediile de comunicare în masă, controlate de aceeaşi elită, pot eluda ştirile importante referitoare la concluziile unor anchete în chestiuni extrem de grave.
Nu încercăm să stabilim dacă există conspiraţii. Adevărul este că există multe conspiraţii. O clasă elitistă a fost întotdeauna la putere şi va fi întotdeauna la putere. Când şoferul unui Rockefeller plăteşte impozite mai mari decât patronul pentru care lucrează, voinţa elitei devine o dovadă şi o certitudine. Când selectul Comitetul de Investigare a Asasinatelor de pe lângă Casa Albă conchide că asasinatele comise asupra lui Kennedy şi a lui Martin Luther King au fost rezultatul unor conspiraţii, fără a mai întreprinde nimic în sensul elucidării crimelor, iată o nouă dovadă şi o certitudine. Când ofiţerii DEA se plâng că li s-a recomandat să închidă ancheta, fiindcă provoacă probleme pentru CIA, acest fapt oferă dovada supremă şi certitudinea că o putere superioară deţine controlul şi că nu există nimeni deasupra ei care să îi dicteze.
Faptul că o naţiune îşi permite să se lase controiată de o clasă elitistă nu mai constituie o noutate pentru cei care sunt conduşi. Şi a devenit ceva ce li se cuvine pentru cei care nu mai au nevoie să aspire la putere, fiindcă puterea este deja în mâinile lor.
Istoria a ceea ce s-a petrecut în noaptea în care George W. Bush a fost admis să intre în

societatea Craniul şi Oasele, adică Loja întunecată, este relatată de Bill Minutaglio în cartea sa, intituiată „Primul fiu". George nu era foarte convins că îşi doreşte să participe, de două ori pe săptămână, la întrunirile nocturne ale fraţilor săi osari. Se născuse oricum în bogăţie şi, mulţumită tatălui său, la putere. George i-a mărturisit unui coleg de clasă că mai mult i-ar plăcea să intre în „Gin and Tonic". Tatăl lui, anticipând probabil îndoielile pe care le avea fiul, a bătut la uşa dormitorului tânărului George, la ora 8 seara, şi i-a spus că venise clipa să facă ceea ce se cuvine şi să devină „un om de bine". Şi George a acceptat.[35]

NOTE

Capitolul l

1. Malcolm Barber, *The New Knighthood: A History of the Order of the Temple* (Cambridge, England: Cambridge University Press, 1994), pp. 267-71
2. Charles G. Addison, *The Histoiy of the Knights Templar* (Kempton, 111.: Adventures Unlimited Press, 1997),'p. 83
3.1bid., p.88
4. Ibid., p.89
5. John Westfall Thompson & Edgar Nathaniel Johnson, *An Introduction to Medieval Europe* (New York: W. W. Norton Co., 1937), p. 564
6. Barber, p. 237
7. Ibid., p. 241
8. John J. Robinson, *Born in Blood: The Lost Secrets of Freemasonry* (New York: M. Evans &Co., 1989), p. 228
9. Desmond Seward, *The Monks of War: The Military Religious Order* (London: Penguin, 1972)., p. 78
10. Piers Paul Read, *The Templars* (New York: St. Martin's Press, 2000), p. 250
11. Seward, p. 207
12. Read, p. 259
13. Peter Partner, *TheMurderedMagicians: The Templars andTheirMyth* (New York: Bames & Noble, 1987), p. 60
14. Universe Lodge No. 705 Web site, http://www.yesic.com/~mason/lodge/ universe.htm
15. Christopher Knight and Robert Lomas, *The Hiram Key: Pharaohs, Freemasons and the Discovery of the Secret Scrolls of Jesus* (Boston: Element Books, 1997), p. 313

Capitolul 2

1. De la Don Pedro Alcazar, *Seakeeping,* editată de Mark S. Harris, pe web site la www.florilegium.org/ files/TRAVEL/Seakeeping.
2. Ibid., p.
3. Knight and Lomas, p. 297
4. Thompson and Johnson, p. 596
5. Frederick Pohl, *Prince Henry Sinclair* (New York: Clarkson Potter, 1967), pp. 62-3
6. Ibid, p. 90
7. Joseph R. Strayer, *The Albigensian Crusades* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1992), pp. 6l-70
8. Will Durant, *The Reformation: A Historv of European Civilizationfrom Wychff to Calvin 1300-l564* (New York: Simon'and Schuster, 1957), p. 112
9. Robinson, p. 21
10. Seward, p. 43 l L Ibid., p. 230-i
12. Seward, pp. 234-6
13. Ibid., p. 330
14. Ibid., p. 313

15. Guy Patton and Robin Mackness, *WebofGold: The Secret Power of'Sacred Treasure* (London: Sidgewickk & Jackson, 2000), p. 242

Capitolul 3

1. Patrick Pringle, *Jollv Roger: The Story of the Grea t Age of Pir a cy* (New York: W.W.Norton Co., 1953), p. 22
2. Robert C. Ritchie, *Captain Kidd and the W ar Against the Pirates* (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1986), pp. 203-227
3. Clare Brandt, *An American Aristocracy: The Livingstons* (Garden City, New York: Doubleday, 1986), p. 38
4. Jan Rogozinsky, *Honor Among Thieves: Captain Kidd, HemyEvery, and the Pirate Democracy in the Indian Ocean* (Mechanicsburg, Ferm: Stackpole Books, 2000), pp. 69-76
5. Ritchie, p. 36
6. Ibid.
7. Brandt, p. 21
8. Stephen Birmingham, *America s Secret Aristocracy* (New York, Berkley Books, 1987), pp. 33-4
9. Brandt, pp. 30-6

10. Edward Robb Ellis, *The Epic of New York City* (New York: Kondansha, 1997), p. 107
11. Ritchie, p. 26
12. George Francis Dow and John Henry Edmonds, *The Pirates of the New England Coast 1630 -l730* (New York: Dover Publications, 1996), p. 77

Capitolul 4

1. Steve Wick, *The Settler and the Sachem,* de pe Web site www.Lihistory.com. Vezi şi Bernie Bookbinder, *Long Island: People and Places, Past and Present* (New York: Henry N. Abrams, Inc., 1998).
2. Robert Ellis Cahill, *Pirates and Lost Treasures* (Peabody, Mass.: Chandler Smith Publishing, 1987), p. 84
3. DavidM. Fletcher, *The Diplomacy ofAnnexation* (Columbia: University of Missouri Press, 1973), p. 71
4. Edwin P. Hoyt, *John Tyler* (New York: Abelard Schuman, 1969), p. 72
5. Fletcher, p. 135
6. Hoyt, p. 132
7. John Prebble, *Darien: The Scottish Dream ofEmpire* (Edinburgh: Berlinn Limited, 2000), p. 185
8. Brandt, p. 55
9. Ibid., p. 105
10. Ibid., p. 103-8
11. Axei Madsen, *John Jacob Astor: America's First Millionaire* (New York: JohnWiley, 2001), p. 32
12. David Leon Chandler, *The Jefferson Conspiracies* (New York: William MOITOW and Company, 1994), p. 151
13. Ibid., p. 100
14. Louis B. Davidson and Eddie Doherty, *Strânge Cnmes at Şea* (Binghamton, N.Y.: Vail-Ballou Preş. 1954). p. 105
15. Birmingham, pp. 100-2
16. Dow and Edmonds, p. 89
17. Ibid., p. 42

18. Ritchie, p. 113-6
19. Birmingham, p. 203
20. Stephen Hess, *America s PoliticalDvnasties* (New York: Doubleday, 1966), p. 191

Partea a Doua: Introducere

1. Michael Baigent and Richard Leigh, *The Temple and the Lodge* (New York: Arcade Publishing, 1989), p. 174
2. Ibid, p. 143
3. William Bramley, *The Gods of Eden* (New York: Avon Books, 1989), p. 228
4. Ibid., p. 276
5. Steven C. Bullock, *Revolutwnary Brotherhood: Freemasomy and the Transformation of the American Social Order 1730-l840* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1996), p. 46

Capitolul 5

1. A. J. Langguth, *Patriots: The Men Who Started the American Revolution* (New York: Simon & Schuster, 1988), pp. 95-7
2. Samuel Eliot Morison, *The Maritime History of Massachusetts 1783-l860* (Boston: Northeastem University Press, 1921), pp. 27-8
3. Herbert Allen, *John Hancock: Patriot in Purple* (New York: Macmillan, 1948), pp. 6l-9
4. Robert Leckie, *George Washington 's War: The Saga of the American Revolution* (New York: HarperCollins, 1992), p. 53
5. Michael Klepper and Robert Gunther, *The Wealthy 100: From Benjamin Franklin to Bill Gates: A Ranking ofthe Richest Americans, Past and Present* (Secaucus, N.J.: Citadel Press, 1996), pp. 19l-3
6. Langguth, p. 179
7. Paul Lewis, *The Great Incendiary: A Biography of Samuel Adams* (New York: Dial Press, 1973), cap. 9.

S.Ellis, p. 155

9. Baigent and Leigh, p. 209
10. Ibid., p. 116
11. Langguth, p. 294
12. Christopher Hibbert, *Redcoats andRebels* (New York: W. W. Norton, 1990), pp. 64-75
13. Bullock, p. 79
14. Baigent and Leigh, pp. 260-2
15. Robert Hieronimus, *America's Secret Destiny: Spiritual Vision and the Founding of a Nai ion* (Rochester, Vt.: Destiny Books, 1989), p. 26

Capitolul 6

1. Richard B. Morris, *Seven Who Shaped Oitr Destiny* (New York: Haiper and Row, 1973), p. 11
2. Bullock, p. 60
3. Ibid., p. 118
4. Catherine Drinker Bowen, *The Most Dangerons Mân in America: Scenes from the Life of Benjamin Franklin* (Boston: Littlc, Brown, 1974), p. 130
5. Morris, p. 23
6. Michael Howard, *The Occult Conspiracy: Secret Societies, Their*

Influence and Power in World Hislory (Rochester, Vt: Destiny Books, 1989), p. 80
7. Leckie, p. 29
8. Ibid, p. 39
9. David Schoenbrum, *Triumph in Paris: The Exploits of Benjamin Franklin* (New York: Harpei and Row, 1976), p. 10
10. Howard, p. 58
11. Hieronimus, p. 32
12. Helen Augur, *The Secret War of Independence* (Boston: Little, Brown, and Co., 1955), p. 17
13. Kevin Philips, *The Cousins' War* (New York: Basic Books, 1999), p. 147
14. Anton Chaitkin, *Treason in America* (Washington, D.C.: Executive Intelligence Review, 1984), p. 247
15. John Dos Passos, *The Shackles of Power* (New York: Doubleday, 1966), pp. 87-9
16. Hess, pp. 369-85

Capitolul 7

1. Augur, pp. 70-l
2. Ibid., p. 37
3. Ibid., pp. 66-9
4. Andre Maurois, *Adrienne: The Life ofthe Marquis de la Fayette* (New York: McGrawHill, 1961), p. 23
5. Burke Davis, *The Campaign That Won America: The Siege at Yorktown* (New York: Dial Press, 1970), p. 113
6. Morison, p. 7
7. Baigent and Leigh, p. 40
8. Augur, pp. 200-l
9. Hess, p. 227
10. Langguth, p. 279
11. Ibid., p. 342
12. Ibid., p. 32
13. Augur, pp. 70-l
14. Klepper and Gunther, p. 27
15. George Wilson, *Stephen Girară: The Life and Times of America's First Tycoon* (Philadelphia: Combined Books, 1995), p. 188

Capitoul 8

1. David Cordingly, *Women Sailors and Sailors' Women* (New York: Random House, 2001), pp. 5-9
2. Langguth, p. 467
3. Ibid., pp. 473-4
4. Barbara W. Tuchman, *The First Salute* (New York: Ballantine Books, 1988), p. 250
5. Baigent and Leigh, p. 218
6. Tuchman, p. 191
7. Din Robert A. Selig, *Deux-Ponts Germans,* de pe Web site www.american-revolution.org
8. Seward, p. 330
9. Tuchman, p. 229

10. Tuchman, p. 141

Capitolul 9

1. David Ovason, *The Secret Architecture ofOur Nation s Capital* (New York: Harper Collins, 1999), pp. 142-9
2. A. Ralph Epperson, *Masonrv: Conspiracy against Christianity* (Tucson: Publius Press, 1997), p. 281
3. Hieronimus, p. 39
4. Ibid, p. 28
5. Baigent and Leigh, p. 261
6. Thomas Fleming, *The Duel* (New York: Basic Books, 1999), p. 109
7. Bullock,p. 150
8. Ovason, p. 85
9. Ibid., p. 269
10. Ibid., p. 237 ll.Howard, p. 88
12. Fleming, p. 4
13. Bramley, p. 226

Capitolul 10

1. Brent Staples, "How Slavery Fueled Business in the North" de pe Web site www.fresnobee.com (25 iulie 2000), pp. l-4
2. Pringle, pp. 17-l8
3. Hugh Thomas, *The Slave Trade: The Story of The Atlantic Slave Trade 1440-l870* (New York: Simon & Schuster, 1997), p. 296

4. Thomas Brosnahan, Kim Grant, and Steve Jermanok, *New England* (Hawthorn, Victoria, Australia: Lonely Planet Publications, 1999), p. 346
5. Wade Davis, *The Serpent and The Rainbow* (New York: Warner Books, 1985), p. 66
6. Eric Williams, *Front Columbus to Castro: The Histoiy of the Carribbean 1492-l969* (New York: Haiper and Row, 1970), p.245
7. Davis, p. 231
8. Thomas Handasyd Perkins, *The Memoirs of Thomas HandasydPerkins* (l 856; retipărire, New York: Burt Franklin, 1971), p. 10
Capitolul 11
1. Jack Weatherford, *The Histoiy of Money* (New York: Three Rivers Press, 1997), p. 22
2. Seward, p. 161
3. Elaine Sanceau, *Henry the Navigator: The Story of a Great Prince and His Times* (New York: W. W. Norton, 1947), p. 255
4. Ibid., p. 224
5. Ibid., p. 255
6. Sale Kirkpatrick, *The Conquest of Paradise* (New York: Penguin, 1991), pp. 50-l
7. Benjamin Keen, trad., *The Life of Admirai Christopher Columbus by His Son Ferdinand*(New Brunswick: N. J. Rutgers University Press, 1959), p. 5
8. Gianni Granzotto, *Christopher Columbus- The Dream and the Obsession,* Stephen Sartarclli, trad. (Garden City: Doubleday, 1985), pp 39-41
9. Keen, pp. 16-l7
10. Samuel Eliot Morison, *Admirai of the Şea: A Life of Christopher*

Columbus (Boston: Little, Brown and Co., 1942), p. 57 ll.Ibid., p. 93
12. Granzotto, p. 44
13. Ibid., pp. 594-5
14. Samuel Eliot Morison, *Christopher Columbus, Mariner* (Boston: Little, Brown and Co., 1942), pp. 127-9
IS.Thomas, p. 90
16. Ibid., p. 96
17. Williams, p. 34
18. James Pope-Hennessy, *Sins of the Father: A Study ofthe Atlantic Slave Traders* (New York: Alfred A. Knopf, 1968), p. 45
19. Will Durant, *The Reformation: The Story of Civilization VI* (New York: Simon & Schuster, 1957), p. 194
20. Thomas, p. 191
21. Seward, p. 294
22. Davis, pp. 36-38
23. Rod Davis, *American Voudou* (Denton: University of North Texas Press, 1999), pp. 8-9
24. James A. Rawley, *The Tram-Atlantic Slave Trade* (New York: W. W. Norton, 1981), pp. 105-6
25. Ibid., pp. 136-8
26. Will Durant and Ariei Durant, *Rousseau and Revolution: The Story of Civilization X (New* York: Simon & Schuster, 1967), p. 939
27. Augur, pp. 3-27
28. Charles Nicholl, *The Creature in the Map: A Journey to El Dorado* (New York: William Morrow and Company, 1995), pp. 127, 309-l1
29. Thomas, p. 155
Capitolul 12
1. Thomas, p. 204
2. Ibid., p. 248
3. Ibid., p. 177
4. BuIlock, p. 59
5. Morison, *The Maritime Histoiy ofMassachusetts,* p. 32
6. Ibid., p. 33
7. Ibid., p. 278
8. Thomas, p. 176
9. Robert G. Albion, William A. Baker, and Benjamin W. Labaree, *New England and the Şea* (Mystic, Conn.: Mystic Seaport Museum, 1972), p. 37
10. Pope-Hennessy, p. 226 ll.Bullock, p. 59
12. Thomas, pp. 77l-2
13. Brandt, pp. 68-9
14. Edmund S. Morgan, *American Slavery, American Freedom* (New York: W. W. Norton, 1975), p. 77
15. Ibid., p. 80
16. Ibid., p.315

17. Ruth Harrison Jones, ed. Harrison Heritage voi. VI, no. 4 (Dec. 1986) •'Unknown Possible Ancestors ofthe Presidents Harrison" de pe Web site http:/ moon.ouhsc.edu/rbonner/HHDOCS/86decHH.html.
18. Morgan, p. 121

19. Pope-Hennessy, pp. 223-4
20. Bullock, p. 80
21. Baigent and Leigh, p. 180

Capitolul 13

1. Jim Marrs, *Rule ofSecrecy* (New York: HaiperCollins, 2000), pp. 209-l2
2. John Davis, *The Kennedy Contract* (New York: Harper Collins, 1993), p. 81
3. Jim Garrison, *On the TrailoftheAssassins* (New York: Warner Books, 1988), p. 328
4. David S. Lifton, *Best Evidence* (New York: Penguin, 1992), pp. 64-7
5. Robert J. Groden and Harrison Edward Livingstone, *High Treason* (New York: Berkley Books, 1989), p. 104
6. Groden and Livingstone, p. 154
7. Marrs, p.216

Capitolul 14

1. Martin Booth, *Opium: A Hîstory* (New York: St. Martin's Press, 1996), pp. 16-24
2. Alfred W. McCoy, *The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade* (New York: HarperCollins, 1991), p. 79
3. Booth, pp. 82-3
4. Cari A. Trocki, *Opium, Empireandthe Global Politica! Economy* (New York: Routledge, 1999), p. 32
5. Edward A. Gargan, "The Humbling of a Heavyweight" *New York Times,* 30 Nov. 1995.
6. Klepper.and Gunther, p. 11
7.Charles Tyng, *Before the Wind: The Memoir of an American Şea Captain* (New York: Viking, 1999), pp. xiii-xviii
8. Charles Corn, *The Scents of Eden: A Histoiy of the Spice Trade* (New York: Kodansha, 1999), p. 303
9. Thomas G. Cary, *Memoir ofThomas HandasydPerkins* (Boston: Little, Brown and Co., 1856; retip, New York: Burt Franklin, 1971), p. 209
10. Fay, Peter Ward, *The Opium War 1840-l842* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1995), p. 140
ll.Chaitkin, p. 135
12. Morison, *The Maritime Histoiy ofMassaclmsetts,* p. 115
13. Albion, Baker, and Labaree, p. 92
14. Nathaniel Bowditch, *Bowditch s Coastal Navigation* (New York: Arco Pub-lishing, 1979), Notes.
15. Thomas N. Layton, *The Voyage of the* Frolic: *New England Merchants and the Opium Trade* (Stanford: Stanford University Press, 1997), p. 25

Capitolul 15

1. Klepper and Gunther, p. 28
2. Ibid., p.29 S.Ellis, p.177
4. Lucv Kavaler, *The Astors: An American Legend* (New York: Dodd, Mead, 1968), p. 30
5. Ibid., p. 30
6. Ellis,.p. 210

7. Ibid., p. 211
8. Ibid., p. 244
9. Klepper and Gunther, p. 19
10. Ellis.p. 318
11. Albion, Baker, and Labaree, pp. 97-l00
12. Ron Chernow, *The House of Morgan: An American Banking Dinasty and the Rise of Modern Finance* (New York: Tbuchstone Books, 1991), pp. 8-l6
13. De pe Web site www.trainweb.org/panama/history. l .html.
14. Kenneth Sydney Davis, *FDR: The Beckoning ofDestiny 1882-l928* (New York: Random House, 1996), pp. 15-20
15. Ibid, p. 42
16. Jeremy Rifkin and Jeremy P. Tarcher, *The Biotech Century* (New York: Putnam, 1999), p. 117
17. Jeffrey Steinberg (ed) et al. *Dope, Inc.* (Washington, D.C.: Executive Intelligence Review, 1992), p.127
18. Booth, p. 128
19. Fay,p. 132
20. Gargan, "The Humbling of a Heavyweight"
21. Booth, pp. 5l-66
22. Ibid, pp. 5l-74
23.Kathryn Meyer and Terry Parssinen, *Web of Smoke: Smugglers, Warlords, Spies and the History of the International Drug Trade* (Lanham, Md.: Rowman and Littlefield, 1998), p. 125

Capitolul 16

1. Philips, p. 13

2. Nelson W. Aldrich, *Old Money: The Mythology of Wealth in America* (New York: Allworth Press, 1996), p.61
3. Ibid., p. 13
4. Morison, *The Maritime History ofMassachusetts,* p. 23
5. Ibid, p. 27
6. Ibid, p. 154
7. Ibid, p. 167
8. Harriet H. Robinson, "Early Factory Labor in New England" (Boston: Wright & Potter, 1883), pp. 380-92, de pe Web site Massachusetts Bureau of Statistics of Labor, http://www.fordham.edu/halsall/mod/robinsonlowell.html.
9. Page Smith, *The Rise of Industrial America: A People's History of the Post-Reconstruction Area* (New York: Penguin, 1990), p. 221
10. Booth, cap. 9
11. Thom Metzger, *The Birth of Heroin and the Demonization of the Dope Fiend (Port* Townsend, Wash.: Loomponics Unlimited, 1998), p. 132
12. Edward, Marshall, *New York Times,* "The Story of the Opium Fight", 12 martie 1911, din Schaffer Library of Drug Policy, Web site http:// www.druglibrary.org/schaffer/.
13. Metzger, p. 176
Capitolul 17
1. Jonathan Vankin, *Conspiracies, Cover-ups and Crimes* (New York: Dell, 1992), p. 234
2. Ron Rosenbaum. *The Secret Parts of Fortune* (New York: HarperCollins, 2000), p. l
3. Robin W. Winks, *Cloak and Gown. Scholars in the Secret War 1939-l961*

(New Haven: Yale University Press, 1996), p. 15
4. Ibid., p. 96
5. Walter Isaacson and Evan Thomas, *Wise Men, Six Friends and the World They Made* (New York: Simon & Schuster, 1986), pp. 80-2
6. Anthony Sutton, *America's Secret Establishment: An Introduction to the Order ofSkull andBones* (Billings, Mont.: Liberty House Press, 1983), p. 8
7. Joel Bainerman, *Inside the Covert Operations ofthe CIA and Israel s* Afossad (New York: SPI Books, 1994), p. 164
8. Ralph G. Martin, *Henry & Clare: An Intimate Portrait ofthe Luces* (New York:Putnam, 1991), p. 61
9. Alexander Cockburn and Jeffrey St. Clair, *Whiteont: The CIA, Drugs and the Press* (New York: Verso, 1998), p. 238
10. McCoy, pp. 162-73
11. Peter Dale Scott and Jonathan Marshall, *Cocaine, Politics, Drugs, Armies and the CIA in Central America* (Berkeley: University of California Press, 1992), p. 52
12. Stephen Schlesinger and Stephen Kinzer, *Bitţer Fruit: The Untold Story of the American Coup in Guatemala* (New York: Doubleday, 1982), p. 76
13. Ibid., p. 11
14. Ibid., p. 72
15. Ibid., pp. 82-4
16. Ibid., pp. 90-2
17. Scott and Marshall, p. 57
18. Cockburn and St. Clair, pp. 259-61
19. L. Fletcher Prouty, *JFK, the CIA, Vietnam and the Plot to Assassinate John. F. Kennedy* (New York: Carol Publishing Group, 1992), pp. 13l-2
20. Vankin, pp. 182-4
21. Gaeton Fonzi, *The Last Investigation* (New York: Thunder's Mouth Press, 1994), pp. 52-3
22. Arthur M. Schlesinger, Jr., *Robert Kennedy and His Time* (New York: Ballantine, 1978), p. 665
23. Groden and Livingstone, pp. 160-l
24. John Newman, *Oswald and the CIA* (New York: Carroll and Graf, 1995), pp. 6l-7
25. Martin, pp. 264-5
26. Fonzi, p. l O
27. Fonzi, p. 217
28. Gerard Colby with Charlotle Dennett, *Thy Will Be Done: The Conquest of the Amazon* - *Nelson Rockefeller and Evangelism in the Age of OH* (New York: HarperCollins, 1995), p. 312
29. Mărita Lorenz, *Mărita* (New York: Thunder's Mouth Press, 1993), pp. 33
30. Ibid., p. 58
31. Ibid., p. 127
32. Ibid., p. 168
33. Timothy Leary, "The Murder of Mary Pinchot Meyer", *The Rebel* (22 Nov 1983).
34. Burton Hersh, *The OldBoys: The American Elite and the Origins ofthe CIA* (New York: Charles Scribner's Sons, 1992), p. 358
35. Bill Minutaglio, *First Son- George W. Bush and the Bush Familv Dynasty* (New York: Randora House, 1999), pp. 103-5

CUPRINS

Mulţumiri...7
Introducere: Născut din vărsare de sânge...............................9
PARTE A ÎNTÂI
Pirateria: O viaţă veselă şi scurtă.....................................21
Capitolul l Noua ordine mondială.......................................25
Capitolul 2 Frăţii ale piraţilor şi corsarilor...........................50
Capitolul 3 Sub pavilionul negru..69
Capitolul 4 Secrete de familie..94
PARTEA A DOUA
Loja şi Revoluţia...123
Capitolul 5 Contrabandişti, patrioţi şi masoni......................133
Capitolul 6 Franklin si lumea secretă a masoneriei.............159
Capitolul /"Negustori la vreme de război............................175
Capitolul 8 Mita care a adus victoria în război..................195
Capitolul 9 O naţiune sub conducerea Marelui Arhitect.....215
PARTEA A TREIA
De la sacru Ia profan...223
Capitolul 7O Negustorii de sclavi...225
Capitolul 11 Crucea Roşie şi transportul negrilor................236
Capitolul 12 Maeştrii masoni şi sclavii lor..........................257
Capitolul 13 Trădarea masonică...283
Capitolul 14 Frăţia opiului..295
Capitolul 15 Opiul: de la lojă la bârlog...............................320
Capitolul 16 Averi: cine a moştenit comerţul cu opiu.........341
*Capitolul 17*Puterea noii societăţi Loja întunecată..............358
Note,
,374